

Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2034 року

(проект)

Київ - 2025

РОЗРОБНИК	
Дніпропетровська обласна державна адміністрація	Проспект Олександра Поля, 1/9, місто Дніпро, Дніпропетровська область, 49000
Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації	Вулиця Лабораторна, 69 місто Дніпро, Дніпропетровська область, 49000
Організація, залучена для підготовки Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2034 року	
Товариство з обмеженою відповідальністю "ВЕЙСТ ІНФОСИСТЕМС" (далі- Виконавець)	Вулиця Чичибабіна, 2 місто Харків Харківська область 61022

Зміст

Перелік умовних позначень, символів, скорочень	5
Терміни та визначення	7
Перелік таблиць	14
Перелік карт	24
Перелік рисунків	26
ВСТУП	28
Розділ I. ХАРАКТЕРИСТИКА РЕГІОНУ.....	32
1.1. Адміністративно-територіальний устрій.....	32
1.2 Характеристика природно-географічного стану	110
1.3. Демографічна та соціальна характеристика	141
1.4. Економічна характеристика регіону.....	166
1.4. Характеристика об'єктів інфраструктури управління відходами.....	201
Розділ II. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В РЕГІОНІ.....	215
2.1. Загальна характеристика управління відходами.....	217
2.1.1. Параметри управління відходами	223
2.1.2. Інституційна структура управління відходами	305
2.1.3 Програми, стратегії, плани дій.....	331
2.1.4. Фінансово-економічне забезпечення управління відходами	335
2.2. Опис поточного стану управління відходами	349
2.2.1 Побутові відходи	359
2.2.2. Відходи промисловості	374
2.2.2.1. Промислові відходи	375
2.2.2.2. Відходи видобувної промисловості	455
2.2.3. Відходи будівництва та знесення	481
2.2.3.1. Відходи будівництва та знесення	481
2.2.3.2. Відходи руйнування	504
2.2.4. Медичні відходи	511
2.2.5. Небезпечні відходи з інших джерел	537
2.2.5.1. Відпрацьовані нафтопродукти.....	552
2.2.5.2. Відходи, що містять стійкі органічні забруднення	557
2.2.5.3. Відходи, що містять ртуть	564
2.2.5.4. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли / поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин	567
2.2.6. Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився	568
2.2.7. Відходи, що біологічно розкладаються з інших джерел.....	574
2.2.7.1. Відходи деревообробної промисловості	578
2.2.7.2. Відходи сільського господарства	580
2.2.7.3. Відходи лісового господарства	590
2.2.7.4. Відходи харчопереробної промисловості	594
2.2.7.5. Осади стічних вод	607
2.3. Аналіз земельних ресурсів.....	614

2.4. SWOT-АНАЛІЗ системи управління відходами	621
Розділ III. ПЛАНУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ РЕГІОНУ.....	624
3.1 Цілі та цільові показники	624
3.2. Управління потоками відходів	636
3.2.1. Управління побутовими відходами.....	639
3.2.2. Управління відходами промисловості.....	699
3.2.3. Управління відходами будівництва та знесення	709
3.2.4. Управління медичними відходами.....	718
3.2.5. Управління небезпечними відходами з інших джерел	721
3.2.6. Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився	726
3.2.7. Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел.....	728
3.3. Забезпечення реалізації	748
3.4. Фінансово-економічне забезпечення системи	763
Розділ IV. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ РПУВ	799
Розділ V. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ.....	808
ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	809
ДОДАТКИ.....	817

Перелік умовних позначень, символів, скорочень

ПВ – побутові відходи;
ВГВ – великогабаритні відходи;
РВ – ремонтні відходи;
НВ – небезпечні відходи;
ВБА - відходи батарей та акумуляторів;
ВЕЕО - відходи електричного та електронного обладнання;
ВБЗ - відходи будівництва та знесення;
ВРУ - Верховна Рада України;
Грн. - гривня, грошова одиниця України;
Га - гектар, одиниця площі;
ДП - державне підприємство;
ЄС - Європейський Союз;
ЗГ - звалищний газ;
КВЕД - класифікація видів економічної діяльності;
КМУ – Кабінет міністрів України;
КОС – каналізаційні очисні споруди;
МБО - механіко-біологічне оброблення;
МВВ - місце видалення відходів;
МВФ - міжнародний валютний фонд;
МВт - мегават, одиниця вимірювання потужності;
Мінекономіки - Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України;
Мінінфраструктури - Міністерство розвитку громад та територій України;
МОЗ України – Міністерство охорони здоров'я України;
МПУВ – місцевий план управління відходами;
МТГ - міська територіальна громада;
НАН - Національна Академія Наук;
НПУВ – Національний план управління відходами;
НПВ - Національний перелік відходів;
ОДА - обласна державна адміністрація;
ОВА - обласна військова адміністрація;
ОМС - орган місцевого самоврядування;
ООВ – об'єкт оброблення відходів
ОУВ – об'єкт утворення відходів;
ПДВ - податок на додану вартість;
ПЗВ - природно-заповідний фонд;
ПУВ - план управління відходами підприємств, установ, організацій;
ПАТ - Публічне акціонерне товариство;
ПрАТ - Приватне акціонерне товариство;
ПКД - проектно-кошторисна документація;

РВВ - розширена відповідальність виробника;
РДА - районна державна адміністрація;
РПУВ – регіональний план управління відходами;
Санітарні норми – «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць» затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145;
СЗЗ – санітарно захисна зона;
СЕО – стратегічна екологічна оцінка;
СОЗ - стійкий органічний забруднювач;
СОТ - Світова організація торгівлі;
ССЛ - сміттесортувальна лінія;
Т - тонн;
Тис. Т - тисяч тонн;
ТГ - територіальна громада;
ТЕО - техніко-економічне обґрунтування;
ТОВ - товариство з обмеженою відповідальністю;
ТПВ - тверді побутові відходи (це скорочення подекуди вживається у тексті, оскільки підзаконні нормативно-правові акти ще не приведені у відповідність до термінології Закону України «Про управління відходами»);
ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг;
Фонд ОНПС - фонд охорони навколишнього природного середовища;
ХЗЗР - хімічні засоби захисту рослин;
RDF, SFR - альтернативне паливо, отримане з твердих відходів
SWOT- АНАЛІЗ- аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз

Терміни та визначення

адміністратор послуги з управління побутовими відходами – виключно комунальне підприємство, визначене рішенням міської, сільської, селищної ради, що:

- забезпечує функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами;
- укладає за дорученням органу місцевого самоврядування договори із суб'єктами господарювання на виконання окремих операцій з управління побутовими відходами;
- укладає договори із споживачами про надання послуги з управління побутовими відходами;
- створює єдину інформаційну базу споживачів для здійснення нарахувань за надану послугу з управління побутовими відходами, обліку стану оплати та заборгованості;
- проводить претензійно-позовну роботу з боржниками та інформаційні заходи щодо дотримання споживачами вимог нормативних документів у сфері управління побутовими відходами;
- проводить розрахунок середньозваженого тарифу і подає його у встановленому порядку до органу місцевого самоврядування;

біовідходи – відходи, що мають властивість піддаватися анаеробному або аеробному розкладу, такі як відходи харчових продуктів або відходи харчової промисловості на всіх етапах виробництва та споживання, відходи від зелених насаджень;

великогабаритні відходи – побутові відходи, що за розміром не можуть бути поміщені у контейнери об'ємом до 1,1 кубічного метра;

видалення відходів – операція, що не є відновленням відходів, навіть якщо одним із наслідків такої операції є використання речовин або енергії;

виконавець послуги з управління побутовими відходами – суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами;

відновлення відходів – операція, у результаті якої відходи використовуються для корисних цілей, замінюючи матеріали, які мали бути використані для виконання певної функції або які підготовлені для виконання цієї функції на підприємстві чи в іншій господарській діяльності;

відновлення матеріалів – будь-яка операція з відновлення матеріалів, інша, ніж виробництво енергії та перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або для іншого виробництва енергії, яка може включати підготовку відходів до повторного використання, рециклінг, зворотне заповнення та інші операції;

відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їхній власник позбувається, має намір або повинен позбутися;

відходи будівництва та знесення – відходи, що утворилися внаслідок діяльності з капітального ремонту, будівництва або знесення будівель і споруд;

відходи упаковки – упаковка чи пакувальний матеріал, що належить до відходів, за винятком відходів виробництва упаковки та відходів, що утворюються в процесі пакування товару;

відходи харчових продуктів – харчові продукти у значенні, наведеному в Законі України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», що стали відходами;

відходи, що не є небезпечними – відходи, які не мають властивостей, що роблять їх небезпечними;

декларація про відходи – документ, який згідно із законом подають утворювачі відходів у разі, якщо їхня діяльність призводить до утворення небезпечних відходів або річний обсяг утворення відходів, що не є небезпечними, перевищує 50 тонн;

власник відходів – фізична особа, юридична особа, яка утворює відходи або яка відповідно до закону володіє, користується і розпоряджається відходами;

«забруднювач платить» – утворювач або власник відходів покриває витрати на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення та оброблення, включаючи витрати на створення та утримання об'єктів оброблення відходів;

запобігання утворенню відходів – утворювач або власник відходів вживає заходів для запобігання утворенню відходів, а також для уникнення, зменшення або усунення негативного впливу відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище;

захоронення відходів – розміщення відходів на поверхні чи під поверхнею (підземне) землі у спосіб, що не становить загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу і не передбачає подальше оброблення відходів;

зберігання відходів – утримання відходів на об'єктах збирання, у тому числі до їх оброблення, протягом не більше одного року з моменту їх утворення, що є безпечним для здоров'я людей та навколишнього природного середовища відповідно до екологічних та санітарно-епідеміологічних вимог;

збирання відходів – операція, що полягає у вилученні, купівлі, накопиченні та зберіганні відходів суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, включаючи роздільне збирання, з метою подальшого перевезення відходів на об'єкти оброблення відходів;

зворотне заповнення – операція з відновлення, у результаті якої придатні для цього відходи, що не є небезпечними та/або інертними, використовуються для заповнення гірничих виробок (пустот), рекультивації відпрацьованих гірничих об'єктів, інших ландшафтних робіт, замінюючи при цьому матеріали, які не є відходами;

інертні відходи – відходи, що не зазнають фізичних, хімічних чи біологічних змін і трансформацій, не розкладаються, не горять, не розкладають, не здійснюють негативного впливу на інші предмети, з якими контактують, та не завдають шкоди здоров'ю людей і не призводять до забруднення навколишнього природного середовища;

кластер управління відходами - локалізована територія суміжних територіальних громад, охоплена спільною системою управління побутовими відходами, що має взаємоузгоджену інфраструктуру управління відходами та обслуговується одним регіональним полігоном для захоронення – контейнерні майданчики;

контейнер для зберігання побутових відходів (контейнер) – металева або пластикова ємність, призначена для збирання та зберігання побутових відходів, виготовлена згідно з вимогами державних стандартів;

контейнерний майданчик – спеціально обладнаний майданчик для розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів із під'їздами для спеціально обладнаних транспортних засобів;

медичні відходи – відходи, що утворюються внаслідок здійснення діяльності з медичного обслуговування або ветеринарної практики, здійснення експертиз та досліджень у сфері охорони здоров'я, ветеринарної медицини, у тому числі наукових або дослідницьких робіт;

небезпечні відходи – відходи, що мають одну чи більше властивостей, що роблять їх небезпечними;

об'єкт оброблення відходів – установка, інженерна споруда або інший об'єкт, що використовується для здійснення операцій з відновлення або видалення відходів;

оброблення відходів – операція з відновлення або видалення відходів, включаючи підготовку відходів до таких операцій;

операції з управління відходами – збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів;

органічна складова побутових відходів – залишки побутових відходів (продуктів харчування, паперу, текстилю тощо), що складаються з органічних речовин, які піддаються процесам біологічного розпаду (гниття);

перевезення відходів – операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого;

планово-подвірна система збирання побутових відходів – система, за якою зібрані в контейнери побутові відходи перевозять на об'єкти управління відходами для їх подальшого оброблення;

планово-поквартирна система збирання побутових відходів – система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком;

планово-регулярна система санітарного очищення – система санітарного очищення, що передбачає регулярне (за графіком) перевезення побутових відходів з населених місць до місць їх оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження чи захоронення у терміни, визначені у санітарних нормах;

підготовка відходів до повторного використання – проведення операцій з відновлення (перевірка, очищення або ремонт), після яких речовини, предмети та/або їх складові (компоненти), які були відходами, можуть бути використані повторно без будь-якого іншого оброблення;

повторне використання продукції – будь-яка операція, після проведення якої продукція або її складові (компоненти), що не є відходами, повторно використовуються з тією самою метою, для якої вони були призначені;

побутові відходи – змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств.

Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи;

полігон – місце захоронення відходів, призначене для їх розміщення на поверхні чи під поверхнею землі (підземне), включаючи:

- внутрішні місця для видалення відходів, на яких утворювач відходів-суб'єкт господарювання здійснює видалення власних відходів на місці утворення;
- постійні місця, на яких відходи розміщуються понад один рік;

послуга з управління побутовими відходами – операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами;

приймання відходів – отримання відходів, що утворилися в результаті споживання/використання продукції, до виробників якої законом встановлена розширена відповідальність виробника, у місцях продажу, адміністративних, соціальних, громадських, комерційних, розважальних, рекреаційних, туристичних та інших закладах, а також мобільними пунктами приймання відходів у встановленому законом порядку;

пункт роздільного збирання побутових відходів – місце, де здійснюється роздільне збирання відходів текстилю, деревини, великогабаритних та ремонтних відходів, відходів зелених насаджень, небезпечних відходів у складі побутових відходів, відходів паперу, картону, металу, пластику, скла,

електронного та електричного обладнання, батарей та акумуляторів, інших видів відходів.

ремонтні відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, що утворилися під час переобладнання, перепланування або поточного ремонту у житловому будинку, окремій квартирі або будинку громадського призначення;

рециклінг – операція з відновлення, у результаті якої відходи переробляються у продукцію, матеріали або речовини для їх використання за первинною або іншою метою. Ця операція включає перероблення органічного матеріалу, але не включає виробництва енергії чи перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або як матеріали для зворотного заповнення;

роздільне збирання відходів – збирання відходів окремо залежно від їх виду, характеристики та складу у спосіб, що сприятиме їх подальшому обробленню;

розширена відповідальність виробника – комплекс економічних, фінансових, адміністративних та організаційних заходів для забезпечення відповідальності виробників певних видів продукції за управління стадією відходів у життєвому циклі продукції;

система управління побутовими відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення та оброблення побутових відходів, включаючи створення та забезпечення діяльності об'єктів, нагляд за ними та подальший догляд за об'єктами видалення побутових відходів, а також діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють окремі операції з управління побутовими відходами в межах територіальної громади або декількох територіальних громад;

сортування відходів – операція, пов'язана з механічним розподілом відходів залежно від їх фізико-хімічних властивостей, матеріальних складових, енергетичної цінності, інших показників з метою їх підготовки до оброблення;

суб'єкт господарювання у сфері управління відходами – юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства;

тариф на послугу з управління побутовими відходами – середньозважений тариф, що формується на основі тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;

територіальна наближеність – оброблення відходів здійснюється на найближчій споруді або установці з оброблення відходів, або в місці захоронення відходів, враховуючи їх екологічну та економічну ефективність, відповідно до регіональних та місцевих планів управління відходами;

термічне оброблення відходів – технологічний процес з термічного оброблення відходів, який відповідає правилам технічної експлуатації відповідної установки;

управління відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів;

установка спалювання відходів – будь-яка стаціонарна або мобільна технічна одиниця та обладнання, призначене для термічного оброблення відходів, з відновленням утворюваного при горінні тепла або без нього, з метою видалення шляхом спалювання за допомогою окислення, а також інших процесів термічного оброблення, таких як піроліз, газифікація, плазмовий процес, якщо речовини, що утворюються в результаті термічного оброблення, у подальшому спалюються;

установка сумісного спалювання відходів – будь-яка стаціонарна або мобільна технічна одиниця, призначена для виробництва енергії або виробництва матеріальних продуктів, яка використовує відходи як звичайне або додаткове паливо або в якій відходи проходять термічне оброблення з метою видалення шляхом спалювання за допомогою окислення, а також інших процесів термічного оброблення, таких як піроліз, газифікація, плазмовий процес, якщо речовини, що утворюються в результаті термічного оброблення, у подальшому спалюються;

утворювач відходів – фізична особа, юридична особа, в результаті діяльності якої утворюються відходи, а також суб'єкти управління відходами, які здійснюють операції із сортування, змішування або інші операції, що призводять до зміни характеристик або складу відходів;

формування конкурентного середовища у сфері управління відходами – суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.

Перелік таблиць

Таблиця 1.1.1. Районний поділ Дніпропетровської області
Таблиця 1.1.2. Територіальні громади Дніпровського району
Таблиця 1.1.3. Центри та населені пункти територіальних громад Дніпровського району
Таблиця 1.1.4. Територіальні громади Кам'янського району
Таблиця 1.1.5. Центри та населені пункти територіальних громад Кам'янського району
Таблиця 1.1.6. Територіальні громади Криворізького району
Таблиця 1.1.7. Центри та населені пункти територіальних громад Криворізького району
Таблиця 1.1.8. Територіальні громади Павлоградського району
Таблиця 1.1.9. Центри та населені пункти територіальних громад Павлоградського району
Таблиця 1.1.10. Територіальні громади Самарівського району
Таблиця 1.1.11. Центри та населені пункти територіальних громад Самарівського району
Таблиця 1.1.12. Територіальні громади Синельниківського району
Таблиця 1.1.13. Центри та населені пункти територіальних громад Синельниківського району
Таблиця 1.1.14. Територіальні громади Нікопольського району
Таблиця 1.1.15. Центри та населені пункти територіальних громад Нікопольського району
Таблиця 1.3.1. Чисельність населення Дніпропетровської області, 2015-2024 рр.
Таблиця 1.3.2.. Прогноз чисельності населення Дніпропетровської області, 2015-2034 рр.
Таблиця 1.3.3. Населення за статусом участі у складі робочої сили (у віці 15–70 років; тис. осіб)

Таблиця 1.3.4. Зайнятість населення за видами економічної діяльності, тис. осіб
Таблиця 1.3.5. Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності (грн)
Таблиця 1.3.6. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство
Таблиця 1.3.7. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство
Таблиця 1.4.1. Валовий регіональний продукт
Таблиця 1.4.2. Індекси фізичного обсягу ВРП (у цінах попереднього року, %)
Таблиця 1.4.3. Кількість зареєстрованих юридичних та фізичних осіб за районами
Таблиця 1.4.4. Виробництво окремих видів промислової продукції
Таблиця 1.4.5. Основні соціально-економічні показники розвитку Дніпропетровської області
Таблиця 1.4.6. Виробництво сільськогосподарських культур (<i>тис.т</i>)
Таблиця 1.4.7. Кількість сільськогосподарських тварин
Таблиця 1.4.8. Капітальні інвестиції
Таблиця 1.4.9. SWOT-аналіз соціально-економічного стану Дніпропетровської області
Таблиця 1.5.1. Загальні показники поводження з відходами за звітний період Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т (за формою статзвітності № 1-відходи)
Таблиця 1.5.2. Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки*
Таблиця 1.5.3. Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2025)
Таблиця 1.5.4. Інфраструктура утилізації та оброблення відходів*
Таблиця 1.5.5. Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини *

Таблиця 1.5.6. Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення) у 2024 році*

Таблиця 1.5.5. Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини *

Таблиця 1.5.6. Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення) у 2024 році*

Таблиця 2.1.1. Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т (за формою статзвітності № 1-відходи)

Таблиця 2.1.2. Загальні обсяги утворення відходів I-IV класів небезпеки по районах (утворено усіх відходів)

Таблиця 2.1.3.. Утворено усіх відходів (діяльність підприємствами та господарська діяльність домогосподарств) за Національним переліком відходів у 2024 році (тонн)

Таблиця 2.1.4. Об'єкти управління відходами

Таблиця 2.1.5. Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2025)

Таблиця 2.1.6. Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки*

Таблиця 2.1.2.1. Інституційна структура системи управління відходами на національному рівні

Таблиця 2.2.2.2. Наявні джерела інформації про поточний стан у сфері управління відходами

Таблиця 2.1.2.3. Наявні механізми інформування зацікавлених сторін з питань управління відходами

Таблиця 2.1.3.1. Планування та реалізація на рівні регіону діяльності з управління відходами

Таблиця 2.1.4.1. Надходження до фондів охорони навколишнього природного середовища місцевих бюджетів у Дніпропетровській області

Таблиця 2.1.4.2. Фінансування завдань і заходів Програми в 2020-2024 рр.
Таблиця 2.2.1. Загальні обсяги утворення відходів I-IV класів небезпеки по районах (утворено усіх відходів т/рік)
Таблиця 2.2.2. Управління відходами по районах
Таблиця 2.2.3. Прогноз утворення відходів в 2025-2034 рр., тис. тонн/рік
Таблиця 2.2.4. SWOT-аналіз системи управління відходами у Дніпропетровській області
Таблиця 2.2.1.1. Побутові відходи, відповідно до Національного переліку відходів, за якими здійснюється підрахунок виконання цільові показники з підготовки до повторного використання та/або рециклінгу
Таблиця 2.2.1.2. Морфологічний склад побутових відходів у Дніпропетровській області
Таблиця 2.2.1.3. Утворення побутових відходів за 10-річний період, тис. тонн
Таблиця 2.2.1.4. Утворення відходів у 2024 році – класифікація за Національним переліком відходів, тонн
Таблиця 2.2.1.5. Управління відходами у 2020-2023 рр., тонн
Таблиця 2.2.1.6. Управління відходами у 2024 р., – класифікація за Національним переліком відходів, тонн
Таблиця 2.2.1.7. Роздільне збирання ресурсоцінних компонентів відходів
Таблиця 2.2.1.8. Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення) у 2024 році
Таблиця 2.2.1.9. Інформація щодо кількості полігонів побутових відходів, які відповідають державним-будівельним нормам станом на 01.09.2019 у Дніпропетровській області
Таблиця 2.2.2.1.1. Динаміка основних показників управління промисловими відходами (млн. т/рік)
Таблиця 2.2.2.1.2. Утворено усіх промислових відходів за Національним переліком у 2024 році

Таблиця 2.2.2.1.3. Динаміка кількості утворення промислових відходів від основних видів економічної діяльності підприємств та організацій та прогноз утворення до 2034 року, в млн. тонн/рік
Таблиця 2.2.2.1.4. Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів (за даними статзвітності № 1-відходи)
Таблиця 2.2.2.2.1. Прогноз обсягів утворення відходів видобувної промисловості
Таблиця 2.2.2.2.2. Обсяги та основні місця накопичення відходів видобування в Дніпропетровській області (млн. тонн).
Таблиця 2.2.3.1.1. Показники утворення відходів будівництва та знесення в Дніпропетровській області (2015-2024 рр.)
Таблиця 2.2.3.2.2. Розрахункові обсяги утворення відходів будівництва і знесення в Дніпропетровській області (2025-2035 рр., тис.т)
Таблиця 2.2.4.1. КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ВІДХОДІВ МЕДИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 2020-2023
Таблиця 2.2.4.2. КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ВІДХОДІВ МЕДИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 2024
Таблиця 2.2.4.3. ПРОГНОЗНА КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕННЯ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ, Т
Таблиця 2.2.4.4. ОРІЄНТОВНА ПРОГНОЗНА КІЛЬКІСТЬ ІНФІКОВАНИХ, ТОКСИЧНИХ ЧИ РАДІОАКТИВНИХ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ, Т
Таблиця 2.2.4.5. Узагальнені вимоги до управління відходами утворювачами відходів
Таблиця 2.2.5.1. КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕНИХ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВІДХОДІВ I-III КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ, Т
Таблиця 2.2.5.2. ПЕРЕЛІК ПІДПРИЄМСТВ, У ПРОЦЕСІ ДІЯЛЬНОСТІ ЯКИХ БУЛО УТВОРЕНО НАЙБІЛЬШЕ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВІДХОДІВ У 2020-2024 РОКАХ
Таблиця 2.2.5.3. Ввезення та вивезення у 2024 році вантажів, які підлягають контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів

Таблиця 2.2.5.4. Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)

Таблиця 2.2.5.5. Суб'єкти господарювання, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами

Таблиця 2.2.5.6. Показники щодо обсягів поводження із зібраними відходами в Дніпропетровській області

Таблиця 2.2.5.1.1.Перелік відходів, що містять нафтопродукти, які утворюються на промислових підприємствах

Таблиця 2.2.5.1.2. УТВОРЕННЯ ТА ПОВОДЖЕННЯ З ВІДПРАЦЬОВАНИМИ НАФТОПРОДУКТАМИ

Таблиця 2.2.5.2.1. МІСЦЯ РОЗМІЩЕННЯ НЕПРИДАТНИХ ПЕСТИЦИДІВ НА ТЕРИТОРІЇ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Таблиця 2.2.5.2.2. ОБСЯГИ ВІДХОДІВ, ЩО МІСТЯТЬ СОЗ, Т

Таблиця 2.2.5.3.1. ОБСЯГИ УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ, ЩО МІСТЯТЬ РТУТЬ, Т

Таблиця 2.2.6.1. КІЛЬКІСТЬ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЗНЯТИХ З ОБЛІКУ В ЗВ'ЯЗКУ З ВИБРАКОВКОЮ (ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ, 2020-2024 РР., В %)*

Таблиця 2.2.6.2. ВІКОВА СТРУКТУРА ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЗНЯТИХ З ОБЛІКУ В ЗВ'ЯЗКУ З ВИБРАКОВКОЮ (ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ, 2020-2024 РР., В %)*

Таблиця 2.2.6.3. ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПРИЙМАННЯ ТА/АБО РОЗБИРАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЩО УТИЛІЗУЮТЬСЯ

Таблиця 2.2.7.1. Обсяги утворення відходів, що біологічно розкладаються, з інших джерел

Таблиця 2.2.7.2.1. Обсяги утворення сільськогосподарських відходів згідно з Національним переліком відходів в 2024 р.

Таблиця 2.2.7.2.2.ПОКАЗНИКИ УТВОРЕННЯ РОСЛИННИХ ВІДХОДІВ (СОЛОМИ) ВІД ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ, ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР ТА СОНЯШНИКУ ЗА ПЕРІОД 2015-2024 рр.

Таблиця 2.2.7.2.3 ПОКАЗНИКИ УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ ТВАРИННИЦТВА ЗА ПЕРІОД 2015-2024 рр.
Таблиця 2.2.7.2.4. СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ОБРОБЛЕННЯ ТА ПЕРЕРОБЛЕННЯ ВІДХОДІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
Таблиця 2.2.7.2.5. БІОЕНЕРГЕТИЧНІ УСТАНОВКИ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
Таблиця 2.2.7.2.6. ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ УТИЛІЗАЦІЮ ПОБІЧНИХ ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ
Таблиця 2.2.7.4.1. Динаміка утворення відходів харчопереробної промисловості, тис. Т/рік за КВЕД-2010, коди 10-12*
Таблиця 2.2.7.4.2. Обсяги утворюваних відходів харчопереробною промисловістю, тонн за 2024 р.
Таблиця 2.2.7.5.1. ПОКАЗНИКИ УТВОРЕННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЇ ОСАДІВ СТИЧНИХ ВОД (ОСВ) В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗА ПЕРІОД 2015-2024 РР.
Таблиця 2.2.7.5.2. ОЦІНКА ПОТЕНЦІЙНОГО УТВОРЕННЯ ОСАДІВ СТИЧНИХ ВОД В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Таблиця 2.3.1. Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2025)
Таблиця 2.4.1. SWOT-аналіз у галузі управління відходами Дніпропетровської області
Таблиця 3.1.1. Цілі та цільові показники РПУВ
Таблиця 3.1.2. Цілі та цільові показники РПУВ, прийняті для РПУВ
Таблиця 3.2.1.1. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій
Таблиця 3.2.1.2.Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій
Таблиця 3.2.1.3.Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій
Таблиця 3.2.1.4. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій
Таблиця 3.2.1.5. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій
Таблиця 3.2.1.6. Початкові інвестиційні витрати для альтернативних варіантів

Таблиця 3.2.1.7. Щорічні операційні витрати до 2035 р. для альтернативних сценаріїв
Таблиця 3.2.1.8.Орієнтовна одинична вартість управління відходами, (грн./тонна)
Таблиця 3.2.1.9. Прогноз чисельності населення по кластерах (2025- 2034 рр.,тис. осіб)
Таблиця 3.2.1.10. Параметри визначених кластерів Дніпропетровської області, 2024 р.
Таблиця 3.2.1.11. Альтернативи, рекомендовані для Дніпровського кластеру управління відходами
Таблиця 3.2.1.12. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.13. Планові обсяги оброблення відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.14. Загальні інвестиційні витрати для Дніпровського кластеру управління відходами, млн. грн.
Таблиця 3.2.1.15. Альтернативи, рекомендовані для Кам'янського кластеру управління відходами
Таблиця 3.2.1.16. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.17. Планові обсяги оброблення відходів
Таблиця 3.2.1.18. Загальні інвестиційні витрати для Кам'янського кластеру, млн. грн.
Таблиця 3.2.1.19. Альтернативи, рекомендовані для Криворізького кластеру управління відходами
Таблиця 3.2.1.20. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.21. Планові обсяги оброблення відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.22. Загальні інвестиційні витрати для Криворізького кластеру (млн. Грн.)

Таблиця 3.2.1.23. Альтернативи, рекомендовані для Нікопольського кластеру управління відходами
Таблиця 3.2.1.24. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.25. Планові обсяги оброблення відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.26. Загальні інвестиційні витрати для Нікопольського кластеру, млн. грн.
Таблиця 3.2.1.27. Альтернативи, рекомендовані для Самарівського кластеру управління відходами
Таблиця 3.2.1.28. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік
Таблиця 3.2.1.29. Планові обсяги оброблення відходів, тис. Т/рік
Таблиця 3.2.1.30. Загальні інвестиційні витрати для Самарівського кластеру, млн. грн.
Таблиця 3.2.1.31. Альтернативи, рекомендовані для Павлоградського кластеру управління відходами
Таблиця 3.2.1.32. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. Т/рік
Таблиця 3.2.1.33. Планові обсяги оброблення відходів, тис.т/рік
Таблиця 3.2.1.34. Загальні інвестиційні витрати для Павлоградського кластеру, млн. грн.
Таблиця 3.2.1.35. Альтернативи, рекомендовані для Синельниківського кластеру управління відходами
Таблиця 3.2.1.36. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. Т/рік
Таблиця 3.2.1.37. Планові обсяги оброблення відходів, тис.т/рік
Таблиця 3.2.1.38. Загальні інвестиційні витрати для Синельниківського кластеру, млн. грн.

Таблиця 3.2.1.39. Розширення та оновлення матеріально-технічної бази системи збирання побутових відходів
Таблиця 3.2.1.40. Розширення та оновлення матеріально-технічної бази системи збирання побутових відходів на рівні громад
Таблиця 3.2.1.41. Заплановані станції перевантаження відходів, 2034 рік
Таблиця 3.2.1.42. Заплановані сортувальні станції для роздільно зібраних відходів, 2034 рік
Таблиця 3.2.1.43. Заплановані об'єкти для компостування окремо зібраних зелених відходів, 2034 рік
Таблиця 3.2.1.44. Заплановані комплекси МВТ/МБО для змішаних побутових відходів, 2034 р.
Таблиця 3.2.1.45. Заплановані потужності для термічного оброблення побутових відходів, 2034 рік
Таблиця 3.2.1.46. Заплановані регіональні полігони, 2034 рік
Таблиця 3.2.3.1. Система управління відходами будівництв та знесення в Дніпропетровській області
Таблиця 3.2.3.2. Основні шляхи поводження з відходами від руйнування
Таблиця 3.2.4.1. Заходи організації ефективного управління медичними відходами прийняті в РПУВ
Таблиця 3.2.5.1. Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління небезпечними відходами
Таблиця 3.2.5.2. Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами відпрацьованих нафтопродуктів
Таблиця 3.2.5.3. Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами непридатних до застосування ХЗЗР та рекультивації земель
Таблиця 3.2.6.1. Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами знятих з експлуатації транспортних засобів (ЗЕТЗ)

Таблиця 3.3.1. Наявні джерела інформації про поточний стан у сфері управління відходами
Таблиця 3.3.2. Перелік чинних обласних стратегій, програм, планів дій, що мають взаємозв'язок із сферою управління відходами
Таблиця 3.2.3. Аналіз відповідності напрямків РПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України
Таблиця 3.4.1. Загальні обсяги фінансування РПУВ
Таблиця 3.4.2. Структура фінансування діяльності зі створення об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів
Таблиця 3.4.3. Плановий розподіл обсягів фінансування за джерелами фінансування
Таблиця 3.5.1. Планові кількісні показники реалізації РПУВ
Таблиця 3.5.2. Завдання та заходи РПУВ
Таблиця 4.1. Індикатори моніторингу та оцінки ефективності виконання РПУВ Дніпропетровської області

Перелік карт

Карта 1.2.1. Фізико-географічна карта Дніпропетровської області
Карта 1.2.2. Геодинаміка, сейсмічні зони Дніпропетровської області
Карта 1.2.3. Мінерально-сировинні ресурси Дніпропетровської області
Карта 1.2.4. Кліматичні умови Дніпропетровської області
Карта 1.2.5. Ґрунти Дніпропетровської області
Карта 1.2.6. Гідрографічна мережа Дніпропетровської області
Карта 1.2.7. Природоохоронні території Дніпропетровської області
Карта 1.2.8. Території, віднесені до «смарагдової мережі»
Карта 1.2.9. Схема розвитку екологічної мережі, природно заповідний фонд
Карта 1.4.1. Картосхема господарського комплексу Дніпропетровської області

Карта 1.4.2. Карта-схема автомобільних доріг державного значення Дніпропетровської області
Карта 1.4.3. Схема транспортних шляхів Дніпропетровської області
Карта 2.2.1.1. Мапа локацій розміщення контейнерів Руху «Батарейки Здавайтеся»
Карта 2.2.2.1. Мапа сміттєзвалищ Дніпропетровської області.
Карта 2.2.4.1. Електронна карта місць надання первинної медичної допомоги у Дніпропетровській області, 2024 рік

Перелік рисунків

Рисунок 1.1. 1. Дніпропетровська область на карті Європи
Рисунок 1.1.2. Дніпропетровська область на карті України
Рисунок 1.1.3. Адміністративно-територіальний устрій Дніпропетровської області
Рисунок 1.1.4. Карта адміністративного поділу Дніпропетровської області
Рисунок 1.1.5. Площа та населення адміністративних районів
Рисунок 1.1.6. Адміністративно-територіальний устрій Дніпропетровщини (територіальні громади області)
Рисунок 1.1.7. Співвідношення площ та населення територіальних громад Дніпровського району
Рисунок 1.1.8. Співвідношення площ та населення територіальних громад Кам"янського району
Рисунок 1.1.9. Співвідношення площ та населення територіальних громад Криворізького району
Рисунок 1.1.9. Співвідношення площ та населення територіальних громад Павлоградського району
Рисунок 1.1.10. Співвідношення площ та населення територіальних громад Самарівського району
Рисунок 1.1.11. Співвідношення площ та населення територіальних громад Синельниківського району
Рисунок 1.1.12. Співвідношення площ та чисельності населення територіальних громад Нікопольського району
Рисунок 1.3.1. Динаміка чисельності населення Дніпропетровської області
Рисунок 1.3.2. Динаміка чисельності населення в містах, 2015-2024 рр., %
Рисунок 1.3.3. Вікова структура населення, Дніпропетровська область, 2011-2020 рр., осіб
Рисунок 1.3.4. Демографічне навантаження
Рисунок 1.3.5. Прогноз чисельності населення Дніпропетровської області, 2025-2034 рр.

Рисунок 1.3.6. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство
Рисунок 1.4.1. Структура суб'єктів господарської діяльності Дніпропетровської області та районів
Рисунок 1.4.2. Обсяги зовнішньої торгівлі товарами
Рисунок 2.1.1. Динаміка основних показників поводження з відходами
Рисунок 2.1.2. Обсяги утворення відходів в адміністративних районах Дніпропетровської області, 2024 р., т
Рисунок 2.1.3. Динаміка утворення небезпечних відходів, т на рік
Рисунок 2.1.4. Обсяги утворення відходів в розрахунку на одиницю площі та особу
Рисунок 2.1.5. Обсяги утворення небезпечних відходів в розрахунку на одиницю площі та особу
Рисунок 2.2.1.1. Відсоток охоплення населення послугами зі збирання побутових відходів
Рисунок 2.2.2.1.1. Динаміка основних показників управління промисловими відходами (млн. т/рік)
Рисунок 2.2.2.1.2. Схема управління промисловими відходами на промислових підприємствах Дніпропетровської області
Рисунок 2.2.2.2.1. Прогноз обсягів утворення відходів видобувної промисловості
Рисунок 2.2.2.2.2. Співвідношення обсягів утворення та видалення відходів видобувної промисловості
Рисунок 2.2.4.1. Кількість діючих суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я у Дніпропетровській області
Рисунок 2.2.5.1. Динаміка утворення небезпечних відходів, т на рік

ВСТУП

Регіональний план управління відходами Дніпропетровської області (далі за текстом – РПУВ Дніпропетровської області) – офіційний документ державного планування, розроблений відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів, який містить комплекс взаємно пов'язаних та узгоджених в часі заходів: організаційних, технологічних, технічних, ресурсозберігаючих, екологічних, санітарно-гігієнічних, фінансово-економічних, соціальних, інформаційних, спрямованих на розв'язання проблем сфери управління відходами в регіоні з урахуванням принципів співробітництва органів місцевого самоврядування, сформованих на підставі оцінки поточного стану та розроблених моделей управління відходами.

Розроблення, затвердження та реалізація РПУВ Дніпропетровської області, здійснення оцінки ефективності його виконання належить до повноважень Дніпропетровської обласної державної адміністрації передбачених пунктом 1 статті 25 та пунктом 2 статті 51 Закону України «Про управління відходами».

Механізм розроблення, погодження та затвердження РПУВ Дніпропетровської області проводиться відповідно до затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 р. №667 «Порядку розроблення, погодження та затвердження регіональних планів управління відходами» та «Вимог до розділів проекту регіонального плану управління відходами», затверджених Наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 22.01.2024 № 81 з урахуванням положень Рамкової Директиви №2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19.11.2008 р. «Про відходи та скасування деяких Директив» (в частині, що стосується розроблення планів управління відходами).

Метою розроблення РПУВ Дніпропетровської області є:

- забезпечення сталого та екологічно відповідального управління відходами в регіоні,
- впровадження стратегічного планування з урахуванням принципів співробітництва, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей шляхом впровадження заходів зменшення утворення відходів,
- зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і

відновленню, здійснення заходів у сфері управління відходами без спричинення шкоди навколишньому природному середовищу та загрози здоров'ю людей.

Основним завданням РПУВ Дніпропетровської області є визначення конкретних суспільних, інституційних, організаційно-технічних, регуляторних, освітньо-виховних, технологічних та технічних, екологічних заходів, передбачених «Національною стратегією управління відходами до 2030 року», «Національним планом управління відходами до 2034 року», та спрямованих на реалізацію державної та регіональної політики у сфері управління відходами, визначення відповідальних виконавців і строків здійснення заходів, джерел та обсягів фінансового забезпечення, засобів контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів їх впровадження у сфері управління відходами в регіоні.

Реалізація цілей та завдань РПУВ Дніпропетровської області направлені на досягнення його мети.

РПУВ Дніпропетровської області розробляється на замовлення Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської облдержадміністрації.

В процесі розроблення РПУВ Дніпропетровської області використані уніфіковані методологічні підходи, викладені в «Порядку розроблення, погодження та затвердження регіональних планів управління відходами» та «Вимогах до розділів проекту регіонального плану управління відходами» з урахуванням вимог Законів України «Про управління відходами», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про житлово-комунальні послуги», «Про благоустрій населених пунктів», «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» та інших актах законодавства, «Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», «Національного плану управління відходами до 2033 року», «Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року», а також практичний досвід Виконавців, набутий в процесі розроблення регіональних та місцевих планів управління відходами в інших регіонах та територіальних громадах України.

РПУВ Дніпропетровської області розробляється протягом року після набрання чинності Національним планом управління відходами до 2033 р. - на період 10 років та підлягає перегляду кожні чотири роки з дати набрання чинності.

Цільові показники, встановлені Національним планом управління відходами, перенесені до РПУВ Дніпропетровської області і скориговані на підставі обґрунтування, наведеного в регіональному плані управління відходами. РПУВ Дніпропетровської області є основою для розроблення, протягом одного року з дня набрання чинності, місцевих планів управління відходами.

Крім того, Регіональний план управління відходами Дніпропетровської області узгоджується з наступними чинними нормативно-правовими документами та направлений на їх виконання, зокрема це: Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України», «Про рослинний світ», «Про основи містобудування», «Про землеустрій», «Про охорону земель», Водний Кодекс України, Земельний кодекс України, Кодексу України про надра, ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів, ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та іншими нормативно-правовими документами.

РПУВ Дніпропетровської області розроблено на основі даних, отриманих у результаті статистичних спостережень, адміністративних та статистичних даних центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, розрахунків та прогнозів, отриманих на основі аналізу статистичних даних та інформаційних джерел.

Проект Регіонального плану управління відходами Дніпропетровської області підлягає стратегічній екологічній оцінці відповідно до положень Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та погоджується із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, а після затвердження обласною державною адміністрацією, оприлюднюється шляхом розміщення на її офіційному веб-сайті.

Дніпропетровська ОДА на основі показників оцінки досягнення цілей та здійснення заходів один раз на два роки здійснює оцінку ефективності впровадження РПУВ Дніпропетровської області та оприлюднює її результати на офіційному веб-сайті органу, яким здійснено таку оцінку.

РПУВ Дніпропетровської області враховує особливості області та визначає, як саме будуть досягнуті цілі сталого управління відходами на її території, спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів в розрізі територіальних громад по районах/кластерах регіону, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги для розвитку сучасної інфраструктури з управління відходами.

На кожне завдання визначено заходи, відповідальні виконавці, строки реалізації заходів, джерела та обсяги фінансового забезпечення, засоби контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів їх впровадження у сфері управління відходами на території регіону.

РПУВ Дніпропетровської області охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Дніпропетровської області, крім управління радіоактивними відходами, які регулюються іншим законодавством.

В описі поточного стану до набрання чинності Закону України «Про управління відходами» вживається термінологія, відповідно до чинного на той час Закону України «Про відходи». Проста заміна термінів є неможливою через різне визначення.

РПУВ Дніпропетровської області на період до 2034 р. розроблено згідно договору №9 від 07.08.2025 р. між Замовником - Департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації та Виконавцем - Товариством з обмеженою відповідальністю «ВЕЙСТ ІНФОСИСТЕМС».

Розділ І. ХАРАКТЕРИСТИКА РЕГІОНУ

1.1. Адміністративно-територіальний устрій

Дніпропетровська область – один з найбільш потужних, економічно і науково - технічних розвинених регіонів України. За чисельністю населення, внеском у загальнодержавні обсяги виробництва валового внутрішнього продукту, масштабами промислового та сільськогосподарського виробництва, обсягами експорту товарів та надходжень до бюджету область займає провідні місця серед інших регіонів України.

Багаті природні та сировинні ресурси, розгалужена транспортна інфраструктура, потужна промисловість, передові ракетно-космічні технології, розвинена хімічна промисловість, аграрний, науковий та експортний потенціал обумовлюють високу інвестиційну привабливість регіону.

В області успішно здійснюється реформування економіки, впроваджуються нові ідеї і технології, зростає роль сфери зовнішньоекономічної діяльності.

Дніпропетровська область утворена 27 лютого 1932 року та поділяється, згідно з Постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX “Про утворення та ліквідацію районів,” на 7 адміністративних районів, 86 територіальних громад (міських територіальних громад – 20, сільських – 41, селищних – 25), затверджених Кабінетом Міністрів України. В сучасних кордонах вона існує з 1938-1939 рр.

Територія області – 31 914 . км², що складає 5,3 % площі території України. За площею Дніпропетровська область займає друге місце в Україні.

Чисельність населення за даними офіційного вебсайту Головного управління статистики у Дніпропетровській області станом на 01.01.2022 р. 3 093 227 осіб (7,5 % населення України).

Високий рівень урбанізації - чисельність міського населення області – 2 603,1 тис. осіб (84,15%), сільського – 490,1 тис. осіб (15,84%), визначає найвищу в Україні щільність населення – 96,9 осіб на 1 км² – (середня по Україні – 69,4 осіб/км²).

Адміністративний центр області – місто Дніпро розташоване на обох берегах Дніпра та його притоки Самари.

Область знаходиться у південно-східній частині України, в басейні середньої і нижньої течії Дніпра, на перетині магістральних автомобільних, залізничних і

водних логістичних маршрутів держави. Протяжність з півночі на південь – 130 км, із заходу на схід – 300 км. Область розташована між паралелями $49^{\circ}11'28''$ та $47^{\circ}27'10''$ північної широти, меридіанами $39^{\circ}57'39''$ та $36^{\circ}56'09''$ східної довготи.

Рисунок 1.1. 1. Дніпропетровська область на карті Європи

Джерело: <https://dia.dp.gov.ua/>

Відстань від Дніпропетровської області до столиць європейських країн, які межують з Україною: Варшава (Польща) – близько 1100 км, Будапешт (Угорщина) – близько 1100 км, Бухарест (Румунія) – орієнтовно 970 км.

Рисунок 1.1.2. Дніпропетровська область на карті України

Територія області межує на заході та півночі з Полтавською областю (185 км); на північному сході – з Харківською областю (217 км); на південному сході – з Запорізькою областю (85 км); на півдні – з Миколаївською областю, на південному заході – з Кіровоградською і Миколаївською областями (247 км) України. На сході область межує із Донецькою областю, на території якої ведуться активні бойові дії.

Відстань від центру області до Києва: залізницею – 530 км шосейними шляхами – 480 км.

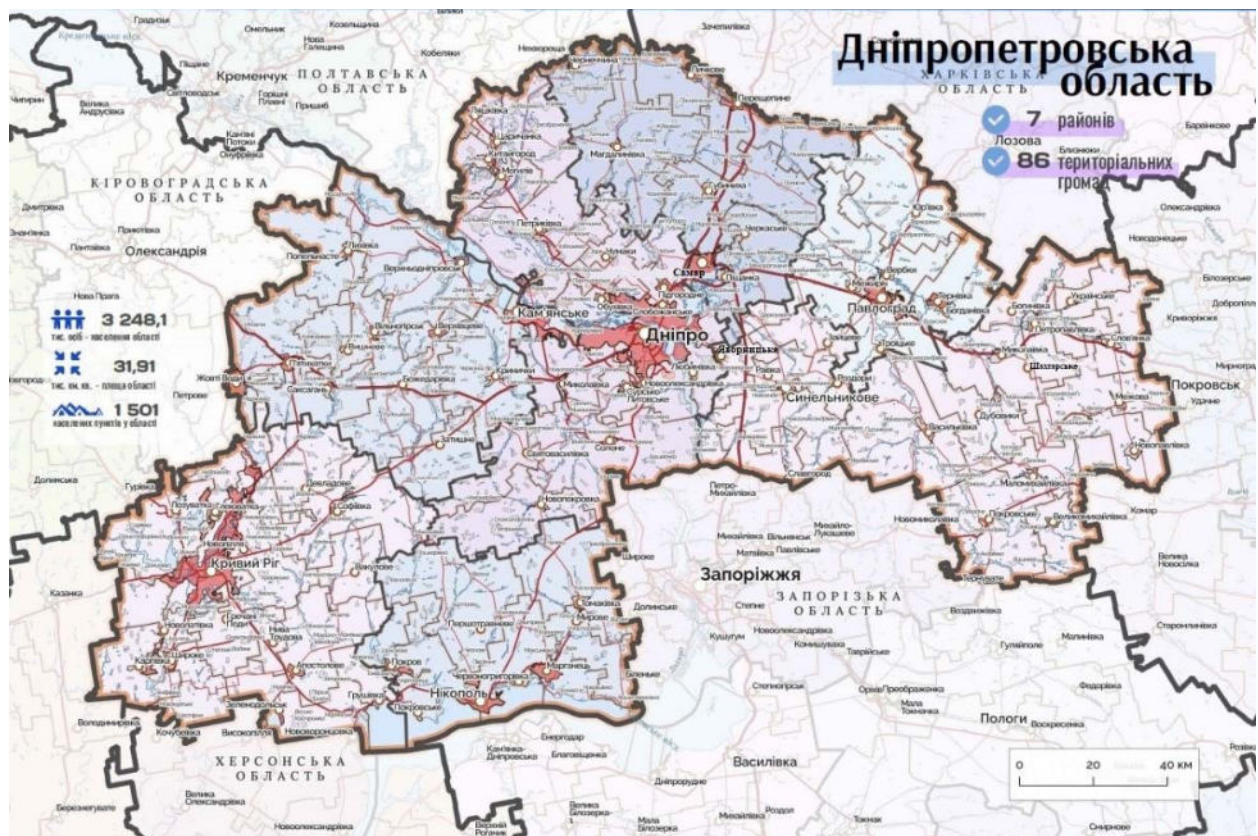

Рисунок 1.1.3. Адміністративно-територіальний устрій Дніпропетровської області

Відповідно до даних офіційного веб-порталу Верховної Ради України про адміністративно-територіальний поділ Дніпропетровської області, станом на 01.07.2025 р., на її території розташовано 7 адміністративних районів.

Райони	Кількість територіальних громад, од.	Кількість населених пунктів, шт.	Площа, км ²	Чисельність населення. Жителів	Густота населення, осіб/км кв.
Дніпровський	17	234	5605,6	1145065	204,3
Кам'янський	12	274	4803,4	423443	88,2
Криворізький	15	283	5724,9	743934	129,9
Нікопольський	8	130	3246,7	250746	77,2
Павлоградський	7	98	2430,1	166797	68,6
Самарівський	8	110	3478,2	167526	48,2

Синельниківський	19	372	6625,1	195716	29,5
По області	86	1501	31914	3093227	96,9

Таблиця 1.1.1. Районний поділ Дніпропетровської області

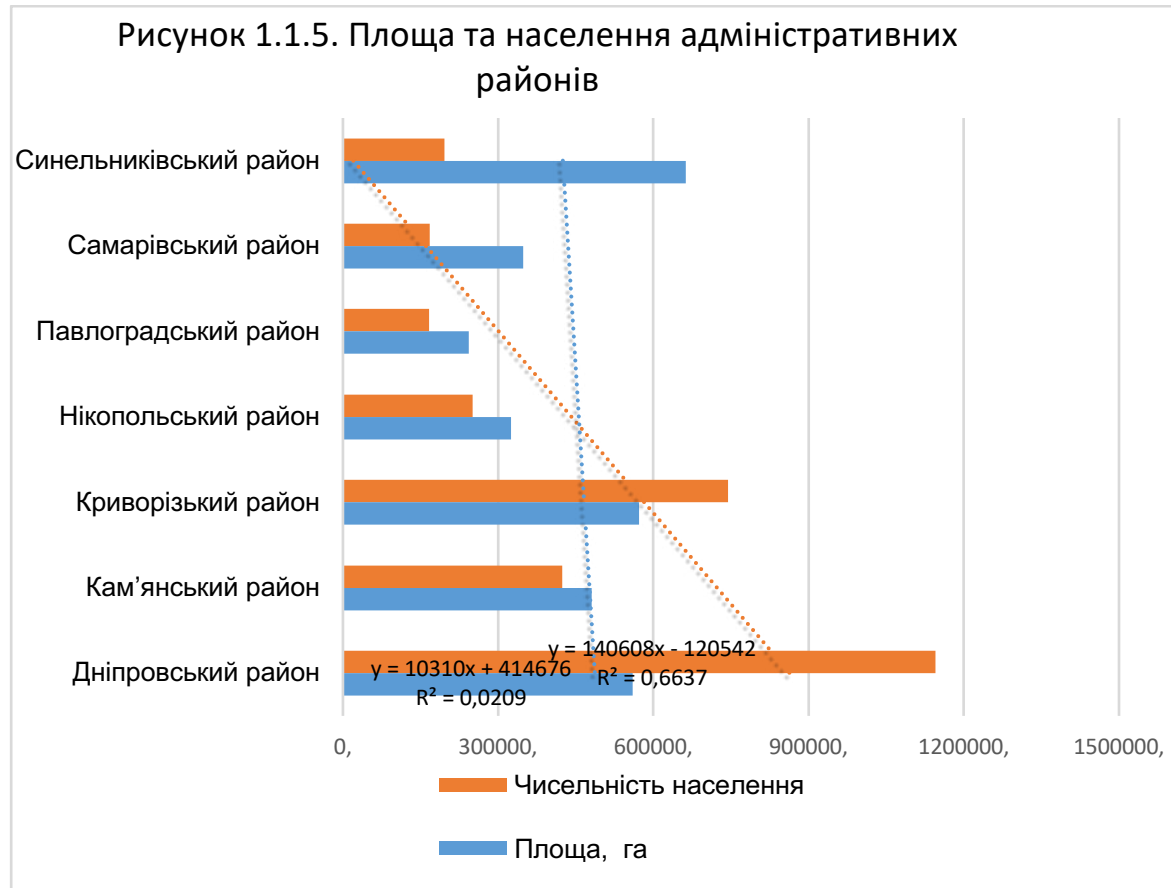
Рисунок 1.1.4. Карта адміністративного поділу Дніпропетровської області

Відповідно до п. 1-8 статті 1 Закону України «Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України» за містобудівними та соціально-економічними характеристиками населені пункти області відносяться до таких категорій: 20 міст, 109 селищ та 1372 села – всього 1501 населений пункт.

До категорії міст відносяться: Вільногірськ, Дніпро, Жовті Води, Кам'янське (Дніпродзержинськ), Кривий Ріг, Марганець, Нікополь, Самар (Новомосковськ), Павлоград, Покров, Шахтарське (Першотравенськ), Синельникове, Тернівка. Окремі міста мають історично сформований районний поділ: Дніпро – 8 міських

районів, Кривий Ріг – 7 та Кам'янське – 3. Окрема група - відносно молоді за віком міста, які набули свій статус як центри адміністративних районів за період, що минув із останніх змін адміністративно-територіального поділу в середині 60-х років XX ст. - Апостолове, Вехівцеве, Верхньодніпровськ, Зеленодольськ, Перещепине, Підгороднє, П'ятихатки

Всі міста відповідно є центрами міських рад/територіальних громад, які включають в ряді випадків і оточуючі населені пункти – селища та села, які досить тісно пов'язані історично або економічно з містами і є їх частиною.

Основну масу сільських населених пунктів – становлять села - 1372, які характеризуються садибною забудовою з населенням менше 5 тис. осіб, а решту – 109 селищ - населених пунктів з переважно садибною забудовою та населенням від 5 до 10 тисяч жителів, якщо вони мають перспективу економічного й соціального розвитку.

Розподіл чисельності населених пунктів по їх типах (міста, селища міського типу та села і чисельність територіальних громад (міських, селищних та сільських)

показує нерівномірний розподіл територіальних громад та населених пунктів в розрізі адміністративних районів (Таблиця 1.1.1.).

В процесі реалізації Реформи децентралізації проведено процес створення нової ланки в системі адміністративного устрою в регіоні - територіальних громад, які утворюються внаслідок добровільного об'єднання суміжних територіальних громад, сіл, селищ, міст відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Добровільне об'єднання дозволяє органам місцевого самоврядування отримати нові повноваження та ресурси.

Після об'єднання декількох населених пунктів новостворена територіальна громада стає правонаступником всього майна, прав та обов'язків територіальних громад, що об'єдналися, а також здійснюється реорганізація сільських, селищних, міських рад, організовуються старостинські округи, які є частиною об'єднаної територіальної громади і створюються для представництва інтересів місцевих мешканців та надання послуг в населених пунктах, що не є адміністративними центрами громад. Громадян, що проживають на території територіальної громади, після об'єднання представляють новообрані голова, депутатський корпус та виконавчі органи ради громади, а в межах старостинських округів – старости, які представляють частину громади, яка має на меті зберегти зв'язок між мешканцями сіл і містечок та органами місцевого самоврядування, а також забезпечити надання послуг на місцях.

Адміністративний центр - місто Дніпро. Площа: 5605,6 км².

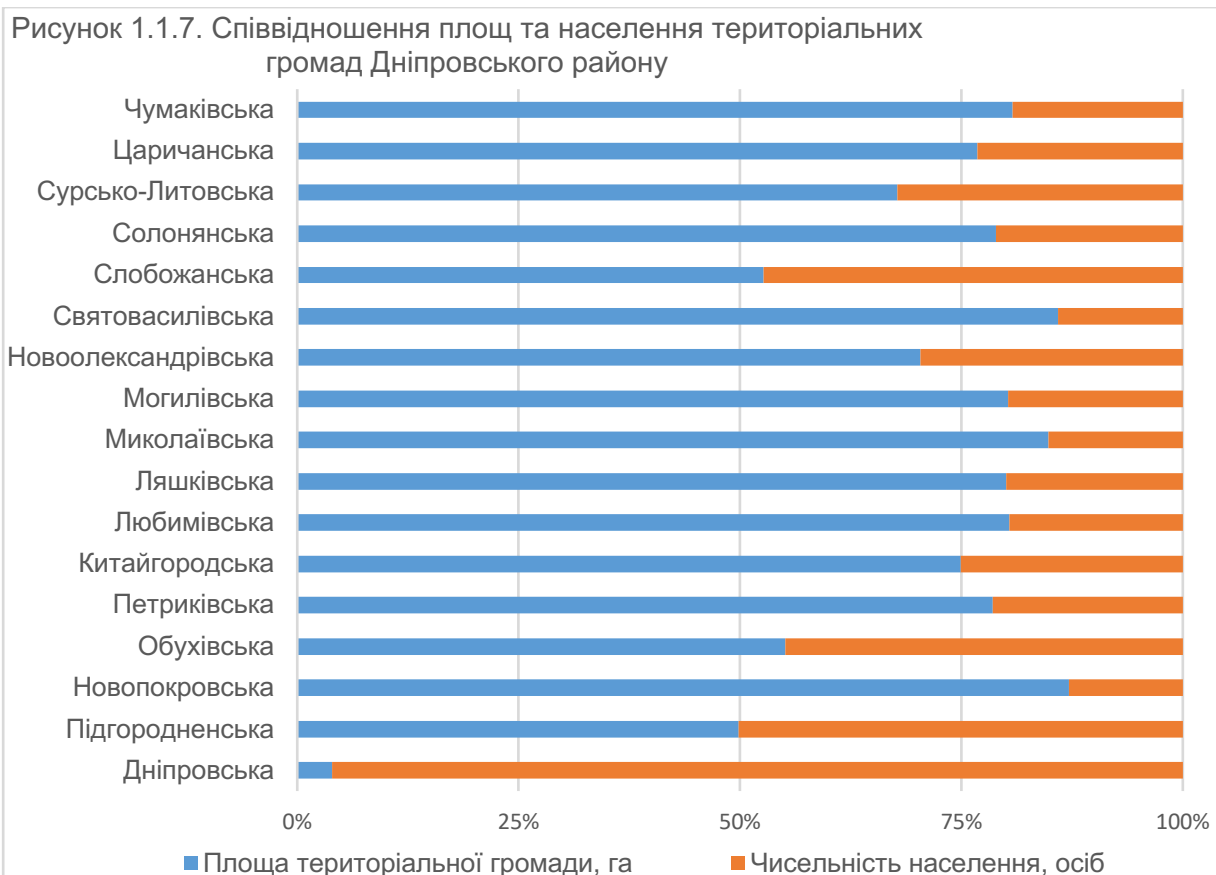
Громад – 17, міст – 2, селищ -18, сіл – 214.

Населення 1 145 065 осіб (01.01.2022).

Таблиця 1.1.2. Територіальні громади Дніпровського району

№ з/п	Територіальні громади	Тип громади	Кількість населенних пунктів	Площа територіальної громади, кв.км	Чисельність населення, осіб
1	Дніпровська	міська	2	406.0	983515
2	Підгородненська	міська	5	232.4	23400
3	Новопокровська	селищна	33	530.2	7826
4	Обухівська	селищна	3	144.7	11785
5	Петриківська	селищна	19	841.0	23028
6	Китайгородська	сільська	5	96.1	3217
7	Любимівська	сільська	6	148.5	3615
8	Ляшківська	сільська	9	83.2	2070
9	Миколаївська	сільська	10	370.3	6634
10	Могилівська	сільська	12	243.2	5971
11	Новоолександрівська	сільська	12	252.6	10653
12	Святовасилівська	сільська	23	306.7	5023
13	Слобожанська	селищна	6	257.6	23191
14	Солонянська	селищна	51	899.7	24100
15	Сурсько-Литовська	сільська	4	121.6	5786
16	Царичанська	селищна	23	478.9	14473
17	Чумаківська	сільська	11	192.9	4584

Таблиця 1.1.3. Центри та населені пункти територіальних громад Дніпровського району

№ з/п	Назва	Центр	Населені пункти
1	Дніпровська міська громада	Місто Дніпро	с-ще Авіаторське
			м. Дніпро
2	Підгородненська міська громада	Місто Підгородне	с. Дмитрівка
			с. Перемога
			м. Підгородне
			с. Спаське
			с. Хуторо-Губиниха
3	Китайгородська сільська громада	Село Китайгород	с. Китайгород
			с. Кравцівка
			с. Рибалки
			с. Рудка
			с. Щербинівка

4	Любимівська сільська громада	Село Любимівка	с. Веселе
			с. Воронівка
			с. Діброва
			с. Зоряне
			с. Любимівка
			с. Придніпрянське
5	Ляшківська сільська громада	Село Ляшківка	с. Андріївка
			с. Залелія
			с. Лозуватка
			с. Ляшківка
			с. Назаренки
			с. Нетесівка
			с. Орлівка
			с. Помазанівка
6	Миколаївська сільська громада	село Миколаївка	с. Шарівка
			с. Благовіщенка
			с. Долинське
			с. Миколаївка
			с. Нове
			с. Новотаромське
			с. Пашена Балка
			с. Степове
			с. Сурське
			с-ще Титорове
7	Могилівська сільська громада	Село Могилів	с-ще Шевченко
			с. Єгорине
			с. Зубківка
			с. Катеринівка
			с. Могилів
			с-ще Молодіжне

			с. Новопідкряж
			с. Новоселівка
			с. Плавещина
			с. Проточі
			с. Салівка
			с. Супина
			с. Цибульківка
8	Новоолександрівська сільська громада	село Новоолександрівка	с. Братське
			с. Волоське
			с. Дніпрове
			с. Дороге
			с-ще Дослідне
			с. Кам'янка
			с. Майорка
			с. Новоолександрівка
			с. Старі Кодаки
			с. Ракшівка
			с. Червоний Садок
			с. Чувилине
9	Святовасилівська селищна громада	Селище Святославівка	с. Барвінок
			с. Березнуватівка
			с. Голубинівка
			с. Грушівка
			с. Дальнє
			с. Карайкове
			с. Костянтинівка
			с. Матросове
			с. Межове
			с. Наталівка
			с. Незабудине

			с-ще Незабудине
			с. Новомар'ївка
			с. Орлове
			с. Промінь
			с-ще Святотасилівка
			с. Рясне
			с. Томаківка
			с. Хижине
			с. Чернігівка
			с. Чорнопарівка
			с. Шульгівка
			с. Якимівка
10	Сурсько-Литовська сільська громада	Село Сурсько-Литовське	с. Зелений Гай
			с. Новомиколаївка
			с. Сурсько-Клевцеве
			с. Сурсько-Литовське
11	Чумаківська сільська громада	Село Чумаки	с. Веселе
			с. Виноградне
			с. Вишневе
			с-ще Зоря
			с. Іванівка
			с. Калинове
			с. Нововасилівка
			с. Новоспаське
			с. Приют
			с. Тарасо-Шевченківка
			с. Чумаки
12	Новопокровська селищна громада	Селище Новопокровське	с. Багате
			с. Бутовичівка
			с. Вільне

		с. Водяне
		с. Ганно-Мусіївка
		с. Гаркушине
		с. Григорівка
		с. Долинське
		с. Дружелюбівка
		с. Іверське
		с. Кашкарівка
		с. Квітуче
		с. Котлярівка
		с. Кринички
		с. Лугове
		с. Мала Калинівка
		с. Малинове
		с. Миколо-Мусіївка
		с. Мирне
		с. Миропіль
		с. Михайлівка
		с. Новоандріївка
		с-ще Новопокровка
		с. Олександрівка
		с. Осипенко
		с. Павлівка
		с. Петриківка
		с. Пропашне
		с. Розтаня
		с. Суданівка
		с-ще Тихе
		с. Товариський Труд
		с. Тракторне

13	Обухівська селищна громада	Селище Обухів	с. Горянівське
			с-ще Миколаївка
			с-ще Обухівка
14	Петриківська селищна громада	Селище Петриківка	Гречане
			с. Єлизаветівка
			с. Іванівка
			с. Кleshнівка
			с. Кулішеве
			с. Куліші
			с-ще Курилівка
			с. Лобойківка
			с. Мала Петриківка
			с. Плавещина
			с-ще Петриківка
			с. Радісне
			с. Сорочине
			с. Сотницьке
			с. Судівка
			с. Улянівка
			с. Хутірське
			с. Чаплинка
			с. Шульгівка
15	Слобожанська селищна громада	Селище Слобожанське	с. Балівка
			с. Василівка
			с. Олександрівка
			с. Орільське
			с-ще Слобожанське
			с. Степове
16	Солонянська селищна громада	селище Солоне	Антонівка
			с. Аполлонівка

		с. Башмачка
		с. Безбородькове
		с. Богданівка
		с. Василівка
		с. Вишневе
		с. Військове
		с. Вовніги
		с. Гайдамацьке
		с. Гончарка
		с. Гроза
		с. Дніпровське
		с. Дороганівка
		с. Звонецьке
		с. Звонецький Хутір
		с. Калинівка
		с. Кам'яне
		с. Кам'яно-Зубилівка
		с. Квітневе
		с. Круте
		с. Любимівка
		с. Любов
		с. Малинівка
		с. Малозахарине
		с. Маяк
		с. Микільське
		с. Микільське-на-Дніпрі
		с-ще Надіївка
		с. Новоселівка
		с. Новотарасівка

			с. Новотернуватка
			с. Олексіївка
			с. Оріхове
			с. Панькове
			с. Петрівське
			с. Петро-Свистунове
			с. Письмечеве
			с. Привільне
			с. Пшеничне
			с. Сергіївка
			с-ще Солоне
			с. Сонячне
			с. Стародніпровське
			с. Сурсько-Михайлівка
			с. Тритузне
			с. Трудолюбівка
			с. Червонокам'яне
			с. Шестипілля
			с. Широке
			с. Широкополе
17	Царичанська селищна громада	селище Царичанка	с. Бабайківка
			с. Вербове
			с. Гнатівка
			с. Драгівка
			с. Дубове
			с. Заорілля
			с. Івано-Яризівка
			с. Калинівка
			с. Кущівка
			с. Лисківка

			с. Михайлівка
			с. Ненадівка
			с. Новостроївка
			с. Пилипівка
			с. Преображенка
			с. Прядівка
			с. Селянівка
			с. Семенівка
			с. Тарасівка
			с. Турове
			с. Червона Орілька
			с-ще Царичанка
			с. Юріївка

Кам'янський район утворено відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-ІХ від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» у складі територій Божедарівської селищної, Верхівцівської міської, Верхньодніпровської міської, Вишнівської селищної, Вільногірської міської, Жовтоводської міської, Затишянської сільської, Кам'янської міської, Криничанської селищної, Лихівської селищної, П'ятихатської міської, Саксаганської сільської територіальних громад.

Адміністративний центр: місто Кам'янське. Площа району – 4 818,2 кв. км, що становить 15 % території Дніпропетровської області.

Кількість територіальних громад: 12. Кількість населених пунктів: 274

.

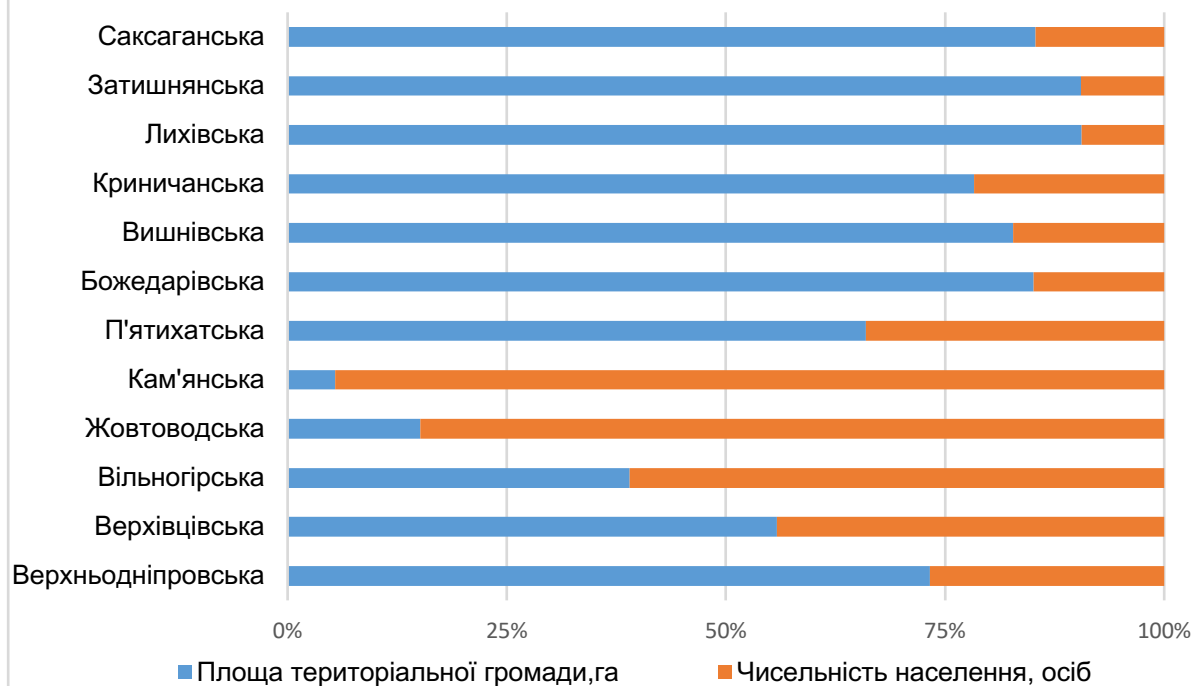
Населення – 423 443 особи (на 01.01.2022), або 13 % жителів області.

Таблиця 1.1.4. Територіальні громади Кам'янського району

№ з/п	Територіальні громади	Тип громади	Кількість населених пунктів	Площа територіальної громади, кв.км	Чисельність населення, осіб

1	Верхньодніпровська	міська	48	1030.5	37577
2	Верхівцівська	міська	11	151.2	11953
3	Вільногірська	міська	11	151.9	23768
4	Жовтоводська	міська	4	79.1	44376
5	Кам'янська	міська	3	136.3	236672
6	П'ятихатська	міська	31	500.3	25840
7	Божедарівська	селищна	42	606.5	10624
8	Вишнівська	селищна	10	213.2	4440
9	Криничанська	селищна	46	689.5	19105
10	Лихівська	селищна	26	466.5	4846
11	Затишн्यानська	сільська	23	372.1	3888
12	Саксаганська	сільська	19	406.3	6977

Рисунок 1.1.8. Співвідношення площ та населення територіальних громад Кам'янського району

Таблиця 1.1.5. Центри та населені пункти територіальних громад Кам'янського району

№ з/п	Назва	Центр	Населені пункти
1	Верхньодніпровська	Місто Верхньодніпровськ	с-ще Дніпровське
			с-ще Новомиколаївка
			Авксенівка
			Андріївка
			Богодарівка
			Боровківка
			Бородаївка
			Бородаївські Хутори
			Братське
			Василівка
			Вільні Хутори
			Водяне
			Воєводівка
			Ганнівка
			Діденкове
			Дніпровокам'янка
			Домоткань
			Заполички
			Заріччя
			Зелене

			Зуботрясівка
			Івашкове
			Калужине
			Клин
			Корнило-Наталівка
			Кривоносове
			Матюченкове
			Миколаївка
			Мишурин Ріг
			Мости
			Новогригорівка
			Новоселівка
			Павлівка
			Павло-Григорівка
			Підлужжя
			Попівка
			Правобережне
			Пушкарівка
			Самоткань
			Солов'ївка
			Суслівка
			Тарасівка
			Томаківка
			Чепине

			Чубарівка
			Якимівка
			Ярок
2	Верхівцівська	Місто Верхівцеве	с-ще Соколівка
			села Адалимівка,
			Гранове,
			Дубове,
			Калинівка,
			Малоолександрівка,
			Саксагань,
			Петрівка
			Полівське,
			Широке
3	Вільногірська	Місто Вільногірськ	села Дідове,
			Дмитрівка,
			Доброгірське
			Кринички,
			Кушнарівка,
			Мар'янівка
			Мотронівка,
			Новоганнівка,
			Посуньки,
			Соколове.
4	Жовтоводська	Місто Жовті Води	села Волочаївка,

			Мар'янівка,
			Суша Балка.
5	Кам'янська	Місто Кам'янське	с-ща Карнаухівка
			Світле
6	П'ятихатська	Місто П'ятихатки	с-ща Авангард,
			Вершинне,
			Зелене,
			Зоря,
			Мирне.
			село Івашинівка
			село Богдано-Надіївка
			село Веселий Поділ
			село Виноградівка
			село Дмитрівка
			село Жовте
			село Жовтоолександрівка
			село Запоріжжя
			село Зелений Луг
			село Калинівка
			село Касинівка
			село Красна Воля
			село Красний Луг
			село Культура
			село Миролюбівка

			село Нововасилівка
			село Новозалісся
			село Осикувате
			село Пальмирівка
			село Петрівка
			село Полтавобоголюбівка
			село Ровеньки
			село Суханівка
			село Трудолюбівка
			село Чистопіль
7	Божедарівська	Селище Божедарівка	с-ще Милорадівка
			Сорокопанівка
			село Адамівка
			село Андріївка
			село Бикове
			село Благословенна
			село Божедарівка
			село Болтишка
			село Василівка
			село Весела Долина
			село Веселе
			село Водяне
			село Вільне
			село Грузинівка

			село Зелена Долина
			село Зелений Яр
			село Зоря
			село Калинівка
			село Катеринопіль
			село Катеринівка
			село Ковалівка
			село Крута Балка
			село Кудашівка
			село Людмилівка
			село Надія
			село Нова Праця
			село Новогурівка
			село Новожитлівка
			село Новомилорадівка
			село Олександрівка
			село Олексіївка
			село Павлівка
			село Покровка
			село Поляна
			село Потоки
			село Привілля
			село Саксаганське
			село Скелюватка

			село Теплівка
			село Трудове
			село Червоний Орлик
8	Вишнівська	селище Вишневе	село Іванівка
			село Байківка
			село Комісарівка
			село Кулябкіне
			село Ликошине
			село Лозуватка
			село Новоукраїнка
			село Терно-Лозуватка
			село Червоний Яр
9	Криничанська	селище Кринички	с-ще Аули
			село Єгорівка
			село Іплінка
			село Барвінок
			село Вишневе
			село Володимирівка
			село Гримуче
			село Грушівка
			село Дружба
			село Діброва
			село Зелений Гай
			село Зелений Кут

			село Кам'янчани
			село Козодуб
			село Коробчине
			село Котлярівка
			село Любимівка
			село Любомирівка
			село Маломихайлівка
			село Малярщина
			село Мирне
			село Новокалинівка
			село Новопушкарівка
			село Новопідгірне
			село Новоселівка
			село Одарівка
			село Оленівка
			село Первозванівка
			село Прапор
			село Промінь
			село Підгірне
			село Рогівське
			село Світлогірське
			село Семенівка
			село Слобідське
			село Степанівка

			село Сухий Хутір
			село Українка
			село Улянівка
			село Червоний Став
			село Червоний Яр
			село Червоноіванівка
			село Чернече
			село Шмакове
			село Яблуневе
10	Лихівська	селище Лихівка	село Байдаківка
			село Березняк
			село Біленщина
			село Верхньокам'яниста
			село Володимирівка
			село Грамівка
			село Григорівка
			село Зелений Клин
			село Золотницьке
			село Катеринівка
			село Липове
			село Миколаївка
			село Миронівка
			село Михайлівка
			село Новотроїцьке

			село Олександро-Григорівка
			село Плоске
			село Плоско-Таранівка
			село Райдужне
			село Степове
			село Троїцьке
			село Цвіле
			село Червона Гірка
			село Червона Деріївка
			село Яковлівка
11	Затишняянська	село Затишне	с-ще Гранітне
			село Березине
			село Благодатне
			село Бузулуки
			село Високе
			село Водяна Балка
			село Вітрівка
			село Гуляйполе
			село Козаче
			село Лозуватка
			село Лозуватське
			село Лугове
			село Малософіївка
			село Михайлівка

			село Преображенка
			село Смоленка
			село Тарасівка
			село Удачне
			село Українське
			село Червона Балка
			село Червоне
			село Черкаське
12	Саксаганська	село Саксагань	село Балкове
			село Вільне
			село Галина Лозуватка
			село Грушуватка
			село Демурино- Варварівка
			село Долинське
			село Кам'яне
			село Красноіванівка
			село Нерудсталь
			село Новоіванівка
			село Савро
			село Саївка
			село Семенівка
			село Тернувате
			село Цівки
			село Червона Поляна

			село Чигринівка
			село Чумаки

Криворізький район утворено відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-ІХ від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» у складі територій Апостолівської міської, Вакулівської сільської, Глеюватської сільської, Гречаноподівської сільської, Грушівської сільської, Девладівської сільської, Зеленодольської міської, Карпівської сільської, Криворізької міської, Лозуватської сільської, Нивотрудівської сільської, Новолатівської сільської, Новопільської сільської, Софіївської селищної, Широківської селищної територіальних громад.

Кількість населених пунктів: 283. Адміністративний центр: місто Кривий Ріг

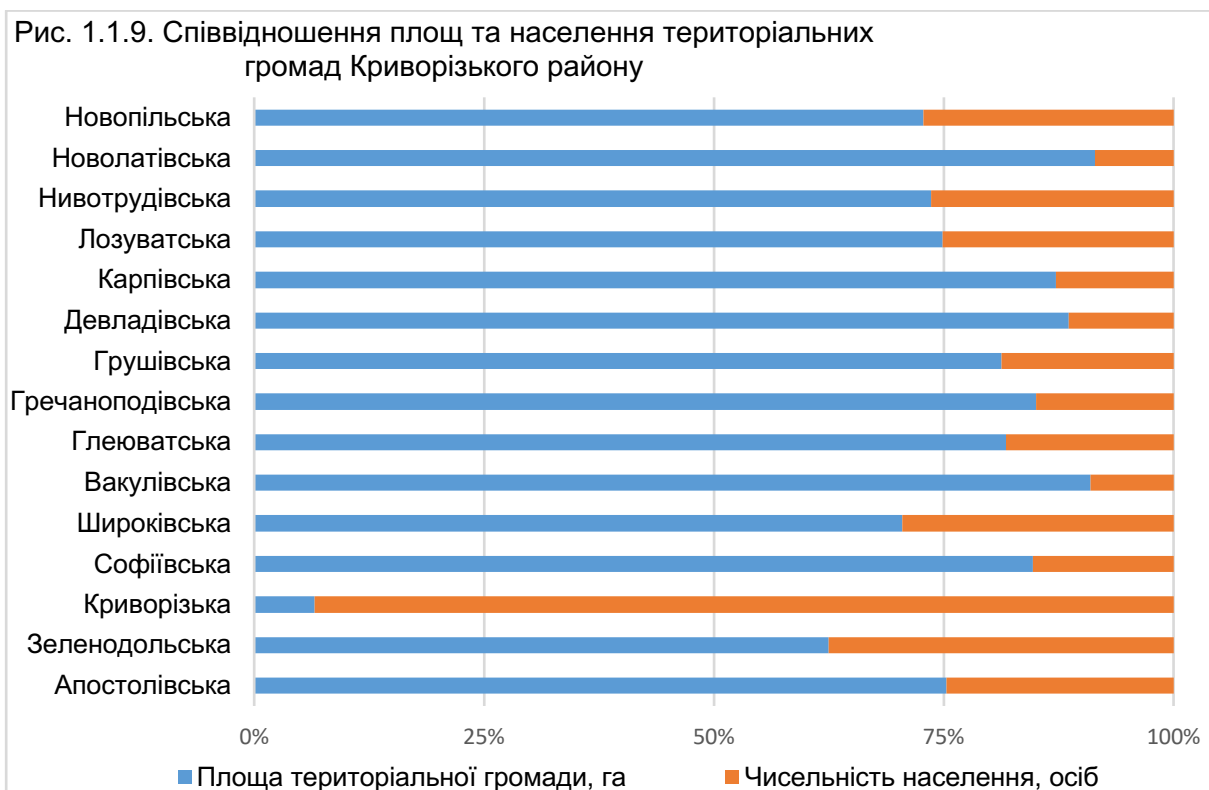
Площа території району: 5724.9 км² . Кількість територіальних громад: 15.

Чисельність населення району: 743 934 осіб.

Таблиця 1.1.6. Територіальні громади Криворізького району

№ з/п	Територіальні громади	Тип громади	Кількість населених пунктів	Площа територіальної громади, кв.км	Чисельність населення, осіб
1	Апостолівська	міська	20	676.5	22208
2	Зеленодольська	міська	4	310.4	18637
3	Криворізька	міська	6	431.9	615492
4	Софіївська	селищна	29	667.9	12074
5	Широківська	селищна	16	304.3	12742
6	Вакулівська	сільська	18	285.3	2838
7	Глеюватська	сільська	19	343.6	7675
8	Гречаноподівська	сільська	15	257.0	4512
9	Грушівська	сільська	7	268.0	6174
10	Девладівська	сільська	34	408.6	5255

11	Карпівська	сільська	26	366.2	5377
12	Лозуватська	сільська	32	563.8	18910
13	Нивотрудівська	сільська	8	129.3	4635
14	Новолатівська	сільська	11	267.3	2507
15	Новопільська	сільська	38	444.8	16631

Таблиця 1.1.7. Центри та населені пункти територіальних громад Криворізького району

№ з/п	Назва	Центр	Населені пункти
1	Апостолівська	Місто Апостолове	село Володимирівка
			село Жовте
			село Запорізьке

			село Кам'янка
			село Катеринівка
			село Козацький Кут
			село Михайло-Заводське
			село Михайлівка
			село Нова Січ
			село Новомар'янівка
			село Новосеменівка
			село Новоіванівка
			село Сергіївка
			село Слов'янка
			село Тарасо-Григорівка
			село Українка
			село Червона Колона
			село Шевченко
			село Широчани
2	Зеленодольська	Місто Зеленодольськ	село Велика Долина
			село Мала Долина
			село Мар'янське
3	Криворізька	Місто Кривий Ріг	село Авангард
			село Гірницьке
			село Коломійцеве
			село Новоіванівка
			село Тернуватий Кут

4	Софіївська	селище Софіївка	село Авдотівка
			село Братське
			село Вишневе
			село Володимирівка
			село Вільне Життя
			село Запорізьке
			село Зелене
			село Кам'янка
			село Катерино-Наталівка
			село Катеринівка
			село Лошкарівка
			село Любимівка
			село Миколаївка
			село Михайлівка
			село Назарівка
			село Непереможне
			село Новопетрівка
			село Новохортиця
			село Новоюлівка
			село Олександро-Білівка
			село Олексіївка
			село Петрове
			село Петрівка
			село Променисте

			село Степове
			село Тарасівка
			село Трудолюбівка
			село Широке
5	Широківська	селище Широке	село Благодатне
			село Благодатне
			село Весела Дача
			село Ганнівка
			село Григорівка
			село Дачне
			село Кошове
			село Надія
			село Новоукраїнка
			село Одрадне
			село Оленівка
			село Подидар
			село Спаське
			село Шестірня
			село Щасливе
6	Вакулівська	Село Вакулове	село Базавлучок
			село Дачне
			село Жовте
			село Калашники
			село Мар'ївка

			село Нововасилівка
			село Нововітебське
			село Новоолексіївка
			село Новоподільське
			село Нові Ковна
			село Одрубок
			село Павлівка
			село Петропавлівка
			село Садове
			село Тернуватка
			село Українка
			село Явдохівка
7	Глеюватська	Село Глеюватка	село Веселий Кут
			село Високе Поле
			село Гомельське
			село Запорожець
			село Зелене Поле
			село Зоря
			село Калинівка
			село Кам'яне Поле
			село Красна Балка
			село Лісове
			село Недайвода
			село Новопокровка

			село Новоіванівка
			село Рудничне
			село Тернуватка
			село Чабанове
			село Червоне
			село Шевченківське
8	Гречаноподівська	Село Гречані Поди	село Водяне
			село Калинівка
			село Кравці
			село Красний Під
			село Кряжове
			село Миролюбівка
			село Нове Життя
			село Озерне
			село Олександрівка
9	Грушівська	Село Грушівка	селище Вільний Запорожець
			село Гранітне
			село Токівське
			село Тік
			село Усть-Кам'янка
			село Червоний Тік
10	Девладівська	Село Девладове	село Андріївка
			село Вербове
			село Веселе Поле

			село Водяне
			село Володимирівка
			село Ганно-Миколаївка
			село Гончарове
			село Грушки
			село Довгівка
			село Зав'ялівка
			село Зелений Гай
			село Ковалеве
			село Кодак
			село Козацька Слобода
			село Кринички
			село Криничувате
			село Любе
			село Макорти
			село Мар'є-Дмитрівка
			село Мар'є-Костянтинівка
			село Мар'ївка
			село Мотина Балка
			село Нова Зоря
			село Новомихайлівка
			село Олександрівка
			село Ордо-Василівка
			село Поле

			село Потоцьке
			село Південне
			село Райполе
			село Сергіївка
			село Спокій
			село Яр
11	Карпівська	Село Карпівка	село Андріївка
			село Веселий Став
			село Вишневе
			село Городуватка
			село Дем'янівка
			село Зелений Гай
			село Зелений Став
			село Казанківка
			село Малинівка
			селище Миколаївка
			село Мирне
			село Могилівка
			село Новомалинівка
			село Олександрія
			село Плугатар
			село Полтавка
			село Радевичеве
			село Розівка

			село Тихий Став
			село Цвіткове
			село Червоне
			село Широка Дача
			село Широка Долина
			село Яблунівка
			село Явдотівка
12	Лозуватська	Село Лозуватка	село Іванівка
			село Іванівка
			село Інгулець
			село Анастасівка
			село Базарове
			село Вільне
			село Гейківка
			село Грузька Григорівка
			село Грузьке
			село Данилівка
			село Дружба
			село Зелений Гай
			село Зелений Луг
			село Карачунівка
			село Кривбас
			село Кудашівка
			село Мар'янівка

			село Мусіївка
			село Надія
			село Новий Кременчук
			село Новий Мир
			село Новоганнівка
			село Новолозуватка
			село Павлівка
			село Радіонівка
			село Ранній Ранок
			село Раєво-Олександрівка
			село Софіївка
			село Тернівка
			селище Христофорівка
			село Червона Поляна
13	Нивотрудівська	Село Нива Трудова	село Єлизаветпільля
			село Веселі Чумаки
			село Вільне
			село Зоряне
			село Новоукраїнське
			село Садове
			село Солдатське
14	Новолатівська	Село Новолатівка	село Інгулець
			село Зелена Балка
			село Курганка

			село Латівка
			село Макарівка
			село Нове
			село Новоселівка
			село Стародобровільське
			село Червоний Ранок
			село Шведове
15	Новопільська	Село Новопілля	село Андрусівка
			село Близнюки
			село Братсько-Семенівка
			село Бурлацьке
			село Веселе
			село Водяне
			село Вільний Посад
			село Вільний Табір
			село Дніпровка
			село Златопіль
			село Златоустівка
			село Золота Поляна
			село Кам'янське
			село Коломійцеве
			село Красне
			село Красівське
			село Львів

			село Лісопитомник
			село Маяк
			село Нова Зоря
			село Нова Надія
			село Новий Шлях
			село Новогригорівка
			село Новожитомир
			село Новомайське
			село Новомар'янівське
			село Новоселівка
			село Нові Садки
			село Пичугине
			селище Радушне
			село Романівка
			село Садове
			село Степове
			село Трудове
			село Червоні Поди
			село Шевченкове
			село Широке

Павлоградський район — це район на сході Дніпропетровської області України, утворений у 2020 році відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-ІХ від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» у складі територій Богданівської сільської, Вербківської сільської, Межиріцької сільської, Павлоградської міської, Тернівської міської, Троїцької сільської, Юр'ївської селищної територіальних громад.

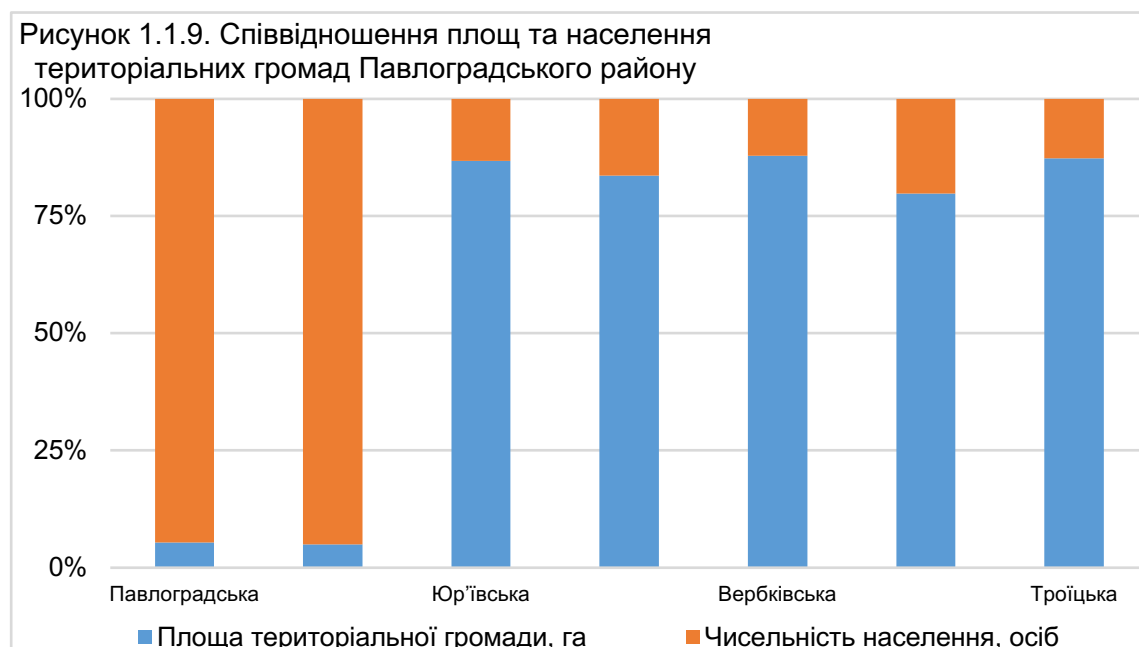
Адміністративний центр: місто Павлоград. Площа: понад 2 430,1 км².

Кількість територіальних громад: 7. Кількість населених пунктів: 98.

Населення: 166 797 осіб.

Таблиця 1.1.8. Територіальні громади Павлоградського району

№ з/п	Територіальні громади	Тип громади	Кількість населених пунктів	Площа територіальної громади, кв.км	Чисельність населення, осіб
1	Павлоградська	міська	1	58.8	103073
2	Тернівська	міська	2	14,3	27320
3	Юр'ївська	селищна	47	769.0	11768
4	Богданівська	сільська	10	496.9	9737
5	Вербківська	сільська	16	583.2	8097
6	Межиріцька	сільська	12	270.0	6805
7	Троїцька	сільська	10	237.9	3450

Таблиця 1.1.9. Центри та населені пункти територіальних громад Павлоградського району

№ з/п	Назва	Центр	Населені пункти
1	Павлоградська	м. Павлоград	
2	Тернівська	м. Тернівка	с. Зелена Долина
3	Юр'ївська	с-ще Юріївка	село Івано-Межиріцьке
			село Бразолове
			село Білозерське
			село В'язівське-Водяне
			село Варварівка
			село Варламіївка
			село Василівка
			село Вербське
			село Вербуватівка
			село Весела Гірка
			село Водяне
			село Голубівське
			село Долина
			село Дубове
			село Жемчужне
			село Зарічне
			село Затишне
			село Катеринівка
			село Кіндратівка
			село Нижнянка

			село Нове
			село Новов'язівське
			село Новогригорівка
			село Новостроївка
			село Новотимофіївське
			село Новочорноглазівське
			село Новоіванівське
			село Олексіївка
			село Орлівське
			село П'ятихатки
			село Преображенка
			село Призове
			село Пшеничне
			село Святотроїцьке
			село Сокільське
			село Терни
			село Українське
			село Улянівка
			село Федорівське
			село Чаплинка
			село Чернявщина
			село Чорноглазівка
			село Широка Балка
			село Юр'ївське

			село Яблунівка
			селище Ясне
4	Вербківська	с. Вербки	село В'язівок
			село Веселе
			село Жолобок
			село Кочережки
			село Морозівське
			село Новомиколаївське
			село Нові Вербки
			село Олександрівка
			село Оленівка
			село Поперечне
			село Підлісне
			село Свідівок
			село Сергіївка
			село Солонці
			село Степ
5	Троїцька	с. Троїцьке	село Вербове
			село Зелений Гай
			село Левадки
			село Малоолександрівка
			село Мар'ївка
			село Новоіларіонівське
			село Писарівка

			село Привовчанське
			село Пристень

Самарівський (до 2024 року Новомосковський) район у Дніпропетровській області утворено відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-IX від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» у складі територій Губиниської селищної, Личківської сільської, Магдалинівської селищної, Новомосковської міської, Перещепинської міської, Піщанської сільської, Черкаської селищної, Чернечинської сільської територіальних громад.

Адміністративний центр - місто Самар. Площа території району: 3478.2 км².

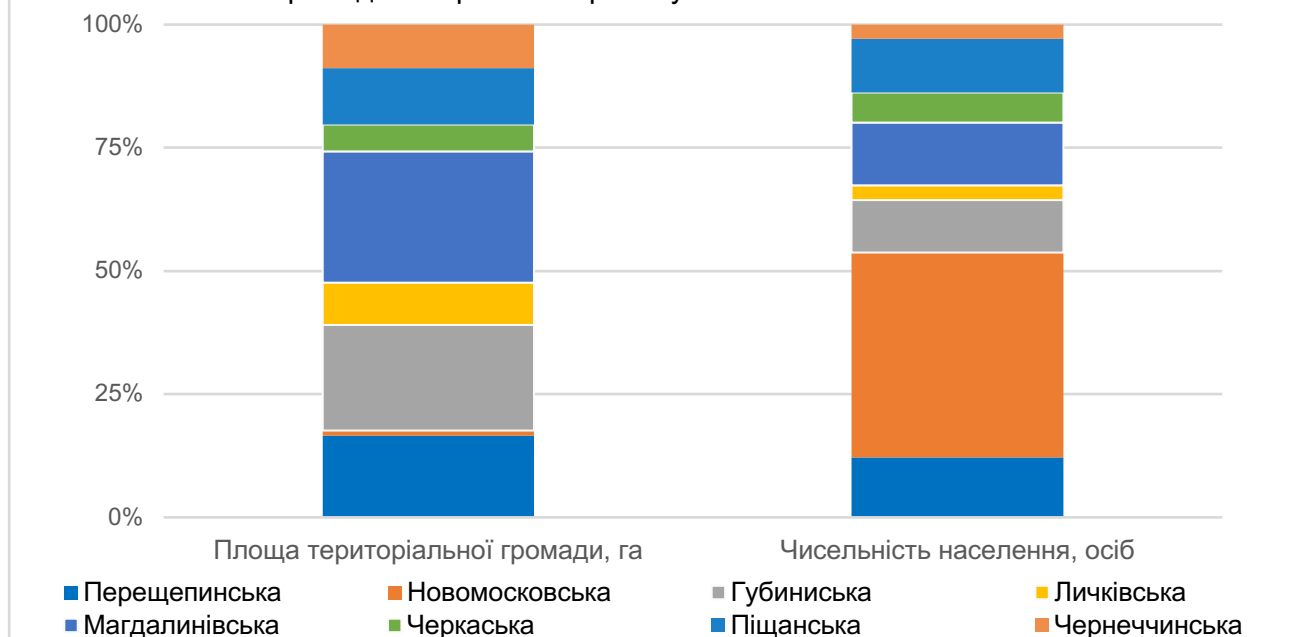
Кількість територіальних громад: 8. Кількість населених пунктів: 110.

Чисельність населення району: 167 526 осіб.

Таблиця 1.1.10. Територіальні громади Самарівського району

№з/п	Територіальні громади	Тип громади	Кількість населених пунктів	Площа територіальної громади, кв.км	Чисельність населення, осіб
1	Перещепинська	міська	21	575.7	20639
2	Новомосковська	міська	1	36.0	70230
3	Губиниська	селищна	25	748.3	18173
4	Личківська	сільська	8	298.1	5086
5	Магдалинівська	селищна	36	923.4	21442
6	Черкаська	селищна	2	190.3	10293
7	Піщанська	сільська	9	399.2	18668
8	Чернечинська	сільська	8	307.2	4744

Рисунок 1.1.10. Співвідношення площ та населення територіальних громад Самарівського району

Таблиця 1.1.11. Центри та населені пункти територіальних громад Самарівського району

№ з/п	Назва	Центр	Населені пункти
1	Перещепинська	Місто Перещепине	село Багате
			село Вишневе
			село Воскресенівка
			село Ганнівка
			село Голубівка
			село Керносівка
			село Козирщина
			село Кільчень
			село Левенцівка
			село Малокозирщина
			село Миролюбівка

			село Михайлівка
			село Новошандрівка
			село Олександрія
			село Орілька
			село Панасівка
			село Рівне
			село Свічанівка
			село Троїцьке
			село Шандрівка
2	Новомосковська	Місто Самар	
3	Губиниська	селище Губиниха	село Євецько-Миколаївка
			село Івано-Михайлівка
			село Андріївка
			село Варварівка
			село Василівка
			село Веселе
			село Всесвятське
			село Вільне
			село Герасимівка
			село Гнатівка
			село Затишне
			село Королівка
			село Мар'янівка
			село Миколаївка

			село Мирне
			село Надіївка
			село Нове
			село Новоскотувате
			село Новостепанівка
			село Попасне
			село Привільне
			село Скотувате
			село Тарасове
			село Хашцеве
4	Личківська	Село Личкове	село Бузівка
			село Великокозирщина
			село Гавришівка
			село Зоряне
			село Йосипівка
			село Ковпаківка
			село Приорільське
5	Магдалинівська	селище Магдалинівка	село Євдокіївка
			село Веселий Гай
			село Виноградівка
			село Водяне
			село Грабки
			село Деконка
			село Дубравка

			село Дудківка
			село Жданівка
			село Запоріжжя
			село Казначеївка
			село Калинівка
			село Котовка
			село Крамарка
			село Кільчень
			село Любомирівка
			село Малоандріївка
			село Мар'ївка
			село Новопетрівка
			село Новоіванівка
			село Олександрівка
			село Оленівка
			село Олянівка
			село Очеретувате
			село Поливанівка
			село Почино-Софіївка
			село Степанівка
			село Січкарівка
			село Тарасівка
			село Тарасівка
			село Тарасівка

			село Топчине
			село Трудолюбівка
			село Шевське
			село Шевченківка
6	Черкаська	селище Черкаське	селище Зарічне
7	Піщанська	село Піщанка	село Знаменівка
			селище Меліоративне
			село Новоселівка
			село Новотроїцьке
			село Орлівщина
			село Підпільне
			село Соколове
			село Ягідне
8	Чернечинська	село Чернеччина	село Гупалівка
			село Дмухайлівка
			село Заплавка
			село Краснопілля
			село Кременівка
			село Минівка
			село Мусієнкове

Синельниківський район - район Дніпропетровської області в Україні, утворений відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-ІХ від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» у складі територій Брагинівської сільської, Васильківської селищної, Великомихайлівської сільської, Дубовиківської сільської, Зайцівської сільської, Іларіонівської селищної,

Маломихайлівської сільської, Межівської селищної, Миколаївської сільської, Новопавлівської сільської, Першотравенської міської, Петропавлівської селищної, Покровської селищної, Раївської сільської, Роздорської селищної, Синельниківської міської, Славгородської селищної, Слов'янської сільської, Української сільської територіальних громад.

Адміністративний центр - місто Синельникове. Площа 6620 км².

Кількість територіальних громад: 19. Кількість населених пунктів: 372 .

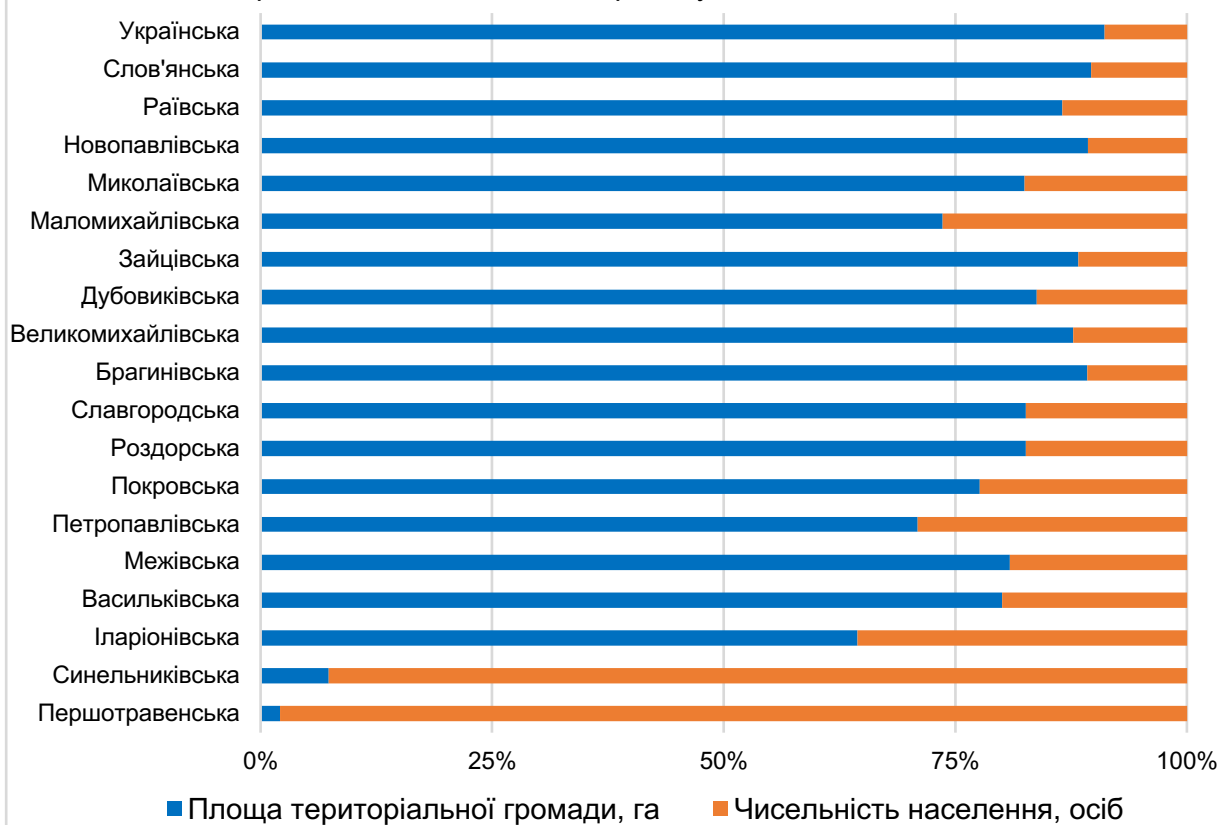
Населення: 195 716 осіб (станом на 1 січня 2022 року).

Таблиця 1.1.12. Територіальні громади Синельниківського району

№ з/п	Територіальні громади	Тип громади	Кількість населених пунктів	Площа територіальної громади, кв.км	Чисельність населення, осіб
1	Першотравенська	міська	1	5,9	27573
2	Синельниківська	міська	1	23,9	30021
3	Іларіонівська	селищна	17	235.4	12995
4	Васильківська	селищна	56	882.4	21999
5	Межівська	селищна	30	631.4	14946
6	Петропавлівська	селищна	8	207.1	8489
7	Покровська	селищна	50	696.7	20038
8	Роздорська	селищна	10	145.6	3062
9	Славгородська	селищна	24	239.8	5044
10	Брагинівська	сільська	18	323.7	3892
11	Великомихайлівська	сільська	16	271.0	3779
12	Дубовиківська	сільська	27	448.6	8670
13	Зайцівська	сільська	15	257.0	3410
14	Маломихайлівська	сільська	5	243.6	8722

15	Миколаївська	сільська	17	459.5	9764
16	Новопавлівська	сільська	11	327.1	3901
17	Раївська	сільська	47	677.3	10501
18	Слов'янська	сільська	11	293.3	3371
19	Українська	сільська	8	258.8	2534

Рисунок 1.1.11. Співвідношення площ та населення територіальних громад Синельниківського району

Таблиця 1.1.13. Центри та населені пункти територіальних громад Синельниківського району

№ з/п	Назва	Центр	Населені пункти
1	Першотравенська	Місто Шахтарське	
2	Синельниківська	Місто Синельникове	

3	Іларіонівська	селище Яворницьке	с. Сад
			с. Дерезувате
			с. Дороге
			с. Знаменівське
			с. Іванівка
			с. Лозуватка
			с. Лугове
			с. Мар'ївка
			с. Мар'їнка
			с. Ракове
			с. Старолозуватка
			с. Широкосмоленка
			с. Добричі
			с. Степове
			с. Хорошеве
			с. Шахтарське
4	Васильківська	селище Васильківка	с. Письменне
			с. Аврамівка
			с. Бабакове
			с. Богданівка
			с. Бондареве
			с. Великоолександрівка
			с. Вербівське
			с. Веселий Кут

			с. Вовчанське
			с. Цибуляни
			с. Середня Терса
			с. Воскресенівка
			с. Бунчужне
			с. Дебальцеве
			с. Дібрівка
			с. Довге
			с. Зелений Гай
			с. Зоря
			с. Іванівка
			с. Іванівське
			с. Каплистівка
			с. Катеринівка
			с. Кобзар
			с. Колоно-Миколаївка
			с. Долина
			с. Криворізьке
			с. Луб'янці
			с. Лугове
			с. Манвелівка
			с. Морозівське
			с. Нововасильківка
			с. Нововоскресенівка

			с. Новогригорівка
			с. Новоіванівка
			с. Новотерсянське
			с. Охотниче
			с. Павлівка
			с. Коржове
			с. Перевальське
			с. Перепеляче
			с. Петриківка
			с. Преображенське
			с. Пришиб
			с. Рубанівське
			с. Самарське
			с. Солонці
			с. Тихе
			с. Улянівка
			с. Червона Долина
			с. Шевченківське
			с. Шевченко
			с. Шев'якине
			с. Широке
			с. Крутоярка
			с. Правда
5	Межівська	селище Межева	с. Демурино

			с. Біляківка
			с. Василівка
			с. Веселе
			с. Веселе
			с. Водолазьке
			с. Вознесенське
			с. Володимирівка
			с. Всесвятське
			с. Жукове
			с. Запорізьке
			с. Іванівка
			с. Колона-Межова
			с. Красногорівка
			с. Мар'ївка
			с. Новогригорівка
			с. Новолозуватівка
			с. Новоолександрівка
			с. Новопідгородне
			с. Новотроїцьке
			с. Олександрівка
			с. Попутне
			с. Преображенка
			с. Райполе
			с. Славне

			с. Степове
			с. Сухарева Балка
			с. Українка
			с. Юр'ївка
6	Петропавлівська	селище Петропавлівка	с. Залізничне
			с. Васюківка
			с. Лозове
			с. Лугове
			с. Роздори
			с. Росішки
			с. Самарське
7	Покровська	селище Покровське	с. Андріївка
			с. Богодарівка
			с. Братське
			с. Вербове
			с. Вишневе
			с. Відрадне
			с. Вільне
			с. Вовче
			с. Водяне
			с. Гай
			с. Гапоно-Мечетне
			с. Герасимівка
			с. Данилівка

			с. Діброва
			с. Добропасове
			с. Дрозди
			с. Єгорівка
			с. Зарічне
			с. Зелена Долина
			с. Катеринівка
			с. Киричкове
			с. Кирпичне
			с. Коломійці
			с. Кривобокове
			с. Левадне
			с. Малинівка
			с. Маяк
			с. Мечетне
			с. Нечаївка
			с. Новоолександрівка
			с. Новоскелювате
			с. Олександрівка
			с. Олексіївка
			с. Орли
			с. Остапівське
			с. Отрішки
			с. Злагода

			с. Петриків
			с. Писанці
			с. Піщане
			с. Привілля
			с. Радісне
			с. Романки
			с. Скотувате
			с. Солоне
			с. Старокасянівське
			с. Тихе
			с. Христофорівка
			с. Чорненкове
8	Роздорська	селище Роздори	с. Водяне
			с. Гострий Камінь
			с. Катражка
			с. Нововознесенка
			с. Новоматвіївське
			с. Парне
			с. Роздолля
			с. Старовишневецьке
			с. Вишневецьке
9	Славгородська	селище Славгород	с. Андріївка
			с. Бегма
			с. Бурханівка

			с. Варварівка
			с. Володимирівське
			с. Гірки
			с. Грякувате
			с. Дубо-Осокорівка
			с. Запорізьке
			с. Зелене
			с. Мар'ївське
			с. Надеждине
			с. Новоолександрівське
			с. Новоолександропіль
			с. Обоянівське
			с. Олександропіль
			с. Осокорівка
			с. Першозванівка
			с. Польове
			с. Попове
			с. Третяківка
			с. Троїцьке
			с. Тургенівка
10	Брагинівська	Село Богинівка	с. Богдано-Вербки
			с. Водяне
			с. Добринька
			с. Зелений Гай

			с. Коханівка
			с. Нововербське
			с. Новодмитрівка
			с. Озерне
			с. Олександрівка
			с. Олександропіль
			с. Осадче
			с. Сонцеве
			с. Старий Колодязь
			с. Товсте
			с. Успенівка
			с. Хороше
			с. Шевченка
11	Великомихайлівська	Село Великомихайлівка	с. Березове
			с. Вороне
			с. Запорізьке
			с. Калинівське
			с. Лісне
			с. Маліївка
			с. Новогеоргіївка
			с. Новомиколаївка
			с. Новоселівка
			с. Орестопіль
			с. Соснівка

			с. Степове
			с. Тернове
			с. Хороше
			с. Січневе
12	Дубовиківська	Село Дубовики	с. Чаплине
			с. Артемівка
			с. Бровки
			с. Гришаї
			с. Дачне
			с. Добровілля
			с. Довге
			с. Журавлінка
			с. Зелена Роща
			с. Зелений Гай
			с. Касаєве
			с. Копані
			с. Краснощокове
			с. Крутеньке
			с. Лиса Балка
			с. Медичне
			с. Миколаївка
			с. Новоандріївка
			с. Очеретувате
			с. Петрикове

			с. Рівне
			с. Свиридове
			с. Таранове
			с. Хвилі
			с. Хуторо-Чаплине
			с. Шевченкове
13	Зайцівська	Село Зайцеве	с. Калинівка
			с. Кам'януватка
			с. Кислянка
			с. Козачий Гай
			с. Красне
			с. Майське
			с. Максимівка
			с. Надеждівка
			с. Нове
			с. Новомиколаївка
			с. Очеретувате
			с. Романівка
			с. Тернове
			с. Хорошеве
14	Маломихайлівська	Село Маломихайлівка	с. Просяна
			с. Гаврилівка
			с. Підгаврилівка
			с. Яблунівка

15	Миколаївська	село Миколаївка	с. Бажани
			с. Відродження
			с. Дмитрівка
			с. Запоріжжя
			с. Кардаші
			с. Катеринівка
			с. Кунінова
			с. Маломиколаївка
			с. Мар'їна Роща
			с. Новопричепилівка
			с. Олефірівка
			с. Петрівка
			с. Русакове
			с. Сидоренко
			с. Чумаки
			с. Васильківське
16	Новопавлівська	Село Новопавлівка	с. Антонівське
			с. Богданівка
			с. Дачне
			с. Миколаївка
			с. Солоне
			с. Тарасівка
			с. Федорівське
			с. Філія

			с. Чаус
			с. Чугуєве
17	Раївська	Село Раївка	с. Андріївка
			с. Березнуватка
			с. Богуславка
			с. Василівка
			с. Василівка-на-Дніпрі
			с. Великомихайлівка
			с. Вербки-Осокорівка
			с. Вербове
			с. Веселе
			с. Вільне
			с. Воронове
			с. Георгіївка
			с. Грушувато-Криничне
			с. Дніпровське
			с. Дубове
			с. Запорожець
			с. Заяче
			с. Іванівка
			с. Калинівське
			с. Київське
			с. Кодацьке
			с. Котлярівське

			с. Луб'янка
			с. Мажари
			с. Мар'ївка
			с. Миролубівка
			с. Михайлівка
			с. Морозівське
			с. Ненаситець
			с. Новий Посьолок
			с. Новогніде
			с. Новоолександрівка
			с. Новоолексіївка
			с. Новочернігівське
			с. Носачі
			с. Павлівка
			с. Панасівка
			с. Партизани
			с. Рудево-Миколаївка
			с. Садове
			с. Суха Калина
			с. Терса
			с. Токове
			с. Циганівка
			с. Шевченківське
			с. Ясне

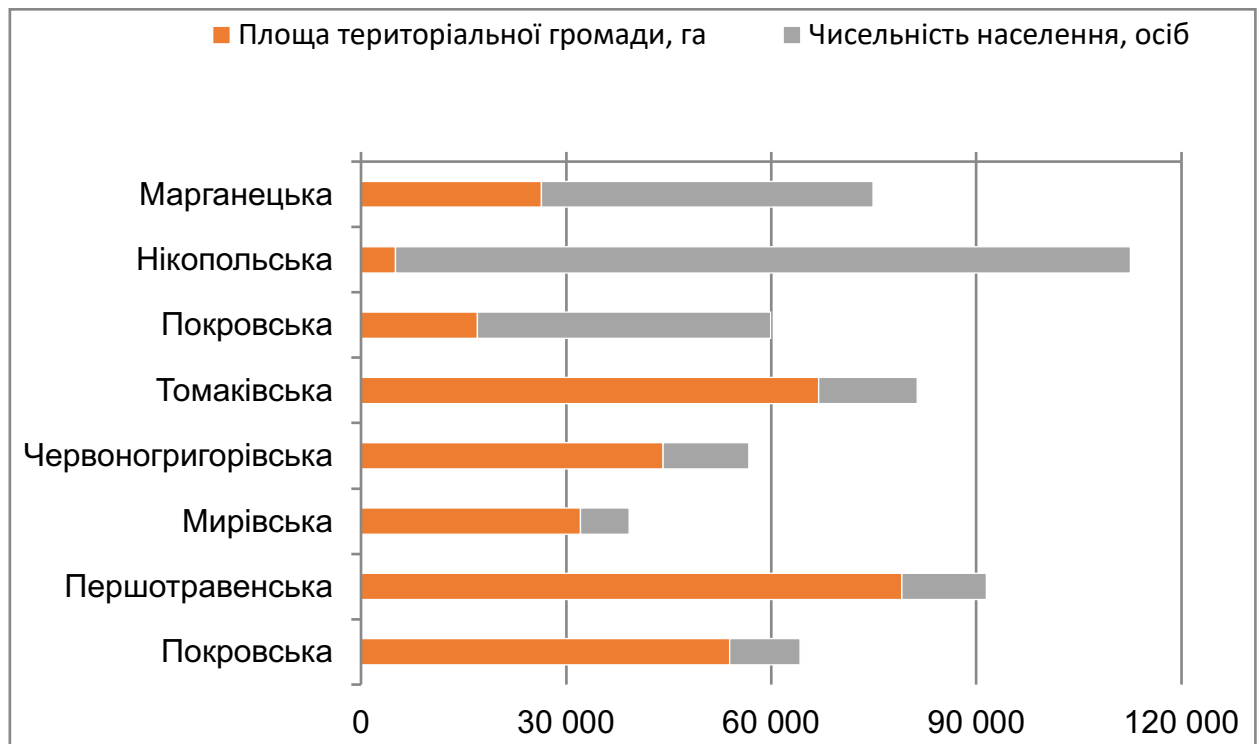
18	Слов'янська	Село Слов'янка	с. Андронівка
			с. Зелене
			с. Зоряне
			с. Крутоярівка
			с. Мала Покровка
			с. Малієве
			с. Маліївське
			с. Миронове
			с. Наталівка
			с. Полтавське
19	Українська	Село Українка	с. Василівка
			с. Вереміївка
			с. Зелений Гай
			с. Мар'янка
			с. Новоселівка
			с. Новохорошеве
			с. Троїцьке

Нікопольський район - район у Дніпропетровській області, утворений відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-IX від 17 липня 2020 року «Про утворення та ліквідацію районів» у складі територій Марганецької міської, Мирівської сільської, Нікопольської міської, Першотравневської сільської, Покровської міської, Покровської сільської, Томаківської селищної, Червоногригорівської селищної територіальних громад.

Адміністративний центр - місто Нікополь. Площа території району: 3 404,6 км².

Кількість територіальних громад: 8. Кількість населених пунктів: 130.

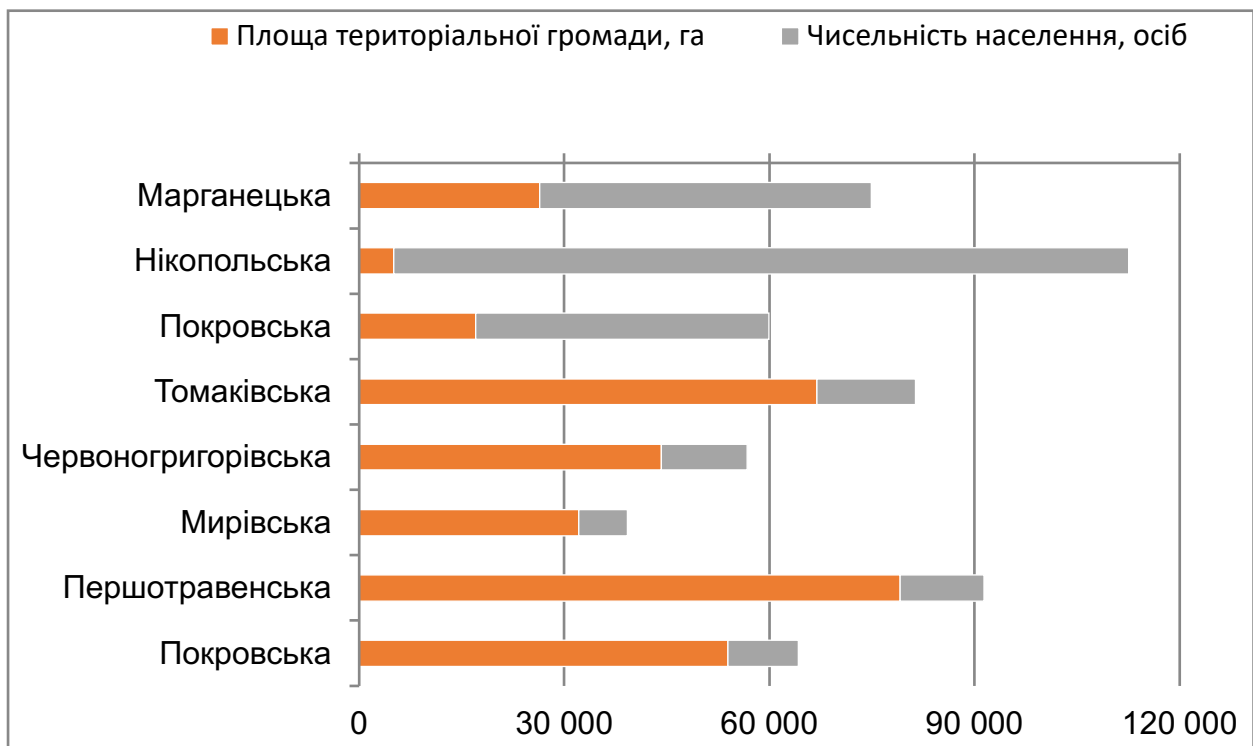
Чисельність населення району: 250 746 осіб.

Таблиця 1.1.14. Територіальні громади Нікопольського району

№з /п	Територіальні громади	Тип громади	Кількість населених пунктів	Площа територіальної громади, кв.км	Чисельність населення, осіб
1	Марганецька	міська	8	264.1	48474
2	Нікопольська	міська	1	50.7	107464
3	Покровська	міська	6	170.1	42875
4	Томаківська	селищна	35	669.0	14416
5	Червоногригорівська	селищна	7	442.1	12511
6	Мирівська	сільська	15	321.0	7122
7	Першотравневська	сільська	45	790.9	12327
8	Покровська	сільська	13	538.8	10316

Рисунок 1.1.12. Співвідношення площ та чисельності населення територіальних громад Нікопольського району

Таблиця 1.1.15. Центри та населені пункти територіальних громад Нікопольського району

№ з/п	Територіальна громада	Тип громад	Центр громад	Населені пункти
1	Марганецька	Міська	Місто Марганець	Місто Марганець
				село Іллінка
				село Вільне
				село Добра Надія
				село Максимівка
				селище Мар'ївка
				село Новокам'янка
				село Новокиївка
2	Нікопольська	Міська	Місто Нікополь	Місто Нікополь
3	Покровська	Міська	Місто Покров	Місто Покров
				селище Гірницьке
				село Миронівка

Таблиця 1.1.15. Центри та населені пункти територіальних громад Нікопольського району

№ з/п	Територіальна громада	Тип громад	Центр громад	Населені пункти
				село Улянівка селище Чортомлик село Шолохове
4	Томаківська	Селищна	Селище Томаківка	селище Томаківка
				село Баркове село Веселий Яр село Високе
				село Ганнівка
				село Гарбузівка
				село Грушеве село Запорізька Балка
				село Запорізьке
				село Зелений Гай
				село Зелений Клин село Катющине
				село Кисличувата
				село Китайгородка
				село Краснопіль
				село Крутеньке
				село Миролюбівка село Михайлівка
				село Новокатющине
				село Новокраснопіль село Новомиколаївка
				село Новомихайлівка
				село Новоукраїнка

Таблиця 1.1.15. Центри та населені пункти територіальних громад Нікопольського району

№ з/п	Територіальна громада	Тип громад	Центр громад	Населені пункти
				село Олександрівка село Петрівка село Преображенка
				село Садове
				село Семенівка
				село Сергіївка село Степанівка
				село Тарасівка
				село Урожайне
				село Чайки село Червоний Яр
				село Чумаки
5	Червоногригорівська	Селищна	Селище Червоногригорівка	Селище Червоногригорівка
				село Борисівка
				село Дмитрівка село Кам'янське
				село Мусіївка
				село Привільне
6	Мирівська	Сільська	Село Мирове	село Придніпровське Село Мирове
				село Весела Федорівка
				село Виводове
				село Вищетарасівка село Глухе
				село Долинське
				село Жмерине

Таблиця 1.1.15. Центри та населені пункти територіальних громад Нікопольського району

№ з/п	Територіальна громада	Тип громад	Центр громад	Населені пункти
				село Зоря село Маяк село Настасівка
				село Новий Мир
				село Новопавлівка
				село Прогрес село Стрюківка
				село Топила
7	Першотравненська	Сільська	Село Мозолевське	Село Мозолевське село Іванівка
				село Бекетівка село Веселе
				село Високе
				село Високопіль
				село Водяне село Воля
				село Головкове
				село Голубівка
				село Довгівка село Дружба
				село Західне
				село Звізда
				село Зелене
				село Змагання село Криничувате
				село Крутий Берег

Таблиця 1.1.15. Центри та населені пункти територіальних громад Нікопольського району

№ з/п	Територіальна громада	Тип громад	Центр громад	Населені пункти
				село Лебединське село Лошкарівка село Лукіївка
				село Максимівка
				село Мар'ївка
				село Маринопіль село Межуївка
				село Менделєєвка
				село Нова Балта
				село Новоселівка село Новоіванівка
				село Олександропіль
				село Олександрівка село Охотниче село Павлопілля село Пахар село Приют село Південне село Підгірне село Сорочине село Східне село Таврійське
				село Томаківське село Христофорівка село Чистопіль село Шевченкове село Шишкіне
8	Покровська	Сільська	Село Покровське	Село Покровське село Капулівка
				село Катеринівка
				село Красне

Таблиця 1.1.15. Центри та населені пункти територіальних громад Нікопольського району

№ з/п	Територіальна громада	Тип громад	Центр громад	Населені пункти
				село Набережне село Новософіївка село Олексіївка
				село Приміське
				село Путилівка
				село Старозаводське село Степове
				село Хмельницьке
				село Шахтар

Відповідно до Наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України “Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією” від 22.12.2022 № 309 (із змінами), (втратив чинність 20.03.2025) в межах Дніпропетровської області, визначено території, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окуповані російською федерацією.

На території Дніпропетровської області бойові дії ведуться у таких громадах: Межівській, Новопавлівській (Синельниківський район) та Мирівській, Червоногригорівській (Нікопольський район), а також в громадах Криворізького району: Широківській та Зеленодольській, та деяких громадах Синельниківського району.

Громади, які внесено до списку територій, де ведуться бойові дії:

- Синельниківський район:
  - Межівська селищна територіальна громада
  - Новопавлівська сільська територіальна громада
- Нікопольський район:
  - Мирівська громада

- Червоногригорівська громада
- Криворізький район:
  - Широківська селищна територіальна громада
  - Зеленодольська міська територіальна громада

Додаткова інформація:

- Цей перелік був оновлений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України №1275 від 19 серпня 2025 року, який набув чинності 19 вересня 2025 року.
- Бойові дії у Межівській громаді були визначені з 1 червня 2025 року, а у Новопавлівській – з 5 червня 2025 року.

Станом на кінець серпня 2025 року, окупації піддалися два села Дніпропетровської області: Запорізьке та Новогеоргіївка. Ці населені пункти, що знаходяться на стику кордонів Дніпропетровської, Донецької та Запорізької областей, стали першими селами регіону, що потрапили під контроль російських військ.

1.2 Характеристика природно-географічного стану

Карта 1.2.1. Фізико-географічна карта Дніпропетровської області

Дніпропетровська область знаходиться у південно-східній частині України, в басейні середньої і нижньої течії Дніпра. В найбільш широкій центральній частині відстань між північним та південним кордонами сягає 183 км, а між східним і західним – 273,6 км, тобто витягнутість області з заходу на схід на 90,6 км більша, ніж з півночі на південь. Загальна протяжність кордонів області становить 1465 км.

На сході Дніпропетровська область межує з Донецькою, на півдні – із Запорізькою і Херсонською, на заході – з Миколаївською та Кіровоградською, на півночі – з Полтавською та Харківською областями України. Територія області – 31,92 тис. км², що складає 5,3 % площі території України. За площею Дніпропетровська область займає друге місце в Україні.

Область розташована у степовій зоні України. Ландшафт переважно рівнинний (Карта 1.2.1.). Відразу помітні відмінності характером рельєфу між правим та лівим берегом Дніпра, обумовлені різною геологічною будовою.

Характеристика рельєфу. Дніпропетровська область характеризується рівнинним рельєфом. Відразу помітні відмінності характером рельєфу між правим та лівим берегом Дніпра, обумовлені різною геологічною будовою.

Лівобережжя Дніпра представлене Придніпровською низовиною. Це лесова слабкорозчленована денудативно-аккумулятивна рівнина, яку перетинають знижені долини річок Орелі та Самари. Нижче м. Дніпра за Дніпром низовина отримує сильнорозчленований підвищений характер через залягання порід Українського щита. Найвища позначка цієї території – 187 м на північному сході області. Долина Дніпра має абсолютні висоти 75 – 48 м. Остання величина є найнижчою позначкою Дніпропетровщини – це уріз води на межі із Запорізькою областю. До м. Дніпра долина має виражені риси впливу льодовика, нижче вона звужується, крутизна схилів зростає. Під водами Дніпровського водосховища існують нині затоплені дніпровські пороги.

Правобережжя зайняте Придніпровською височиною із середніми висотами 100 – 150 м над рівнем моря та максимальною відміткою всієї Дніпропетровської області 192 м у Дніпровському районі. Це височина лесова слабо хвиляста рівнина з розвиненою яружно - балковою мережею. У південно-східну частину її входять відроги Приазовської височини (до 211 м). На півдні вона переходить у пластову денудаційно - аккумулятивну слабо розчленовану Причорноморську низовину з відмітками 50 – 75 м.

На Дніпропетровщині поширені різноманітні несприятливі фізико-географічні процеси. Найбільшого поширення отримала водна ерозія ґрунтів, особливо на територіях з пересіченим рельєфом (лінійна ерозія), на Лівобережжі Дніпра превалює площинна ерозія. Повсюдний характер мають процеси просідання лесових порід. На височинах інтенсивною є вітрова ерозія ґрунтів. У межах долини Дніпра існують зсуво небезпечні ділянки, а у басейні Орелі – території з ризиком підтоплення. В цілому територія області за невеликими виключеннями сприятлива для господарської діяльності людини.

Геологічні особливості території. Територія Дніпропетровської області, розташована в межах Східноєвропейської платформи, де процеси складко утворення завершилися до пізнього протерозою, має складну геологічну будову.

Із структур першого порядку в межі області потрапляють південно-східна частина Українського щита (65% площі області) і частина Дніпровсько - Донецької западини (35%). Український щит займає правобережну частину Дніпропетровщини та південь лівобережної частини. Кристалічний фундамент залягає на глибині від 0 до кількох десятків метрів під денною поверхнею. Південно-східна частина Українського щита розподіляється на блоки: Кіровоградський на крайньому заході, Придніпровський у центрі та Приазовський на південному сході, два останніх відмежовані Кінсько-Ялинським грабеном. Південніше щита розташована Причорноморська западина.

У межах південно-східної частини Українського щита докембрійський фундамент підіймається вище рівня, моря на 100-150 м. Він часто, головним чином уздовж долин річок, оголений, осадовий чохол на щиті невеликої потужності – декілька десятків метрів.

Східніше Українського щита знаходиться Дніпровсько-Донецька западина, яка представлена своїм південним бортом і відділена від щита глибинними розломами. Кристалічні породи занурюються тут на глибину від 100 до 1500 м, ускладнена в центрі Доно-Дніпровським грабеном. У грабені, обмеженому розломами з багатокілометровою амплітудою, докембрійський фундамент занурений на глибину 5-10 км. Грабен виповнений середньо- і верхньо девонськими і кам'яновугільними відкладами. Фундамент у западині поблизу грабена залягає на глибині 1800-2500 м, звідки він поступово підвищується до схилу Українського щита. Вище кам'яновугільних залягають пермські, тріасові, юрські, крейдові, палеогенові та неогенові відклади. У напрямку щита, потужність їх поступово зменшується.

Геологічні відклади мають специфічний характер у кожній з зазначених тектонічних областей, зважаючи на відмінності у геологічній історії розвитку. Український щит вкритий незначним шаром осадових порід палеогену-неогену, представлених вапняками, пісками, глинами, алевритами, залізистими кварцитами тощо. Корінні магматичні породи архею-протерозою – гнейси, граніти, кварцити, діорити тощо відслонюються у долинах річок. На схилі щита наявне потужніше нашарування осадових порід, але на поверхню виходять неогенові міоценові та пліоценові відклади – глини, алеврити, піски.

Антропогенові відклади представлені плейстоценовими делювіальними суглинками та лесами. У долині Дніпра їх змінюють еоценові еолово-делювіальні

та елювіальні відклади, а безпосередньо на терасах Дніпра та його приток залягають алювіальні піски плейстоценового віку.

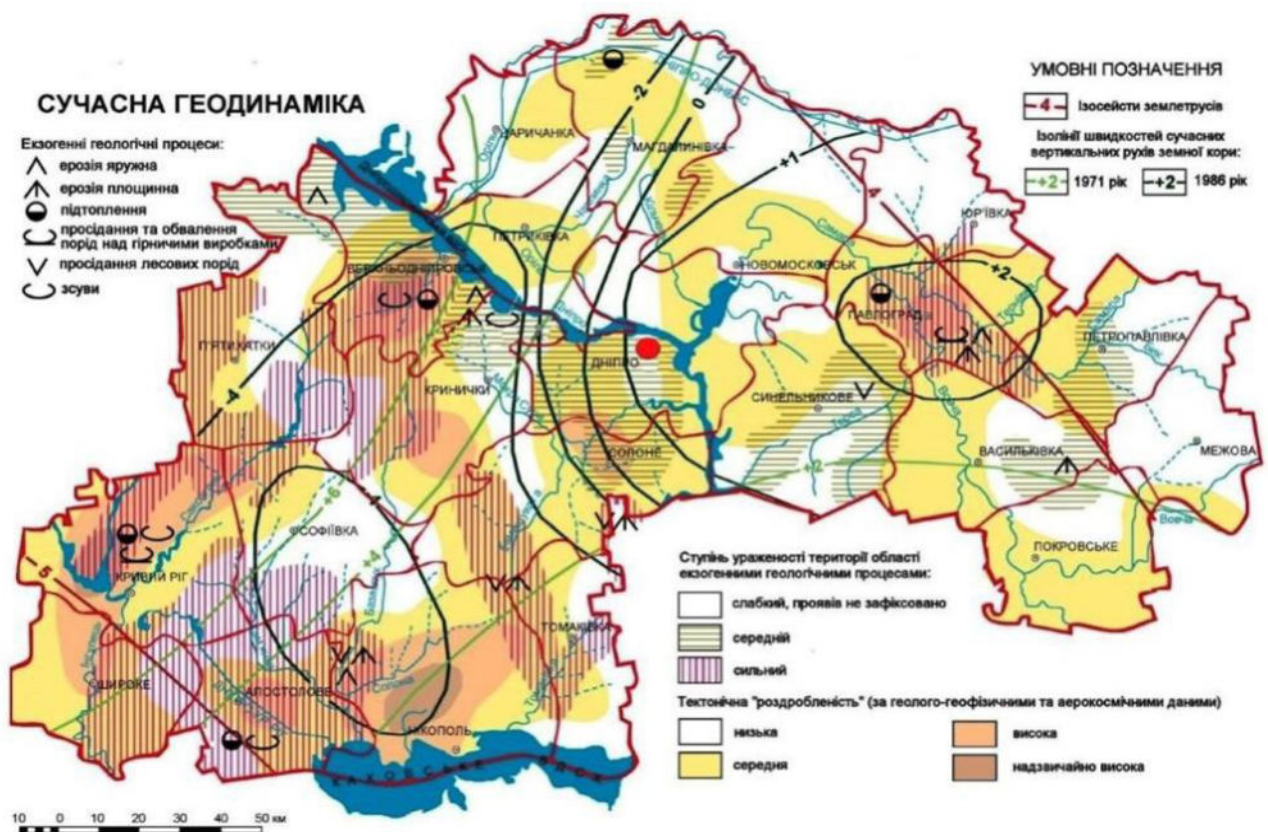
Огляд геологічної будови має суттєве значення в прогнозуванні розміщення надвеликих промислових об'єктів з їх навантаженням на територію та прогнозуванні можливих наслідків природно-надзвичайних ситуацій (врахування тектонічних особливостей території, провокування проявів небезпечних геологічних процесів – просідання земної поверхні, зсувонебезпечності, підтоплення та техногенного навантаження на нестійких геологічних утвореннях).

В сейсмічному відношенні (за ДБН Б.1.1-12/2014) відповідно карти «В» для об'єктів підвищеного рівня відповідальності необхідно враховувати 6-бальну сейсмічність міст: Кривого Рогу, Марганця, Нікополя, Покрова.

Для об'єктів особливої відповідальності відповідно карти «С» необхідно враховувати сейсмічність 6 балів для міст: Вільногірська, Кам'янського, Дніпра, Жовтих Вод, Самару, Пятихаток, Павлограда, Першотравенська, Синельникове, Тернівки; 7 балів для міст: Кривого Рогу, Марганця, Нікополя, Покрова.

Область знаходиться у зоні низької сейсмічної активності, сила землетрусів зазвичай не перевищує 2,0-2,5 бали (Карта 1.2.2.).

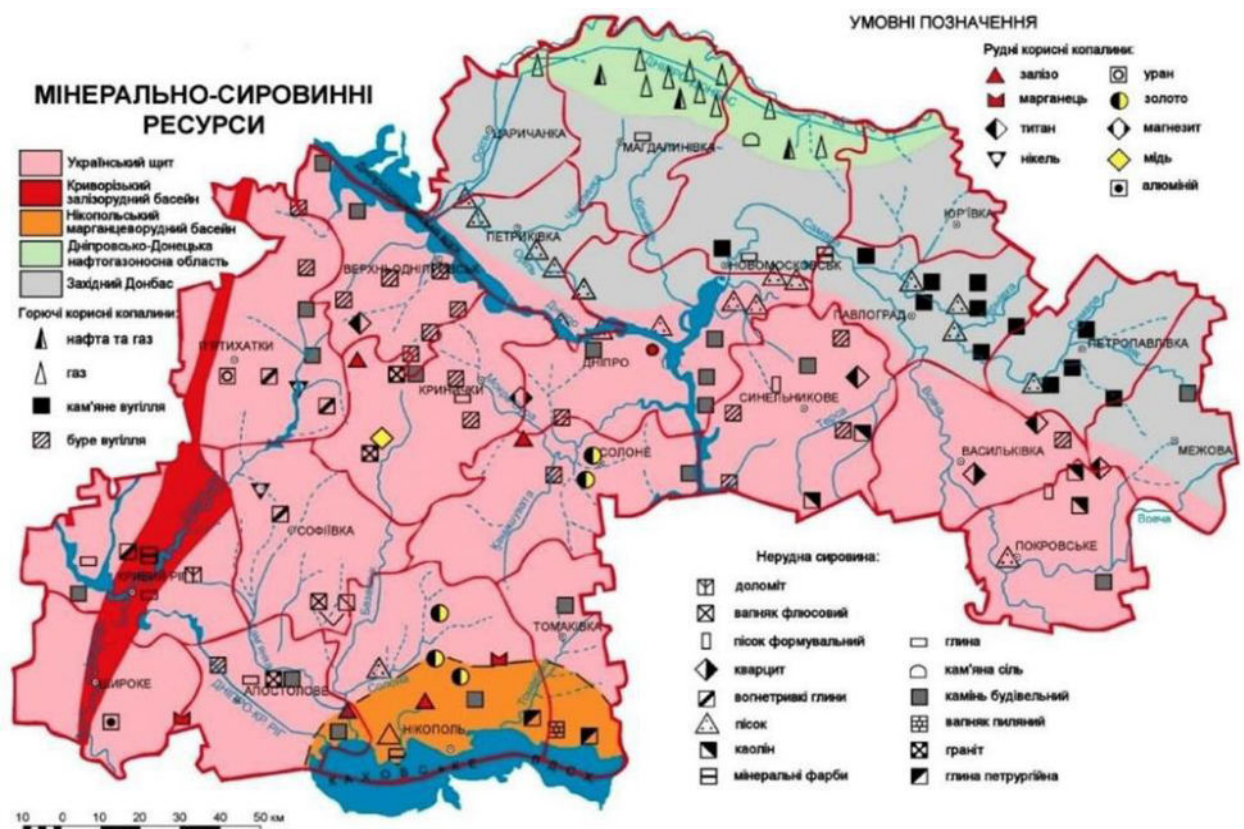
Карта 1.2.2. Геодинаміка, сейсмічні зони Дніпропетровської області

Отже, позитивом геологічної будови є сейсмостійкість тектонічної основи, міцність підстилаючих антропогенних порід та кристалічного фундаменту, наявність передумов щодо залягання різноманітних рудних корисних копалин. Негативом є розташування в межах області системи глибинних розломів, які можуть загрожувати техногенній безпеці екологічно небезпечних підприємств, а також підвищений рівень природного радіаційного фону внаслідок впливу магматичних порід.

Карта 1.2.3. Мінерально-сировинні ресурси Дніпропетровської області

Розміщення корисних копалин, об'єднання різних їх видів, глибина і характер залягання, розміри запасів залежать від геологічної будови території і палеогеографічних умов часу утворення цих копалин. Корисні копалини зосереджені в двох структурних рівнях: докембрійському фундаменті платформи (залізна руда, нікель, боксити, графіт, кам'яні будівельні матеріали та ін.); платформному осадовому покриву (вугілля, нафта, газ, марганцеві руди, розсипи важких мінералів та ін.).

Палеогеографічні умови окремих геологічних епох сприяли утворенню специфічних видів мінеральної асоціації: у докембрії - залізних руд, у девоні - нафти і солей, у карбоні - вугілля, у палеогені і неогені - нафти, газу, бурого вугілля, марганцю, розсипу важких мінералів, первинних і вторинних каолінів, абразивних формувальних скляних будівельних пісків та ін.

Багатий природно-ресурсний потенціал Дніпропетровщини характеризується різноманітністю видів і зосередженням унікальних родовищ копалин, значними запасами залізної і марганцевої руд, кам'яного та бурого вугілля, нафта, природного газу, рідкісних та кольорових металів. В області обліковується 249 родовищ і 79 об'єктів обліку (з врахуванням комплексності) різноманітних корисних копалин, з яких 94 родовища і 43 об'єкти обліку розробляються.

Мінерально сировинна база області на 30,8% складається з корисних копалин паливно-енергетичного комплексу (нафта, газ, конденсат, кам'яне та буре вугілля), на 36,3 % – із сировини для виробництва будівельних матеріалів, решта – це руди металів, а також питні, технічні та мінеральні підземні води (Карта 1.2.3.).

Горючі копалини. У надрах Дніпропетровської області зосереджені значні запаси кам'яного вугілля нижнього-середнього карбону. Північну частину лівобережжя в загальному напрямку із сходу на захід перетинає значна вугленосна смуга, яка перевищує 200 км у довжину і 10-15, а місцями до 25 км у ширину.

Об'єм видобутку становить 17 % від загального по державі. Головними центрами видобування кам'яного вугілля є Павлоградський та Петропавлівський райони. Серед найбільших центрів виділяються Павлоград, Першотравенськ, Тернівка. В області буре вугілля зосереджено на 18 родовищах Дніпровського басейну та 3 в Петриківському вугленосному районі. Родовища бурого вугілля не розробляються. Балансові запаси кам'яного вугілля зосереджені на 56 об'єктах Донецького басейну. В області працює 10 шахт ВАТ «Павлоградвугілля». Глибина експлуатації вугільних пластів в області коливається від 220 до 715 м, в середньому складає 344 м. Найбільші родовища: Верхньодніпровське, Новоолександрівське, Розвідані запаси складають більше 5 млрд. т., що складає 51 % усіх запасів вугілля України, які розміщені в таких родовищах: Петропавлівсько-Межівське, Східно-Павлоградське, Західно-Павлоградське, Новомосковське і Петриківсько-Царичанське, Павлівське, Синельниківське, найбільшим підприємством є ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля». Загалом в області розвідано 77 родовищ вугілля. Наразі діють 10 вугільних шахт. Видобуте вугілля відвантажується підприємствам енергетики, коксохімічним заводам та підприємствам побутового призначення області та України.

В області відкрито 19 нафтових, газових та нафтогазових родовищ, більша частина яких комплексні, запаси невеликі – близько 1 % загальнодержавних. На Михайлівському родовищі газу, Юр'ївському і Голубівському нафтогазових родовищах, Перещепинському, Багатійському, Новоселівському і Леменцівському газоконденсатних, Личаківському, Ульяновському та Кременівському нафтогазоконденсатних родовищах ведеться видобуток, поточний рівень якого складає 631 млн. кубометрів газу, 326 тис. т нафти і 14 тис. т конденсату. За сейсмічними обстеженнями території області виявлено ряд нових родовищ нафти і газу – Новодачинське, Кохівське, Орільське, Затишнєнське, Рясківське, Іллічівське, Мусієнківське, але більш детальне геологічне вивчення надр та облаштування родовищ потребує значних інвестицій.

Металеві копалини. Потужною товщею на заході області вздовж річки Інгулець та її лівих приток: Саксагані, Жовтої і Зеленої вузькою смугою (2-7 км) довжиною більше 100 км залягають залізні руди Криворізького басейну, який займає перше місце в Україні.

Одним із найбільших у світі є Нікопольський басейн марганцевих руд в межах Придніпровського марганцеворудного басейну. Значні родовища руд – Оріхово-Павлоградська та Чортомлицька магнітні аномалії, Жовтянське родовище. Також є поклади титану, рутило-ільменітових руд, цирконію, нікелю, кобальту. А родовища «Сергіївське» та «Балка Золота» мають схожість з аналогічними родовищами Канади, Австралії та Південної Африки. Родовища залізної (м. Кривий Ріг) та марганцевої руди (м. Марганець та м. Покров) – світового значення. Тут є понад 2,4 млрд. т багатих гематитових руд і понад 20 млрд т залістистих кварцитів. Вміст металу в багатих рудах досягає 67%, а в кварцитах – 35-46%. Розвідані запаси залізних руд у Криворізькому басейні складають близько 66 % загальнодержавних запасів. Об'єм видобутку становить 77 % від загального по державі. Головними центрами видобутку заліза є місто Кривий Ріг. 20 родовищ заліза знаходяться в промисловій розробці. У цьому ж районі знаходяться чотири найбільших гірничозбагачувальних комбінати, на яких видобувається та збагачується залізна руда, споживачами якої є металургійні комбінати України та Східної Європи. Близькі за якістю до криворізьких залізні руди знайдені в Нікопольському, Солонянському і Криничанському районах. Широка смуга залістистих руд простягається на південь від Павлограда. В той же час експлуатаційна категорія запасів в значній мірі обмежена через критичний стан розкривних робіт. Невпинне погіршення гірничотехнічних умов видобутку залізних руд (глибина кар'єрів перевищила 300 м, а шахт – 1000 м) знижує фінансову рентабельність галузі.

Родовища марганцевих руд (найзначніші не тільки в нашій країні, але і в цілому світі) пов'язані з прибережно-морськими палеогеновими відкладами на південному схилі щита. Вони утворюють тут Нікопольський марганцеворудний басейн, до складу якого на території Дніпропетровської області входять Нікопольське та Інгuleцьке родовища, в яких зосереджено 100% загального видобутку в Україні. Головними центрами видобутку марганцю є Нікопольський та Томаківський райони. Три родовища марганцю знаходяться в промисловій розробці. У результаті геологорозвідувальних робіт виявлено нікель (Девладівське), уран (Жовторіченське), золото (Сергіївське) та золоторудні родовища в Солонянському та Нікопольському районах

Серед інших родовищ металів необхідно відзначити Самотканське (Малишівське), родовище титанових руд, пов'язане з прибережно-морськими

відкладами неогенового віку. З докембрійськими породами основного і ультраосновного складу пов'язані родовища силікатно-нікелевих руд (наприклад, Сухохуторське). У районі с. Шестерні Широківського району розвідане Високопільське родовище бокситів – сировини для виробництва алюмінію. Боксити тут зв'язані з корою вивітрювання докембрійських порід ультра основного складу.

В області розвідано єдине в Україні родовище талько-магнезитів, розробка якого дасть змогу на 60-70% забезпечити потреби України у вогнетривкій сировині та значно зменшити її імпорт з інших країн. До того ж у процесі збагачення талько-магнезитів отримується високоякісний і цінний тальк.

У надрах області зосереджені значні поклади камене облицювальної сировини багатой кольорової гами. В останні роки у породах Дніпропетровської області знайдені рудопрояви золота. Наявні значні запаси уранових руд, каоліну, також у області знаходиться одне з найбільших у світі родовищ цирконію (Вільногірськ). *Неметалеві копалини.* Дніпропетровська область багата родовищами високоякісних каолінів: у Покровському, Синельниківському районах, у районі Девладово, Саксагані, П'ятихатокта інших пунктах. Каолін використовується в основному для виготовлення вогнетривких матеріалів, а також для виробництва фарфору, фаянсу. Вогнетривкі глини видобуваються у П'ятихатському та Синельниківському районах. Відомі вони і на Павлоградщині.

На Криворіжжі розвідано велике родовище сіроколчеданових руд – сировини для виготовлення сірки. Поклади промислових вапняків розповсюджені в районі с. Жовтокам'янка і м. Ігулець. У Криворізькому басейні є поклади талькових сланців. На територію області частково заходить Криворізький графітоносний район. Родовища графіту відомі на околицях П'ятихаток, с. Жовте і по р. Ігулець. Поблизу м. Дніпро відкрито велике родовище магнезитів – сировини для виготовлення вогнетривких виробів.

Будівельні та вогнетривкі матеріали. На території області широко відомі великі родовища гранітів (Токівське і Кудашівське), які використовуються як облицювальний і стіновий матеріал, а також буту і щебеню. У різних місцях правобережжя відомі великі тіла базальтів – сировини для кам'яного литва.

Поблизу м. Дніпра відкрито крупні тіла високоякісного азбесту. Мармур відомий у районі с. Жовте, Лозоватка на Криворіжжі, де розвідано крупне Фрунзенське родовище високоякісних доломітів з промисловими запасами 112 млн т.

Велике народногосподарське значення має широко поширений лес – сировина для цегельно-черепичного виробництва. Високоякісні піски відомі в багатьох районах області.

Кольорові глини та інші мінеральні фарби. На півночі Причорноморської западини в густій мережі давніх долин широко розвинуті річкові й озерно-болотяні відклади нижньої крейди, котрі представлені різноманітними фаціями: піщаними (піски, гравеліти, пісковики), глинисто-піщаними (глини, перешарування пісковиків з піщаними глинами, глини з прошарками пісків), каоліново-пісковиками (пісковики, піски, вторинні каоліни), а також фаціями пролювіальних грязьових потоків, конусів виносу із ярів (несортовані кварц-палевошпатові й бокситовидні породи).

Загальна потужність відкладів не витримана, інколи досягає 120 м. Більш молоді відклади нижньої крейди представлені в основному морськими фаціями і складені пісками і пісковиками кварц глауконітовими, часто окремненими гравелітами потужністю до 80 м. Є значні поклади допоміжної сировини для металургії – формувального піску (Васильківське), талько-магнезиту (Правдинське), вогнетривких глин (Девладівське), каоліну, зокрема найбільше в Україні Просянівське У Криворізькому басейні є поклади сурику і мумії.

Джерела мінеральної води. У Дніпропетровській області зосереджено 10 родовищ мінеральних вод із затвердженими балансовими запасами 2,4 тис т.ч. 9 розробляються, відсоток використання становить 46 %. Переважають води без специфічних компонентів і властивостей.

Серед них найбільші родовища Губініхське, Солоний Лиман та Новотроїцьке з балансовими запасами відповідно 630, 350, 330 м/добу. Є також родовища радонових (Криворізьке) і кременистих (Знаменівське) вод. Як рекреаційний ресурс використовуються лікувальні мулові грязі Солонолиманського родовища (Самарівський район), балансові запаси якого 24,7 тис. м.

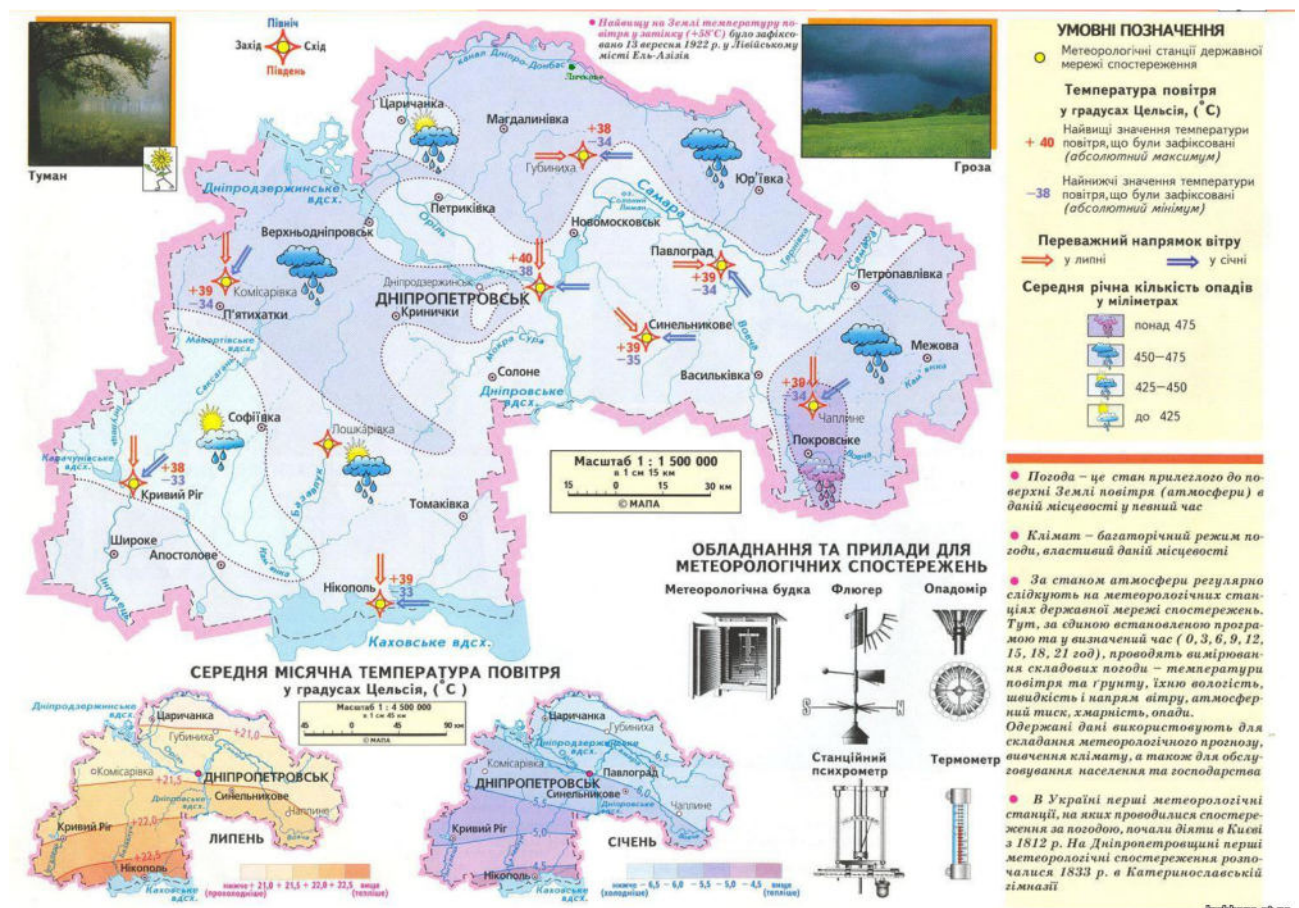
Кліматичні умови. Дніпропетровщина розташована в зоні помірних широт з достатньо активною атмосферною циркуляцією, переважним типом якої є переміщення повітряних мас із заходу на схід (Карта 1.2.4.). Клімат області помірно-континентальний. Континентальність збільшується з південного заходу на північний схід, що підтверджується збільшенням амплітуди добових і річних температур повітря.

Середньорічний розподіл температур в області має практично широтний напрямок. Літо жарке і сухе з частими зливами, сильними південно-східними і східними вітрами, які спричиняють посухи; зима м'яка, малосніжна, часто бувають відлиги і ожеледі.

Пересічна температура січня від $-4,5^{\circ}\text{C}$ на південному-заході до $-6,5^{\circ}\text{C}$ на північному-сході, липня відповідно $+22,5^{\circ}\text{C}$ та $+21,5^{\circ}\text{C}$. Абсолютний максимум температури області зафіксовано на рівні $+41^{\circ}\text{C}$, а мінімум складає -38°C . Частота переходу температур на поверхні ґрунту через 0°C досягає 10-15 разів на рік.

Тривалість безморозного періоду (періоду вегетації) від 187 днів на півночі до 228 днів на півдні. Показник атмосферного тиску взимку становить біля 1021 гПа, влітку знижується до 1012-1013 гПа.

Постійний сніговий покрив (10-15 см) утворюється щороку (за винятком крайньої південної частини правобережжя), встановлюється у грудні, сходить на початку березня. Середньорічна кількість опадів досягає максимуму на північному сході

області (550 мм), зменшується у південно-західному напрямку до 450-500 мм,

переважна більшість їх випадає в теплий період року. Найвологіший місяць – липень, найсухіший – березень. Влітку кількість опадів становить 80% річної суми, взимку опади у вигляді снігу більше випадають на сході регіону, ніж на заході. Відносна вологість повітря у липні зменшується у південно-східному напрямку від 66% до 62%, у січні становить 84-81%.

Карта 1.2.4. Кліматичні умови Дніпропетровської області

У літній період дмуть переважно західні та північно-західні вітри, взимку – східні та північно-східні. Для долини Дніпра характерна долинна циркуляція, підсилена бризовою циркуляцією на берегах водосховищ. Серед інших погодних явищ трапляються тумани (від 50 днів на рік на височинах до 70 днів у знижених ділянках), хуртовини (10-20 днів), грози (до 25-30 днів) та град (4-5 днів).

Однією з особливостей клімату території є значні коливання погодних умов з року в рік. Помірно-вологі роки змінюються різко посушливими, а посушливість нерідко підсилюється дією суховіїв. Для області характерні посушливі періоди навесні та у першій половині літа, підсилені сухими вітрами – суховіями. Серед несприятливих кліматичних явищ – відлиги, морози з вітрами, суховії і пилові бурі.

У цілому клімат характеризується відносно прохолодною зимою і жарким літом. Поєднання недостатнього зволоження з високими температурами в літній період обумовлює сухість повітря, що збільшує дефіцит вологості та випаровуваності (потенціальне можливого випаровування).

Кліматичні умови мають велике значення для різних галузей народного господарства. Для більш раціонального використання кліматичних ресурсів, ефективного розміщення сільськогосподарських культур необхідно знати взаємодії основних кліматотворних факторів та просторочасового режиму метеорологічних елементів (атмосферного тиску, температури і вологості повітря, атмосферних опадів та ін.).

В області діють 11 метеостанцій (Дніпропетровський обласний центр по гідрометеорології, Дніпро, Верхньодніпровськ, Губиниха, Довгінцеве, Комісарівка, Кривий Ріг, Лошкарівка, Нікополь, Павлоград, Синельникове, Чаплине).

Відповідно до схеми агрокліматичного районування України, Дніпропетровська область знаходиться в межах посушливої, дуже теплої зони. Кліматичні умови сприятливі для вирощування зернових, а саме озимої пшениці, ячменю, ярого ячменю, кукурудзи, проса, рису, зернобобових, також цукрових буряків, соняшнику, баштанних культур, овочівництва, м'ясо-молочного скотарства, свинарства тощо. Погодно-кліматичні умови Дніпропетровщини сприяють як для розвитку сільського господарства, спорудження промислових об'єктів

В області виділено три агрокліматичні райони:

- Північний – недостатньо зволожений, теплий район, який займає північну територію області, Правобережного і Лівобережного Степу. Багаторічні спостереження показують, що середньорічна температура повітря становить 7,9°C, сума опадів 456 мм, тривалість безморозного періоду 150-170 днів;
- Центральний – помірно-посушливий, дуже теплий район, займає центральну частину області. В ньому середньорічна температура повітря становить 8,0°C, сума опадів за рік 436 мм. Тривалість безморозного періоду 170-180 днів;
- Південний посушливий – дуже теплий район, займає південну частину області – Правобережного Степу. Середньорічна температура повітря 8,8°C, найменша кількість опадів – 375 мм, тривалість безморозного періоду 180 днів.

Багаторічні дані показують, що кожний четвертий або п'ятий рік в області посушливий.

Ґрунтові умови. Потенціал земельного фонду Дніпропетровської області характеризується високою родючістю. Домінують чорноземні ґрунти різних підтипів (звичайні та південні), родів (еродовані, лучні, засолені, солонцюваті, осолоділі), видів (глибокі, середньо- і малоглибокі; середньо-, малогумусові і слабогумусові; слабо-, середньо- і сильносолонцюваті; слабо-, середньо- і сильноеродовані), різновидів (за механічним складом переважно середньо-, важкосуглинисті та легкоглинисті), розрядів (сформовані переважно на лесах та лесових суглинках, місцями на червоно-бурих глинах і суглинках, сіро-зелених мергелястих і темно-сірих сланцюватих глинах, піщаних і супіщаних породах, на елювії масивно-кристалічних порід тощо).

У межах Дніпропетровської області чорноземи звичайні повнопрофільні, що залягають на плоскорівнинних просторах, їхній характер змінюється з півночі на південь області (Карта 1.2.5.). На чорноземи припадає 48,3% усієї земельної площі, у тому числі на звичайні чорноземи – 42,3%, південні – 5,7% (поширені на Інгулецько-Нікопольській низовині). Чорноземи на щільних глинах поширені у південно-східній частині області і займають 1,3% території. Лучно-чорноземні ґрунти становлять 12%, лучні ґрунти – 4,7% (поширені на знижених елементах рельєфу).

На решті території області розповсюджені лучно-чорноземні, чорноземно-лучні, лучні, лучно-болотні, болотні, засолені, солонцюваті, осолоділі, а також дернові ґрунти, солончаки і солонці. Солонцюваті ґрунти становлять 0,3%, еродовані ґрунти схилів різної крутості і протягу, різних форм і експозицій – 36,6%, у тому числі слабоеродовані – 27,3%; середньо- і сильноеродовані – 9,3%.

Північ регіону охоплена смугою чорноземів звичайних глибоких середньо- та малогумусних пилувато-середньосуглинкових або пилувато-важкосуглинкових. Далі на південь їх змінюють чорноземи звичайні пилувато-середньо суглинкові малогумусні на лесах з ділянками чорноземів звичайних середньо гумусних.

Розподіляються ґрунти згідно з законами горизонтальної (широтної) та вертикальної (висотної) зональності. При переміщенні з півночі на південь області чорноземи звичайні малогумусні глибокі переходять спочатку у середньоглибокі, потім у малоглибокі і у чорноземи південні. Відоме положення про те, що глибина гумусованого профілю залежить від спільних умов зволоження території, чітко виявляється у властивостях ґрунтового покриву Дніпропетровської області.

Відповідно, і родючість ґрунтів знижується з півночі на південь. Найвищою родючістю характеризуються чорноземи звичайні середньогумусні, найнижчою – солонці. Родючість дерново-підзолистих ґрунтів невисока, вони потребують поліпшення для сільськогосподарського використання, зокрема внесення органічних добрив.

В області висока частка ґрунтів високої родючості, виведених з господарського обігу внаслідок видобутку корисних копалин, зокрема залізних руд, а також відведення земель під промислову та житлову забудову і транспортні комунікації. Найбільш раціональними культурами для вирощування на чорноземних ґрунтах є різноманітні зернові, а також технічні культури (соняшник, рапс, цукровий буряк) у обмежених масштабах та за умов суворого дотримання агротехнічних правил. Ґрунти області інтенсивно використовуються в сільському господарстві. Саме тому багато земель є виснаженими і потребують заходів відновлення та рекультивування. Рекультивації також доцільно піддавати землі із порушеним чи зруйнованим ґрунтовим покривом.

Ландшафтні особливості рельєфу Згідно зі схемою природничо-географічного (ландшафтного) районування території України (О.М. Маринич, П.Г. Шищенко, В.М. Пащенко, 1993), Криворіжжя розташоване в межах степової зони та двох ландшафтних підзон – північної та середньої. Північна та центральна частина Кривбасу знаходиться у північно степовій ландшафтній підзоні, Дністровсько-Дніпровській ландшафтній провінції, Південно-Придніпровській схилово-височинній ландшафтній області та двох ландшафтних районах цієї провінції – Середньоінгулецько-Саксаганському і Верхньобазавлуцькому (ділянка регіону, що на схід від річкових долин Інгульця та Саксагані).

Зональний фон цих районів утворюють ландшафти розчленованих схилів лесових височин з чорноземами звичайними середньогумусними та виположених схилів височин з чорноземами звичайними малогумусними.

Поширені яружно-балкові ландшафтні місцевості з еродованими та лучно-чорноземними солонцюватими ґрунтами. Особливості організації ландшафтів зумовлено, головним чином, кліматичними особливостями та відмінами літогенної основи ландшафтів.

Південна частина Криворіжжя, у зв'язку зі зміною кліматичних умов, ґрунтів і рослинного покриву, входить до складу середньостепової ландшафтної підзони, Причорноморської ландшафтної провінції, Бузько-Дніпровської ландшафтної області та двох ландшафтних районів - Нижньовисуньсько-Інгuleцького (включає правобережжя Інгuleця та саму річкову долину) і Високопільсько-Апостолівського (займає лівобережжя р. Інгuleць, середню та нижню течії р. Кам'янки).

Ландшафти середньостепової половини Кривбасу характеризуються значним розчленуванням поверхні по річковим долинам, розвитком западинно-подових плакорів на межиріччях. Всі ландшафти відносяться до зонального підтипу – середньостепові низовинні слабко- та середньодрензовані рівнини. Ландшафтну структуру становлять вододільно-суфозійні місцевості з чорноземами південними і лучно-чорноземними осолоділими ґрунтами, яружно-балкові, схиліві місцевості річкових долин, надзапlavно-терасові з чорноземами південними середньо- та малогумусними на лесах, які сформувались під типчакowo-ковиловою рослинністю, а також запlavні місцевості.

Територіальну структуру ландшафтних геосистем Кривбасу утворюють ландшафти наступних рівнів – місцевості, урочища, підурочища, фації. Територіальність їх організації передбачає існування меж між ними, що приурочені до земної поверхні. В залежності від конкретних природних умов ці межі можуть бути чіткими (наприклад, якщо вони приурочені до берегових ліній русел рік, бровок річкових терас і балок, початку заростей чагарників або байрачного лісу тощо) та розмиті – геотони – перехід від одного ландшафту до іншого поступовий і зовні важко помітний (наприклад – між ландшафтними підзонами, ландшафтними фаціями, межі між якими проводяться згідно зі складними за будовою рослинними угрупованнями).

Л.М.Булавою (1990) підраховано, що в природній ландшафтній структурі вододільні місцевості займали 45,2% території Криворізького регіону, схиліві – 14,5%, яружно- та долинно-балочні – 10,1%, надзапlavно-терасові – 11,7%,

суфозійні – 13,1%, заплавні –5,4%. Контрастність просторової структури ландшафтів незначна, з поступовим зменшенням з півночі на південь.

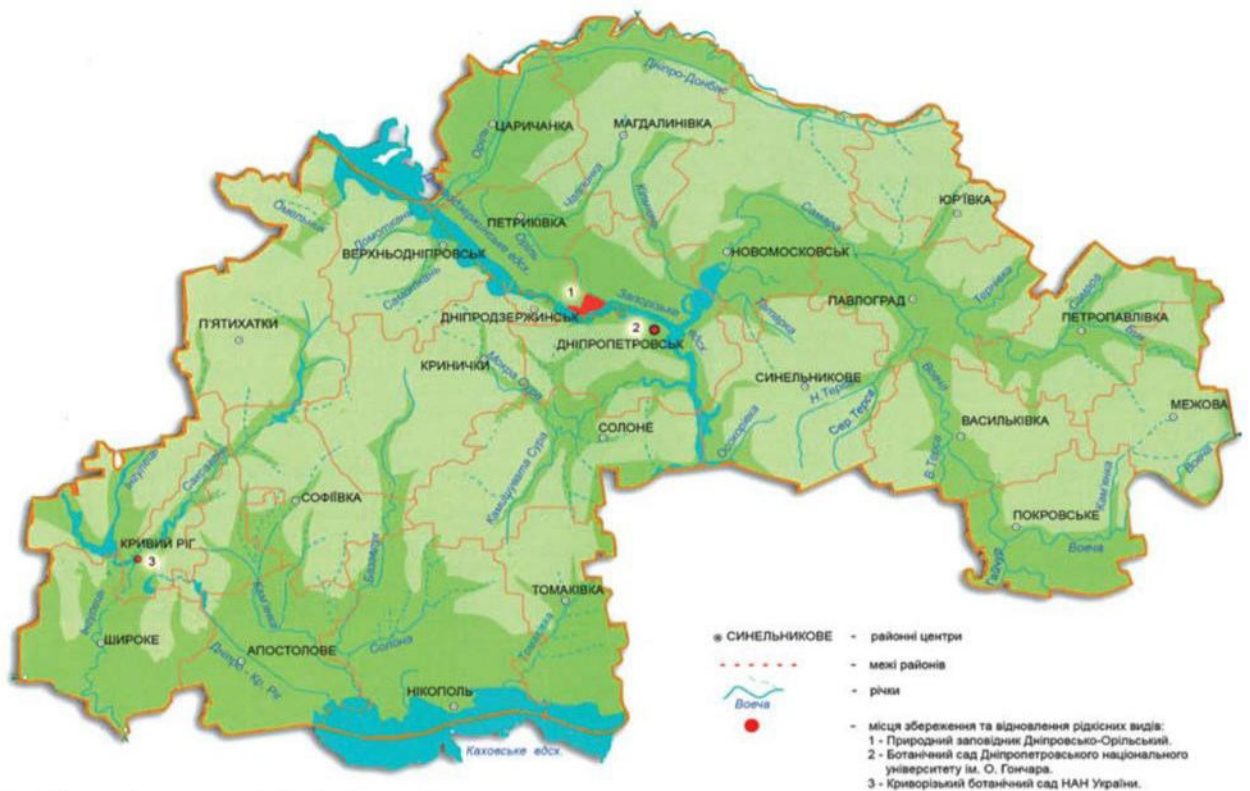
Гідрологія. На території Дніпропетровщини знаходяться близько 1,5 тисячі водойм та ставків площею понад 26 тисяч гектарів, з них більше 280 річок, понад 3 290 ставків та 1 120 озер (з яких 219 озер площею три і більше гектарів). На півдні територія області омивалася водами знищеного Каховського водосховища.

За запасами місцевих водних ресурсів область відноситься до найменш забезпечених у країні, тому для регулювання стоку в ній побудовано 121 водосховище сумарним об'ємом 945 млн м³ 1242 ставки сумарним об'ємом 155,1 млн м³.

Водні ресурси у Дніпропетровській області в середньому по водності рік становлять 52,8 млрд м³, в тому числі: місцевий стік (стік, що формується в межах області) – 0,825 млрд м³; запаси підземних вод – 0,381 млрд м³; транзитний стік – 51,6 млрд м³, який розкладається на санітарний стік (майже 15 млрд м³) та води, що йдуть на постійне поповнення водосховищ і водоспоживання промисловими і сільськогосподарськими підприємствами Дніпропетровської та суміжних областей (37 млрд м³). Поверхневий стік малих річок становить 1,6 млрд м³, в тому числі місцевий стік – 0,83 млрд м³. Зважаючи на те, що водні ресурси на території області розподіляються нерівномірно, покриття їх дефіциту частково вирішується за рахунок перекидання стоку р. Дніпро каналами Дніпро-Донбас, Дніпро-Інгулець, а також водогонами регіонального значення.

Головна водна артерія України ріка Дніпро – найбільша річка в Україні, який постачає водою 35 млн осіб і до половини промислових підприємств країни, друга за величиною з тих, що впадають у Чорне море, третя в Європі, перетинає область з північного заходу на південний схід і поділяє область на дві частини: Лівобережжя та Правобережжя. Загальна довжина р. Дніпро в межах області – 261 км. Річка представлена двома відокремленими ділянками течії,

розмежованими територією Запорізької області. Вона протікає по асиметричній долині з спадиистими правим берегом та пологим лівим.

Карта 1.2.6. Гідрографічна мережа Дніпропетровської області

Стік Дніпра є транзитним: середній багаторічний стік на вході в область становить 1690 м/с, на виході з області 1730 м/с. Стік річки зарегульований каскадом Дніпровських водосховищ, а в межах Дніпропетровщини присутні три з них – південна частина Дніпродзержинського та північна частина Дніпровського, а також є вихід до зруйнованого Каховського водосховища. Між Кам'янським та Дніпром збереглась невелика 25 км ділянка природного русла Дніпра.

У водозабезпеченні області суттєву роль відіграє міжбасейновий канал Дніпро-Кривий Ріг, який розрахований на подачу 41 м/с води, яка використовуються для потреб населення (водозабезпечення Дніпра, Кам'янського, Самара, також Кривого Рогу) та промисловості, передусім чорної металургії, електроенергетики, хімії та нафтохімії, подекуди для зрошення сільськогосподарських земель.

На північному сході області дніпровська вода перекидається до Сіверського Донця каналом Дніпро-Донбас, розрахованого на подачу 120 м/с води, з метою оздоровлення річки Інгулець функціонує канал Дніпро-Інгулець з максимальним

об'ємом перекидання води від 50 до 123 млн м, водовід Дніпро-Західний Донбас та інші. Функціонує також мережа зрошувальних каналів загальною довжиною 36,7 тис. км.

Лише Самара має значне водогосподарське значення. Довжина річки 320 км., витрати води у гирлі 25 м/с. Приймає власні значні притоки – Тернівку та Вовчу. Вода Самари використовується для забезпечення потреб сходу області, зокрема Кам'янського, Павлограда, Тернівки, Петропавлівки.

Найбільшими притоками Дніпра, басейни яких повністю розташовані в межах області (на правобережжі), є Мокра Сура та Базавлук. Загальна довжина 146 малих річок і річки Дніпро у межах області складає 4926 км. Значення цих річок як водних джерел різне. 26 малих річок (Водяна, Ворона, Солона та ін.) протяжністю 385 км майже повністю замулені і втратили своє значення як водні джерела. 88 річок протяжністю 1873 км повністю зарегульовані системою водоймищ (Кам'янка, Берестова, Татарка, Чаплинка, Тритузна, Прядівка та ін.). Вода цих водоймищ використовується для зрошення, рибництва і господарських потреб. Три річки – Гніздка, Кочерга, Грушевата, загальною протяжністю 41 км – використовуються як колектори для скидання очищених стічних вод м. Павлоград і «хвостів» ГЗК Кривбасу.

Річки Суха Сура і Широка використані під будівництво ставків-накопичувачів стічних вод м. Кривий Ріг та Кам'янське. Решта річок (Самара, Вовча, Оріль, Інгулець та ін.) мають постійний плин води і є головними водними

джерелами у, Самарівському, Нікопольському районах.

Середня густота річкової мережі становить 0,27 км / кв. км, забезпеченість водними ресурсами – 460 тис. куб. м на кв. км площі, проте ресурси місцевого стоку становлять лише 20 тис. куб. м / кв. км.

Річки Дніпропетровської області відзначаються значним рівнем забруднення. Для вод Дніпра та Самари характерний високий вміст (з перевищенням ГДК) сульфатів, сульфідів, окисів заліза та важких металів унаслідок інтенсивних промислових скидів. Малі річки регіону більш забруднені сільськогосподарськими стоками, як наслідок підвищена частка іонів амонію та нітратів.

Область належить до водозабезпечених, однак такий стан досягається за рахунок транзитного потоку вод Дніпра. Локальних водних ресурсів недостатньо, тому в майбутньому область може зазнавати вододефіциту. Існуючі можливості

збільшення водоспоживання практично вичерпані, оскільки збільшення обсягів забору води з Дніпра загрожує як екологічному стану річки, так і функціонуванню господарського комплексу місцевостей, розташованих нижче за течією. Більша частина Дніпропетровської області розташована в межах гідрогеологічної провінції Українського щита, крайній північний схід – в межах Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну. Тому можливості видобутку підземних вод в регіоні обмежені. Однак існують перспективи знаходження нових запасів підземних вод у розломах Українського щита, які можуть бути використані, перш за все, для задоволення потреб населення у воді.

Для регулювання водних ресурсів в області є 121 водосховище (сумарний об'єм – 944,9 млн м, у тому числі корисний – 741,6 млн м) і 1241 ставок (сумарна ємкість – 154,6 млн м). Найкрупніші водосховища: Карачунівське, Макортівське, Південне, Кресовське та ін.

На Дніпропетровщині озер мало, вони невеликі за розміром і відіграють незначну роль у водоспоживанні області. Розташовані вони в долинах Дніпра, Самари, Оріль. Більшість озер знаходиться у заплаві р. Оріль. Найбільш відомі з них: Холодне, Криве, Орлове, Дальній Лиман та інші.

Найбільшим озером області є Солоний Лиман, розташований біля с. Знаменівка. Сама назва озера говорить про те, що вода в ньому солона у порівнянні з іншими озерами області. Озеро Чари Очерети (Дніпропетровський район), озеро Лебедине (Магдалинівська громада) і ряд інших є пам'ятниками природи.

Підземні води сформовані в Дніпровсько-Донецькому та Причорноморському артезіанському басейнах та гідрогеологічна провінції складчастої області Українського щита.

Дніпровсько-донецький артезіанський басейн один з найбільших артезіанських прісних басейнів на Україні. Причорноморський артезіанський басейн з великою кількістю окремих водомістких горизонтів з великим поширенням солонуватих і солоних вод.

Гідрогеологічні умови Українського щита характеризуються безнапірним або слабонапірним водоносним горизонтом, який загалом не перевищує 3 л/с. Питомий дебіт свердловин у середньому 0,03-0,1 л/с, іноді досягає 3-5 л/с.

Важливим напрямом функціонування господарського комплексу стане реструктуризація життєздатних виробництв: відновлення робіт з реконструкції і переоснащення промислових підприємств сучасним виробничим обладнанням,

впровадження та освоєння маловідходних водозберігаючих технологій і прогресивних методів очищення води, створення комплексної, загальнодержавної системи моніторингу водних джерел. Створення у Дніпропетровській області господарського комплексу потребує відповідних обсягів води для задоволення потреб населення та галузей економіки.

За даними звітності за 2024 рік обсяг забору свіжої води по області становив 723,795 млн м³, в тому числі: – з поверхневих джерел – 644,753 млн м³; – з підземних – 79,042 млн м³. Споживання підземної води склало 33,9 млн м³ (в 2023 році – 31,0 млн м³). Протягом 2024 року було використано: на виробничі потреби – 498,196 млн м³, на питні і санітарно-гігієнічні потреби – 113,881 млн м³, на зрошення – 20,588 млн м³ води.

Використання свіжої води промисловим виробництвом в Дніпропетровській області в 2024 році зменшилось на 19,3 млн м³ і становило: – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 254,938 млн м³; – теплоелектростанції – 377,8 млн м³; – чорна металургія – 136,607 млн м³; – машинобудівництво і металообробка – 1,432 млн м³; – харчова промисловість – 7,48 млн м³; – хімічна та нафтохімічна промисловість – 2,126 млн м³; – вугільна промисловість – 6,29 млн м³; – кольорова металургія – 0,031 млн м³; – м'ясомолочна промисловість – 2,232 млн м³, та інші. Кількість води в оборотному та повторному водоспоживанні у 2024 році становила 2921,9 млн м³.

Природно-ресурсний потенціал. Дніпропетровська область розташована в двох підзонах справжнього степу: все лівобережжя та більша частина правобережжя знаходяться у підзоні різнотравно-типчаково-ковилового степу, крайній південний захід правобережжя – у підзоні типчаково-ковилового степу. У наш час степ розораний і являє собою сільськогосподарські угіддя.

Земельний фонд області складає 3192,3 тис га або 5,3% території України. Сільськогосподарські угіддя – 2583,9 тис га, забудовані землі складають 191,5 тис га. Сільськогосподарське освоєння сягає 80,9 %, а розораність території – 67 % і є однією з найвищих у країні, переважає середній показник по країні на 13 %. Ґрунти області відносяться до високоцінних. Загальний бонітет ґрунтів ріллі – 46 балів, що є вищим від середнього по Україні (41 бал).

Аналіз розподілу земель регіону за якісними ознаками ґрунтового покриття свідчить, що на с/г угіддях загальні ґрунти займають 132,9 тис га, перезволожені – 71,3 тис га, заболочені – 34,5 тис га. Земельні ресурси області представлені

277 видами ґрунтів та їх комплексами, переважно, чорноземами звичайними. За механічним складом це, в основному, важкосуглинкові та легкоглинисті (1191,5 і 635,5 тис га відповідно).

Незбалансована господарська діяльність призвела до несприятливих тенденцій у охороні земель, деградації ґрунтів, зменшення родючості ґрунтів. У області прогресують негативні тенденції в підтопленні населених пунктів, деградації земельно ресурсного потенціалу. Спостерігається лінійний розмив і площинний змив, вздовж долини Дніпра – зсуви. На схилах балок і придолинних просторах в басейні середньої течії Інгульця і Саксагані майже 70 % ґрунтів слабо- і середньоеродовані, спостерігається засолення ґрунтів, особливо в зонах Фрунзенської зрошувальної системи та каналу Дніпро – Кривий Ріг. У береговій зоні водосховищ розвивається інтенсивна абразія. На відвалах – дефляція і ерозія. Дефляційно-небезпечні – 1913,9 тис га, у т.ч. 1714,6 тис га ріплі. Схильні до водної ерозії біля 1000 тис. га.

Для подолання згубного впливу ерозійних процесів, досягнення екологічної рівноваги в агроландшафтах області потрібно проводити консервацію деградованих земель шляхом їх залуження та залісення. Щоб поліпшити ситуацію в промисловості, необхідно мінімізувати викиди забруднювачів, стимулювати діяльність підприємств, які використовують природоохоронні технології, ініціювати створення підприємств з переробки і утилізації відходів, вдвічі збільшити обсяги рекультивації за рахунок суб'єктів, які завдають шкоди довкіллю. Необхідно реалізувати «Національну програму охорони земель», за рахунок збільшення площі лісів, що сприятиме поліпшенню екологічної структури земель регіону. Площа лісового фонду області становить 192,4 тис. га при загальному запасі деревини 14,75 млн. м куб. Щорічний приріст сягає 378,8 тис. м куб. (При середньому на 1 га – 2,3 м), а лісистість території – 6,0 %. Склад лісів Дніпропетровської області за породами досить різноманітний. Основними лісоутворюючими породами є: дуб звичайний (29,9 %), сосна звичайна (24,5 %), робінія псевдоакація (24,7 %), ясени (5,9 %), тополі (4,6 %), берези (2,1 %), клени (1,4 %), сосна кримська (1,3 %) та інші (5,6 %). За площею насаджень домінують твердолистяні (64%) та хвойні (26%), м'яколистяні займають відповідно лише 8%. Сучасні лісові насадження є переважно штучними, і представлені лісопарками, лісополосами, насадженнями санітарних зон. Із природних лісових

масивів збереглися лише соснові бори лівого берега Самари, заплавні ліси лівого берега Дніпра та байрачні ліси і чагарники. Найбільш відомим лісовим масивом є Самарський бір. Другим великим лісовим масивом площею більше 1,3 тис. га є Дібровський ліс, розташований на південному сході Покровського району. Незначні лісові масиви мають місце по берегах Дніпра на північний захід від Дніпропетровська та на дніпровських островах, по берегах Орілі, Самари, Вовчої. Ліси-байраки розкидані невеликими острівками по всій території області. До лісових насаджень можна віднести і лісові ползахисні смуги та насадження вздовж залізниць.

Вік насаджень молодий, лише 5% лісів належать до категорії стиглих та пристигаючих. У видовому складі домінують сосна та дуб. Така ситуація не сприяє розвитку лісообробної галузі в регіоні, яка змушена використовувати довізну сировину. У Дніпропетровській області проводяться заходи щодо розширення лісів природоохоронно-рекреаційного значення, зокрема у численних лісових заказниках та Дніпровсько-Орільському природному заповіднику.

Рослинний світ налічує більше 1700 видів, тваринний – понад 7500, з них чимало занесено до Червоної книги України (144) і Європейського Червоного списку (38). Фауна області представлена степовими і деякими лісовими тваринами (69 видів ссавців, 59 риб, 10 земноводних, 12 видів і підвидів плазунів, 246 видів птахів). Тут діє 179 природно-заповідних об'єктів на площі близько 99,9 тис. га.

Особливе місце в мережі природних територій області посідають Криворізький залізничний і Нікопольський марганцеворудний басейни, що розташовані на південному заході та півдні області. Їх природа має характерні відмінності, пов'язані як із південним розташуванням регіону, так і з унікальною геологічною будовою. Остання зумовлює співіснування двох протилежних явищ у природі регіону: з одного боку – наявність своєрідних біогеоценозів, унікальних видів флори і фауни, неповторних ландшафтів, а з другого боку – грандіозне знищення і перетворення природного середовища внаслідок видобутку корисних копалин, на якідуже багата земля, якімають величезне значення для народного господарства України.

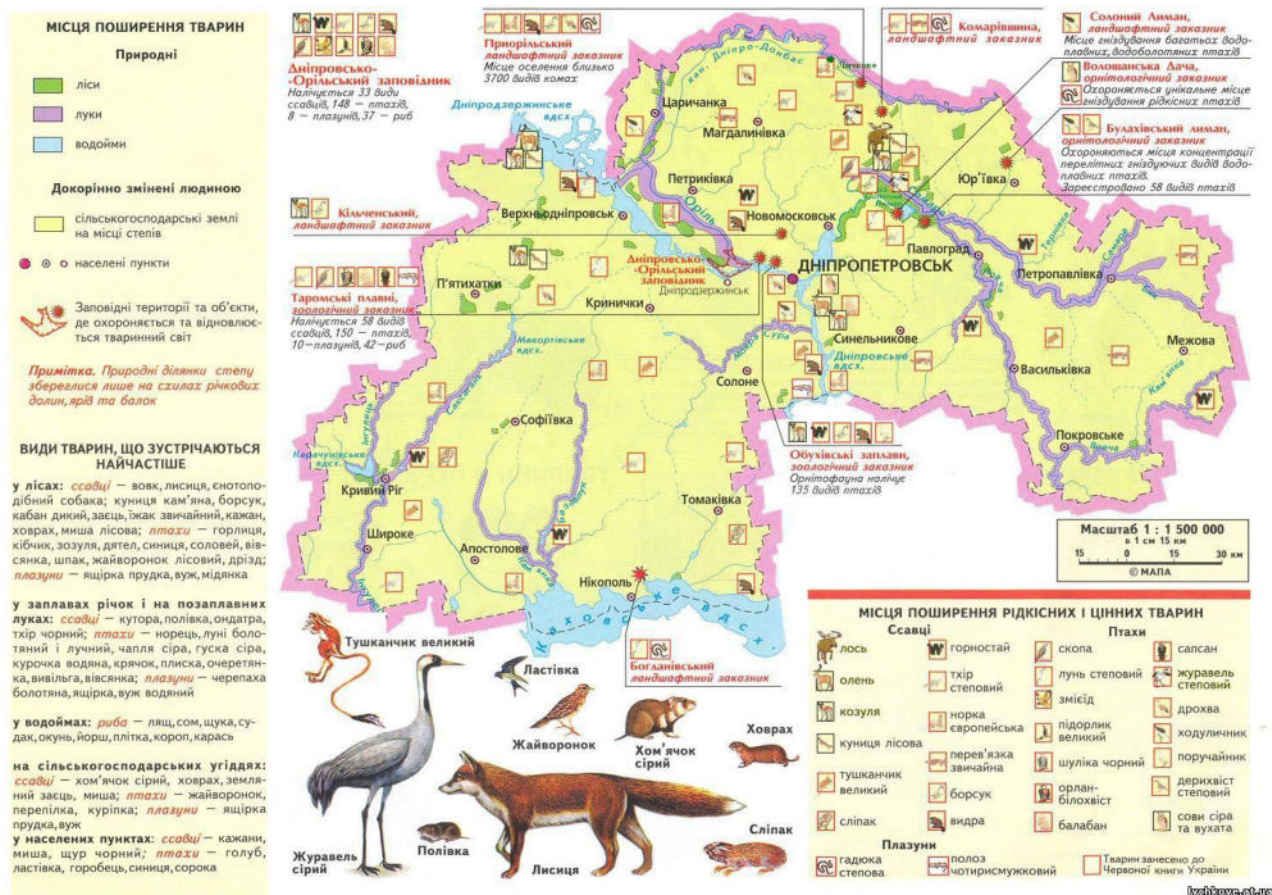
До рекреаційного потенціалу області можна віднести об'єкти природно-заповідного фонду, що мають науковий і пізнавальний інтерес. Природно-

рекреаційний потенціал області доповнюється значним історико-культурним надбанням. У регіоні нараховується 15396 об'єктів, з них 58 – національного значення; 11106 – об'єктів археології, 3947 – історії та монументального мистецтва, 343 – архітектури та містобудування. Серед найвизначніших архітектурно-містобудівних споруд переважає громадська архітектура.

Аналіз рекреаційних ресурсів Дніпропетровської області свідчить про наявність значного потенціалу для розвитку рекреаційної сфери. У перспективі можливе розширення використання мінеральних вод за рахунок експлуатаційних та розвіданих запасів, які не пройшли державної експертизи, а також лікувальних грязей. Цікавими для розвитку наукового та пізнавального туризму можуть бути об'єкти природно-заповідного фонду (створення національних парків і екологічних стежок тощо).

Але при освоєнні цих територій необхідно дотримуватися нормативів екологічної місткості, щоб не порушити зв'язки в природних екосистемах. За станом ландшафтних ресурсів та їх розміщення область має сприятливі природно-кліматичні умови для розвитку коротко- та довгострокового відпочинку населення. М'який клімат, наявність джерел мінеральних вод, лікувальних грязей, широкі береги Дніпра, водосховищ, наявність лісів, плавнів, заповідників

та заказників сприяють розвитку охоти і рибальства, а також екотуризму, «зеленого», сільськогосподарського, етнографічного туризму.

Карта 1.2.7. Природоохоронні території Дніпропетровської області

На лівобережжі області є території, розташовані у басейнах річок Орелі (Приорільський природний комплекс), Самари (Самарський бір, Кочерезький байрачно-балковий комплекс, Межиріччя, Петропавлівські лимани, Мар'їн-Гай), Вовчої та її притоки Верхньої Терси (Дебальцевські лимани, Заплава річки Верхня Терса з прилеглими заплавами), Присамарський природний комплекс загальною довжиною близько 100 км, у складі 37 нині існуючих заповідних об'єктів, тобто 30% всього природно-заповідного фонду області (за кількісним складом). Найцікавіший з об'єктів Правобережжя – Придніпровська байрачно-балкова система. Ця територія приблизно охоплює ділянку узбережжя Дніпра в межах колишньої порожистої його частини.

Дніпропетровська область належить до добре забезпечених природними ресурсами регіонів. У структурі домінують мінеральні ресурси, зокрема ті, які

являються сировиною для металургійного виробництва. Багаті земельні ресурси представлені родючими чорноземними ґрунтами, що виводить регіон у число найбільших виробників сільськогосподарської сировини на сході України. Дефіцит місцевих водних ресурсів компенсується транзитним потоком дніпровської води. Частка лісових та природно-рекреаційних ресурсів є незначною, але ця непропорційність природно-ресурсного потенціалу компенсується потужністю компонентів, зазначених вище.

Територія області відзначається високою однорідністю щодо придатності до господарського освоєння, оскільки несприятливі фізико-географічні процеси мають, по-перше, невисоку інтенсивність, а по-друге, однорідність прояву по всій території області. Зважаючи на це, можна прогнозувати подальше збереження за регіоном високо індустріального статусу та розвиток нових виробництв. Проте антропогенний тиск на природу перевищує допустимі норми, тому індустрію регіону в перспективі очікує глибока модернізація та заміна як технологій, так і очисних споруд, що дозволить використовувати природні багатства більш ефективно.

До складу природоохоронної мережі Дніпропетровської області включаються території та об'єкти природно-заповідного фонду, ліси, водні об'єкти, водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів, інші землі водного фонду, водно-болотні угіддя, сіножаті, пасовища, поле захисні лісові смуги, землі оздоровчого та рекреаційного призначення, а також землі історико-культурного характеру, що мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, насамперед видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України.

На сучасному етапі розвитку господарювання в межах Дніпропетровської області спостерігається посилення впливу антропогенних чинників на структурні елементи екомережі та стан біорізноманіття. Зокрема, відбувається відновлення діяльності гірничодобувних підприємств, відводяться нові території під будівництво кар'єрів по видобутку корисних копалин, влаштування полігонів твердих побутових відходів, під промислову та житлову забудову. До складу цих земель значною мірою потрапляють і природні території, які могли б стати елементами екомережі, але втрачаються безповоротно внаслідок названої вище

діяльності. Наявність потужних запасів мінеральної сировини і сприятливі ґрунтово-кліматичні умови зумовлюють високу концентрацію промислових об'єктів і розвиток аграрного сектору в Дніпропетровській області. В результаті більша частина земель антропогенно-трансформована. В таких умовах дуже складним є питання виявлення і заповідання природних територій і об'єктів. В області проводиться планомірна діяльність щодо розвитку і розширення заповідних територій, заповідна справа розглядається як головний засіб для комплексного вирішення важливих екологічних проблем, таких як збереження біорізноманіття, відновлення і підтримка екологічного балансу в біосфері в умовах техногенного забруднення тощо.

За останні роки знову підсилився вплив на балково-степові екосистеми, які займають важливе місце в системі екомережі Дніпропетровської області. Відсоткове співвідношення територій земельних угідь-складових екомережі та тих угідь, що знаходяться під антропогенним впливом для Дніпропетровської області має наступний вигляд: 22 % площі області становлять землі потенційних складових екомережі (в тому числі 1,1 % - землі ПЗФ) і 78 % – землі, які знаходяться під інтенсивним антропогенним впливом (в тому числі 5 % – землі під промисловістю, решта – орні землі).

У відносно задовільному стані перебувають тільки найвіддаленіші від міст і промислових центрів природні території – структурні елементи екомережі. Більшість ділянок зазнають як прямого антропогенного впливу, так і опосередкованого, пов'язаного із змінами рівня ґрунтових вод, змінами в мінералізації як поверхневих, так і підземних вод, штучною регуляцією рівнів води в річках і водосховищах, яка не враховує вимог самих екосистем щодо мінімізації впливу на них і т.д. Створення повноцінних, реально діючих заповідних об'єктів з власною інфраструктурою, яка повинна враховувати всі природні і соціально-економічні передумови для їх функціонування – складна справа, яка потребує значних коштів і залучення достатнього науково-виробничого потенціалу.

Станом на 01.01.2025 мережа територій та об'єктів природно-заповідного фонду області складає 182 об'єктів, загальною площею 100,7 тис. га, що становить 3,15 % від площі області. Із них 32 об'єкта – загальнодержавного значення на площі 36,6 тис. га та 150 – місцевого значення на площі 64,08 тис. га. Чинний порядок

резервування цінних для заповідання територій та об'єктів визначений статтею 55 Закону України "Про природно-заповідний фонд України", відповідно до якого резервуванню підлягають території, що включають землі державної та комунальної власності на період до п'яти років з розробкою технічної документації із землеустрою, яка погоджується та затверджується відповідно до вимог Земельного кодексу України. Так, департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації в 2023 році було погоджено технічну документацію із землеустрою щодо резервування цінних для заповідання територій та об'єктів в межах басейну річки Інгулець на території Глеюватівської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області. Також, за поданням облдержадміністрації вперше в області затверджено проєкт організації території об'єкта природно-заповідного фонду, а саме – проєкт організації території регіонального ландшафтного парку "Самарські плавні", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів на території Піщанської сільської ради Новомосковського району (рішення Дніпропетровської обласної ради від 08.12.2023 № 366-18/VIII).

У Дніпропетровській області проводиться значна робота щодо розвитку і розширення заповідних територій. Заповідна справа розглядається як головний засіб для комплексного вирішення важливих екологічних проблем, таких як збереження біорізноманіття, відновлення і підтримка екологічного балансу в біосфері в умовах техногенного забруднення тощо.

Беручи до уваги антропогенне навантаження області через присутність важкої промисловості, показник є низьким.

На перспективу (до 2031 р.) передбачається збільшення площі ПЗФ області до 12,0 % (відповідно Рішення сесії обласної ради від 17.02.2006 р. № 55-р-6).

Намічається подальший розвиток об'єктів ПЗФ антропогенного походження:

- 5 об'єктів рекультивованих та відновлених земель;
- 4 об'єкти штучних водойм.

Передбачається подальший розвиток об'єктів геологічної спадщини екомережі області – 23 об'єкти. В цілому, реалізація «Програми формування екологічної мережі області» дозволяє сформувати надійний екологічний каркас області, що спрямований на поліпшення стану довкілля та зниження техногенного навантаження на територію.

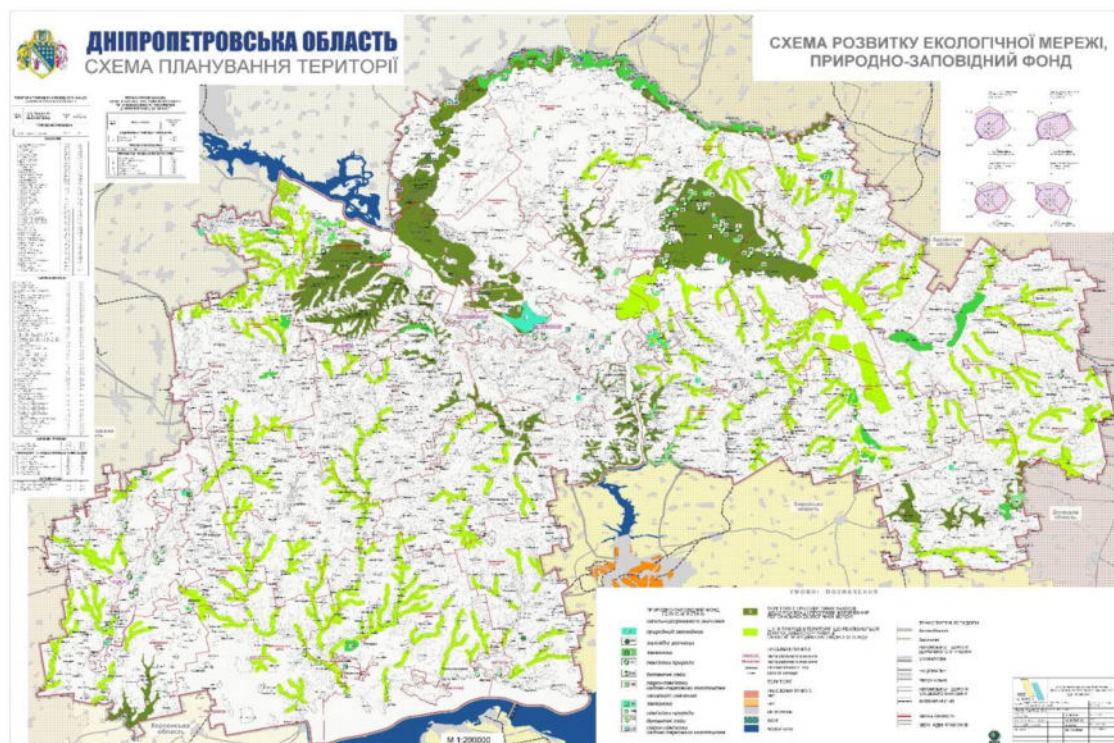
Загальна площа ключових територій екомережі Дніпропетровської області складає 798 831 га, в тому числі у відсотках до площі району або міста, а саме:

- ✓ Дніпровський район* 131 853 га (23,5 %);
- ✓ Кам'янський район 126 870 га (26,4 %)
- ✓ Криворізький район* 103 141 га (18,0 %);
- ✓ Нікопольський район 94 279 га (27,7 %);
- ✓ Новомосковський (Самарівський район) 87 319 га (25,1 %) ;
- ✓ Павлоградський район* 82 993 га (34,2 %);
- ✓ Синельниківський район* 135 570 га (20,5 %);
- ✓ місто Дніпро* 16 513 га (40,8 %);
- ✓ місто Кам'янське 3 480 га (25,2 %);
- ✓ місто Кривий Ріг 16 813 га (41,6 %)

Карта 1.2.8. Території, віднесенні до «смарагдової мережі»

Карта 1.2.9. Схема розвитку екологічної мережі, природно заповідний фонд

1.3. Демографічна та соціальна характеристика

Дніпропетровська область одна з найбільш населених областей України – 3 093,227 тис. осіб (7,5% населення України), з дуже високою щільністю населення (96,9 осіб на один квадратний кілометр, середня по Україні – 69,4 осіб/км²) та високим рівнем урбанізації (84,15% жителів проживають у 20 містах) - 2 603,1 тис. осіб. Решта – 490,1 тис. осіб (15,84%) населення області проживає в 1481 сільських населених пунктах, які у своїй більшості є малочисельними.

Така територіальна структура розміщення населення області є результатом історичного розвитку промисловості в регіоні.

Дніпропетровщина є одним із основних ринків праці України. Економічно активне населення у 2023 році складало 1,3 млн людей, а рівень зайнятості серед працездатного населення досягав 64,3 %, що є одним із найкращих показників у країні. Проте війна внесла суттєві зміни на ринку праці: 11 % компаній покинули регіон, а вакансії покривають лише 53 % потреб безробітних.

На території області проживають представники понад 130 національностей і народностей, серед яких найбільшу частку складають українці – 79,3%. Українську мову вважають рідною 67% населення області.

Динаміки чисельності населення Дніпропетровської області за майже столітній період – з 1926 по 2024 рр. показує суттєвий вплив другої світової війни, після закінчення якої до середини 90-х років відбувалось інтенсивне зростання чисельності населення до 3 923,7 тис. жителів (1994 р.). Скорочення наявного населення області відбувається за рахунок від’ємного природного приросту, починаючи з 1992 р., як і в цілому по Україні, максимум якого припав на 2000 р., а далі почав поступово знижуватися в 2010-2024 рр. (Таблиця 1.3.1.).

Таблиця 1.3.1.

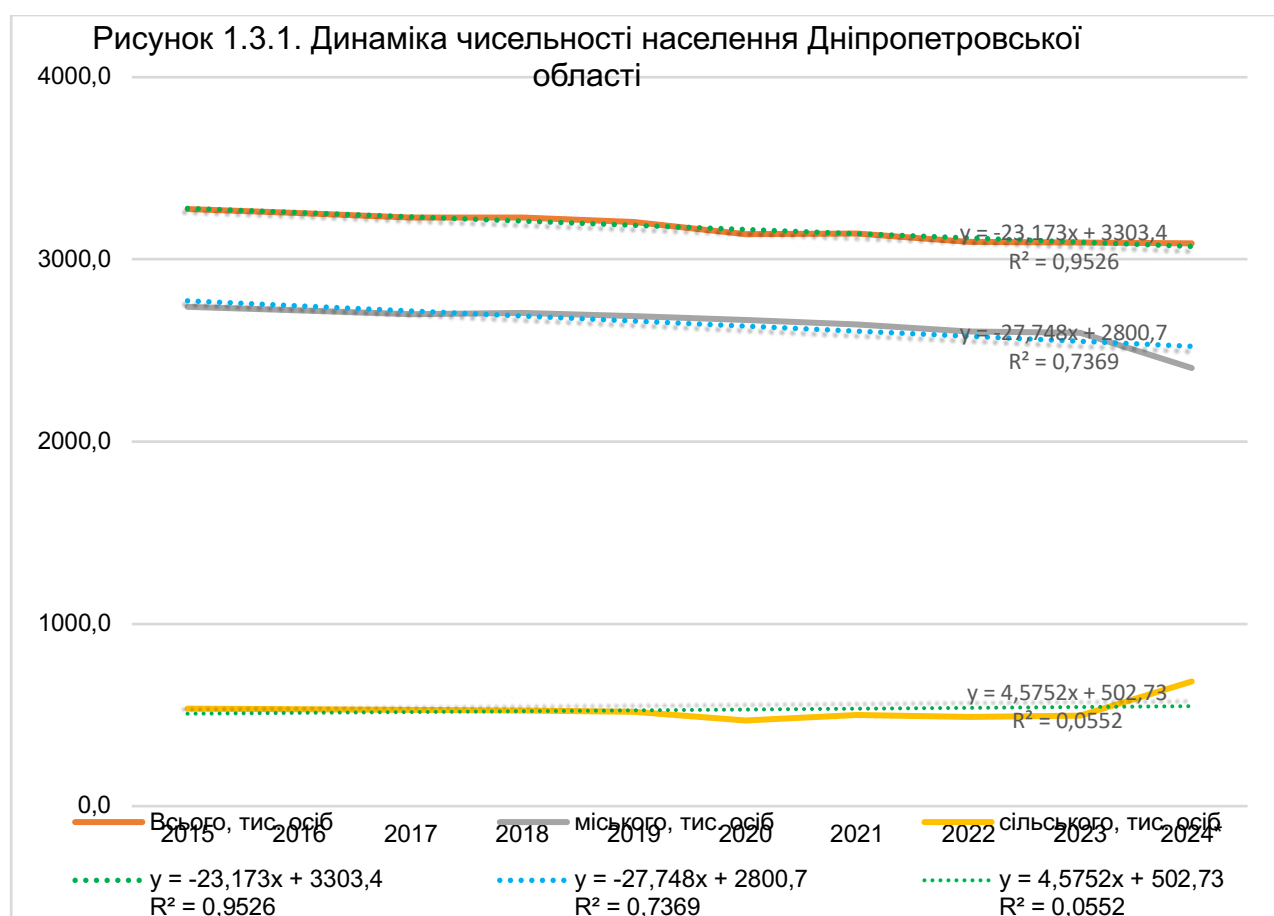
Чисельність населення Дніпропетровської області, 2015-2024 рр.

Показники /Роки	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	Середнє
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Всього, тис. осіб	3276,6	3254,9	3230,4	3231,1	3206,5	3138,7	3142,0	3093,2	3094,3	3088,3	3175,9
у тому числі:											

міського, тис. осіб	2740,0	2722,1	2701,1	2707,0	2690,5	2668,7	2642,1	2603,1	2598,7	2404,1	2648,0
сільського, тис. осіб	536,6	532,8	529,3	524,1	516,0	470,0	499,9	490,1	495,6	684,2	527,9

* Збільшення чисельності сільського населення пояснюється змінами в класифікації населених пунктів, згідно з якими до сільських жителів відноситься населення сіл та селищ з населенням до 10 тис. жителів

Джерело інформації: <https://index.minfin.com.ua/ua/reference/people/dnepropetrovskaya/>

Причини таких змін в динаміці обумовлені насамперед природним рухом населення в 1950-2024 рр.- динаміка основних абсолютних показників природного руху – народжуваності, смертності та природного приросту в розрахунку на 1000 осіб, що суттєво вплинула як на статеву-вікову структуру населення області, так і забезпеченість регіону трудовими ресурсами.

Висока народжуваність, якою характеризувались повоєнні 50-і роки ХХ ст., досить швидко знижується, досягаючи мінімальних показників в кінці 90-х років,

в наступні роки вона знову демонструє поступове зростання, однак з початком бойових дій в 2014 – 2024 рр. іде знову на спад. За період 1950-2024 рр. народжуваність зменшилась від 20,4 до 7,8 осіб на 1000 жителів, фактично в 2,6 рази.

Другий важливий показник природного руху населення – загальний рівень смертності за аналогічний період зріс з 6,6 до 15,8 осіб на 1000 жителів – в 2,4 рази. Найбільший ріст смертності населення спостерігався до 2000 р., далі він стабілізувався і починаючи з 2011 р. поступово почав знижуватися, однак з початком повномасштабної війни він знову зростає.

Починаючи з 2000-х років спостерігається від’ємний приріст населення, у 2022-2024 рр. до – 45,3 осіб на 1000 жителів проти +13,8 в 1950 р.

На динаміку чисельності населення області, крім природних факторів, суттєвий вплив мають і міграційні процеси внутрішньої та зовнішньої міграції. В 2021 році міграційний приріст від’ємний і склав -283 особи, незважаючи на позитивні значення зовнішньої міграції з інших держав, де число прибулих 2 350 перевищило число вибулих 949 на 1 401 особу. Всього в область прибуло 30 109 осіб, а вибуло 30 392 особи. Міграція міського населення дає, позитивне сальдо, а міграційні процеси в сільській місцевості характеризується від’ємними показниками. Найбільше міграційне скорочення за абсолютним значенням припадає на м. Кривий Ріг, Жовті Води. В міграційному плані Дніпропетровська область є дуже привабливою, як в розрізі міських поселень так і в сільській місцевості.

Переважну частину мігрантів, які оселилися на Дніпропетровщині, склали колишні жителі інших областей нашої країни (94,3%), решта (5,7%) – переїхали з-за меж України. Більшість осіб, що виїхали за межі області, обрали своїм місцем проживання інші регіони України (97,3 %), до інших держав емігрувало 2,7%. Повномасштабна війна має значний вплив на населення області. Це спричинило вимушені міграції людей за кордон у статусі переселенців.

Чисельність сільського населення в останнє десятиліття (2015-2024 рр.) скорочувалася більш швидкими темпами, ніж міського: сільське 536,6 тис. осіб, міське – з 2 740,0 до 2 598,7 осіб. Скорочення відбувалось за рахунок значно вищої смертності, попри вищу народжуваність і позитивне сальдо міграції у сільських поселеннях.

З початку повномасштабного вторгнення Дніпропетровська область стала важливим центром прийому внутрішньо переміщених осіб (ВПО), надаючи допомогу, ресурси та робочі місця для переселенців, зокрема з таких регіонів, як Харківська, Донецька та Луганська області. За даними 2024 року, регіон прийняв 11% від загальної кількості зареєстрованих ВПО в Україні.

Станом на 31 березня 2024 року у регіоні зареєстровано близько 386396 ВПО (41% жінок та 59% чоловіків), з яких 57% працездатного віку. Найбільше переселенців у містах Дніпро (143 тис. людей) та Кривий Ріг (59 тис. людей).

В розрізі вікових груп спостерігається зростання числа прибулих дітей та пенсіонерів, яке свідчить про повернення на малу батьківщину, незначна кількість прибулих осіб працездатного віку підтверджує тезу про невідповідність офіційних даних реальному стану міграційних процесів. Діти та пенсіонери – категорії населення, які найбільше користуються соціальними пільгами та послугами за місцем реєстрації.

З 26 січня 2024 року набув чинності ухвалений Верховною Радою Закон України “Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України” від 28.07.2023 №3285-IX”, що по-новому регулює зміни в адміністративно-територіальному устрої (АТУ) країни.: класифікацію населених пунктів, правового статусу районів у містах, ролі громадських обговорень питань АТУ.

Згідно Закону містом може називатися населений пункт з переважно компактною, багатоповерховою забудовою, загальна чисельність жителів якого становить не менш як 10 тис. людей.

Селище – населений пункт з переважно садибною забудовою, загальною чисельністю жителів 5 – 10 тис. людей.

Село - це населений пункт з садибною забудовою, загальною чисельністю жителів менше 5 тис. людей.

Закон скасував поняття “селище міського типу” (сmt), яке тепер матиме назву “поселення” – тобто таке компактне місце проживання людей за межами населеного пункту, яке не має сталого складу населення.

Законом встановлено, що утворення, ліквідація, встановлення (зміна) меж районів буде здійснюватися парламентом за поданням Кабінету міністрів України. Також ВР буде приймати рішення про встановлення меж міста.

Натомість утворення населених пунктів здійснюватиметься Кабміном у визначеному ним порядку на підставі подання сільської, селищної, міської ради. У законі також закріплено роль громадського обговорення при прийнятті окремих рішень з питань адміністративно-територіального устрою, а також встановлено, що міста обласного, районного значення, відносяться до категорії міст (тобто не буде особливих “значень”), а селища міського типу – до категорії просто селищ. Цим обумовлене зростання в 2024 р. чисельності сільського населення в регіоні. Темпи природного зменшення населення в межах області суттєво різняться між окремими адміністративно-територіальними одиницями. Понад половини адміністративно-територіальних одиниць мають показник районного рівня зменшення населення вищий за середньообласний.

Особливої уваги серед міст заслуговують Нікополь, Жовті Води та Покров, серед районів – Павлоградський, Синельниківський та Самарівський, де зменшення чисельності населення є найбільшим.

Основними причинами таких змін в чисельності міського та сільського населення області є природний та механічний рух населення. Природний рух характеризується двома основними показниками – народжуваністю та смертністю, які формують статеву-вікову структуру територій. Основними віковими групами є групи чоловічого і жіночого населення від 0 до 14 років, від 15 до 65 років та старше 65 років.

Основними причинами таких змін в чисельності міського та сільського населення області є природний та механічний рух населення. Природний рух характеризується двома основними показниками – народжуваністю та смертністю, які формують статеву-вікову структуру територій. Основними віковими групами є групи чоловічого і жіночого населення від 0 до 14 років, від 15 до 65 років та старше 65 років.

Вікова структура населення Дніпропетровської області характеризується зростанням чисельності осіб у віці від 0 до 14 років на 8,1%, яке складає 15,4% загальної чисельності населення проти 13,7% в 2015 р. Збільшення відбулося за рахунок міських населених пунктів області, оскільки чисельність даної групи населення в сільських населених пунктах залишилась практично незмінною.

Тенденції зростання характерні для населення вікової групи від 0 до 14 років, що проживає в міських поселеннях, в той же час чисельність такого сільського

населення залишається практично незмінною – 63 760 особи в 2015 р. та 63 632 особи в 2024 р.

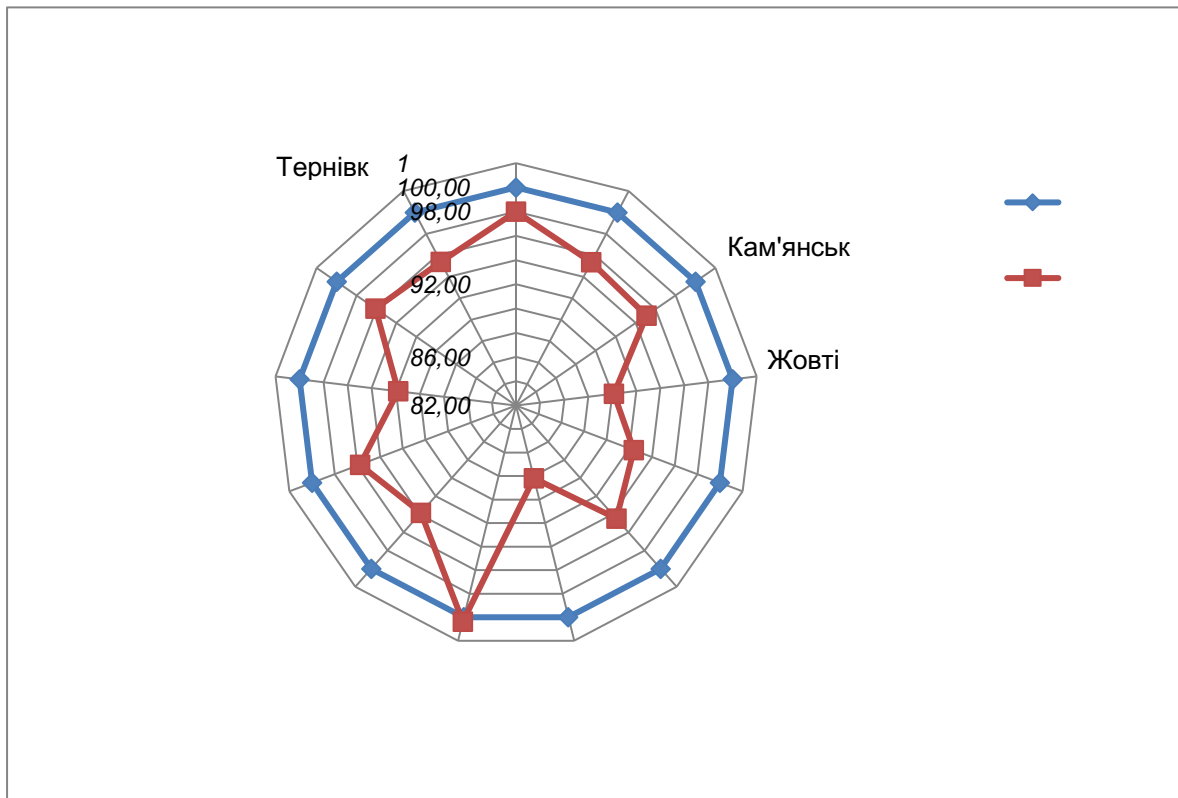

Рисунок 1.3.2. Динаміка чисельності населення в містах, 2015-2024 рр., %

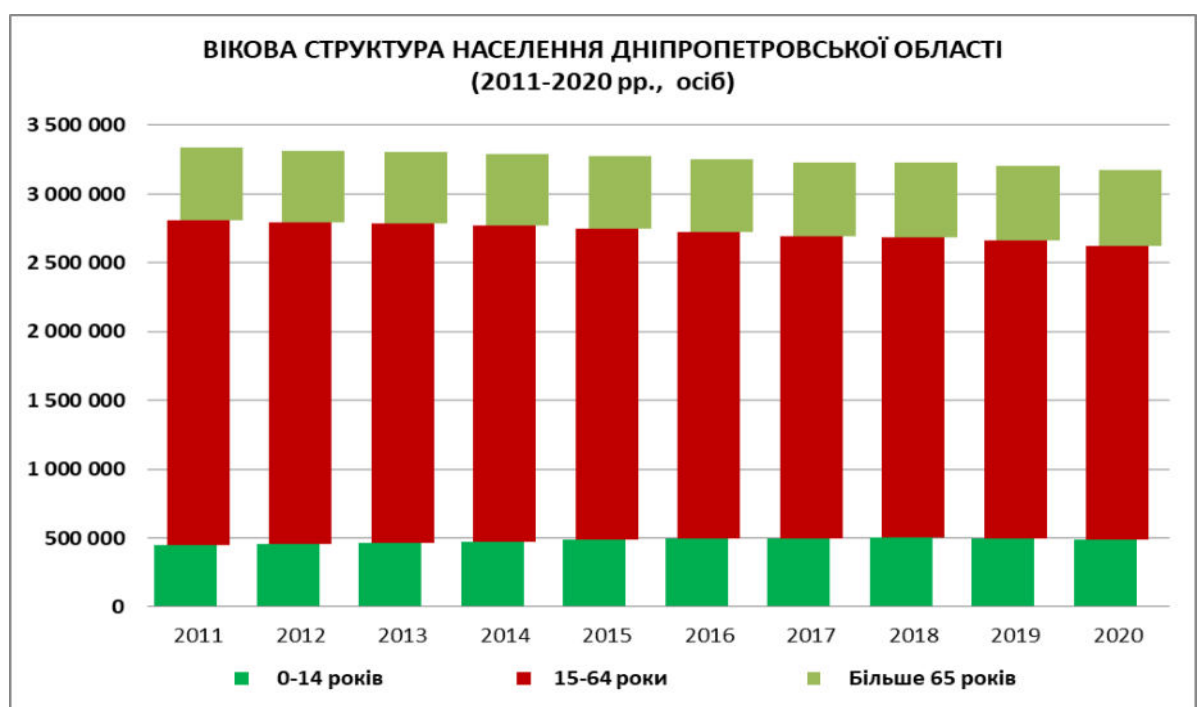

Рисунок 1.3.3. Вікова структура населення, Дніпропетровська область, 2011-2020 рр., осіб

Для групи осіб старше 65 років характерним є зростання за десятилітній період, що свідчить про поступове старіння населення області, яке складає 17,3% її чисельності проти 15,9% в 2015 р.

В групі населення віком від 15 до 64 років спостерігається скорочення чисельності на 10,4%, що суттєво впливає на кількість працездатного населення. Аналіз вікової структури міського і сільського населення показує тенденцію незначного зростання чисельності населення в вікових групах 0-14 та старше 65 років в містах при стабільних показниках в селах, а також зменшення в віковій групі 15-64 роки в містах і селах.

За даними Державної служби статистики України, в Дніпропетровській області кількість жінок переважає над кількістю чоловіків, що характерно і для України в цілому. Значно переважає міське населення адже більша частина населення проживає у містах, зокрема у великих промислових центрах, таких як Дніпро, Кривий Ріг, Кам'янське та Павлоград, що відрізняє Дніпропетровську область від багатьох інших регіонів країни,

У Дніпропетровській області переважає економічно активне населення. Однак спостерігається загальноукраїнська тенденція до поступового старіння населення. Частка сільського населення продовжує скорочуватися, відображаючи загальнонаціональну тенденцію урбанізації.

В статеві-віковій структурі переважає жіноче населення, яке складає 54,3% від загальної чисельності, в основному в віковій групі понад 65 років.

Характерною тенденцією є збереження в динаміці пропорцій між чоловічим і жіночим населенням практично у всіх вікових групах при суттєвому зменшенні чисельності працездатного чоловічого і жіночого населення, а також загальна тенденція до зниження чисельності осіб у групі осіб чоловічої та жіночої статі понад 65 років. В решті вікових груп динамічні коливання є незначними, однак вплив даних груп на якість населення регіону досить суттєвий, оскільки він свідчить про їх значне навантаження на працездатних осіб та поступове старіння населення регіону.

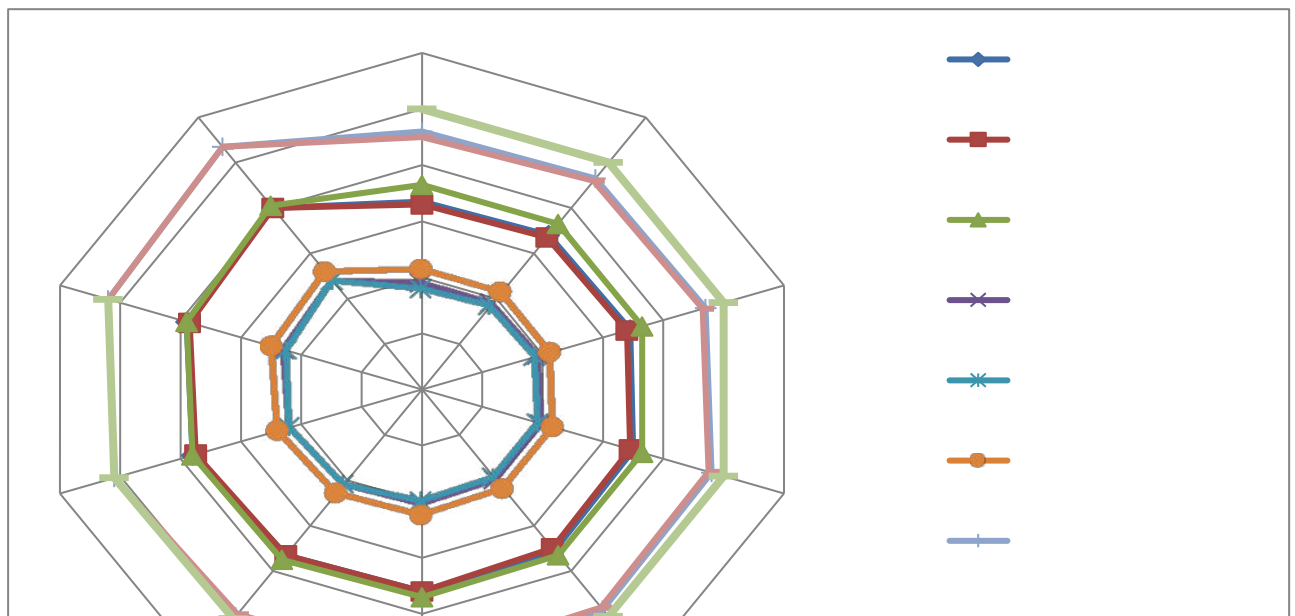
Аналіз статеві-вікової структури міського населення Дніпропетровської області показує, що чисельність чоловічого населення у віковій групі 0-14 років є дещо вищою, ніж жіночого, що є традиційним трендом в демографії. Однак ситуація у віковій групі 15-64 роки суттєво міняється на користь жіночого населення, що свідчить про домінування жінок у ресурсному потенціалі регіону. Результатом є більш ніж дворазова більшість жінок у віковій групі понад 65 років.

Така тенденція характерна для регіону не одне десятиліття, що пояснюється характером господарського комплексу регіонів з домінуванням виробничих процесів з підвищеними ризиками для життя і здоров'я населення.

Статеві-вікова структура сільського населення регіону ілюструє стабільну динаміку чисельності чоловічого і жіночого населення у віковій групі до 14 років при чисельній перевазі чоловічого населення за всі роки. Вікова група 15-64 роки характеризується поступовим зменшенням числа осіб обох статей при їх практично рівнозначних пропорціях. Незвичною є незначна перевага чоловічого населення в 2020 р. над жіночим на 0,96%.

На основі аналізу існуючої статеві-вікової структури населення області розрахований показник демографічного навантаження на осіб в віці 15-64 роки іншими групами населення, фактично непрацездатними – дітьми та пенсіонерами. Він характеризує співвідношення між економічно активним населенням та іншими групами в динаміці за 10 останніх років - спостерігається динамічний ріст на 17,3% загального навантаження на 1000 осіб працездатного віку.

В даній ситуації позитивним фактором є те, що ріст навантаження вікової групи до 15 років на 19,3% перевищує показник навантаження особами старше 65 років (15,7%), хоча за абсолютними показниками навантаження непрацюючими значно більше.

Рисунок 1.3.4. Демографічне навантаження

Збереження даної тенденції може призвести до вирівнювання показників демографічного навантаження в обох групах непрацездатного населення регіону, яке позитивно вплине на рівень економічного розвитку та забезпеченню трудовими ресурсами.

Існують суттєві відмінності в середньому віці чоловічого та жіночого населення області, які наочно ілюструє Рисунок 1.3.4.. Так, середній вік чоловічого населення становить 38,8 років проти 44,7 років жіночого населення, що свідчить про більшу тривалість життя даної категорії мешканок області, яка має стійку тенденцію до зростання. Середній вік жінок в містах і селах, починаючи з 2018 року вирівнявся і змінюється стабільно. В той же час серед чоловічого населення середній вік сільських мешканців продовжує залишатись вищим, ніж міських.

Середня очікувана тривалість життя при народженні для обох статей складає 70,46 років, а саме: у чоловіків – 65,26 років та у жінок – 75,43 років, таким чином різниця в тривалості життя між чоловіками та жінками складає більше 10 років. Серед міського населення середня очікувана тривалість життя складає 70,72 роки, в тому числі чоловіків – 65,5 років і жінок – 75,58 років. Тривалість життя сільського населення дещо нижча і складає в середньому 69,68 років та відповідно 63,94 роки для чоловіків і 74,51 роки для жінок. Дані показники по всіх категоріях населення суттєво нижчі від загальнодержавних. Один із головних чинників відносно низької тривалості життя – високий рівень смертності працездатного населення, насамперед чоловіків. Дніпропетровська область – четверта в п'ятірці областей із найнижчими показниками середньої очікуваної тривалості життя чоловіків.

Одним з основних показників, який впливає на чисельність та статеву-вікову структуру населення Дніпропетровщини в 2015-2024 рр., є народжуваність.

За аналізований проміжок часу спостерігається суттєве зниження кількості новонароджених на 39,6%, більше ніж на третину. Дана тенденція характерна як

для міського так і сільського населення області. Незмінним залишається і співвідношення народжених в містах і селах.

Серед новонароджених понад 51,2% становлять хлопчики, тому на 100 дівчат народжується 105 хлопчиків, однак в гендерному розрізі домінують жінки, так на 1 000 чоловіків припадає 1 190 жінок.

Аналіз фертильності (віку матерів новонароджених) проведений на основі статистичних даних, дає змогу виділити основні вікові групи – від 15 до 49 років по п'ятирічній градації та відстежити кількість дітей, народжених в кожній із вікових груп на 1000 жінок відповідного віку.

Спостерігається скорочення народжуваності жінками в регіоні майже на 27%. Характерним є зменшення народжуваності майже в два рази у віковій групі жінок від 15 до 19 років, що свідчить про більш відповідальне ставлення молоді до сім'ї та материнства. Майже аналогічна ситуація і у віковій групі 20-24 роки.

Дещо меншими темпами скоротилась народжуваність у вікових групах 25-29 років та 30-34 роки.

Ще однією особливістю вікових груп від 35 до 49 років є поступове збільшення коефіцієнтів народжуваності, особливо це характерно для вікової групи 40-44 роки, де зростання складає понад 70%. Найбільша кількість новонароджених на 1 000 жінок припадає на жінок у віці 25-29 р. (72,2); 20-24 р. (64,9) та 30-34 р. (51,9).

Ще одною важливою характеристикою фертильності жіночого населення є сумарний коефіцієнт народжуваності, який має тенденцію після підняття з 1,445 у 2015-2017 рр. до 1,565, суттєвого зниження до 1,198 з 2018 р. Даний показник свідчить про дуже низький рівень народжуваності, який, за оцінками фахівців, для повного відтворення населення має складати 2,11.

Аналіз кількості новонароджених за віком батьків показує, що найбільш репродуктивним віком батьків є 30-34 років та 25-29 років дітей, відповідно для матерів 25-29 років та 30-34 роки. Значна частина чоловіків стає батьками і у більш зрілому віці – від 40 років. Окрему групу складають батьки, вік яких не вказано при народженні дитини.

У зв'язку з більш пізнім віком народження дітей як за віком матері та батька, а також більш пізнім віком укладання шлюбу динаміку народжень жінками

молодше 20 років показує стійку тенденцію до зменшення кількості народжень та свідчить про більш відповідальне ставлення дівчат до материнства.

Чверть від загальної кількості новонароджених припадає на жінок, які не перебувають у зареєстрованому шлюбі, що негативно може позначитися на процесі виховання дитини та психологічному формуванні особистості. На жаль не можна надати об'єктивну оцінку цьому явищу, адже ці жінки можуть перебувати і у громадянському шлюбі, статистика яких відсутня. Так само дослідження виявили і таку ситуацію, коли жінки навмисно реєструються як мами-одиначки з метою отримання соціальних пільг та допомоги, насправді перебуваючи у громадянському шлюбі.

Аналіз кількості новонароджених по числу дітей в сім'ях показує домінування сімей з однією (45,65%) та двома дітьми (38,0%). Троє дітей має кожна десята родина, а решту складають багатодітні сім'ї.

Порівняльний аналіз кількості зареєстрованих та розірваних шлюбів в області показує поступове зменшення зареєстрованих шлюбів та практично еквівалентне зростання кількості розірваних шлюбів в абсолютних значеннях. Практично 90% шлюбів укладається в містах, а лише кожен десятий в селах, хоча в розрахунку на 1000 жителів ці цифри відрізняються не так суттєво. Так в містах на 1000 жителів припадає 6,3 шлюбів, а в селах – 3,8 шлюби. При цьому середній вік чоловіків, які вступають у шлюб становить 29 років, а жінок 26,7 років. Високі показники смертності населення Дніпропетровської області суттєво впливають як на природний рух так і на тривалість життя та середній вік в цілому. Однак в останні роки смертність в регіоні дещо знизилась, в основному за рахунок її зменшення серед сільського населення, хоча середні показники смертності на 1000 осіб залишаються на рівні 16,0. Стабільними залишаються показники смертності і серед міського населення, в той же час дещо знижуються серед сільських жителів.

Основні причини смертності населення Дніпропетровщини зумовлені насамперед інтенсивною господарською діяльністю в регіоні та її незадовільним екологічним станом, особливо атмосферного повітря та водного середовища, що суттєво впливають на фізичний стан населення та його здоров'я, а також військові дії. В цілому в регіоні зберігається стабільне співвідношення серед причин смертності по основних її причинах.

Найбільшу частку серед померлих складають особи, які мали захворювання системи кровообігу (67,1%). Новоутворення виступають причиною 14,2% всіх смертей. Досить високим є рівень травматизму та смертності в його наслідку. Решта захворювань не становлять суттєвих причин смертності. Спостерігається зменшення смертності від туберкульозу, інфекційних та паразитарних хвороб та хвороб органів дихання.

Останнє десятиріччя спостерігається стабільна тенденція скорочення природного приросту населення, оскільки смертність суттєво перевищує народжуваність як в містах так і в селах. Темпи скорочення з кожним роком зростають, особливо це стосується сільських населених пунктів, які поступово вимирають.

Отримані дані аналізу розвитку демографічних процесів за останні десять років показують тенденцію зменшення чисельності населення Дніпропетровській області. За нашим припущенням, базуючись на статистичних даних, можна скласти прогноз чисельності населення до 2034 рок. (Табл. 1.3.2.).

Таблиця 1.3.2.. Прогноз чисельності населення Дніпропетровської області, 2015-2034 рр.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Середнє
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Всього, тис. осіб	3049,4	3023,2	2996,6	2969,8	2942,7	2915,6	2901,0	2886,5	2872,1	2857,7	2941,5
у тому числі:											
міського, тис. осіб	2366,3	2345,2	2323,7	2302,0	2279,9	2257,7	2248,1	2238,5	2228,9	2219,4	2281,0
сільського, тис. осіб	683,1	678,0	672,9	667,8	662,8	657,9	652,9	648,0	643,2	638,4	660,5

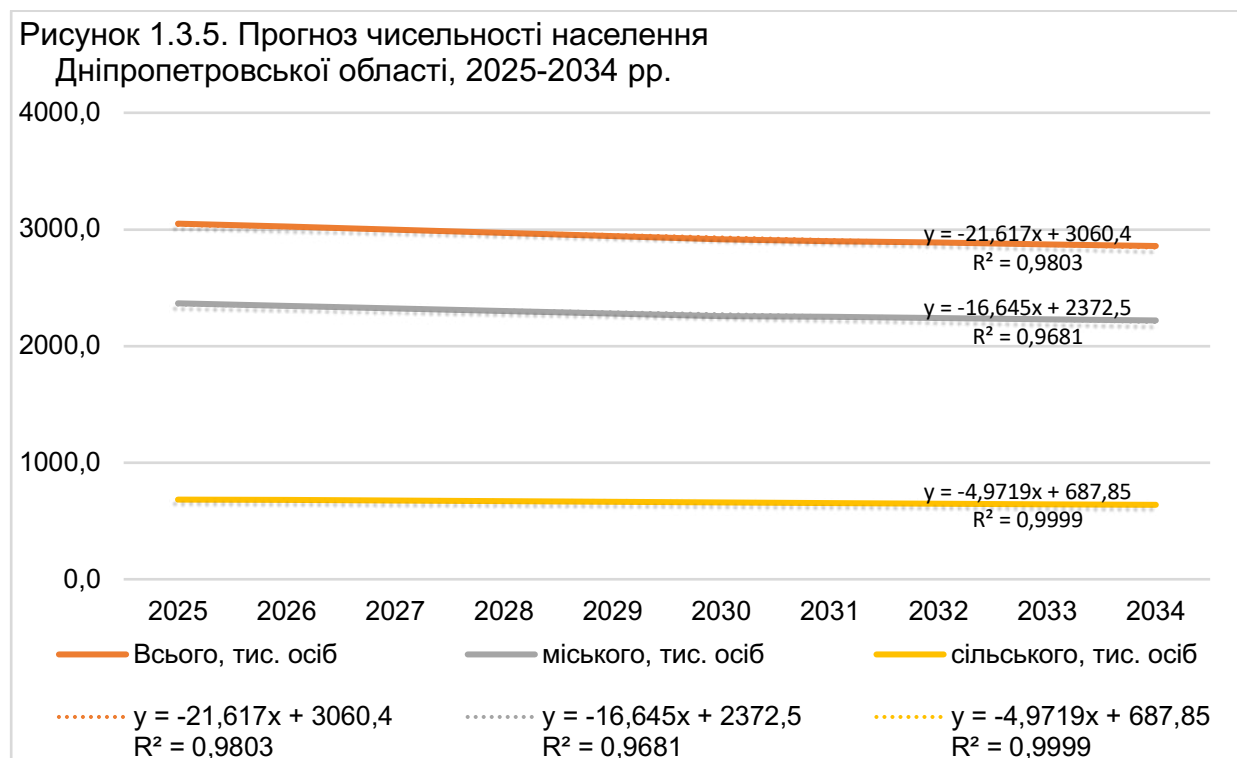
*Джерело інформації: дані офіційних прогнозів та розрахунки авторів

За відсутності офіційного прогнозу розробником РПУВ зроблені обґрунтовані власні припущення щодо чисельності населення на майбутній період.

Дані прогнозу є не остаточними, оскільки постійна загроза ворожих обстрілів критичної та цивільної інфраструктури провокує зниження народжуваності та

зростання міграцій населення за межі України. Повномасштабна війна має значний вплив на населення області. Це спричинило вимушені міграції людей за кордон у статусі переселенців. Офіційна інформація станом на 2024 рік відсутня. На основі прогнозованих даних побудований Рисунок 1.3.5., який графічно відображає динаміку змін чисельності населення як по області в цілому так і сільського та міського. Тенденція зменшення чисельності щорічно буде продовжуватися по області в цілому як за рахунок міського так і сільського населення, однак темпи зменшення сільського населення домінуватимуть. Скорочення сільських жителів приведе до зникнення з карти області цілого ряду сільських населених пунктів, які на даний час є досить малолюдними, а також до суттєвого зниження людності малоперспективних сіл.

Відповідно до демографічного прогнозу до 2034 року для Дніпропетровської області середня очікувана тривалість життя зросте з 73,7 року в 2015 році до 74,7 року в 2034 році для жінок і з 63,6 року до 66,1 року для чоловіків.

За прогнозом чисельність населення зменшиться через від'ємний природний приріст. Хоча середня очікувана тривалість життя зросте, частка молоді працездатного віку та осіб працездатного віку загалом зменшиться, що на 52% збільшить навантаження на осіб працездатного віку у 2034 році.

В області до 26% збільшиться частка літніх людей, яка перевищує частку дітей - 16 % у 2034 році. Помітна тенденція до старіння мешканців області та збільшення демографічного навантаження на населення працездатного віку. Так, середній (медіанний) вік населення області збільшиться з 42 років до 46 років для жінок та до 40 років для чоловіків у 2034 році.

Темпи природного зменшення населення в межах області суттєво різняться між окремими адміністративно-територіальними одиницями. Понад половини адміністративно-територіальних одиниць мають показник районного рівня зменшення населення вищий за середньообласний. Природне скорочення населення може мати негативні наслідки для регіонального розвитку: зменшення чисельності осіб працездатного віку, зростання демографічного навантаження на працюючого.

Згадані демографічні зміни визначатимуть економічну та бюджетну ситуацію в області впродовж прогнозного періоду. Вони впливатимуть на рівень трудової активності населення й на видаткову частину бюджету (через потребу в більшій кількості шкіл та адаптації системи охорони здоров'я).

Старіння населення призведе не лише до зменшення спроможності опановувати нові професії та використовувати нові технології, виникнення потреби в наповненні пенсійного фонду, а й вимагатиме формування додаткового попиту на медичне обслуговування літніх людей, збільшення ресурсів на їхнє утримання, а також інвестування в розвиток спеціальних медичних технологій для цієї вікової категорії.

Старіння населення також спричинить зменшення споживання певних товарів і послуг (автомобілі, житло для сімей із дітьми, освітні й розважальні послуги для молоді та товари для дітей і молоді), проте збільшить попит на ліки та інші товари для літніх людей. Крім того, люди працездатного віку змушені будуть утримувати літніх людей і забезпечувати дітей, що збільшить розмір їхніх фінансових витрат. Середній вік робочої сили суттєво збільшиться, тому в області бракуватиме молодих працівників і буде велика чисельність працівників старшого віку. Чисельність молодого населення працездатного віку (від 16 до 30 років) зменшиться на 37 %. Тому підприємствам буде важко найняти необхідну кількість молодих працівників для забезпечення економічного зростання.

Загальне зменшення чисельності населення змінить інфраструктуру міст і сіл. Наприклад, зменшення загальної чисельності населення може призвести до зменшення потреби у громадському транспорті та житлі.

Зменшення чисельності населення працездатного віку передбачатиме підвищення продуктивності робочої сили для забезпечення економічного зростання.

Дніпропетровщина належить до областей із порівняно вищим рівнем доходів населення, ніж середній показник в Україні. Однак, незважаючи на це, показник введення в експлуатацію житла залишається одним із найнижчих в Україні. Система дошкільних та загальноосвітніх закладів є розгалуженою та відповідає системі розселення.

Враховуючи скорочення чисельності населення та очікуване скорочення централізованого фінансування системи охорони здоров'я, велика кількість лікарів та ліжок/місць вимагатиме більшого фінансування з місцевих бюджетів та заходів з оптимізації (укрупнення) медичних закладів. Водночас рівень медичного устаткування та охоплення медичними послугами віддалених районів та сіл області лишається низьким.

Дніпропетровщина є одним із основних ринків праці України. Кількість економічно активного населення у віці 15-70 років у Дніпропетровській області поступово скорочується з 1,6 млн. осіб у 2014 році до 1,3 млн.. осіб у 2023 р., що складає 65,5 % та 64,3 % відповідно по відношенню до всього населення віком 15-70 років і є одним із найкращих показників у країні. Зміни, викликані війною, суттєво вплинули на структуру ринку праці Дніпропетровської області. Близькість до лінії фронту, міграція робочої сили та релокація бізнесу стали ключовими факторами, що ускладнили ситуацію. Станом на жовтень 2024 року в області зареєстровано 7865 безробітних (7,7% від загальної кількості в Україні). Кількість вакансій покриває лише 53% потреб безробітних, при тому, що область займає 3-є місце в країні за пропозиціями робочих місць після Львівської та Київської областей.

Рівень безробіття за методологією МОП суттєво перевищує рівень зареєстрованого безробіття, але менше середніх показників по Україні за аналогічний період.

Війна внесла суттєві зміни на ринку праці: 11 % компаній покинули регіон, а вакансії покривають лише 53 % потреб безробітних.

Кількість зайнятих економічною діяльністю складає майже 45 % від наявного населення, що свідчить про порушення ефективного співвідношення між зайнятими і незайнятими економічною діяльністю.

Кількість безробітних віком 15 років і старше та у віці 15-70 років поступово зростає і складає на 2024 р. 131,0 тис. осіб, що збільшило рівень безробіття в цій віковій групі населення склав за останні п'ять років з 7,7 до 8,9%.

За інформацією Дніпропетровської обласної служби зайнятості, станом на 01 січня 2024 року серед зареєстрованих безробітних жінки становили 77,4%, а чоловіки – 22,6%.

Таблиця 1.3.3.

Населення за статусом участі у складі робочої сили (у віці 15–70 років; тис.осіб)

Показники	2021	2022	2023*
Робоча сила	1496,8	1478,0	...
працездатного віку	1457,9	1435,4	...
старше працездатного віку	38,7	42,6	...
Зайняті	1367,8	1347,0	...
працездатного віку	1329,1	1304,4	...
старше працездатного віку	38,7	42,6	...
Безробітні (за методологією МОП)	129,0	131,0	...
працездатного віку	128,8	131,0	...
старше працездатного віку	0,2	0	...
Особи, які не входять до складу робочої сили	860,5	848,8	...
працездатного віку	458,9	448,9	
старше працездатного віку	401,6	399,9	

- Дані за 2023 р. відсутні в даних Облстату

Джерело: Облстат%202020-2024/Shorichnik_region_2022%20(1).pdf

Три сектори-лідери з точки зору доданої вартості у Дніпропетровській області забезпечують 59,7% зайнятості: промисловість, оптова та роздрібна торгівля; ремонт

автотранспортних засобів і мотоциклів транспорт і сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство.

Переробна промисловість є найбільшою в області за рівнем зайнятості та обсягом випуску продукції. Найбільшими галузями переробної промисловості в області за рівнем зайнятості є металургія, харчова промисловість та виробництво транспортного обладнання, однак чисельність зайнятих за останнє десятиліття зменшилась на 63 тис. робочих місць, незважаючи на зростання реального випуску продукції.

Таблиця 1.3.4. Зайнятість населення за видами економічної діяльності, тис. осіб

Показники	2021	2022	2023
УСЬОГО	1367,8	1347,0	...
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	102,5	102,5	...
Промисловість	333,9	324,8	...
Будівництво	54,3	55,0	...
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	361,7	363,5	...
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	79,4	79,9	...
Тимчасове розміщування й організація харчування	21,6	22,0	...
Інформація та телекомунікації	26,9	26,9	...
Фінансова та страхова діяльність	22,1	17,9	...
Операції з нерухомим майном	18,4	17,5	...
Професійна, наукова та технічна діяльність	36,1	36,8	...
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	29,3	30,5	...
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	59,61	59,4	...

Освіта	107,5	100,6	...
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	75,0	72,3	...
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	10,9	9,9	...
Надання інших видів послуг 28,6 27,5 ...	28,6	27,5	...

Дані з 2023 р. відсутні в даних Держстату

Джерело: Облстат%202020-2024/Shorichnik_region_2022%20(1).pdf

Переробна промисловість є найбільшою в області за рівнем зайнятості та обсягом випуску продукції. Найбільшими галузями переробної промисловості в області за рівнем зайнятості є металургія, харчова промисловість та виробництво транспортного обладнання, однак чисельність зайнятих за останнє десятиліття зменшилась на 66 тис. робочих місць, незважаючи на зростання реального випуску продукції. Це відповідає світовим тенденціям та модернізації сектору переробної промисловості, унаслідок чого збільшилися її капіталомісткість і продуктивність праці. Очікується, що впродовж наступних 10 років у переробній промисловості і далі зменшуватиметься кількість робочих місць, але меншими темпами.

Структура економіки області має великий вплив на масштаб розподілу за розмірами підприємств, установ і організацій. У зайнятості Дніпропетровської області домінують великі підприємства, які забезпечують роботою майже 2/3 усіх штатних зайнятих працівників. Значна чисельність працівників на великих і середніх підприємствах частково утримується через важливість добувної, металургійної та металообробної промисловості, де великий масштаб підприємства є найбільш ефективним.

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств, установ та організацій у грудні 2019 р. становила 12084 грн, що у 2,9 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (4173 грн), в 2020 р. – 11681 грн., а в 2021 р. – 13669 грн. Середньомісячна номінальна та реальна заробітна плата штатних працівників (% до попереднього року) в 2020 р. становила відповідно 108,6% і 106,2%, а в 2021 р - 117,0% і 107,8%. Середня заробітна плата у 2023 році – 18866 грн (середній показник в Україні – 13626 грн). Загалом за 2023 рік Дніпропетровська область має досить високі показники у порівнянні із сусідніми

регіонам: середня заробітна плата в Запорізькій області на 15% нижча, у Харківській – на 7%.

За даними Таблиці 1.3.5. витрати населення перевищують наявний дохід і перевищення витрат над доходом щороку збільшується, що свідчить про збільшення тінізації економіки.

Найбільша кількість зайнятих у таких видах діяльності як: промисловість; оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; освіта; сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство.

Разом з тим, необхідно зазначити, що за розміром заробітної плати оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; і сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство відносяться до середніх по області. З одного боку це може свідчити про низьку продуктивність праці або трудомісткість цих галузей. З іншого боку, більшість працюючих отримує доволі середню в межах області заробітну плату, що призводить до формування доволі середнього достатку, а в перерахунку на домогосподарства призводить до нестачі коштів та збільшення звернень за пільгами та допомогою, що підтверджується і статистичними даними.

За часткою регіону в загальному підсумку щодо доходів область останні три роки посідає друге місце, поступившись м. Києву. Доходи населення Дніпропетровської області з 136810 млн грн в 2014 р. зросли до 305 510 млн грн в 2018 р.

Таблиця 1.3.5.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності (грн)

Показники	2021	2022	2023
УСЬОГО	11681	13669	...
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	8484	10139	...

Промисловість	13471	15541	...
Будівництво	9376	11027	...
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	10413	12201	...
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	10891	12498	...
Тимчасове розміщування й організація харчування	6085	7905	...
Інформація та телекомунікації	13899	16788	...
Фінансова та страхова діяльність	22448	23881	...
Операції з нерухомим майном	7874	8569	...
Професійна, наукова та технічна діяльність	12617	14769	...
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	8897	10148	...
Освіта	9089	11431	...
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	9101	11796	...
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	7479	9923	...
Надання інших видів послуг	10271	12767	...

Доходи населення (номінальні доходи) – середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника має тенденцію до стабільного зростання (Табл. 1.3.6.). Найбільший розмір середньомісячної номінальної заробітної плати сплачується за наступними видами економічної діяльності : фінансовій та страховій діяльності, інформація та телекомунікації, промисловість, професійна, наукова та технічна діяльність, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів.

Найменший розмір середньомісячної номінальної заробітної плати сплачується працівникам: тимчасове розміщування й організація харчування, операції з нерухомим майном, мистецтво, спорт, розваги та відпочинок.

Третину населення Дніпропетровської області складають громадяни пенсійного віку, з яких 22 % – це працюючі пенсіонери, 15 % – пенсіонери з інвалідністю. Середній розмір призначених пенсійних виплат перевищує середній по країні. Більше 90 % пенсіонерів отримують пенсії вищі за прожитковий мінімум, відповідно до цього є суттєвий вплив цієї групи населення на формування купівельної спроможності населення області. Крім того більше 60% пенсіонерів – це жінки, розмір пенсії яких у 1,64 рази менше за чоловіків, що також суттєво знижує купівельну спроможність даної групи мешканців.

Наявний дохід – кошти, що використовуються населенням на споживання й заощадження, у розрахунку на 1 особу, зростав з 39 142,0 грн. в 2015 р. до 131 891 грн. і в 2024 р.

Таблиця 1.3.6. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство

№	Рік* Назва Показника	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
		рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Сукупні ресурси на одне домогосподарство										

2	грн на рік	92767	105147	135879	177169	206498	224685	268011	292132	312582	328211
3	грн на місяць	7731	8762	11323	14764	17208	18724	22334	24344	26048	27351
4	Наявний дохід на одну особу										
5	грн на рік	39142	44366	57333	74755	87130	94804	113085	123263	131891	138486
6	грн на місяць	3262	3697	4778	6230	7261	7900	9424	10272	10991	11540

Джерела інформації: http://www.dnestrstat.gov.ua/infografika/2024/Shorichnik_region_2022.pdf
Регіональний план управління відходами Дніпропетровської області до 2030 р.

Дані обстеження умов життя домогосподарств є основним джерелом інформації про життєвий рівень населення в цілому та окремих верств, його характеристики за структурою доходів та витрат, а також даних щодо споживання товарів та послуг залежно від рівня матеріальної забезпеченості, чисельного складу домогосподарств і за іншими соціально економічними аспектами.

Середній розмір домогосподарств по Дніпропетровській області у 2024 р. склав 2,34 особи, що менше середнього по Україні у 2,48 особи. Міські домогосподарства нараховують 2,35 особи, сільські – 2,47 особи. В структурі 84,1% припадає на міські, а решта – сільські.

Із загальної кількості домогосподарств 34,4% мають дітей як в місті так і селі, а 29,1% з них становлять неповні сім'ї, де є лише один з батьків. В сільській місцевості частка неповних сімей (43,9%) майже на половину перевищує міські поселення (30,7%). Ще третина домогосподарств припадає на пенсіонерів. Відсутність дітей у переважній більшості домогосподарств свідчить про те, що всі члени домогосподарства отримують певний дохід або допомогу, що в сукупності призводить до загального збільшення показника сукупних ресурсів домогосподарств, які є одними з найвищих серед областей країни.

Статистичні дані про доходи і витрати населення Дніпропетровської області свідчать їх суттєве зростання по всіх статтях, однак реальний наявний дохід у співвідношенні з попереднім роком свідчить про його зниження в окремі роки (2014-2016 рр.). В той же час спостерігається зростання рівня витрат в цілому по регіону та в розрахунку на одну особу. Вони з року в рік зростають і перевищують рівень доходів майже на чверть (24,91%).

Найбільша питома вага в сукупних ресурсах домогосподарств припадає на грошові доходи – 89,7 %, які в свою чергу в основному складаються з оплати праці – 55,0 % та пенсій, стипендій, допомоги та субсидії, надані готівкою – 22,5 %.

Найбільш об'єктивно показує забезпеченість кожного громадянина показник порівняння рівня доходу особи з мінімальним прожитковим мінімумом - 2016 рр. більше половини населення мали дохід на місяць нижче фактичного прожиткового мінімуму, в наступні роки ця кількість скоротилася до третини. З такими показниками фінансової забезпеченості суттєво збільшуватися кількість звернень по пільги та субсидії. Хоча розмір доходів є незадовільним, грошові витрати у середньому на місяць на одне домогосподарство щороку суттєво збільшуються, але структура витрачання залишається незмінною. Населення використовує модель бюджету проїдання, що неприпустимо в умовах розвитку ринкової економіки. Витрати населення у розрахунку на одну особу перевищують у 1,32 рази відповідні доходи, що є безпосереднім свідченням зменшення рівня добробуту та заможності населення бо населення або витрачає раніш зароблені нагромадження або в наявності чималий тіньовий сектор економіки. На підтвердження того, що в економіці регіону присутній тіньовий сектор свідчать і показники зміни наявного та реального наявного доходу. Наявний дохід стабільно збільшується, разом з тим і індекс споживчих цін збільшується ще більшими темпами, що в підсумку дає зменшення реального наявного доходу.

Грошові витрати домогосподарств включають споживчі витрати – 91,6 % (продовольчі товари – 54%, непродовольчі товари та послуги, в тому числі комунальні – 37,6%), грошову допомогу родичам, друзям та іншим особам – 2,7%, інші витрати (на особисте підсобне господарство, купівлю акцій, сертифікатів, вклади до банків, аліменти, будівництво житла тощо) – 5,7%.

Із сукупних витрат домогосподарств половина суми витрачається на продовольчі товари. В той самий час у країнах ЄС витрати на харчування у структурі споживчих витрат населення у 4,5 рази менші і становлять 12 %. У 2016-2018 рр. в 4 рази збільшення суми пільг та субсидій, тобто погіршення власного фінансового забезпечення домогосподарств змушує їх звертатися по пільги та субсидії. Спостерігається зростання витрат на комунальні послуги з 10,5% в 2015 р. до 23,5 в 2024 р.

Так як більше 50 % витрат йде на продовольчі товари, доречним буде розгляд які саме продовольчі товари споживають мешканці Дніпропетровської області. Споживання продуктів харчування погіршилося у 3 із 10 основних продовольчих груп: молоко і молочні продукти; картопля; фрукти, ягоди, горіхи, виноград. Суттєве перевищення у споживанні олії та інших рослинних жирів. Калорійність раціону перевищує гранично допустимий рівень для цього індикатора – 2500 Ккал. Щодня споживається 84-86 грамів білків, що є одним із найнижчих показників серед країн Європи та на 18 % менше середнього рівня цього показника у розвинених країнах (103 грами на добу).

Прогноз Сукупних ресурсів домогосподарств

У якості вихідних даних для прогнозу були використані дані Державної служби статистики України по Україні та Дніпропетровській області на сайтах <http://www.ukrstat.gov.ua/> та <http://www.dneprstat.gov.ua/>.

Для прогнозування рівня Сукупних ресурсів домогосподарств Дніпропетровської області на період 2025-2034 рр. були використані наступні припущення:

- (1) Індекс щорічного приросту реальних Сукупних ресурсів домогосподарств становитиме 103,0;
- (2) Середня чисельність домогосподарства лінійно зменшуватиметься з 2,34 осіб у 2024 році до 2,3 осіб у 2034 році.

За допомогою вищезазначених припущень були розраховані наступні показники:

1. Сукупні ресурси домогосподарств на 2024-2034 рр.:

= Сукупні ресурси домогосподарств за попередній період х прогнозований Індекс фізичного обсягу Валового регіонального продукту на поточний період х прогнозований Індекс споживчих цін на поточний період х Індекс щорічного приросту реальних сукупних ресурсів домогосподарств.

2. Сукупні ресурси на одну особу на 2020-2030 рр.:

= сукупні ресурси домогосподарства за поточний період / прогнозовану середню чисельність домогосподарства за поточний період.

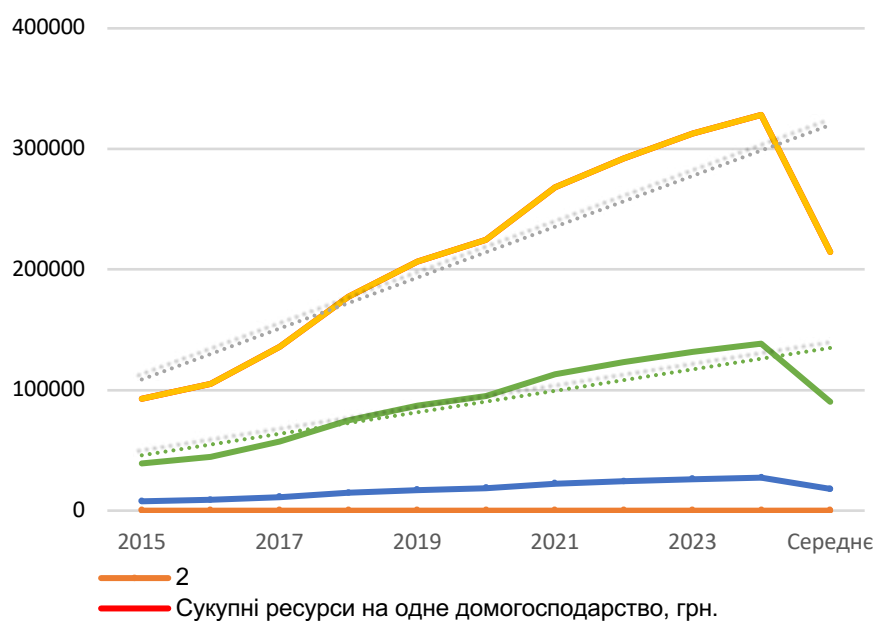
Інформація щодо прогнозних показників сукупних доходів домогосподарств Дніпропетровської області наведена у Таблиці 1.3.7.

Таблиця 1.3.7. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство

№	Рік*	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	

	Назва Показника	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік	рік	Середн є
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Сукупні ресурси на одне домогосподарство											
2	грн на рік	332811	352780	373947	396383	420166	445376	472099	500425	530450	562277	438672
3	грн на місяць	27734	29398	31162	33032	35014	37115	39342	41702	44204	46856	36556
4	Наявний дохід на одну особу											
5	грн на рік	140427	148852	157783	167250	177285	187923	199198	211150	223819	237248	185093
6	грн на місяць	11702	12404	13149	13938	14774	15660	16600	17596	18652	19771	15424

Рисунок 1.3.6. Динаміка показників наявного доходу на одну особу та сукупні ресурси на одне домогосподарство

1.4. Економічна характеристика регіону

Дніпропетровський регіон – один з найпотужніших індустріальних регіонів України – лідерів країни і має значний потенціал для подальшого економічного розвитку держави. Про це, зокрема, свідчать основні макроекономічні показники, за якими Дніпропетровщина стабільно посідає провідні позиції серед регіонів України, область займає 2 місце, після міста Києва, за загальними обсягами виробництва валового регіонального продукту (ВРП).

Виробництво ВРП у Дніпропетровській області становило за даними (у фактичних цінах), 582 363 млн. грн. в 2021 р. або 10,7% ВРП України проти 369 478 млн грн. в 2018 р. (Таблиця 1.4.1.). Дані за період з початку військових дій не оприлюднюються органами статистики офіційно згідно встановлених норм.

Таблиця 1.4.1. Валовий регіональний продукт

Показники	2020	2021
Валовий регіональний продукт у фактичних цінах, млн.грн	398732	582363
Валовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу, грн	126209	186697
Частка валового регіонального продукту у загальному підсумку України, %	9,4	10,7

Таблиця 1.4.2. показує зростання індексів фізичного на 7,6% обсягу валового регіонального продукту Дніпропетровської області та на 10,0% його величини в розрахунку на одну особу по відношенню до попереднього періоду, що позитивно впливає на рівень розвитку регіону та життя його мешканців.

Таблиця 1.4.2. Індеси фізичного обсягу ВРП (у цінах попереднього року, %)

Показники	2020	2021
Валовий регіональний продукт	93,0	102,6

Валовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу	93,9	103,9

Досягнення таких вагомих показників господарського комплексу області забезпечують суб'єкти господарської діяльності, зареєстровані на території Дніпропетровської області – юридичні та фізичні особи, дислокацію яких по районах наведено в Таблиці 1.4.3.

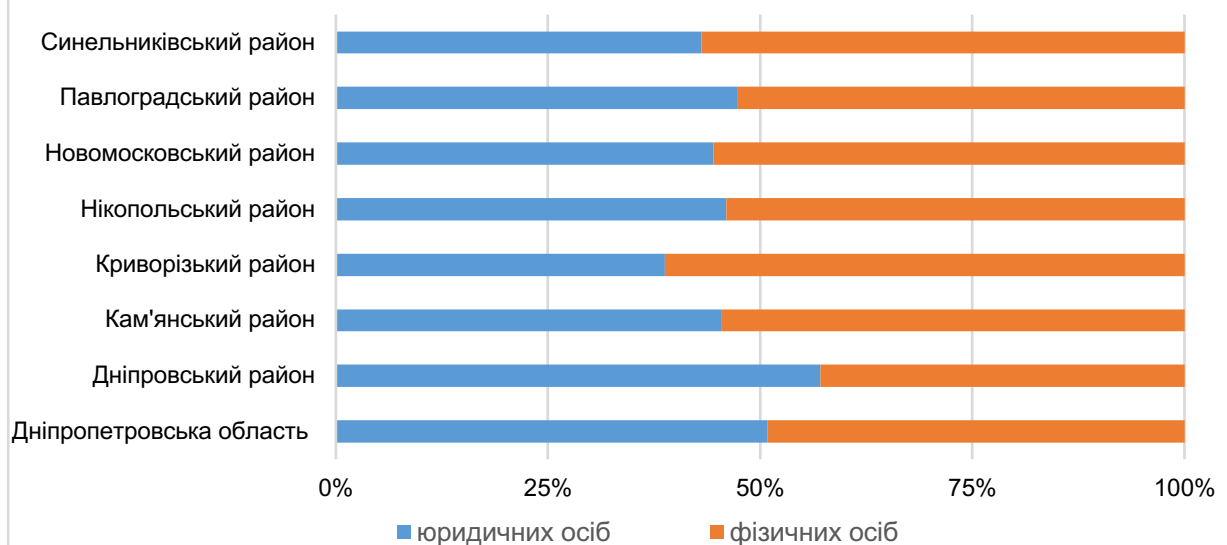
Таблиця 1.4.3. Кількість зареєстрованих юридичних та фізичних осіб за районами

(на 01 січня 2022 року)

Адміністративно-територіальні одиниці	Загальна кількість юридичних осіб	Загальна кількість фізичних осіб
Дніпропетровська область	106275	102879
Дніпровський район	67301	50526
Кам'янський район	8322	9976
Криворізький район	14434	22832
Нікопольський район	5098	5990
Самарівський район	3644	4547
Павлоградський район	4144	4600
Синельниківський район	3332	4408

На 01.01.2023 р. число зареєстрованих юридичних осіб в області зросло до 108 409, а фізичних осіб – до 109 432 за рахунок релокації з регіонів, охоплених бойовими діями.

Рисунок 1.4.1. Структура суб'єктів господарської діяльності
Дніпропетровської області та районів

Розподіл суб'єктів господарської діяльності станом на 01.01.2023 р. за ознакою статі керівника:

- Юридичні особи – чоловіки (70,1%), жінки (29,9%)
- Фізичні особи – чоловіки (53,2%), жінки (46,8%).

Більш наочно структуру суб'єктів господарської діяльності області та районів відображає діаграма (Рисунок 1.4.1.).

Невід'ємним системоутворюючим елементом сучасної ринкової економіки є малий бізнес. Його сутність зводиться до трансформації економічної системи, формування інноваційного середовища, що сприяє руйнуванню традиційних структур і відкриває шлях до структурно-інноваційних перетворень.

У Дніпропетровській області в 2018-2023 рр. спостерігається тенденція скорочення числа зареєстрованих фізичних осіб підприємців – з 125 841 до 109 431 фізичних осіб-підприємців, число працівників яких складає майже чверть зайнятого населення регіону. На Дніпропетровську область припадає 8,2% підприємств малого бізнесу держави. За цим показником область посідає друге місце, після м. Києва (25,8%).

У розрахунку на 10 000 осіб наявного населення кількість малих підприємств становить 91 (по Україні – 84). Незважаючи на те, що Дніпропетровська область – промисловий регіон, у структурі малих підприємств за їх кількістю по основних видах економічної діяльності переважають підприємства оптової та роздрібної торгівлі (31,2%), промислові підприємства (12,7%). Це пов'язане з тим, що

лібералізація зовнішньої торгівлі та зняття заборон на приватну торгівлю на початковому етапі реформ створили потребу в забезпеченні населення та підприємств у сфері торгівлі товарами за рахунок імпорту. При цьому малі підприємства у сфері торгівлі забезпечують можливість вижити та сприяють зайнятості багатьох верств населення.

Найбільші обсяги реалізації продукції (робіт, послуг) належать підприємствам оптової та роздрібною торгівлі, якими реалізовано 50,8% обсягу продукції малих підприємств. На другому місці промислові підприємства – 16,9%.

На сільськогосподарські підприємства припадає 9,0%, будівельні – 8,2%, підприємства транспорту та зв'язку – 4,8% обсягу реалізації.

В області ефективними для малого бізнесу вважаються такі сфери економічної діяльності, як: оптова та роздрібна торгівля, сільське та лісове господарство, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність.

Малий бізнес відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку Дніпропетровської області, є одним із головних факторів формування й розвитку конкурентоспроможності регіональної економіки, підтримки внутрішнього ринку.

При багатогалузевій структурі промислового виробництва області, її підприємства випускають продукцію добувної промисловості та розроблення кар'єрів, харчової та легкої промисловості, деревообробки та поліграфічної діяльності, гумових та пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, металургії та металообробки, хімічної галузі, машинобудівного комплексу, енергетичної сфери, кокс та нафтопродукти, меблі та іншу (Таблиця 1.4.4.).

Підприємства добувної промисловості Дніпропетровщини розробляють значну кількість загальнодержавних запасів корисних копалин – паливно-енергетичних матеріалів, залізних, марганцевих та поліметалічних руд, інших мінеральних копалин, які є сировинною базою для багатьох галузей індустрії області.

Таблиця 1.4.4. Виробництво окремих видів промислової продукції

Показники	2020	2021	2022
Вугілля кам'яне, тис.т	к	к	...
Руди залізні сирі, млн.т	133,1	139,5	...

Руди та концентрати залізні неагломеровані, млн.т	60,3	64,6	...
Руди та концентрати залізні агломеровані, млн.т	21	22,6	...
М'ясо курей, курчат,	69	102,6	...
свіже чи охолоджене - частини тушок, тис.т			
Олії соняшникова та сафлорова та їх фракції, нерафіновані (крім хімічно модифікованих), тис.т	375,6	358,5	...
Свіжий хліб із вмістом у сухому			
вигляді не більше ніж 5% цукрів та не більше ніж 5% жиру (за винятком доданого меду; яєць;	106,3	119,6	...
сиру або фруктів), тис.т			
Кокс і напівкокс із вугілля	4,3	4,5	...
кам'яного; кокс газовий, млн.т			
Азот, млн.м ³	824,6	785,8	...
Кисень, млрд.м ³	1,2	1,4	...
Вапно негашене, тис.т	842,9	1009,8	...
Чавун переробний і дзеркальний у чушках, болванках чи формах	к	7,7	...
первинних інших, млн.т			
Зливки, форми первинні та напівфабрикати, інші, зі сталі			
легованої (крім неіржавної), млн.т	1,5	2,3	...
Судна прогулянкові та спортивні,	25,4	26,5	...
надувні, тис.шт			

Основні галузі виробництва Дніпропетровської області: гірничо видобувна, вугільна, металургійна, машинобудівна, у тому числі ракето космічна, хімічна, сільськогосподарська, будівельна та інші. Однак, виклики, які постали перед промисловими підприємствами області через війну в країні, залишаються

актуальними і на цей час. Переважна частина промислових підприємств області працює із суттєвим зменшенням обсягів виробництва та відчуває серйозні складнощі з організацією виробництва та експортом продукції, не обійшлося і без знищення виробничих потужностей підприємств.

Дніпропетровська область – одна з найбільш енергонасичених в Україні. В області виробляється 3,8% від обсягу виробництва електроенергії в Україні. Електроенергетика являє собою високорозвинену галузь економіки області, до складу якої входять енергогенеруючі підприємства: ВП «Придніпровська ТЕС» ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго» та ВП «Криворізька ТЕС» ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», філії «Середньодніпровська ГЕС» ПАТ «Укргідроенерго», АТ «Дніпровська ТЕС». У промисловості Дніпропетровської області висока питома вага галузей важкої індустрії з високим рівнем фондо-, енерго-, матеріаломісткості продукції. Високий рівень витрат відзначається серед підприємств виробничих видів економічної діяльності, що пояснюється використанням застарілих технологій та основних засобів, недостатнім стимулюванням малозатратних і енергозберігаючих технологій, підвищенням цін на сировину, матеріали, енергоносії.

Найбільш витратомісткими залишаються підприємства переробної промисловості, будівництва, підприємства з водопостачання, каналізації, управління відходами та з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря

Структура та обсяги промислового виробництва

Структура базових підприємств промислового виробництва (наведена відповідно до Національного класифікатора ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності” (із змінами).

СЕКЦІЯ В – Добувна промисловість і розроблення кар’єрів

Розділ 07 – добування металевих руд

Група 07.1 – добування залізних руд

Клас 07.10 – добування залізних руд: АТ “Криворізький залізорудний комбінат”, “Суша Балка”, АТ “Південний ГЗК”, ПрАТ “Центральний ГЗК”, ПрАТ “Північний ГЗК”, ПрАТ “Інгулецький ГЗК”, ТОВ “Рудомайн”.

Група 07.2 – добування руд кольорових металів

Клас 07.29 – добування руд інших кольорових металів: АТ “Покровський ГЗК”, АТ “Марганецький ГЗК”; філія “Вільногірський гірничо-металургійний комбінат” АТ

“Об’єднана гірничо-хімічна компанія”, ТОВ “Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат”.

СЕКЦІЯ С – Переробна промисловість

Розділ 19 – виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення

Група 19.1 – виробництво коксу та коксопродуктів

Клас 19.10 – виробництво коксу та коксопродуктів: ПрАТ “КАМЕТ СТАЛЬ” (коксове виробництво), ПрАТ “Южкокс”, ТОВ “Альтер груп”.

Група 20.1 – виробництво основної хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах

Клас 20.11 – виробництво промислових газів: Дочірнє підприємство “МЕССЕР Україна”, ПрАТ “ЛІНДЕ ГАЗ УКРАЇНА”.

Клас 20.15 – виробництво добрив і азотних сполук: ПАТ “ДНІПРОАЗОТ”, ПрАТ “ХІМДИВІЗІОН”, ТОВ “Українські мінеральні добрива”.

Клас 20.30 – виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик: ТОВ “ПП ЗПТ”, СП з іноземними інвестиціями у формі ТОВ “МЕФФЕРТ ГАНЗА ФАРБЕН”, ТОВ “ПОЛІФАРБ УКРАЇНА”, ПП ВФ “Емаль”.

Розділ 22 – виробництво гумових і пластмасових виробів

Група 22.1 – виробництво гумових виробів

Клас 22.11 – виробництво гумових шин, покришок і камер; відновлення протектора гумових шин і покришок: ТОВ “Український завод понад великогабаритних шин”.

Група 22.2 – виробництво пластмасових виробів

Клас 22.21 – виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас: ТОВ “Міропласт”, ТОВ “ВП “Дніпропластавтомат”, ТОВ “Ретал Україна”, ПП ВФ “Емаль”.

Клас 22.22 – виробництво тари з пластмас: ТОВ “КПД”, ТОВ “Завод Преформ”.

Клас 22.23 – виробництво будівельних виробів із пластмас: ТОВ “Завод Стеко”, ТОВ “Майстербуд-Д”.

Розділ 23 – виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції

Група 23.1 – виробництво скла та виробів зі скла

Клас 23.13 – виробництво порожнитого скла: ТОВ “Скланий альянс”, ТОВ “Вільногірське скло”. Розділ 24 – металургійне виробництво

Група 24.1 – виробництво чавуну, сталі та феросплавів

Клас 24.10 – ПАТ “АрселорМіттал виробництво Кривий чавуну, Ріг”, сталі ПрАТ та феросплавів: “КАМЕТ-СТАЛЬ”, ПрАТ “Дніпровський металургійний завод”, АТ “Нікопольський завод феросплавів”, ТОВ “Металургійний завод “Дніпросталь”.

Група 24.2 – виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі

Клас 24.20 – виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі: АТ “Інтерпайп Новомосковський трубний завод”, ТОВ “Інтерпайп Ніко Тьюб”, ТОВ “ДМЗ Комінмет”, ТОВ “НВО “Трубосталь”, ПрАТ “Сентравіс Продакшн Юкрейн”, ТОВ “ВО “ОСКАР”, ТОВ Фірма “КАСКАД”, ТОВ “Потоки Центр”.

Група 24.3 – виробництво іншої продукції первинного оброблення сталі

Клас 24.34 – холодне волочіння дроту: ПАТ “Дніпрометиз”, ТОВ “Завод Метиз”.

Розділ 25 – виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування

Група 25.9 – виробництво інших готових металевих виробів

Клас 25.99 – виробництво інших готових металевих виробів, н.в.і.у.: ПАТ “Дніпропетровський стрілочний завод”, ТОВ “Новомосковський посуд”. Розділ 27 – виробництво електричного устаткування

Група 27.2 – виробництво батарей і акумуляторів

Клас 27.20 – виробництво батарей і акумуляторів: ТОВ ДДЗ “Енергоавтоматика”; ПрАТ “ІСТА – Центр”, ТОВ “Веста Трак Батери”.

Розділ 28 – виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.:

Група 28.9 – виробництво інших машин і устаткування спеціального призначення

Клас 28.91 – виробництво машин і устаткування для металургії: ПАТ “Дніпропетровський завод прокатних валків”, ПАТ “Нікопольський ремонтний завод”. Клас 28.92 – виробництво машин і устаткування для добувної промисловості та будівництва: ТОВ “Корум Дружківський машинобудівний завод”.

Розділ 30 – виробництво інших транспортних засобів

Група 30.2 – виробництво залізних локомотивів і рухомого складу “Інтерпайп

Клас 30.20 – виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу: ПАТ Нижньодніпровський трубопрокатний завод”, ПрАТ “Дніпровагонмаш”, ПрАТ “Дніпропетровський тепловозремонтний завод”, ТОВ НВП “РІЧ”.

Основні соціально-економічні показники розвитку Дніпропетровської області наведено у Таблиці 1.4.5.

Таблиця 1.4.5. Основні соціально-економічні показники розвитку Дніпропетровської області

Показники	2020	2021	2022
Валовий регіональний продукт (у фактичних цінах), млн.грн	398732	582363	...
у розрахунку на одну особу, грн	126209	186697	...
Доходи населення, млн.грн	384511	452155	...
Індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року), %	104,5	109,6	125,3
Індекс цін продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами	123,8	136,2	...
(до попереднього року), %			
Фінансовий результат до оподаткування підприємств ¹ , млн.грн	46401,9	208074,2	-42128,5
Обсяг реалізованої промислової продукції ² , млн.грн	427668,5	670478,3	...
Продукція сільського господарства (у постійних цінах 2016 року), млн.грн	36393,3	44500,7	35992,7
рослинництва	26883,3	34616,7	27025
тваринництва	9510	9884	8967,7
Капітальні інвестиції, млн.грн	58601,4	78484,4	40477,9
Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію ³ , тис.м ²	259	374	182
Перевезення вантажів автомобільним транспортом ⁴ , млн.т	391	399,95	...
Відправлення пасажирів автомобільним транспортом ⁶ , млн.осіб	63,7	60,55	...
Оборот роздрібної торгівлі ⁷ , млрд.грн	114,2	132,2	...

	2020	2021	2022
Експорт товарів, млн.дол. США	7591,6	12163,8	6250,8
Експорт послуг, млн.дол. США	189,3	250,6	156,2
Імпорт товарів, млн.дол. США	4634,2	5872,3	3951,6
Імпорт послуг, млн.дол. США	220,3	296,3	163,5

Джерело: *Облстат%202020-2024/Shorichnik_region_2022%20(1).pdf*

Структура промислового виробництва області у 2024 році не зазнала суттєвих змін. Основну частку промислового виробництва займає:

- металургійне виробництво (з урахуванням коксохімічного виробництва) – 333 підприємства;
- гірничодобувна промисловість – 236 підприємства;
- машинобудівна галузь – 997 підприємств;
- хімічна промисловість – 367 підприємства.

За підсумками 9 місяців 2024 року обсяги реалізації промислової продукції дорівнюють 441,1 млрд грн, при цьому індекс промисловості продукції склав 113,5 % до відповідного періоду минулого року. Індекс промислової продукції в Україні за аналогічний період склав 104,9 %.

Промисловий комплекс є основним джерелом забруднення навколишнього середовища. Викиди, скиди забруднюючих речовин та розміщення відходів є джерелами забруднення атмосферного повітря, земельних ресурсів, поверхневих та підземних вод, що в свою чергу негативно впливає на здоров'я людей, флору та фауну.

Гірничодобувна промисловість

Гірничодобувна промисловість Дніпропетровська область є одним із ключових центрів гірничодобувної галузі України завдяки значному багатству та різноманіттю мінерально сировинних ресурсів. Тут зосереджено близько 50 %

загальнодержавних запасів корисних копалин, що робить область унікальною не лише в межах України, а й за європейськими мірками.

Карта 1.4.1. Картосхема господарського комплексу Дніпропетровської області

Територія області багата на залізну й марганцеву руду, вугілля, уран, рідкоземельні елементи, каолін, граніти, нафту та природний газ. Усього на території регіону видобувається понад 40 видів мінеральної сировини. Унікальне геологічне багатство регіону забезпечує функціонування провідних промислових кластерів, зокрема Криворізького залізорудного басейну, який займає перше місце в Україні за обсягами видобутку залізної руди, та Нікопольського марганцеворудного басейну, що є одним із найбільших у світі.

В області зосереджені головні підприємства галузі: АТ «Марганецький ГЗК» та АТ «Покровський ГЗК», які забезпечують 100 % видобутку марганцевої руди в Україні, що підтверджує стратегічну вагу області у загальнонаціональній системі ресурсного забезпечення. Уся ця мінеральна база відіграє критично важливу роль у роботі металургійної галузі, яка займає майже половину промислового виробництва регіону. Однак масштабний розвиток гірничої галузі супроводжується суттєвим техногенним впливом на довкілля.

Гірничопромисловий комплекс області формує стабільне антропогенне навантаження на екосистеми, що проявляється в порушенні земної поверхні, забрудненні атмосферного повітря та погіршенні стану водних ресурсів. Значні площі у промислових зонах, передусім у Кривому Розі, зайняті кар'єрами, териконами, відвалами порід і хвостосховищами. Відведення земель для гірничого виробництва веде до їх вилучення з сільськогосподарського чи лісгосподарського обігу. Такі території втрачають природну родючість, а процеси відновлення ґрунтів, рослинності та рельєфу, як правило, не відбуваються самостійно й потребують штучної рекультивації. Порушені землі часто стають сталими техногенними формуваннями, які становлять екологічну загрозу. У процесі видобутку та переробки руди в атмосферу викидаються значні обсяги пилу, оксидів сірки, азоту, вуглецю та інших шкідливих речовин.

За результатами спостережень, у низці промислових зон області зафіксоване стійке перевищення гранично допустимих концентрацій забруднювачів, що безпосередньо впливає на стан здоров'я населення та якість життя в навколишніх населених пунктах. Окрему проблему становить забруднення водних об'єктів рідкими промисловими відходами. Це призводить до хімічного й біологічного виснаження водойм, замулення русел, порушення гідрологічного режиму й деградації водної флори та фауни. Водночас накопичення промислових відходів у хвостосховищах і териконах створює ризик вторинного забруднення. При порушенні експлуатаційних норм можливе витікання токсичних речовин або аварійні ситуації, пов'язані з руйнуванням гідротехнічних споруд. федерації.

З 2022 року ситуація ускладнилася через повномасштабну збройну агресію російської федерації. Частина гірничодобувних підприємств зазнала інфраструктурних пошкоджень або тимчасового простою, логістичні маршрути були порушені, а енергопостачання – нестабільним. Це обмежує можливості підприємств щодо контролю за екологічними параметрами, зменшує обсяги очищення стоків та ускладнює реалізацію природоохоронних заходів. В умовах воєнного стану зростають ризики екологічних аварій через пошкодження систем безпеки або зберігання небезпечних речовин. Попри складні обставини, у регіоні триває робота над мінімізацією екологічних наслідків гірничого виробництва. Застосовуються сучасні методи рекультивації земель, впроваджуються локальні системи очищення вод і повітря, модернізуються збагачувальні потужності. Для

вирішення проблеми техногенних порушень ландшафтів застосовуються різні способи і методи рекультивації. Їхня головна мета повернення порушених територій до продуктивного використання у сільському, лісовому або іншому господарстві, а також створення нових екологічно безпечних умов для життя населення.

Металургійна промисловість

Металургійне виробництво (165 діючих суб'єктів господарської діяльності) є ключовим сектором економіки Дніпропетровської області та забезпечує понад третину всього промислового випуску регіону.

У 2023 році частка металургійної промисловості склала 37 % від загального обсягу виробництва, а її експортна складова становила 31 % від загального експорту області – зокрема за рахунок постачання труб, профілів, пруту та напівфабрикатів з чорних металів. Дніпропетровщина залишається національним лідером у виробництві чавуну, сталі та прокату, виготовляючи значну частину продукції чорної металургії, яка є сертифікованою та конкурентоспроможною на світовому ринку.

Потужна база підприємств забезпечує стабільний розвиток галузі. Серед інноваційно активних компаній:

- АрселорМіттал Кривий Ріг – найбільший виробник сталі в Україні та один із найбільших експортерів металургійної продукції;
- Інтерпайп – виробник трубної продукції та залізничних коліс, що постачає продукцію на міжнародні ринки;
- ПрАТ “КАМЕТ-СТАЛЬ” – великий виробник чавуну, сталі та прокату.

Вони активно впроваджують енергоефективні рішення, автоматизують виробничі процеси, здійснюють модернізацію обладнання з урахуванням екологічних вимог, а також впроваджують сучасні системи очищення викидів та стічних вод. Значну роль у забезпеченні галузі кваліфікованими кадрами та науково технічним супроводом відіграють провідні заклади вищої освіти – Національний технічний університет “Дніпровська політехніка”, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Дніпровський державний технічний університет та навчально-науковий інститут Придніпровська державна академія будівництва та архітектури Українського державного університету науки і технологій. У їхніх стінах здійснюється підготовка фахівців за спеціальностями, пов'язаними з металургією, машинобудуванням, автоматизацією та екологічною інженерією.

Разом з тим, масштабне функціонування металургійної промисловості супроводжується суттєвим техногенним навантаженням на довкілля.

Основними екологічними викликами є забруднення атмосферного повітря викидами пилу, оксидів сірки, азоту та вуглецю, скиди забруднених вод із домішками важких металів, деградація ґрунтів поблизу підприємств, а також накопичення відходів металургійного виробництва, зокрема шлаків, пилу та шламів.

З початком повномасштабної збройної агресії у 2022 році ситуація значно ускладнилася: пошкодження інфраструктури, перебої в енергопостачанні та зниження фінансової спроможності підприємств ускладнили реалізацію природоохоронних заходів. Частина підприємств була змушена скоротити обсяги очисних операцій або відкласти заплановані модернізаційні проекти. Разом з тим, підприємства, які продовжують діяльність, демонструють відповідальний підхід до збереження довкілля: впроваджуються системи автоматичного моніторингу стану атмосферного повітря та водних ресурсів, модернізується устаткування з метою зниження викидів і підвищення енергоефективності, зростає частка повторного використання відходів.

Таким чином, металургійна галузь Дніпропетровської області, попри виклики війни та складну економічну ситуацію, продовжує не лише утримувати стратегічну роль у національному виробництві, а й поступово інтегрувати екологічні стандарти, демонструючи прагнення до сталого розвитку.

Хімічна та нафтохімічна промисловість

Хімічній галузі належить значна частка обсягу виробництва, 367 підприємств хімічної промисловості області – виробників хімічних речовин та хімічної продукції, зокрема виробників синтетичного аміаку, сірчаної кислоти, каустичної соди, добрив, смоли та пластичної маси

Розвинена та перспективна хімічна галузь у регіоні представлена такими підприємствами, як НВО “Павлоградський хімічний завод”, що виробляє вибухові речовини, ПрАТ “Лінде Газ Україна” – займається виробництвом та постачанням промислових та медичних газів, АТ “ДніпроАзот” – виробник азотних добрив та іншої хімічної продукції, та іншими.

Хімічна продукція серед 10 кращих позицій за обсягом реалізованої промислової продукції.

Мінеральні добрива, лакофарбові матеріали, промислові гази та вибухові речовини – далеко не повний перелік продукції, що виробляється нині на підприємствах галузі. АТ “ДНІПРОАЗОТ” є одним з найбільших хімічних підприємств не тільки Дніпропетровської області, але й країни в цілому. Сьогодні АТ “ДНІПРОАЗОТ” є єдиним підприємством в Україні з виробництва рідкого хлору, який застосовується для стерилізації питної води і очищення стічних вод. Підприємство є провідним постачальником мінеральних добрив (аміак, карбамід і аміачна вода); продуктів базової хімії (їдкого натрію і синтетичної соляної кислоти); гіпохлорита натрію; товарів народного споживання. Продукція, яка випускається, користується постійним попитом у сільському господарстві, хімічній, енергетичній галузях, у чорній і кольоровій металургії, машинобудуванні, при водопідготовці і в багатьох інших галузях народного господарства.

Найбільшим державним підприємством хімічної галузі області є ДП “НВО “Павлоградський хімічний завод”, основною номенклатурою якого є вибухові речовини для гірничо-збагачувальних комбінатів України. Наукові розробки, програмне забезпечення, технології та продукція підприємства успішно використовуються в Україні та експортуються до країн ЄС, Південно-Східної Азії, Австралії, Америки та Африки.

У регіоні також виробляються нові синтетичні матеріали, конструкції, гумотехнічні вироби для багатьох галузей – космосу, повітряного транспорту, науки та інші. Хімічна промисловість є джерелом істотного забруднення довкілля, яка поступає тут лише перед енергетикою, металургійним комплексом і автомобільним транспортом. Номенклатура продукції, що її випускає хімічна промисловість, є вельми різноманітною.

Хімічна промисловість належить до галузей, які споживають велику кількість сировини, води та енергії. Вона вирізняється складними багатостадійними процесами. Під час виробництва утворюється велика кількість побічної продукції, яка поки що не завжди може бути використана як вторинні ресурси, а накопичується у вигляді відходів. У багатьох випадках відходи вимагають знешкодження через їхню надмірну токсичність. В процесі виробництва здійснюються викиди широкої номенклатури забруднюючих речовин, утворюються різноманітні тверді та рідкі відходи.

Практично кожне підприємство хімічної промисловості є серйозним забруднювачем навколишнього природного середовища.

Всі хімічні виробництва належать до водомістких. Їх функціонування супроводжується утворенням великої кількості стічних вод із високим вмістом хлорорганічних сполук, кислот і лужних речовин, вуглеводневих сполук. Скидання їх безпосередньо у водойми та міську каналізацію нині заборонено. Тому на території кожного хімічного підприємства чи поблизу нього утворюються великі шлаконакопичувачі, ставки-відстійники. Разом зі стічними водами підприємств хімічної промисловості до навколишнього середовища потрапляють нафтопродукти, завислі сульфати, ціаніди, тіоціанати, сполуки кадмію, кобальту, мангану, міді, нікелю, плюмбуму, хрому, цинку, сірководень, сірковуглець, спирти, бензол, формальдегід, фурфурол, фенол, поверхнево-активні речовини, пестициди тощо.

У хімічній і нафтохімічній промисловості щорічно утворюється значна кількість твердих відходів, які потребують утилізації. Тільки до 30 % із них використовуються як вторинні ресурси. До 40 % невикористаних твердих відходів знищують (спалюють або вивозять на звалища), а решту складають у спеціально відведених місцях. Основні тверді відходи галузі – фосфогіпс, кубові залишки, вапнякові та гіпсові відходи, шлам дистильованої суспензії, галітові залишки флотаційного збагачення хлориду кальцію тощо.

Харчова промисловість

Харчова промисловість (1255 діючих підприємств) є лідером та рушійною силою агропромислового сектору Дніпропетровщини, на неї припадає понад 60 % продажів агропромислової продукції. Виробництвом продуктів харчування та переробкою сільськогосподарських продуктів зайнято близько 130 підприємств. Галузі харчової промисловості області: олійножирова, борошномельно круп'яна, хлібопекарська, кондитерська, м'ясопереробна, молокопереробна, крохмалепатокова, виробництво харчових концентратів, виробництво безалкогольних напоїв і мінеральної води, лікєро-горілчана, виноробна, рибопереробна, дріжджова. Збалансоване виробництво та споживання. Обсяги виробництва продуктів харчування задовольняють потребу населення області в основних продовольчих товарах з урахуванням переміщених осіб за винятком споживання картоплі.

За оцінками споживчого попиту та ресурсного наповнення ринків Дніпропетровської області можна зробити висновок, що рівень виробництва дозволяє в цілому забезпечити потребу населення в продуктах харчування відповідно до норм споживання.

Сільське господарство

Аграрний сектор області є важливою стратегічною галуззю економіки, яка забезпечує продовольчу безпеку регіону.

Основними напрямками виробничої діяльності агропромислового комплексу Дніпропетровської області є: вирощування зернових, технічних і овочевих культур, виробництво м'ясо-молочної продукції та яєць.

Площа сільськогосподарських угідь області становить 2,5 млн га (майже 7 % сільгоспугідь України), з них площа ріллі – 2,1 млн га.

За статистичною інформацією посівні площі під урожай 2024 року становили понад 1,9 млн га або 102,1 % у порівнянні з 2023 роком, у тому числі культури:

- зернові та зернобобові – 905,2 тис. га,
- технічні – майже 884,3 тис. га,
- коренеплоди, бульбоплоди, овочеві та баштанні продовольчі – 113 тис. га,
- кормові – 28,3 тис. га.

За оперативною інформацією отриманою аграріями області зернових та зернобобових культур намолочено понад 2,7 млн тонн зерна, у тому числі:

- пшениці намолочено – понад 1,8 млн тонн,
- ячменю намолочено – 390,1 тис. тонн,
- кукурудзи намолочено – понад 498 тис. тонн та інші.

Крім того технічних культур:

- ріпаку намолочено – майже 254 тис. тонн,
- соняшнику намолочено – майже 1,3 млн тонн.

Також валовий збір картоплі становить 920,1 тис. тонн, овочів – 679,3 тис. тонн та продовольчих баштанних – понад 60 тис. тонн.

За статистичною інформацією посівні площі культур озимих зернових на зерно під урожай 2025 року складають понад 552 тис. га (у тому числі: пшениці – 504,5 тис. га, ячменю – 46,5 тис. га, жита – 1 тис. га) та ріпаку – 57,1 тис. га.

Виробництво сільськогосподарських культур за категоріями господарств за даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області наведено у Таблиці 1.4.6.

Таблиця 1.4.6. Виробництво сільськогосподарських культур (тис.т)

Показники	2020	2021	2022	2024
Культури зернові та зернобобові	3 539,5	4 948,8	3 271,3	2849,6
Соняшник	1 013,5	1 416,1	1 091,5	1289,3
Ріпак озимий та кольза (ріпак ярий)	303,0	200,0	334,5	263,2
Картопля	466,1	706,7	794,6	...
Культури овочеві відкритого ґрунту	624,9	737,6	631,1	...
Культури плодові та ягідні	122,3	151,3	132,6	...

У січні – травні 2024 року в Дніпропетровській області виробництво м'яса у живій масі склало 161,7 тис. тонн, що на 7,2 % більше, ніж за аналогічний період минулого року. Виробництво молока досягло 78 тис. тонн, становлячи 97,4 % від рівня 2023 року. Виробництво яєць від свійської птиці досягло 281,1 млн штук, перевищуючи показник 2023 року на 7,2 %.

Динаміка кількості основних видів сільськогосподарських тварин за 2020-2024 рр. наведена в Таблиці 1.4.7.

Таблиця 1.4.7. Кількість сільськогосподарських тварин

(на кінець року; тис.голів)*

Показники	2020	2021	2022	2023	2024
Велика рогата худоба	111,9	87,6	81,6	77,4	71
у тому числі корови	63,5	49,8	45,6	42,5	42
Свині	332	296,8	274,7	289,8	146,3
Вівці та кози	52,9	44,5	38,7	36,2	36
Птиця свійська	19589,1	20687,1	19689,1	20282,4	21245,9

* Інформація наведена з урахуванням оцінки, здійсненої згідно з пунктом 3 розділу V та розділу X 35,0 21245,9 Методологічних положень державного статистичного спостереження

“Виробництво продукції тваринництва, кількість сільськогосподарських тварин і забезпеченість їх кормами” (наказ Держстату від 20.09.2024 № 229) та розділу IV Методики розрахунку показників державного статистичного спостереження “Виробництво продукції тваринництва, кількість сільськогосподарських тварин і забезпеченість їх кормами” (наказ Держстату від 30.11.2021 № 295, зі змінами). Дані можуть бути уточнені

На думку експертів, однією з найбільш гострих проблем в Україні та її регіонах залишається слабкість кооперативного руху на селі. Перспективою для розвитку сільських територій регіону є створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

В Дніпропетровській області діє 34 сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, у тому числі: молочарських – 18, плодоовочевих – 1, інших – 15.

Для зберігання зернових та технічних культур в області діє 76 зернових складів, крім того у сільгосппідприємствах нараховується ще 1522 зернові склади. Загальна ємність складів для зберігання зернових та технічних культур – 4,54 млн т. В області налічується 62 сховища (загальна ємність – 173,1 тис. т) для зберігання сільгосппродукції, у тому числі: овочів – 46 (84,9 тис. т), картоплі – 9 (59,8 тис. т), фруктів – 7 (28,4 тис. т).

Для здійснення сільгоспвиробниками торгівлі безпосередньо із транспортних засобів в області функціонують оптові ринки сільгосппродукції: ТОВ «Еліт-Бізнес» у м. Кривий Ріг на 578 торгових місць, оптово-роздрібний промислово-продовольчий ярмарок «Передовий» у м. Дніпро на 250 місць та промислово-продовольчий ринок на 137 торгових місць у м. Зеленодольськ Апостолівської ТГ.

У Дніпропетровській області реалізується низка проектів із залученням інвестицій – впроваджено в дію канадський кооперативний зерновий Проект розвитку зерносховищ та сільськогосподарських кооперативів в Україні та проект «Розвиток молочного бізнесу в Україні», розвивається мережа кооперативів молочного напрямку: діє лабораторія з аналізів якості молока – щомісяця в лабораторії проводиться аналіз 5 000 зразків молока. Реалізовані інші інвестиційні проекти, а саме: збільшено площі закладених багаторічних насаджень фруктових дерев до площі 60,4 га та будівництво холодильника для зберігання вирощеної продукції; реконструкція свиногокомплексу для вирощування 70 тис. голів свиней на рік; будівництво II черги племінного

репродуктора з виробництва 15 млн од. інкубаційного яйця на рік; будівництво комплексу з переробки та зберігання 20 тис. т овочів на рік; реконструкція молочної ферми на 540 голів корів; реконструкція свинокомплексу на 840 голів свиней (180 т м'яса на рік) та інші.

Експорт сільськогосподарської продукції скоротився від початку повномасштабної війни через порушення логістичних ланцюгів, ускладнення доступу до морських портів та зростання витрат на транспортування. Втім деякі культури, зокрема зернові та олійні, залишаються важливими експортними товарами області.

Агропромисловий комплекс Дніпропетровської області має потенціал для виробництва органічної сільськогосподарської продукції, реалізації її на експорт та внутрішнього споживання. Згідно із Державним реєстром операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції на території області – 10 суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво органічної продукції, з них: у галузі рослинництва – 7 та у галузі тваринництва – 3.

Перевагами органічного виробництва є збереження природного середовища в процесі виробництва, покращення структури ґрунту, що сприяє підвищенню його родючості. Органічні продукти за рахунок мінімізації хімічних речовин містять більше поживних речовин, мінералів та вітамінів. Вирощування органічних сільськогосподарських культур вимагає значних затрат, відновлювальних ресурсів, тобто таке виробництво не може замінити традиційне землеробство, а тому повинно розвиватися паралельно з ним.

Енергетика

Дніпропетровська область має розвинену енергетичну інфраструктуру та відіграє важливу роль у забезпеченні електроенергією не лише регіону, а й всієї країни. Дніпропетровська область – одна з найбільш енергонасичених в Україні. Електроенергетика являє собою високорозвинену галузь економіки області, до складу якої входять енергогенеруючі підприємства: ВП “ДТЕК Криворізька ТЕС” ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго” та ВП “ДТЕК Придніпровська ТЕС” ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго”, філія “Середньодніпровська ГЕС” ПАТ “Укргідроенерго” та АТ “Дніпровська ТЕЦ”.

Дніпропетровщина за основними економічними показниками займає провідне місце серед інших регіонів України. Для успішного вирішення питань розвитку і

досягнення високого рівня самодостатності економіки області, насамперед, необхідно надійне і достатнє забезпечення населення, соціальної сфери та суспільного виробництва паливно-енергетичними ресурсами.

На сьогодні область, господарський комплекс якої є одним з найбільш енергоємних у країні, за рахунок власних енергоресурсів забезпечує близько половини потреб власної економіки. Стійка залежність між обсягами виробництва та споживання енергоресурсів перетворює енергоспоживання на визначальний фактор конкурентоспроможності та стабільності економічного розвитку області і добробуту суспільства.

Виходячи з цього, постає стратегічне питання щодо ефективного, раціонального та заощадливого використання паливно енергетичних ресурсів. Неефективне використання енергоресурсів є в усіх секторах економіки області, у першу чергу у складових паливно-енергетичного комплексу: виробництво, транспортування та споживання енергії. Це призводить до підвищених витрат енергоресурсів та забрудненню довкілля. Раціональна й економічна витрата палива, тепла і електроенергії, зниження втрат, прискорений перехід до ресурсозберігаючих технологій – одне з основних завдань, що входить в енергетичну програму будь-якої країни.

З початку повномасштабної війни енергетики доклали зусиль, щоб забезпечити електрикою понад 1,2 млн домогосподарств регіону. Це включає відновлення пошкоджених ліній електропередач, модернізацію енергетичних мереж та оперативне реагування на регулярні атаки на енергетичну інфраструктуру.

Дніпропетровська область є однією з найактивніших учасниць програми “Зроблено в Україні” та програм кредитування для відновлення енергетики. Кошти використовуються для облаштування альтернативних джерел генерації теплової енергії та утеплення фасадів житлових будинків у рамках інвестиційних проєктів. Рішенням Дніпропетровської обласної ради від 01.12.2017 № 275-11/VII затверджена “Стратегія енергозбереження, енергоефективності та розвитку відновлюваних джерел енергії Дніпропетровської області на 2018 – 2035 роки”. Головною метою Стратегії енергозбереження є формування умов для забезпечення енергетичної безпеки області на шляху до сталого розвитку.

Основними критеріями такої безпеки є поступовий повний перехід на відновлювані джерела енергії та відмова від використання викопного палива. Альтернативна енергетика в Дніпропетровській області представлена

сонячними електростанціями, тепловими насосами, гідроелектростанціями, когенераційними установками на біогазі та газі метан дегазації вугільних родовищ, теплоелектроцентралями на промислових газах, обладнанням для виробництва теплової енергії з біомаси, промислових газів.

В громадах області ведеться робота з розвитку альтернативної енергетики. Так, станом на 31.12.2024 загальна кількість об'єктів альтернативної енергетики дорівнює 8591, що на 12 % більше показників минулого року.

Сумарна електрична потужність об'єктів альтернативної енергетики становить 1795,73 МВт, що на 3 % менше порівняно з показником 2022 року внаслідок збройної агресії. Теплова потужність становить 928 МВт, що на 41 % менше за минулорічний показник через наслідки збройної агресії та. переведення промисловими підприємствами обладнання, яке працювало на вторинних енергетичних ресурсах та скидному енергетичному потенціалі, на використання природного газу.

Загальна кількість приватних домогосподарств, що встановили сонячні електростанції, станом на 31.12.2024, дорівнює 8262, що на 17 % перевищує показники 2023 року, сумарною потужністю 226 МВт.

За 12 місяців 2024 року сонячними електростанціями приватних домогосподарств згенеровано 266,4 млн кВт/год електричної енергії (збільшення 4 % відносно показників 2023 року).

Важливим аспектом розбудови сталої енергетичної системи області є зменшення попиту на паливно-енергетичні ресурси за рахунок підвищення рівня енергоефективності будівель закладів, підприємств та установ, які фінансуються за рахунок бюджетних коштів.

Запровадження систем енергетичного менеджменту та моніторингу використання паливно енергетичних ресурсів дозволяє скоротити витрати бюджетних коштів на оплату енергоносіїв.

Система енергетичного моніторингу дозволяє оцінити динаміку енергоспоживання будівлями по видах ресурсів, здійснити порівняльний аналіз показників питомого споживання, обрахувати індекси енергозатратності будівель, відслідкувати показники фактичних видатків та оплати по споживанню паливно-енергетичних ресурсів, оцінити стан дотримання установами лімітів енергоспоживання, обрахувати очікувані обсяги енергоспоживання та оцінити потребу у паливно-енергетичних ресурсах та коштах на їх оплату.

Станом на 31.12.2024 у 11 територіальних громадах запроваджуються системи енергетичного менеджменту.

Системою енергетичного моніторингу охоплені 1196 будівель бюджетної сфери у 12 територіальних громадах.

Одним з перспективних напрямків підвищення енергетичної ефективності будівель є енергосервіс - укладення енергосервісних договорів. Загальна кількість укладених енергосервісних договорів. Загальна економія за рахунок виконання заходів, передбачених зазначеними договорами, у 2024 році склала 113,6 Гкал теплової енергії та 48,11 тис. кВт/год електричної енергії.

Транспорт

У Дніпропетровській області транспортна галузь представлена залізничним, автомобільним, повітряним, річковим та трубопровідним транспортом. Здійснюючи вантажні та пасажирські перевезення, в області поширена взаємодія різних видів транспорту, що формує транспортну систему. У реаліях повномасштабної війни тимчасово призупинено авіаційні та водні перевезення, тому залізниця та автомобільний транспорт залишаються ключовими елементами транспортної інфраструктури регіону. Залізниця пов'язує промислові центри області та допомагає бізнесу вести експортні й імпорتنі операції із сусідніми державами.

Інтерактивна карта доріг розміщена за посиланням <https://map.ukravtodor.org/#/dnipropetrovsk/appeals>.

Стабільно працюють пасажирські перевезення, відбувається транспортування гуманітарної та військової допомоги, а також курсують евакуаційні маршрути для тих, хто бажає виїхати з гарячих точок, де ведуться воєнні дії. Транспортна галузь формує передумови для стабільної роботи господарського комплексу і забезпечує життєдіяльність суспільства у виробничій і соціальній сферах. Мережа автомобільних доріг загального користування (Карта 1.4.2.) у Дніпропетровській області складає 9 159,2 км, з них: 3 000,2 км державного значення; 6 181,4 км місцевого значення.

У 2024 році відповідно до запитів військових угруповань Збройних Сил України щодо забезпечення проїзду пріоритетним напрямком стало відновлення найбільш аварійних ділянок дорожнього покриття автошляхів загального користування місцевого значення у Дніпровському, Кам'янському, Самарівському та Синельниківському районах, які використовуються для

загального користування, які не виходять за межі Дніпропетровської області, 37 трамвайних, 44 тролейбусних маршрутів та 1 лінії метрополітену.

З центрального автовокзалу міста Дніпро здійснюються автобусні перевезення у міжнародному сполученні у міста Молдови, Польщі, Чехії, Германії, Болгарії, Австрії, Угорщини, Румунії, Словаччини, Туреччини.

Враховуючи необхідність забезпечення безпеки громадян на водних об'єктах у період дії воєнного стану прийнято спільне рішення, яким заборонено рух малих, моторних, прогулянкових вітрильних, швидкісних та спортивних суден, а також водних мотоциклів і засобів розваг на воді.

Структура та обсяги транспортних перевезень. У 2024 році в регіональній філії “Придніпровська залізниця” АТ “Укрзалізниця” відремонтували 3986 вантажних вагонів, які належать Укрзалізниці, підпорядкованим їй підприємствам та приватним структурам. Зокрема, деповський ремонт упродовж року пройшли 3737 вантажних вагонів, капітальний – 249. Обсяги відновлення вагонного парку в порівнянні з 2023 роком збільшилися на 58,3 %.

За оперативними даними у 2024 року регіональна філія “Придніпровська залізниця” АТ “Укрзалізниця” наростила перевезення вантажів на 34,4 % у порівнянні з показниками аналогічного періоду минулого року.

Щодоби Придніпровська залізниця відправляє в приміському сполученні понад 13 тис. пасажирів, з яких 10 тис. – у Дніпровському регіоні.

У 2024 році продовжувалась реалізація проєкту “Dnipro City Express”. Зазначений проєкт розвиває транспортну інфраструктуру регіону, полегшує трудову міграцію населення та має важливе значення у створенні безбар'єрного простору в області.

На напрямку Дніпро – Кам'янське – Дніпро щодня перевозяться до 4 тис., Дніпро – Синельникове – Дніпро – до 3 тис. осіб.

За результатами реалізації проєкту “Dnipro City Express” на напрямках Дніпро – Кам'янське – Дніпро, а також Дніпро – Синельникове майже вдвічі зменшилась кількість автобусів на автобусних маршрутах загального користування.

Сполучення Криворізького, населених Кам'янського, пунктів Дніпровського, Нікопольського, Самарівського, Павлоградського та Синельниківського районів протягом року забезпечували 292 автобусних маршрути приміського та міжміського сполучення, які проходять територією двох або більше територіальних громад та не виходять за межі області.

З автостанцій області за 2024 рік відправлено майже 4,0 млн пасажирів у міжобласному та внутрішньообласному сполученні, у тому числі на міжміських внутрішньообласних маршрутах 1,83 млн пасажирів (45,8 %), на приміських 1,62 млн пасажирів (40,5 %). Також з м. Дніпра відправляються автобусні маршрути у напрямку Києва та інших міст України: Полтави, Харкова, Покровська, Запоріжжя, Кропивницького, Миколаєва, Одеси, Херсона, Черкас, Умані, Вінниці, Чернівців, Хмельницького, Тернополя, Львова. Ужгорода. Мукачева та інших. Маршрутами міжобласного сполучення скористались понад 0,55 млн пасажирів.

Комунальне підприємство “Дніпровський електротранспорт” Дніпровської міської ради є одним з найважливіших перевізників міста Дніпро і має у своєму складі два тролейбусних депо, одне трамвайне та автобусну колону. За 2024 рік КП “Дніпровський електротранспорт” ДМР перевезено 77,4 млн пасажирів, з них: – електротранспортом 76,4 млн пасажирів; – автобусами 1,0 млн пасажирів. Обсяг перевезень пасажирів КП “Дніпровський електротранспорт” ДМР за 2024 рік на 39 % більше ніж за 2023 рік (55,7 млн пасажирів).

Комунальним підприємством “Дніпровський метрополітен” за 2024 рік перевезено 3,75 млн пасажирів.

Протягом 2024 року комунальним транспортом міста Кривий Ріг перевезено понад 88,0 млн пасажирів, а саме: комунальним підприємством “Швидкісний трамвай” – 38,4 млн пасажирів, комунальним підприємством “Міський тролейбус” – 50,0 млн пасажирів, у тому числі 13,1 млн пасажирів автобусами.

Склад парку та середній вік транспортних засобів. Перевезення пасажирів міськими, приміськими, міжміськими внутрішньообласними автобусними маршрутами загального користування здійснюється відповідно до укладених договорів, де зазначається кількість, клас, категорія транспортних засобів та загальна пасажиромісткість.

Середній вік рухомого складу понад 15 років. Тролейбусний парк підприємства КП “Дніпровський метрополітен” ДМР нараховує 185 од. тролейбусів, трамвайний – 259 пасажирських трамвайних вагонів. Впродовж 2024 року трамвайний парк м. Дніпра оновлено на 10 % за рахунок придбання 26 од. трамваїв, які були в експлуатації в Лейпцигу. Таких трамваїв налічується 76 од., що становить майже 30 % трамвайного парку підприємства.

Важливе значення має трубопровідний транспорт. Він забезпечує райони області нафтою, нафтопродуктами, газом, що надходять в основному з інших

регіонів. Трубопровідний транспорт має щільну мережу газопроводів, які здійснюють подачу природного газу до всіх промислових центрів та багатьох сільських населених пунктів області. Газопроводи пов'язують Шебелинське газове родовище (Харківська область) із Дніпром, Кривим Рогом, Нікополем, Кам'янським.

В області успішно розвиваються телекомунікаційна інфраструктура. Створюються магістральні волоконно-оптичні та бездротові канали передачі даних, які забезпечують надання якісних телекомунікаційних послуг усім споживачам в області. Область забезпечена мобільним зв'язком в стандартів GSM та CDMA. Більшість територій покрита високошвидкісним бездротовим Інтернетом за технологією 3G. Впровадження інформаційних технологій та сучасного поштового обладнання дозволяє організувати надання послуг електронної та гібридної пошти, здійснення банківських операцій, різних видів розрахунків та надання інформаційних послуг.

Вплив транспорту на навколишнє середовище. Враховуючи географічне розташування Дніпропетровщини, зосередження в області великих промислових та агропромислових комплексів, область є великим логістичним транспортним центром, що транспортом супроводжується значним навантаженням транзитним транспортом.

Транспорт спричиняє велике екологічне навантаження на повітря, земельні, водні ресурси та екосистему в цілому. Автомобільний транспорт є джерелом небезпечних хімічних забруднень атмосферного повітря, водоймищ, сільськогосподарських зон, а також шуму та вібрації, що може впливати на стан здоров'я населення.

Малий бізнес

Невід'ємним системоутворюючим елементом сучасної ринкової економіки є малий бізнес. Його сутність зводиться до трансформації економічної системи, формування інноваційного середовища, що сприяє руйнуванню традиційних структур і відкриває шлях до структурно-інноваційних перетворень.

У Дніпропетровській області зареєстровано 125 841 фізичних осіб-підприємців, у яких зайнято 191,04 тисячі працівників, що складає майже чверть зайнятого населення регіону. На Дніпропетровську область припадає 8,2% підприємств малого бізнесу держави. За цим показником область посідає друге місце, після м. Києва (25,8%).

У розрахунку на 10 000 осіб наявного населення кількість малих підприємств становить 91 (по Україні – 84). Незважаючи на те, що Дніпропетровська область – промисловий регіон, у структурі малих підприємств за їх кількістю по основних видах економічної діяльності переважали підприємства оптової та роздрібної торгівлі (31,2%), промислові підприємства (12,7%). Це пов'язане з тим, що лібералізація зовнішньої торгівлі та зняття заборон на приватну торгівлю на початковому етапі реформ створили потребу в забезпеченні населення та підприємств у сфері торгівлі товарами за рахунок імпорту. При цьому малі підприємства у сфері торгівлі забезпечують можливість вижити та сприяють зайнятості багатьох верств населення.

Найбільші обсяги реалізації продукції (робіт, послуг) належать підприємствам оптової та роздрібної торгівлі, якими реалізовано 50,8% обсягу продукції малих підприємств. На другому місці промислові підприємства – 16,9%. На сільськогосподарські підприємства припадає 9,0%, будівельні – 8,2%, підприємства транспорту та зв'язку – 4,8% обсягу реалізації.

Інвестиційна діяльність.

Дніпропетровська область займає 2-е місце за інвестиційною привабливістю серед регіонів України, після м. Києва. За період 2020-2022 рр. іноземні інвестиції в економіку області зменшилися на 30,9*%, темпи падіння обсягів інвестицій в основний капітал у Дніпропетровській області були майже такими, як і по Україні в цілому (Таблиця 1.4.8.).

Таблиця 1.4.8. Капітальні інвестиції

(у фактичних цінах; млн.грн)

	2020	2021	2022
Усього	58601,4	78484,4	40477,9

У загальній структурі капітальних інвестицій найбільшу частку складають власні кошти підприємств та організацій – 85,7%, спостерігається загальна тенденція збільшення частки коштів місцевих бюджетів державних централізованих інвестицій, що свідчить про позитивні наслідки децентралізації. Однак головним

джерелом інвестицій залишаються власні кошти підприємств і організацій – 83,3% від загального обсягу по області.

Переважну більшість капітальних вкладень (55,5%) у 2022 р. було спрямовано у промисловість, на другому місці за обсягами інвестування за видами економічної діяльності знаходяться оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (12,2%).

На третьому – Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (10,8%), сільське, лісове та рибне господарство – 6,2%, решту складають охорона здоров'я (6,7%), операції з нерухомим майном – 3,0% та інші види діяльності (7,6%) загальних обсягів капітальних інвестицій. загальних обсягів капітальних інвестицій.

У переробній промисловості найвагоміші обсяги було освоєно в галузях: металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (63,8%); виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (16,8%), виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (10,8%); виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (3,6%).

Дніпропетровська область є одним із найбільш інвестиційно привабливих регіонів України. Факторами її інвестиційної привабливості виступають висока якість людського капіталу, традиції індустріального виробництва, наявність розгалуженої промислової та транспортної інфраструктури. Для розвитку більшості країн у сучасних умовах іноземні інвестиції мають велике значення. При цьому вирішальну роль у поживленні соціально-економічних процесів в Україні мають прямі іноземні інвестиції. Значне зменшення індексів прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку Дніпропетровської області, пов'язано в першу чергу військовими діями, адже область має спільні кордони з Харківською, Донецькою та Запорізькою областями, що збільшує потенційні ризики для іноземних інвесторів, а також із тим, що протягом тривалого часу промисловий комплекс був зорієнтований на ринок Росії, розрив господарських зв'язків із якою суттєво вплинув на динаміку прямих іноземних інвестицій в економіку області.

Прямі іноземні інвестиції в область надійшли з 57 країн світу на майже 900 підприємств, міста та райони області. До шістки основних країн-інвесторів, на які

припадає 88% загального обсягу вкладень входили: Кіпр – 36,1%, Нідерланди – 23,9%, Німеччина – 18,3%, Віргінські Острови (Брит.) – 15,9%), Беліз – 2,2%, Австрія – 3,4%, на іншу 51 країну припадає 12,0% від загального обсягу інвестицій.

Найбільші обсяги іноземних інвестицій вкладено у промисловість. Серед галузей переробної промисловості найбільш привабливими для інвестора є підприємства з металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, де акумульовано 23,4% загального обсягу прямих інвестицій, виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 6,2%, виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 1,6%.

Цікавими для інвесторів залишаються проекти, що орієнтовані на внутрішній попит області – підприємства оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів. Значні обсяги іноземних інвестицій зосереджено також на підприємствах, які займаються операціями з нерухомим майном, діяльністю у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування), професійною, науковою та технічною діяльністю.

Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку Дніпропетровської області не є достатнім.

Таким чином, власні інвестиційні ресурси, недостатні за своїми фізичними обсягами, спрямовуються на підтримку сировинних галузей, не вирішують проблем структурної перебудови економіки області. Іноземні інвестиції набагато менші, ніж в Європейських країнах, спрямовуються в галузі з високим рівнем рентабельності, які не належать до стратегічно пріоритетних і тому не відіграють вирішальної ролі в інвестуванні трансформаційних процесів.

Найбільшою популярністю користуються галузі, які переживають піднесення та зорієнтовані на внутрішнє споживання. В географічній структурі прямих іноземних інвестицій переважають інвестиції з Кіпру, Віргінських островів, Белізу – трьох «класичних» офшорних зон.

На думку експертів, більшість інвестицій з офшорів в Україні – це реінвестований український капітал, власники якого використовують компанії у Кіпрі та інших офшорах для оптимізації оподаткування. Нідерланди, завдяки сприятливим податковим умовам, також діють як офшор і вважаються одним з найбільших

джерел інвестицій у світі лише формально. Інвестиції із Нідерландів та Німеччини – це переважно теж український капітал.

Неефективна галузева структура залучення іноземних інвестицій, де частка високотехнологічних та наукоємних виробництв мінімальна, неоптимальна географічна структура надходження інвестиційних ресурсів, призводять до високої залежності від незначного числа зарубіжних країн-інвесторів та поглиблення проблем у соціально-економічному розвитку регіону. Іноземний капітал сьогодні особливо потрібен у тих сферах економіки, активізація яких допоможе вивести її з кризового стану, призведе до покращення суспільного життя в країні, а саме: харчова промисловість, фармакологія, енергетика, виробництво товарів широкого вжитку, сільське господарство та інші галузі.

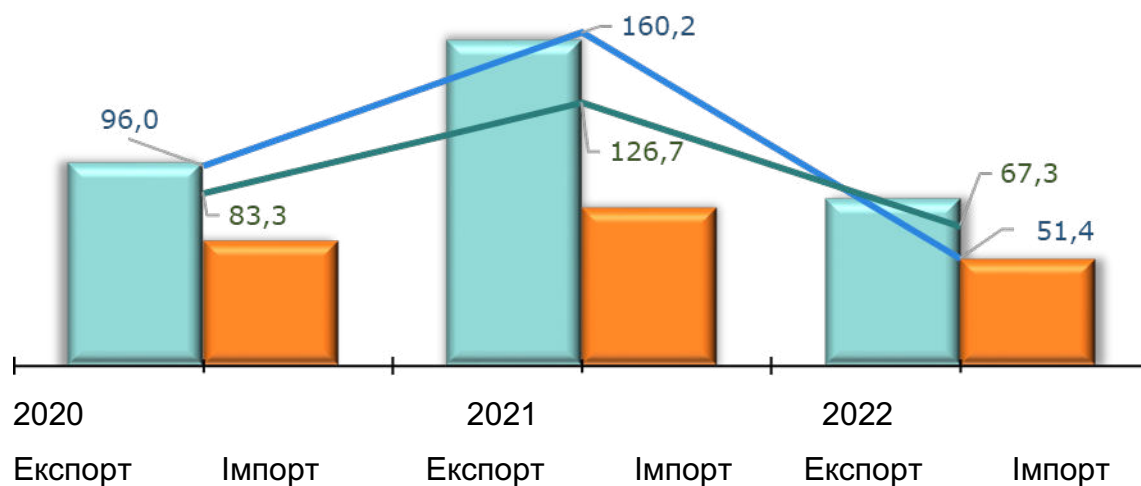
Отже, стан залучення прямих іноземних інвестицій в Дніпропетровській області значно ускладнює інвестиційну діяльність, оскільки наявний обсяг вкладень не забезпечує передумов економічного зростання і навіть повноцінного відтворення їх наявного стану.

За даними Державної служби статистики України у 2020 р. обсяги експорту товарів Дніпропетровської області становили 7591,6 млн дол. США, а обсяги імпорту товарів склали 4634,2 млн дол. США, у 2021 р. обсяги експорту – 12163,8 млн дол. США. Обсяги імпорту товарів склали 5872,3 млн дол. США, а у 2022 р. обсяги експорту – 6250,8 млн дол. США. Обсяги імпорту товарів склали 3951,6 млн дол. США.

Графічно динаміку обсягів зовнішньої торгівлі товарами – експорт/імпорт за ці роки ілюструє діаграма на Рисунку 1.4.2. Вона показує позитивне сальдо експорту товарів за 2020-2022 рр. та значне скорочення обсягів зовнішньої торгівлі з початком війни.

Аналіз динаміки географічної структури експорту товарів свідчить про те, що відбувається стале збільшення обсягів до країн Європи, зокрема ЄС, аналогічною є тенденція щодо країн Америки. Натомість суттєво зменшилися обсяги експорту товарів до країн СНД, але, починаючи з 2017 р., обсяги поступово зростають.

Рисунок 1.4.2. Обсяги зовнішньої торгівлі товарами

Карта 1.4.3. Схема транспортних шляхів Дніпропетровської області

Суттєві експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснюються до Польщі,

Словаччини, Угорщини, Чехії, Румунії, Італії. Серед інших країн світу найбільше експортовано товарів до Китаю, Туреччини, Російської Федерації, Єгипту та Алжиру.

Оснoву товарної структури експорту області. Складають чорні метали (46,3% загального обсягу) та руди, шлак і зола (23,2%).

Оснoву товарної структури імпорту області складають палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки (30,3% загального обсягу), машини, обладнання та

механізми; електротехнічне обладнання (14,4%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (11,3%) та недорогоцінні метали та вироби з них (11%).

Найактивніше здійснювали зовнішню торгівлю товарами підприємства у містах: Кривий Ріг, Дніпро, Кам'янське, Нікополь та Павлоград, районах: Дніпровський, Верхньодніпровський, Нікопольський, Новомосковський, Солонянський.

У структурі експорту послуг переважають транспортні послуги (33,2% загального обсягу експорту), у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні (32,8%) й ділові (13,5%).

За результатами оцінки соціальної та економічної характеристики зроблено SWOT-аналіз соціально-економічного стану Дніпропетровської області, результати якого наведені в Таблиці 1.4.9.

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
1. Значні поклади розвіданих корисних копалин (вугілля, залізна, марганцева та уранова руди, природний газ тощо). 2. Сприятливі погодно-кліматичні умови для розвитку сільського господарства. 3. 90 % земель сільськогосподарського призначення області становлять ґрунти чорноземного типу. 4. Найвищий рівень економічного розвитку серед усіх областей України. 5. Розвинена інфраструктура залізничного транспорту, наявність річкових портів. 6. Розвинені зовнішньоекономічні зв'язки. 7. Розвинена фінансова інфраструктура (банки, біржі). 8. Збережений науковий потенціал у різних галузях, особливо в галузях ракетобудування, металургії та сільського господарства. 9. Велика місткість регіонального споживчого ринку в порівнянні з іншими регіонами. 10. Достатня кількість трудових ресурсів належної якості для забезпечення потреб роботодавців регіону. 11. Розгалужена мережа вищих навчальних закладів, яка відповідає потребам економіки області в підготовці кадрів. 12. Високий рівень урбанізації. 13. Створена інфраструктура підтримки залучення інвестицій. 14. Створена навчальна база для підготовки спеціалістів у сфері державного управління та місцевого самоврядування	1. Неінтегрованість території області (протяжність зі сходу на захід, розділення Дніпром, віддаленість периферійних районів від обласного центру). 2. Низький рівень забезпечення водними ресурсами більшості території області. 3. Техногенне забруднення атмосферного повітря, ґрунтів і ґрунтових вод. 4. Монопрофільність економіки багатьох міст області. 5. Значні диспропорції між районами за рівнем урбанізації та економічного розвитку. 6. Висока ресурсо- й енергоємність виробництва та житлово-комунального господарства. 7. Значна зношеність інженерної інфраструктури. 8. Монополізований ринок житлово-комунальних послуг. 9. Недостатня громадська активність населення. 10. Відсутність переробки та утилізації промислових і твердих побутових відходів. 11. Брак робочих місць для жінок у більшості населених пунктів. 12. Незначна частка малого та середнього бізнесу в структурі економіки області, брак інфраструктури підтримки МСБ. 13. Слабкі зв'язки між науково-дослідними установами та бізнесом. 14. Зниження родючості ґрунтів через недотримання сівозмін унаслідок моногалузовості сільського господарства та значної концентрації земель у великих агровиробників. 15. Переважання сировини та продукції низького ступеня переробки у структурі експорту. 16. Скорочення населення та його старіння, збільшення частки населення непрацездатного віку.

Можливості (О)	Загрози (Т)
1. Розвиток технологій використання промислових відходів у виробництві будматеріалів. 2. Відродження річкового судноплавства по Дніпру завдяки диверсифікації транспортних перевезень. 3. Зростання світового попиту на продукти харчування. 4. Подальша комерціалізація освоєння космосу, яка потребуватиме нових ракетноносіїв. 5. Закон України «Про генеральну схему планування території України» передбачає включення області в міжнародні транспортні коридори. 6. Перспективне будівництво об'їзних автодоріг біля великих населених пунктів області. 7. Державна підтримка створення промислових і наукових парків. 8. Запровадження досягнень міжнародної практики, інновацій і технологій. 9. Збільшення повноважень місцевої влади завдяки децентралізації влади.	1. Скорочення кількості трудових ресурсів у найближчі 10 років та збільшення соціального й фінансового навантаження на одного працюючого. 2. Зниження попиту на металопродукцію на міжнародних ринках. 3. Неефективна державна політика у сфері управління відходами. 4. Несприятливий бізнес-клімат в Україні. 5. Зростання світових цін на енергоносії. 6. Відсутність впливу місцевої влади на підприємства, які забруднюють навколишнє природне середовище. 7. Нестабільність природно-кліматичних умов, що може призвести до змін у сільському господарстві. 8. Погіршення стану довкілля внаслідок продовження політики незбалансованого природокористування. 9. Скорочення державного фінансування національних програм із підтримки розвитку регіонів.

1.4. Характеристика об'єктів інфраструктури управління відходами

Формування інфраструктури управління відходами в Дніпропетровській області, яка найбільш промислово розвинене серед областей України, є дуже актуальним питанням, через масштаби, гостроту та складність проблеми відходів.

На території області в 86 територіальних громадах проживає 3 093,227 тис. жителів, зареєстровано 106275 юридичних та 102 870 фізичних осіб - суб'єктів господарської діяльності, виробнича діяльність яких пов'язана з утворенням побутових відходів, відходів промисловості, будівництва і знесення, медичних, небезпечних відходів з інших джерел, транспортних засобів, термін експлуатації яких закінчився, відходів, що біологічно розкладаються, осадів стічних вод.

Відсутність дієвої системи управління вищевказаними видами відходів на регіональному та місцевому рівнях призводить до щорічного зростання рівнів забруднення навколишнього природного середовища відходами виробництва та споживання, зумовлює щорічно зростаюче накопичення їх обсягів у місцях їх видалення. Результатом є збільшення антропогенного навантаження на довкілля, забруднення земельних, водних та атмосферних ресурсів, які використовуються людиною в різних сферах господарської діяльності та погіршення умов проживання населення області.

За попередніми даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області на підприємствах області протягом 2024 р. утворилося 174 318,835 тис. тонн відходів, з яких 16, 908 тис. тонн становлять відходи I-III класів небезпеки, а решту - 174 301,927 тис. тонн відходи IV класу небезпеки (Таблиця 1.5.1.)

Таблиця 1.5.1. Загальні показники поводження з відходами за звітний період
Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т (за формою статзвітності № 1-відходи)

№ з/п	Показники	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	2024р.*
1	Утворено	309398,4	321734,5	139925,2	134982,1	174318,8
2	Одержано від інших підприємств		2912,6	2528,3	-	
3	Спалено	27,4	31,8	14,5	0,452	0,286

3.1	у тому числі з метою отримання енергії		31,5	14,4	0,439	
4	Використано (утилізовано)	87132,9	95182,3	54167,2	35472,0	26097, 4
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	177443,9	180449,2	64324,2	69976,6	86155,6
6	Передано іншим підприємствам		4122,1	2888,5	-	
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок		-	-	-	
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств		713,4	805,0	-	

* Попередні данні Головного управління статистики у Дніпропетровській області. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів.

Із загального обсягу утворених відходів 26097,4 тис. тонн (14,97%) – обсяг відновлених відходів, 0,286 тис. тонн – спалено, у тому числі з метою одержання енергії, 86 155, 6 тонн – видалено та направлено в сховища організованого складування (поховання).

Найбільшу частку утворення відходів у 2024 році становлять інші мінеральні відходи, змішані та недиференційовані матеріали, хімічні відходи, а також побутові та подібні відходи згоряння.

Крім того, великою проблемою для області є боротьба з стихійними та несанкціонованими сміттєзвалищами і полігонами. Через неналежну систему управління побутовими відходами в населених пунктах, як правило у приватному секторі, відсутністю системи окремого збирання, сортування побутових відходів велика їх кількість в області потрапляє на стихійні та несанкціоновані, неконтрольовані сміттєзвалища.

Таблиця 1.5.2. Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки*

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місць видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місць видалення відходів категорії В – небезпечні		Місць видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місць видалення відходів категорії А – мало небезпечні	
		Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.
1.	Дніпровський район	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Кам'янський район	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Криворізький район	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Нікопольський район	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Самарівський район	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Павлоградський район	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Синельниківський район	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього	-	-	-	-	-	-	-	-

Джерело: Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної військової адміністрації, 2024

09.07.2023 набрав чинності Закон України “Про управління відходами”, статтею 25 якого визначено повноваження обласних державних адміністрацій, до яких не відноситься ведення реєстру місць видалення відходів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 № 1279 затверджено Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, яким передбачено ведення обліку відходів та управління ними через інформаційну систему, держателем та адміністратором якої є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки, наведена в Таблиці 1.5.2., за даними Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної військової адміністрації, показує відсутність місць видалення відходів категорії А, Б, В, Г у всіх адміністративних районах області станом на 01.01.2025 р.

Таблиця 1.5.3. Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ)
(на 01.01.2025)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од. *	Кількість паспортизованих МВВ, од. *	Паспортизовано МВВ за звітний період, од. *
1.	Дніпровський район	-	5	-
2.	Кам'янський район	8	3	-
3.	Криворізький район	89	44	2
4.	Нікопольський район	6	23	-
5.	Самарівський район	3	-	-
6.	Павлоградський район	-	3	-
7.	Синельниківський район	44	-	-
	Усього	150	78	2

* за даними міськвиконкомів та райдержадміністрацій Дніпропетровської області.

З набранням чинності Закону України “Про управління відходами”, статтею 25 якого визначено повноваження обласних державних адміністрацій, затвердження паспортів місць видалення відходів та ведення реєстру місць видалення відходів не відносяться до їх повноважень. постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 № 1279 затверджено Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, яким передбачено ведення обліку відходів та управління ними через інформаційну систему, держателем та адміністратором якої є Мінекономіки.

Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) в адміністративних районах Дніпропетровської області, станом на 01.01.2025, наведено в Таблиці 1.5.3.

Вона показує загальну кількість місць видалення відходів (230), з яких кількість непаспортизованих – 150 (65,2%), а решта – 80 (34,8%) паспортизовані, в тому числі 2 за останній 2024 р. Основна кількість місць видалення відходів припадає

на Криворізький (135), Синельниківський (44), Нікопольський (29) та Кам'янський райони (11), де розміщуються основні промислові зони регіону.

В Самарівському та Синельниківському районах взагалі відсутні паспортизовані місця видалення відходів.

Актуальною є і проблема несанкціонованих сміттєзвалищ. За інформацією органів місцевого самоврядування, у Дніпропетровській області лише за 4 місяці 2025 року зафіксували 601 несанкціоноване сміттєзвалище загальною площею 175,289 га. Майже 70% з них вже ліквідовували. В 2024 р. Державною екологічною інспекцією проведено 16 перевірок та обстежень територій, за результатами яких виявили 84 несанкціонованих сміттєзвалища загальною площею 8,5 га.

Таблиця 1.5.4. Інфраструктура утилізації та оброблення відходів*

Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установи централізованого знешкодження медичних відходів, од.
Дніпровський район	-	-	-	-
Кам'янський район	-	-	-	-
Криворізький район	1	-	-	-
Нікопольський район	-	-	-	-
Самарівський район	1	-	-	-
Павлоградський район	-	-	-	-
Синельниківський район	-	-	-	-
Усього	2	-	-	-

* за даними міськвиконкомів та райдержадміністрацій Дніпропетровської області

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів Дніпропетровської області (Таблиця 1.5.4.) нараховує лише два об'єкти в Криворізькому та Самарівському районах, які займаються прийманням/збиранням зношених шин.

В області відсутні об'єкти утилізації та оброблення відходів електронного та електричного обладнання, транспортних засобів, термін експлуатації яких закінчився, а також на медичних та інших відходів.

Важливим є оброблення (перероблення) відходів на підприємствах, які безпосередньо їх утворюють.

Таблиця 1.5.5.Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини *

№ з/п	Найменування / Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)	Місцезнаходження / Місце проживання	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Тесленка, 20	067-539-10-01 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
2.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Ярослава Мудрого, 34в	067-539-10-01 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
3.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Віктора Оцерклевича, 41	067-539-10-01 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
4.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Івана Миколайчука, 114	067-539-10-01 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
5.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Святогеоргіївська, 7а	067-539-10-01 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
6.		м. Кривий Ріг	067-539-10-01	

	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м-н Гірницький, 76	info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
7.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Сергія Колачевського, 118а	067-638-53-93 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
8.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Героїв Маріуполя, 41	64-52-26 64-15-35 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
9.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Черкасова, 28	64-52-26 64-15-35 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
10.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Романа Шухевича, 13	067-638-44-91 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склотара, пет-пляшки
11.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг пер. Університетський, 50	067-638-44-91 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
12.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг вул. Соборності, 36а	067-638-44-91 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини

13.	Пункт прийому вторинної сировини "Чисте місто" (ФОП Польовий В.В.)	м. Кривий Ріг просп. Металургів, 36	067-638-44-91 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, склотара, відходи полімерні, матеріали текстильної сировини
14.	Пункт прийому вторинної сировини (ФОП Іванюшко Д.М.)	м. Кривий Ріг вул. Петра Калнишевського, 7	067-638-53-93 067-564-06-64 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua/	Макулатура, склобій, відходи полімерні
15.	Пункт прийому вторинної сировини (ФОП Іванюшко Д.М.)	м. Кривий Ріг вул. Леоніда Бородича, 2а	067-638-44-91 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua	Макулатура, склотара, відходи полімерні
16.	Пункт прийому вторинної сировини (ФОП Іванюшко Д.М.)	м. Кривий Ріг вул. Свято-Миколаївська, біля буд. 36	067-638-53-93 067-564-06-64 info@chistemisto.com.ua http://www.chistemisto.com.ua	Макулатура, склобій, відходи полімерні
17.	ФОП Пантелєєв Андрій Вікторович	м. Кривий Ріг вул. Пятихатська, 38Н	067-569-27-64	Брухт чорних та кольорових металів
18.	ТОВ "ІНТЕРГРУП" "ДК-	м. Кривий Ріг вул. Дніпрорудна	-	Зношени шини
19.	ТОВ «Кривбасвормет»	м. Кривий Ріг вул. Краківська, 79а	098-560-21-17	Брухт чорних та кольорових металів
20.	КП "Зеленодольський міський водоканал"	м. Зеленодольськ, вул. Садова, 2	676504954 ot.kpzmv@gmail.com	ПЕТ-пляшка, пластмаса, макулатура (картон), склобій
21.	ПАТ "Марганецький рудоремонтний завод"	м. Марганець, вул. Єдності, 162	(05665)2-25-50, 050-421-0198 info@mrrz.dp.ua	Металобрухт чорних та кольорових металів

22.	Дочірнє підприємство "Марганецьке виробничо-заготівельне підприємство" ТОВ "Південно-Східне регіональне виробниче об'єднання "Цветмет"	м. Марганець, вул. Промислова, 1	(05665)3-30-18	Металобрухт чорних металів
23.	МПК "Покровводоканал"	м. Покров	(05667) 6-05-61 pto.voda@ukr.net	Використання осадів стічних вод очисних споруд в якості добрива
24.	ТОВ "Склобаза"	м. Нікополь: - вул. Добролюбова, 28 (ринок); - ринок "Альпова"; - ринок "Селянський"; - ринок "Жуківського"; - вул. Т. Шевченка, 188; - вул. Т. Шевченка, 231; - вул. В. Усова (кафе "Саїд")	050 969 65 03	Скло, скlobій, ПЕТ-відходи, пластик, алюмінієва банка
25.	ТОВ "Нікопольвторма"	м. Нікополь, вул. Електрометалургів, 6а (ринок "Альпова")	050 720 65 29	Скло, скlobій, ПЕТ-відходи, пластик, алюмінієва банка

26.	ТОВ “Центр універсальних іновацій “Чисте місто” (Кадигроб Геннадій Олексійович)	м. Павлоград, вул. Світличної Ганни, буд. 13, кв. 4	050 243 02 22	Прийом вторинної сировини
27.	ФОП Жукова Марія Євгеніївна	м. Павлоград, вул. Нова, буд. 5 кв. 14	066 061 83 59	Прийом вторинної сировини
28.	ТОВ “НОРД ВТОРМЕТ”	Синельниківський район, селище Яворницьке, вул. Шевченка, 2	095-407-15-35	Метал, пластик, папір
29.	Дніпропетровська обласна КП “Синельниківська друкарня”	м. Синельникове, вул. Виконкомівська, 22	050-188-80-19	Макулатура
30.	ФОП Понурко Дмитро Олександрович	м. Жовті Води	098-727-77-77	Збирання відходів для переробки (скло, пластик)
31.	КП “КПКП “Джерело”	Нікопольський район, с. Покровське, вул. Калнишевського, 19в	099 175 88 50	Збирання та вивезення твердих побутових відходів

* за даними міськвиконкомів та райдержадміністрацій Дніпропетровської області.

Органами місцевого самоврядування та виконавчої влади здійснюються заходи із запровадження роздільного збирання побутових відходів за видами окремих компонентів, насамперед небезпечних та непридатних і заборонених до використання пестицидів та отрутохімікатів ілюструють дані Таблиць 1.5.6. та 1.5.7.

Таблиця 1.5.6. Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення) у 2024 році*

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1.	м. Кривий Ріг	534901	21	1	0,159	0,157-відпрацьовані елементи живлення (батареї та акумулятори ємністю до 7мА); 0,002-люмінесцентні лампи
2.	м. П'ятихатки	18387	1	1	0,04	елементи живлення (побутові батареї),

*за даними департаменту житлово-комунального господарства та будівництва обласної військової адміністрації

Таблиця 1.5.7. Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження (станом на 01.01.2025)

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.

1*	Синельниківський район	4	-	-	-	-
	Усього	4	-	-	-	-

*За інформацією, яка надійшла від Синельниківської районної військової адміністрації, на території Миколаївської об'єднаної територіальної громади було виявлено близько 4 тонн отрутохімікатів. За результатами проведених ДП "НАУКОВИЙ ТОКСИКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ім. академіка Л.І.Медведя МОЗ України" випробувань щодо визначення складу, властивостей, ступеня їх небезпеки для навколишнього середовища і людини було надано висновок, що виявлена хімічна речовина є "ФЕНТИУРАМ".

З метою вирішення проблеми утилізації непридатних до використання та заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин на території Дніпропетровської області 25.09.2023 було проведено засідання Дніпропетровської регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, на якому було розглянуто вищезгадане питання. За результатами засідання Миколаївській сільській раді Синельниківського району Дніпропетровської області було доручено вжити заходів щодо знешкодження та утилізації небезпечних відходів, які виявлені та знаходяться на їх території.

Роздільне збирання побутових відходів контейнерним методом запроваджено у ряді населених пунктах області. Основні компоненти побутових відходів, які збираються окремо - це ПЕТ пляшка та інші вироби з поліетилену, скло, папір.

Об'єкти інфраструктури управління **відходами**

№	Найменування об'єкта	Кількість, одиниць				
		Усього	Експлуатуються	Будуються	Проектуються	Пошкоджені або зруйновані
1	2	3	4	5	6	7
1	Об'єкти інфраструктури збирання та перевезення відходів					
1.1	Пункти роздільного збирання побутових відходів				29	
1.2	Місця тимчасового зберігання відходів від руйнувань	21	21			
1.3	Сміттєперевантажувальні станції				21	

2	Об'єкти інфраструктури підготовки відходів до повторного використання					
3	Об'єкти інфраструктури відновлення відходів				7	
3.1	Об'єкти зі здійснення попередніх операцій з відходами для подальшого їх відновлення*				7	
3.2	Об'єкти рециклінгу відходів				7	
3.3	Об'єкти іншого відновлення відходів (виробництва енергії та перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або для іншого виробництва енергії)				8	
4	Об'єкти інфраструктури видалення відходів				7	
4.1	Об'єкти зі здійснення попередніх операцій з відходами для подальшого їх видалення**					
4.2	Полігони для небезпечних відходів				1	
4.3	Полігони для відходів, що не є небезпечними				7	
4.4	Полігони для інертних відходів				7	
4.5	Інші об'єкти видалення відходів					

Джерело інформації: Статистичні та розрахункові дані

У час війни з'являється ще одна категорія відходів – відходи від руйнування. Тоді, як майже всі регіони України страждають від повітряних атак ракетами та БПЛА, з'являються руйнування будівель та споруд, об'єктів інфраструктури, а також значний негативний вплив на навколишнє середовище.

Дніпропетровська область знаходиться у небезпечній частині України, тому територія від постійно перебуває під обстрілами і зазнала значних руйнувань. За даними Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, на початок 2025 року в Україні утворилося всього 700.0 тис. тонн відходів від руйнувань і ця кількість може бути значно більшою, оскільки статистика не завжди охоплює всі місця їх утворення.

З початку великої війни у Дніпропетровській області зафіксували часткове пошкодження або повне руйнування більше 6,5 тисячі житлових будинків та об'єктів соціальної та критичної інфраструктури.

Загалом в області працює 21 майданчик тимчасового зберігання відходів руйнації на які вивезено понад 13 тисяч тонн відходів руйнації. Загальний обсяг таких відходів, за експертними оцінками, сягає понад 150 тис. тонн. На такому об'єкті в Дніпрі працює техніка для переробки залишків руйнації, яку надала Японська державна агенція міжнародного співробітництва (JICA).

Принцип роботи дробарок полягає у переробці будівельного сміття на окремі фракції — арматура, відсів, гравій тощо. Їхня потужність сягає 400 тонн на годину. Ця техніка дозволяє перетворювати рештки конструкцій на матеріали для міського господарства, зокрема для будівництва внутрішньоквартальних доріг.

Також на майданчику наразі у тестовому режимі використовують обладнання з переробки деревних відходів на паливні брикети. Це устаткування вартістю 1,7 млн грн отримали завдяки допомозі ПРООН та Шведського Агентства з Міжнародного Розвитку (SIDA).

Розділ II. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В РЕГІОНІ

Аналіз поточного стану системи управління відходами в Дніпропетровській області включає опис:

- загальної характеристики управління відходами
- параметрів управління та наявної інфраструктури,
- інституційної структури управління відходами,
- фінансово-економічного забезпечення управління відходами
- поточного стану за видами відходів:
  - Побутові відходи
  - Відходи промисловості
    - Промислові відходи
    - Відходи видобувної промисловості
  - Відходи будівництва та знесення
    - Відходи будівництва та знесення
    - Відходи руйнування
  - Медичні відходи
  - Небезпечні відходи з інших джерел
    - Відпрацьовані нафтопродукти
    - Відходи, що містять стійкі органічні забруднення
    - Відходи, що містять ртуть
    - Відходи, що містять азбест
    - Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли / поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин
  - Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився
  - Відходи, що біологічно розкладаються, з інших джерел
    - Відходи деревообробної промисловості
    - Відходи сільського господарства
    - Відходи лісового господарства

- Відходи харчопереробної промисловості
- Осади стічних вод
- Аналіз земельних ресурсів
- SWOT-аналіз системи управління відходами
- ефективності управління відходами регіону.

Відповідно до вимог Закону України “Про управління відходами” Кабінет Міністрів України Постановою від 20.10.2023 №1102 затвердив Порядок класифікації відходів та Національний перелік відходів, які введені з 1 січня 2025 року для заміни діючого класифікатора відходів ДК 005-96 і налагодження системи обліку, планування та управління відходами відповідно до стандартів ЄС.

Порядком визначено процедуру проведення класифікації відходів за видами та властивостями з метою належного управління відходами, запобігання їх негативному впливу на здоров’я людей і навколишнє природне середовище або зменшення такого впливу, яка проводиться по 20 групах відходів:

- групи 1-12 і 17-19 охоплюють відходи, що походять із різних галузей промисловості та/або процесів виробництва;
- групи 13-15 охоплюють відходи, що утворюються в результаті використання різних матеріалів і речовин;
- група 16 охоплює відходи, які не зазначені в інших групах Національного переліку відходів;
- група 20 охоплює побутові відходи (відходи домогосподарств та подібні відходи комерційних організацій, промислових підприємств, установ тощо), включаючи окремо зібрані фракції.

Відходи класифікуються шляхом віднесення їх до відповідної групи, підгрупи та виду відходів і призначення шестизначного коду з урахуванням:

- джерела походження відходів;
- властивостей, у зв’язку з наявністю яких відходи є небезпечними;
- наявності у відходах компонентів із вмістом небезпечних речовин, перевищення лімітів концентрації яких може призвести до визнання відходів небезпечними.

Результати проведення класифікації відходів вносяться власниками, утворювачами відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств, та суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, до інформаційної системи управління відходами, яка дає змогу вести їх облік за групами та класами при визначенні технологічних процесів управління ними при розробці планів управління відходами на всіх рівнях.

Враховуючи зміни в класифікації та переліку відходів з 2025 року використання стандартів класифікатора відходів ДК 005-96 при розробленні РПУВ недоцільне.

2.1. Загальна характеристика управління відходами

Розроблення Національного, регіонального та місцевих планів управління відходами супроводжується інтенсивними змінами в нормативно-правовій базі сфери управління відходами, охорони навколишнього середовища та вдосконаленні системи місцевого самоврядування і децентралізації влади, що направлені на приведення українського законодавства у сфері поводження з відходами та управління ресурсами до рівня законодавства й політики ЄС.

Впровадження принципу ієрархії відходів, узгодження термінологічного апарату нормативно-правової бази щодо відходів, введення в дію відповідних стандартів ЄС є причиною проблематичної ситуації у сфері управління відходами та інвестиційної привабливості даного виду господарської діяльності на всіх рівнях, включаючи регіональний – на рівні досліджуваної Дніпропетровської області.

Прийняття «Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року» та «Національного плану управління відходами до 2033 року», Рамкового закону «Про управління відходами» та низки інших законів й підзаконних актів дещо зрушило проблему, однак до її остаточного вирішення цього замало.

Керівні принципи управління ресурсами та відходами у Європейських країнах базуються на наступних Директивах по потоках відходів, нагляду і контролю, технологіях:

- Рамковій Директиві Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких Директив»,
- Директиві Європейського Парламенту та Ради 94/62/ЄС від 20 грудня 1994 року про пакування та відходи пакування,

- Регламенті (ЄС) № 1013/2006 про перевезення відходів,
- Директиві Ради 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року про захоронення відходів,
- Директиві 2000/53/ЄС. Європейського парламенту та Ради від 18 вересня 2000 про зняті з експлуатації транспортні засоби,
- Директиві Європейського Парламенту і Ради 2012/19/ЄС від 4 липня 2012 року про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО) (нова редакція)
- Директиві Європейського парламенту та Ради «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС» від 15 березня 2006 р. № 2006/21/ЄС,
- Директиві від 24.11.2010 № 2010/75/ЄС Про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення),
- Директиві 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 р. “Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори”,
- Директиві Ради ЄС № 1999/31 від 26 квітня 1999 р. Про “захоронення відходів”,
- Директиві (ЄС) 2019/904 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року про зменшення впливу певної пластикової продукції на довкілля,
- Директиві Ради 96/59/ЄС від 16 вересня 1996 року про видалення поліхлорованих біфенілів та поліхлорованих терфенілів (ПХБ/ПХТ),
- Директиві 2000/53/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 18 вересня 2000 року про транспортні засоби, термін експлуатації яких завершився,
- Директиві Ради від 12 червня 1986 року про захист довкілля та, зокрема, ґрунту у випадках використання осаду стічних вод у сільському господарстві (86/278/ЄЕС),
- Директиві Європарламенту та Ради 2006/21/ЄС від 15 березня 2006 р. з управління відходами добувної промисловості.

Керівні принципи управління ресурсами та відходами, що застосовуються у європейських країнах, покладено в основу чинних законодавчих та нормативно-правових актів України, на базі яких розроблено систему управління відходами в Дніпропетровській області:

- Закон України «Про управління відходами» (від 20.06.2022 №2320-IX),
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (від 25.06.1991 р. з подальшими змінами),

- Закон України «Про систему громадського здоров'я» (від 06.09.2022 № 2573-IX),
- Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (від 09.11.2017р.),
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (від 23.05.2017 р.),
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (від 20.03.2018 р.),
- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р),
- Національний план управління відходами до 2033 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 11353-р.),
- Наказ МОЗ № 145 від 17.01.2011 р. «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»,
- ДБН Б.1.1-15:2012. Склад та зміст генерального плану населеного пункту.

Вищенаведена вітчизняна нормативно-правова база у сфері управління відходами, покликана адаптувати європейські вимоги, зокрема: введення ієрархії відходів, передбачення розширеної відповідальності виробників, розробку планів управління відходами, які повинні дати чіткі відповіді про управління відходами в регіонах, територіальних громадах та підприємствах і привести систему управління відходами на всіх рівнях, зокрема територіальних громад та регіонів до європейських стандартів.

Крім національних та європейських актів управління відходами на території Дніпропетровської області визначається чинними нормативно-правовими документами регіонального рівня:

- Стратегією регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 р., затвердженою рішенням Дніпропетровської обласної ради від 07.08.2020 р. № 624-24/VII,
- Комплексною програмою (стратегією) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки, затвердженою рішенням обласної ради 21.10.2015 № 680-34/VI,
- Дніпропетровською обласною стратегією поводження з твердими побутовими відходами (в рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки), затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 21.10.2015 р. № 680- 34/VI,

- Регіональним планом управління відходами Дніпропетровської області до 2030 року, затвердженим рішенням обласної ради від 28.07.2023 №311-17/УІІІ.

На даний час питання управління відходами на території Дніпропетровської області регулюється правилами благоустрою населених пунктів, правилами поводження з відходами, іншими нормативними документами органів місцевого самоврядування. Ці документи потребують корегування, відповідно до чинного законодавства. Основним документом державного планування у громаді має стати МПУВ, направлений на реалізацію основних принципів державної політики у сфері управління відходами:

- 1) захист здоров'я людей та навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів;
- 2) здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;
- 3) дотримання ієрархії управління відходами;
- 4) запровадження розширеної відповідальності виробника.

Практична реалізація зазначених принципів передбачає

- забезпечення повного і своєчасного збирання та оброблення відходів, а також дотримання правил екологічної безпеки при управлінні ними;
- запобігання утворенню відходів та зменшення їх небезпечності;
- забезпечення комплексного використання матеріально-сировинних ресурсів;
- сприяння максимально можливого відновленню відходів;
- забезпечення безпечного видалення відходів, що не підлягають відновленню, шляхом розроблення відповідних технологій, екологічно безпечних методів та засобів управління відходами;
- організація контролю за місцями чи об'єктами розміщення відходів для запобігання шкідливому впливу їх на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;
- здійснення комплексу науково-технічних та маркетингових досліджень для виявлення і визначення ресурсної цінності відходів з метою їх ефективного використання;

- забезпечення соціального захисту працівників, зайнятих у сфері управління відходами;
- створення умов для реалізації роздільного збирання побутових відходів та заохочення утворювачів цих відходів до їх сортування;
- сприяння залученню недержавних інвестицій та інших позабюджетних джерел фінансування сфери управління відходами.

Правилами благоустрою встановлюється порядок та утримання об'єктів благоустрою, визначені правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою, що спрямовані на створення інклюзивного для життєдіяльності людини довкілля, збереження та охорону навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, в тому числі і управління відходами, а їх організація покладена на органи місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Даними Правилами регулюються права та обов'язки учасників правовідносин у сфері благоустрою, визначається комплекс заходів, необхідних для забезпечення чистоти і порядку, які є обов'язковими для виконання органами державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання усіх форм власності, неприбутковими організаціями, установами, закладами незалежно від їх підпорядкування, фізичними особами-підприємцями, органами самоорганізації населення, об'єднаннями громадян, а також громадянами, які на ній проживають.

Суб'єктами у сфері благоустрою є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, органи самоорганізації населення, громадяни, до об'єктів благоустрою відносяться окремі території різного цільового призначення, прибудинкові території, території будівель та споруд, території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території, охоронні та технічні зони, інші території.

Елементи благоустрою - частини об'єктів благоустрою, якими є: зелені насадження, будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів, малі архітектурні форми, інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами, які мають бути універсальними для використання всіма групами населення.

Правилами поводження з відходами передбачено формування режиму поводження з відходами з метою поліпшення екологічного стану, забезпечення екологічної безпеки, запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь, визначення комплексу організаційних, технічних і фінансових заходів, направлених на реалізацію сучасної політики у сфері поводження з відходами та втілення нової філософії життя щодо запобігання або зменшення обсягів утворення відходів, забезпечення конкуренції, обмеження монополізму на ринку послуг щодо їх збирання, перевезення, збереження, оброблення, відновлення та видалення, впровадження системи роздільного збирання побутових відходів, їх повторного використання.

Правила спрямовані на формування сучасного економічного механізму, який стимулює зниження обсягів утворення відходів, підвищення умов їх вторинного використання, розроблення форми участі в цій роботі органів місцевого самоврядування, організацій, що здійснюють господарську та іншу діяльність, громадських організацій і місцевого населення.

Організацію збирання і видалення побутових та інших відходів, здійснення роздільного збирання корисних компонентів цих відходів, забезпечення ліквідації несанкціонованих та неконтрольованих звалищ, створення необхідних умов для стимулювання населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини, сприяння роз'ясненню законодавства про відходи серед населення здійснюють в межах своїх повноважень органи місцевого самоврядування та їх відповідні структурні підрозділи.

Правила включають поводження з побутовими, будівельними, медичними та іншими відходами. Ними визначені основні права та обов'язки суб'єктів поводження з відходами, які забезпечуються органами місцевого самоврядування.

У 2026 році (рік з дня набрання чинності РПУВ) всі громади мають розробити та затвердити місцеві плани управління відходами. Місцеві плани управління відходами мають узгоджуватися з регіональними планами управління відходами. Цілові показники, встановлені регіональними планами управління відходами, є об

ов'язковими для перенесення до місцевих планів управління відходами і можуть бути скориговані лише на підставі обґрунтування, наведеного в місцевому плані управління відходами.

Підприємства, організації, установи, фізичні особи–підприємці та громадяни зобов'язані у встановленому порядку укладати договори з виконавцем послуг з управління побутових відходів, здійснювати оплату послуг з управління побутовими відходами та забезпечувати роздільне збирання побутових відходів, якщо вони є власниками або наймачами, користувачами, у тому числі орендарями джерел утворення побутових відходів.

Вивезення побутових відходів з об'єктів здійснюється за договором про надання комунальних послуг, що укладається фізичною або юридичною особою з юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Транспортування відходів (крім токсичних та особливо небезпечних) на об'єкти оброблення або видалення відходів здійснюється спеціальним автотранспортом згідно умов, передбачених вимогами законодавства України.

Інші види діяльності з управління побутовими, небезпечними, відходами промисловості, упаковки, електричного та електронного обладнання, батарей і акумуляторів, медичними, рослинними відходами, осадами стічних вод, транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився, відходами, що біологічно розкладаються та іншими (оброблення, видалення тощо) здійснюються відповідно до Правил та інших нормативно-правових актів, які регулюють даний вид діяльності.

2.1.1. Параметри управління відходами

На даний час в Дніпропетровській області зростання масштабів використання природних ресурсів веде до збільшення обсягів утворення відходів, обумовлене великими обсягами виробництва і споживання, однак через не досконалу та не налагоджену систему управління відходами – більшість специфічних потоків відходів потрапляє на полігони побутових відходів або несанкціоновані звалища.

Активна промислова діяльність в межах Дніпропетровської області, матеріально-технічна база якої морально та технічно застаріла, високий рівень урбанізації та вплив агломерації сприяють зростанню обсягів щорічного утворення і накопичення всіх видів відходів за аналізований період з 2020-2024 рр. за даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області (Таблиця 2.1.1 та Рисунок 2.1.1.).

Таблиця 2.1.1. Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т (за формою статзвітності № 1-відходи)

№ з/п	Показники	2020	2021 рік*	2022 рік*	2023 рік*	2024 рік*
1	Утворено	309398,4	321734,3	139916,7	134982,1	173318,8
2	Одержано від інших підприємств	0,0	2912,6	2528,3	-	-
3	Спалено	23,3	31,8	14,5	0,5	0,3
	у тому числі з метою отримання енергії		31,5	14,4	0,4	0,4
4	Використано (утилізовано)	87132,9	95182,3	54167,2	35472,0	35472,0
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	177443,9	180449,2	64324,2	69976,6	69976,6
6	Передано іншим підприємствам	0,0	4122,1	2888,5	0,0	0,0
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування на території підприємств	0,0	713,4	805,0	0,0	0,0

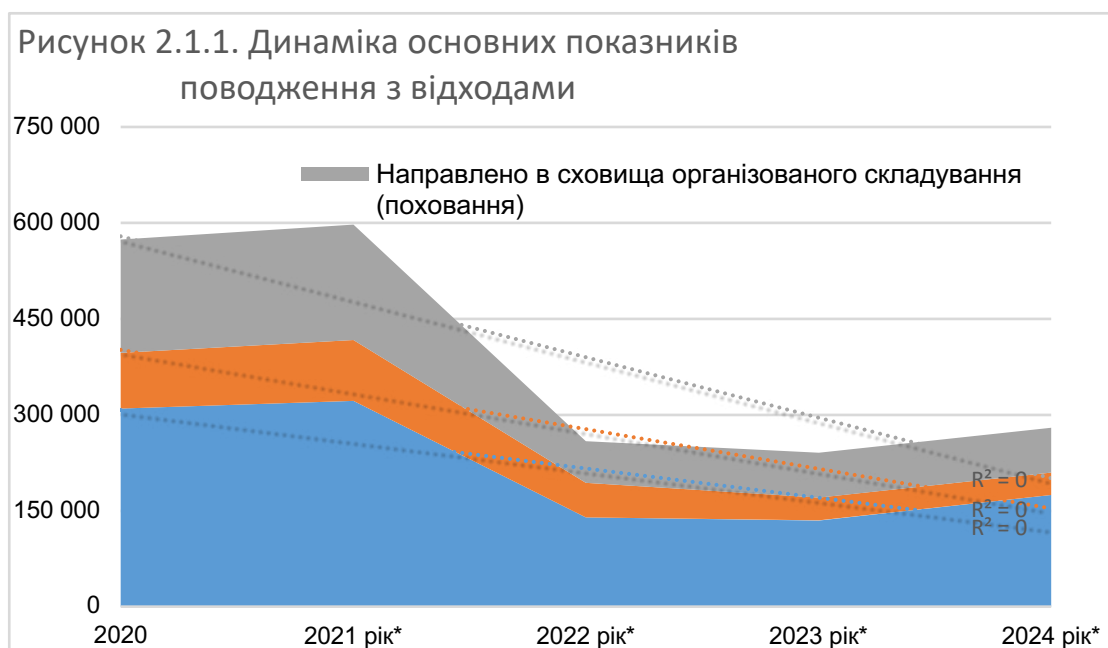
* Попередні данні Головного управління статистики у Дніпропетровській області. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів.

Графічно обсяги утворення оброблення відходів за вказаний період ілюструє діаграма (Рисунок 2.1.1.). На ній чітко простежується динаміка циклічності у зменшенні обсягів утворюваних відходів та основних операцій управління ними, яка пояснюється початком повномасштабної війни та викликаними нею змінами в статистичному обліку.

Динаміка загальних обсягів утворення відходів і небезпечних відходів та відходів, що є небезпечними в розрізі адміністративних районів Дніпропетровської області (Таблиця 2.1.2. та Рисунок 2.1.2.).

Дані таблиці свідчать про значні обсяги утворюваних відходів в Дніпропетровській області в цілому та домінування в процесі їх утворення Криворізького району, на долю якого припадає 96,1%. На решту районів припадає лише 3,9% відходів.

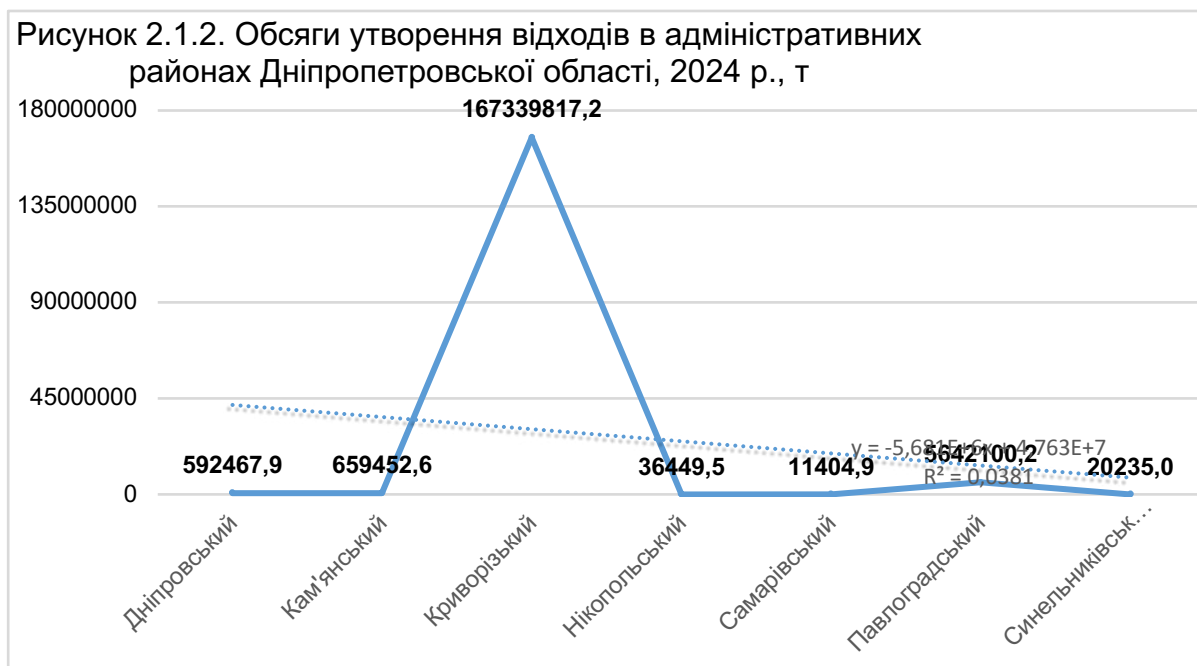

Таблиця 2.1.2. Загальні обсяги утворення відходів

I-IV класів небезпеки по районах (утворено усіх відходів)					
	2020	2021	2022	2023	2024
Всього	309398385	321734484	139925243	134982099	174318835
Дніпровський	1768153	1838651	1386140	602821	595033

Кам'янський	904537	940602	334116	639082	659670
Криворізький	29738424 6	30924132 6	131224530	127830311	167342396
Нікопольський	3527846	3668506	1788427	28473	39358
Самарівський	18735	19482	6096	6398	19874
Павлоградський	4994587	5193727	5151745	5850881	5642173
Синельниківський	800282	832190	34189	24135	20332
I-III класу небезпеки (утворено небезпечних відходів)					
	2020	2021	2022	2023	2024
ВСЬОГО	25929	59531	47399	16411	16908
Дніпровський	2975	6830	8194	7740	2565
Кам'янський	3776	8670	1272	262	217
Криворізький	2746	6306	2314	2019	2578
Нікопольський	16292	37405	35442	6057	2909
Самарівський	39	89	15	52	8469
Павлоградський	90	206	146	203	73
Синельниківський	11	24	17	79	97
IV класу небезпеки (утворено відходів, що не є небезпечними)					
	2020	2021	2022	2023	2024
ВСЬОГО	30937245 7	32167495 4	139877844	134965688	174301927
Дніпровський	1761763	1831821	1377946	595081	592468
Кам'янський	896290	931932	332844	638820	659453
Криворізький	29740829 1	30923502 1	131222217	127828292	167339817
Нікопольський	3492229	3631101	1752985	22415	36450
Самарівський	18652	19393	6081	6345	11405

Павлоградський	4994894	5193521	5151600	5850679	5642100
Синельниківський	800339	832166	34172	24056	20235

У Дніпропетровській області та районах області спостерігається загальна тенденція зменшення обсягів утворення відходів I-IV класів небезпеки, а з початком військових дій цей процес прискорився через ряд об'єктивних та суб'єктивних причин (Таблиця 2.1.1., 2.1.2. та діаграми на Рисунок 2.1.1., 2.1.2.) Це саме стосується і обсягів утворення відходів I-III класів небезпеки, що свідчить про домінування видобування та обробних галузей, однак через відсутність підприємств з оброблення відходів, зростають загальні обсяги їх накопичення у місцях їх видалення в середньому на 8,05% за рік, що значно впливає на оточуюче середовище та здоров'я населення, хоча фізичні обсяги зменшуються в середньому на 3,47% в рік.

В структурі відходів по класах небезпеки домінують відходи IV класу – малонебезпечні - понад 99,9%, а їх видалення продовжує залишатись домінуючим в системі управління відходами в регіоні, аналогічно як і країни в цілому. Лише незначні обсяги утворюваних відходів передаються на тимчасове

зберігання - до вирішення питання їх оброблення або остаточного видалення на полігони.

Дана тенденція свідчить про суттєве зростання ролі регіону в матеріально-сировинному балансі країни в останні роки, особливо з початком військових дій на території України. Більша частина розміщених відходів мають велику кількість ресурсоцінних компонентів, які можна вилучити з метою одержання якісної та дешевої сировини.

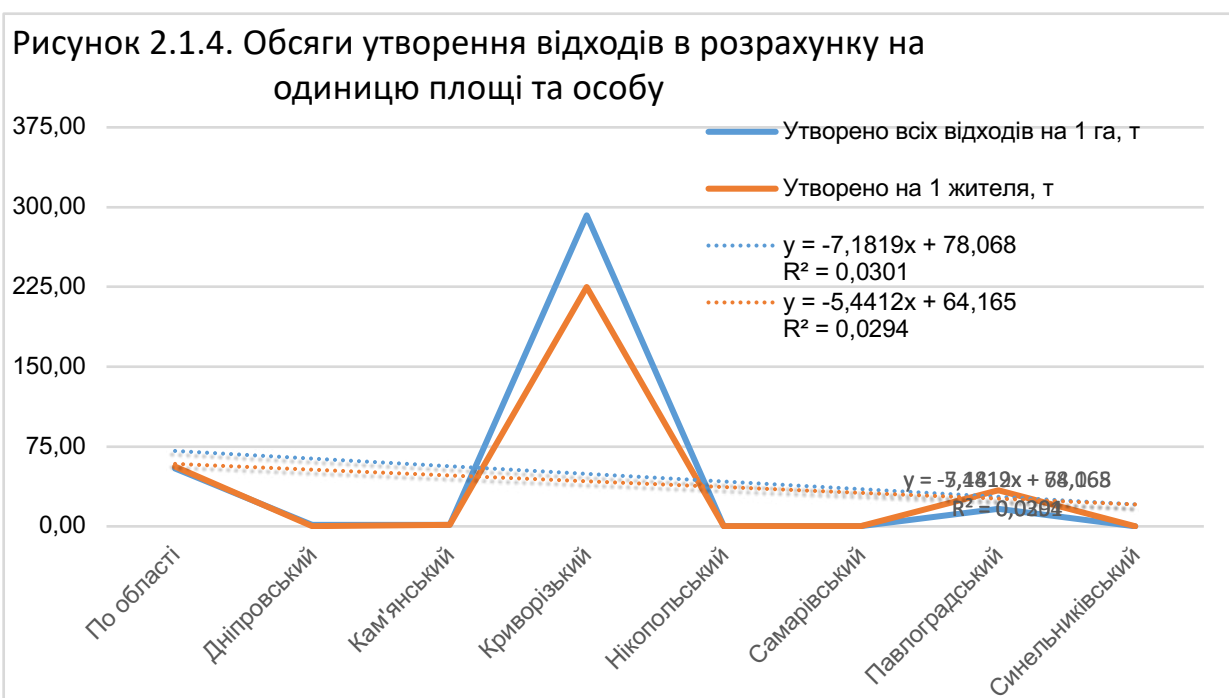
Основна маса утворюваних відходів не є небезпечними (99,99%), а решту складають небезпечні відходи, нерівномірну динаміку зміни обсягів яких ілюструє діаграма (Рисунок 1.2.3.).

Аналіз утворення відходів та їх локалізації по території і кількості населення показує, зменшення обсягів утворення, однак обсяги накопичення зростають. Це пояснюється зменшенням чисельності населення територіальних громад в адміністративних районах та стабільності її площі. Стійкої динаміки у обсягах за десятилітній період не простежується.

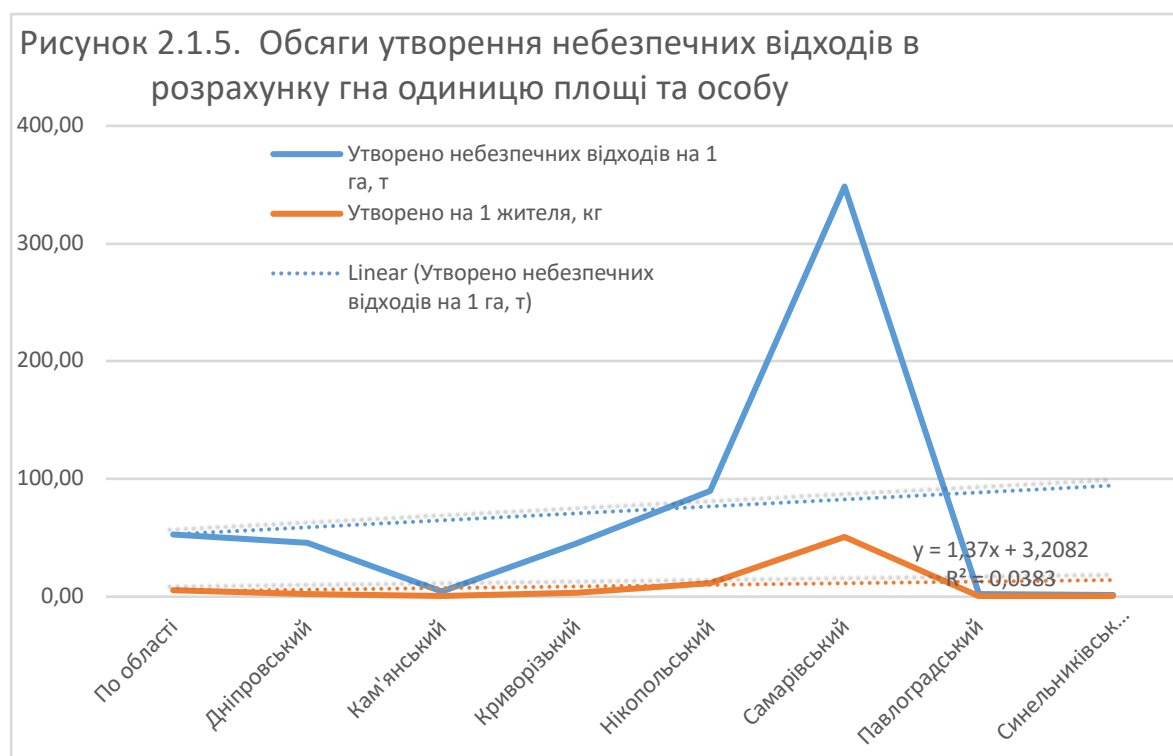
Порівняльний аналіз обсягів утворення всіх відходів в розрахунку на одиницю площі (га) та одного жителя в тонах за рік (Таблиця 2.1.4.) показує суттєві відхилення по кожному із районів області та області в цілому. Значення середньобласного показника (54,62 т/га та 56,36 т/особу) багатократно перевищує показники по районах, за винятком Павлоградського і в основному обумовлене обсягами утворюваних відходів в Криворізькому районі (292,31 т/га та 224,94 т/особу).

Річні обсяги утворення відходів, що не є небезпечними з незначними

відхиленнями практично дублюють показники по обсягах утворення всіх відходів на території районів та області в цілому

Середньорічні обсяги утворення небезпечних відходів на одиницю площі (т/га) та одного жителя (кг) показують дещо іншу картину в розрізі адміністративних районів

Максимальні величини припадають на Самарівський район – 348,51 т/га та 50,71 кг на одного жителя і Нікопольський район – 85,59 т/га та 50,77 кг на одного жителя. Ці показники суттєво перевищують середньообласні – 52,98 т/га та 5,47 кг на одного жителя.

Рівень утилізації складає 20,35% загального обсягу утворюваних відходів (35 472,0 тис. т, частка спалювання мінімальна, в основному з метою одержання енергії, основна частина передана іншим підприємствам з метою утилізації або видалення та направлено в сховища організованого складування (остаточного видалення) (40,14%).

Така система управління відходами не сприяє зменшенню площ під їхнім видаленням та обсягами в розрахунку на одного мешканця за рік.

Концентрація розміщених та утилізованих об'ємів відходів є суттєвою екологічною проблемою населених пунктів Криворізького та Павлоградського районів і потребує комплексного підходу до подальшого розвитку регіону.

Спостерігається зменшення обсягу утворюваних відходів, однак дана тенденція не домінує, а характеризується річними коливаннями, які не є прямолінійним скороченням, а хвилеподібним, що свідчить про нестабільність розвитку народногосподарського комплексу.

Відсутність цілеспрямованої політики на скорочення обсягів використання матеріально-сировинних ресурсів та утворення відходів, особливо в виробничих та технологічних процесах, в кінцевому підсумку погіршує екологічну ситуацію та створює соціальну напруженість в Дніпропетровській області в цілому.

Таблиця 2.1.3.. Утворено усіх відходів (діяльність підприємствами та господарська діяльність домогосподарств) за Національним переліком відходів у 2024 році (тонн)

УСЬОГО		174318835,327
Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні)	01 01 01	118003997,608
Відходи видобування неметалічних корисних копалин (нерудні)	01 01 02	4315250,510
Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і 01 03 05	01 03 06	46713395,095
Пилоподібні та порошкоподібні відходи інші, ніж зазначені за кодом 01 03 07	01 03 08	662,741
Інші відходи цієї підгрупи	01 03 99	430533,892
Відходи гравію та подрібнених гірських порід інші, ніж зазначені за кодом 01 04 07	01 04 08	114,600

Відходи піску та глини	01 04 09	246,122
Пило- та порошкоподібні відходи інші, ніж зазначені за кодом 01 04 07	01 04 10	0,878
Хвости та інші відходи від промивання та очищення корисних копалин інші, ніж зазначені за кодами 01 04 07 і 01 04 11	01 04 12	1284885,102
Осад (шлам, мул) від промивання та очищення	02 01 01	2150,648
Відходи тканин тваринного походження	02 01 02	38,264
Відходи тканин рослинного походження	02 01 03	2986,158
Відходи пластмаси (крім упаковки)	02 01 04	5,920
Тваринні фекалії, урина та гній (включаючи зіпсовану соломку), стоки, зібрані окремо та оброблені поза місцями утворення	02 01 06	8714,000
Відходи лісового господарства	02 01 07	2963,643
Відходи агрохімічної продукції інші, ніж зазначені за кодом 02 01 08	02 01 09	0,058
Відходи металу	02 01 10	1634,230
Інші відходи цієї підгрупи	02 01 99	193,627
Осад (шлам, мул) від промивання та очищення	02 02 01	26,620
Відходи тканин тваринного походження	02 02 02	742,505
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 02 03	540,355
Осад (шлам, мул) від промивання, очищення, зняття шкаралупи або іншої оболонки, центрифугування та сепарації	02 03 01	4644,796
Відходи консервуючих речовин	02 03 02	0,867
Відходи екстракції розчинниками	02 03 03	2,000
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 03 04	2706,804
Осад (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві	02 03 05	1469,556
Інші відходи цієї підгрупи	02 03 99	545,328
Некондиційний карбонат кальцію (вапняк)	02 04 02	368,706
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або перероблення	02 05 01	2,106
Осад (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві	02 05 02	49,120
Інші відходи цієї підгрупи	02 05 99	4994,280
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 06 01	61,880
Осад (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві	02 06 03	1,051
Інші відходи цієї підгрупи	02 06 99	95,534
Відходи від промивання, очищення та механічного подрібнення сировини	02 07 01	0,311

Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 07 04	27,445
Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон, що містять небезпечні речовини	03 01 04*	4,015
Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені за кодом 03 01 04	03 01 05	972,989
Інші відходи цієї підгрупи	03 01 99	28,604
Відходи кори та деревини	03 03 01	0,880
Механічно відокремлені залишки від переробки відходів паперу та картону	03 03 07	705,960
Відходи від сортування паперу та картону, призначених для рециклінгу	03 03 08	599,679
Інші відходи цієї підгрупи	03 03 99	116,441
Інші відходи цієї підгрупи	04 01 99	7,367
Відходи композитних матеріалів (імпрегнований текстиль, еластомер, пластимер)	04 02 09	1,674
Відходи оброблених текстильних волокон	04 02 22	54,004
Інші відходи цієї підгрупи	04 02 99	10,462
Відходи з охолоджувальних колон (установок)	05 06 04	17875,110
Інші відходи цієї підгрупи	05 06 99	2362,999
Сірчана кислота та сірчиста кислота	06 01 01*	0,927
Інші відходи цієї підгрупи	06 01 99	849,341
Гідроксид кальцію	06 02 01*	0,319
Тверді солі та розчини інші, ніж зазначені за кодами 06 03 11 і 06 03 13	06 03 14	71,856
Відходи, що містять ртуть	06 04 04*	0,002
Осади (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві, що містять небезпечні речовини	06 05 02*	0,004
Осади (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві інші, ніж зазначені за кодом 06 05 02	06 05 03	0,050
Відходи, що містять небезпечні сульфідні	06 06 02*	1381,800
Відходи, які містять небезпечні речовини	06 10 02*	11,826
Органічні галогеновані розчинники, промивальні та маточні розчини	07 02 03*	70,560
Відходи пластмас	07 02 13	173,296
Відходи від присадок інші, ніж зазначені за кодом 07 02 14	07 02 15	16,775
Відходи, що містять небезпечні силікони	07 02 16*	0,050
Інші відходи цієї підгрупи	07 02 99	29,334
Інші відходи цієї підгрупи	07 03 99	32,080

Шлами від очищення стічних вод на підприємстві, що містять небезпечні речовини	07 05 11*	0,282
Інші відходи цієї підгрупи	07 05 99	2,028
Інші відходи цієї підгрупи	07 06 99	19,291
Відходи фарб, лаків, що містять органічні розчинники або інші небезпечні речовини	08 01 11*	27,053
Відходи фарб, лаків інші, ніж зазначені за кодом 08 01 11	08 01 12	32,100
Шлами від фарб, лаків, що містять органічні розчинники або інші небезпечні речовини	08 01 13*	0,121
Водні шлами, що містять фарби, лаки інші, ніж зазначені за кодом 08 01 15	08 01 16	2,270
Відходи від видалення фарб, лаків, що містять органічні розчинники та інші небезпечні речовини	08 01 17*	34,890
Відходи видалення фарби або лаку	08 01 21*	0,443
Інші відходи цієї підгрупи	08 01 99	2,007
Інші відходи цієї підгрупи	08 02 99	0,890
Відходи клеїв і герметиків інші, ніж зазначені за кодом 08 04 09	08 04 10	0,090
Інші відходи цієї підгрупи	08 04 99	0,654
Фіксажні (закріплювальні) розчини	09 01 04*	0,314
Донна зола, шлак і котловий пил (крім котлового пилу, зазначеного за кодом 10 01 04)	10 01 01	27280,104
Летка зола вугільна	10 01 02	1,500
Летка зола від спалювання торфу та необробленої деревини	10 01 03	15,077
Летка зола мазутна та котловий пил	10 01 04*	0,030
Донна зола, шлак і котловий пил від сумісного спалювання інші, ніж зазначені за кодом 10 01 14	10 01 15	0,342
Летка зола від сумісного спалювання інша, ніж зазначена за кодом 10 01 16	10 01 17	45,342
Водні шлами від очищення котлів інші, ніж зазначені за кодом 10 01 22	10 01 23	5,755
Відходи від оброблення (очищення) охолоджувальної води	10 01 26	5,580
Інші відходи цієї підгрупи	10 01 99	4,520
Відходи від перероблення шлаку	10 02 01	281363,337
Шлак неперероблений	10 02 02	1445514,219
Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07	10 02 08	57619,519
Прокатна окалина	10 02 10	55182,409
Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13	10 02 14	327507,397

Інші шлами та фільтрувальні кеки	10 02 15	44,265
Інші відходи цієї підгрупи	10 02 99	5147,706
Відходи від оброблення (очищення) охолоджувальної води, що містять оливи	10 03 27*	0,105
Інші відходи цієї підгрупи	10 03 99	151,033
Шлаки від первинного та вторинного виробництва	10 04 01*	6,499
Дроси та залишки легкі від первинного і вторинного виробництва	10 04 02*	232,801
Пил димових газів	10 04 04*	66,522
Інші дрібні залишки та пил	10 04 05*	0,334
Інші відходи цієї підгрупи	10 04 99	0,080
Шлаки від первинного та вторинного виробництва	10 05 01	15,000
Інші відходи цієї підгрупи	10 05 99	113,060
Шлаки від первинного та вторинного виробництва	10 06 01	0,856
Інші відходи цієї підгрупи	10 06 99	0,011
Тверді дрібні залишки та пил	10 08 04	0,200
Інші відходи цієї підгрупи	10 08 99	0,016
Шлак процесу лиття (ливарний)	10 09 03	3433,681
Ливарні стрижні та форми і формувальні суміші, які використовувалися, що містять небезпечні речовини	10 09 07*	8400,769
Ливарні форми і формувальні суміші, які використовувалися, інші, ніж зазначені за кодом 10 09 07	10 09 08	21108,226
Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 09 09	10 09 10	21,360
Дрібні залишки інші, ніж зазначені за кодом 10 09 11	10 09 12	4,900
Інші відходи цієї підгрупи	10 09 99	484,635
Шлак процесу лиття	10 10 03	90,590
Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 10 09	10 10 10	2,110
Дрібні залишки інші, ніж зазначені за кодом 10 10 11	10 10 12	4,300
Відходи зв'язувальних матеріалів інші, ніж зазначені за кодом 10 10 13	10 10 14	5,678
Інші відходи цієї підгрупи	10 10 99	0,264
Відходи волокнистих матеріалів на основі скла	10 11 03	8,360
Дрібні залишки та пил	10 11 05	0,084
Дрібні відходи скла та скляного порошку, що містять важкі метали (наприклад, від катодних трубок)	10 11 11*	250,390
Відходи скла інші, ніж зазначені за кодом 10 11 11	10 11 12	0,010
Дрібні залишки та пил	10 12 03	864,000

Відходи керамічних виробів, цегли, черепиці та інших керамічних будівельних матеріалів (після термічних процесів)	10 12 08	21,691
Тверді відходи оброблення (очищення) відхідних газів інші, ніж зазначені за кодом 10 12 09	10 12 10	4,535
Шлами від оброблення (очищення) стічних вод на підприємстві	10 12 13	2280,000
Інші відходи цієї підгрупи	10 12 99	1,000
Відходи підготовки шихти до термічного оброблення	10 13 01	13368,214
Відходи випалу та гашення вапна	10 13 04	1747,270
Дрібні залишки та пил (крім зазначених за кодами 10 13 12 і 10 13 13)	10 13 06	0,270
Відходи азбестоцементного виробництва інші, ніж зазначені за кодом 10 13 09	10 13 10	0,005
Тверді відходи оброблення (очищення) відхідних газів інші, ніж зазначені за кодом 10 12 12	10 13 13	27258,700
Відходи бетону та бетонних шлаків	10 13 14	2,010
Травильні кислоти	11 01 05*	1,040
Шлами та фільтрувальні кеки, що містять небезпечні речовини	11 01 09*	26,355
Шлами та фільтрувальні кеки інші, ніж зазначені за кодом 11 01 09	11 01 10	1683,220
Водні промивні рідини, що містять небезпечні речовини	11 01 11*	28,900
Інші відходи, що містять небезпечні речовини	11 01 98*	0,320
Інші відходи, що містять небезпечні речовини	11 02 07*	0,337
Інші відходи	11 03 02*	43,700
Ошурки, обрізки та стружка чорних металів	12 01 01	5338,933
Пил та дрібні залишки чорних металів	12 01 02	666,482
Ошурки, обрізки та стружка кольорових металів	12 01 03	20,542
Пил та дрібні залишки кольорових металів	12 01 04	3,363
Ошурки, обрізки та стружка пластмас	12 01 05	221,471
Мастильно-охолоджувальні рідини на мінеральній основі для машинного оброблення, що містять галогени (крім емульсій та розчинів)	12 01 06*	1,383
Мастильно-охолоджувальні рідини на мінеральній основі для машинного оброблення, що не містять галогенів (крім емульсій та розчинів)	12 01 07*	14,745
Емульсії для машинного оброблення та розчини, які не містять галогенів	12 01 09*	94,798
Синтетичні мастильно-охолоджувальні рідини для машинного оброблення	12 01 10*	1174,986
Відпрацьовані воскові маси та мастила	12 01 12*	64,328
Відходи процесів зварювання	12 01 13	224,883

Шлами від механічного оброблення, що містять небезпечні речовини	12 01 14*	361,706
Шлами від механічного оброблення інші, ніж зазначені за кодом 12 01 14	12 01 15	13,783
Відходи абразивних матеріалів для дробоструминного оброблення інші, ніж зазначені за кодом 12 01 16	12 01 17	3,876
Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали, що містять небезпечні речовини	12 01 20*	10,772
Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20	12 01 21	395,852
Інші відходи цієї підгрупи	12 01 99	262,324
Водні промивальні рідини	12 03 01*	12,840
Мінеральні гідравлічні хлоровані мастила (оливи)	13 01 09*	0,170
Мінеральні гідравлічні нехлоровані мастила (оливи)	13 01 10*	1,400
Синтетичні гідравлічні мастила (оливи)	13 01 11*	0,336
Інші гідравлічні мастила (оливи)	13 01 13*	39,690
Мінеральні мастила та оливи, хлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 04*	3,025
Мінеральні мастила та оливи, нехлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 05*	140,849
Синтетичні та моторні мастила, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 06*	79,339
Моторні, трансмісійні та мастильні оливи, що піддаються швидкому біологічному розкладанню	13 02 07*	7,344
Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи	13 02 08*	453,580
Мінеральні нехлоровані мастила (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 07*	1,280
Синтетичні масла (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 08*	0,343
Інші масла (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 10*	27,434
Тверді частинки (відходи) із пісковловлювачів і масло-водовідокремлювачів	13 05 01*	6,676
Шлами масло-водовідокремлювачів	13 05 02*	30,165
Шлами масловловлювачів	13 05 03*	15,399
Відходи масел від масло-водовідокремлювачів	13 05 06*	52,500
Вода, що містить масла із масло-водовідокремлювачів	13 05 07*	0,726
Суміші відходів камер пісковловлювачів і масло-водовідокремлювачів	13 05 08*	3,181
Шлами або емульсії знесолювачів	13 08 01*	0,344
Інші емульсії	13 08 02*	4,495
Інші відходи цієї підгрупи	13 08 99*	38,683

Інші розчинники та суміші розчинників	14 06 03*	16,103
Паперова та картонна упаковка	15 01 01	50465,361
Пластмасова упаковка	15 01 02	7185,690
Дерев'яна упаковка	15 01 03	85,248
Металева упаковка	15 01 04	34,283
Комбінована (композитна) упаковка	15 01 05	50,004
Змішана упаковка	15 01 06	412,621
Скляна тара (упаковка)	15 01 07	14,571
Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами	15 01 10*	86,738
Металева упаковка, що містить тверду пористу матрицю із небезпечних речовин (наприклад, азбесту), включаючи пусті газові балони	15 01 11*	1,052
Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами	15 02 02*	297,303
Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	15 02 03	607,135
Відпрацьовані шини	16 01 03	906,580
Транспортні засоби, зняті з експлуатації	16 01 04*	0,004
Транспортні засоби, зняті з експлуатації, що не містять рідин, та інших небезпечних компонентів	16 01 06	712,000
Масляні фільтри	16 01 07*	33,424
Гальмові колодки, що містять азбест	16 01 11*	5,023
Гальмові колодки інші, ніж зазначені за кодом 16 01 11	16 01 12	6,556
Гальмові рідини	16 01 13*	0,020
Антифризні рідини, що містять небезпечні речовини	16 01 14*	1,061
Антифризні рідини інші, ніж зазначені за кодом 16 01 14	16 01 15	0,077
Чорні метали	16 01 17	8212,845
Кольорові метали	16 01 18	127,467
Пластмаси	16 01 19	13,653
Скло	16 01 20	12,433
Небезпечні компоненти інші, ніж зазначені за кодами з 16 01 07 по 16 01 11 та за кодами 16 01 13 і 16 01 14	16 01 21*	0,412
Інші компоненти, не зазначені в цій групі	16 01 22	17,370
Інші відходи цієї підгрупи	16 01 99	75,237
Зношене обладнання, що містить хлорофторовуглець	16 02 11*	0,526

Відходи обладнання, що містить небезпечні компоненти, інші, ніж зазначені за кодами з 16 02 09 по 16 02 12	16 02 13*	0,044
Відходи обладнання інші, ніж зазначено за кодами з 16 02 09 по 16 02 13	16 02 14	139,096
Компоненти, видалені з відходів обладнання інших, ніж зазначено за кодом 16 02 15	16 02 16	58,074
Неорганічні відходи, що містять небезпечні речовини	16 03 03*	0,107
Неорганічні відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 03 03	16 03 04	1,805
Органічні відходи, що містять небезпечні речовини	16 03 05*	1,729
Органічні відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 03 05	16 03 06	0,401
Гази в посудинах під тиском (включаючи галони), що містять небезпечні речовини	16 05 04*	0,079
Лабораторні хімікати, що складаються з небезпечних речовин або містять їх, включаючи суміші лабораторних хімікатів	16 05 06*	3,128
Відходи неорганічної хімічної продукції, що складаються з небезпечних хімічних речовин або містять їх	16 05 07*	5,731
Відходи органічної хімічної продукції, що складаються з небезпечних хімічних речовин або містять їх	16 05 08*	53,258
Свинцеві батареї	16 06 01*	260,110
Нікелево-кадмієві батареї	16 06 02*	0,064
Лужні батареї (крім зазначених за кодом 16 06 03)	16 06 04	0,618
Інші батареї та акумулятори	16 06 05	5,713
Окремо зібрані електроліти з батарей та акумуляторів	16 06 06*	2,383
Відходи, що містять оливи та нафтопродукти	16 07 08*	6,933
Відходи, що містять інші небезпечні речовини	16 07 09*	138,289
Інші відходи цієї підгрупи	16 07 99	48,375
Відпрацьовані каталізатори, що містять небезпечні перехідні метали або небезпечні сполуки перехідних металів	16 08 02*	49,640
Відпрацьовані каталізатори, забруднені небезпечними речовинами	16 08 07*	0,949
Водні рідкі відходи, що містять небезпечні речовини	16 10 01*	0,002
Водні рідкі відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 10 01	16 10 02	12,220
Відходи футеровки та вогнетривів на вуглецевій основі від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 01	16 11 02	1,350
Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03	16 11 04	13233,564
Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05	16 11 06	560,698
Бетон	16 12 01	80,000
Цегла	16 12 02	40,479

Облицювальна плитка, черепиця та кераміка	16 12 03	3,400
Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки, що містять небезпечні речовини	16 12 04*	0,190
Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки інші, ніж зазначені за кодом 16 12 04	16 12 05	50,000
Деревина	16 12 06	16,969
Скло	16 12 07	46,940
Пластмаси	16 12 08	0,300
Бітумні суміші інші, ніж зазначені за кодом 16 12 10	16 12 11	4,000
Мідь, бронза, латунь	16 12 13	5,720
Алюміній	16 12 14	12,720
Змішані метали	16 12 19	1192,119
Відходи металів, забруднені небезпечними речовинами	16 12 20*	0,030
Дорожній баласт (щебінь), що містить небезпечні речовини	16 12 25*	0,500
Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 16 12 27 і 16 12 28	16 12 29	1,866
Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	16 12 37*	0,006
Батареї та акумулятори	16 12 38*	361,630
Електричне і електронне обладнання інше, ніж зазначене за кодом 16 12 39	16 12 40	0,014
Папір і картон	16 12 41	0,270
Текстиль	16 12 42	15,520
Змішані побутові відходи	16 12 44	217,861
Змішані медичні та фармацевтичні відходи	16 12 46*	0,175
Бетон	17 01 01	605,000
Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки інші, ніж зазначені за кодом 17 01 06	17 01 07	980,445
Деревина	17 02 01	919,693
Скло	17 02 02	10,115
Пластмаси	17 02 03	3,926
Деревина, скло та пластмаси, що містять або забруднені небезпечними речовинами	17 02 04*	15,372
Бітумні суміші, що містять вугільну смолу	17 03 01*	0,500
Вугільна смола та просмолені продукти	17 03 03*	0,710
Мідь, бронза, латунь	17 04 01	116,683
Алюміній	17 04 02	39,530
Чавун та сталь	17 04 05	490,009

Змішані метали	17 04 07	231020,205
Кабелі інші, ніж зазначені за кодом 17 04 10	17 04 11	0,259
Ґрунт та каміння інші, ніж зазначені за кодом 17 05 03	17 05 04	1,200
Дорожній баласт (щебінь) інший, ніж зазначений за кодом 17 05 07	17 05 08	14169,180
Ізоляційні матеріали, що містять азбест	17 06 01*	2,551
Інші ізоляційні матеріали, що складаються або містять небезпечні речовини	17 06 03*	0,455
Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 03	17 06 04	303,524
Будівельні матеріали, що містять азбест	17 06 05*	3,968
Інші відходи будівництва і знесення будівель (включаючи змішані відходи), що містять небезпечні речовини	17 09 03*	18,793
Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	17 09 04	411819,267
Гострі інструменти (крім зазначених за кодом 18 01 03)	18 01 01	6,873
Частини тіла та органи, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров (крім зазначених за кодом 18 01 03)	18 01 02	5,546
Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції	18 01 03*	168,068
Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (наприклад, перев'язувальний матеріал, гіпсові пов'язки, простирадла, одноразовий одяг, підгузки тощо)	18 01 04	50,624
Хімічні препарати, що складаються або містять небезпечні речовини	18 01 06*	23,306
Хімічні препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 01 06	18 01 07	0,002
Цитотоксичні та цитостатичні лікарські препарати	18 01 08*	0,464
Лікарські препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 01 08	18 01 09	0,613
Гострі інструменти (крім зазначених за кодом 18 02 02)	18 02 01	1,031
Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції	18 02 02*	2,178
Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції	18 02 03	74,351
Хімічні речовини, що складаються або містять небезпечні речовини	18 02 05*	1,770
Лікарські препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 02 07	18 02 08	1,427
Донні золи та шлаки, які містять небезпечні речовини	19 01 11*	0,120
Донні золи та шлаки інші, ніж зазначені за кодом 19 01 11	19 01 12	0,141
Летка зола інша, ніж зазначена за кодом 19 01 13	19 01 14	3,740
Пісок із псевдозрідженого шару	19 01 19	0,101

Шлами від фізико-хімічного оброблення, що містять небезпечні речовини	19 02 05*	0,006
Шлами від фізико-хімічного оброблення інші, ніж зазначені за кодом 19 02 05	19 02 06	45,780
Інші відходи, що містять небезпечні речовини	19 02 11*	3,980
Відходи, позначені як небезпечні, частково стабілізовані	19 03 04*	0,050
Солідифіковані відходи інші, ніж зазначені за кодом 19 03 06	19 03 07	29,180
Оскловані відходи	19 04 01	0,001
Відсів (грубі фракції)	19 08 01	1965,250
Відходи від знепісочування	19 08 02	1590,779
Шлами від оброблення міських стічних вод	19 08 05	13687,485
Жири та суміші олій від олійно-водної сепарації, що містять лише харчові олії та жири	19 08 09	6,287
Жири та суміші олій від олійно-водної сепарації інші, ніж зазначені за кодом 19 08 09	19 08 10*	0,080
Шлами від біологічного оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 11	19 08 12	80,882
Шлами від іншого оброблення промислових стічних вод, що містять небезпечні речовини	19 08 13*	1060,700
Шлами від іншого оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 13	19 08 14	2833,226
Інші відходи цієї підгрупи	19 08 99	43,802
Тверді відходи від первинної фільтрації та проціджування	19 09 01	1,060
Шлами від очищення (освітлення) води	19 09 02	7666,751
Відпрацьоване активоване вугілля	19 09 04	20,090
Насичені або відпрацьовані іонообмінники	19 09 05	27,722
Розчини та шлами від регенерації іонообмінних смол	19 09 06	1,040
Інші відходи цієї підгрупи	19 09 99	50,900
Відходи чорних металів	19 10 01	22287,156
Відходи кольорових металів	19 10 02	141,853
Пухкі фракції та пил інші, ніж зазначені за кодом 19 10 03	19 10 04	0,020
Інші фракції, ніж зазначені за кодом 19 10 05	19 10 06	0,010
Шлами від оброблення (очищення) стічних вод на підприємстві інші, ніж зазначені за кодом 19 11 05	19 11 06	0,250
Папір і картон	19 12 01	1,401
Чорні метали	19 12 02	12740,886
Кольорові метали	19 12 03	181,201
Пластмаси та гума	19 12 04	853,463

Текстиль	19 12 08	0,038
Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини	19 12 11*	2,340
Відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів інші, ніж зазначені за кодом 19 12 11	19 12 12	0,140
Шлами від очищення підземних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 13 05	19 13 06	20,000
Папір і картон	20 01 01	18163,630
Скло	20 01 02	69,567
Кухонні відходи та відходи підприємств громадського харчування, що піддаються біологічному розкладу	20 01 08	189,418
Одяг	20 01 10	28,416
Текстиль	20 01 11	16,693
Розчинники	20 01 13*	1,157
Луги	20 01 15*	962,000
Фотохімічні препарати	20 01 17*	0,640
Пестициди	20 01 19*	18,030
Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	20 01 21*	9,782
Харчові олії та жири	20 01 25	0,507
Олія та жир інші, ніж зазначені за кодом 20 01 25	20 01 26*	3,968
Фарби, чорнила, клеї та смоли, які містять небезпечні речовини	20 01 27*	2,321
Фарби, чорнила, клеї та смоли інші, ніж зазначені за кодом 20 01 27	20 01 28	0,216
Миючі засоби, які містять небезпечні речовини	20 01 29*	0,045
Медикаменти інші, ніж зазначені за кодом 20 01 31	20 01 32	0,081
Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї	20 01 33*	2,028
Батареї та акумулятори інші, ніж зазначені за кодом 20 01 33	20 01 34	0,508
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти	20 01 35*	5,258
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35	20 01 36	47,210
Деревина, що містить небезпечні речовини	20 01 37*	37,426
Деревина інша, ніж зазначена за кодом 20 01 37	20 01 38	207,972
Пластмаса	20 01 39	429,676
Метал	20 01 40	11388,517
Відходи від очищення димових труб	20 01 41	0,077
Інші відходи цієї підгрупи	20 01 99	1379,642

Відходи, що піддаються біологічному розкладу	20 02 01	260,345
Ґрунт і каміння	20 02 02	1619,910
Змішані побутові відходи	20 03 01	355299,023
Відходи ринків	20 03 02	660,088
Змет від прибирання вулиць	20 03 03	1434,494
Шлами септичних ємностей	20 03 04	9719,701
Відходи від очищення стічних вод	20 03 06	131,982
Великогабаритні відходи	20 03 07	3,775
Інші побутові відходи цієї підгрупи	20 03 99	3702,043

Аналіз обсягів утворення усіх відходів від діяльності підприємств та господарської діяльності домогосподарств, відповідно до Національного переліку відходів, у 2024 р. представлено в Таблиця 2.1.3.

Таблиця 2.1.4. Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів
(за даними статзвітності № 1-відходи)

№ з/п	Підприємство	Найменування відходу	Накопичено відходів станом на початок звітного періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2024 рік (звітний), т	Накопичено відходів станом на кінець звітного року, т	Місце накопичення відходів, т
1	2	3	5	6	7	8
1	Відокремлений підрозділ “Придніпровська теплова електрична станція” АТ “ДТЕК Дніпроенерго”	Летка зола вугільна	33 844 047,51	117 606,43	33 959 809,94	МБВ “Золівідвал в балці Західна”
		Донна зола, шлак і котловий пил (за винятком котлового пилу, зазначеного в 10 01 04)	719785,03 1	29204,968	748989,999	МБВ “Шлаконакопичувач протоці р. Шиянка”
		Насичені або відпрацьовані іонообмінники	46,365	-	46,365	МБВ “Золівідвал в балці Західна”
		Розчини та шлами від регенерації іонообмінних смол	19328,824	334,1	19662,924	МБВ “Золівідвал в балці Західна”

2		Шлами від очищення (освітлення) води (шлам освітлювачів ХВО)	13818,318	257,41	14075,728	МБВ "Золівідвал в балці Західна"
		Шлами від очищення (освітлення) води (шлам НФС питної води)	30,208	1,333	31,541	МБВ "Золівідвал в балці Західна"
		Інші відходи цієї підгрупи (шлами, що утворюються від процесу очищення газу)	95,279	1,196	96,475	МБВ "Золівідвал в балці Західна"
		Відпрацьоване активоване вугілля	54,059	-	54,059	МБВ "Золівідвал в балці Західна"
	ПрАТ "Дніпровський металургійний завод"	20 01 21* Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи (ртутьвмісні лампи б/в)	-	0,1365	-	-
		20 01 21* Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи (прилади б/в)	-	0,00024	-	-
		16 06 01* Свинцеві батареї	0,0989	0,1965	0,2954	У вентильованому приміщенні з обмеженим доступом людей в не розібраному вигляді і з не злитим електролітом, відповідно до вимог ДСТУ 3211:2009
		13 02 08* Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи (відходи нафтопродуктів)	-	0	-	-

		13 05 08* Суміші відходів камер пісковловлювачі в і масловідокремлювачів (шлам мийки автотранспорту)	-	0,73	-	-
		15 02 02* Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (фільтра відпрацьовані)	-	0,01	-	-
		15 02 02* Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (тирса промаслена)	-	0,14	-	-
		15 02 02* Абсорбенти, фільтрувальні матеріали				

		(включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (ганчір'я промаслене)	0,03	0,178	-	-
		12 01 10* Синтетичні мастильно- охолоджувальні рідини для машинного оброблення (осад МОР)	-	0	-	-
		16 05 06* Лабораторні хімікати, що складаються з небезпечних речовин або містять їх, включаючи суміші лабораторних хімікатів	-	0,023	-	-
		15 01 10* Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами (хім.тара)	-	0,053	-	-
		16 01 03 Відпрацьовані шини	-	0	-	-
		17 05 08 Дорожній баласт (щебінь) інший, ніж зазначений за кодом 17 05 07 (баласт жд колій)	-	0	-	-
		17 02 01 Деревина (шпали відпрац. дерев.)	-	2,88	-	-

		16 01 12 Гальмівні колодки інші, ніж зазначені за кодом 16 01 11 (гальмівні накладки відпр.)	-	0	-	-
		16 01 99 Інші відходи цієї групи (повітряні фільтри відпр.)	-	0,45	-	-
		10 02 02 Шлак неперероблений (доменний вогнерідний шлак)	-	0	-	-
		10 09 03 Шлак процесу лиття (ливарний) (шлаки ливарного виробництва)	-	0	-	-
		10 02 02 Шлак неперероблений (сталеплавильни й шлак)	-	0	-	-
		10 02 08 Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (пил ГОУ)	-	0	-	-
		10 02 02 Шлак неперероблений (шлаки рекуперативних колодязів)	-	0	-	-
		10 09 08 Ливарні форми і формувальні суміші, які використовували ся, інші, ніж зазначені за кодом 10 09 07 (суміші формувальні)	-	29,24	-	-

		16 11 06 Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05 (кислототривка цегла)	-	0	-	-
		16 11 04 Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03 (вогнетриви відпрац.)	-	14,4	-	-
		12 01 13 Відходи зварювального виробництва (огарки, флюсові шлаки)	-	0,961	-	-
		12 01 99 Інші відходи цієї підгрупи (пил абр.мет.)	-	0,029	-	-
		12 01 21 Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20 (абр.кола)	-	0	-	-
		03 01 05 Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені в 03 01 04 (відходи деревини)	-	0,19	-	-
		17 06 01* Ізоляційні матеріали, що містять азбест (відходи пароніту)	-	0,3115	-	-

		17 06 01* Ізоляційні матеріали, що містять азбест (сальникова набивка та азбестові шнури)	-	0,069	-	-
		17 02 04* Деревина, скло та пластмаси, що містять або забруднені небезпечними речовинами (відпрац. хордова насадка)	-	0	-	-
		19 09 06 Розчини та шлами від регенерації іонообмінних смола (осад ХВО)	-	0	-	-
		10 13 04 Відходи випалу та гашення вапна (недопал вапна)	-	0	-	-
		10 02 12 Відходи від оброблення (очищення) охолоджувальної води інші, ніж зазначені за кодом 10 02 11 (шлам відстійника розливних машин)	-	0	-	-
		19 09 06 Розчини та шлами від регенерації іонообмінних смола (осад соляних розчинів)	-	1,04	-	-
		19 12 04 Пластмаси і гума (відходи гумові)	-	0,651	-	-

		20 03 01 Змішані побутові відходи	-	99,264	-	-
		17 09 04 Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	-	58,54	-	-
		20 03 06 Відходи від очищення стічних вод (мул дощовий)	-	0	-	-
		20 01 01 Папір і картон (макулатура)	-	1,72	-	-
		15 01 02 Пластмасова упаковка (відпрацьована полімерна тара)	-	0	-	-
		20 01 02 Скло (бій скла хімічного)	-	0,094	-	-
		20 01 99 Інші відходи цієї групи (світлодіодні лампи)	-	0,305	-	-
		20 01 36 Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35 (оргтехніка)	0,2	0,832	0,1	Тимчасове зберігання на матеріальному складі до подальшої передачі на утилізацію (відповідно до вимог ДСТУ 4462.3.01:2006)
		20 01 36 Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35 (побутова техніка)	-	0	-	-

		18 01 03* Медичні відходи	-	0,004	-	-
		15 02 03 Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (спецодяг відпрацьований)	-	1,02	-	-
		15 02 03 Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (спецвзуття відпрацьовані)	-	0,62	-	-
		20 01 39 Пластмаса (3І3)	-	0,071	-	-
		17 06 04 Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 03 (відходи електроізоляційн і)	-	0,488	-	-

		17 06 04 Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 03 (відходи теплоізоляційні)	-	0	-	-
		10 02 99 Інші відходи цієї підгрупи (відходи електродів електропечей)	-	0,07	-	-
		15 02 03 Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (рукавні фільтри)	-	0	-	-
		15 01 02 Пластмасова упаковка (плівка)	-	0,668	-	-
3	КП "Кривбас- водоканал"	Шлами від оброблення міських стічних вод	87779,935	8814,895	96564,03	Територія підприємства
		Шлами від очищення (освітлення) води (шлам промив фільтрів)	9,974	25,026	6,787	Територія підприємства
		Шлами від очищення (освітлення) води (шлам шахтних вод)	1688,136	7,267	1695,403	Територія підприємства
4	ПрАТ "Кривий Ріг Цемент"	Хімічні препарати, що складаються або містять небезпечні речовини	-	0,001	-	

		Синтетичні та моторні мастила, трансмісійні та мастильні оливи	-	3,5	3,5	Дільниця тимчасового зберігання відпрацьованих мастил, Кам'янський завод
		Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (тара аптекарська відпрацьована)	-	0,004	-	
		Масляні фільтри	-	0,07	-	
		Відходи, що містять оливи та нафтопродукти (шлам відстою нафтопродуктів)	-	3,98	-	
		Відпрацьовані шини	-	5	5	Автотранспортна дільниця, Кам'янський завод
		Відходи металів забруднені небезпечними речовинами	-	0,03	-	
		Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали, що містять небезпечні речовини	-	0,05	-	
		Відходи електричного і електронного обладнання інші, ніж зазначені в 20 01 21, 20 01 23 та 20 01 35	-	1,2	-	

		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (рукавні фільтри відпрацьовані)	-	13,07	-	
		Жири та суміші олій від олійно-водної сепарації, що містять лише харчові олії та жири	-	0,08	-	
		Відходи від видалення фарб, лаків, що містять органічні розчинники та інші небезпечні речовини	-	0,01	-	
		Інші відходи цієї підгрупи (брухт не металевий)	-	2,2	-	
		Відходи пластмас (відпрацьовані гумовотехнічні вироби)	-	0,1	-	
		Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами	-	0,585	-	
		Дерев'яна упаковка	-	0,32	-	
		Паперова та картонна упаковка	1,233	0,483	1,716	Силосно-пакувальна дільниця, Кам'янський завод

		Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	-	411,04	-	
		Змішані побутові відходи	-	104,68	-	
5	КП “Дніпро-водоканал” ДМР	Мул	240770,73	2101,75	242872,48	Муловідвал, поля компостування, мулові майданчики
		Пісок	39519,79	1206,61	40726,4	Муловідвал, піскові майданчики
6	АТ “Південний гірничо-збагачувальний комбінат”	Батареї акумуляторні свинцеві відпрацьовані	0,117	-	0,117	Територія підприємства
		Відходи лакофарбових матеріалів та тара з-під ЛФМ	-	0,3	-	-
		Пил абразивно-металевий	-	0,047	-	-
		Конденсат компресорного устаткування	-	0,002	-	-
		Масла відпрацьовані	-	42,48	-	
		Фільтри масляні та паливні відпрацьовані	-	0,998	-	-
		Тара використана з-під хімічних речовин	-	0,001	-	-
		Відходи розкритих порід	-	6994802,808	-	МВВ “Відвал “Лівобережний”
		Шлами збагачення залізної руди	-	13756987	-	МВВ: “Хвостосховище “Войково”, “Хвостосховище “Об’єднане. Перша карта”, “Об’єднане. Друга карта”

		Матеріали фільтрувальні відпрацьовані	-	24,98	-	-
		Відходи гумовотехнічних виробів	-	1,292	-	-
		Бій скла	-	0,446	-	-
		Відходи побутові	-	967,867	-	-
		Відходи деревини	20,572	-	-	-
		Шлами зливової каналізації	-	1,011	-	-
		Відходи будівельні	-	72,489	-	-
		Відходи абразивних матеріалів	-	0,081	-	-
		Відходи теплоізоляційних матеріалів	-	1,5	-	-
		Брухт та відходи чорних металів	433,316	6328,534	750,398	Територія підприємства
		Брухт та відходи кольорових металів	3,16	40,005	9,53	Територія підприємства
		Відходи електроізоляційних матеріалів	-	0,29	-	-
		Шини автомобільні відпрацьовані	36,999	-	-	-
		Накладки гальмівних колодок залізничного та автомобільного транспорту відпрацьовані	-	0,9	-	-
		Відходи полімерів	-	0,28	-	-
		Спецодяг зношений	0,132	0,492	-	-
		Спецвзуття зношене	-	0,687	-	-

		Оргтехніка відпрацьована	-	0,96	-	-
		Тара забруднена	-	1,46	-	-
		Ізолятори електричні відпрацьовані	-	0,344	-	-
		Відходи зварювальних матеріалів	0,013	0,597	-	-
		Використана пакувальна полімерна тара	0,205	5,195	-	-
		Бій скла хімічного посуду	-	0,028	-	-
		Відпрацьована сальникова набивка	-	0,028	-	-
7	ПрАТ “Центральний гірничо- збагачувальн ий комбінат”	Люмінесцентні лампи та інші ртутьмісні відходи	0	0,052	0	-
		Свінцеві батареї	10,632	0,249	0	-
		Нікелево- кадмієві батареї	1,277	0	0	-
		Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї	0	0,037	0	-
		Інші моторні, індустріальні та мастильні оливи	31,284	85,631	31,415	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ “ЦГЗК”

		Антифризні рідини, що містять небезпечні речовини	0	0,01	0,01	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами	0	9,482	0,662	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Шлами масло-водовідокремлювачів	0	18	0	-
		Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини	0	1,25	0	-
		Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами	0	6,82	0,72	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Небезпечні компоненти інші, ніж зазначені за кодами з 16 01 07 по 16 01 11 та кодами 16 01 13 і 16 01 14	0	0,001	0,001	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Гальмові колодки, що містять	0	0,3	0	-

		азбест				
		Пилоподібні та порошкоподібні відходи інші, ніж зазначені за кодом 01 03 07	0	4	0	-
		Кольорові метали	29,366	127,726	0	-
		Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені зв кодами 17 06 01 і 17 06 03	0	0,005	0	-
		Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05	90,97	13,93	0	-
		Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні)	0	28115960	0	-
		Інші відходи цієї підгрупи	21966,358	430351,092	61744,8	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Хвости інші, ніж зазначені в 01 03 04 та 01 03 05	0	5604925	0	-
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	0	26,633	0,065	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"

		Скло	0 0	0,01	0	-
		Відходи керамічних виробів, цегли, черепиці та інших керамічних будівельних матеріалів (після термічних процесів)		14,215	4,5	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Папір і картон	0	0,01	0	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж позначені в 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	0	678	0	-
		Відходи обладнання інші, ніж зазначено за кодами з 16 02 09 по 16 02 13	0	0,025	0,005	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
		Чорні метали	282,793	3702,238	0	-
		Водні шлами від очищення котлів інші, ніж зазначені в 10 01 22	0	0,005	0	-
		Шлами від оброблення міських стічних вод	0	0,3	0,3	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"

		Змішані побутові відходи	0	1230,45	0	-
		Водні рідкі відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 10 01	0	0,02	0	-
		Лікарські препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 02 07	0	0,003	0	-
		Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35	0	0,01	0	-
		Шлами від біологічного оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 11	0	0,7	0,55	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
8	АТ "Об'єднана гірничо-хімічна компанія" (Філія "Вільногірський гірничо-металургійний комбінат" АТ "ОГХК")	Відходи комунальні (міські) змішані, у т.ч. сміття з урн (тверді побутові відходи)	-	36,155	-	-
9	ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"	Відходи від перероблення шлаку		281356,2	-	
		Відходи випалу та гашення вапна	-	248,48	-	
		Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи	3,711	21,858	9,106	Склад цеху підготовки виробництва
		Пластмасова упаковка	0,483	3,989	4,472	Склад цеху підготовки виробництва

	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами	-	0,943	0,943	Склад цеху підготовки виробництва
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	0,56	21,491	15,199	Склад цеху підготовки виробництва
	Свинцеві батареї	0,97	-	0,97	Склад цеху підготовки виробництва
	Відпрацьовані шліфувальні тіла і шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20	1,418	-	1,418	Склад цеху підготовки виробництва
	Відпрацьовані шини	-	3,241	3,241	Склад цеху підготовки виробництва
	Компоненти, видалені з відходів обладнання інших, ніж зазначено за кодом 16 02 15	-	45,43	-	
	Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03	-	2989,681	-	

		Ізоляційні матеріали, що містять азбест	-	0,36	0,36	Склад цеху підготовки виробництва
		Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 та 17 06 03	0,12	11,371	3,408	Склад цеху підготовки виробництва
		Відходи кольорових металів	4,154	30,698	-	
		Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	-	28148,983	-	
		Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (перев'язувальний матеріал, вата, рукавички відпрацьовані, ампули відпрацьовані, обладнання та інструменти медичні відпрацьовані, шприці з голками, одноразовий одяг, тощо)	-	0,201	-	
		Лікарські препарати інші, ніж зазначено за кодом 18 01 08	-	0,006	-	
		Інші відходи цієї підгрупи	0,306	-	-	

		Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини	-	1,04	1,04	Склад цеху підготовки виробництва
		Папір та картон	0,347	5,21	5,557	Склад цеху підготовки виробництва
		Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	0,055	0,58	0,635	Склад цеху підготовки виробництва
		Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35	-	5,379	5,379	Склад цеху підготовки виробництва
		Пластмаса	2,399	5,311	6,311	Склад цеху підготовки виробництва
		Змішані побутові відходи	-	183,57	-	
		Пластмаси і гума	16,47	-	16,47	Склад цеху підготовки виробництва
10	ПрАТ "Суха Балка"	Пуста порода	0	192328	0	Проведення гірничо-технічної рекультивації
		Свинцеві батареї	2,239	0,749	0	-
		Відходи деревини	0	0,2	0	-
		Деревина, що містить небезпечні речовини	0	0,44	0,04	Склад вторсировини
		Пластмаси та гума	16,528	6,992	0	-

		Відходи електричного та електронного обладнання	0,112	0,5	0,013	Склад вторсировини
		Відходи неорганічної хім.продукції	0	4,768	0	-
		Пластмаса	0	0,586	0,011	Склад вторсировини
		Спецодяг та спецвзуття зношене	1,478	9,729	0,001	Склад вторсировини
		Мастильно-охолоджувальна рідина	0	0,0036	0	-
		Упаковка, що містить залишки або забруднена неб.речовинами	0	0,071	0	-
		Скло	0	0,029	0	-
		Відходи процесів зварювання	0	0,069	0	-
		Відпрацьовані шліфувальні тіла	0	0,031	0	-
		Ізоляційні матеріали	0	0,036	0	-
		Абсорбенти, фільтровальні матеріали	0,065	0,191	0	-
		Інші моторні мастила	0	2,859	2,859	Склад вторсировини
		Шини відпрацьовані	0	23,379	0	-
		Папір та картон	3,196	23,703	7,099	Склад вторсировини
		Змішані відходи будівництва	0	58,75	0	-
		Змішані побутові відходи	0	90,6	0	-
11	АТ "Кривбас-залізрудком"	Пусті породи	13 500 000,00	-	13 500 000,00	МБВ "Склад пустих порід" ШУ "Покровське"

		Пусті породи	1658461	53553	1712014	МБВ "Склад пустих порід шахти "Покровська"
12	АТ "Покровський гірничо-збагачувальний комбінат"	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 06	0	7	0	Передано згідно договору №У439/03 від 17.07.2024 суб'єкту господарювання у сфері управління відходами ТОВ "Утільвторпром", код ЄДРПОУ 39447017
		Пластмаса	0	0,025	0	
		Змішана упаковка	0	0,02	0	
		Одяг	0	0,08	0	
		Шлам від оброблення міських стічних вод	0	0,095	0	
		Відходи обладнання інші, ніж зазначено за кодами з 16 02 09 по 16 02 13	0	0,042	0	
		Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 та 01 03 05	152 531 662,61	0	##### #	Шламосховища "Криві Луки", "Чкалівської збагачувальної фабрики", "Сухий Чортотлик", "Балка Свиначевського"
13	ПрАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"	Лампи люмінесцентні та інші ртутьмісні відходи (Відходи ртутьмісні, в т.ч. люмінесцентні лампи, термометри та інше)	0	0,174	0	
			3,004	0	0	

		Свинцеві батареї (Відпрацьовані акумулятори свинцево-кислотні)				
		Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї (Батареїки відпрацьовані)	0	0,04	0	
		Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи (Відпрацьовані моторні масла та мастила)	98,14	59,589	59,589*	
		Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи (Відпрацьовані індустриальні масла, інші нафтопродукти)	7,643	22,197	4,300*	
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені),	0	2,25	0,150*	
		обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Промаслене ганчір'я)				

		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Промаслений пісок, ґрунт)	0	2,485	0,250*	
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Відпрацьовані фільтри, забруднені нафтопродуктами)	0	32,7	2,700*	
		Шлами масло-водовідокремлювачів (Шлам автомийки)	0	4,5	0	

		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Відпрацьовані сорбенти очисних споруд, бони)	0	0,02	0	
		Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини (Відходи ГТВ забруднені нафтопродуктами)	0	0,05	0	
		Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами (Тара, забруднена лакофарбовими матеріалами та нафтопродуктами)	0	1,1	0	
		Відходи фарб, лаків, що містять органічні розчинники або інші небезпечні речовини (Відходи лакофарбових матеріалів)	0	0,12	0	

		Небезпечні компоненти інші, ніж зазначені за кодами з 16 01 07 по 16 01 11 та за кодами 16 01 13 і 16 01 14 (Відходи сальникової набивки)	0	0,1	0,100*	
		Гальмівні колодки, що містять азбест (Відпрацьовані гальмівні накладки на колодки та колодки)	0	0,125	0	
		Пластмаси та гума (Відходи гумовотехнічних виробів)	0	73,76	0	
		Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені в 17 06 01 та 17 06 03 (Відходи електроізоляційних матеріалів)	0	0,04	0,040*	
		Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів, ніж зазначені за кодом 16 11 05 (Брухт вогнетривів)	294,33	403,27	0	

		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відпрацьовані повітряні фільтри транспортних засобів)	0	0,58	0	
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відходи фільтротканини)	0	55,44	5,400*	
		Скло (Склобій)	0	0,36	0	
		Пластмаси та гума (Відходи конвеєрних стрічок, канатів гумовотросових, гумометалевого футерування)	0	229,48	0	
		Пластмаса (Відходи полімерів)	0	0,07	0	
		Папір та картон (Макулатура паперова та картонна)	0	5,68	0	

		Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені за кодом 03 01 04 (Відходи деревини)	0	2,9	0	
		Відходи обладнання інші, ніж зазначено за кодами з 16 02 09 по 16 02 13 (Відходи електрощіток графітових)	0	0,04	0	
		Шлами від оброблення міських стічних вод (Мул дощової каналізації)	0	0,5	0	
		Водні рідкі відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 10 01 (Конденсат компресорних установок)	0	12,2	0	
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відпрацьований спецодяг)	0	0,04	0	

		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відпрацьоване спецвзуття)	0	0,12	0	
		Чорні метали	338,074	4972,682	0	
		Кольорові метали	8,788	13,71	0	
		Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03 (Будівельні відходи)	0	1060,5	0	
		Змішані побутові відходи (Побутові відходи)	0	1104,1	0	
		Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкриті породи)	0	44693406,8	38500193,76	Відвал
		Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і	0	10264135	7723559	Хвостосховище
14	ПрАТ "ЮЖКОКС"		34247,541	-		МВВ №147/15 від 28.09.2015

		01 03 05 (Хвости збагачення) Відходи виробничо-технологічні інші, не позначені іншим способом, або відходи від комбінованих процесів коксохімічного виробництва			34212,091	“Накопичувачі рідких хімічних відходів”
15	АТ “ДНІПРОАЗОТ”	Масла технічні відпрацьовані	0,261	0,199	-	-
		Будівельні відходи	-	66,54	-	-
		Тверді побутові відходи	-	120,75	-	-
16	ПрАТ “ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ”	01 01 02 Відходи видобування неметалічних корисних копалин (нерудні)	1 071 474,00	-	1 071 474,00	Породний відвал ФІЛІЇ “ЦЗФ ПАВЛОГРАДСЬКА”
	Філія “ЦЗФ ПАВЛОГРАДСЬКА”	01 04 12 Хвости та інші відходи від промивання та очищення корисних копалин інші, ніж зазначені в 01 04 07 та 01 04 11	1 891 089,00	-	1 891 089,00	Породний відвал ФІЛІЇ “ЦЗФ ПАВЛОГРАДСЬКА”
		01 04 12 Хвости та інші відходи від промивання та очищення корисних копалин інші, ніж зазначені в 01 04 07 та 01 04 11	11 756 000,00	-	11 756 000,00	Хвостосховище в балці Стуканова
17	ПрАТ “ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ” Філія “ПУМТП”	Деревина та вироби з деревини зіпсовані або використані	503,352	840,333	1343,685	Майданчик з твердим покриттям на території підприємства (дільниці)
		Одяг захисний зіпсований, відпрацьований чи забруднений	-	0,103	-	Майданчик з твердим покриттям на території підприємства (дільниці)

		Відходи комунальні змішані, у т.ч. сміття з урн	-	206,98	-	В металевих контейнерах на території структурних підрозділів підприємства
18	ПрАТ "ДТЕК Павлоград-вугілля" Філія "Соцвугілля"	Шлам, що утворився від освітлення води (промислові відходи мулу від ставків-накопичувачів)	172289,86	751,65	173041,51	МБВ: Ставок"-освітлювач шахтних вод в б. Свідівок", Ставок"-накопичувач шахтних вод в б. Таранова"
		Гірнична порода	21077006,1	326053,2	21403059,3	МБВ "Породний відвал"
		Мули, що утворюються від освітлення води	6070	570	6640	МБВ "Породний відвал"
19	ПрАТ "ДТЕК Павлоград-	Порода гірська	11970352	88635	12058987	МБВ "Породний відвал "Шахта "Ювілейна"
	вугілля" ВП "Шахто-управління Першотравенське"	Шлам, що утворюється від освітлення води	174356	350	174706	МБВ "Породний відвал "Шахта "Ювілейна"
20	ПрАТ "ДТЕК Павлоград-вугілля" ВСП"Шахто-управління Дніпровське"	Відходи видобування неметалічних корисних копалин (нерудні)	12688597,79	183043,15	12871640,94	МБВ "Породний відвал"
		Шлами від іншого оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 13	17140,529	482,813	17623,342	МБВ "Породний відвал"
21	КП ДОР "АУЛЬСЬКИЙ ВОДОВІД"	Шлами від оброблення міських стічних вод	27032,62	1326,68	28359,3	Мулові ставки
		Компlost з осаду пісколовок	1388,39	67,41	1455,8	Мулові майданчики
						Мулові майданчики

22	ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг”	Свінцеві батареї (акумулятори відпрацьовані (кислотні))	46,695	45,889	75,184	Спеціально обладнані місця
		Окремо зібрані електроліти з батарей та акумуляторів (Електроліт зі стаціонарних батарей)	10,1	-	-	-
		Нікелево-кадмієві батареї (Акумулятори відпрацьовані)	0,217	0,022	0,239	Спеціально обладнані місця
		Лужні батареї (крім зазначених за кодом 16 06 03) (Акумулятори відпрацьовані лужні)	0,415	-	0,415	Спеціально обладнані місця
		Мінеральні мастила та оливи, нехлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи (Відходи технічних масел (моторні, індустріальні))	59,276	133,787	76,309	Спеціально обладнані місця
		Інші відходи цієї підгрупи (Відходи технічних масел (змішані масла, турбінні, компресорні))	30,339	35,182	64,831	Спеціально обладнані місця
		Мінеральні гідравлічні нехлоровані мастила (оливи) (Відходи технічних масел (гідравлічні))	1,936	-	1,936	Спеціально обладнані місця
		Травильні кислоти (Розчин травлення відпрацьований)	0,003	-	0,003	Спеціально обладнані місця

		Шлами та фільтрувальні кеки, що містять небезпечні речовини (Шлам ванн цинкування)	0,014	-	0,014	Спеціально обладнані місця
		Осади (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві, що містять небезпечні речовини (Шлам ванн хімічної розпарки (миття)	0,02	0,004	0,024	Спеціально обладнані місця
		Масляні фільтри (Елементи фільтрів відпрацьовані (масляні і паливні фільтри)	0,084	20,627	0,074	Спеціально обладнані місця
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Матеріали обтиральні відпрацьовані (в т.ч. промаслені матеріали))	1340,038	22,529	1340,057	1339,311 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 0,746 – спеціально обладнані місця
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними	1267,833	13,275	1268,264	1266,915 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”;

		речовинами (Замаслений пісок та інші матеріали)				1,349 – спеціально обладнані місця
		Тверді частинки (відходи) із пісковловлювачі в і масловодовідокр емлювачів (Шлам миття машин)	628,26	0,15	628,06	628,060 – MBV “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х шлаків, тимчасове)”
		Шлами від механічного оброблення, що містять небезпечні речовини (Шлам відпрацьованої змащу- вально- охолоджуючої рідини)	25,301	2,107	25,33	25,301 – MBV “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х
						шлаків, тимчасове)”; 0,029 – спеціально обладнані місця
		Фарби, чорнила, клеї та смоли, які містять небезпечні речовини (Відходи лакофарбових матеріалів)	315,942	1,648	315,96	315,721 – MBV “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х шлаків, тимчасове)”; 0,239 – спеціально обладнані місця
		Шлами та тверді відходи, які	218,584	-	218,584	217,860 – MBV “Місце

		містять інші розчинники (Шлам хімічної чистки одягу)				розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове); 0,724 – спеціально обладнані місця
		Шлами від фізико-хімічного оброблення, що містять небезпечні речовини (Шлам миття деталей)	5,2	0,006	5,206	5,200 – МВВ "Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове); 0,006 – спеціально обладнані місця
		Відходи, що містять оливи та нафтопродукти	-	5	5	Спеціально обладнані місця
		(Залишки очистки резервуарів для зберігання, які містять нафтопродукти)				
		Вугільна смола та просмолені продукти (Шлам очистки газопроводів)	0,45	0,71	-	-
		Шлак неперероблений (Шлак доменний)	36753016,25	997518,972	36909654,4	МВВ "Відвали шлаків доменного виробництва"

		Відходи від перероблення шлаку (Шлак доменний гранульований)	10948070,54	-	10435650,37	9392875,246 – МВВ “Відвал “Дальній відходів розробки кар’єрів руди залізної” ; 1042775,119 – МВВ “Складування доменного гранульованого шлаку на території комплексу ДП-9 ДЦ-2”
		Шлак неперероблений (Шлак сталеплавильний)	56670655,21	275673,711	56839984,65	МВВ “Відвали шлаків сталеплавильного виробництва”
		Інші компоненти, не зазначені в цій групі (Відходи перевезення металошихти)				21207,432 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Інші компоненти, не зазначені в цій групі (Відходи перевезення металошихти)	4598,86	-	3219,71	76,650 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”;
						3143,060 – спеціально обладнане місце
		Прокатна окалина (Окалина первинна)	3,16	-	-	-
		Прокатна окалина (Окалина вторинна)	103028,175	4738,052	101576,287	90173,168 – МВВ “Акумулююча місткість складування окалини з вторинних відстійників прокатних цехів”; 11403,119 – вторинні відстійники прокатних цехів

		Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03 (Вогнетривкий брукт)	939120,928	9313,86	897374,028	254737,174 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 642636,854 – ВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Деревина (Шпали залізнодорожні відпрацьовані (дерев'яні)	19838,856	807,886	19777,144	12875,0 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 3201,870– МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 3700,274 – спеціально обладнані місця
		Дорожній балласт (щебінь) інший, ніж зазначений за кодом 17 05 07 (Балласт залізнодорожний відпрацьований)	212661,896	14117,88	193376,186	89314,926 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 104061,260 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”;

		Бетон (Шпали залізнодорожні відпрацьовані (бетонні))	255,64	605	255,64	174,840 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 80,800 – спеціально обладнані місця
		Відходи від знепісочування (Шлам ливневих стоків)	6161,311	0,354	6161,865	342,117 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних
						шлаків, тимчасове”); 5819,338 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,410 – спеціально обладнані місця
		Відходи від оброблення (очищення) охолоджувальної води інші, ніж зазначені за кодом 10 02 11 (Шлам градирень)	7706,331	-	7706,331	6556,0 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове”); 1150,331 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

		Шлами від очищення (освітлення) води (Шлам хімічної очистки води ТЕЦ)	301161,556	7075,82	308237,376	МБВ "Комплекс споруджень шламонакопчувачів металургійного виробництва"
		Солідифіковані відходи інші, ніж зазначені за кодом 190306 (КЕК хімічної очистки води ТЕЦ)	7327,42	29,18	7356,6	5992,220 – МБВ "Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)"; 1364,380 – МБВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів"
		Інші відходи цієї підгрупи (Фільтруючий матеріал хімічної очистки води відпрацьований)	1402,86	50,01	1452,87	208,0 – МБВ "Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)"; 1244,870 – МБВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів"

		Насичені або відпрацьовані іонообмінники (Смоли іонообмінні відпрацьовані)	503,599	7,88	511,479	117,419 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 394,060 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Відходи випалу та гашення вапна (Відходи випалу вапна (недопал)	38662,223	1496,49	38261,703	17582,351 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 20679,352 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Донна зола, шлак і котловий пил (крім котлового пилу, зазначеного за кодом 10 01 04) (Шлак паливний (попіл)	411,885	0,02	411,885	317,479 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 94,406 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

		Відходи підготовки шихти до термічного оброблення (Відсів вапняку)	10795,611	13368,214	7000,025	Спеціально обладнані місця
		Відходи процесів зварювання (Шлак флюсовий від наплавлювальних верстатів)	4599,194	14,634 (обсяги розміщення відходів ТОВ "ЛМЗ")	4613,828	2426,342 – МВВ "Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)"; 2187,482 – МВВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів" 0,004 – спеціально обладнані місця
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не незазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	518,05	-	518,05	125,070 – МВВ "Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)";
		(Абсорбенти забруднені (сілікагель відпрацьований)				392,980 – МВВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів"

		Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 170601 і 170603 (Відходи електроізоляції)	428,512	4,889	428,512	428,512 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”
		Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05 (Відходи теплоізоляційних матеріалів)	10128,206	67,499	10195,705	2399,750 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 7795,455 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,500 – спеціально обладнані місця
		Гідроксид кальцію (Відходи карбіду кальцію)	592,38	0,319	592,38	497,522 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 95,177 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Тирса, стружка, обрізка, дере-	6618,891	147,367	6716,307	1251,023 – МВВ “Місце

		вина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені законом 03 01 04 (Відходи деревини)				розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х шлаків, тимчасове)”; 5434,968 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 30,316 – спеціально обладнані місця
		Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20 (Круги абразивні відпрацьовані)	230,276	1,467	230,033	218,406 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х шлаків, тимчасове)”; 11,627 – спеціально обладнані місця
		Пил та дрібні залишки чорних металів (Пил абразивно- металевий)	499,586	0,711	499,602	499,469 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х шлаків, тимчасове)”; 0,133 – спеціально обладнані місця

		Пластмаси та гума (Матеріали гумові відпрацьовані)	2788,226	231,847	2822,345	754,191 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове); 1482,099 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 586,055 – спеціально обладнані місця
		Гальмові колодки інші, ніж зазначені за кодом 16 0111 (Накладки гальмівних колодок відпрацьовані)	2,01	2,848	2,138	1,993 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове); 0,142 – спеціально обладнані місця
		Відпрацьовані шини (Шини відпрацьовані)	229,161	357,274	298,909	Спеціально обладнані місця
		Змішана упаковка (Відходи тари та пакувальних матеріалів)	-	129,596	0,296	Спеціально обладнані місця
		Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (Відходи клінічні)	0,22	1,44	0,22	Спеціально обладнані місця

		Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 0121, 200123 і 200135 (Відпрацьована оргтехніка, деталі)	1,559	3,961	-	-
		Скло (Склобій (від будівництва та знесення)	8,173	0,01	8,183	Спеціально обладнані місця
		Папір та картон (Макулатура)	2,83	7,587	2,717	Спеціально обладнані місця
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше незазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (Утиль)	0,747	3,279	1,712	Спеціально обладнані місця
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше незазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 819,977 (Матеріали фільтрувальні відпрацьовані (рукава фільтрувальні, фільтротканина відпрацьована))		41,521	826,453	740,044 – MBV “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове”); 75,871 – MBV “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 10,538 – спеціально обладнані місця

		Ізоляційні матеріали, що містять азбест (Паронітові прокладки відпрацьовані)	29,482	1,006	29,516	29,435 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,081 – спеціально обладнані місця
		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше незазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (Відпрацьована сальникова набивка)	22,584	0,361	22,945	22,830 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,115 – спеціально обладнані місця
		Металева упаковка (Тара від лакофарбових матеріалів використана)	36,461	1,692	36,704	36,397 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,307 – спеціально обладнані місця
		Металева упаковка (Тара від масел та мастил використана)	20,505	16,309	20,59	20,163 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 0,427 – спеціально обладнані місця
		Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали	0,002	-	0,002	Спеціально обладнані місця

		інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20 (Відпрацьовані абразивні матеріали (шкурки шліфувальні))				
		Відходи кольорових металів (Брухт кольорових металів)	261,331	157,438	260,092	Спеціально обладнані місця
		Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05 (Вспушений перлітовий пісок відпрацьований)	2771,68	5,14	2776,82	2687,890 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 88,930 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 0901, 170902, 170903 (Будівельні відходи)	1366389,99	352617,07	1213675,579	49719,100 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 1163955,599 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,880 – спеціально обладнані місця

		Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил графітовмісний)	8,5	-	8,5	Спеціально обладнані місця
		Тверді відходи оброблення (очищення) відхідних газів інші, ніж зазначені за кодом 10 13 12 (Пил вапняно-вапняковий)	190,69	27258,7	20,81	Спеціально обладнані місця
		Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13 (Шлами аглодоменного та сталеплавильного виробництва)	6751899,723	327445,694	6775453,475	МБВ "Комплекс споруджень шламонакопичувачів металургійного виробництва"
		Тверді відходи оброблення (очюдження) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил від очистки аспіраційного повітря при перевантаженні і шихти для виплавки сталі)	3821,7	712,38	3850,78	МБВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів"
		Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил залізовмісний сталеплавильного виробництва)	2114,03	354,96	2114,03	МБВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів"
		Тверді відходи оброблення	127164,854	9807,436	127164,854	102042,040 – МБВ "Місце

		(очищення) газів інші, ніж за- значені за кодом 10 02 07 (Пил ливарного двору)				розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х
						шлаків, тимчасове”); 25122,814 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж за- значені за кодом 10 02 07 (Пил феросплавів дільниці підготовки виробництва)	33,896	-	33,896	25,266 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильни х шлаків, тимчасове”); 8,630 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) га- зів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13 (Шлам фасоночавуноли варного цеху)	471,91	-	471,91	МВВ “Комплекс споруджень шламонакопичув ачів металургійного виробництва”
			13773,18	61,703	13834,883	

		Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13 (Шлам виробництва лиття з криці)		(обсяги розміщення відходів ТОВ "ЛМЗ")		МБВ "Комплекс споруджень шламонакопичувачів металургійного виробництва"
		Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за	16458,908	-	16458,908	МБВ "Комплекс споруджень шламонакопичувачів металургійного виробництва"
		кодом 10 02 13 (Шлам виробництва вилив-ниць)				
		Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкривні породи ГЗК)	837198800	5340100	837315800	149 496 600,0 – МБВ "Відвал "Степовий" відходів розробки кар'єрів руди залізної"; 346 665 200,0 – МБВ "Відвал "Дальній" відходів розробки кар'єрів руди залізної"; 341 154 000,0 – МБВ "Відвали №№ 2,3 відходів розробки кар'єрів руди залізної"

		Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і 01 03 05 (Хвости збагачення)	644593468,9	11837232,2	656024542,2	357055541,1 – МВВ “Хвостосховище “Об’єднане. Четверта карта”; 283307163,2 – МВВ “Хвостосховище “Миролюбівське” ; 15234389,1– МВВ “Хвостосховище “Центральне”; 427448,8– МВВ “Хвостосховище “III карта”
		Ливарні форми і формувальні суміші, які використовувалися, інші, ніж зазначені за кодом 10 09 07 (Відпрацьована	979611,56	10966,06 (обсяги розміщення відходів ТОВ	968092,849	647770,368 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії
		формувальна суміш (горіла земля))		“ЛМЗ”)		12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове”); 320322,481 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
		Відходи від переробки шлаку (Шлак фасонної вилівки)	97764,141	162,200 (обсяги розміщення відходів ТОВ “ЛМЗ”)	97926,341	74356,771 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове”); 23569,570 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

		Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 09 10 (Пил від очистки аспіраційного повітря ділянки обрубки та сумішеприготування)	1481,902	21,360 (обсяги розміщення відходів ТОВ "ЛМЗ")	1503,262	891,122 – МВВ "Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)"; 612,140 – МВВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів"
		Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 09 10 (Пил виробництва виливниць)	337,978	-	337,978	331,968 – МВВ "Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)"; 6,010 – МВВ "Полігон для поховання промислових та будівельних відходів"
						поховання промислових та будівельних відходів"
23	ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат"	Люмінесцентні лампи та інші ртуть вмісні відходи	0,065	0,064	0	
		Свинцеві батареї	2,76	0	0	
		Нікелево-кадмієві батареї	0,008	0	0	
		Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи	28,138	17,112	45,25	Структурні підрозділи
			0	3,266	0	

		Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами				
		Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти	0,15	0,075	0	
		Відпрацьовані шини	0	174,798	0	
		Змішані побутові відходи	0	596,307	0	
		Папір та картон	0	7,698	0	
		Чорні метали	253,067	2 374,40	0	
		Кольорові метали	8,502	12,041	0	
		Пластмаси та гума	0	295,12	0	
		Інші відходи цієї підгрупи (Відходи сухої магнітної сепарації)	3 785,00	0	0	
		Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкриті породи)	0	14 280 800,00	0	
		Хвости інші, ніж зазначені в 01 03 04 та 01 03 05 (Шлами і хвости збагачення)	0	4 946 219,00	0	

---

* тимчасове зберігання відходів.

За останнє десятиліття технології управління відходами практично не зазнали суттєвих змін, оскільки утворювачі відходів не приділяють належної уваги питанням охорони довкілля та раціональному використанню природних ресурсів регіону. Низькі ставки екологічного податку на розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (полігонах, хвостозвалищах, шламовідвалах), незадовільна робота природоохоронних органів, екологічних і громадських організацій не сприяють поліпшенню екологічної ситуації в регіоні. Аналогічна тенденція спостерігається щодо відходів, які видалено у спеціально відведених місцях на підприємствах – основних утворювачів та накопичувачів промислових відходів (Таблиця 2.1.4)

Як видно з наведених даних, переважає операція з видалення відходів на полігони або інші спеціально відведені місця, в той час як утилізація (відновлення) становить лише п'яту частину, а мінімальний обсяг відходів спалюється. Зважаючи на те, що «Національна стратегія управління відходів в Україні до 2030 р.» встановлює принцип ієрархії відходів, відповідно до неї слід в першу чергу попередити утворення відходів, забезпечити підготовку до повторного використання та рециклінг. Що створює необхідність розвитку інфраструктури управління відходами відповідно до пріоритетних методів управління відходами.

Зменшення обсягів спалюваних відходів, насамперед побутових, пояснюється закриттям сміттєспалювального заводу в м. Дніпро.

Характеризуючи управління відходами в Дніпропетровській області необхідно відмітити, що воно регламентується відповідними нормативними актами на державному, регіональному та місцевому рівнях, а також галузевими нормами і нормативами, однак єдина цілісна система на даний час відсутня, що є результатом сьогоdnішнього незадовільного стану цієї сфери не лише в межах громади, а й в цілому регіоні та країні. Особливо це стосується ведення обліку утворюваних відходів, яке не дає можливості здійснювати планування розвитку та інвестиційного забезпечення інфраструктури.

Аналіз управління побутовими відходами в межах Дніпропетровської області показує, що їх кількість щорічно збільшується в зв'язку із зміною структури споживання та збільшенням охоплення населення, бюджетних установ та

підприємств і організацій всіх форм власності послугами з управління побутовими відходами, які є результатом ціленаправленої діяльності місцевих органів самоуправління в даному напрямку за останні роки, насамперед з встановлення норм надання послуг з управління відходами та встановлення економічно обґрунтованих тарифів на управління ними для всіх категорій споживачів. Це стосується і великогабаритних відходів, які збираються в межах населених пунктів територіальних громад, хоча в цьому плані є певні проблеми, аналогічно як і впровадження роздільного збирання окремих компонентів (паперу, ластмас, скла, металу та упаковки), впровадження роздільного збирання небезпечних та інших відходів у складі побутових.

Основним способом видалення побутових відходів в Дніпропетровській області є їх захоронення на полігонах і сміттєзвалищах. Складування відходів проводиться за схемою: розрівнювання, ущільнення, ізоляція ґрунтом.

Вдосконалення логістики збирання побутових та інших видів відходів суттєво зменшило операційні витрати, однак парк спецавтотранспорту потребує постійного оновлення, особливо це стосується невеликих операторів ринку, які обслуговують підприємства та організації, а також приватні ЖЕКи та ОСББ тощо. Потребує вирішення питання оброблення побутових та інших відходів, утворених населенням та іншими категоріями клієнтів, зокрема їх сортування в місцях утворення. Особливість побутових відходів у тому, що вони є сумішшю змішаних різних матеріалів, що посилює їх можливий небезпечний вплив. Складна ситуація із управлінням побутовими відходами зумовлена відсутністю об'єктів відновлення побутових відходів. Разом з тим, органи місцевого самоврядування та виконавчої влади визначаються з методами та засобами роздільного збирання компонентів побутових відходів з урахуванням їх морфологічного складу, річного обсягу утворення, потреб у вторинних енергетичних та матеріальних ресурсах, органічних добривах, наявності підприємств, які можуть переробляти окремі компоненти побутових відходів та інших економічних факторів.

Для забезпечення впровадження роздільного збирання побутових відходів, придбання відповідного технологічного обладнання та впровадження новітніх технологій в сфері управління відходами в територіальних громадах області

необхідні додаткові джерела та збільшення обсягів фінансування, а також підтримка з боку держави.

Відсутня організація пунктів роздільного збирання побутових відходів (великогабаритних, ремонтних, відходів електричного і електронного обладнання, батарей і акумуляторів, шин, відходів упаковки, небезпечних, та інших відходів, що біологічно розкладаються). В регіоні ще не налагоджена система збору таких видів відходів як: будівництва та знесення, сільського господарства, шин, відпрацьованих олив, знятих із експлуатації транспортних засобів, відходи батарей та акумуляторів, медичних відходів та інших специфічних видів відходів. Це створює прогалину в ефективному управлінні потоками відходів, це в свою чергу, пов'язано із відсутністю інфраструктури попереднього оброблення відходів, не бажанням платити справжню вартість за управління зазначеними відходами, відсутністю вагомих механізмів контролю, штрафних санкцій та відповідальності, які б стимулювали до правильного управління відходами. Більшість із незареєстрованих потоків відходів відправляється на полігони побутових відходів або несанкціоновані звалища. Крім цього є питання використання спецавтотранспорту спеціалізованих підприємств для вивезення відходів із суміжних громад.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.07.2000 № 1120 «Про затвердження положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацію/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків» відділом державного екологічного нагляду (контролю) на митній території Дніпропетровської області при проведенні екологічного контролю вантажів, що перетинають державний кордон, перевіряються наявність дозволів на транскордонне перевезення відходів.

Хоча даний регіон і є досить розвинутим в харчопереробній та деревообробній промисловості і сільськогосподарському виробництві, його частка в утворенні відходів разом з лісовим і рибним господарством та мисливством складає до 10,0% відходів, але важливо враховувати, що дані категорії, за оцінками експертів, не в повному обсязі відображенні у статистичній інформації, тому реальний показник може відрізнятись.

Таблиця 2.1.4. Об'єкти інфраструктури управління відходами

№	Найменування об'єкту	Кількість
1	2	3
1	Об'єкти управління побутовими відходами	
1.1	Пункти роздільного збирання побутових відходів	0
	Діючі	
	Будуються	
	Закриті	
1.2	Сміттеперевантажувальні станції	0
	Діючі	
	Будуються	
	Закриті	
1.3	Сміттесортувальні станції	2
	Діючі	
	Будуються	
	Закриті	
1.4	Об'єкти відновлення відходів	0
	Діючі	
	Будуються	
	Закриті	
1.5	Об'єкти біологічного оброблення відходів (компостування)	0
	Діючі	
	Будуються	
	Закриті	
1.6	Місця розміщення відходів (у т.ч. полігони та звалища)	
	Діючі	228
	Будуються	
	Закриті	

2	Полігони для небезпечних відходів	0

Таблиця 2.1.5. Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2025)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної	Кількість непаспортизованих	Кількість паспортизованих	Паспортизовано МВВ за звітний
	одиниці (область, район)	МВВ, од. *	МВВ, од. *	період, од. *
1.	Дніпровський район	-	5	-
2.	Кам'янський район	8	3	-
3.	Криворізький район	89	44	2
4.	Нікопольський район	6	23	-
5.	Самарівський район	3	-	-
6.	Павлоградський район	-	3	-
7.	Синельниківський район	44	-	-
	Усього	150	78	2

* за даними міськвиконкомів та райдержадміністрацій Дніпропетровської області. З набранням чинності Закон України "Про управління відходами", статтею 25 якого визначено повноваження обласних державних адміністрацій, затвердження паспортів місць видалення відходів та ведення реєстру місць видалення відходів не відносяться до їх повноважень. постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 № 1279 затверджено Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, яким передбачено ведення обліку відходів та управління ними через інформаційну систему, держателем та адміністратором якої є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Вичерпний перелік суб'єктів господарювання, що займаються обробленням та видаленням відходів вказаний у Додатку 2.1.1.

Кількість наявних за даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області та запланованих Регіональним планом управління відходами в Дніпропетровській області до 2030 р. об'єктів управління побутовими, небезпечними відходами, відходами промисловості, рослинними відходами сільського та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревних та біовідходів наведена в Таблиці 2.1.5.

Інформація про розміщення місць видалення відходів (МВВ) на території громади за критерієм екологічної безпеки за даними Екологічного паспорту Дніпропетровської області та Регіонального плану управління відходами в Дніпропетровській області до 2030 р. наведена в Таблиці 2.1.6.

Таблиця 2.1.6. Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки*

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місць видалення відходів категорії		Місць видалення відходів категорії		Місць видалення відходів		Місць видалення відходів	
		Г – надзвичайно небезпечні		В – небезпечні		категорії Б – помірно небезпечні		категорії А – мало небезпечні	
		Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.
1.	Дніпровський район	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Кам'янський район	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Криворізький район	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Нікопольський район	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Новомосковський район	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Павлоградський район	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Синельниківський район	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього	-	-	-	-	-	-	-	-

• 09.07.2023 набрав чинності Закон України “Про управління відходами”, статтею 25 якого визначено повноваження обласних державних адміністрацій, до яких не відноситься ведення реєстру місць видалення відходів. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 № 1279 затверджено Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, яким передбачено ведення обліку відходів та управління ними через інформаційну систему, держателем та адміністратором якої є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Суттєвий вплив на обсяги утворення відходів та відсоток відходів, що відновлюються чи спалюються (менше 50%) має не достатній рівень впровадження технологій по відновленню відходів та кількості відповідної інфраструктури. Велика кількість відходів видалається у спеціально відведених місцях, що потребує відведення нових земельних площ, виводячи їх таким чином із експлуатації на довгі роки. Існує також частина відходів, для якої не існує інформації про їх остаточне розміщення. Крім інвестицій в нові об'єкти оброблення відходів потрібне, також інформування та консультування громадян і бізнесових структур, професійна PR діяльність щодо екологічних проблем та нових підходів до їх розв'язання.

Основа ефективного управління відходами – це фундаментальне законодавче забезпечення, регулятивні акти щодо управління ресурсоцінними компонентами відходів, припинення статусу відходів та затверджений порядок збирання і оброблення відходів, стратегії та стимули, які визначатимуть шляхи зменшення їх обсягів та способи відділення корисних матеріалів. Накопичення відходів призводить до погіршення стану навколишнього середовища та виникнення небезпечних ситуацій, не виключаючи й надзвичайні.

Відсутність обмежувальних механізмів щодо обсягів накопичення промислових відходів і площ, відведених під зберігання цих відходів, призводять до забруднення навколишнього природного середовища, поглиблюють техногенне забруднення атмосферного повітря та ґрунтових вод. Окрім того, великою проблемою є боротьба з несанкціонованими сміттєзвалищами.

Найбільша кількість відходів, що утворюється в Дніпропетровській області, це відходи промисловості, які включають промислові відходи, відходи видобувної

промисловості та відходи будівництва та знесення, обсяги утворення яких становить понад 40% загальної кількості утворюваних відходів.

Однак дана цифра є лише розрахунковою, оскільки у зв'язку з військовою агресією росії проти України, відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупинили оприлюднення більшості статистичної інформації, в т. ч. про обсяги утворюваних відходів промисловості. Тому аналіз здійснено на основі наявних оперативних даних та наданих промисловими підприємствами.

Із загального обсягу утворених відходів майже 98,7% припадає на промислові відходи, що утворились унаслідок економічної діяльності підприємств та організацій, а біля 1,3 % - у домогосподарствах. Через спад виробництва в умовах війни, у Дніпропетровській області за період 2022 року, обсяги утворення промислових відходів зменшилися на 60%, а обсяги розміщення - на 67%.

2.1.2. Інституційна структура управління відходами

Згідно з законами України «Про управління відходами» та «Про місцеве самоврядування в Україні» управління відходами здійснюється на національному, регіональному, місцевому рівнях та підприємствами, установами та організаціями усіх форм власності, які є: утворювачами відходів, що подають декларацію про відходи або суб'єктами господарювання у сфері управління відходами.

Суб'єктами системи управління відходами виступають:

- утворювачі відходів (населення, організації);
- суб'єкти господарювання у сфері управління відходами;
- органи державної влади та місцевого самоврядування, що приймають управлінські рішення та виконують функції контролю у сфері управління відходами;
- інші зацікавлені сторони.

Утворювач відходів - фізична особа, юридична особа, в результаті діяльності якої утворюються відходи, а також суб'єкти управління відходами, які здійснюють

операції із сортування, змішування або інші операції, що призводять до зміни характеристик або складу відходів (права та обов'язки у сфері управління відходами зазначені у ст. 16 Закону «Про управління відходами»).

Суб'єкт господарювання у сфері управління відходами - юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства (комунальне або приватне підприємство) – права та обов'язки у сфері управління відходами зазначені у ст. 17 Закону «Про управління відходами».

Уповноважені органи виконавчої влади у сфері запобігання утворенню та управління відходами:

Національний рівень: Кабінет Міністрів України, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ), Державна екологічна інспекція України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба);

Регіональний рівень: Дніпропетровська обласна рада, Дніпропетровська обласна державна адміністрація (Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА, Департамент житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської ОДА та інші структурні підрозділи, які виконують завдання у сфері управління відходами), Державна екологічна інспекція Придніпровського округу, Головне управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області;

Місцевий рівень: сільські, селищні, міські, районні ради та структурні підрозділи, які виконують завдання у сфері управління відходами.

Національний рівень

На національному рівні реалізація політики у сфері управління відходами відноситься до компетенції:

Кабінету Міністрів України (КМУ) - загальне керівництво у сфері управління відходами, затвердження актів, що регулюють класифікацію відходів, дозвільну та ліцензійну систему, надання послуги з управління побутовими

відходами, порядків розроблення РПУВ та МПУВ, систему обліку та інформаційного забезпечення управління відходами.

До основних функцій КМУ також належать: координація роботи міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері управління відходами. (Повноваження у сфері управління відходами зазначені у ст. 19 Закону «Про управління відходами»).

Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України (Мінекономіки) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Мінекономіки є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері управління з відходами. (Повноваження у сфері управління відходами зазначені у ст. 20, 21 Закону «Про управління відходами»).

Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України (Мінінфраструктури) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України. Мінінфраструктури забезпечує формування та реалізує державну житлову політику у сферах благоустрою населених пунктів, житлово-комунального господарства, управління побутовими відходами, контролю житлово-комунального господарства. (Повноваження у сфері управління відходами зазначені у ст. 22 Закону «Про управління відходами»).

Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. МОЗ забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, а також захисту населення від інфекційних хвороб а також забезпечення формування державної політики у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення. (Повноваження у сфері управління відходами зазначені у ст. 24 Закону «Про управління відходами»).

Державної екологічної інспекції України (Держекоінспекція) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра економіки і який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання,

відтворення і охорони природних ресурсів, здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства щодо поводження з відходами. (Повноваження у сфері управління відходами зазначені у ст. 23 Закону «Про управління відходами»). Держекоінспекція здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені в установленому порядку територіальні органи (у Дніпропетровській області це Державна екологічна інспекція Придніпровського округу).

Громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюють громадські інспектори з охорони довкілля відповідно до законодавства.

Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) -має повноваження щодо контролю за дотриманням санітарних норм та безпеки, пов'язаних з відходами, які можуть впливати на здоров'я людей, зокрема через санітарно-епідеміологічну експертизу та контроль за харчовими продуктами.

Держпродспоживслужба не є основним органом, який регулює управління відходами в цілому але вона контролює аспекти, що стосуються епідеміологічної безпеки, що пов'язано з управлінням відходами.

Таблиця 2.1.2.1. Інституційна структура системи управління відходам на національному рівні

Орган / правова підстава (посилання на акт/положення)	Роль у сфері управління відходами	Перетин з РПУВ
Кабінет Міністрів України (КМУ) Закон України «Про Кабінет Міністрів України» (794-VII) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18	Визначає державну політику, затверджує стратегії/плани, приймає підзаконні акти (тарифи, реорганізація центральних органів)	Схвалення рамкових документів, якими керуються ОВА/громади; затвердження порядків погодження та затвердження РПУВ і МПУВ

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України (Мінекономіки) Постанова КМУ № 903 від 21.07.2025 «Деякі питання Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2025-п#Text	Формування та реалізація держполітики з управління відходами (включно з дозвільними документами та ведення реєстрів, СЕО/ОВД у частині довкілля)	Погодження регіональних планів; інформаційне забезпечення (ЕкоСистема), затвердження методик, що застосовуються при розробленні РПУВ
Державна екологічна інспекція України (ДЕІ) Постанова КМУ № 275 від 19.04.2017 Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-п#Text	Держнагляд (контроль) за додержанням вимог у сфері довкілля, у т.ч. управління відходами; припинення порушень та притягнення до відповідальності	Контроль за виконанням вимог під час реалізації регіональних/місцевих проєктів і діяльності суб'єктів управління відходами
Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (Мінінфраструктури) Постанова КМУ № 460 від 30.06.2015 Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-п#Text	Державна політика у сфері ЖКГ; методичні підходи до організації послуги з управління побутовими відходами; взаємодія з громадами повноваження визначені ст. 24 Закону України «Про управління відходами»	Погодження РПУВ, ведення звітності 1-ТПВ, методична підтримка ОМС
Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ) Постанова КМУ № 267 від 25.03.2015 Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-п#n8	Політика у сфері громадського здоров'я; медичні відходи, санітарні вимоги; повноваження визначені ст. 24 Закону України «Про управління відходами»	Методичні вимоги до потоків медичних відходів; інтеграція медичних відходів у РПУВ; взаємодія з ЗОЗ

Держпродспоживслужба Постанова КМУ від 2 вересня 2015 р. № 667 Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-p#Text	реалізація державної політики та здійснення нагляду у галузі санітарного та епідемічного благополуччя населення	здійснює державний ветеринарно-санітарний контроль за збором, утилізацією та знищенням загиблих тварин і відходів тваринного походження

Регіональний рівень

Дніпропетровська обласна державна адміністрація – місцевий орган державної виконавчої влади, здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці — області, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною обласною радою. Відповідно до статті 25 Закону України «Про управління відходами» до повноважень обласних державних адміністрацій у сфері управління відходами належить :

- 1) участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері управління відходами;
- 2) розроблення та реалізація регіональних планів управління відходами, здійснення оцінки ефективності їх виконання;
- 3) сприяння створенню об'єктів оброблення відходів у рамках співробітництва територіальних громад;
- 4) забезпечення реалізації заходів Національного плану управління відходами та Національної програми запобігання утворенню відходів;
- 5) створення умов для організації та будівництва об'єктів оброблення відходів;
- 6) взаємодія з органами місцевого самоврядування;
- 7) облік несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений;
- 8) ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ;
- 9) надання інформації, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи з населенням щодо управління відходами;

10) погодження місцевих планів управління відходами.

Структурні підрозділи обласної державної адміністрації, відповідальні за питання управління відходами:

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі – Департамент екології)

Положення затверджено Розпорядженням голови облдержадміністрації від 03.03.2025 № Р-92/0/3-25.

Департамент підпорядкований голові облдержадміністрації, а також підзвітний і підконтрольний Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України.

Основні завдання. Реалізація держполітики у сфері охорони навколишнього природного середовища та управління відходами, підготовка/координація програм і планів (зокрема РПУВ), організація моніторингу, участь у процедурах ОВД/СЕО в межах компетенції.

У галузі управління відходами Департамент екології:

- бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері управління відходами;
- забезпечує розгляд та погодження місцевих планів управління відходами;
- опрацьовує щорічні звіти про хід виконання місцевих планів управління відходами в частині досягнення локалізованих цільових показників місцевого плану управління відходами;
- забезпечує проведення моніторингу виконання регіонального плану управління відходами;
- забезпечує підготовку щорічної інформації про хід виконання регіонального плану управління відходами в частині досягнення локалізованих цільових показників регіонального плану управління відходами, розміщує інформацію відповідно до вимог законодавства.

Департамент житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі – Департамент ЖКГ)

Положення затверджено Розпорядженням голови облдержадміністрації від 28.07.2020 № Р-495/0/3-20.

Департамент підпорядкований голові облдержадміністрації, а також підзвітний і підконтрольний Мінінфраструктури, заступнику голови облдержадміністрації згідно з розподілом функціональних повноважень.

Основним завданням департаменту є: забезпечення реалізації державної політики у галузі житлово-комунального господарства (у тому числі у сфері питної води та питного водопостачання, теплопостачання, ціно-, тарифоутворення і розрахунків за житлово-комунальні послуги), житлової політики, благоустрою населених пунктів, поводження з побутовими відходами, поховання, у сфері будівництва, розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, інженерного захисту територій, будіндустрії та промисловості будівельних матеріалів, а також у галузях дорожнього господарства та будівництва, дорожньої інфраструктури, організації утримання мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення, балансоутримувачем яких є департамент (далі – дороги загального користування місцевого значення), мостів та штучних споруд на них на території області.

Департамент ЖКГ проекти розпоряджень голови облдержадміністрації у визначених законом випадках, проекти нормативно-правових актів з питань житлово-комунального господарства, ціно-, тарифоутворення і розрахунків за житлово-комунальні послуги, благоустрою населених пунктів, поводження з побутовими відходами.

У сферах благоустрою населених пунктів, поводження з побутовими відходами, галузі поховання Департамент ЖКГ:

1) здійснює:

- аналіз стану сфери благоустрою населених пунктів, поводження з побутовими відходами, галузі поховання;
- державний контроль за дотриманням санітарних правил, державних стандартів, інших нормативних документів у галузі поховання, а також правил благоустрою;
- інформування населення про здійснення заходів з благоустрою населених пунктів;

2) бере участь:

- у моніторингу виконання місцевих програм благоустрою населених пунктів;
- у проведенні щорічного всеукраїнського конкурсу “Населений пункт найкращого благоустрою і підтримання громадського порядку”;

3) розробляє та затверджує схеми санітарного очищення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці та організовує окреме збирання побутових відходів, інших видів відходів як вторинної сировини.

З питань ціно-, тарифоутворення та розрахунків за житлово-комунальні послуги Департамент ЖКГ:

1) здійснює моніторинг:

- розрахунків цін/тарифів на житлово-комунальні послуги;
- стану розрахунків підприємств житлово-комунального господарства за енергоносії, а також оплати населенням, юридичними особами наданих їм житлово-комунальних послуг;

2) бере участь у розробленні цільових і регіональних програм розвитку житлово-комунального господарства в межах компетенції департаменту;

3) взаємодіє з органами місцевого самоврядування з питань житлово-комунальних послуг та регулювання цін/тарифів у межах своїх повноважень;

4) проводить економічний аналіз динаміки складових цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, здійснює аналіз рівня та динаміки тарифів на житлово-комунальні послуги;

5) забезпечує комплексний та системний підхід до аналізу фінансово-економічного стану підприємств житлово-комунального господарства регіону з метою об'єктивної і всебічної оцінки досягнутих фінансових результатів;

6) надає методичну допомогу місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам і організаціям житлово-комунального господарства з питань формування заробітної плати на підприємствах галузі, діючої системи пільг і субсидій, проведення перерахунків розміру плати за надання житлово-комунальних послуг та з інших питань, що належать до компетенції департаменту.

Департамент охорони здоров'я Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі – Департамент охорони здоров'я)

Положення затверджено Розпорядженням голови облдержадміністрації від 15.01.2025 № Р-15/0/3-25¹.

Департамент забезпечує реалізацію державної політики в галузі охорони здоров'я, виконання актів чинного законодавства в галузі охорони здоров'я, державних стандартів, критеріїв та вимог, спрямованих на збереження навколишнього природного середовища і санітарно-епідемічного благополуччя населення.

Департамент економічного розвитку Дніпропетровської обласної державної адміністрації

Положення затверджено Розпорядженням голови облдержадміністрації від 14.04.2021 № Р-356/0/3-21

забезпечує реалізацію на території області державної політики у сферах зовнішньоекономічного, міжрегіонального співробітництва та інвестиційної діяльності, розвитку й підтримки малого і середнього бізнесу, споживчого ринку, ресторанного господарства та захисту прав споживачів.

Основними завданнями Департаменту є забезпечення реалізації в області:

- державної політики економічного і соціального розвитку;
- державної регіональної політики;
- державної політики у сфері інвестиційної діяльності та міжрегіональної співпраці;
- державної політики з питань розвитку підприємництва, державно-приватного партнерства, державної регуляторної політики;
- державної політики у сфері споживчого ринку та захисту прав споживачів;
- державної промислової політики;
- державної політики, спрямованої на розвиток агропромислового комплексу, харчової і переробної промисловості та гарантування продовольчої безпеки держави;
- державної політики щодо функціонування територіальних громад;

---

¹ Положення про Департамент охорони здоров'я
https://dozdniprooda.com.ua/site/uk/content/polozhennya-pro-departament-ohorony-zdorovy-dnipropetrovskoyi-oblasnoyi-derzhavnoyi?utm_source=chatgpt.com

- державної політики у сферах соціально-трудових відносин, оплати і належних умов праці, зайнятості населення, трудової міграції, охорони праці.

Департамент цивільного захисту

Положення затверджено Розпорядженням голови облдержадміністрації від 16.07.2015 № Р-410/0/3-15

Управління підпорядковано голові облдержадміністрації, заступникові голови облдержадміністрації згідно з розподілом функціональних повноважень, а також підзвітне Державній службі України з надзвичайних ситуацій. Виконує роботи з питань цивільного захисту та виконання заходів щодо придбання та використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру у Дніпропетровській області.

Державна екологічна інспекція Придніпровського округу² (далі – Інспекція), відповідно до *Наказу Державної екологічної інспекції України від 24 лютого 2023 р. № 40 «Про Державну екологічну інспекцію Придніпровського округу (Дніпропетровська та Кіровоградська області)»* є міжрегіональним територіальним органом Держекоінспекції та їй підпорядковується. Голови Дніпропетровської та Кіровоградської обласних державних адміністрацій координують діяльність Інспекції та сприяють їй у виконанні покладених на неї завдань.

Інспекція здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням територіальними органами центральних органів виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог законодавства:

з питань поводження з відходами, зокрема щодо:

---

² Положення про Державну екологічну інспекцію Придніпровського округу <https://prydnipro.dei.gov.ua/post/1471>

- дотримання вимог документів дозвільного характеру на здійснення операцій у сфері поводження з відходами ;
- складення і ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, реєстру місць видалення відходів;
- перевезення небезпечних відходів територією України та транскордонних перевезень відходів;
- збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення, захоронення відходів (у тому числі недопущення змішування та захоронення відходів, які можуть бути утилізовані);
- ведення первинного обліку кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, подання відповідної статистичної звітності в установленому порядку та паспортизації таких відходів;
- дотримання вимог нормативно-технічної та технологічної документації, погодженої в установленому порядку, під час виробництва продукції (крім дослідних зразків) з відходів чи з їх використанням;
- дотримання правил і режиму експлуатації установок, виробництв з оброблення та утилізації відходів;
- дотримання вимог екологічної безпеки під час транспортування, зберігання, використання, знешкодження та захоронення хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних речовин і відходів;
- своєчасного та повного здійснення заходів із захисту земель від засмічення та забруднення відходами;
- погодження схем санітарного очищення населених пунктів;

у сфері хімічних джерел струму в частині забезпечення екологічної безпеки виробництва хімічних джерел струму та утилізації відпрацьованих хімічних джерел струму, ведення обліку обсягів накопичення відпрацьованих хімічних джерел струму та передачі їх для утилізації;

Головне управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області (далі – Головне управління)³ відповідно до наказу Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту (далі - Держпродспоживслужби) від 08.09.2025 № 940 «Положення про Головне управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області», є територіальним органом Держпродспоживслужби та їй підпорядковане. Голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації координує діяльність Головного управління і сприяє йому у виконанні покладених на цей орган завдань. Головне управління забезпечує реалізацію державної політики, а саме:

1) у галузі ветеринарної медицини та безпеки харчових продуктів здійснює державний нагляд (контроль) за:

- дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження,
- організацією роботи зі збору, утилізації та знищення загиблих тварин і побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною.

2) у сфері державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства:

- здійснює державний санітарно-епідеміологічний нагляд (контроль) за дотриманням санітарного законодавства;
- здійснює санітарні заходи щодо охорони території України шляхом проведення державного санітарно-епідеміологічного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства, медико-санітарного контролю (огляду) з метою запобігання в'їзду на територію України матеріалів і відходів, що можуть створювати небезпеку для життя і здоров'я населення;
- здійснює в межах компетенції контроль за факторами середовища життєдіяльності людини, що мають шкідливий вплив на здоров'я населення.

Висновок

---

³ Положення про Головне управління Держпродспоживслужби
<https://dp.dpss.gov.ua/storage/app/sites/13/polozenia-pro-golovne-upravlinnia-dpss.pdf>

Для приведення інституційної структури у відповідність до вимог Закону України «Про управління відходами» необхідно: (1) Департаменту охорони здоров'я — формально закріпити повноваження щодо медичних відходів у закладах охорони здоров'я (роздільне збирання та маркування, тимчасове зберігання, передання ліцензованим операторам та звітування до ЕкоСистеми), а також методичний супровід і внутрішній контроль дотримання санітарних вимог; (2) Департаменту екології — оновити акти про підпорядкування і міжвідомчу взаємодію з урахуванням об'єднання Міндовкілля з Мінекономіки (вертикаль координації, методичні роз'яснення, узгодження РПУВ, адміністрування даних); (3) для всіх департаментів — гармонізувати термінологію (використання категорій «управління відходами», «операції з відновлення (R1–R13) / видалення (D1–D15) відходів», «послуга з управління побутовими відходами», «роздільне збирання відходів», «розширена відповідальність виробника (PBB)», «об'єкти оброблення відходів»), та додати функції відповідно до Закону України «Про управління відходами» (облік та ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений, сприяння створенню об'єктів оброблення відходів у рамках співробітництва територіальних громад та інші). Запропоновані зміни усунуть дублювання, прояснять відповідальність і забезпечать єдину методичну рамку, що є критично важливою для ухвалення управлінських рішень, прогнозування потоків і будівництва нових потужностей з оброблення відходів.

Місцевий рівень

Органи місцевого самоврядування у сфері управління відходами, реалізують повноваження відповідно до Закону України «Про управління відходами», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів.

Згідно вимог статті 26 Закону України «Про управління відходами»:

1. До повноважень сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить:

- 1) участь у реалізації державної політики у сфері управління відходами;
- 2) участь у розробленні та реалізації регіональних планів управління відходами;
- 3) затвердження місцевих планів управління відходами;

- 4) вирішення питань щодо розміщення на території відповідних територіальних громад об'єктів оброблення відходів;
- 5) створення пунктів роздільного збирання побутових відходів.

2. До повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить:

- 1) розроблення та реалізація місцевих планів управління відходами;
- 2) організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення;
- 3) визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;
- 4) визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;
- 5) запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;
- 6) організація роботи пунктів роздільного збирання побутових відходів;
- 7) забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів;
- 8) передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення;
- 9) надання інформації, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи серед населення щодо управління відходами;
- 10) визначення одиниці вимірювання обсягу наданої послуги з управління побутовими відходами;
- 11) затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами;
- 12) затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;
- 13) встановлення тарифів на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні);

- 14) укладення договорів з організаціями розширеної відповідальності виробників щодо запровадження приймання та роздільного збирання видів побутових відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника.

Відповідно ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключна компетенція сільських, селищних, міських рад:

- надання відповідно до законодавства згоди на розміщення на території села, селища, міста нових об'єктів, у тому числі місць чи об'єктів для управління відходами, сфера екологічного впливу діяльності яких згідно з діючими нормативами включає відповідну територію
- вирішення питань управління небезпечними відходами у складі побутових відходів відповідно до законодавства;
- затвердження місцевих планів управління відходами;
- визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать:

- організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення, знешкодження та захоронення трупів тварин;
- розроблення та реалізація місцевих планів управління відходами;
- затвердження норм надання послуг з управління побутовими відходами;
- визначення одиниці виміру обсягу наданих послуг з управління побутовими відходами;
- визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;
- запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;
- забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів;

- передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення;
- надання інформації та проведення просвітницької роботи серед населення щодо управління відходами;
- встановлення тарифу на послугу з управління побутовими відходами та тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів як окремих його складових;
- затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;

Відповідно до ст. 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (делеговані повноваження) до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження:

- здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;
- здійснення контролю за дотриманням юридичними та фізичними особами вимог у сфері управління відходами та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про управління відходами;

Аналіз ефективності, інституційної спроможності, можливостей, обмежень

В Дніпропетровській області окремого структурного підрозділу у сфері управління відходами, повноваження покладені на декілька департаментів. Нинішня інституційна модель не передбачає достатньої кількості штатних одиниць, які б системно опікувалися саме управлінням відходами (по всіх потоках: побутові, будівельні, промислові, небезпечні, медичні). Доцільно сформувати мінімальне ядро з 3–5 фахівців (політика/планування та РВВ; дані/реєстри/аналітика; інфраструктура/тарифи та ТЕО; медичні й небезпечні відходи; взаємодія з громадами), визначити чіткі посадові інструкції, KPI й канали координації з іншими департаментами та громадами, а також передбачити навчання і для уніфікації практик на рівні області.

Органам місцевої влади потрібно сприяти науково-дослідним розробкам для розв'язання проблем управління відходами, а також створення інформаційних систем для проведення якісного аналізу та моніторингу виконання регіонального

плану управління відходами. Це передбачає вивчення та поширення передового досвіду, накопичення статистичних та інших даних, необхідних для аналітичних розробок.

Місцева політика у сфері управління відходами повинна мати такі повноваження і можливості для їх реалізації:

- визначати та ранжувати за пріоритетністю місцеві екологічні проблеми шляхом аналізу накопиченої інформації та визначення пріоритетів;
- окреслювати найефективніші шляхи прийняття рішень з урахуванням першочерговості відповідальності муніципалітету за вирішення екологічних проблем;
- використовувати ринкові механізми державно-приватних відносин;
- знаходити маловитратні та економічно ефективні рішення, спрямовані на охорону довкілля та підвищення рівня екологічної безпеки шляхом удосконалення управлінської практики, запобігання забрудненню, мінімізації відходів і підвищення економічної ефективності;
- підвищувати обмін інформацією між громадами з метою вдосконалення процесу прийняття рішень у сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів;
- створювати механізми участі громадськості і промислових підприємств під час розроблення та впровадження місцевої екологічної політики;
- інформувати мешканців громади та залучати їх до процесу прийняття рішень.

Головна мета реалізації інституційного забезпечення екологічної політики в умовах децентралізації полягає в досягненні стійкості системи або зниженні рівня її невизначеності шляхом запровадження більш стійких і довготривалих механізмів взаємодії між окремими інститутами та структурними елементами системи. Необхідними передумовами інституційних трансформацій є повнота й узгодженість законодавчої бази, розмежування влади, власності та фінансів. Також достатньо уваги слід приділити дебюрократизації, пов'язаній зі звуженням адміністративного регулювання і контролю, що супроводжується підвищенням суспільної відповідальності, формуванням громадянсько-правових інститутів і організацій саморегулювання, а також удосконаленням законодавчої бази.

Дозвільна та ліцензійна системи

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів

Суб'єкти господарювання для здійснення операцій з оброблення відходів зобов'язані отримати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів до початку своєї діяльності (ст. 41 Закону України «Про управління відходами»). Суб'єкти господарювання, які є операторами установок, що провадять види діяльності, визначені у додатку до [Закону України](#) "Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення", та які в результаті господарської діяльності є утворювачами відходів або мають намір здійснювати чи здійснюють діяльність у сфері оброблення відходів, отримують інтегрований довкіллевий дозвіл на підставах і в порядку, визначених Законом України "Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення". За наявності інтегрованого довкіллевого дозволу дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, умови щодо яких визначені інтегрованим довкіллевим дозволом, не видається.

Видача, відмова у видачі, припинення дії дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів здійснюються відповідно до законів України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" та "Про адміністративні послуги" з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про управління відходами».

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів є безстроковим, крім дозволу на захоронення відходів, який видається на розрахунковий строк експлуатації полігона. Суб'єктам господарювання одночасно з видачою дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів присвоюється реєстраційний номер, відповідні дані вносяться до Реєстру суб'єктів господарювання у сфері оброблення відходів, який є складовою інформаційної системи управління відходами.

Ліцензування господарської діяльності з управління небезпечними відходами

Господарська діяльність з управління небезпечними відходами здійснюється суб'єктами господарювання на підставі ліцензії. Згідно з чинним законодавством до господарської діяльності з управління небезпечними відходами належить:

- комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів;

- збирання та зберігання небезпечних відходів для подальшого їх експорту з метою їх оброблення або видалення.

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами затверджені Постановою КМУ від 5.12.2023 р. № 1278 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами»⁴. Документ встановлює:

- порядок отримання ліцензії підприємствами, які мають намір працювати з небезпечним відходами – здійснювати їх збір, зберігання, оброблення, видалення;
- організаційні, кадрові та технологічні вимоги до таких підприємств та їх устаткування.

Важливим документом, на якому базується діяльність здобувача ліцензії, є Висновок з оцінки впливу на довкілля (або Висновок державної екологічної експертизи, отриманий до введення в дію ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля»).

Функціонування системи інформаційного забезпечення управління відходами

Функціонування системи інформаційного забезпечення управління відходами передбачає організований збір, оброблення та передавання релевантної інформації (формування інформаційних потоків), створення й підтримку баз даних, а також забезпечення своєчасного доступу заінтересованих сторін до необхідних відомостей.

Інформаційний механізм системи управління відходами має забезпечувати управлінські структури, підприємства, організації, громадськість та інші заінтересовані сторони оперативною й достовірною інформацією, необхідною для ухвалення управлінських рішень і розв'язання науково-виробничих та інших завдань, що постають у процесі діяльності у сфері управління відходами.

Така інформація включає дані про:

- утворення відходів та управління відходами у розрізі кожного виду відходів та окремих технологічних операцій;
- стан довкілля та впливи на нього, спричинені відходами чи технологічними операціями з їх оброблення (у т.ч. захоронення), а також потенційні загрози;

---

⁴Постанова КМУ від 5.12.2023 р. № 1278 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1278-2023-%D0%BF#Text>

- методи вирішення завдань в сфері управління відходами;
- вимоги чинного законодавства в сфері управління відходами;
- управлінські рішення, що приймаються в сфері управління відходами та їх наслідки.

Інформаційний механізм включає:

- системне спостереження за станом навколишнього природного середовища, а також об'єктами управління відходами;
- забезпечення належного обліку та звітності у сфері управління відходами;
- комплексне оброблення та аналіз даних спостережень та обліку;
- забезпечення доступу до інформації відповідних зацікавлених сторін (органів влади, підприємств та населення тощо);
- забезпечення надання інформації щодо методів вирішення завдань в сфері управління відходами тощо.

Інформаційна система управління відходами

Відповідно до статті 46 Закону України «Про управління відходами», з метою забезпечення належного обліку, звітності, узагальнення та аналізу інформації у сфері управління відходами центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління відходами, створює та адмініструє інформаційну систему управління відходами, яка ведеться у вигляді електронної бази даних.

Відповідно до ст. 41 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання, які мають намір здійснювати або здійснюють діяльність у сфері оброблення відходів, зобов'язані створити обліковий запис в інформаційній системі управління відходами та внести до системи визначені законодавством необхідні відомості.

Інформаційна система управління відходами складається з підсистем звітності, надання адміністративних послуг і реєстрів.

Підсистема звітності забезпечує отримання, аналіз та узагальнення інформації про обсяг, код та найменування, джерела утворення відходів, зміну власника відходів, онлайн-інформування про збирання, перевезення та оброблення відходів.

Підсистема надання адміністративних послуг забезпечує отримання суб'єктами господарювання адміністративних послуг з видачі дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами тощо.

Підсистема реєстрів складається з:

- Реєстру дозволів на здійснення операцій оброблення з відходів;
- Реєстру ліцензій на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами;
- Реєстру письмових згод (повідомлень) на транскордонне перевезення небезпечних відходів та висновків на транскордонне перевезення відходів;
- Реєстру виробників продукції, щодо якої встановлено розширену відповідальність виробника;
- Реєстру організацій розширеної відповідальності виробника;
- Реєстру суб'єктів господарювання у сфері оброблення відходів;
- інших реєстрів, визначених законодавством.

Інформація та дані, що містяться в підсистемі реєстрів, крім випадків, встановлених законом, є відкритими та оприлюднюються у встановленому порядку у формі відкритих даних.

Інформаційна система управління відходами - це функціональний модуль Єдиної екологічної платформи "ЕкоСистема"⁵ (далі - платформа "ЕкоСистема"), який забезпечує доступ до інформації про відходи, виробників продукції, організації розширеної відповідальності виробника, суб'єктів господарювання у сфері оброблення відходів у вигляді електронної бази даних. Портал ЕкоСистема⁶ доступний за посиланням <https://eco.gov.ua/categories/e-vidhodi>.

Станом на 2025 рік інформаційна система управління відходами не запрацювала в повному обсязі, частина реєстрів є недоступним, зокрема щодо обліку відходів.

Облік відходів

---

⁵ [Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами](#)

⁶ ЕкоСистема <https://eco.gov.ua/categories/e-vidhodi>.

Стаття 47 Закону України «Про управління відходами» наголошує, що обліку підлягають усі відходи, утворені, зібрані, перевезені та оброблені на території України. Зобов'язані вести облік покладено на суб'єктів господарювання, які в результаті господарської діяльності є утворювачами та/або власниками відходів. Ведення обліку відбувається за

- обсягом,
- кодом і найменуванням,
- джерелами утворення відходів,
- здійсненням операцій з управління відходами

відповідно до Порядку ведення державного обліку відходів та подання звітності, затвердженого Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 26 листопада 2024 року № 1534 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 січня 2025 року за № 90/43496.

Звітність

Подання звітності до інформаційної системи управління відходами здійснюється шляхом заповнення електронної звітної форми з використанням електронного цифрового підпису (стаття 48 Закону України «Про управління відходами»). Звітність до інформаційної системи управління відходами подають:

- 1) суб'єкти господарювання, діяльність яких призводить до утворення відходів;
- 2) суб'єкти господарювання у сфері управління відходами;
- 3) організації розширеної відповідальності виробника;
- 4) виробники продукції щодо відходів від якої встановлено розширену відповідальність виробника;
- 5) суб'єкти господарювання, що оголошують припинення статусу відходів.

Станом на 2025 рік функціонал подання звітності відсутній в ЕкоСистемі.

Суб'єкт господарювання, який отримав дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, зобов'язаний щокварталу подавати до дозвільного органу через інформаційну систему управління відходами інформацію про виконання показників і умов дозволу. Порядок та форма подання такої інформації затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує

формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. (станом на 2025 рік форма подання інформації не затверджена).

У таблицях нижче наведено наявні джерела інформації про поточний стан у сфері управління відходами та наявні механізми інформування зацікавлених сторін з питань управління відходами.

Таблиця 2.2.2.2. Наявні джерела інформації про поточний стан у сфері управління відходами

№	Інформаційні джерела	Примітка
1	Дані статистичного обліку відходів за формою №1 – ТПВ	Для побутових відходів
2	Дані статистичного обліку відходів за формою №1 – відходи (річна)	Звітність подають юридичні особи, діяльність яких пов'язана з утворенням відходів, що підлягають державному обліку згідно з вимогами Держстату.
3	Реєстр суб'єктів господарювання у сфері оброблення відходів	суб'єкти господарювання, які отримали дозволи на оброблення відходів за операціями R1- R 13 та D1 - R 15 (дані про вид відходи та код здійснюваної операції)
4	Реєстр дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів	Містить видані дозволи на операції з оброблення відходів: номер/дата/строк дії, орган, що видав, перелік видів відходів та коди операцій; використовується для верифікації діяльності суб'єктів.
5	Реєстр ліцензіатів з управління небезпечними відходами	суб'єкти господарювання, які отримали ліценцію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами (дані про вид відходи та код здійснюваної операції)
6	Декларації про відходи	подають утворювачі відходів у разі, якщо їхня діяльність призводить до утворення небезпечних відходів або річний обсяг утворення відходів, що не є небезпечними, перевищує 50 тонн;
7	Дані перевірок суб'єктів господарювання Державною екологічною інспекцією	Акти, приписи, протоколи й постанови за результатами держнагляду; інформація про виявлені порушення у сфері управління відходами та вжиті заходи реагування.

№	Інформаційні джерела	Примітка
8	Звернення громадськості та інших зацікавлених сторін	Вхідні звернення/повідомлення (електронні та письмові), з можливістю геоприв'язки й категоризації; джерело сигналів про нелегальні звалища та порушення правил управління відходами.
9	Цільових запитів з окремих питань	Запити до ОМС, операторів, підприємств або ЦОВВ для уточнення даних (потужності/завантаження об'єктів, тарифи, договори, інвестплани, паспорти МВВ тощо)
10	Результати додаткових досліджень (за потреби)	За необхідності — польові обстеження, лабораторні вимірювання, аудит даних, інвентаризації потоків та інфраструктури.

Таблиця 2.1.2.3. Наявні механізми інформування зацікавлених сторін з питань управління відходами

№	Механізми інформування зацікавлених сторін	Періодичність
1	Публікація Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області, що містить розділ «Відходи»	Щорічно
2	Публікація Екологічного паспорту Дніпропетровської області, що містить розділ «Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами»	Щорічно
3	Публікація статистичної інформації на сайті Головного управління статистики Дніпропетровської області	Щорічно
4	Інформування громадськості за процедурами, передбаченими законодавством з оцінки впливу на довкілля	При виконанні ОВД
5	Інформування громадськості за процедурами, передбаченими законодавством зі стратегічної екологічної оцінки	При виконанні СЕО
6	Надання відповідей на запити зацікавлених сторін	-
7	Проведення окремих інформаційних компаній	-

Висновок

Поточний стан інформаційного забезпечення у сфері управління відходами в області залишається фрагментарним, неповним і місцями взаємно суперечливим. Основні причини — різні методики звітування для окремих потоків і суб'єктів, використання різних одиниць виміру (тонни/м³/шт. тощо), а також відсутність сертифікованого вагового обладнання на частині об'єктів оброблення відходів. Через це значна частина даних базується на розрахункових оцінках, що ускладнює формування достовірної базової лінії, KPI та порівняння показників між громадами й операторами.

Окремо слід відзначити, що не всі модулі державної ЕкоСистеми для обліку та звітності фактично запуснені або функціонують у повному обсязі. У нинішньому вигляді запропоновані підходи і формати часто є надмірно складними для операційного виконання (особливо для малих громад та операторів), місцями — практично нездійсненними без додаткових інвестицій у технології, інтеграції та навчання персоналу. Це потребує впровадження технологічних рішень (обов'язкове зважування та автоматизований обмін даними), уніфікації довідників і одиниць виміру, офіційних роз'яснень щодо методології та реалістичного перехідного періоду для адаптації.

Якісна інформація є критичною для прийняття управлінських рішень на рівні області та громад — від формування тарифів і моніторингу виконання планів до точного розрахунку майбутніх потужностей об'єктів (сортування, компостування/біологічного оброблення, RDF/SRF-підготовка, станції перевантаження, полігони). Без стандартизованих і повних даних зростають ризики вибору оптимальних потужностей проєктованих об'єктів, фінансових дисбалансів та невідповідності цілям РПУВ.

Відтак, у межах планів РПУВ та МПУВ доцільно закріпити заходи з:

- (1) гармонізації методик і одиниць;
- (2) поетапного оснащення об'єктів ваговими комплексами;
- (3) інтеграції локальних систем обліку з ЕкоСистемою;
- (4) циклу роз'яснень і навчання;

(5) встановлення перехідних термінів.

Це створить надійну аналітичну основу для планування інфраструктури та досягнення цілей регіональної політики у сфері відходів.

2.1.3 Програми, стратегії, плани дій

Рамковою стратегією Європейського Союзу у сфері охорони навколишнього природного середовища є Європейський зелений курс (European Green Deal)⁷ та План циркулярної економіки (Circular Economy Action Plan (2020))⁸ вони встановлюють загальні цілі переходу до циркулярної економіки. Важливим напрямом реалізації цих стратегій є компонент запобігання утворенню та управління відходами.

Waste Framework Directive (2008/98/EC)⁹ (Директива про відходи) визначає вимоги щодо управління відходами включаючи підготовку та реалізацію планів управління відходами. Landfill Directive (1999/31/EC)¹⁰ (Директива про полігони відходів) визначає технічні вимоги до полігонів і встановлює критерії щодо видів відходів, які можуть бути на них захоронені. Національне планування у сфері управління відходами здійснюється у відповідності та консистентно з цими вимогами, у 2024 році було затверджено Національний план управління відходами до 2033 року¹¹ (далі – НПУВ до 2033 року) розпорядженням КМУ від 27 грудня 2024 р. № 1353-р. З 2017 року діє Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року¹² (далі – НСУВ до 2030 року) схвалена розпорядженням КМУ від 8 листопада 2017 р. № 820-р.

---

⁷ European Green Deal https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en?utm_source=chatgpt.com

⁸ Circular Economy Action Plan <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1583933814386&uri=COM:2020:98:FIN>

⁹ Waste Framework Directive <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01999L0031-20240804>

¹⁰ Landfill Directive (1999/31/EC) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01999L0031-20240804>

¹¹ НПУВ до 2033 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2024-%D1%80#Text>

¹² НСУВ до 2030 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-p#Text>

Вище згадані національні документи державного планування, розроблені відповідно до Директиви про відходи (2008/98/EC), визначають ієрархію управління відходами, а також встановлюють цільові показники:

- щодо відновлення побутових відходів та відходів будівництва та знесення;
  - щодо зменшення захоронення відходів, що біологічно розкладаються на полігонах;
  - щодо поступового впровадження роздільного збирання побутових відходів;
- та обов'язковість планів управління відходами та програм запобігання утворенню відходів та програм зменшення захоронення відходів, що біологічно розкладаються на полігонах (можуть бути частинною РПУВ).

Відповідність національним стратегічним документам забезпечується через регіональні програми управління відходами, що конкретизують цілі та механізми їх досягнення.

Таблиця 2.1.3.1. Планування та реалізація на рівні регіону діяльності з управління відходами

Назва документу	Передбачені заходи у сфері управління відходами	Коментарі
Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року у новій редакції <i>Рішення обласної ради від 07 серпня 2020 року № 624-24/VII „Про Стратегію регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року” Термін дії 2020-2027</i>	<u>Оперативна ціль 4.2. Покращення екологічної ситуації в регіоні</u> 4.2.6. Упровадження комплексної та ефективної системи управління відходами на території області 4.2.7. Будівництво сміттєпереробних заводів, полігонів ТПВ з сортувальними лініями 4.2.8. Організація заходів із підвищення обізнаності мешканців щодо впливу на екологію їх діяльності 4.2.10. Зміцнення сховищ небезпечних промислових відходів для убезпечення від техногенних ризиків 4.2.11. Залучення інвестицій у перероблення	Стратегія вказує загальні напрямки, які мають перейти в місцеві стратегії розвитку. Після затвердження РПУВ до 2034 року мають бути внесені відповідні зміни з метою уникнення дублювання та суперечностей.

	промислових відходів, включаючи відходи високого рівня небезпеки	
Дніпропетровська обласна комплексна програма (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки. <i>Рішення обласної ради від 21.10.2015 №680-34/VI</i> <i>Термін дії 2016-2025</i>	<u>Напрямок дій щодо поліпшення та вдосконалення сфери збору, утилізації та переробки твердих побутових відходів</u> <u>Напрямок дій щодо підвищення ефективності у сфері поводження та утилізації промислових відходів</u> Основні заходи: нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт споруд, придбання та впровадження установок, обладнання, техніки, машин, механізмів та устаткування для збирання, перевезення, оброблення побутових відходів і відходів, що утворилися через пошкодження (руйнування) будівель та споруд унаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків; ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ; розроблення технологій, обладнання та здійснення заходів для очищення, відновлення забруднених земель, а також земель, засмічених промисловими, побутовими та іншими відходами, у тому числі в рамках державно-приватного партнерства.	РПУВ поглибить заходи на основі розрахунків щодо комплексної системи управління відходами у відповідності до директив ЄС. Очікувані кінцеві результати виконання Екологічної програми (кількісні цільові показники зменшення утворення ТПВ, зменшення видалення відходів) не можливо оцінити через відсутність системи обліку відходів.
Дніпропетровська обласна стратегія	Тематична стратегія в межах обласної	Стратегія завершує свою дію у 2025 році.

поводження з твердими побутовими відходами (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки) <i>Рішення обласної ради від 29 липня 2016 № 80-5/VII</i> <i>Термін дії 2016-2025</i>	комплексної програми з екобезпеки; містить заходи з: будівництва регіональних полігонів; досягнення стовідсоткового рівня охоплення населення послугами зі збирання побутових відходів; впровадження умовно-роздільного збирання відходів; ліквідації стихійних звалищ; оптимізації логістики.	
Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року <i>Рішення обласної ради від 28.07.2023 № 311-17/VII</i> <i>Термін дії 2023-втрата чинності</i>	Передбачає комплекс заходів для всіх ключових потоків відходів і містить план дій. Основні заходи: розроблення та реалізація регіональної кластерної схеми управління побутовими відходами; запровадження системи роздільного збирання; упорядкування полігонів, закриття та рекультивація стихійних звалищ; будівництво/реконструкція об'єктів (сортувальні станції, перевантажувальні пункти, полігони); заходи з управління промисловими та видобувними відходами (інвентаризація, паспортизація, моніторинг).	Документ створений на основі НПУВ до 2030р. та закону «Про відходи», які втратили чинність. Загальний напрям відповідає сучасним вимогам, однак новий закон встановлює інші цільові показники підготовки до повторного використання та рециклінгу, зменшення захоронення відходів, що біологічно розкладаються, що потребує повної зміни запланованої системи в розрізі технологій та інфраструктури.

Висновки

Дніпропетровська область має повний набір стратегічних документів державного планування: Стратегію регіонального розвитку до 2027, обласну екологічну

програму та програму поводження з ТПВ (строк дії яких завершується цього року).

Водночас Регіональний план управління відходами до 2030 року втратив актуальність у зв'язку з набуттям чинності новим законодавством та потребує перегляду з урахуванням оновлених цільових показників.

Розроблення нового Регіонального плану управління відходами до 2034 (РПУВ до 2034) року має доповнити існуючі програми, забезпечивши більш глибоку інтеграцію питань управління відходами. Після його ухвалення чинні документи повинні бути приведені у відповідність із положеннями РПУВ до 2034р. з метою уникнення дублювання та суперечностей.

Відповідно до Закону України «Про управління відходами», протягом року після затвердження РПУВ мають бути розроблені місцеві плани управління відходами (МПУВ) з урахуванням його цільових показників. Ці плани повинні включати конкретні заходи на рівні територіальних громад із забезпечення збору, підготовки до повторного використання, рециклінгу, відновлення та екологічно безпечного видалення відходів. Станом на 2025 рік в області розроблено 12 МПУВ, а до 2026 року їх кількість має досягти 86, що дозволить охопити всі територіальні громади області та забезпечити виконання вимог нового законодавства.

2.1.4. Фінансово-економічне забезпечення управління відходами

Таблиця 2.1.4.1. Надходження до фондів охорони навколишнього природного середовища місцевих бюджетів у Дніпропетровській області					
Спеціальні фонди/Рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
1	2	3	4	5	6
Фонди охорони навколишнього природного середовища місцевих бюджетів, тис. грн, всього	422858,4	441082,9	319116,1	293871,6	368728,8
1. Фонд ОНПС бюджету області, тис. грн, у т.ч.:	422858,4	441082,9	319116,1	293871,6	368728,8
Екологічний податок, тис. грн	412800,3	426067,3	315041,4	290319,4	356844,8

Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності, тис. грн	10058,1	15015,6	4074,7	3552,2	11884,0
2. Фінансування заходів з управління відходами з фонду ОНПС бюджету області*	135480,4	98545,6	0,0	1057,5	0,0
<i>*Вказано кошти обласного фонду ОНПС, спрямовані на заходи з управління відходами</i>					

Відповідно ст. 55 Закону України «Про управління відходами» фінансування заходів у сфері управління відходами здійснюється за рахунок коштів утворювачів та власників відходів. Для фінансування заходів у сфері управління відходами можуть залучатися кошти державного та місцевих бюджетів, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільні внески підприємств, установ, організацій, громадян України та їх об'єднань, а також інші джерела, не заборонені законом. Динаміка надходжень до фонду ОНПС місцевих бюджетів Дніпропетровської області відображена в Таблиці 2.1.4.1. Окремою стрічкою виділено обсяги фінансування заходів з управління відходами, який в довоєнний 2020 р. становили 32,0% фонду ОНПС, а під час війни практично скоротились до нуля, що ускладнює ситуацію з управління відходами на території Дніпропетровської області.

Питання фінансово-економічного забезпечення управління відходами на території Дніпропетровської області є досить складним і проблемним, оскільки воно охоплює утворювачів відходів - фізичних осіб (населення), юридичних осіб всіх форм власності, які в результаті своєї діяльності утворюють відходи, а також суб'єкти управління відходами, які здійснюють операції відновлення та видалення відходів, утворюваних в 86 територіальних громадах.

Враховуючи те, що на території області розміщено значна частина економічного та соціального потенціалу країни, а також біля 7,5% населення, оптимальним варіантом вирішення проблеми є комплексний підхід на рівні територіальних громад та області в цілому, оскільки значна частина утворювачів відходів є регіонального та національного підпорядкування, що унеможливорює не лише

питання фінансування, але й налагодження статистичного обліку утворюваних відходів та управління ними.

Виконавчими органами місцевого самоврядування Дніпропетровської області на основі «Типових правил благоустрою території населеного пункту» (Наказ Мінрегіонбуду від 27.11.2017 №310) розроблені та затверджені Правила благоустрою території населених пунктів громад та Правила поводження з відходами, які забезпечують поліпшення екологічного стану та екологічну безпеку у населених пунктах, запобігають шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь, визначають комплекс організаційних, технічних і фінансових заходів, направлених на реалізацію сучасної політики у сфері поводження з відходами та втілення нової філософії життя щодо запобігання або зменшення обсягів утворення відходів, забезпечення конкуренції, обмеження монополізму на ринку послуг щодо їх збирання, перевезення, збереження, оброблення, утилізації та видалення, знешкодження та захоронення, впровадження системи роздільного збирання побутових відходів, їх повторного використання, відповідно до вимог чинного законодавства України.

Правила спрямовані на формування сучасного економічного механізму, який стимулює зниження обсягів утвору відходів, підвищення умов їх вторинного використання, розроблення форми участі в цій роботі органів місцевого самоврядування, організацій, що здійснюють господарську й іншу діяльність на території громад, громадських організацій і місцевого населення.

Дія цих Правил поширюється на відносини, що виникають у сфері поводження з відходами, та є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності та відомчої підпорядкованості, суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють свою діяльність без створення юридичної особи і громадянами.

Фінансування системи управління відходами здійснюється утворювачами відходів в межах законодавчих та нормативно-правових вимог встановлених до класів утворюваних відходів. З метою впорядкування сфери управління відходами діють Національний план управління відходами до 2033 р. та галузеві програми управління відходами.

В Дніпропетровській області діють обласна комплексна програма (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки, затверджена рішенням обласної ради від 21.10.2015 № 680-24/УІ та Дніпровська обласна стратегія поводження з твердими побутовими відходами (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки), затверджена рішенням обласної ради від 29.07.2016 № 80-5/УІІ.

Для реалізації заходів Програми та Стратегії в основному передбачено залучення власних коштів підприємств-забруднювачів. Фінансування заходів підприємств, передбачених у переліку завдань і заходів програми, має орієнтовні показники та може змінюватися відповідно до інвестиційних планів розвитку підприємств. Крім цього, в основу бюджетного фінансового забезпечення програмних природоохоронних заходів покладається принцип комплексного залучення коштів із різних джерел, не заборонених чинним законодавством України (державний бюджет, обласний бюджет та місцеві бюджети, а також кошти підприємств та організацій).

Обсяги фінансування природоохоронних заходів визначаються у порядку пріоритетності дій щодо усунення або зниження негативного впливу на довкілля та гарантування екологічної безпеки, достатнього рівня фінансування окремих заходів, послідовного фінансування довгострокових проектів. Для запобігання або ліквідації надзвичайних ситуацій екологічного характеру кошти можуть використовуватися із відхиленням від планового розподілу на поточний календарний рік.

Як показують дані аналізу Таблиці 2.1.4.1. жодного року не витримані орієнтовні індикатори розподілу коштів обласного бюджету, що спрямовуються на виконання природоохоронних та енергозберігальних заходів, насамперед по напрямку «поводження з відходами» на який згідно Дніпровської обласної стратегії поводження з твердими побутовими відходами рекомендується виділяти 45% фонду ОНПС.

Основні напрями дій щодо поліпшення та вдосконалення сфери управління побутовими відходами передбачають створення системи економічних механізмів, орієнтованих на розвиток регіонального ринку вторинних ресурсів та товарів, що вироблені із вторинних ресурсів та організацію нових виробничих

потужностей з утилізації та переробки відходів; мінімізація утворення „кінцевих відходів” з подальшим їх екологічно безпечним захороненням. Очікуваний результат: формування оптимальної схеми поетапного поводження з відходами на території області, спрямованої на максимально повне використання відходів у якості вторинної сировини та мінімізацію обсягів захоронення відходів на полігонах та звалищах.

Напрямок дій щодо підвищення ефективності у сфері управління промисловими відходами передбачає стимулювання підприємств до впровадження у виробничій діяльності безвідходних та екологічно безпечних технологій, впровадження новітніх наукових досягнень, ресурсозберігаючих, маловідходних, безвідходних технологій на промислових підприємствах, впровадження на підприємствах технологій з утилізації та екологічно безпечного видалення промислових відходів, гарантування екологічно безпечних умов експлуатації місць видалення промислових відходів, вдосконалення системи управління відходами на підприємствах. Очікуваний результат: зменшення шкідливого впливу відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини, очищення територій від відходів та поступове зменшення їх утворення, збільшення частки повторного використання відходів виробництва.

Виконання Дніпровської обласної стратегії поводження з твердими побутовими відходами передбачає цілий комплекс заходів з фінансово-економічного забезпечення управління відходами, обсяг утворення яких в області щорічно зростає через відсутність систем відновлення та видалення у спеціально відведені місця чи об'єкти. Це призводить до збільшення загальних обсягів відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях їх видалення в розрахунку на одного мешканця та квадратний кілометр площі. Як результат - питання збереження екологічно безпечного середовища для мешканців області шляхом подальшого удосконалення системи управління відходами є одним із пріоритетних напрямків у стратегії сталого розвитку регіону, який включає створення ефективної системи з вивезення та видалення відходів, упровадження їх роздільного збирання та оброблення, що є комплексом організаційних, технічних і фінансових заходів.

Виникає необхідність фінансування проектування і будівництва сучасних комплексів оброблення відходів із сортувальними станціями, насамперед для

побутових відходів. Для цього потрібно заохочувати населення до впровадження роздільного збирання і сортування відходів, а також проводити соціальну рекламу на місцевому рівні.

Комунальні та приватні підприємства Дніпропетровської області реалізують планові заходи щодо будівництва та експлуатації об'єктів раціонального використання та зберігання всіх видів відходів, розташованих в межах територіальних громад Дніпропетровської області.

З метою створення сприятливих умов для повного збирання, перевезення, сортування, відновлення, видалення та захоронення відходів, а також обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я мешканців необхідно відтворення повного циклу (збирання - перевезення - оброблення/видалення) у сфері управління відходами, який передбачає перш за все збільшення кількості контейнерів та техніки відповідно до нормативних показників.

Перспективним напрямком також є видобуток та утилізація метану з полігонів побутових відходів, використання вторинних енергетичних ресурсів, теплової енергії доквілля, зокрема теплових насосів.

З метою удосконалення та підвищення ефективності системи раціонального використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів у Програмі передбачено реалізувати такі основні заходи:

- науково-технічні дослідження з розробки пропозиції щодо здійснення державно-приватного партнерства для будівництва регіональних комплексів оброблення відходів;
- дослідження характеристик побутових відходів, що утворюються у житловій забудові населених пунктів області, та вивчення їх властивостей;
- будівництво споруд для збору та складування побутових відходів, установка напівпідземних контейнерів (заглиблених) для збору побутових відходів;
- придбання контейнерів для збирання побутових відходів;
- поводження з небезпечними відходами;
- проектування та будівництво муніципальної бази для зберігання вторинної сировини;
- рекультивація та закриття діючих полігонів зберігання побутових відходів, що вичерпали свій ресурс, а також створення регіональних полігонів;

- будівництво Комплексів раціонального використання та зберігання побутових відходів та комплексу з термічної утилізації відходів із системою очищення димових газів на території Комплексу раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний»;
- будівництво комплексів з дегазації полігонів побутових відходів, придбання когенераційної установки щодо забезпечення утилізації біогазу шляхом вироблення альтернативної енергетики.

Враховуючи невід'ємне право громадян на доступ до інформації щодо стану навколишнього середовища, а також найважливішу роль громадськості у формуванні та реалізації екологічної політики, у Програмі передбачено фінансування основних заходів інформаційного, освітнього, екологічного напрямків, та моніторингу стану управління відходами на території громади.

З огляду на неможливість розв'язання проблем поліпшення стану управління відходами в області засобами тільки регіонального або галузевого управління, необхідним є зважене регулювання та цільове програмне забезпечення, що передбачає концентрацію фінансових ресурсів, зусиль органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади для запровадження першочергових заходів в цій сфері, а також використання фінансового потенціалу розташованих в межах територіальних громад, суб'єктів господарської діяльності всіх форм власності незалежно від підпорядкування та коштів населення за послуги з управління відходами. Реалізація програмно-цільового підходу, враховуючи масштабність завдань і одночасно обмеженість фінансових ресурсів, зумовлює встановлення відповідних пріоритетів та послідовності здійснення заходів.

Для фінансування системи управління відходами на території громад області крім залучення коштів державного, обласного, місцевого бюджетів та бюджетів суб'єктів господарської діяльності утворювачів відходів, передбачено інші джерела, не заборонені чинним законодавством. Обсяг фінансування заходів Програми за рахунок цільових коштів міського бюджету затверджується щорічно обласною радою.

Створення комунальних підприємств «Адміністратор послуги з управління побутовими відходами», яке діє відповідно до ст. 32 Закону України «Про управління відходами» забезпечуючи функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами має забезпечити створення єдиної

інформаційної системи споживачів для здійснення нарахувань за надану послугу з управління побутовими відходами, облік стану оплати та заборгованості, а також розрахунки із суб'єктами господарювання на виконання операцій з управління побутовими відходами на основі затвердженого органом місцевого самоврядування середньозваженого тарифу.

Економічно обґрунтований середньозважений тариф формується на основі тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення за окремими видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень) з врахуванням інвестиційної складової та витрат на адміністративні послуги у порядку, затвердженому постановою КМУ від 26.09.2023 № 1031.

Основними джерелами, за рахунок яких здійснюється фінансування системи управління побутовими відходами є:

1. Середньозважений тариф на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифи на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів. Основна мета тарифу – відшкодовувати в повному обсязі операційні витрати на управління відходами та сприяти поверненню коштів у разі наявності у виконавців послуг інвестиційної програми, однак, на практиці це відбувається не завжди. В основному тариф покриває операційні витрати, а закладання інвестиційної складової майже не зустрічається. В більшості громад останнє підвищення тарифу обумовлене здорожчанням витратних матеріалів, а не видатками на розвиток оператора з надання послуг.

Постанова КМУ №1010 від 26.07.2006 р. «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами», діяла до 26.09.2023 р. Відповідно до частин першої та четвертої статті 34 Закону України «Про управління відходами» Кабінет міністрів України постановою від 26.09.2023 №1031 затвердив «Порядок формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів», тому діючі на даний час в територіальних громадах області потребують приведення у відповідність до нормативних вимог.

Ключовим критерієм при збільшенні розміру тарифу є фінансова доступність для населення. Фінансова доступність визначається як частка плати за послугу з управління побутовими відходами від загального доходу на одну особу на рік і, яка не повинна перевищувати 1–1,5% середнього наявного доходу. Так, у 2024 році, за даними Державної служби статистики України, середній наявний дохід на одного мешканця Дніпропетровської області становив 138 486 грн/рік, або 11 540 грн/місяць. Тобто, оплата з однієї людини за послугу з управління побутовими відходами не повинна була перевищувати 1 385-2 077 грн/рік на одну особу. При середньозваженій нормі надання послуг з управління побутовими відходами 2,01 м3/рік для населення, що проживає багатоквартирних будинках тариф на послугу з управління побутовими відходами не має перевищувати 689,0 - 1033,3 грн/м3, а для населення, що проживає в приватних будинках при нормі 2,42 м3/рік - 572,3 - 858,3 грн/м3. Діючи на даний час тарифи не перевищують межі доступності для жителів міста і складають відповідно 36,57 грн/місяць для мешканців багатопверхових і 44,03 для жителів приватного сектору (на прикладі м. Дніпро).

2. Додаткове цільове фінансування за рахунок спеціальних та загальних фондів державного, обласного та місцевого рівнів. До спеціальних Фондів віднесено Державний Фонд Регіонального Розвитку (ДФРР) та Фонди охорони навколишнього природного середовища (ФОНПС). Основна частина видатків в рамках фінансування сфери управління побутовими відходами припадає на оновлення парку спецавтотранспорту та поступового збільшується фінансування оновлення контейнерного парку, а також закритті та рекультивації існуючих стихійних сміттєзвалищ та полігонів.

Розглядаючи джерела фінансування цієї сфери, дані статистики свідчать, що основна частина видатків здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, активність державного бюджету спостерігалась лише протягом 2017–2019 років .

3. Залучені інвестиційні кошти у вигляді позик за зниженими відсотковими ставками від міжнародних фінансових інституцій (МФІ). Це джерело фінансування поки залишається потенційним і при належній організації

системи управління відходами за базовими параметрами дозволить залучати кошти МФІ на поворотній основі.

Вирішенню екологічних задач в області сприяє існуючий економічний механізм природокористування, який стимулює раціональне використання природних ресурсів. Витрати на поводження з відходами становили в 2022 р. 22% обсягу поточних витрат, що на 38% менше ніж у 2017 р по області і цілому. За рахунок коштів Державного та місцевого бюджетів було освоєно 11,8% капітальних інвестицій і здійснено 0,3% поточних витрат, а основним джерелом фінансування витрат на охорону довкілля, як і в попередні роки, були власні кошти підприємств (відповідно 88,2% і 99,7%). Із загального обсягу капітальних інвестицій в охорону довкілля 13,8% припадає на підприємства, які зареєстровані у м. Дніпрі.

Таблиця 2.1.4.2. Фінансування завдань і заходів Програми в 2020-2024 рр.

	Джерела фінансування, тис. Грн.				
	Загальний. Обсяг, у т.ч.	Державний бюджет	Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші джерела
2020 рік					
Заплановано у поточному році	485000	0	285000	100000	0
Затверджено відповідним бюджетом	137700	0	137700	0	0
Фактично профінансовано	135462	0	135462	0	0
Фактично освоєно	135460	0	135460	0	0
2021 рік					
Заплановано у поточному році	350000	0	300000	50000	0
Затверджено відповідним бюджетом	99471	0	99471	0	0
Фактично профінансовано	99546	0	99546	0	0
Фактично освоєно	99546	0	99546	0	0

2022 рік					
Заплановано у поточному році	350000	300000	50000	0	0
Затверджено відповідним бюджетом	20000	0	20000	0	0
Фактично профінансовано	0	0	0	0	0
Фактично освоєно	0	0	0	0	0
2023 рік					
Заплановано у поточному році					
Затверджено відповідним бюджетом	2567	0	2567	0	0
Фактично профінансовано	1058	0	1058	0	0
Фактично освоєно	1058	0	1058	0	0
2024 рік					
Заплановано у поточному році	2000	0	2000	0	0
Затверджено відповідним бюджетом	2000	0	2000	0	0
Фактично профінансовано	0	0	0	0	0
Фактично освоєно	0	0	0	0	0

Динаміка використання бюджетних коштів (державного, обласного та місцевого) і інших джерел за напрямком «Поводження з відходами» для фінансування заходів Програми за період їх дії відображено в Таблиці 2.1.4.2.

Одним з джерел фінансово-економічного забезпечення управління відходами є особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні

установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, під час провадження діяльності яких на території громад здійснюються: розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини.

Об'єктом та базою оподаткування є обсяги та види (класи) відходів, що розміщуються у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах за ставками податку за розміщення окремих видів надзвичайно небезпечних відходів та залежно від класу небезпеки та рівня небезпечності відходів: I клас (надзвичайно небезпечні), II клас (високо небезпечні), III клас (помірно небезпечні), IV клас (мало небезпечні). За розміщення відходів, на які не встановлено клас небезпеки, застосовується ставка податку, встановлена за розміщення відходів I класу небезпеки.

За розміщення відходів на звалищах, які не забезпечують повного виключення забруднення атмосферного повітря або водних об'єктів, ставки податку збільшуються у 3 рази. Коефіцієнт до ставок податку, який встановлюється залежно від місця (зони) розміщення відходів у навколишньому природному середовищі:

- в межах населеного пункту на відстані менш як 3 км від таких меж - 3;
- на відстані від 3 км і більше від меж населеного пункту - 1.

Суми податку, який справляється за розміщення відходів, обчислюються платниками самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів розміщення відходів, ставок податку та коригуючих коефіцієнтів.

Виходячи з реального екологічного стану території області, визначаються пріоритети екологічної політики з урахуванням щорічних фактичних можливостей видатків обласного та місцевих бюджетів і направлені на:

- зменшення обсягів утворення твердих побутових відходів на 30%;
- рівень охоплення населення послугами зі збору побутових відходів – 100%;
- щорічне заплановане зменшення обсягу видалених відходів I – IV класів у спеціально відведені місця чи об'єкти становить 15%.

Індикатори розподілу коштів обласного бюджету, що спрямовуються на виконання заходів управління відходами можуть змінюватися відповідно до необхідності вирішення першочергових питань, продовження виконання або завершення розпочатих заходів, виникнення надзвичайних ситуацій екологічного та техногенного характеру. Для запобігання або ліквідації надзвичайних ситуацій екологічного характеру кошти можуть використовуватися із відхиленням від планового розподілу на поточний календарний рік.

Фінансово-економічне забезпечення управління відходами базується на впровадженні інноваційних принципів у сферу управління відходами в територіальних громадах Дніпропетровщини.

Основним стратегічним напрямом політики в секторі управління відходами у короткостроковій перспективі є ліквідація стихійних і несанкціонованих звалищ в межах населених пунктів та на території громад, полігонів, що не відповідають санітарно-екологічним нормам з одночасним облаштуванням регіональних полігонів побутових відходів.

Застосування технологій відновлення, оброблення та видалення відходів, згідно з рекомендаціями Світового Банку при фінансуванні проектів економічно доцільна вартість перебуває в межах від 1,5 до 1,9% від середньомісячного доходу громадян, що є дуже серйозним обмежуючим чинником, який впливає на вибір технологічних рішень.

Доцільним є реалізація об'єднання територіальних громад при вирішенні комплексних питань щодо управління побутовими відходами, що сприятиме вирішенню питання, у тому числі:

- впровадження роздільного збирання побутових відходів в населених пунктах;
- оптимізації витрат при транспортуванні відходів та оновлення парку спецавтотранспорту для санітарного очищення населених пунктів;
- використання механічного сортування побутових відходів з вилученням ресурсно цінних компонентів та подальша їх переробка на матеріали та вироби;
- зменшення обсягів відходів, що розміщуються на полігонах;

- залучення бюджетних та позабюджетних інвестицій у сферу управління відходами;
- будівництво перевантажувальних станцій і районних майданчиків зі збирання великогабаритних, ремонтних, небезпечних відходів, зношених шин, батарей, акумуляторів, побутової техніки, відходів електричного та електронного обладнання, зелених та харчових відходів.

Результатом такого підходу до вирішення проблеми фінансово-економічного забезпечення управління відходами є забезпечення основ сталого розвитку територіальних громад Дніпропетровської області шляхом збалансованості економічного, соціального та екологічного векторів зростання та поліпшення екологічного стану, які передбачені Програмою (Таблиця 2.1.4.3.).

Регіональний план управління відходами Дніпропетровської області – це фактично план залучення інвестицій та розвитку ринку і бізнесу в межах територіальних та суміжних громад на плановий період до 2034 року. Галузь управління відходами в даний час знаходиться на етапі становлення, ця сфера вважається перспективною з точки зору інвестування. Відсутність комплексної системи управління відходами призводить до втрати щороку мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, що містяться у відходах, які потенційно можуть бути введені у господарський обіг.

2.2. Опис поточного стану управління відходами

Діюча система управління відходами Дніпропетровської області - комплекс заходів із збирання, перевезення та оброблення відходів, включаючи створення та забезпечення діяльності об'єктів локального та регіонального рівня в територіальних громадах, нагляд за ними та подальший догляд за об'єктами видалення відходів, а також діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють окремі операції з управління відходами. Відсутність довгострокової стратегії розвитку системи управління відходами може негативно вплинути на ефективність системи у майбутньому (відповідно до статті 1 Закону України «Про управління відходами»).

Поточний стан управління відходами включає діяльність суб'єктів господарювання, яка охоплює управління наступними видами відходів:

1. Побутові відходи

2. Небезпечні відходи:

- Відпрацьовані нафтопродукти;
- Відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі;
- Відходи, що містять ртуть;
- Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли;
- Інші небезпечні відходи;

3. Відходи промисловості:

- Промислові відходи;
- Відходи видобувної промисловості

4. Відходи будівництва та знесення;

5. Рослинні відходи сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи;

6. Відходи упаковки;

7. Відходи електричного та електронного обладнання;

8. Відходи батарей і акумуляторів;

9. Медичні відходи;

9. Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився;

10. Осади стічних вод від комунальних очисних споруд;

11. Відходи, що біологічно розкладаються.

Проведений аналіз поточного стану управління відходами Дніпропетровської області показав, що проблеми утворення відходів і управління ними є надзвичайно гострими і потребують практичного вирішення в планованому періоді. Пояснюється це насамперед тим, що природні та сировинні ресурси використовують за екстенсивним принципом, що не відповідає принципам сталого (збалансованого) розвитку регіону і призводить до виснаження мінеральних і сировинних запасів. Нераціональне використання ресурсів, застарілі технології у господарському комплексі та відсутність сфери вторинної переробки сприяють утворенню великих об'ємів відходів, зберігання яких потребує вилучення значних земельних ділянок з господарського обігу.

За попередніми даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області на підприємствах області протягом 2023 р. утворилося 174 318,835 тис. тонн відходів. Із загального обсягу утворених відходів 16 907,9 тис. тонн становлять відходи I-III класів небезпеки, та 174 301, 9 тис. тонн відходи IV класу небезпеки. Обсяг відновлених відходів становить 26 097, 4 тис. тонн, 0,286 тис. тонн – спалено, у тому числі з метою одержання енергії, 86 165, 6 тис. тонн – видалено та направлено в сховища організованого складування (поховання). Найбільшу частку утворення відходів у 2024 році становлять інші мінеральні відходи, змішані та недиференційовані матеріали, хімічні відходи, а також побутові та подібні відходи згорання.

Крім того, великою проблемою для області є боротьба з несанкціонованими сміттєзвалищами. Через неналежну систему управління побутовими відходами в населених пунктах, як правило у приватному секторі, відсутністю системи окремого збирання, сортування, велика кількість ПВ в області потрапляє на несанкціоновані, неконтрольовані сміттєзвалища.

Дані щодо показників утворення відходів в Дніпропетровській області, а також операцій з управління відходами згідно з даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області наведені в таблиці 2.2.1.

Обсяги утворення інших видів у області станом на 01.01.2025 р.:

- відходи від руйнувань станом на 01.08.2025 р. - 15831,036 тонн;

- обсяги непридатних до використання засобів захисту рослин - вивезені в 2011-2012 рр. за межі області;
- обсяги відходів, що містять азбест - інформація відсутня;
- обсяги відходів, що містять поліхлоровані дифеніли та терменіли - 62 т;
- обсяги осадів стічних вод (осад промислових стоків) - 26323,435 т.

Таблиця 2.2.1. Загальні обсяги утворення відходів I-IV класів небезпеки по районах (утворено усіх відходів т/рік)					
	2020	2021	2022	2023	2024
ВСЬОГО	309 398 385	321 734 484	139 925 243	134 982 099	174 318 835
Дніпровський	1 768 153	1 838 651	1 386 140	602 821	595 033
Кам'янський	904 537	940 602	334 116	639 082	659 670
Криворізький	297 384 246	309 241 326	131 224 530	127 830 311	167 342 396
Нікопольський	3 527 846	3 668 506	1 788 427	28 473	39 358
Самарівський	18 735	19 482	6 096	6 398	19 874
Павлоградський	4 994 587	5 193 727	5 151 745	5 850 881	5 642 173
Синельниківський	800 282	832 190	34 189	24 135	20 332

З набранням чинності Закону України «Про управління відходами», який запроваджує нові вимоги до системи обліку у сфері управління відходами. Так, 05.12.2023 Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 1279 від 05.12.2023 «Про затвердження Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами», згідно з якою з 1.01.2025 втратили чинність постанови Кабінету Міністрів України від 31.08.1998 року № 1360 «Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення і утилізацію відходів» та від 03.08.1998 року № 1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів». Розроблення, погодження, затвердження та внесення змін до паспортів місць видалення відходів і до

реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та рециклінгу відходів не передбачено Законом, натомість для забезпечення належного обліку та звітності у сфері управління відходами створено інформаційну систему управління відходами (<https://есо.gov.ua/>), що функціонує згідно з Порядком створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 № 1279, яка набула чинності 09.12.2023.

Таблиця 2.2.2. Управління відходами по районах
(діяльність підприємствами та господарська діяльність домогосподарств)

	Усіх відходів	Небезпечних відходів	Відходів, що не є небезпечними
УСЬОГО	174318835,327	16907, 934	174301927,393
Дніпровський	595033,372	2565,428	592467,944
Кам'янський	659669,607	216, 990	659452,617
Криворізький	167342395,637	2578, 396	167339817,241
Нікопольський	39358,170	2908,668	36449,502
Самарівський	19874,029	8469, 094	11404,935
Павлоградський	5642172,789	72,639	5642100,150
Синельниківський	20331,723	96,719	20235,004
	Зібрано відходів		
УСЬОГО	1804672,795	16907, 934	174301927,393
Дніпровський	1021439,303	2565,428	592467,944
Кам'янський	60153,423	216, 990	659452,617
Криворізький	606253,131	2578, 396	167339817,241
Нікопольський	1402,628	2908,668	36449,502
Самарівський	19874,029	8469, 094	11404,935
Павлоградський	5642172,789	72,639	5642100,150
Синельниківський	20331,723	96,719	20235,004

у 2024 році

	Утворено відходів по районах (діяльність підприємствами та господарська діяльність домогосподарств)		
	Усіх відходів	Небезпечних відходів	Відходів, що не є небезпечними
УСЬОГО	174318835,327	16907, 934	174301927,393
Дніпровський	595033,372	2565,428	592467,944
Кам'янський	659669,607	216, 990	659452,617
Криворізький	167342395,637	2578, 396	167339817,241
Нікопольський	39358,170	2908,668	36449,502
Самарівський	19874,029	8469, 094	11404,935
Павлоградський	5642172,789	72,639	5642100,150
Синельниківський	20331,723	96,719	20235,004
	Зібрано відходів		
УСЬОГО	1804672,795	16907, 934	174301927,393
Дніпровський	1021439,303	2565,428	592467,944
Кам'янський	60153,423	216, 990	659452,617
Криворізький	606253,131	2578, 396	167339817,241
Нікопольський	1402,628	2908,668	36449,502
Самарівський	19874,029	8469, 094	11404,935
Павлоградський	5642172,789	72,639	5642100,150
Синельниківський	20331,723	96,719	20235,004
	Відновлено відходів		
УСЬОГО	26097382,589	4872,055	26092510,534
Дніпровський	76593,627	2316,815	74276,812
Кам'янський	15851,224	11,107	15840,117
Криворізький	311351186,000	1535,194	21133652,856

Нікопольський	250,373	0,800	249,573
Самарівський	1003,319	1003,819	0,000
Павлоградський	4868130,370	4,320	4868126,050
Синельниківський	365,176	0,000	365,176
	Спалено відходів		
УСЬОГО	285,957	5,630	280,327
Дніпровський	25,384	1,500	23,884
Кам'янський	15,570	0,000	15,570
Криворізький	180,078	0,048	180,030
Нікопольський	26,511	2,200	24,311
Самарівський	0,000	0,000	0,000
Павлоградський	13,843	1,882	11,961
Синельниківський	24,571	0,000	24,571
	Видалено відходів		
УСЬОГО	26097382,589	4872,055	260092510,534
Дніпровський	76593,627	2316,815	74276,812
Кам'янський	15851,224	11,107	15840,117
Криворізький	21135188,000	1535,194	21133652,806
Нікопольський	250,373	0,800	249,573
Самарівський	1003,819	1003,819	0,000
Павлоградський	4868130,370	4,320	4868126,050
Синельниківський	365,176	0,000	365,176

Маштабний розвиток гірничої галузі супроводжується суттєвим техногенним впливом на довкілля. Гірничопромисловий комплекс області формує стабільне антропогенне навантаження на екосистеми, що проявляється в порушенні земної поверхні, забрудненні атмосферного повітря та погіршенні стану водних

ресурсів. Значні площі у промислових зонах, передусім у Кривому Розі, зайняті кар'єрами, териконами, відвалами порід і хвостосховищами. Відведення земель для гірничого виробництва веде до їх вилучення з сільськогосподарського чи лісгосподарського обігу. Порушені землі часто стають сталими техногенними формуваннями, які становлять екологічну загрозу. В умовах воєнного стану зростають ризики екологічних аварій через пошкодження систем безпеки або зберігання небезпечних речовин.

Функціонування металургійної промисловості супроводжується екологічними викликами пов'язаними з накопичення відходів металургійного виробництва, зокрема шлаків, пилу та шламів. На території кожного хімічного підприємства чи поблизу нього утворюються великі шлаконакопичувачі, ставки-відстійники, де вміст токсичних речовин перевищує 100 гранично допустимих норм, і через це вони – самостійне джерело забруднення довкілля такими речовинами, як солі важких металів, ціаніди, органічні сполуки, які вже за концентрації 0,1 – 1 мг на 1 л спричиняють отруєння мікроорганізмів або гальмують процеси ферментації. У хімічній і нафтохімічній промисловості щорічно утворюється значна кількість твердих відходів, які потребують утилізації. Тільки до 30 % із них використовуються як вторинні ресурси. До 40 % невикористаних твердих відходів знищують (спалюють або вивозять на звалища), а решту складають у спеціально відведених місцях. Основні тверді відходи галузі – фосфогіпс, кубові залишки, вапнякові та гіпсові відходи, шлам дистилюваної суспензії, галітові залишки флотаційного збагачення хлориду кальцію тощо.

Виробництвом продуктів харчування та переробкою сільськогосподарських продуктів зайнято близько 130 підприємств, які утворюють значні обсяги відходів. В таблиці 2.2.2. наведені розрахункові прогнозні дані утворення обсягів відходів по основних видах на період з 2025 по 2034 рр. Основою для розрахунків стали динамічні ряди річних обсягів утворюваних відходів за період з 2015 по 2024 рр. за даними Держстату у Дніпропетровській області.
<http://www.dnprstat.gov.ua/statinfo/sg/>.

Таблиця 2.2.3. Прогноз утворення відходів в 2025-2034 рр., тис. тонн/рік											
№	Види відходів	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034

Таблиця 2.2.3. Прогноз утворення відходів в 2025-2034 рр., тис. тонн/рік											
1	Побутові відходи	1227	1216	1206	1195	1184	1184	1167	1161	1155	1150
2	Небезпечні відходи	51	51	50	50	49	49	49	49	48	48
3	Відходи промисловості	16670 6	1652 73	1654 02	1647 07	1647 58	1655 36	1631 91	1646 62	1623 22	1630 20
4	Рослинні відходи сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи	1876	1842	1826	1810	1802	1811	1811	1819	1810	1809
5	Відходи упаковки	349	348	343	340	340	342	340	339	340	338
6	Відходи електричного та електронного обладнання	24	24	24	24	23	23	23	23	23	23
7	Відходи батарей і акумуляторів	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
8	Медичні відходи	25	25	25	24	24	24	24	24	24	24
9	Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився	25	25	24	24	24	24	24	23	23	23
10	Осади стічних вод від комунальних очисних споруд	66	66	65	64	64	64	63	63	62	62
11	Відходи, що біологічно розкладаються	7204	7142	7079	7016	6952	6952	6853	6819	6785	6751
	Усього	17755 8	1760 16	1760 49	1752 59	1752 26	1760 13	1735 50	1749 86	1725 97	1732 52
Джерела інформації: Розраховано на основі даних динаміки утворення відходів за 2015-2024.рр.											

На промислових підприємствах регіону продовжує реалізовуватись низка інвестиційних проектів з підвищення технологічного рівня виробництва, реконструкції і технічного переоснащення підприємств, впровадження сучасних енергоефективних технологій і обладнання та заходів щодо збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту товарів, робіт і послуг, які суттєво зменшують обсяги та склад утворюваних відходів.

Так, за інформацією на основі фактично поданих підприємствами звітів Головному управлінню статистики у Дніпропетровській області, капітальні інвестиції (у фактичних цінах) на охорону навколишнього природного середовища у 2024 році склали 3288452,7 тис. грн, з яких 2166229,8 тис. грн – на поводження з відходами, 747757,8 тис. грн – на захист і реабілітацію ґрунту, підземних і поверхневих вод, 102,5 тис. грн – збереження біорізноманіття і середовища існування, 4149,7 тис. грн – інші напрями.

Підсумком стратегічного аналізу і дослідження є SWOT-аналіз системи управління відходами, який полягає у визначенні сильних (англ. Strengths) і слабких (Weaknesses) сторін територіальних громад Дніпропетровщини – позитивних і негативних рис, які мають вплив на перспективний розвиток, а також можливостей (Opportunities) і загроз (Threats) – позитивних і негативних процесів і явищ, які стосуватимуться системи управління відходами в плановому періоді - 2025-2034 рр. і впливатимуть на її розвиток.

Таблиця 2.2.4. SWOT-аналіз системи управління відходами у
Дніпропетровській області

Сильні сторони	Слабкі сторони
В області функціонують підприємства з відновлення та видалення відходів, які включають установки для спалювання, рециклінгу та захоронення відходів	Обмеженість фінансування перешкоджатиме реалізації багатьох проектів, особливо тих, що стосуються формуванню та модернізації інфраструктури
Діючі регіональні програми, спрямовані на покращення екологічної ситуації та системи управління відходами	Частина інфраструктури потребує модернізації, що може знижувати ефективність роботи системи управління відходами

Підприємства області активно співпрацюють з територіальними громадами, що дозволяє враховувати місцеві потреби та особливості у процесі управління відходами	Використання застарілих технологій оброблення та видалення відходів не відповідає сучасним екологічним вимогам та стандартам
Існуючі можливості залучення інвестицій у розвиток інфраструктури управління відходами сприяють покращенню якості надаваних послуг	Охоплення та рівень сортування побутових відходів населенням залишається низьким Недостатня кількість підприємств з управління відходами не забезпечує ефективного покриття всіх територіальних громад в області Відсутність довгострокової стратегії розвитку системи управління відходами негативно впливає на ефективність системи у плановому періоді
Можливості	Загрози
Можливість залучення міжнародних грантів та інвестицій для модернізації інфраструктури та впровадження нових технологій	Економічні кризи можуть обмежити можливості фінансування та вплинути на розвиток інфраструктури
Розширення співпраці з міжнародними організаціями та іншими регіонами для обміну досвідом та впровадження кращих практик	Зростаюча конкуренція серед підприємств галузі може знизити прибутковість діяльності у сфері управління відходами
Використання інноваційних технологій для підвищення ефективності системи управління відходами та зменшення екологічного навантаження	Непередбачувані екологічні катастрофи можуть спричинити додаткове навантаження на систему управління відходами
Розробка та впровадження програм екологічної освіти для підвищення свідомості населення щодо важливості сортування та оброблення відходів	Недостатня підтримка та свідомість населення щодо необхідності сортування та оброблення відходів може уповільнити розвиток системи
Інвестиції у модернізацію існуючих об'єктів та будівництво нових комплексів для управління відходами	Невизначеність щодо розвитку нових технологій може створити ризики для ефективності та екологічності системи управління відходами
Розширення системи управління відходами може сприяти створенню нових робочих місць у регіоні	Можливі ракетні обстріли та військові дії на території області

2.2.1 Побутові відходи

Побутові відходи - змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств (Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX).

Органи місцевого самоврядування забезпечують виконання цільових показників щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів. Цільові показники з підготовки до повторного використання та/або рециклінгу побутових відходів розраховуються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад за результатами діяльності суб'єктів господарювання у сфері управління відходами, що здійснюють операції з відновлення побутових відходів, в межах системи управління побутовими відходами територіальної громади. Обласні державні (військові) адміністрації формують Звіти за відповідними областями та у розрізі територіальних громад в межах адміністративно-територіального поділу на підставі інформації, отриманої через «Електронний кабінет облдержадміністрації, органу місцевого самоврядування» інформаційної системи управління відходами та у термін до 20 лютого року, що настає за звітним роком, оприлюднюють Звіт на своєму веб-сайті.

Таблиця 2.2.1.1. Побутові відходи, відповідно до Національного переліку відходів¹³, за якими здійснюється підрахунок виконання цільові показники з підготовки до повторного використання та/або рециклінгу

Вид відходу	Код відходу
Папір і картон	20 01 01
Скло	20 01 02
Кухонні відходи та відходи підприємств громадського харчування, що піддаються біологічному розкладу	20 01 08

¹³ Національний перелік відходів <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2023-п#Text>

Одяг	20 01 10
Текстиль	20 01 11
Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	20 01 21*
Відходи обладнання, яке містить хлорофторовуглець	20 01 23*
Батареї та акумулятори включені в 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та Невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї	20 01 33*
Багареї та акумулятори інші, ніж зазначені в 20 01 33	20 01 34
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти	20 01 35*
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35	20 01 36
Деревина інша, ніж зазначена за кодом 20 01 37	20 01 38
Пластмаса	20 01 39
Метал	20 01 40
Відходи, що піддаються біологічному розкладу	20 02 01
Змішані побутові відходи	20 03 01
Відходи ринків	20 03 02
Великогабаритні відходи	20 03 07

Визначення морфологічного складу побутових відходів, що утворюються у житловій забудові населеного пункту, у першу чергу дозволяє виконувати довгострокове прогнозування обсягів утворення вторинної сировини, що є у складі твердих побутових відходів, а також розробку технологій перероблення та утилізації твердих побутових відходів.

Таблиця 2.2.1.2. Морфологічний склад побутових відходів у Дніпропетровській області

(джерело: документ «Система керування відходами у Дніпропетровській області», розроблений ВКФ «Екопрон-Юг»).

Найменування складових побутових відходів	для сільських населених пунктів	для міст
	Вміст, %	Вміст, %
Харчові відходи	7	44
Папір	3,5	22
Пластмаса, пластик	25	5

Скло	11	9
Метал	1,5	8
Текстиль	6	5
Шкіра, гума	2,5	-
Дерево, листя, рослинні залишки	3	1
Кістки	1,5	-
Відсів менше 15 мм	15	5
Інше, в т.ч. вугілля, зола, шлак	24	1

Характеристики та морфологічний склад побутових відходів не є постійними та залежать від джерел їх утворення, пори року, рівня доходу, розвитку споживання, індивідуальних звичок. Інформація про морфологічний склад побутових відходів в населених пунктах Дніпропетровської області була взята із раніше проведених досліджень на території області.

Джерела утворення та обсяги відходів

Утворювачами побутових відходів (ПВ) є населення, підприємства, організації, установи, інші суб'єкти господарювання, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств.

З 2024 року класифікація відходів відбувається за Національним переліком відходів, затвердженим Постановою КМУ від 20 жовтня 2023 р. № 1102 «Про затвердження Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів», який відповідає європейському класифікатору List of waste. До 2024 року класифікація відбувалася за Класифікатором відходів ДК 005-96, який затверджено і введено в дію наказом Держстандарту України від 29 лютого 1996 р. N 89. Дані щодо утворення та управління відходами в цьому документі вказані з 2024 року відповідно до Національного переліку відходів, до 2023 року- Класифікатору відходів ДК 005-96.

Таблиця 2.2.1.3. Утворення побутових відходів за 10-річний період, тис. тонн
(джерело: Головне управління статистики Дніпропетровської області)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
492,234	714,256	754,701	633,213	-	1284,646	1214,345	1196,197	457,681

За останній десятирічний період до 2022 року зберігалася тенденція до збільшення обсягів побутових відходів.

Таблиця 2.2.1.4. Утворення відходів у 2024 році – класифікація за Національним переліком відходів, тонн

(джерело: Головне управління статистики Дніпропетровської області)

Вид відходів	код	тонн
Папір і картон	20 01 01	18163,630
Скло	20 01 02	69,567
Кухонні відходи та відходи підприємств громадського харчування, що піддаються біологічному розкладу	20 01 08	189,418
Одяг	20 01 10	28,416
Текстиль	20 01 11	16,693
Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	20 01 21*	9,782
Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї	20 01 33*	2,028
Батареї та акумулятори інші, ніж зазначені за кодом 20 01 33	20 01 34	0,508
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти	20 01 35*	5,258
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35	20 01 36	47,210
Деревина інша, ніж зазначена за кодом 20 01 37	20 01 38	207,972
Пластмаса	20 01 39	429,676
Метал	20 01 40	11388,517
Відходи, що піддаються біологічному розкладу	20 02 01	260,345
Змішані побутові відходи	20 03 01	355299,023
Відходи ринків	20 03 02	660,088
Великогабаритні відходи	20 03 07	3,775
Всього		386781,906

Виявлене у 2022–2024 роках скорочення обсягів відходів не може бути атрибутоване заходам із запобігання їх утворенню, оскільки цей період є статистично не репрезентативним через дію воєнного стану та пов’язані з ним позаринкові чинники (міграція, призупинення виробництв, логістичні обмеження, відсутність можливості вести облік і подавати звітність.)

За даними Головного управління статистики Дніпропетровської області у 2024 утворилось 386,781 тис. тонн побутових відходів, варто зазначити, що з початку воєнного стану та до 2025 року суб’єкти господарювання мали право не звітувати щодо утворення та управління відходами, більшість скористалися цим правом, тому дані є не повними. Для потреб розрахунків у Розділі 3 Планування системи управління відходами будуть використовуватися розрахункові дані прийняті шляхом екстраполяції з періоду, коли звітування відбувалося повноцінно та зважаючи на норми надання послуг з управління відходами, кількість населення та економічні показники.

Прогноз утворення побутових відходів до 2034 року наведено в Таблиці 2.2.3. «Прогноз утворення відходів в 2025-2034 рр., тис. тонн/рік».

Таблиця 2.2.1.5. Управління відходами у 2020-2023 рр., тонн (джерело: Держстат)

Зібрано	код	2020	2021	2022	2023
Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	7720.3.1.01	1820607,577	2128299,859	1897999,144	983486,910
Утилізовано	код	2020	2021	2022	2023
Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	7720.3.1.01	-	-	-	-
Спалено	код	2020	2021	2022	2023
Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	7720.3.1.01	54,880	74,980	106,690	12,330
Видалено	код	2020	2021	2022	2023
Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	7720.3.1.01	504658,681	954355,783	847898,844	825771,217
Накопичено	код	2020	2021	2022	2023

Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	7720.3.1.01	8226488,861	н.а.	н.а.	н.а.

Таблиця 2.2.1.6. Управління відходами у 2024 р., – класифікація за Національним переліком відходів, тонн (джерело: Держстат)

Вид відходу	Код відходу	зібрано	Експортовано	відновлено	спалено	Видалено на землю
Змішані побутові відходи	20 03 01	1128548,034	0	0		968079,854
Папір і картон	20 01 01	37825,091	0		0,400	
Скло	20 01 02	33,877	0			
Кухонні відходи та відходи підприємств громадського харчування, що піддаються біологічному розкладу	20 01 08		0			
Одяг	20 01 10	152,770	0	0,403	0,406	
Текстиль	20 01 11		0	1,545		
Люмінесцентні лампи та інші ртутьмісні відходи	20 01 21*		0			
Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї	20 01 33*		0			
Батареї та акумулятори інші, ніж зазначені за кодом 20 01 33	20 01 34		0			

Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти	20 01 35*		0			
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35	20 01 36		0			
Деревина інша, ніж зазначена за кодом 20 01 37	20 01 38		0	8,285	23,970	9,360
Пластмаса	20 01 39	4220,612	0	1830,749	0,033	
Метал	20 01 40	10226,988	0	565,824		
Відходи, що піддаються біологічному розкладу	20 02 01		0		46,985	
Змішані побутові відходи	20 03 01		0			
Відходи ринків	20 03 02		0			
Великогабаритні відходи	20 03 07	7231,117	0	5722,088		
Всього		1188238,489	0,000	8128,894	71,794	968089,214

Система управління відходами

Змішані побутові відходи

У Дніпропетровській області за останнє десятиріччя відсоток охоплення населення послугами зі збирання побутових відходів зріс від 63,7% у 2015 році до 80% у 2024, покриття послугами у населених пунктах коливається від 20 до 100%. В той же час в 11 громадах області послуга з управління відходами не надається, що в прикордонних громадах пов'язано із наближенням лінії фронту та триваючими обстрілами.

У сфері збирання побутових відходів в області застосовуються металеві та пластмасові контейнери різної місткості; у сільській місцевості, де налагоджено вивезення, поширена «пакетна система» — збирання у поліетиленові пакети або за погодженими із перевізником графіками подвірного збору. У великих населених пунктах стандартом є стаціонарні пластикові євроконтейнери об'ємом 1,1 м³, тоді як в інших громадах зберігається використання металевих контейнерів 0,75 м³; водночас зростає частка рухомих контейнерів на колесах. Контейнерний збір охоплює насамперед багатоквартирну забудову та обслуговування установ і бізнесу, тоді як індивідуальний сектор частіше обслуговується через пакетні системи. Періодичність вивезення твердих побутових відходів, складається залежно від місця розташування території та обсягу накопичених відходів, один-сім разів на тиждень.

В області працює 56 підприємств у сфері управління відходами із загальною чисельністю 854 працівники, з них комунальної власності 42 од. (596 працівників), приватної 14 од. (258 працівників). Загальна кількість сміттєвозів 158, зношеність складає 70 %. (Мінінфраструктури - Звітність "Санітарна очистка" за 2024 рік).

Роздільно зібрані або відсортовані побутові відходи приватними особами відправляються до заготівельних пунктів, звідки потім передаються на операції з відновлення. У загальному обсязі утворення відходів це мала частка.

Роздільно зібрані відходи від домогосподарств

Роздільне збирання побутових відходів запроваджено частково у м. Верховцеве, м. Верхньодніпровськ, м. Апостолове, м. Зеленодольськ, м. Синельникове та

Слобожанській СТГ. Припускається, що приватний сектор займається збиранням вторинної сировини та/або сортуванням відходів і вторинним використанням матеріалів. Також припускається, що в місті можуть бути неофіційні колектори вторинної сировини та торгівлі нею.

Таблиця 2.2.1.7. Роздільне збирання ресурсоцінних компонентів відходів (джерело Мінінфраструктури – Моніторинг сучасних методів та технологій управління відходами станом на 2024 рік)

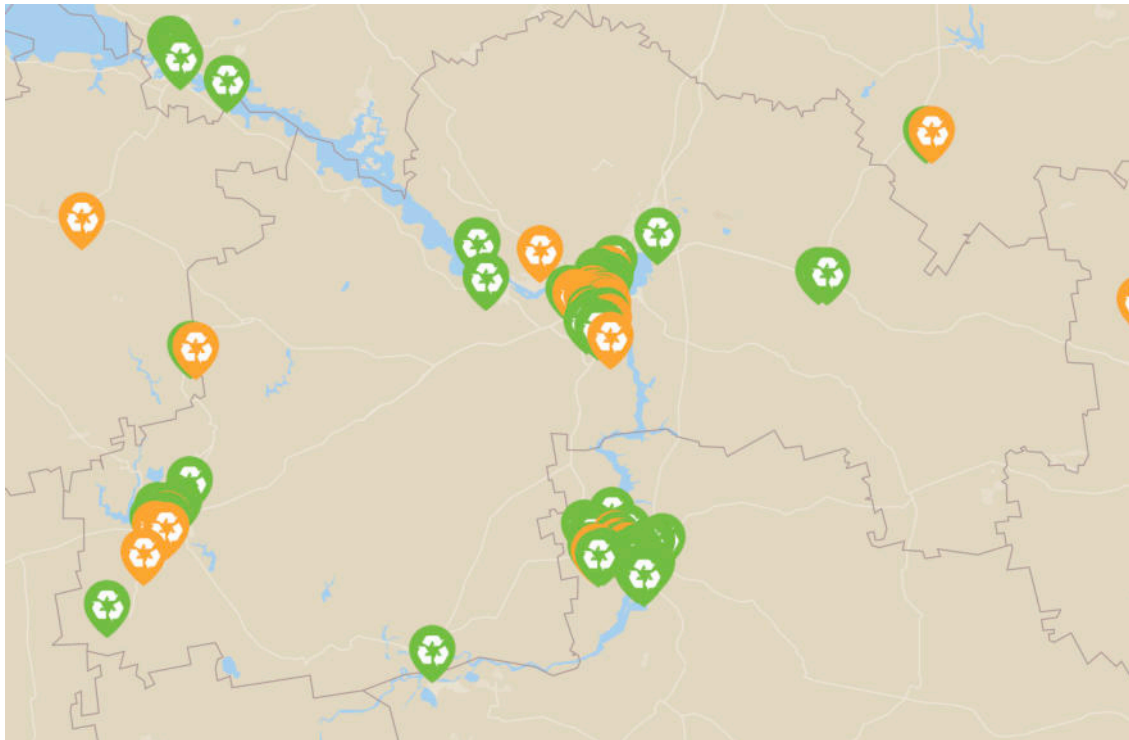
Назва міста/ громади	види компонентів	кількість контейнерів, од.
м. Верхівцеве	пластик	2
м. Верхньодніпровськ	побутові відходи, ТЕП пляшки, папір	12
м. Апостолове	Скло/Пластик	59
м. Зеленодольськ	паперу, картону/ скла/ пластику	112
м. Синельникове	пластик	7
Слобожанська селищна територіальна громада	пластик, скло, папір, змішані побутові відходи	80

відходи електричного та електронного обладнання (БЕЕО)

Системи збирання БЕЕО від населення не налагодженні. Механізм РВВ для БЕЕО на рівні країни не запроваджений. Мешканці позбуваються відпрацьованої техніки передаючи в приватні неліцензовані пункти збирання техніки.

Відходи батарей та акумуляторів

Збираються лише портативні батареї через мережу контейнерів - «коробочок» Руху «Батарейки Здавайтеся».

Карта 2.2.1.1. Мапа локацій розміщення контейнерів Руху «Батарейки Здавайтеся» Джерело: <https://batareiky.ua>

Великогабаритні та ремонтні відходи

Збирання відбувається за контейнерною/без контейнерною схемою або за заявками. Система налагоджена у містах – районних центрах, м. Верхньодніпровськ, м. Зеленодольськ та громадах: Широківська СТГ, Губиниська СТГ, Черкаська СТГ. (джерело Мінінфраструктури – Моніторинг сучасних методів та технологій управління відходами станом на 2024 рік).

У мешканців області також є можливість самостійно вивозити відходи на полігон за разовою оплатою, однак фіксуються типові порушення: великогабаритні та ремонтні відходи часто потрапляють у контейнери для побутових відходів або утворюють несанкціоновані звалища; у відповідь профільні підрозділи Дніпровської міської ради та Дніпропетровської ОВА проводять інспекційні перевірки, застосовують заходи реагування та реалізують інформаційно-просвітницькі кампанії з висвітленням матеріалів в інтернеті й на телебаченні, аби знизити рівень порушень і навантаження на систему управління відходами.

Небезпечні відходи у складі побутових

Збирання небезпечних відходів у складі побутових налагоджено у м. Кривий Ріг та м. П'ятихатки. По місту Кривий Ріг розставлені спеціальні контейнери для

приймання/збирання небезпечних відходів у складі побутових та наявне 1 місце їх тимчасового розміщення до передачі спеціалізованим підприємствам.

Таблиця 2.2.1.8. Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення) у 2024 році
(за даними департаменту житлово-комунального господарства та будівництва обласної військової адміністрації)

№ з/п	Найменування населеного пункту	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	м. Кривий Ріг	21	1	0,159	0,157-відпрацьовані елементи живлення (батарейки та акумулятори ємністю до 7мА); 0,002-люмінісцентні лампи
2	м. П'ятихатки	1	1	0,04	елементи живлення (побутові батарейки),

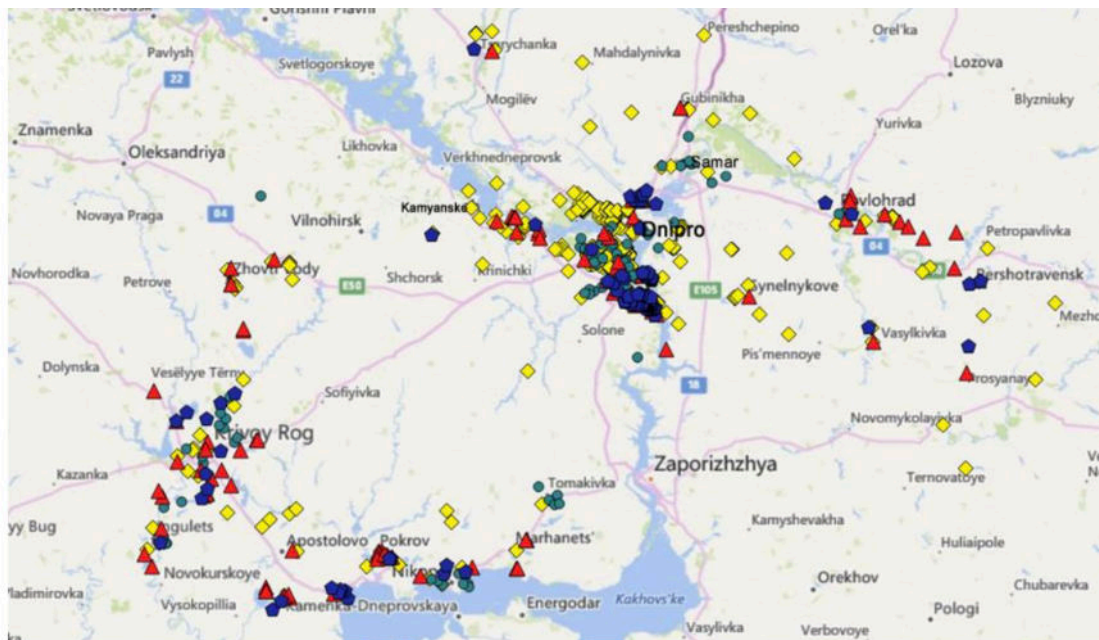
Остаточне видалення відходів

Переважаючим методом оброблення побутових відходів в Дніпропетровській області є їх захоронення на полігонах та сміттєзвалищах. Муніципальна система здійснення попереднього оброблення побутових відходів перед захороненням на полігоні не налагоджена.

Станом на 2025 р. загальна кількість полігонів та звалищ у Дніпропетровській області становить 228 (площа близько 875,6 га) це другий за величиною показник

в країні. Кількість побутових відходів, захоронених на полігонах та звалищах становить 4,9 млн. м³.

Перевантажених полігонів та звалищ – 18 (площа 4 га). Полігонів та звалищ, що не відповідають нормам екобезпеки – 139 одиниць (площа 172,98). Кількість закритих полігонів та сміттєзвалищ – 9, площею 59,34 га. Потреба у паспортизації полігонів – 152, у 2024 р. паспортизовано 2. Кількість полігонів, які потребують рекультивації – 69, фактично рекультивовано в 2025 р. – 0.

Карта 2.2.2.1. Мапа сміттєзвалищ Дніпропетровської області.

Джерело: QGIS Cloud – [gis_system](#) (Обл.страт.розвитку)

Великою проблемою для області є утворення несанкціонованих сміттєзвалищ. Через неналежну систему управління твердими побутовими відходами в населених пунктах, переважно у приватному секторі, відсутність системи окремого збирання, сортування побутових відходів (ПВ) велика кількість ПВ в області потрапляє на несанкціоновані, неконтрольовані сміттєзвалища.

Кількість несанкціонованих звалищ 577 одиниць, площею 73,28 га, орієнтовна кількість ПВ – 0,38 млн м³, з них ліквідовано у 2024 році 502 одиниці, площею 63,7 га, орієнтовна кількість ПВ – 0,28 млн м³. (Мінінфраструктури - Звітність "Санітарна очистка" за 2024 рік).

Інфраструктура управління відходами

Об'єкти механіко-біологічного оброблення відходів та термічного оброблення відходів відсутні. Сортувальні лінії є у м. Дніпро та м. Кривий Ріг та працюють в тестовому режимі. Інформація про наявність та роботу сортувальних ліній у інших населених пунктах станом на 2025 рік – відсутня. Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини зазначені в таблиці 1.5.5.

Таблиця 2.2.1.9. Інформація щодо кількості полігонів побутових відходів, які відповідають державним-будівельним нормам станом на 01.09.2019 у Дніпропетровській області

(відповідно до звіту Мінрегіону «Інформація щодо впровадження сучасних методів та технологій у сфері поводження з побутовими відходами»)

№ з/п	Найменування населеного пункту	Потужність існуючого об'єкту, тис. м³/рік; тис. т/рік;	Площа земельної ділянки	Рік введення в експлуатацію	Наявність проекту полігону	Наявність системи збирання і знезаряження фільтрату	Наявність системи з вилучення та утилізації газу			
							Свіча для факельного спалення	Когенераційна установка	Кількість добутого біогазу у 2019 році	Кількість виробленої електроенергії у 2019 році кВт·год
1	м. Жовті Води	70 тис.м³/рік; 17,5 тис. т/рік	2,4/4,8 / 78,5	2012	В наявності	В наявності	Відсутня	Відсутня	-	-
2	м. Кам'янське	300 тис.м³/рік ; 5 тис. т/рік	17,5	2019	В наявності	В наявності	Відсутня	Відсутня	-	-
3	м. Кривий Ріг Центральний- Міський район	665 тис.м³/рік; 488 тис. т/рік	7,5	2007	В наявності	В наявності	Відсутня	В наявності	-	17534 35

4	м. Кривий Ріг Саксаганський район	5736 тис.м³; 4589 тис. т/рік	23,8/144/ 23,8	1992	В наявно сті	В наявно сті	Відсут ня	В наявно сті	-	25761 45
5	м. Апостолове	1988,8 тис.м³	5,5/10, 5	1960	В наявно сті	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	-	-
6	м. Зеленодольськ	18,144 тис.м³	1,33	2006	В наявно сті	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	-	-
7	м. П'ятихатки	81,9 тис. т	1,01	2013	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	Відсут ня	-	-
8	с. Новоолександрівка Дніпровський район	5322 тис.м³	131,5	2012	В наявно сті	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	-	-
9	м. Підгороднє	2499,48 тис. т	7,4/7,5 / 21,5	1998	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	Відсут ня	-	-
10	Нікопольський	550 тис. т	22,18	1992	В наявно сті	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	-	-
11	Царичанський район	6,5 тис.м³/ рік; 1,5 тис. т/рік	4,6/121	2002	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	Відсут ня	-	-
12	м. Верхівцеве, Верхньодніпровського р-ну	177,2 тис.м³	3,5	2008	В наявно сті	В наявно сті	Відсут ня	Відсут ня	-	-

Проблеми та загрози

- Неналежний облік і низька якість даних щодо утворення та управління побутовими відходами: фрагментарність звітності, прогалини в покритті, ручні оцінки, затримки оновлення.

- Відсутність вагових комплексів на об'єктах оброблення відходів (можливі похибки, ризик маніпуляцій, неможливість точного прослідковування руху відходів).
- Непорівнянність одиниць виміру (м³ та тонни) та відсутність уніфікованих коефіцієнтів перерахунку → спотворення статистики, тарифів і планування потужностей.
- Переважання захоронення в структурі операцій (D1,D5): низькі рівні підготовки до повторного використання, рециклінгу, відхилення від ієрархії управління відходами.
- Зростання утворення ПВ без дієвих превентивних інструментів, що веде до зростаючого тиску на інфраструктуру.
- Збільшення площ полігонів та звалищ → виведення з обігу земель.
- Переповнення та перевантаження полігонів: скорочення залишкового ресурсу карт, ризику фільтрату, газоутворення й пожеж.
- Низький рівень роздільного збирання й сортування.
- Відсутність дозволів на операції з оброблення відходів в регіональних ООВ.
- Організаційно-економічні ризики: відсутність стимулів («забруднювач платить», диференційовані тарифи), недофінансування експлуатації та інвестицій.
- Регуляторні та репутаційні загрози: невідповідність чинної системи вимогам ЗУ «Про управління відходами» та цільовим показникам й екологічні проблеми.

2.2.2. Відходи промисловості

Регіональним планом управління відходами у Дніпропетровській області передбачається розроблення комплексу заходів щодо управління відходами промисловості - промислових відходів та відходів видобувної промисловості, які утворюються на підприємствах регіону в даний час та накопичених в результаті виробничої діяльності підприємств металургійної, машинобудівної, гірничорудної, паливної, хімічної та інших галузей промисловості.

При аналізі існуючого стану управління відходами промисловості враховано певні обмеження стосовно надання та отримання статистичної та іншої інформації про діяльність промислових підприємств та підприємств видобувної промисловості, а саме:

- Вимог Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» 3 2115-IX
- Постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 №314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 №556 «Деякі питання подання декларації про відходи»;
- Проведення класифікації відходів у відповідності до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20.10.2023 №1102.

Законом України «Про управління відходами», що визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище, встановлено обов'язки до суб'єктів господарювання у сфері управління відходами. Зокрема, суб'єкти господарювання у сфері управління відходами зобов'язані:

- запобігати утворенню та зменшувати обсяги утворення відходів;
- класифікувати свої відходи відповідно до «Національного переліку відходів» та «Порядку класифікації відходів»;

- обробляти відходи самостійно, за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, або передавати їх для оброблення суб'єктам господарювання у сфері управління відходами, які мають такий дозвіл;
  - у разі утворення побутових відходів укласти договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів;
  - не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;
  - вести облік відходів, що утворилися в результаті їхньої діяльності, та подавати відповідну звітність;
  - розробляти та виконувати плани управління відходами підприємств, установ, та організацій у встановленому порядку;
- забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані об'єктів оброблення відходів, забезпечувати дотримання правил техніки безпеки та пожежної безпеки на них;
- надавати місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, уповноваженим органам виконавчої влади у сфері управління відходами інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність тощо.

2.2.2.1. Промислові відходи

Виробнича діяльність підприємств Дніпропетровської області призводить до утворення значних обсягів промислових відходів.

Промислові відходи – це непридатні для виробництва продукції види сировини, її залишки, що не вживаються, або речовини, які виникають в результаті технологічних процесів, які не підлягають відновленню у даному виробництві.

Промислові відходи – це будь-які матеріали, залишки чи речовини, що утворюються в процесі виробництва, ремонту, будівництва або видобування корисних копалин і втратили свою цінність або не можуть бути використані далі в даному виробництві. Вони бувають за агрегатним станом твердими, рідкими та газоподібними, за ступенем безпеки - безпечними або небезпечними, і потребують спеціальної утилізації для мінімізації негативного впливу на довкілля.

Основними джерелами утворення є:

- Виробничі процеси: Утворення побічної продукції, невикористаних залишків сировини.
- Ремонт та обслуговування: Відходи від ремонту обладнання, специфічний одяг та інструменти.
- Видобуток корисних копалин: Відходи видобутку та збагачення.
- Очищення стічних вод: Шлами очисних споруд, що містять різні хімічні компоненти.

Джерела утворення та обсяги відходів

Промислові відходи Дніпропетровської області генеруються переважно в таких галузях, які є основою промисловості регіону: гірничорудній промисловості, металургії та машинобудуванні, хімічній промисловості, енергетиці.

Основні види промислових відходів:

- Відходи видобутку корисних копалин: Це в основному відходи збагачення залізних та марганцевих руд, а також інші породи з кар'єрів.
- Металургійні відходи: Шлаки від переробки металів, а також інші відходи металургійного виробництва.
- Відходи машинобудування: Металобрухт, відходи ливарного виробництва, обробки металів та інші матеріали.
- Відходи хімічної промисловості: Залишки від виробництва хімічних речовин та інших хімічних процесів.
- Відходи енергетики: Відходи від спалювання палива на електростанціях та теплових мережах.

Займаючи 5,3% території з часткою населення майже 9%, Дніпропетровська область є потужним промисловим регіоном, зі значною концентрацією підприємств майже всіх основних видів економічної діяльності, економічний розвиток якого значною мірою визначає загальну ситуацію в державі. Питома вага господарського комплексу області в загальнодержавних показниках за останні десятиліття відчутно зростає. В області нараховується понад 4 тисячі промислових підприємств, і позитивним аспектом є те, що навіть попри військові дії вони не зупиняють свою роботу і не знижують темпи виробництва продукції. Структура обороту від промислової діяльності включає в себе:

- 56,5% – продукція товаровиробників-переробників;
- 35,5% – добувна галузь і розроблення кар'єрів;
- 6,8% – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря;
- 1,2% – водопостачання; каналізації, поводження з відходами.

Галузями, що визначають спеціалізацію господарського комплексу Дніпропетровської області і відіграють важливу роль у його формуванні, є залізорудна, марганцеворудна, металургійна, машинобудівна, металообробна та хімічна, на які припадає приблизно 75% всієї промислової продукції.

На підприємства гірничо-металургійних компаній припадає більше 67% всієї реалізованої продукції області. На Дніпропетровщині виробляється майже п'ята частина (18,3% або 454,1 млрд грн) усієї реалізованої промислової продукції України.

Це обумовлює наявність численних джерел утворення промислових відходів.

Найбільшу частку утворення промислових відходів в регіоні складають: відходи чорних металів, змішані та недиференційовані матеріали, інші мінеральні відходи, пуста порода від днопоглиблювальних робіт, відходи згоряння, шлами рідкі тощо. У 2024 році від економічної діяльності підприємств та організацій утворилось понад 173,4 млн т відходів, при цьому понад 87% становили відходи добувної промисловості і розроблення кар'єрів, 12% – відходи переробної промисловості (зокрема, металургійне виробництво). Переважна частина утворених відходів належить до IV класу небезпеки (99,99 %).

Починаючи з 24 лютого 2022 року ситуація ускладнена військовою агресією російської федерації проти України. Згідно з даними промислових підприємств у 2022-2024 роках обсяги утворення, розміщення, утилізації та повторного використання відходів знизилися середньому на 50-60%, що в основному спричинено зниженням обсягів виробництва продукції та зупинкою технологічного обладнання.

Динаміка кількісних показників управління відходами в регіоні за 10-річний період наведена в Таблиці 2.2.2.2.1.

У розрізі адміністративно-територіальних одиниць найбільший вклад в утворення відходів вносять міста: Кривий Ріг (95% від загальної кількості у 2018 році), Покров (1,3%), Дніпро (0,7%), та Павлоградський район (1,3%).

В середньому на одну особу в регіоні в 2024 році утворилось 56,7 т відходів I-IV класів небезпеки, за останні 10 років цей показник зменшився на 32,4% (83,7 т у 2014 році). При цьому даний показник варіюється від 2,8 кг/особу (у Магдалинівській ТГ до 242,6 т/особу (в Криворізькій МТГ).

На кожний квадратний кілометр території регіону в 2024 році в середньому утворилось 5482,8 т відходів I-IV класів небезпеки, найбільший показник характерний для м. Кривий Ріг (близько 350 тис. т/кв. км), найменший – для Магдалинівського району (0,12 т/кв. км).

Таблиця 2.2.2.1.1.

Динаміка основних показників управління промисловими відходами (млн. т/рік)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Утворено	259,4	227,1	205,9	243,1	243,6	252,0	309,4	321,4	139,9	135,0	173,4
Зібрано, отримано із сторони	4,6	2,1	2,2	3,4	3,2	2,5	2,3	2,9	2,5	1,4	1,8
Експортовано	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Утилізовано /відновлено	84,0	71,5	66,8	83,8	85,1	90,5	87,1	95,2	54,2	39,4	26,1
Спалено	0,03	0,02	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,01	0,001	0,001
Видалено	144,1	102,7	103,2	106,0	104,6	107,3	77,4	180,5	64,3	70,0	86,2
Накопичено	9996,6	10154,1	10238,3	10328,2	10712,4	10698,9	11345,6	11394,8	11416,2	11441,8	11502,9
Накопичено Тис. Т/км ²	313,2	318,1	320,7	323,6	335,6	335,2	355,4	357,0	357,7	358,5	360,4

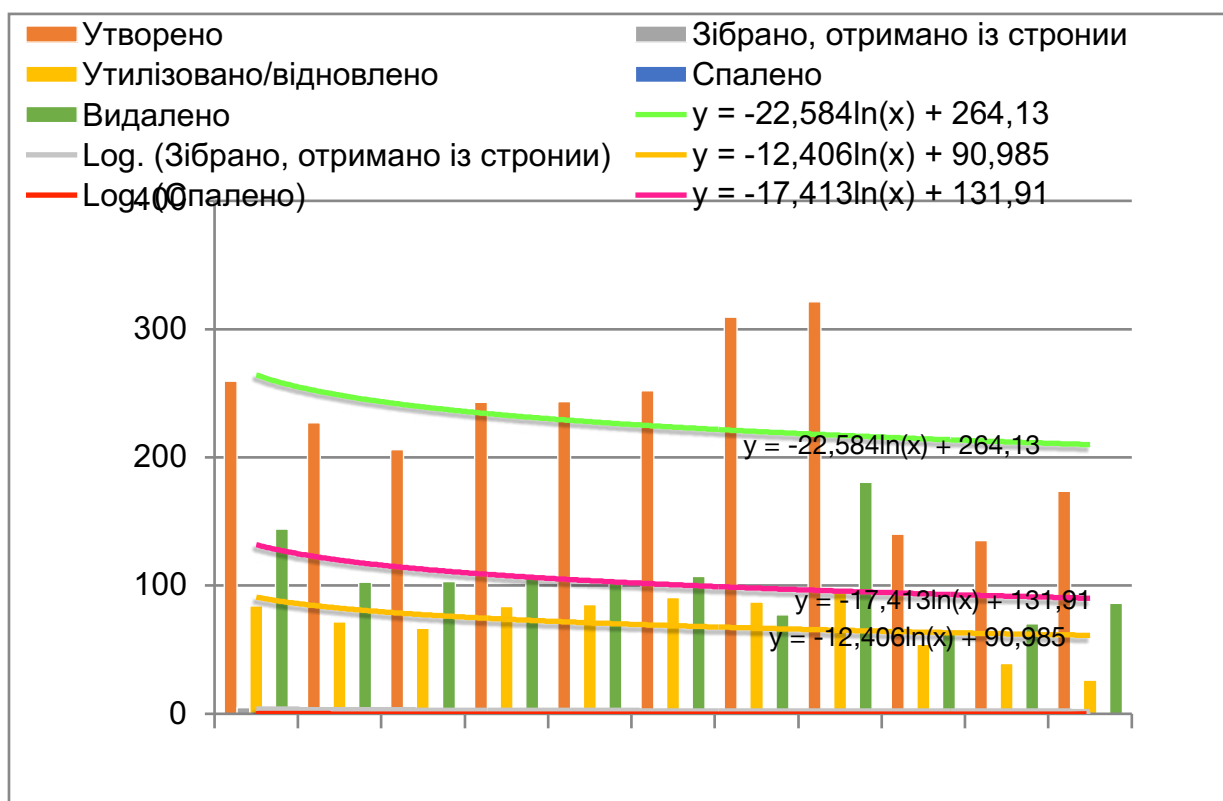
Переважає кількість відходів, що утворюється в регіоні, накопичується у місцях видалення відходів. Так, у 2024 році таким чином було видалено 43% відходів,

утворених від економічної діяльності. Загалом на території області на кінець 2024 року накопичено понад 11,4 млрд т відходів. Найбільші обсяги накопичення відходів спостерігаються у м. Кривий Ріг (майже 95 % від усіх накопичених відходів), м. Марганець (1,5%) та м. Покров (1,4%).

Утилізації у 2024 році підлягало майже 42% відходів, утворених від економічної діяльності, що становить понад 83 млн. т відходів.

Рисунок 2.2.2.1.1.

Динаміка основних показників управління промисловими відходами (млн. т/рік)

До найбільших джерел утворення промислових відходів за показником загального утворення відходів (Пзув) станом на 2024 рік відносяться наступні підприємства:

- Гірничо-збагачувальний комплекс КДГМК «Криворіжсталь»
- ВАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»
- ВСП «Придніпровська теплова електрична станція» ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»

- ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»
- ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»
- ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»
- ПАТ «Арселорміттал Кривий Ріг»
- ТОВ «РУДОМАЙН»
- ТОВ « УКРАЇНСЬКА ГІРНИЧОДОБУВНА КОМПАНІЯ»
- ПРАТ «СУХА БАЛКА»
- АТ «Кривбасзалірудком»
- КП «Кривбасводоканал»
- ТОВ «Восток-Руда»
- ТОВ «Шиманівське Стіл»
- філіал «Вільногірський гірничо-металургійний комбінат»
- ПАТ «Кримський титан»
- ПАТ «Дніпровський металургійний завод»
- ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»
- ВАТ «Дніпрококс»
- ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім.О.М. Макарова»
- ПАТ «Дніпропетровський завод прокатних валків»,
- ПАТ «Дніпропетровський агрегатний завод»
- ПАТ «Дніпропетровський стрілочний завод»
- ДП «НВК Електровозобудування»
- ТОВ «ТАС Дніпровагонмаш»та інші.

Загалом, станом на 2024 рік до реєстру об'єктів утворення відходів, для яких Пзув перевищує 1000 умовних одиниць, внесено понад 400 підприємств.

Для Дніпропетровщини характерним є високий рівень розвитку важкої індустрії, яка є одним з найбільших джерел утворення відходів.

Основа промисловості області – гірничо-металургійний комплекс, до складу якого входять 57 підприємств. Серед них 11 гірничорудних та 23 підприємства чорної, металургії, продукція яких складає 40% обсягів виробництва чорної

металургії України. Серед базових підприємств області: 6 гірничо-збагачувальних комбінатів, 2 підприємства підземного видобутку залізної руди, 3 металургійних комбінати, 11 трубних, 3 коксохімічних і 1 феросплавний завод, комбінат з видобутку рідкоземельних металів, Державне підприємство «Кривбасвибухпром».

В області виробляється 100% марганцевої товарної руди (ВАТ «Марганецький ГЗК», ВАТ «Орджонікідзевський ГЗК»), 81,9% залізної руди (гірничо-збагачувальні комбінати та шахти Кривбасу), 35,6% чавуну, 34,2% сталі, 25,8% коксу від загального обсягу виробництва по Україні. Видобувається 100% марганцевої та 83,7% усієї залізної руди в Україні.

Ведуча галузь промисловості області – металургія та обробка металу. На 64 підприємствах цього виду діяльності зайнято майже 130,0 тис. осіб. Обсяг виробництва металургії та обробки металу складає 35,9% від загального обсягу по Україні. В області виробляється 74,8% труб, 36,4% металопрокату. Найбільші підприємства області: ВАТ «Міттал Стіл Кривий Ріг», ВАТ «ДМЗ ім. Петровського», ВАТ «Дніпровський металургійний комбінат ім. Дзержинського», ВАТ «Комінмет», ВАТ «Нікопольський завод феросплавів».

На трубних підприємствах області (ВАТ «Нижньодніпровський трубопрокатний завод», ВАТ «Дніпропетровський трубний завод», ВАТ «Нікопольський Південнотрубний завод» та інші) виготовляються труби більш ніж 140 тис. типорозмірів з 400 марок сталей різними способами гарячої і холодної деформації, центробіжного литва, методом зварювання. Освоєна технологія виробництва сталевих труб з емалевим покриттям, а також труб з латуні, алюмінію, титану, цирконію. Виробляються цільнокатані залізничні колеса й осі, бандажі, кільцеві вироби, які експортуються більш ніж у 35 країн світу.

Дніпропетровська область – одна з найбільш енергонасичених в Україні. Електроенергетика посідає друге місце в Україні з установленної електричної потужності. Основна частка електроенергії виробляється на Придніпровській і Криворізькій теплових електростанціях загальною потужністю 4,7 тис. МВт та Дніпродзержинській гідроелектростанції потужністю 0,35 тис. МВт. Область, виробляє 6,9% електроенергії України.

В області також сформувався і функціонує великий комплекс машинобудівної промисловості. В ньому працюють підприємства практично усіх галузей

машинобудування. Найбільш розвинутим є металургійне, транспортне, електротехнічне, гірничошахтне і гірничорудне, будівельно-шляхове й комунальне, хімічне і полімерне машинобудування, верстатобудування.

У машинобудуванні, монтажі та ремонті машин й устаткування нараховується 171 підприємство основної діяльності, на них виробляють 6,3% обсягу промислової продукції області. По ряду основних видів продукції вона займає провідне місце в Україні. Тут виробляється 55,7% загальнодержавного виробництва верстатів деревообробних, 37,5% тракторів, 74% тролейбусів, 4,9% вагонів вантажних магістральних, 23% телевізорів, 60,9% електропилососів та ін. За останні роки на підприємствах області (ВО «Південмаш», КП «Дніпропетровський завод гірничошахтного устаткування», КП «Дніпропетровський комбайновий завод», ВАТ «Агрегатний завод», ВАТ «Завод "Продмаш" та інших) освоєно ряд нових видів продукції – тролейбусів, автобусів, магнітних сепараторів та низки обладнання для гірничо-металургійного комплексу, вугільної промисловості, сільського господарства, легкої та переробної промисловості. На НВО «Дніпропетровський електровозобудівний завод» розроблено й запущено до серійного виробництва вантажні магістральні електровози, підготовлено для виробництва магістральний пасажирський електровоз. На підприємствах області освоєно виробництво міських та міжміських автобусів (ВАТ «Дніпродзержинський автомобільний завод»), багатотонних автомобільних напівпричепів європейського стандарту (ВАТ «Верхньодніпровський авторемзавод»). ВАТ «Криворізький турбінний завод «Констар» спеціалізується на виробництві газотурбінного обладнання, магнітних сепараторів і запасних частин для технологічного обладнання, нафтофонтанної та запірної арматури.

Дніпропетровщина – один із світових центрів ракетно-космічного будування. Високе технічне оснащення та кваліфікація інженерного і робітничого персоналу ВО «Південмаш» та КБ «Південне» дозволили розробляти й виготовляти екологічно чисті ракетноносії «Зеніт» та інші космічні апарати, які не мають аналогів у світовій практиці.

Хімічна та нафтохімічна промисловість – це 46 підприємств, частка яких у виробництві продукції в області – 5,5%.

Широко відомі в Україні та за її межами лакофарбові матеріали, мінеральні добрива, шини. На ВАТ «Дніпрошина» виробляється 20% загальнодержавного виробництва шин. Лакофарбове виробництво є одним з найбільших по Україні (43% від загального обсягу виробництва). З урахуванням екологічно чистих нових технологій на ВАТ «Дніпропетровський лакофарбовий завод», ВАТ «Завод «Спектр», ТОВ ПП «ЗІП» освоєно понад 120 видів лакофарбової продукції. На ВАТ «Дніпроазот» виробляється 13,8% загальноукраїнського випуску мінеральних добрив і 10,6% – аміаку. В регіоні також виробляються нові синтетичні матеріали, конструкції, гумотехнічні вироби для багатьох галузей – космосу, повітряного транспорту, науки та ін.

Легка промисловість області – це 55 підприємств, на яких випускаються швейні та трикотажні вироби, взуття, штучне хутро, іграшки, вовняна та бавовняна пряжа, швейні нитки. Низку підприємств легкої промисловості переоснащено й обладнано найсучаснішим технологічним устаткуванням. Це дає можливість виробляти високоякісні конкурентоспроможні вироби. Продукція, яка виробляється за прогресивними технологіями фірмами «Дніпро», «Оветрі», КП «Старт», КП «Новомосковська швейна фабрика «ПАН», ВАТ «Жовтоводська фабрика штучного хутра», експортується до таких країн як Франція, Канада, Німеччина, Англія тощо.

Виробництвом продуктів харчування і переробкою сільськогосподарських продуктів зайнято 137 основних підприємств. В області виробляється 15,7% продукції з незбираного молока від виробництва її в Україні, 13,1% – олії, 8,9% – ковбасних та 7,2% – кондитерських виробів.

Всі перераховані галузі є джерелом утворення промислових відходів, обсяг яких в 2024 р. становив 3,09 млн.т за даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області, що становить майже 2,0% від загально обсягу відходів промисловості, утворених в Дніпропетровській області (Таблиця 2.2.1.5.).

Таблиця 2.2.2.1.2. Утворено усіх промислових відходів за Національним переліком відходів		
Назва відходів	Код відходів	Тонн/рік
УСЬОГО		3089936,305

Інші відходи цієї підгрупи	04 01 99	7,367
Відходи композитних матеріалів (імпрегнований текстиль, еластомер, пластомер)	04 02 09	1,674
Відходи оброблених текстильних волокон	04 02 22	54,004
Інші відходи цієї підгрупи	04 02 99	10,462
Відходи з охолоджувальних колон (установок)	05 06 04	17875,110
Інші відходи цієї підгрупи	05 06 99	2362,999
Сірчана кислота та сірчиста кислота	06 01 01*	0,927
Інші відходи цієї підгрупи	06 01 99	849,341
Гідроксид кальцію	06 02 01*	0,319
Тверді солі та розчини інші, ніж зазначені за кодами 06 03 11 і 06 03 13	06 03 14	71,856
Відходи, що містять ртуть	06 04 04*	0,002
Осади (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві, що містять небезпечні речовини	06 05 02*	0,004
Осади (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві інші, ніж зазначені за кодом 06 05 02	06 05 03	0,050
Відходи, що містять небезпечні сульфідні	06 06 02*	1381,800
Відходи, які містять небезпечні речовини	06 10 02*	11,826
Органічні галогеновані розчинники, промивальні та маточні розчини	07 02 03*	70,560
Відходи пластмас	07 02 13	173,296
Відходи від присадок інші, ніж зазначені за кодом 07 02 14	07 02 15	16,775
Відходи, що містять небезпечні силікони	07 02 16*	0,050
Інші відходи цієї підгрупи	07 02 99	29,334
Інші відходи цієї підгрупи	07 03 99	32,080
Шлами від очищення стічних вод на підприємстві, що містять небезпечні речовини	07 05 11*	0,282
Інші відходи цієї підгрупи	07 05 99	2,028
Інші відходи цієї підгрупи	07 06 99	19,291
Відходи фарб, лаків, що містять органічні розчинники або інші небезпечні речовини	08 01 11*	27,053
Відходи фарб, лаків інші, ніж зазначені за кодом 08 01 11	08 01 12	32,100

Шлами від фарб, лаків, що містять органічні розчинники або інші небезпечні речовини	08 01 13*	0,121
Водні шлами, що містять фарби, лаки інші, ніж зазначені за кодом 08 01 15	08 01 16	2,270
Відходи від видалення фарб, лаків, що містять органічні розчинники та інші небезпечні речовини	08 01 17*	34,890
Відходи видалення фарби або лаку	08 01 21*	0,443
Інші відходи цієї підгрупи	08 01 99	2,007
Інші відходи цієї підгрупи	08 02 99	0,890
Відходи клеїв і герметиків інші, ніж зазначені за кодом 08 04 09	08 04 10	0,090
Інші відходи цієї підгрупи	08 04 99	0,654
Фіксажні (закріплювальні) розчини	09 01 04*	0,314
Донна зола, шлак і котловий пил (крім котлового пилу, зазначеного за кодом 10 01 04)	10 01 01	27280,104
Летка зола вугільна	10 01 02	1,500
Летка зола від спалювання торфу та необробленої деревини	10 01 03	15,077
Летка зола мазутна та котловий пил	10 01 04*	0,030
Донна зола, шлак і котловий пил від сумісного спалювання інші, ніж зазначені за кодом 10 01 14	10 01 15	0,342
Летка зола від сумісного спалювання інша, ніж зазначена за кодом 10 01 16	10 01 17	45,342
Водні шлами від очищення котлів інші, ніж зазначені за кодом 10 01 22	10 01 23	5,755
Відходи від оброблення (очищення) охолоджувальної води	10 01 26	5,580
Інші відходи цієї підгрупи	10 01 99	4,520
Відходи від перероблення шлаку	10 02 01	281363,337
Шлак неперероблений	10 02 02	1445514,219
Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07	10 02 08	57619,519
Прокатна окалина	10 02 10	55182,409
Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13	10 02 14	327507,397
Інші шлами та фільтрувальні кеки	10 02 15	44,265
Інші відходи цієї підгрупи	10 02 99	5147,706

Відходи від оброблення (очищення) охолоджувальної води, що містять оливи	10 03 27*	0,105
Інші відходи цієї підгрупи	10 03 99	151,033
Шлаки від первинного та вторинного виробництва	10 04 01*	6,499
Дроси та залишки легкі від первинного і вторинного виробництва	10 04 02*	232,801
Пил димових газів	10 04 04*	66,522
Інші дрібні залишки та пил	10 04 05*	0,334
Інші відходи цієї підгрупи	10 04 99	0,080
Шлаки від первинного та вторинного виробництва	10 05 01	15,000
Інші відходи цієї підгрупи	10 05 99	113,060
Шлаки від первинного та вторинного виробництва	10 06 01	0,856
Інші відходи цієї підгрупи	10 06 99	0,011
Тверді дрібні залишки та пил	10 08 04	0,200
Інші відходи цієї підгрупи	10 08 99	0,016
Шлак процесу лиття (ливарний)	10 09 03	3433,681
Ливарні стрижні та форми і формувальні суміші, які використовувалися, що містять небезпечні речовини	10 09 07*	8400,769
Ливарні форми і формувальні суміші, які використовувалися, інші, ніж зазначені за кодом 10 09 07	10 09 08	21108,226
Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 09 09	10 09 10	21,360
Дрібні залишки інші, ніж зазначені за кодом 10 09 11	10 09 12	4,900
Інші відходи цієї підгрупи	10 09 99	484,635
Шлак процесу лиття	10 10 03	90,590
Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 10 09	10 10 10	2,110
Дрібні залишки інші, ніж зазначені за кодом 10 10 11	10 10 12	4,300
Відходи зв'язувальних матеріалів інші, ніж зазначені за кодом 10 10 13	10 10 14	5,678
Інші відходи цієї підгрупи	10 10 99	0,264
Відходи волокнистих матеріалів на основі скла	10 11 03	8,360
Дрібні залишки та пил	10 11 05	0,084

Дрібні відходи скла та скляного порошку, що містять важкі метали (наприклад, від катодних трубок)	10 11 11*	250,390
Відходи скла інші, ніж зазначені за кодом 10 11 11	10 11 12	0,010
Дрібні залишки та пил	10 12 03	864,000
Відходи керамічних виробів, цегли, черепиці та інших керамічних будівельних матеріалів (після термічних процесів)	10 12 08	21,691
Тверді відходи оброблення (очищення) відхідних газів інші, ніж зазначені за кодом 10 12 09	10 12 10	4,535
Шлами від оброблення (очищення) стічних вод на підприємстві	10 12 13	2280,000
Інші відходи цієї підгрупи	10 12 99	1,000
Відходи підготовки шихти до термічного оброблення	10 13 01	13368,214
Відходи випалу та гашення вапна	10 13 04	1747,270
Дрібні залишки та пил (крім зазначених за кодами 10 13 12 і 10 13 13)	10 13 06	0,270
Відходи азбестоцементного виробництва інші, ніж зазначені за кодом 10 13 09	10 13 10	0,005
Тверді відходи оброблення (очищення) відхідних газів інші, ніж зазначені за кодом 10 12 12	10 13 13	27258,700
Відходи бетону та бетонних шлаків	10 13 14	2,010
Травильні кислоти	11 01 05*	1,040
Шлами та фільтрувальні кеки, що містять небезпечні речовини	11 01 09*	26,355
Шлами та фільтрувальні кеки інші, ніж зазначені за кодом 11 01 09	11 01 10	1683,220
Водні промивні рідини, що містять небезпечні речовини	11 01 11*	28,900
Інші відходи, що містять небезпечні речовини	11 01 98*	0,320
Інші відходи, що містять небезпечні речовини	11 02 07*	0,337
Інші відходи	11 03 02*	43,700
Ошурки, обрізки та стружка чорних металів	12 01 01	5338,933
Пил та дрібні залишки чорних металів	12 01 02	666,482
Ошурки, обрізки та стружка кольорових металів	12 01 03	20,542
Пил та дрібні залишки кольорових металів	12 01 04	3,363
Ошурки, обрізки та стружка пластмас	12 01 05	221,471

Мастильно-охолоджувальні рідини на мінеральній основі для машинного оброблення, що містять галогени (крім емульсій та розчинів)	12 01 06*	1,383
Мастильно-охолоджувальні рідини на мінеральній основі для машинного оброблення, що не містять галогенів (крім емульсій та розчинів)	12 01 07*	14,745
Емульсії для машинного оброблення та розчини, які не містять галогенів	12 01 09*	94,798
Синтетичні мастильно-охолоджувальні рідини для машинного оброблення	12 01 10*	1174,986
Відпрацьовані воскові маси та мастила	12 01 12*	64,328
Відходи процесів зварювання	12 01 13	224,883
Шлами від механічного оброблення, що містять небезпечні речовини	12 01 14*	361,706
Шлами від механічного оброблення інші, ніж зазначені за кодом 12 01 14	12 01 15	13,783
Відходи абразивних матеріалів для дробоструминного оброблення інші, ніж зазначені за кодом 12 01 16	12 01 17	3,876
Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали, що містять небезпечні речовини	12 01 20*	10,772
Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20	12 01 21	395,852
Інші відходи цієї підгрупи	12 01 99	262,324
Водні промивальні рідини	12 03 01*	12,840
Мінеральні гідравлічні хлоровані мастила (оливи)	13 01 09*	0,170
Мінеральні гідравлічні нехлоровані мастила (оливи)	13 01 10*	1,400
Синтетичні гідравлічні мастила (оливи)	13 01 11*	0,336
Інші гідравлічні мастила (оливи)	13 01 13*	39,690
Мінеральні мастила та оливи, хлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 04*	3,025
Мінеральні мастила та оливи, нехлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 05*	140,849
Синтетичні та моторні мастила, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 06*	79,339
Моторні, трансмісійні та мастильні оливи, що піддаються швидкому біологічному розкладанню	13 02 07*	7,344
Інші моторні, індустріальні та мастильні оливи	13 02 08*	453,580

Мінеральні нехлоровані мастила (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 07*	1,280
Синтетичні масла (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 08*	0,343
Інші масла (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 10*	27,434
Тверді частинки (відходи) із пісковловлювачів і масло-водовідокремлювачів	13 05 01*	6,676
Шлами масло-водовідокремлювачів	13 05 02*	30,165
Шлами масловловлювачів	13 05 03*	15,399
Відходи масел від масло-водовідокремлювачів	13 05 06*	52,500
Вода, що містить масла із масло-водовідокремлювачів	13 05 07*	0,726
Суміші відходів камер пісковловлювачів і масло-водовідокремлювачів	13 05 08*	3,181
Шлами або емульсії знесолювачів	13 08 01*	0,344
Інші емульсії	13 08 02*	4,495
Інші відходи цієї підгрупи	13 08 99*	38,683
Інші розчинники та суміші розчинників	14 06 03*	16,103
Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами	15 02 02*	297,303
Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	15 02 03	607,135
Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03	16 11 04	13233,564
Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05	16 11 06	560,698
Бетон	16 12 01	80,000
Цегла	16 12 02	40,479
Облицювальна плитка, черепиця та кераміка	16 12 03	3,400
Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки, що містять небезпечні речовини	16 12 04*	0,190

Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки інші, ніж зазначені за кодом 16 12 04	16 12 05	50,000
Деревина	16 12 06	16,969
Скло	16 12 07	46,940
Пластмаси	16 12 08	0,300
Бітумні суміші інші, ніж зазначені за кодом 16 12 10	16 12 11	4,000
Мідь, бронза, латунь	16 12 13	5,720
Алюміній	16 12 14	12,720
Змішані метали	16 12 19	1192,119
Відходи металів, забруднені небезпечними речовинами	16 12 20*	0,030
Дорожній баласт (щебінь), що містить небезпечні речовини	16 12 25*	0,500
Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 16 12 27 і 16 12 28	16 12 29	1,866
Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	16 12 37*	0,006
Батареї та акумулятори	16 12 38*	361,630
Електричне і електронне обладнання інше, ніж зазначене за кодом 16 12 39	16 12 40	0,014
Папір і картон	16 12 41	0,270
Текстиль	16 12 42	15,520
Змішані побутові відходи	16 12 44	217,861
Змішані медичні та фармацевтичні відходи	16 12 46*	0,175
Бетон	17 01 01	605,000
Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки інші, ніж зазначені за кодом 17 01 06	17 01 07	980,445
Деревина	17 02 01	919,693
Скло	17 02 02	10,115
Пластмаси	17 02 03	3,926
Деревина, скло та пластмаси, що містять або забруднені небезпечними речовинами	17 02 04*	15,372
Бітумні суміші, що містять вугільну смолу	17 03 01*	0,500
Вугільна смола та просмолені продукти	17 03 03*	0,710
Мідь, бронза, латунь	17 04 01	116,683

Алюміній	17 04 02	39,530
Чавун та сталь	17 04 05	490,009
Змішані метали	17 04 07	231020,205
Кабелі інші, ніж зазначені за кодом 17 04 10	17 04 11	0,259
Ґрунт та каміння інші, ніж зазначені за кодом 17 05 03	17 05 04	1,200
Дорожній баласт (щебінь) інший, ніж зазначений за кодом 17 05 07	17 05 08	14169,180
Ізоляційні матеріали, що містять азбест	17 06 01*	2,551
Інші ізоляційні матеріали, що складаються або містять небезпечні речовини	17 06 03*	0,455
Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 03	17 06 04	303,524
Будівельні матеріали, що містять азбест	17 06 05*	3,968
Інші відходи будівництва і знесення будівель (включаючи змішані відходи), що містять небезпечні речовини	17 09 03*	18,793
Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	17 09 04	411819,267
Донні золи та шлаки, які містять небезпечні речовини	19 01 11*	0,120
Донні золи та шлаки інші, ніж зазначені за кодом 19 01 11	19 01 12	0,141
Летка зола інша, ніж зазначена за кодом 19 01 13	19 01 14	3,740
Пісок із псевдозрідженого шару	19 01 19	0,101
Шлами від фізико-хімічного оброблення, що містять небезпечні речовини	19 02 05*	0,006
Шлами від фізико-хімічного оброблення інші, ніж зазначені за кодом 19 02 05	19 02 06	45,780
Інші відходи, що містять небезпечні речовини	19 02 11*	3,980
Відходи, позначені як небезпечні, частково стабілізовані	19 03 04*	0,050
Солідифіковані відходи інші, ніж зазначені за кодом 19 03 06	19 03 07	29,180
Оскловані відходи	19 04 01	0,001
Відсів (грубі фракції)	19 08 01	1965,250
Відходи від знепісочування	19 08 02	1590,779

Шлами від оброблення міських стічних вод	19 08 05	13687,485
Жири та суміші олій від олійно-водної сепарації, що містять лише харчові олії та жири	19 08 09	6,287
Жири та суміші олій від олійно-водної сепарації інші, ніж зазначені за кодом 19 08 09	19 08 10*	0,080
Шлами від біологічного оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 11	19 08 12	80,882
Шлами від іншого оброблення промислових стічних вод, що містять небезпечні речовини	19 08 13*	1060,700
Шлами від іншого оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 13	19 08 14	2833,226
Інші відходи цієї підгрупи	19 08 99	43,802
Тверді відходи від первинної фільтрації та проціджування	19 09 01	1,060
Шлами від очищення (освітлення) води	19 09 02	7666,751
Відпрацьоване активоване вугілля	19 09 04	20,090
Насичені або відпрацьовані іонообмінники	19 09 05	27,722
Розчини та шлами від регенерації іонообмінних смол	19 09 06	1,040
Інші відходи цієї підгрупи	19 09 99	50,900
Відходи чорних металів	19 10 01	22287,156
Відходи кольорових металів	19 10 02	141,853
Пухкі фракції та пил інші, ніж зазначені за кодом 19 10 03	19 10 04	0,020
Інші фракції, ніж зазначені за кодом 19 10 05	19 10 06	0,010
Шлами від оброблення (очищення) стічних вод на підприємстві інші, ніж зазначені за кодом 19 11 05	19 11 06	0,250
Папір і картон	19 12 01	1,401
Чорні метали	19 12 02	12740,886
Кольорові метали	19 12 03	181,201
Пластмаси та гума	19 12 04	853,463
Текстиль	19 12 08	0,038
Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини	19 12 11*	2,340
Відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів інші, ніж зазначені за кодом 19 12 11	19 12 12	0,140

Шлами від очищення підземних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 13 05	19 13 06	20,000
Папір і картон	20 01 01	18163,630
Скло	20 01 02	69,567
Кухонні відходи та відходи підприємств громадського харчування, що піддаються біологічному розкладу	20 01 08	189,418
Одяг	20 01 10	28,416
Текстиль	20 01 11	16,693
Розчинники	20 01 13*	1,157
Луги	20 01 15*	962,000
Фотохімічні препарати	20 01 17*	0,640
Пестициди	20 01 19*	18,030
Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	20 01 21*	9,782
Харчові олії та жири	20 01 25	0,507
Олія та жир інші, ніж зазначені за кодом 20 01 25	20 01 26*	3,968
Фарби, чорнила, клеї та смоли, які містять небезпечні речовини	20 01 27*	2,321
Фарби, чорнила, клеї та смоли інші, ніж зазначені за кодом 20 01 27	20 01 28	0,216
Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї	20 01 33*	2,028
Батареї та акумулятори інші, ніж зазначені за кодом 20 01 33	20 01 34	0,508
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти	20 01 35*	5,258
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35	20 01 36	47,210
Деревина, що містить небезпечні речовини	20 01 37*	37,426
Деревина інша, ніж зазначена за кодом 20 01 37	20 01 38	207,972
Пластмаса	20 01 39	429,676
Метал	20 01 40	11388,517
Відходи від очищення димових труб	20 01 41	0,077
Інші відходи цієї підгрупи	20 01 99	1379,642

Прогнозна оцінка утворення відходів базується на аналізі змін у розвитку окремих галузей виробництва, та динаміці утворення відходів за останні роки. Аналізуючи темпи утворення відходів, бачимо, що в цілому зростання кількості їх утворення у період 2010-2013 рр. змінилось стрімким падінням у 2015 році та поступовим зниженням до початку військових дій, а після 2022 р. темпи зниження обсягів їх утворення становили в середньому 8% на рік і така тенденція зберігається. При здійсненні прогнозних оцінок утворення промислових відходів необхідно враховувати динаміку зміни індексів промислового виробництва за окремими видами промисловості (Таблиця 1.4.4. Розділу 1.4. «Економічна характеристика регіону»).

Розраховані середні індекси приросту (% на рік) показують як зростання окремих галузей (наприклад, +6,5% у середньому – зростання машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, +5% – зростання текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри тощо), так і падіння темпів розвитку деяких інших (наприклад, -6,7% – виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність, -6,1% – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря).

Разом з тим, військовий стан в країні та існуюча економічна ситуація в світі, поглиблення економічної кризи не дозволяє прогнозувати подальший розвиток промисловості базуючись на тенденціях попередніх років.

До того ж при прогнозуванні обсягів утворення промислових відходів варто враховувати сучасні тенденції до зменшення кількості відходів виробництва шляхом запровадження технологій ресурсозбереження.

Тому для орієнтовного визначення кількості утворення відходів від різних видів економічної діяльності, запропоновано наступний підхід: для тих виробництв, де спостерігається суттєве зростання індексів промислової продукції, передбачається зростанням темпів утворення відходів у межах 1% на рік, для тих виробництв, індекси промислової продукції яких останніми роками падають, передбачити рівень утворення відходів на поточному рівні, для решти – згідно з розрахованими середніми індексами промислової продукції. Результати розрахунків наведено в Таблиці 2.2.2.1.3.

Таблиця 2.2.2.1.3. Динаміка кількості утворення промислових відходів від основних видів економічної діяльності підприємств та організацій та прогноз утворення до 2034 року, в млн. тонн/рік

Види відходів	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Відходи промисловості	166,7	165,3	165,4	164,7	164,8	165,5	163,2	164,7	162,3	163,0
Промислові відходи	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,4	2,5	2,4	2,4
Відходи видобувної промисловості	164,2	162,8	162,9	162,2	162,3	163,0	160,8	162,2	159,9	160,6

Система управління відходами

Система управління промисловими відходами регламентується низкою нормативно-правових документів, в тому числі Законом України «Про управління відходами», Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами», Національним переліком відходів та іншими.

Система управління промисловими відходами у Дніпропетровській області здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами. Облік відходів проводиться як на державному, так і на об'єктовому (на підприємстві) рівні.

Державний облік ґрунтується на даних спостережень за утворенням відходів та здійсненням операцій з управління ними і включає ведення первинного (об'єктового) обліку відходів та державної статистичної звітності про них.

Первинний облік ведеться на підприємстві відповідно до типових форм первинної облікової документації (картки, журнали, анкети) з використанням технологічної, нормативно-технічної, планово-економічної, бухгалтерської та іншої документації. Підприємства також заповнюють форми статистичної звітності на підставі документів первинного обліку відходів і подають їх в установленому порядку до Головного управління статистики у Дніпропетровській

області. Ведення первинного обліку та статистичної звітності контролюється Державною екологічною інспекцією України і Головним управлінням статистики у Дніпропетровській області відповідно.

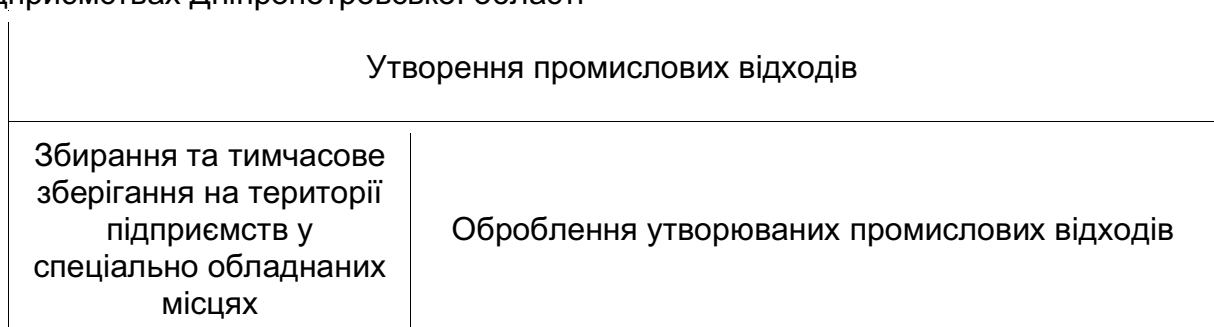
З метою виконання вимог Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами» від 05.12.2023р. №1279 суб'єкти господарювання, які підпадають під дію ЗУ «Про управління відходами», через електронний кабінет користувача платформи «ЕкоСистема» повинні створити обліковий запис у функціональному модулі е-Відходи та внести до інформаційної системи інформацію та відомості щодо:

- ідентифікаційного коду згідно з ЄДРПОУ/РНОКПП;
- кодів видів економічної діяльності;
- контактної інформації суб'єктів у сфері управління відходами;
- місцезнаходження об'єкта збирання, зберігання, відновлення та/або видалення відходів/місця утворення відходів;
- опису основної діяльності, під час якої відходи утворюються, оброблюються;
- проектної потужності місця утворення відходів, об'єкта оброблення відходів
- тощо.

Подання звітності до інформаційної системи здійснюється в електронній формі через електронний кабінет користувача платформи «ЕкоСистема».

Більшість відходів, які не підлягають подальшому використанню і не мають небезпечних властивостей, видаляють на полігони побутових відходів. Решту відходів тимчасово зберігають на території підприємств – вони підлягають подальшому відновленню.

Рисунок 2.2.2.1.2. Схема управління промисловими відходами на промислових підприємствах Дніпропетровської області

Утворення промислових відходів		
Передача для відновлення/видалення спеціалізованим підприємствам на договірній основі	Відновлення (рециклінг, повторне використання) на існуючих виробничих потужностях підприємств	Видалення (захоронення) у спеціально відведених місцях/об'єктах

У період з 2014 по 2024 роки на промислових підприємствах Дніпропетровської області система управління промисловими відходами складалася з операцій утворення, зберігання та відновлення на власних об'єктах, передачі відходів спеціалізованим підприємствам на відновлення або видалення (Рисунок 2.2.2.1.2.).

Інфраструктура управління відходами

Інфраструктура управління промисловими відходами Дніпропетровщини поки що недостатньо розвинена і потребує модернізації, хоча область є одним із найбільших промислових центрів України.

Існуючі потужності включають: промислові полігони та звалища, окремі підприємства з переробки відходів, а також потужну гірничодобувну та металургійну промисловість, яка генерує значні обсяги промислових відходів. Одним з основних напрямків діяльності для покращення ситуації щодо управління промисловими відходами для Дніпропетровської області залишається робота з утилізації промислових відходів металургії та енергетики, добування з них корисних компонентів, а потім вторинне їхнє використання в народному господарстві, впровадження нових технологій, розвиток інфраструктури для сортування відповідно до вимог нового Закону України «Про управління відходами».

Інформація про установки для спалювання та відновлення відходів, а також кількість та характеристика спеціально відведених місць та об'єктів видалення відходів наведена у Таблиці 2.2.2.1.4.

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
1	Підприємство Відокремлений підрозділ “Придніпровська тепла електрична станція” АТ “ДТЕК Дніпроенерго”				
	Летка зола вугільна	33961,7	117,6	33959,8	МВВ “Золівідвал в балці Західна”
	Донна зола, шлак і котловий пил (за винятком котлового пилу, зазначеного в 10 01 04)	719,8	29,2	749,0	МВВ “Шлаконакопичувач протоці р. Шиянка”
	Насичені або відпрацьовані іонообмінники	0,05	-	0,05	ВВ “Золівідвал в балці Західна”
	Розчини та шлами від регенерації іонообмінних смол	19,3	0,3	19,7	ВВ “Золівідвал в балці Західна”
	Шлами від очищення (освітлення) води (шлам освітлювачів ХВО)	13,8	0,3	14,1	ВВ “Золівідвал в балці Західна”
	Шлами від очищення (освітлення) води (шлам НФС питної води)	0,03	0,001	0,03	ВВ “Золівідвал в балці Західна”
	Інші відходи цієї підгрупи (шлами, що утворюються від процесу очищення газу)	0,01	0,001	0,01	ВВ “Золівідвал в балці Західна”
	Відпрацьоване активоване вугілля	0,01	-	0,01	ВВ “Золівідвал в балці Західна”
2	“Дніпровський металургійний завод”				
	20 01 21* Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні	-	0,0001	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	відходи (ртутьвмісні лампи б/в)				
	20 01 21* Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи (прилади б/в)	-	0,00002	-	-
	16 06 01* Свинцеві батареї 0,0989 0,1965 0,2954	0,00001	0,0001	0,0003	У вентильованому приміщенні з обмеженим доступом людей в не розібраному вигляді і з не злитим електролітом, відповідно до вимог ДСТУ 3211:2009
	13 05 08* Суміші відходів камер пісковловлювачів і масловідокремлювачів (шлам мийки автотранспорту)	-	0,0001	-	-
	15 02 02* Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (фільтра відпрацьовані)	-	0,00001	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	15 02 02* Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (тирса промаслена)	-	0,0001	-	-
	15 02 02* Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (ганчір'я промаслене)	0,00003	0,0002	-	-
	16 05 06* Лабораторні хімікати, що складаються з небезпечних речовин або містять їх, включаючи суміші лабораторних хімікатів	0	0,00002	-	-
	15 01 10* Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами (хім.тара)	0	0,0001	-	-
	17 02 01 Деревина (шпали відпрац. дерев.)	0	0,0003	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	10 09 08 Ливарні форми і формувальні суміші, які використовувалися, інші, ніж зазначені за кодом 10 09 07 (суміші формувальні)	0	0,029	-	-
	16 11 04 Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03 (вогнетриви відпрац.)	0	0,144	-	-
	12 01 13 Відходи зварювального виробництва (огарки, флюсові шлаки)	0	0,001	-	-
	12 01 99 Інші відходи цієї підгрупи (пил абр.мет.)	0	0,029	-	-
	03 01 05 Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені в 03 01 04 (відходи деревини)	0	0,0001	-	-
	17 06 01* Ізоляційні матеріали, що містять азбест (відходи пароніту)	0	0,0003	-	-
	17 06 01* Ізоляційні матеріали, що містять азбест (сальникова набивка та азбестові шнури)	0	0,0069	-	-
	19 09 06 Розчини та шлами від регенерації іонообмінних смол (осад соляних розчинів)	0	0,001	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	19 12 04 Пластмаси і гума (відходи гумові)	0	0,0006	-	-
	20 03 01 Змішані побутові відходи	0	0,099	0	-
	17 09 04 Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами	0	0,059	-	-
	20 01 01 Папір і картон (макулатура)	0	0,00172	-	-
	20 01 02 Скло (бій скла хімічного)	0	0,0001	-	-
	20 01 99 Інші відходи цієї групи (світлодіодні лампи)	0	0,0003	-	-
	20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35 (оргтехніка)	0,0002	0,0008	0,0001	-Тимчасове зберігання на матеріальному складі до подальшої передачі на утилізацію (відповідно до вимог ДСТУ 4462.3.01:2006)
	18 01 03* Медичні відходи -	-	0,000004	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	15 02 03 Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (спецодяг відпрацьований)	-	0,001	-	-
	15 02 03 Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (спецвзуття відпрацьовані)	-	0,0006	-	-
	20 01 39 Пластмаса (ЗІЗ)	-	0,00007	-	-
	17 06 04 Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 03 (відходи електроізоляційні)	-	0,000488	-	-
	10 02 99 Інші відходи цієї підгрупи (відходи електродів електропечей)	-	0,00007	-	-
	15 01 02 Пластмасова упаковка (плівка)	-	0,000668	-	-
3	КП “Кривбас-водоканал”				
	Шлами від оброблення міських стічних вод	87,779	8,815	96,564	Територія підприємства

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Шлами від очищення (освітлення) води (шлам промив фільтрів)	0,00997	0,025	0,006	Територія підприємства
	Шлами від очищення (освітлення) води (шлам шахтних вод)	1,688	0,007	1,695	Територія підприємства
4	ПрАТ “Кривий Ріг Цемент”				
	Синтетичні та моторні мастила, трансмісійні та мастильні оливи	-	0,0035	0,0035	Дільниця тимчасового зберігання відпрацьованих мастил, Кам'янський завод
	Масляні фільтри	-	0,00007	-	-
	Відходи, що містять оливи та нафтопродукти (шлам відстою нафтопродуктів)	-	0,00398	-	-
	Відпрацьовані шини	-	0,005	0,005	Автотранспортна дільниця, Кам'янський завод
	Відходи металів забруднені небезпечними речовинами	-	-	-	-
	Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали, що містять небезпечні речовини	-	-	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи електричного і електронного обладнання інші, ніж зазначені в 20 01 21, 20 01 23 та 20 01 35	-	0,0012	-	-
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (рукавні фільтри відпрацьовані)	-	0,013	-	-
	Жири та суміші олій від олійно-водної сепарації, що містять лише харчові олії та жири	-	-	-	-
	Відходи від видалення фарб, лаків, що містять органічні розчинники та інші небезпечні речовини	-	-	-	-
	Інші відходи цієї підгрупи (брухт не металевий)	-	0,0022	-	-
	Відходи пластмас (відпрацьовані гумовотехнічні вироби)	-	0,0001	-	-
	Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами	-	0,00056	-	-
	Дерев'яна упаковка	-	0,00032	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Паперова та картонна упаковка 1,233 0,483 1,716	0,0012	0,0005	0,0017	Силосно-пакувальна дільниця, Кам'янський завод
	Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	-	0,411	-	-
	Змішані побутові відходи	-	0,105	-	-
5	КП “Дніпро- водоканал” ДМР				
	Мул	240,77	2,102	242,872	Муловідвал, поля компостування, мулові майданчики
	Пісок	39,952	1,207	40,726	Муловідвал, піскові майданчики
6	АТ “Південний гірничо-збагачувальний комбінат”				
	Батареї акумуляторні свинцеві відпрацьовані	0,00012	-	0,00012	Територія підприємства
	Відходи лакофарбових матеріалів та тара з-під ЛФМ	-	-	-	-
	Пил абразивно-металевий	-	-	-	-
	Конденсат компресорного устаткування	-	-	-	-
	Масла відпрацьовані	-	0,0425	-	-
	Фільтри масляні та паливні відпрацьовані	-	0,001	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Тара використана з-під хімічних речовин	-	-	-	-
	Відходи розкривних порід	-	6994,802	-	МБВ “Відвал “Лівобережний”
	Шлами збагачення залізної руди - 13756987,000 -	-	13756,987	-	МБВ: “Хвостосховищ е “Войково”, “Хвостосховище “Об’єднане. Перша карта” , “Об’єднане. Друга карта”
	Матеріали фільтрувальні відпрацьовані	-	0,025	-	-
	Відходи гумовотехнічних виробів	-	0,0013	-	-
	Бій скла	-	0,001	-	-
	Відходи побутові	-	0,968	-	-
	Відходи деревини	0,021	-	-	-
	Шлами зливової каналізації	-	0,001	-	-
	Відходи будівельні	-	0,073	-	-
	Відходи абразивних матеріалів	-	-	-	-
	Відходи теплоізоляційних матеріалів	-	0,0015	-	-
	Брухт та відходи чорних металів	0,433	6,329	0,75	Територія підприємства

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Брухт та відходи кольорових металів	0,003	0,04	0,01	Територія підприємства
	Відходи електроізоляційних матеріалів	-	-	-	-
	Шини автомобільні відпрацьовані	0,037	-	-	-
	Накладки гальмівних колодок залізничного та автомобільного транспорту відпрацьовані	-	0,001	-	-
	Відходи полімерів	-	0,00028	-	-
	Спецвзуття зношене	-	0,00069	-	-
	Оргтехніка відпрацьована	-	0,001	-	-
	Тара забруднена	-	0,0015	-	-
	Ізолятори електричні відпрацьовані	-	0,0003	-	-
	Відходи зварювальних матеріалів	-	0,0006	-	-
	Використана пакувальна полімерна тара	-	0,0052	-	-
	Бій скла хімічного посуду	-	-	-	-
	Відпрацьована сальникова набивка	-	-	-	-
7	“Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	-	-	-	-
	Свінцеві батареї	0,0106	0,0001	-	-
	Нікелево-кадмієві батареї	0,0013	-	-	-
	Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї	-	-	-	-
	Інші моторні, індустріальні та мастильні оливи	0,0312	0,0856	0,0315	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
	Антифризні рідини, що містять небезпечні речовини				
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами	-	0,0095	0,001	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
	Шлами масло- водовідокремлювачів	-	0,018	-	-
	Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини	-	0,00125	-	-

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами	-	0,0068	0,00072	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
	Небезпечні компоненти інші, ніж зазначені за кодами з 16 01 07 по 16 01 11 та кодами 16 01 13 і 16 01 14				
	Гальмові колодки, що містять азбест				
	Пилоподібні та порошкоподібні відходи інші, ніж зазначені за кодом 01 03 07				
	Кольорові метали	0,029	0,127		
	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені зв кодами 17 06 01 і 17 06 03				Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ "ЦГЗК"
	Відходи вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05	0,091	0,0139		
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні)	-	28115,96	-	
	Інші відходи цієї підгрупи	21,996	430,351	61,744	
	Хвости інші, ніж зазначені в 01 03 04 та 01 03 05	-	5604,925	-	

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	-	0,0266	-	
	Відходи керамічних виробів, цегли, черепиці та інших керамічних будівельних матеріалів (після термічних процесів)	-	0,013	0,0045	
	Папір і картон				
	Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж позначені в 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03		0,678		
	Відходи обладнання інші, ніж зазначено за кодами з 16 02 09 по 16 02 13				
	Чорні метали	0,283	3,782	-	
	Водні шлами від очищення котлів інші, ніж зазначені в 10 01 22				
	Шлами від оброблення міських стічних вод				
	Змішані побутові відходи	-	1,232	-	
	Водні рідкі відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 10 01				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Лікарські препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 02 07				
	Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35				
	Шлами від біологічного оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 11				
8	АТ “Об’єднана гірничо-хімічна компанія” (Філія Вільногірський гірничо-металургійний комбінат” АТ “ОГХК”)				
	Відходи комунальні (міські) змішані, у т.ч. сміття з урн (тверді побутові відходи)		0,0362		
9	ПрАТ “КАМЕТ-СТАЛЬ”				
	Відходи від перероблення шлаку		281,356		
	Відходи випалу та гашення вапна		0,248		
	Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи	0,0037	0,00219	0,009	
	Пластмасова упаковка	0,0005	0,004	0,005	

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами				Склад підготовки цеху виробництва
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	0,001	0,021	0,015	
	Свинцеві батареї	0,001		0,001	
	Відпрацьовані шліфувальні тіла і шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20	0,0014		0,0014	
	Відпрацьовані шини		0,003	0,003	Склад підготовки цеху виробництва
	Компоненти, видалені з відходів обладнання інших, ніж зазначено за кодом 16 02 15		0,045		
	Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03		0,002989		Склад підготовки цеху виробництва виробництва

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Ізоляційні матеріали, що містять азбест				
	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 та 17 06 03	0,0001	0,0113	0,003	
	Відходи кольорових металів	0,004	0,0307		
	Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03		28,1489		
	Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (перев'язувальний матеріал, вата, рукавички відпрацьовані, ампули відпрацьовані, обладнання та інструменти медичні відпрацьовані, шприці з голками, одноразовий одяг, тощо)				
	Лікарські препарати інші, ніж зазначено за кодом 18 01 08 Інші відходи цієї підгрупи Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини		0,001	0,001	Склад цеху підготовки виробництва
	Папір та картон	0,0004	0,0052	0,0056	

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	0,0006	0,0005	0,0006	
	Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21, 20 01 23 і 20 01 35		0,005	0,005	
	Пластмаса	0,002	0,005	0,006	
	Змішані побутові відходи		0,184		
	Пластмаси і гума	0,017		0,017	Склад цеху підготовки виробництва
10	ПрАТ “Суха. Балка”				
	Пуста порода		192,238		Проведення гірничо- технічної рекультивациі
	Свинцеві батареї	0,002	0,001		
	Відходи деревини				
	Деревина, що містить небезпечні речовини				
	Пластмаси та гума	0,017	0,007		
	Відходи електричного та електронного обладнання				
	Відходи неорганічної хім.продукції				
	Пластмаса				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопичен о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Спецодяг та спецвзуття зношене	0,001	0,01		
	Мастильно-охолоджувальна рідина				
	Упаковка, що містить залишки або забруднена неб. речовинами				
	Скло				
	Відходи процесів зварювання				
	Відпрацьовані шліфувальні тіла				
	Ізоляційні матеріали				
	Абсорбенти, фільтровальні матеріали				
	Інші моторні мастила		0,003	0,003	Склад вторсировини
	Шини відпрацьовані		0,023		
	Папір та картон	0,003	0,023	0,007	
	Змішані відходи будівництва		0,059		
	Змішані побутові відходи		0,091		
11	АТ “Кривбас-залізрудком”				
	Пусті породи	13,5		13,5	МБВ “Склад пустих порід” ШУ “Покровське”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Пусті породи	1658,461	55,553	1712,014	МБВ "Склад пустих порід шахти "Покровська"
12	АТ "Покровський гірничо-збагачувальний комбінат"				
	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 06				Передано згідно договору
	Пластмаса Змішана упаковка Одяг Шлам від оброблення міських стічних вод Відходи обладнання інші, ніж зазначено за кодами з 16 02 09 по 16 02 13				
	Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 та 01 03 05	152531,663		152531,663	Шламосховища "Криві Луки", "Чкалівської збагачувальної фабрики", Сухий "Чортотлик", Балка "Свинаревського"
13	ПрАТ "Північний гірничо-збагачувальний комбінат"				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Лампи люмінесцентні та інші ртутьвмісні відходи (Відходи ртутьвмісні, в т.ч. люмінесцентні лампи, термометри та інше) Свинцеві батареї (Відпрацьовані акумулятори свинцево-кислотні) Батареї та акумулятори, віднесені до кодів 16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, та невідсортовані батареї і акумулятори, що містять ці батареї (Батарейки відпрацьовані)				
	мастильні оливи (Відпрацьовані моторні масла та мастила)	0,098	0,0595	0,0595	
	Інші моторні, індустріальні та мастильні оливи (Відпрацьовані індустріальні масла, інші нафтопродукти)	0,008	0,022	0,004	
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені),обтиральне ганчір'я тазахисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Промаслене ганчір'я)				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Промаслений пісок, ґрунт)				
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Відпрацьовані фільтри, забруднені нафтопродуктами)		0,033	0,003	
	Шлами масло-водовідокремлювачів (Шлам автомийки)		0,005		
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Відпрацьовані сорбенти очисних споруд, бони)				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Інші відходи (включаючи суміші матеріалів) від механічного оброблення відходів, що містять небезпечні речовини (Відходи ГТВ забруднені нафтопродуктами)				
	Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами (Тара, забруднена лакофарбовими матеріалами та нафтопродуктами)		0,001		
	Відходи фарб, лаків, що містять органічні розчинники або інші небезпечні речовини (Відходи лакофарбових матеріалів)				
	Небезпечні компоненти інші, ніж зазначені за кодами з 16 01 07 по 16 01 11 та за кодами 16 01 13 і 16 01 14 (Відходи сальникової набивки)				
	Гальмівні колодки, що містять азбест (Відпрацьовані гальмівні накладки на колодки та колодки)				
	Пластмаси та гума (Відходи гумовотехнічних виробів)		0,074		

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені в 17 06 01 та 17 06 03 (Відходи електроізоляційних матеріалів)				
	Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів, ніж зазначені за кодом 16 11 05 (Брухт вогнетривів)	0,94	0,403		
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відпрацьовані повітряні фільтри транспортних засобів)				
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відходи фільтротканини)		0,055	0,005	
	Скло (Склобій)				
	Пластмаси та гума (Відходи конвеєрних стрічок, канатів гумовотросових, гумометалевого футерування)		0,23		

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Пластмаса (Відходи полімерів)				
	Папір та картон (Макулатура паперова та картонна)		0,006		
	Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені за кодом 03 01 04 (Відходи деревини)		0,003		
	Відходи обладнання інші, ніж зазначено за кодами з 16 02 09 по 16 02 13 (Відходи електрощіток графітових)				
	Шлами від оброблення міських стічних вод (Мул дощової каналізації)				
	Водні рідкі відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 10 01 (Конденсат компресорних установок)		0,012		
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відпрацьований спецодяг)				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені в 15 02 02 (Відпрацьоване спецвзуття)				
	Чорні метали	0,000338	4,973		
	Кольорові метали	0,000009	0,014		
	Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03 (Будівельні відходи)		0,106		
	Змішані побутові відходи		1,104		
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкривні породи)		44693,4	380500,19 3	Відвал
	Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і 01 03 05 (Хвости збагачення)		10264,135	7723,559	Хвостосховище
14	ПрАТ “ЮЖКОКС”				
	Відходи виробничо-технологічні інші, не позначені іншим способом, або відходи від комбінованих процесів коксохімічного виробництва	34,2475		34212,1	МВВ №147/15 від 28.09.2015 “Накопичувачі рідких хімічних відходів”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
15	АТ “ДНІПРОАЗОТ”				
	Масла технічні відпрацьовані				
	Будівельні відходи Тверді побутові відходи		0,0665 0,0121		
16	ПрАТ “ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ”				
	01 01 02 Відходи видобування неметалічних корисних копалин (нерудні)	1071,474		1071,474	Породний відвал ФІЛІЇ "ЦЗФ ПАВЛОГРАДСЬКА
	01 04 12 Хвости та інші відходи від промивання та очищення корисних копалин інші, ніж зазначені в 01 04 07 та 01 04 11	1891,089		1891,089	
	01 04 12 Хвости та інші відходи від промивання та очищення корисних копалин інші, ніж зазначені в 01 04 07 та 01 04 11	11756,0		11756,0	Хвостосховище в балці Стуканова
17	ПрАТ “ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ” Філія “ПУМТП”				
	Деревина та вироби з деревини зіпсовані або використані	0,50335	0,84	1343,7	Майданчик з твердим покриттям на території підприємства (дільниці)
	Одяг захисний зіпсований, відпрацьований чи забруднений				
	Відходи комунальні змішані, у т.ч. сміття з урн		0,207		

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопичен о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
18	ПрАТ “ДТЕК Павлоградвугілля” Філія “Соцвугілля”				
	Шлам, що утворився від освітлення води (промислові відходи мулу від ставків-накопичувачів)	172,2890	0,751	173,042	Ставок“-освітлювач шахтних вод в б. Свідівок”,Ставок-накопичувач шахтних вод в б. Таранова”
	Гірничя порода	21077,006	326,053	21403,059	“Породний відвал”
	Мули, що утворюються від освітлення води 6070 570 6640	6,07	0,57	6,64	
19	ПрАТ “ДТЕК Павлоградвугілля» ВП Шахтоуправління Першотравенське				
	Порода гірська 11970352,000	11970,352	88,635	12058,987	Породний відвал “Шахта “Ювілейна”
	Шлам, що утворюється від освітлення води	174,356	0,35	174,796	
20	ПрАТ “ДТЕК Павлоградвугілля” ВСП“Шахтоуправління Дніпровське”				
	Відходи видобування неметалічних корисних копалин (нерудні)	12688,598	183,043	12871,640	“Породний відвал”
	Шлами від іншого оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 13	17,141	0,483	17,623	
21	КП ДОР “АУЛЬСЬКИЙ. ВОДОВІД”				
	Шлами від оброблення міських стічних вод	27,032	1,326	28,359	Мулові ставки Мулові майданчики

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Компlost з осаду пісколовок	1,388	0,067	1,455	Мулові майданчики
22	АрселорМіттал. Кривий Ріг”				
	Свінцеві батареї (акумулятори відпрацьовані (кислотні))	0,047	0,046	0,075	Спеціально обладнані місця
	Окремо зібрані електроліти з батарей та акумуляторів (Електроліт зі стаціонарних батарей)	0,01			
	Нікелево-кадмієві батареї (Акумулятори відпрацьовані)				
	Лужні батареї (крім зазначених за кодом 16 06 03) (Акумулятори відпрацьовані лужні)				
	Мінеральні мастила та оливи, нехлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи(Відходи технічних масел(моторні, індустріальні))	0,059	0,134	0,076	
	Інші відходи цієї підгрупи (Відходи технічних масел (змішані масла, турбінні, компресорні))	0,030	0,035	0,065	
	Мінеральні гідравлічні нехлоровані мастила (оливи) (Відходи технічних масел (гідравлічні))				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Травильні кислоти (Розчин травлення відпрацьований)				Спеціально обладнані місця
	Шлами та фільтрувальні кеки, що містять небезпечні речовини (Шлам ванн цинкування)				
	Осади (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві, що містять небезпечні речовини (Шлам ванн хімічної розпарки (миття)				
	Масляні фільтри (Елементи фільтрів відпрацьовані (масляні і паливни фільтри)				
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Матеріали обтиральні відпрацьовані (в т.ч. промаслені матеріали))	1,34	1,34	1,34	Місце розміщення промислових відходів ВАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)";
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами (Замаслений пісок та інші матеріали)	1,268	1,268	1,268	

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Тверді частинки (відходи) із пісковловлювачів і масловодовідокремлювачів (Шлам миття машин)	0,628	0,628	0,628	
	Тверді частинки (відходи) із пісковловлювачів і масловодовідокремлювачів (Шлам миття машин)	0,025	0,025	0,025	
	Фарби, чорнила, клеї та смоли, які містять небезпечні речовини (Відходи лакофарбових матеріалів)	0,315	0,315	0,315	
	Шлами та тверді відходи, які містять інші розчинники (Шлам хімічної чистки одягу)	0,219	0,219	0,218	
	Шлами від фізико-хімічного оброблення, що містять небезпечні речовини (Шлам миття деталей)	0,005		0,005	
	Відходи, що містять оливи та нафтопродукти		0,005	0,005	
	(Залишки очистки резервуарів для зберігання, які містять нафтопродукти) Вугільна смола та просмолені продукти (Шлам очистки газопроводів)				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Шлак неперероблений (Шлак доменний)	36753,0	997,5	36909,7	Відвали шлаків доменного виробництва”
	Відходи від перероблення шлаку (Шлак доменний гранульований)	10948,1	-	10435,7	“Відвал “Дальній відходів розробки кар’єрів руди залізної” “Складування доменного гранульованого шлаку на території комплексу
	Шлак неперероблений (Шлак сталеплавильний)	56670,7	275,6	56838,9	Відвали шлаків сталеплавильного виробництва”
	Інші компоненти, не зазначені в цій групі (Відходи перевезення металошихти)	21,2			21207,432 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Інші компоненти, не зазначені в цій групі (Відходи перевезення металошихти)	4,598		3,219	Полігон для поховання промислових та будівельних відходів спеціально обладнане місце
	Прокатна окалина (Окалина первинна)				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Прокатна окалина (Окалина вторинна)	103,028	4,738	101,576	90173,168 – МВВ “Акумуляюча місткість складування окалина з вторинних відстійників прокатних цехів”; 11403,119 – вторинні відстійники прокатних цехів
	Інші відходи футеровки та вогнетривів від металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 03 (Вогнетривкий брухт)	939,12	9,313	897,374	МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 642636,854 – ВВ “Полігон для поховання промислових та будвідходів»

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Деревина (Шпали залізнодорожні відпрацьовані (дерев'яні)	19,838	0,807	19,777	МВВ “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 3201,870 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 3700,274 – спеціально обладнані місця
	Дорожній балласт (щебінь) інший, ніж зазначений за кодом 17 05 07 (Балласт залізнодорожний відпрацьований	212,662	14,117	193,376	89314,926 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 104061,260 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”;

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Бетон (Шпали залізнодорожні відпрацьовані (бетонні))	0,256	0,605	0,255	174,840 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 80,800 – спеціально обладнані місця
	Відходи від знепісочування (Шлам ливневих стоків)	6,161	0,0003	6,161	МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)” 5819,338 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,410 – спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи від оброблення (очищення) охолоджувальної води інші, ніж зазначені за кодом 10 02 11 (Шлам градирень)	7,0706		7,706	МБВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 1150,331 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Шлами від очищення (освітлення) води (Шлам хімічної очистки води ТЕЦ)	301,161	7,076	308,238	МБВ “Комплекс споруджень шламонакопчувачів металургійного виробництва”
	Солідифіковані відходи інші, ніж зазначені за кодом 190306 (КЕК хімічної очистки води ТЕЦ)	7,327	0,029	7,356	5992,220 – МБВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 1364,380 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Інші відходи цієї підгрупи (Фільтруючий матеріал хімічної очистки води відпрацьований)	1,403	0,05	1,453	208,0 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 1244,870 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Насичені або відпрацьовані іонообмінники (Смоли іонообмінні відпрацьовані)	0,503	0,008	0,511	17,419 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 394,060 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи випалу та гашення вапна (Відходи випалу вапна (недопал)	38,662	1,496	38,261	17582,351 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 20679,352 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів
	Донна зола, шлак і котловий пил (крім котлового пилу, зазначеного за кодом 10 01 04) (Шлак паливний (попіл)	0,412		0,412	МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 94,406 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Відходи підготовки шихти до термічного оброблення (Відсів вапняку)	10,796	13,368	7,0	Спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи процесів зварювання (Шлак флюсовий від наплавлювальних верстатів)	4,599	14,634 (обсяги розміщенн я відходів ТОВ “ЛМЗ”)	4,615	МБВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”;
					2187,482 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів” 0,004 – спеціально обладнані місця
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не незазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02	0,518		0,518	25,070 – МБВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)
	(Абсорбенти забруднені (силікагель відпрацьований)				392,980 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 170601 і 170603 (Відходи електроізоляції)	0,429	0,005	0,512	МБВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”
	Відходи футеровки та вогнетривів від не металургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05(Відходи теплоізоляційних матеріалів)	10,128	0,068	10,195	2399,750 – МБВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 7795,455 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,500 – спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Гідроксид кальцію (Відходи карбіду кальцію)	0,592		0,592	497,522 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 95,177 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів
	Тирса, стружка, обрізка, деревина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені за кодом 03 01 04 (Відходи деревини)	6,619	0,146	6,716	1251,023 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 5434,968 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 30,316 – спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20 (Круги абразивні відпрацьовані)	0,23	0,001	0,23	МБВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 11,627 – спеціально обладнані місця
	Пил та дрібні залишки чорних металів (Пил абразивно-металевий)	0,500		0,500	МБВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 0,133 – спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Пластмаси та гума (Матеріали гумові відпрацьовані)	2,788	0,232	345,8	МВВ “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 1482,099 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 586,055 – спеціально обладнані місця
	Гальмові колодки інші, ніж зазначені за кодом 16 0111 (Накладки гальмівних колодок відпрацьовані)	0,002	0,002	0,002	МВВ “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 0,142 – спеціально обладнані місця
	Відпрацьовані шини (Шини відпрацьовані)	0,229	0,357	0,298	Спеціально обладнані місця
	Змішана упаковка (Відходи тари та пакувальних матеріалів)		0,129		

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи, збирання та вида- лення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (Відходи клінічні)				
	Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 0121, 200123 і 200135 (Відпрацьована оргтехніка, деталі)				
	Скло (Склобій (від будівництва та знесення)	0,002	0,004		
	Папір та картон (Макулатура)	0,002	0,008	0,003	
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше незазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (Утиль)	0,001	0,003	0,002	

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (Матеріали фільтрувальні відпрацьовані (рукава фільтрувальні, фільтротканина відпрацьована))	0,82	0,042	0,827	740,044 – MBV “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 75,871 – MBV “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 10,538 – спеціально обладнані місця
	Ізоляційні матеріали, що містять азбест (Паронітові прокладки відпрацьовані)	0,03	0,001	0,03	29,435 – MBV “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,081 – спеціально обладнані місця
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше незазначені), обтиральні матеріали та захисний одяг інші, ніж зазначені за кодом 15 02 02 (Відпрацьована сальникова набивка	0,023	0,0003	0,023	MBV “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,115 – спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Металева упаковка (Тара від лакофарбових матеріалів використана)	0,036	0,02	0,036	МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,307 – спеціально обладнані місця
	Металева упаковка (Тара від масел та мастил використана)	0,021	0,016	0,021	МБВ “Місце розміщення промислових відходів ВАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 0,427 – спеціально обладнані місця
	Відпрацьовані шліфувальні тіла та шліфувальні матеріали інші, ніж зазначені за кодом 12 01 20 (Відпрацьовані абразивні матеріали (шкурки шліфувальні))				Спеціально обладнані місця
	Відходи кольорових металів (Брухт кольорових металів)	0,261	0,157	0,26	

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи футеровки та вогнетривів від неметалургійних процесів інші, ніж зазначені за кодом 16 11 05 (Вспушений перлітовий пісок відпрацьований	2,772	0,005	2,776	МБВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 88,930 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 0901, 170902, 170903 (Будівельні відходи	1366,390	352,617	1213,676	9719,100 – МБВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 1163955,599 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”; 0,880 – спеціально обладнані місця
	Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил графітовмісний)	0,009		0,009	Спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Тверді відходи оброблення (очищення) відхідних газів інші, ніж зазначені за кодом 10 13 12 (Пил вапняно-вапняковий)	0,19	27,259	20,81	
	Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13. (Шлами аглодоменного та сталеплавильного виробництва)	6751,9	327,445	6775,453	МБВ “Комплекс споруджень шламонакопичувачі в металургійного виробництва”
	Тверді відходи оброблення (очюдження) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил від очистки аспіраційного повітря при перевантаженні і шихти для виплавки сталі)	3,822	0,712	3,851	МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил залізовмісний сталеплавильного виробництва)	2,114	354,9	2,114	МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил ливарного двору)	127,165	9,807	127,165	102042,040 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 25122,814 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Тверді відходи оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 07 (Пил феросплавів ділянки підготовки виробництва)	0,034		0,034	МВВ “Місце розміщення промислових відходів BAT “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 8,630 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Шлами та фільтрувальні кеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13 (Шлам фасоночавуноливарного цеху)	0,472		0,472	МВВ “Комплекс споруджень шламонакопичувачі в металургійного виробництва”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Шлами та фільтрувальні чеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені за кодом 10 02 13 (Шлам виробництва лиття з криці)	13,773	0,062 (обсяги розміщенн я відходів ТОВ “ЛМЗ”)	13,834	МБВ “Комплекс споруджень шламонакопичувачі в металургійного виробництва”
	Шлами та фільтрувальні чеки від оброблення (очищення) газів інші, ніж зазначені	16,459		16,459	
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкривні породи ГЗК)	837198,8	5340,1	837315,8	149 496 600,0 – МБВ “Відвал “Степовий” відходів розробки кар’єрів руди залізної”; 346 665 200,0 – МБВ “Відвал “Дальній” відходів розробки кар’єрів руди залізної”; 341 154 000,0 – МБВ “Відвали №№ 2,3 відходів розробки кар’єрів руди залізної”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і 01 03 05 (Хвости збагачення)	644593,4 69	11837,232	656025,54 2	357055541,1 – МВВ “Хвостосховище “Об’єднане. Четверта карта”; 283307163,2 МВВ – Хвостосховище“ “Миролюбівське”; 15234389,1– МВВ “Хвостосховище “Центральне”; 427448,8– МВВ “Хвостосховище “III карта”
	Ливарні форми і формувальні суміші, які використовувалися, інші, ніж зазначені за кодом 10 09 07 (Відпрацьована формувальна суміш (горіла земля))	979,611	10,966 (обсяги розміщенн я відходів ТОВ “ЛМЗ”)	968,092	647770,368 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків, тимчасове)”; 320322,481 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи від переробки шлаку (Шлак фасонної виливки)	97,764	162,200 (обсяги розміщенн я відходів ТОВ “ЛМЗ”)	97,926	74356,771 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове); 23569,570 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
	Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 09 10 (Пил від очистки аспіраційного повітря дільниці обрубки та сумішеприготування)	1,482	21,360 (обсяги розміщенн я відходів ТОВ “ЛМЗ”)	1,503	891,122 – МВВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове); 612,140 – МВВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Пил димових газів інший, ніж зазначений за кодом 10 09 10 (Пил виробництва виливниць)	0,338		0,338	МБВ “Місце розміщення промислових відходів БАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” (тупик ж/д колії 12 відвалу сталеплавильних шлаків тимчасове)”; 6,010 – МБВ “Полігон для поховання промислових та будівельних відходів”
23	ПрАТ “Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат				
	Люмінесцентні лампи та інші ртуть вмісні відходи				
	Свинцеві батареї	0,003			
	Нікелево-кадмієві батареї				
	Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи	0,028	0,017	0,045	Структурні підрозділи
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами		0,003		

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти				
	Відпрацьовані шини		0,175		
	Змішані побутові відходи		0,596		
	Папір та картон		0,008		
	Чорні метали	0,253	2,374		
	Кольорові метали	0,009	0,012		
	Пластмаси та гума		0,295		
	Інши відходи цієї підгрупи (Відходи сухої магнітної сепарації)	3,785			
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкриті породи)		14280,8		
	Хвости інші, ніж зазначені в 01 03 04 та 01 03 05 (Шлами і хвости збагачення)		4946,2		

Таблиця 2.2.2.1.4. Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів (за даними статзвітності № 1-відходи)

* тимчасове зберігання відходів.

Основна кількість відходів, що утворюються, накопичується в межах господарської діяльності підприємств. Відходи, що не мають небезпечних властивостей, можуть бути захоронені на полігоні.

Як видно з наведених даних Таблиці 2.2.2.1.4. основними елементами інфраструктури Дніпропетровської області є:

- Промислові полігони та звалища;
- Підприємства з переробки відходів:
- Гірничодобувна промисловість:
- Металургійна та машинобудівна промисловість.

В Дніпропетровській області наявні потужності з переробки та утилізації промислових відходів. Операції з відновлення промислових відходів здійснюється шляхом їх екологічно безпечного і економічно обґрунтованого використання, або переробки на базі існуючих або спеціально створених виробничих потужностей і технологічних процесів, виходячи з ресурсного та енергетичного потенціалу відходів.

З метою комплексного промислового перероблення та утилізації промислових відходів у рамках реалізації заходів регіональної екологічної програми:

- АТ «ПІВДГЗК» забезпечено функціонування технології згущення пульпи, що дозволило зменшити обсяг перекачування відходів на хвостосховища;
- ПрАТ «ІНГЗК» отримано спеціальний дозвіл на користування надрами для розробки техногенного родовища талькових сланців;
- ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» зменшено обсяги розміщення шлаку доменного гранульованого за рахунок збільшення обсягів його реалізації;
- ПрАТ «Кривий Ріг Цемент» забезпечено зниження обсягів використання природних ресурсів (глини), за рахунок її заміни на золошлак.

Ресурсовмісні технологічні відходи (пил, брухт чорних та кольорових металів тощо) відповідно до наявних технологій та проєктів повторно використовуються у виробничому процесі підприємств, для влаштування шарів дорожнього одягу та укріплення узбіч на автомобільних дорогах загального користування в усіх дорожньо-кліматичних зонах України, або передаються суб'єктам

господарювання, які мають дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, відповідно до укладених договорів.

Шлак доменний, шлак доменний гранульований згідно технічних умов використовується у якості сировини для виробництва щебню, піску, щебенево-піщаних сумішей та різних господарських потреб, при виробництві цементів.

Сталеплавильні шлаки є цінною сировиною, так як містять металскрап і метал, очищений шлак є цінною сировиною для аглофабрик тощо. На теперішній час в Україні та зокрема, у регіоні наявні суб'єкти господарювання з відповідними потужностями, що можуть та здійснюють переробку сталеплавильних шлаків.

Таким чином, на основі проведеного аналізу промислових відходів, основними напрямками розвитку є:

- створенні нових потужностей для механіко-біологічного перероблення, термічного знешкодження та компостування промислових відходів відповідно до сучасних стандартів;
- модернізація існуючих полігонів: Оновлення та розширення потужностей промислових полігонів для більш безпечного та ефективного розміщення відходів;
- будівництво нових об'єктів: Створення сортувальних, переробних комплексів, станцій компостування та інших об'єктів, які відповідатимуть вимогам нового законодавства у сфері управління відходами;
- впровадження циркулярної економіки: Перехід до моделей, де промислові відходи розглядаються як цінна вторинна сировина, а не як проблема;
- розвиток інноваційних технологій: Запровадження сучасних технологій для механіко-біологічного перероблення та термічного знешкодження промислових відходів.

Проблеми та загрози

На Дніпропетровщині досить високий рівень урбанізації та індустріалізації, внаслідок чого виник цілий комплекс екологічних проблем. Майже вся територія області відноситься до категорії дуже забрудненої, а більше третини – до надзвичайно забрудненої.

Найбільш складною екологічною ситуацією характеризуються великі промислові агломерації та райони інтенсивного видобутку та переробки корисних копалин –

Дніпропетровсько-Дніпродзержинська агломерація, Нікопольський марганцеворудний басейн, Західний Донбас, Кривбас.

Інтенсивна виробнича діяльність підприємств металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів сприяє утворенню та накопиченню значних об'ємів техногенних відходів, що негативно впливає на екологічний стан території регіону.

Крім того, відходи металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів (металобрухт, кольорові метали) нерідко попадають на звалища ПВ, що приводить до їх перевантаження.

Хоча показник відновлення чорних і кольорових металів є досить високим, зниження його рівня може призвести до зменшення ефективності переробки або змін у виробничих процесах, що може створити збільшення обсягів незатребуваних відходів. Загальні обсяги облікованих змішаних відходів чорних і кольорових металів демонструють значні коливання, що свідчить про нестабільність у генерації таких відходів та може ускладнювати ефективне управління ними та їх переробку.

Нинішня екологічна ситуація в Дніпропетровській області характеризується як кризова.

Головні причини кризи:

- перевага розвитку сировинно-видобувних екологічно небезпечних галузей, велика концентрація небезпечних підприємств у області;
- низький рівень культури виробництва та технологічної дисципліни;
- неконтрольоване накопичення відходів, які самі по собі можуть створити небезпечні екологічні проблеми, не виключаючи й надзвичайні;
- низька ефективність очисних споруд;
- недостатній рівень екологічної освіти керівників усіх рівнів та населення;
- низька екологічна свідомість суспільства.

Проблеми та шляхи вирішення:

- ігнорування суб'єктами господарювання необхідності подання статистичної звітності;
- складнощі у визначенні класу безпеки окремих видів відходів;

- накопичення промислових відходів в місцях провадження господарської діяльності;
- відсутність спеціальних полігонів для промислових відходів;
- існуючі промислові полігони потребують модернізації та розширення для безпечного розміщення відходів, що генеруються галузями промисловості, такими як металургія та машинобудування;
- кількість сучасних сортувально-переробних комплексів, що використовують механіко-біологічні або термічні технології, є недостатньою для обробки величезних обсягів промислових відходів області;
- діяльність з видобутку залізної, марганцевої руди та вугілля генерує великі обсяги гірничо-збагачувальних відходів, які потребують спеціальних методів управління;
- недостатнє впровадження нових технологій.

Це ускладнює формування об'єктивної бази даних щодо відходів промисловості та залучення технологій та інвестицій для вирішення проблеми, а вивезення промислових відходів на діючі полігони побутових відходів призводить до їх перевантаження та потреби у відкритті нових.

Складування промислових відходів на території підприємства сприяє збільшенню санітарно-екологічної небезпеки, загрозі виникнення надзвичайних ситуацій, забрудненню довкілля тощо.

Для зменшення негативного впливу необхідно впроваджувати сучасні технології переробки відходів, їх повторного використання, а також безпечного захоронення, оскільки деякі відходи є токсичними та шкідливими для людей та тварин.

2.2.2.2. Відходи видобувної промисловості

Відходи видобувної промисловості – це матеріали, що утворюються під час геологічного вивчення, видобутку та переробки корисних копалин, а саме розкривні породи, залишки сировини та супутні матеріали, накопичення яких в хвостосховищах та відвалах займає значні площі Дніпропетровської області та є джерелом забруднення довкілля.

Відходи гірничовидобувної промисловості включені на загальних підставах до Закону України «Про управління відходами». Спеціального закону, який би регулював відходи видобувної промисловості в Україні, немає. Для управління відходами видобувної промисловості застосовують положення Закону "Про охорону навколишнього природного середовища України", який передбачає загальні правила екологічно безпечного поводження з відходами, та Закону «Про управління відходами», без урахування особливостей у підходах до поводження з цією найбільш великотоннажною групою відходів, які встановлюють загальні рамки поводження з відходами. Відповідних проблем частково торкаються деякі суміжні закони, такі як Кодекс України про надра, Гірничий закон України та ін. Більшість нормативних актів, що регулюють відносини у сфері поводження з відходами видобувної промисловості, належать до підзаконних актів, які є вузькоспеціалізованими і регулюють лише окремі аспекти діяльності у сфері поводження з відходами.

Через відсутність в Україні уніфікованого нормативно-правового акту, спрямованого на врегулювання питань управління відходами видобувної промисловості, більшість нормативних актів, які регулюють відносини у сфері поводження з відходами видобувної промисловості, належать до підзаконних актів:

- ДБН В.2.4-5:2012 “Хвостосховища і шламонакопичувачі. Частина 1. Проектування. Частина 2. Будівництво”, “Положення про проектування внутрішнього відвалоутворення та складування відходів виробництва в залізрудних і флюсових кар’єрах” (затверджене Наказом Мінпромполітики України 17.08.2004 №412);
- “Методика обстеження і паспортизації гідротехнічних споруд систем гідравлічного вилучення та складування промислових відходів” (затверджена Наказом Держкоммістобудування України 19.12.1995 №252).

Ці документи є вузькоспеціалізованими та регулюють лише окремі аспекти діяльності у сфері поводження з відходами. Такий стан нормативно-правового регулювання об’єктивно несе ризик послаблення контролю і відповідальності за виконання відповідних вимог.

Проблема управління відходами видобувної промисловості (небезпечними та тими, що не є небезпечними) особливо актуальна для Дніпропетровської області

в умовах військової агресії РФ як регіону, де розвинута видобувна промисловість. Характерною особливістю цієї галузі на Дніпропетровщині є надзвичайно великі обсяги відходів видобутку (розкриті пухкі та скельні породи) та збагачення («хвости»), накопичення та тривале зберігання яких супроводжується зміною природного ландшафту в зоні ведення основного виробничого процесу з формуванням потужних техногенно створених формувань (відвалів, хвостових та шламосховищ). Вказані об'єкти, крім небезпечного впливу на суміжні середовища, де вони розміщуються (ґрунт, водне середовище), є одними з найбільш вагомих потужних джерел впливу й на повітряне середовище при порушенні умов їх експлуатації та утримання.

Потенційно небезпечні місця для накопичення відходів видобувної промисловості у Дніпропетровській області, де зберігаються десятки й сотні мільйонів кубометрів відходів, може призвести до аварій на таких об'єктах, зважаючи на їх територіальне розташування, становить загрозу забруднення великих територій та водойм.

Зважаючи на наведені факти, адаптація національного законодавства до правових норм Європейського Союзу потребує особливої уваги у сфері управління відходами видобувної промисловості. Необхідно ухвалити закон, який би регулював цю сферу відносин з урахуванням усіх вимог і положень Директиви 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та змін і доповнень до Директиви 2004/35/ЄС. Крім того, обов'язковими є інвентаризація всіх місць накопичення відходів для виявлення тих, які потребують рекультивації, та її проведення. Проте, в Європейському Союзі ці відходи виділені в окрему групу, для управління якою прийнята Директива 2006/21/ЄС від 15.03.2006 р. Про управління відходами видобувних підприємств та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС. Цей документ передбачає заходи, процедури та вказівки для запобігання або зменшення, наскільки це можливо, будь-яких несприятливих впливів на навколишнє середовище, зокрема воду, повітря, ґрунт, фауну, флору та ландшафт, а також будь-яких ризиків для здоров'я людини, спричинених поведінкою із відходами видобувних галузей.

Положення Директиви встановлюють низку вимог, яким повинні відповідати споруди для накопичення відходів видобувної промисловості. До цих споруд належать об'єкти, призначені для накопичення видобувних відходів в рідкому

вигляді (сюди відносяться хвостосховища, які включають шламосховища, шлакосховища, золосховища та басейни для накопичення рідких відходів виробництва) або видобувних відходів в твердому вигляді (терикони, відвали).

Оператори таких споруд для відходів повинні забезпечити, а державні органи контролювати, щоб споруди для накопичення відходів не завдавали шкоди водним ресурсам, ґрунту та не забруднювати атмосферне повітря.

На підставі згаданої Директиви, а також внесення змін і доповнень до Директиви 2004/35/ЄС, Міндовкілля України підготувало та опубліковано для громадського обговорення проєкт закону “Про управління відходами видобувної промисловості”.

Проєктом Закону України «Про управління відходами видобувної промисловості» визначено наступні основні поняття та терміни:

- відходи видобувної промисловості - відходи, що утворюються в результаті здійснення суб'єктами господарювання робіт із геологічного вивчення, видобування (включаючи розробку кар'єрів), переробки та зберігання корисних копалин.
- управління відходами видобувної промисловості - комплекс заходів із розміщення, перевезення, зберігання, переробки, відновлення або видалення відходів видобувної промисловості, а також будівництва, експлуатації та закриття об'єктів для відходів видобувної промисловості та здійснення інших пост-експлуатаційних заходів, включаючи попередження аварій, пов'язаних з об'єктами для відходів видобувної промисловості, обмеження їх наслідків для навколишнього природного середовища та здоров'я людей.
- відвал - інженерна споруда, призначена для розміщення твердих відходів видобувної промисловості на земній поверхні;
- розкривні породи - гірничі породи, включаючи скельні породи, які покривають корисні копалини і повинні бути видалені при відкритих гірничих роботах для забезпечення видобування корисних копалин.
- хвости - тверді відходи або шлами, які залишаються після переробки корисних копалин методами розділення (наприклад, з допомогою дроблення, подрібнення, сортування за розміром, флотації та інших фізико-

хімічних методів) з метою вилучення цінної мінеральної сировини з менш цінних гірничих порід.

- хвостосховище - природний об'єкт або інженерна споруда для розміщення дрібнозернистих (подрібнених) відходів, як правило, хвостів разом із різними кількостями вільної (стічної) води, що утворюються в результаті переробки корисних копалин та в результаті очищення і повторного використання технічної води.

У законопроекті:

- приведено національну термінологію у відповідність до європейської, сформовано нові підходи до класифікації об'єктів для відходів видобувної промисловості;
- визначено обов'язки усіх учасників ринку;
- врегульовано діяльність підприємств під час управління такими відходами та під час експлуатації відповідних об'єктів, закриття та здійснення постексплуатаційних заходів;
- врегульовано питання техногенних родовищ, а також управління покинутими об'єктами;
- сформульовано вимоги щодо отримання дозвільних документів у сфері управління відходами видобувної промисловості, а також щодо державного нагляду (контролю);
- визначено вимоги до фінансового забезпечення оператора з експлуатації об'єктів управління відходами видобувної промисловості;
- передбачено відповідальність за порушення вимог законодавства.

За Національним переліком відходи видобувної промисловості обліковуються за групою 01 Відходи, що утворюються під час розвідки, видобування корисних копалин та розробки кар'єрів, їх фізичного та хімічного оброблення.

Розкривні породи відносяться до підгрупи 01 01 Відходи видобування корисних копалин, код 01 01 01 Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні); до підгрупи 01 03 Відходи фізичної та хімічної переробки металічних корисних копалин відносяться «хвости» збагачення - код 01 03 06 Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і 01 03 05, та відходи СМС - код 01 03 99 Інші відходи цієї підгрупи.

У цьому зв'язку, з метою мінімізації шкідливого впливу на здоров'я та умови проживання населення, від місць видалення відходів гірничодобувної та енергетичної галузей організовуються санітарно-захисні зони (СЗЗ) відповідно до вимог санітарного законодавства, розміри яких повинні забезпечувати не перевищення нормативних показників шкідливих чинників впливу на межі СЗЗ.

Джерела утворення та обсяги відходів

В Дніпропетровській області видобувається практично основна кількість різноманітних корисних копалин України, що обумовлює утворення значних обсягів відходів видобування. Базу гірничодобувної промисловості складають 10 підприємств з видобутку залізних руд та руд інших кольорових металів.

Накопичення промислових відходів, як правило, здійснюється у місцях видалення, які представляють собою відвали, шламонакопичувачі, полігони промислових відходів тощо. Інформація про зареєстровані місця видалення промислових відходів в регіоні міститься в реєстрі місць видалення відходів, який оприлюднюється на сайті департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА. На даний момент в реєстрі містяться відомості про 168 об'єктів, на яких здійснюється накопичення відходів. До органів Державної служби статистики України надходить інформація про 149 наявних на території області спеціально відведених місць та об'єктів видалення відходів.

Відходи добувної промисловості та розроблення кар'єрів складають більшу частину відходів, що утворюються в регіоні. Інформацію про динаміку утворення даних видів відходів в порівнянні із загальними обсягами утворюваних відходів промисловості регіону наочно ілюструє діаграма (Таблиця 2.2.2.2.1. та Рис. 2.2.2.2.1.).

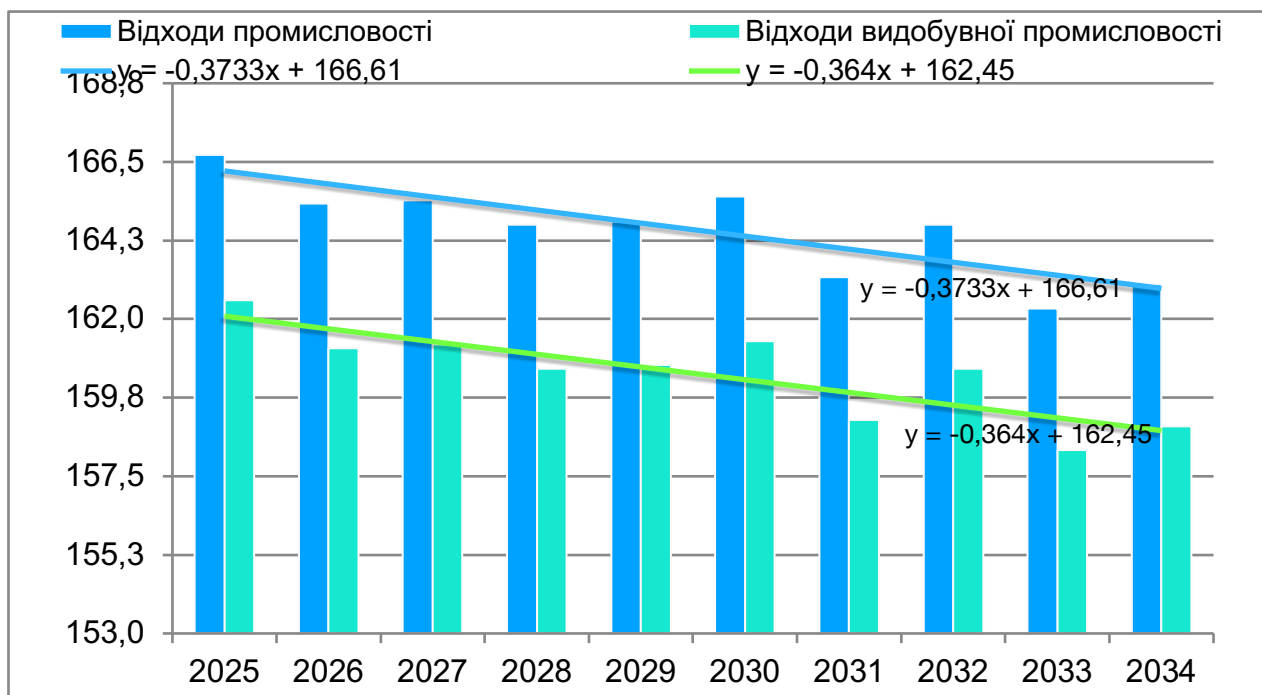
Таблиця 2.2.2.2.1. Прогноз обсягів утворення відходів видобувної промисловості

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Відход и промис ловості	166,7	165,3	165,4	164,7	164,8	165,5	163,2	164,7	162,3	163,0

Таблиця 2.2.2.2.1. Прогноз обсягів утворення відходів видобувної промисловості

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Відходи видобувної промисловості	162,5	161,2	161,3	160,6	160,7	161,4	159,1	160,6	158,2	158,9

Рисунок 2.2.2.2.1. Прогноз обсягів утворення відходів видобувної промисловості

Починаючи з 2020 року, внаслідок змін у методології та звітній документації статистичних спостережень щодо утворення та управління відходами, та з початком військових дій, зафіксовано суттєве зростання обсягів відходів видобувної промисловості. Це зростання зумовлене включенням до статистичної звітності даних підприємств, які зареєстровані в регіоні, але фактична господарська діяльність, а відповідно й утворення відходів, здійснюється за

межами регіону. Таким чином, ці статистичні показники не відображають реального стану утворення відходів у межах регіону. Враховуючи вищезазначене, прогнозні обсяги утворення відходів видобувної

промисловості у регіоні залишатимуться на рівні 2019-2022 років ($\approx 0,2 \text{ \%/рік}$).

До найбільш великотоннажних відходів видобування можна віднести наступні основні підприємства регіону, на яких накопичений основний обсяг відходів до 2024 року та за 2024 рік і обсяг накопичення на початок 2025 року та місця їх накопичення (Таблиця 2.2.2.2.). Такі відходи найчастіше зберігаються у наземних сховищах, які можуть займати до половини площі, задіяної у діяльності з видобутку корисних копалин.

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітного періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопичен о відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
1	АТ “Південний гірничо-збагачувальний комбінат”				
	Відходи розкривних порід	-	6994,802	-	МБВ “Відвал “Лівобережний”
	Шлами збагачення залізної руди - 13756987,000 -	-	13756,987	-	МБВ:“Хвостосхови ще “Войково”, “Хвостосховище “Об’єднане. Перша карта” , “Об’єднане. Друга карта”
2	“Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”				
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні)	-	28115,96	-	Місця тимчасового зберігання відходів структурних підрозділів підприємства ПрАТ “ЦГЗК”
	Інші відходи цієї підгрупи	21,996	430,351	61,744	
	Хвости інші, ніж зазначені в 01 03 04 та 01 03 05	-	5604,925	-	
3	ПрАТ “КАМЕТ-СТАЛЬ”				

№з/п	Найменування відходу	Накопичено відходів станом на початок звітної періоду, тис. т	Фактично утворилося відходів на підприємстві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопичено відходів станом на кінець звітної року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи від перероблення шлаку		281,356		
4	ПрАТ “Суша. Балка”				
	Пуста порода		192,238		Проведення гірничо-технічної рекультивації
5	АТ “Кривбас-залізрудком”				
	Пусті породи 13 500 000,0 - 13 500 000,0	13,5		13,5	МБВ “Склад пустих порід” ШУ “Покровське”
	Пусті породи 1658461,0 53553,0 1712014,0	1658,461	55,553	1712,014	МБВ “Склад пустих порід шахти “Покровська”
6	АТ “Покровський гірничо-збагачувальний комбінат”				
	Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 та 01 03 05 152 531 662,614 0 152 531 662,614	152531,663		152531,663	Шламосховища “Криві Луки”, “Чкалівської збагачувальної фабрики”, Сухий “Чортомлик”, Балка “Свинаревського”
7	ПрАТ “Північний гірничо-збагачувальний комбінат”				
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкриті породи)		44693,4	380500,193	Відвал
	Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і 01 03 05 (Хвости збагачення)		10264,135	7723,559	Хвостосховище
8	ПрАТ “ЮЖКОКС”				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітної періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітної року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи виробничо-технологічні інші, не позначені іншим способом, або відходи від комбінованих процесів коксохімічного виробництва	34,2475		34212,1	МВВ №147/15 від 28.09.2015 “Накопичувачі рідких хімічних відходів”
9	ПрАТ “ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ”				
	01 01 02 Відходи видобування неметалічних корисних копалин (нерудні)	1071,474		1071,474	Породний відвал ФІЛІЇ “ЦЗФ ПАВЛОГРАДСЬКА
	01 04 12 Хвости та інші відходи від промивання та очищення корисних копалин інші, ніж зазначені в 01 04 07 та 01 04 11	1891,089		1891,089	
	01 04 12 Хвости та інші відходи від промивання та очищення корисних копалин інші, ніж зазначені в 01 04 07 та 01 04 11	11756,0		11756,0	Хвостосховище в балці Стуканова
10	ПрАТ “ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ” Філія “ПУМТП”				
	Деревина та вироби з деревини зіпсовані або використані	0,50335	0,84	1343,7	Майданчик з твердим покриттям на території підприємства (дільниці)
	Одяг захисний зіпсований, відпрацьований чи забруднений				
	Відходи комунальні змішані, у т.ч. сміття з урн		0,207		
11	ПрАТ “ДТЕК Павлоградвугілля” Філія “Соцвугілля”				

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітної періоду, тис. т	Фактично утворилос ь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопичен о відходів станом на кінець звітного року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Шлам, що утворився від освітлення води (промислові відходи мулу від ставків-накопичувачів)	172,2890	0,751	173,042	Ставок“ освітлювач шахтних вод в б. Свідівок”, Ставок“- накопичувач шахтних вод в б. Таранова”
	Гірнича порода	21077,006	326,053	21403,059	“Породний відвал”
	Мули, що утворюються від освітлення води 6070 570 6640	6,07	0,57	6,64	
12	ПрАТ “ДТЕК Павлоградвугілля» ВП Шахтоуправління Першотравенське				
	Порода гірська 11970352,000	11970,352	88,635	12058,987	Породний відвал “Шахта “Ювілейна”
	Шлам, що утворюється від освітлення води	174,356	0,35	174,796	
13	ПрАТ “ДТЕК Павлоградвугілля” ВСП“Шахтоуправління Дніпровське”				
	Відходи видобування неметалічних корисних копалин (нерудні)	12688,598	183,043	12871,640	“Породний відвал”
	Шлами від іншого оброблення промислових стічних вод інші, ніж зазначені за кодом 19 08 13	17,141	0,483	17,623	
14	АрселорМіттал. Кривий Ріг”				
	Відходи підготовки шихти до термічного оброблення (Відсів вапняку)	10,796	13,368	7,0	Спеціально обладнані місця

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче но відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкривні породи ГЗК)	837198,8	5340,1	837315,8	149 496 600,0 – MBV “Відвал “Степовий” відходів розробки кар’єрів руди залізної”; 346 665 200,0 – MBV “Відвал “Дальній” відходів розробки кар’єрів руди залізної”; 341 154 000,0 – MBV “Відвали №№ 2,3 відходів розробки кар’єрів руди залізної”
	Хвости інші, ніж зазначені за кодами 01 03 04 і 01 03 05 (Хвости збагачення)	644593,4 69	11837,232	656025,54 2	357055541,1 – MBV “Хвостосховище “Об’єднане. Четверта карта”; 283307163,2 – MBV “Хвостосховище “Мироліувівське”; 15234389,1– MBV “Хвостосховище “Центральне”; 427448,8– MBV “Хвостосховище “III карта”
15	ПрАТ. “Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат				
	Люмінесцентні лампи та інші ртуть вмісні відходи				
	Свинцеві батареї	0,003			
	Нікелево-кадмієві батареї				
	Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи	0,028	0,017	0,045	Структурні підрозділи

№з/п	Найменування відходу	Накопиче но відходів станом на початок звітнього періоду, тис. т	Фактично утворило сь відходів на підприємс тві за 2024 рік (звітний), тис. т	Накопиче н о відходів станом на кінець звітнього року, тис. т	Місце накопичення відходів
	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами		0,003		
	Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти				
	Відпрацьовані шини		0,175		
	Змішані побутові відходи		0,596		
	Папір та картон		0,008		
	Чорні метали	0,253	2,374		
	Кольорові метали	0,009	0,012		
	Пластмаси та гума		0,295		
	Відходи видобування металічних корисних копалин (рудні) (Розкривні породи)		14280,8		
	Хвости інші, ніж зазначені в 01 03 04 та 01 03 05 (Шлами і хвости збагачення)		4946,2		

Таблиця 2.2.2.2.2. Обсяги та основні місця накопичення відходів видобування в Дніпропетровській області

За даними ДВНП «Державний інформаційний геологічний фонд України» підприємства, що мають спеціальні дозволи на користування надрами, на даний момент на території області розробляються:

- 17 родовищ горючих корисних копалин:

Назва родовища	Вид корисних копалин, що добуваються
Михайлівське	Газ природний
Голубівське	Нафта, газ природний, конденсат
Новоселівське	Газ природний, нафта
Східно-Новоселівське	Газ природний, нафта
Личківське	Нафта, газ природний, конденсат
Юріївське	Нафта, газ природний, конденсат
Перещепинське	Нафта, газ природний, конденсат
Поле шахти «Благодатна»	Вугілля кам'яне, германій
Поле шахти ВСП «Шахтоуправління Дніпровське» ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Вугілля кам'яне
Поле шахти «Павлоградська»	Вугілля кам'яне
Поле шахти «Тернівська»	Вугілля кам'яне
Поле шахти ім. Героїв Космосу	Вугілля кам'яне
Поле шахти «Ювілейна»	Вугілля кам'яне
Поле шахти «Самарська» та «Західно-Донбаська»	Вугілля кам'яне
Поле шахти «Степова»	Вугілля кам'яне
Родовище Ульяновське	Газ природний, нафта
Площа Шевська	Газ природний, конденсат

- 24 родовища металічних корисних копалин:

Назва родовища	Вид корисних копалин, що добуваються
Нікопольське, ділянка Західна	Марганцеві руди
Поле шахти «Ювілейна»	Залізні руди
Поле шахти ім. Фрунзе	Залізні руди
Скелеватське магнетитове	Кварцитові руди
Первомайськ	Кварцити
Інгулецьке	Кварцити
Ганнівське	Кварцити
Велика Глеюватка	Кварцити
Поле шахти ім. Орджонікідзе	Кварцити
Поле шахти Тернівська	Залізні та кварцитові руди
Поле шахти Октябрська	Залізні руди
Поле шахти Родина	Залізні та кварцитові руди
Поле шахти Гвардійська	Залізні та кварцитові руди
Вовчанське	Розсипи цирконово-рутилово-ільменітові
Техногенне «Балка Крута»	Розсипи цирконово-рутилово-ільменітові
Малишевське	Піски цирконово-рутилово-ільменітові
Сергіївське	Руди золота
Техногенне шламосховище фабрики ім. Максимова	Марганцеві руди
Шиманівське	Кварцити
Рудник ім. Кірова Поле шахти ім. Артема	Залізні руди
Новокриворізьке	Кварцитові руди
Валявкінське	Кварцитові руди

Назва родовища	Вид корисних копалин, що добуваються
Кар»єр Південний	Залізні руди
Малишевське	Піски цирконово-рутилово-ільменітові

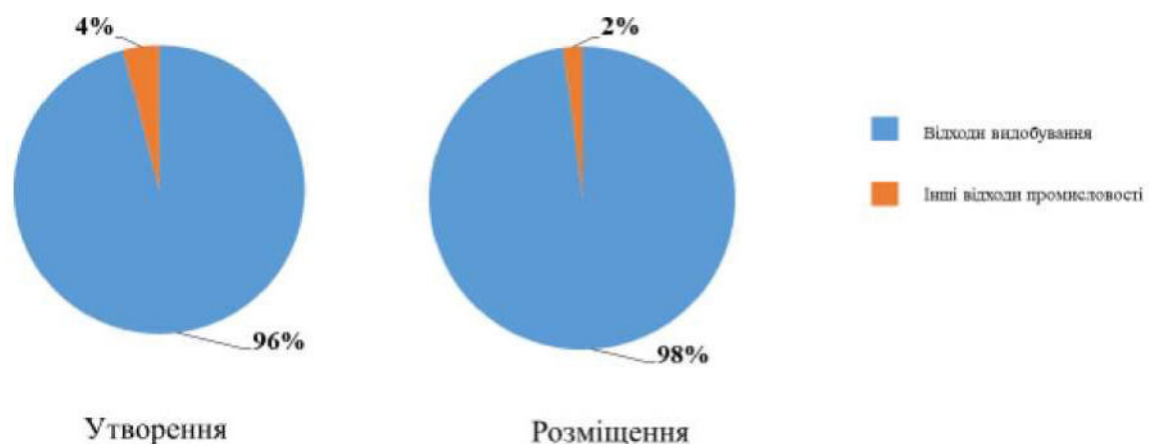
-
- 27 родовищ неметалічних корисних копалин:

Назва родовища	Вид корисних копалин, що добуваються
Нікопольське	Марганцеві руди, вапняк
Сурько-Покровське	Суглинок
Жовтокам'янське	Вапняк, глина
Токівське	Граніт
Новопавлівське	Мігматит
Мар'є-Дмитрівське	Пісок
Васильківське, Ділянка «Балка Лабзунова»	Кварцит
Новомиколаївське	Граніт
Рибальське	Мігматит
Колмоївське	Граніт, діабаз
Двеладівське, Лівобережна ділянка	Граніт
Надеждівське	Граніт
Кватеринівське	Граніт
Христофорівське	Граніт
Ерастівське	Граніт
Верхньодніпровське	Пісок
Любимівське	Граніт

Назва родовища	Вид корисних копалин, що добуваються
Бородаївське	Граніт
Чаплінське	Граніт
Балівське	Пісок
Токівське	Граніт
Ділянка Червона Балка (№ 3)	Кварцит
Латівська (Південна)	Кварцити, вапняк
Карнаухівське	Пісок
Петриківське	Пісок
Дніпродзержинське	Пісок

Аналіз даних щодо управління на підприємствах Дніпропетровської області промисловими відходами свідчить, що частка утворення відходів видобутку та збагачення в загальному обсязі утворення промислових відходів становить 96-97%, частка видалення відходів видобутку та збагачення в загальному обсязі промислових відходів становить складає 98-99%.

Співвідношення обсягів утворення та видалення відходів видобувної промисловості від загальної кількості відходів наочно ілюструє діаграма (Рисунок 2.2.2.2.2.):

Рисунок 2.2.2.2.2.

Співвідношення обсягів утворення та видалення відходів видобувної промисловості

Основними утворювачами відходів видобувної промисловості, як видно з наведених вище даних таблиці 2.2.2.2.2. та інформаційних даних ДВНП «Державний інформаційний геологічний фонд України» є підприємства гірничо-видобувної галузі.

За даними звітності державного статистичного спостереження, щорічно лише у Кривому Розі утворюється понад 200 млн. тонн промислових відходів (у зв'язку з воєнним станом обсяги утворення відходів зменшено у 2 рази), а багаторічна експлуатація родовищ Криворізького басейну призвела до накопичення понад 11 млрд. тонн відходів видобувної промисловості (більше 90% по області), які видалені у хвостосховища та відвали, що займають величезні площі.

Система управління відходами

Система управління промисловими відходами в Дніпропетровській області загалом визначається управлінням відходами на підприємствах та включає в себе подання суб'єктами господарювання форм державного статистичного спостереження №1-відходи (річна) «Утворення та поводження з відходами», веденням на підприємствах форми первинного обліку № 1-ВТ, реєстрових карт, проведенням інвентаризації та паспортизації промислових відходів, що утворюються на підприємствах регіону.

Інформація про об'єкти утворення, оброблення, утилізації та видалення відходів включається до відповідних реєстрів, що веде Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА. Система управління відходами видобувної промисловості у Дніпропетровській області здійснюється на загальних засадах управління відходами видобувної промисловості.

Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України до 2030 року та відповідно до національної Стратегії управління відходами в Україні на період до 2030 року, передбачено збільшення обсягу утилізації та повторного використання відходів, зокрема встановлено показник реалізації стратегії згідно з яким частка відходів, що захоронюється, повинна складати у 2025 році - 40%

від загального обсягу утворених відходів та поступово зменшуватися до 2030 року - 35%. Виконання зобов'язань щодо дотримання вимог у сфері поводження з відходами покладається безпосередньо на суб'єктів господарювання - утворювачів відходів та тих, які використовують відходи видобувної промисловості для виробництва продукції з неї.

Відходи видобувної промисловості мають потенціал, оскільки більшість з них є побічним продуктом основної діяльності, що дає змогу підприємствам галузі реалізувати їх іншим галузям економіки та використати повторно.

Діюча система управління відходами видобувної промисловості на підприємствах Дніпропетровщини передбачає повторне використання на своїх об'єктах та видалення на свої об'єкти. Повторне використання на підприємствах здійснюється, переважно, за наступними напрямками:

- будівництво, ремонт автошляхів регіонального та місцевого значення та будівництво і підсипка насипів залізничних магістралей та під'їздних шляхів на підприємствах регіону;
- будівництво перевантажувальних пунктів;
- скельне привантаження уступів при розробці кар'єрів;
- підсипка забоїв шахт та виробок;
- виробництво щебеню.

Одним із напрямків управління відходами видобувної промисловості на підприємствах є їх видалення на власні об'єкти.

Особлива увага повинна бути приділена розробленню планів управління відходами видобувної промисловості на рівні підприємств, також на порядок інвентаризації об'єктів утворення та складування/видалення відходів видобувної промисловості з метою виявлення покинутих об'єктів, оператор яких невідомий або припинений, та впровадження фінансових гарантій.

Аналіз системи управління відходами показує накопичення відходів видобувної промисловості, як правило, здійснюється у місцях видалення, які представляють собою відвали, шламонакопичувачі, полігони промислових відходів тощо. Інформація про зареєстровані місця видалення промислових відходів в регіоні міститься в реєстрі місць видалення відходів, який оприлюднюється на сайті департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА. На даний

момент в реєстрі містяться відомості про 168 об'єктів, на яких здійснюється накопичення відходів. До органів Державної служби статистики України надходить інформація про 149 наявних на території області спеціально відведених місць та об'єктів видалення відходів.

Інформація про обсяги перероблених (повторно використаних) відходів в розрізі підприємств наведена в таблиці 2.2.3.2.2 та динаміка їх утворення за період 2014-2023 рр. на рисунку 2.2.3.2.2

Одним із напрямків управління відходами видобувної промисловості на підприємствах є їх видалення на власні об'єкти - на відвали розкривних порід та хвостосховища.

Дані про обсяги видалення розкривних порід, «хвостів» збагачення, відходів СМС в розрізі підприємств наведена в таблиці 2.2.3.2.3 та динаміка їх видалення за період 2014-2023 рр. на рисунку 2.2.3.2.5.

Частка відходів видобувної промисловості, що видаляється на об'єкти, розташовані в межах Кривого Рогу незначна та коливається в межах від 10 до 27% від загального обсягу відходів. Щорічні обсяги промислових відходів, що видалені на об'єкти в межах міста Кривого Рогу по підприємствах наведені в таблиці 2.2.3.1.4 і на рисунку 2.2.3.1.4.

Інфраструктура управління відходами

На території Дніпропетровської області наявні 50 суб'єктів господарювання, що здійснюють оброблення та перероблення промислових відходів. За даними Державної служби статистики, на території області функціонують установи для спалювання відходів з метою отримання енергії загальною потужністю 23,8 тис. т/рік, установи для спалювання відходів з метою теплового перероблення відходів загальною потужністю 526,2 тис. т/рік, установи для утилізації (перероблення) відходів загальною потужністю 6970,8 тис. т/рік. Найбільші з них розташовані на наступних промислових підприємствах:

- Структурний підрозділ «Криворізький завод» ПрАТ «Хайдельбергцемент Україна»;
- ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- АТ «Нікопольський завод феросплавів»;
- АТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;

- ПАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат» та інших.

Основна кількість відходів, що утворюються, накопичується в межах господарської діяльності підприємств. Відходи, що не мають небезпечних властивостей, можуть бути захороненні на полігонах. За даними інформаційних ресурсів Дніпропетровської ОДА найбільшими об'єктами видалення промислових відходів є наступні:

1. Відвали № 2, 3 відходів розробки кар'єрів руди залізної ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
2. Хвостосховище «Об'єднане. Четверта карта» ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
3. Хвостосховище «Миролюбівське ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
4. Відвал «Степовий» відходів розробки кар'єрів руди залізної ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
5. Відвали шлаків сталеплавильного виробництва ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
6. Відвали шлаків доменного виробництва ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
7. Породний відвал ВСП «Шахтоуправління Дніпровське» Шахта Дніпровська ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»;
8. Відвал «Дальній» відходів розробки кар'єрів руди залізної ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
9. Шламосховище Чкаловської збагачувальної фабрики ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»;
10. Шламосховище в урочищі «Криві луки» ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»;
11. Шламосховище «Сухий Чортотлик» ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»;
12. Відвали «Лівобережні» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;
13. Відвали «Правобережні» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;
14. Хвостосховище «Войково» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;

15. Хвостосховище «Об'єднане. Перша карта» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;
  16. Ставок-відстійник шахтних вод в б. Косьмінна, ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»;
  17. Хвостосховище б. Морозова ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
  18. Шламосховище Центральної збагачувальної фабрики у заплаві р. Томаківка ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
  19. Хвостосховище ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
  20. Відвал розкривних порід № 2 ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
  21. Відвал розкривних порід «Південно-західний» Глеюватського кар'єру ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»;
  22. Золовідвал Придніпровської ТЕС в балці Західна;
  23. Хвостосховище у б. Велика Лозуватка ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»;
  24. Відвал розкривних порід «Ганнівський» ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»;
  25. Хвостосховище у б. Петриковка ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»;
  26. Відвал розкривних порід «Першотравневий» ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»;
  27. Породний відвал «Шахта «Західно-Донбаська» ВСП «ШУ Тернівське» ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» шахта «Західно-Донбаська»;
  28. Золошлаковідвал ДТЕК Криворізька ТЕС ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»;
  29. Шлаковий відвал ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат»;
  30. Хвостосховище «Центральне» ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» та інші
- У рамках реалізації регіональної програми вирішення екологічних проблем Дніпропетровської області та поліпшення стану навколишнього природного середовища з метою зменшення обсягів розміщення відходів у навколишньому

середовищі провідними підприємствами регіону виконано науково-дослідні роботи щодо вишукування методів комплексної промислової переробки, повторного використання та утилізації промислових відходів, зокрема відходів видобувної промисловості.

Використання найкращих доступних технологій та методів управління при здійсненні управління відходами видобувної промисловості, дозволяє зменшити обсяги відходів, що розміщуються у навколишньому природному середовищі.

Для вирішення цього питання у рамках реалізації заходів у сфері управління відходами та раціонального використання земель використано майже 300,0 млн. тонн відходів видобувної промисловості у агломераційному виробництві, для виробництва щебню, для будівництва технологічних автомобільних і залізничних шляхів відповідно до будівельних норм та проведення гірничотехнічної рекультивації земель.

Крім того, з метою комплексного промислового перероблення та утилізації відходів, упровадження найкращих доступних технологій та методів управління при здійсненні управління відходами видобувної промисловості, у рамках екологічної програми:

- АТ «ПІВДГЗК» забезпечено функціонування технології згущення пульпи для зменшення обсягів перекачування відходів на хвостосховища;
- отримано позитивний висновок з ОВД «Нове будівництво комплексу згущення відходів збагачення на промисловій території цеху технологічної води та шламового господарства ПРАТ «ПІВ- НГЗК»;
- ПРАТ «ІНГЗК» здійснюється розробка техногенного родовища талькових сланців.

Враховуючи значні обсяги утворення відходів від видобутку та збагачення залізної руди, інших руд та сировинних матеріалів, іншим напрямком управління відходами видобувної промисловості є їх видалення у спеціальні місця видалення - відвали розкривних порід та хвостосховища, що призначені для розміщення відходів від видобутку залізорудної та іншої сировини та відходів гірничо-збагачувального переділу і для механічного освітлення оборотної води, яка повторно використовується в технологічному циклі.

У рамках упровадження найкращих доступних технологій та методів управління відходами видобувної промисловості у регіоні розпочинають та здійснюють плановану діяльність з переробки розкривних порід, хвостів збагачення та відходів відповідні суб'єкти господарювання. Така планована діяльність підпадає під дію Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та передбачає отримання висновку з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності у сфері управління відходами.

Проблеми та загрози

Частина проблем та загроз в сфері управління промисловими відходами, у т. ч. відходами видобувної промисловості, є спільними. Узагальнена інформація з цього питання наведена в підрозділі 2.2.3.1 «Промислові відходи».

Ризики, що їх несуть місця накопичення відходів видобувної промисловості, мають два аспекти.

Відходи видобувної промисловості, зокрема ті, що утворюються при видобуванні кольорових металів, містять велику кількість небезпечних хімічних речовин, як-от важкі метали, концентрація яких в організмі людини може завдати непоправної шкоди здоров'ю.

Крім того, офіційна статистика підтверджує: рівень захворюваності органів дихання серед населення, яке проживає в районах розміщення споруд для накопичення відходів, значно вищий у порівнянні з населенням, яке проживає в інших місцях.

Ці ризики пов'язані зі стійкістю та безпечністю споруд для накопичення відходів видобувної промисловості.

Аварії на спорудах для накопичення відходів видобувної промисловості призводять до неконтрольованих скидів забруднюючих речовин, наслідком яких є виникнення надзвичайних ситуацій, забруднення екосистеми, збіднення біорізноманіття та негативний вплив на здоров'я.

Існує необхідність прийняття на державному рівні закону та нормативно-правового акту у сфері управління відходів видобувної промисловості, передбачених Національним планом, які б регулювали цю сферу відносин з урахуванням усіх вимог і положень Директиви 2006/21/ЄС про управління

відходами видобувної промисловості та змін і доповнень до Директиви 2004/35/ЄС.

Проблеми	Загрози
Відсутність єдиної інформаційно-аналітичної системи обліку та моніторингу відходів видобувної промисловості	Неможливість прогнозування параметрів системи управління відходами видобувної промисловості через відсутність (чи недостатню якість) достовірних фактичних даних
Низька якість (недостовірність, неточність, неактуальність) даних щодо утворення та методів поводження з відходами видобувної промисловості на підприємствах та в організаціях області	
Відсутність уніфікованого нормативно правового акту, спрямованого на врегулювання питань управління відходами видобувної промисловості.	
Низькі ставки екологічного податку на розміщення відходів та рентної плати за користування природними ресурсами	Відсутність коштів на формування системи управління відходами видобувної промисловості та екологічні програми
Недостатня кількість місць видалення відходів видобувної промисловості які забезпечують вимоги екологічної безпеки	Часткове складування відходів на полігонах ПВ, що призводить до їх перевантаження; Зростання санітарно-екологічної небезпеки на територіях впливу об'єктів поводження з відходами; Ризик виникнення техногенних надзвичайних ситуацій на об'єктах поводження з відходами.

Проблеми	Загрози
Високий рівень накопичення відходів суб'єктами господарювання в місцях провадження господарської діяльності без подальшого оброблення	Збільшення площ під складування відходів, зміна цільового призначення сільськогосподарських земель Неконтрольовані фізико-хімічні процеси в товщах накопичених відходів видобувної промисловості під дією атмосферних факторів і зовнішніх температур. Зміна ландшафту, геомеханічного стану масивів порід, що може спричинити загрозу виникнення надзвичайних ситуацій в місцях складування відходів видобувної промисловості. Загроза забруднення підземних вод і поверхневих водотоків. Втрата цінних мінеральних та енергетичних ресурсів внаслідок незначного рівня оброблення відходів;
Недостатність інфраструктури управління відходами видобувної промисловості (відсутність/зношеність технологічного обладнання для відновлення (рециклінгу) різних видів промислових відходів)	Збільшення обсягів накопичення відходів внаслідок недостатнього застосування технологій відновлення та видалення відходів; Збільшення обсягів накопичення відходів внаслідок недостатнього застосування технологій оброблення та утилізації відходів Несприятливий вплив на навколишнє середовище, зокрема воду, повітря, ґрунт, фауну, флору та ландшафт, а також ризики для здоров'я людини, спричинених поведінкою із відходами видобувних галузей

Існує нагальна необхідність прийняття на державному рівні закону та нормативно-правового акту у сфері управління відходами видобувної промисловості, передбачених Національним планом, які б регулювали цю сферу відносин з урахуванням усіх вимог і положень Директиви 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та змін і доповнень до Директиви 2004/35/ЄС.

2.2.3. Відходи будівництва та знесення

2.2.3.1. Відходи будівництва та знесення

Джерела утворення та обсяги відходів

Відповідно до частини третьої статті 7 та пункту 2 частини першої статті 19 Закону України “Про управління відходами” Кабінет Міністрів України затвердив Постановою від 20 жовтня 2023 р. № 1102 Порядок класифікації відходів та Національний перелік відходів, згідно якого відходи будівництва та знесення мають код 17 та включають наступні групи, підгрупи, види відходів, які використані при аналізі стану управління даними відходами в Дніпропетровській області:

17	Відходи будівництва та знесення (включаючи ґрунт, знятий із забруднених ділянок)
17 01	Бетон, цегла, облицювальна плитка та кераміка
17 01 01	Бетон
17 01 02	Цегла
17 01 03	Облицювальна плитка та кераміка
17 01 06*	Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки, що містять небезпечні речовини
17 01 07	Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки інші, ніж зазначені за кодом 17 01 06
17 02	Деревина, скло та пластмаси
17 02 01	Деревина
17 02 02	Скло
17 02 03	Пластмаси
17 02 04*	Деревина, скло та пластмаси, що містять або забруднені небезпечними речовинами
17 03	Бітумні суміші, вугільна смола та просмолені вироби
17 03 01*	Бітумні суміші, що містять вугільну смолу
17 03 02	Бітумні суміші інші, ніж зазначені за кодом 17 03 01
17 03 03*	Вугільна смола та просмолені продукти

17 04	Метали (включаючи їх сплави)
17 04 01	Мідь, бронза, латунь
17 04 02	Алюміній
17 04 03	Свинець
17 04 04	Цинк
17 04 05	Чавун та сталь
17 04 06	Олово
17 04 07	Змішані метали
17 04 09*	Відходи металів, забруднені небезпечними речовинами
17 04 10*	Кабелі, що містять оливи, вугільну смолу або інші небезпечні речовини
17 04 11	Кабелі інші, ніж зазначені за кодом 17 04 10
17 05	Ґрунт (включаючи ґрунт із забруднених ділянок), каміння та ґрунт від днопоглиблювальних робіт
17 05 03*	Ґрунт та каміння, що містять небезпечні речовини
17 05 04	Ґрунт та каміння інші, ніж зазначені за кодом 17 05 03
17 05 05*	Відвальні породи землечерпальних робіт, що містять небезпечні речовини
17 05 06	Відвальні породи землечерпальних робіт інші, ніж зазначені за кодом 17 05 05
17 05 07*	Дорожній баласт (щебінь), що містить небезпечні речовини
17 05 08	Дорожній баласт (щебінь) інший, ніж зазначений за кодом 17 05 07
17 06	Ізоляційні матеріали та азбестовмісні будівельні матеріали
17 06 01*	Ізоляційні матеріали, що містять азбест
17 06 03*	Інші ізоляційні матеріали, що складаються або містять небезпечні речовини
17 06 04	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 17 06 01 і 17 06 03
17 06 05*	Будівельні матеріали, що містять азбест
17 08	Будівельні матеріали на основі гіпсу
17 08 01*	Будівельні матеріали на основі гіпсу, що містять небезпечні речовини

17 08 02	Будівельні матеріали на основі гіпсу інші, ніж зазначені за кодом 17 08 01
17 09	Інші відходи будівництва і знесення будівель
17 09 01*	Відходи будівництва і знесення будівель, що містять ртуть
17 09 02*	Відходи будівництва і знесення будівель, що містять ПХД-вмісні ізолятори, ПХД-вмісні покриття (для підлоги) на основі смоли, ПХД-вмісні ущільнювачі склоблоків, ПХД-вмісні конденсатори
17 09 03*	Інші відходи будівництва і знесення будівель (включаючи змішані відходи), що містять небезпечні речовини
17 09 04	Змішані відходи будівництва і знесення будівель інші, ніж зазначені за кодами 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03

Утворення відходів будівництва та знесення залежить від:

- Стратегії розвитку територіальних громад та їх населених пунктів, а також інженерної та транспортної інфраструктури;
- Наявності та практики утримання особливо старих житлових районів;
- Необхідності знесення старих багатоповерхових будинків, розташованих у житлових районах та промислових зонах.

Будівельний комплекс Дніпропетровської області, враховуючи домінування чисельності міського населення, за своїми виробничими потужностями, основними фондами, чисельністю працюючих, обсягами виконаних будівельно-монтажних робіт має виражений загальнобудівельний характер. У найближчих планах розвитку галузі – розроблення та реалізація генеральних планів та планів перспективного розвитку населених пунктів, в основу яких мають бути покладені нові сучасні вимоги до якості життя мешканців міст, селищ та сіл, а також майбутнього післявоєнного їх розвитку та відновлення.

За даними Головного управління статистики Дніпропетровської області утворення відходів будівництва та знесення можна відстежити за видом економічної діяльності «F Будівництво» та категорією відходів за матеріалами «Мінеральні відходи будівництва та знесення об'єктів, у т. ч. змішані будівельні відходи».

Однак фактичні та реальні дані щодо кількості утворених відходів по територіальних громадах та населених пунктах області часто відсутні або

недостатні та значно відрізняються. Це може бути обумовлено ігноруванням суб'єктами господарювання необхідності подання статистичної звітності, хибною ідентифікацією відходів згідно Національного переліку відходів тощо.

Відходи будівництва і знесення утворюються під час провадження таких видів діяльності, як: будівництво нових будівель та споруд, їх реконструкція, остаточне знесення у зв'язку із закінченням строку експлуатації будівлі чи споруди тощо.

Результати проведеного аналізу в населених пунктах області свідчать, що на території промислових зон підприємств, військових частин перебуває значна кількість будівель, які потребують реконструкції чи знесення з метою звільнення території. Крім того, спостерігається збільшення обсягу інвестицій у будівництво комерційної нерухомості, зокрема гуртових торгових мереж, супермаркетів, торговельно-офісних центрів, складських приміщень, промислових будівель для нових виробництв. Реставрація старих будівель зазвичай не є економічно доцільною, тож впроваджується їх майже повне руйнування для нової забудови.

Динаміка управління відходами будівництва та знесення наведена в Таблиці 2.2.3.1.1. з якої видно, що згідно з даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області. Як видно з Таблиці, майже 100% відходів будівництва та знесення йде на захоронення.

Таблиця 2.2.3.1.1.

Показники утворення відходів будівництва та знесення в Дніпропетровській області (2015-2024 рр.)

Рік	Утворено всього, тис.т	Перероблено, утилізовано, тис.т	Видалено у спеціально відведені місця, тис.т
2015	354,4	91,4	299,8
2016	250,4	138,3	286,1
2017	454,1	257,7	442,4
2018	370,8	0,2	391,0
2019	194,0	3,2	245,3
2020	174,7	4,4	173,8
2021	142,1	1,0	212,7

Рік	Утворено всього, тис.т	Перероблено, утилізовано, тис.т	Видалено у спеціально відведені місця, тис.т
2022	104,3	0,9	229,7
2023	271,5	0,6	102,0
2024	211,9		

Згідно з даними, наданими операторами полігонів побутових відходів, кількість отриманих на захоронення відходів будівництва та знесення захоронюється на полігонах області.

Збільшення утворення обсягів відходів будівництва та знесення у 2022-2024 рр. збігається з початком повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, хоча загальна площа житлових та нежитлових будівель, прийнятих в експлуатацію у 2023 році зменшилася на 62% у порівнянні з 2021, а в 2024 році зросла на 17% у порівнянні з 2023 роком.

Іншим джерелом утворення відходів будівництва та знесення є проведення ремонтних робіт та матеріали, які утворюються під час спорудження нових будинків. Під час зведення 100-квартирного будинку утворюється в середньому 15-20 тонн твердих відходів, основну масу яких становить бита цегла, залишки затверділого бетону та будівельного розчину, залишки стінових блоків з керамзитобетону, ніздрюватих бетонів, гіпсокартону, пінопласту, мінеральної вати тощо.

Ще одним джерелом утворення є відходи, що утворюються в процесі промислового виробництва будівельних матеріалів, зокрема відсів щебеневи кар'єрів, склобій, некондиційна цегла та залізобетонні конструкції, відпрацьовані гіпсові форми керамічних заводів. До них належать також тверді продукти, що утворюються під час реконструкції доріг.

Загалом відходи будівництва та знесення складаються з таких продуктів, як: бетон та залізобетон, цегла, метал, ґрунт, пісок, забруднений глиною, сантехнічна кераміка, деревина, скло, гіпсокартон, пластмаса, асфальтобетон. За оцінками дослідників, за масовим вмістом 52% відходів будівельно-ремонтних

робіт становить бетон та залізобетон, 32% – кам'яні стінові матеріали (цегла, стінові блоки, піно- та газобетон), 8% – відходи асфальту та будівельних розчинів, 4% – відходи металів, 2% – відходи деревини та пластмас, 1% – керамічні вироби (сантехнічна кераміка, керамічна плитка), 1 % – гіпсокартон, скло та інші відходи.

Особливої актуальності проблема відходів будівництва та знесення в Дніпропетровській області та в Україні в цілому, набуває у зв'язку з тим, що найближчими роками вичерпується строк експлуатації застарілих будинків, проведення реконструкції яких визнане в установленому порядку недоцільним. Тобто усі вони в найближчому майбутньому можуть бути знесені і, відповідно, потребуватиме розв'язання проблема відходів. Від однієї застарілої п'ятиповерхівки утворюється в середньому 3000 куб. метрів відходів будівництва та знесення.

Будівельний комплекс області за своїми виробничими потужностями, основними фондами, чисельністю працюючих, обсягами виконаних будівельно-монтажних робіт має виражений загальнобудівельний характер і налічує понад 2000 середніх і малих підприємств.

До складу відходів будівництва та знесення відносять також відходи, що включають небезпечні компоненти та потребують особливих умов поводження та утилізації. Внаслідок відсутності або недостатності окремих фактичних даних, зокрема щодо утворення відходів будівництва та знесення по районах та населених пунктах області було проведено відповідні розрахунки, враховуючи рекомендовані припущення щодо поточних та перспективних обсягів їх утворення.

Для прогнозування ймовірних обсягів відходів будівництва та знесення за основу бралися дані операторів ринку збирання та вивезення відходів, а також зміни у виробництві промислової продукції (п. 1.4 Розділу I РПУВ), індекс будівельної продукції та припущення щодо норми утворення відходів від загальної кількості утворених побутових відходів в населеному пункті.

Відповідні розрахунки, враховуючи рекомендовані припущення щодо поточних та перспективних обсягів утворення будівельних відходів проводились у прив'язці до чисельності населення в населеному пункті за останнє десятиліття, хоча затверджений на офіційному рівні показник/коефіцієнт питомих норм

утворення відходів будівництва та знесення на одну особу в Україні, Дніпропетровській області та її територіальних громадах, не затверджений.

Результати розрахунків подано в Таблиці 2.2.3.1.2.

Таблиця 2.2.3.2.2.

Розрахункові обсяги утворення відходів будівництва і знесення в Дніпропетровській області (2025-2035 рр., тис.т)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Всього	237,9	235,8	233,7	231,6	229,5	227,4	226,3	225,1	224,0	222,9
В тому числі:										
В містах	217,7	215,8	213,8	211,8	209,7	207,7	206,8	205,9	205,1	204,2
В селищах та селах	20,2	20,0	20,0	19,9	19,8	19,7	19,5	19,2	19,0	18,7

* прогнозний обсяг, з урахуванням рекомендацій Національної Стратегії поводження з відходами в Україні до 2030 р

Система управління відходами

Згідно з пунктом 7 статті 13 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд, зобов'язані забезпечити роздільне збирання відходів будівництва та знесення, їх облік та передачу суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для забезпечення їх оброблення. Відходи будівництва та знесення, що не є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення.

Система управління відходами будівництва та знесення діє на рівні фіксації статистичних даних, що подаються суб'єктами господарювання у щорічній звітності (форма державного статистичного спостереження №1-відходи (річна)).

Згідно ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» за вимогами якого, на кожне нове будівництво, реконструкцію, розширення чи технічне переоснащення будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, їх комплексів або їх частин, має бути розроблена проектна документація, що

містить оцінку впливу на навколишнє середовище при будівництві, в тому числі встановлення вимог щодо відновлення або видалення будівельних відходів.

Послуги зі збирання та вивезення відходів будівництва та знесення надають ті ж підприємства сфери управління відходами, що здійснюють вивезення побутових відходів, на підставі укладених договорів, враховуючи прогнозну кількість відходів та відстань від будівельного майданчика до полігона будівельних відходів.

Будівельні та ремонтні відходи, які утворюються під час виконання ремонту квартир, вивозяться їх власниками самостійно або із залученням підприємств-перевізників, які надають такі послуги, до спеціальних об'єктів видалення відходів.

Вивезення відходів будівництва та знесення здійснюється на спеціальні карти полігонів побутових або великогабаритних та будівельних відходів.

Відходи будівництва та знесення є значним та невикористаним ресурсом. Основна частина відходів будівельно-ремонтних робіт вивозиться на полігони, що призводить до їх перевантаження, частина відходів використовуються протягом будівельних робіт. У деяких випадках такі відходи використовуються для засипання або меліорації земель. Сталеві конструкції та великі пиломатеріали досить часто використовуються повторно або переробляються. У багатьох країнах членах ЄС рівень переробки відходів будівельно-ремонтних робіт перевищив 80%, Національна стратегія сформулювала завдання досягти в Україні рівня переробки 70% до 2030 року.

В управлінні відходами будівництва та знесення бере участь велика кількість зацікавлених сторін/суб'єктів, враховуючи кількість взаємодій, що відбуваються протягом всього терміну служби будівлі, включаючи власників будівель та споруд, підрядників, що виконують різні види робіт з ремонту та утримання будівель і споруд, .

Поточна ситуація з відходами будівництва та знесення в Дніпропетровській області охоплює два основні потоки відходів.

Перший значний за обсягами потік – це відходи, утворені під час знесення будівель та споруд. Цей потік характеризується тим, що відходи змішані, розділення та використання ресурсоцінних компонентів часто розглядається як економічно недоцільне. Відповідальність за збір та оброблення несуть

підрядники, задіяні в будівництві. Підвищити ефективність та екологічність цього напрямку можливо за рахунок запровадження практики вибіркового знесення, роздільного збору та зберігання відходів будівництва та знесення на будівельному майданчику, що дозволить підвищити економічну доцільність наступної переробки та утилізації матеріалів.

Інший потік відходів будівництва – це відходи від ремонту будівель підрядними та управляючими організаціями та приватними особами. Виконавці робіт та власники будівель мають встановлювати окремі контейнери для таких відходів. Відповідальні громадяни самі платять за вивезення своїх відходів будівництва, викликаючи спеціальні машини для таких цілей, однак, слід зазначити, що досить часто відходи будівництва скидаються разом з твердими побутовими відходами без розділення.

Інфраструктура оброблення відходів

Інфраструктура оброблення відходів будівництва та знесення будівель та споруд здійснюється в основному спеціалізованими підприємства різних форм власності (комунальними, приватними), а також виробничими структурними підрозділами підприємств, що займаються будівництвом, реконструкцією та знесенням житлових та виробничо-господарських і адміністративних приміщень та об'єктів в територіальних громадах області.

Домінуючими серед них є наступні підприємства та організації:

- КП «Еко Дніпро»,
- ТОВ «Будівельні відходи», м. Дніпро,
- ПП «Сфера», м. Дніпро,
- ТОВ «Чисте довкілля плюс», м. Дніпро,
- Комплекс раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний» 1-а черга будівництва. Полігон промислових інертних та будівельних відходів (IV клас небезпеки) Комунального підприємства «Еко Дніпро» Дніпровської міської ради, м. Дніпро,
- ПП «ХЕЛП», м. Дніпро,
- ТОВ «ТПП ФОРА»,
- ТОВ «Екоспецтранс» на полігоні твердих побутових відходів в земельному відводі шахти «Батьківщина»,

- ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» полігон для поховання промислових та будівельних відходів,
- Полігон твердих побутових відходів в земельному відводі шахти «Родіна», м. Кривий Ріг,
- Накопичувач сухих відходів, ПАТ «Дніпроазот»,
- Відвал розкривних порід №2, ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»,
- м. Кривий Ріг,
- АТ «Дніпровський металургійний комбінат», м. Кам'янське,

відвали, накопичувачі та інші, що мають відповідну матеріально-технічну базу, досвід роботи в даній сфері і відповідну дозвільну документацію та договори на її виконання.

Відповідальним за поводження з відходами на кожному будівельному майданчику під час будь-яких будівельних робіт є головний підрядник, що здійснює будівництво. Повна відповідальність за поводження з цими відходами належать організації, яка виконує будівельні роботи (відходи є її майном згідно з укладеним договором з будівельною організацією). Підряднику, у процесі будівельних робіт, необхідно звернутись до місцевої адміністрації з метою уточнення місцезнаходження відповідних оброблювачів такого типу відходів та укласти відповідні угоди для передачі будівельних відходів (фундаментні блоки, та демонтовані конструкції).

Для збору і тимчасового складування кожного виду відходу під час будь-яких будівельних робіт мають бути створені спеціально відведені місця. Небезпечні відходи мають відокремлюватись на етапі збирання чи сортування та передаватись спеціалізованим підприємствам, які отримали ліцензії на здійснення відповідних операцій з небезпечними відходами. Місця тимчасового зберігання слід організовувати з дотриманням вимог екологічної та пожежної безпеки, охорони навколишнього природного середовища.

Місця тимчасового зберігання організовуються з дотриманням таких вимог щодо наявності (влаштування):

- твердої та рівної основи (покриття), зокрема з бетону, асфальту чи ущільненого ґрунту, покритого шаром геомембрани завтовшки не менше ніж

1,5 міліметра, захищеної від механічних пошкоджень шаром завтовшки не менше 0,5 метра;

- унеможливлення контакту з водою, що утворюється внаслідок випадання атмосферних опадів;
- огороженого периметра;
- забезпечення освітлення території;
- облаштованого під'їзду, що забезпечує безперешкодний проїзд вантажних транспортних засобів.

Під час організації місць тимчасового зберігання Генпідрядникам слід узгоджувати з Замовниками будівництва відповідну схему організацію території (в складі додатків до «Проекту виконання робіт»), в якій, зокрема, передбачати ділянки, призначені для тимчасового зберігання, сортування, оброблення (перероблення), тимчасового зберігання отриманої вторинної сировини (зокрема для розміщення устаткування, необхідного для здійснення операцій з поводження з відходами знесення/демонтажу). Такі відходи після сортування можуть бути використані як вторинні матеріальні чи енергетичні ресурси. Під час зберігання відходів знесення/демонтажу забороняється їх змішування.

Зберігання відходів знесення/демонтажу слід здійснювати у спосіб, що забезпечує можливість безперешкодного навантаження на транспортний засіб для вивезення відходів знесення/демонтажу з місць їх тимчасового зберігання. У місцях тимчасового зберігання допускається здійснення операцій з оброблення (перероблення) виключно основних компонентів відходів (частин (уламків, бою) будівельних конструкцій, заповнень дверних та віконних блоків, інженерних мереж, санітарно-технічних приладів тощо), що не містять та/або не забруднені небезпечними відходами. Зазначені операції з оброблення (перероблення) основних компонентів відходів знесення/демонтажу полягають у відокремлюванні, дробленні та фракціонуванні зазначених компонентів.

Будівельні вироби (продукція), отримана з використанням відходів від знесення/демонтажу, повинна відповідати вимогам «Технічного регламенту будівельних виробів (продукції)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.2006р. №1764 (Офіційний вісник України, 2006р., № 51, ст. 3415; 2022 р., № 26, ст. 1431).

Перелік компонентів відходів знесення/демонтажу та можливі шляхи їх повторного використання у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції)), представлено нижче в таблиці.

Таблиця 2.2.3.2.3.

Перелік компонентів відходів знесення/демонтажу та можливі шляхи їх повторного використання

Назва компонентів відходів	Можливі шляхи повторного використання компонентів відходів знесення/демонтажу у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції))*
Основні компоненти відходів (частини (уламки, бій) будівельних конструкцій, заповнення дверних та віконних блоків, інженерних мереж, санітарно-технічних приладів тощо)	
1. Бетон, цегла, облицювальна плитка і кераміка	
1) бетон (бетонні, залізобетонні конструкції та вироби, їх уламки, мінеральні (цементно-піщані, гіпсові, вапняні тощо), полімер-цементні мурувальні та опоряджувальні (штукатурні, оздоблювальні) розчини)	• сировина для виробництва крупного та дрібного заповнювачів для бетонів (класу до С20/25), а також щебенево-піщаних сумішей для влаштування шарів основи та дорожнього покриття без використання в'язучих; • влаштування насипів автомобільних доріг; • сировина для виробництва порошкоподібних наповнювачів для виробництва стінових блоків і сухих будівельних сумішей; • матеріали для зворотного заповнення (відновлення рельєфу, заповнення гірничих виробок (пустот), рекультивації відпрацьованих гірничих об'єктів, інших ландшафтних робіт); • сировина для металевих будівельних конструкцій; • металобрухт (що утворюється під час видалення металевих включень, зокрема залізобетону) як вторинна сировина для металургійного виробництва; • подрібнений бетон як вторинний матеріальний ресурс для виробництва цементного клінкеру

Назва компонентів відходів	Можливі шляхи повторного використання компонентів відходів знесення/демонтажу у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції)*)
2) цегла (цегляний бій)	• сировина для влаштування дренажної подушки у заболочених районах; • укріплення ґрунтових і лісових доріг; • заповнювач для габіонів (силікатна цегла) (за винятком сировини для виробництва крупного та дрібного заповнювачів, а також щебенево-піщаних сумішей для влаштування шарів основи та дорожнього покриття)
3) облицювальна плитка, черепиця та кераміка (зокрема керамічна плитка, камені, санітарна кераміка)	• сировина для укріплення ґрунтових і лісових доріг (за винятком сировини для виробництва крупного та дрібного заповнювачів, а також щебенево-піщаних сумішей для влаштування шарів основи та дорожнього покриття)

Назва компонентів відходів	Можливі шляхи повторного використання компонентів відходів знесення/демонтажу у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції)*)
4) суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки і кераміки, що не містять небезпечні речовини	• сировина для виробництва крупного та дрібного заповнювачів для бетонів (класу до С20/25), а також щебенево-піщаних сумішей для влаштування шарів основи та дорожнього покриття без використання в'язучих; • влаштування насипів автомобільних доріг; • сировина для виробництва порошкоподібних наповнювачів для виробництва стінових блоків і сухих будівельних сумішей; • матеріали для зворотного заповнення (відновлення рельєфу, заповнення гірничих виробок (пустот), рекультивації відпрацьованих гірничих об'єктів, інших ландшафтних робіт); • сировина для металевих будівельних конструкцій; металобрухт (що утворюється під час видалення металевих включень, зокрема залізобетону) як вторинна сировина для металургійного виробництва; • подрібнений бетон як вторинний матеріальний ресурс для виробництва цементного клінкеру (за винятком сировини для виробництва крупного та дрібного заповнювачів, а також щебенево-піщаних сумішей для влаштування шарів основи та дорожнього покриття)
2. Деревина, скло та пластмаси	
1) деревина	• арболіт, деревні пластики, теплоізоляційні та звукоізоляційні матеріали (плити), деревностружкові плити, паливні брикети; • спорудження тимчасових проїздів під час відновлення руху через перешкоду; • вторинний матеріально-енергетичний ресурс для цементного виробництва

Назва компонентів відходів	Можливі шляхи повторного використання компонентів відходів знесення/демонтажу у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції)*)
2) скло (склобій) 3) пластмаси (частини (уламки) пластмасових труб водопостачання, водовідведення, електропроводки, полімерних погонажних виробів, склопакетів полімерних ущільнювачів тощо)	• порошкоподібний заповнювач для виробництва бетонних виробів, сухих будівельних сумішей, світловідбивних фарб для дорожньої розмітки тощо, вторинна сировина для виробництва скловиробів, оптичних кабелів тощо • вторинна сировина для виробництва полімерної продукції; • вторинний матеріально-енергетичний ресурс для цементного виробництва (за винятком полівінілхлориду)
3. Бітумні суміші, вугільна смола та просмолені вироби 1) бітумні суміші, що містять вугільну смолу (покрівельні та гідроізоляційні будівельні вироби: бітумні, дьогтьові, дьогтебітумні, бітумополімерні, гумодьогтьові та бітумні безосновні матеріали (ізол), вироби на основі картону (руберойд, пергамін, толь) та скловолокнистий основі (склоруберойд) тощо) 2) бітумні суміші інші, ніж зазначені в підпункті 1 цього пункту (зокрема бітумовмісні матеріали у вигляді пошкодженого асфальтобетону)	• компонент асфальтобетонних та бітумомінеральних сумішей для шару основи дорожнього покриття автомобільних доріг III-IV категорій, бітумінозних будівельних матеріалів тощо

Назва компонентів відходів	Можливі шляхи повторного використання компонентів відходів знесення/демонтажу у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції)*)
3) вугільна смола та просмолені продукти	
4. Метали (включаючи їх сплави)	
1) мідь, бронза, латунь	• сировина для металургійного виробництва
2) алюміній	
3) свинець	
4) цинк	
5) чавун і сталь	
6) олово	
7) змішані метали	
8) кабелі інші, ніж зазначені в підпункті 9 цього пункту	• виокремлення металевих компонентів для повторної переробки
5. Ґрунт	
1) Ґрунт та каміння, що не містять небезпечні речовини	• засипка окремих ділянок, формування ландшафту в рамках планування територій, влаштування насипів автомобільних доріг
2) дорожній баласт (щебінь), що не містить небезпечні речовини	• влаштування шарів основи дорожнього покриття, влаштування насипів автомобільних доріг
6. Ізоляційні матеріали та азбестовмісні будівельні матеріали	
1) ізоляційні матеріали, що містять азбест	• наповнювачі для виробництва вогнестійких виробів, заповнювачі для бетону, покрівельні вироби

Назва компонентів відходів	Можливі шляхи повторного використання компонентів відходів знесення/демонтажу у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції))*
2) інші ізоляційні матеріали (вироби (продукція)), що складаються з небезпечних речовин або містять їх (зокрема теплоізоляційні матеріали і вироби мінеральні та полімерні: мінеральна вата спучений перліт, вермикуліт, спінений та екструдований полістирол тощо)	вторинна сировина для виробництва полімерної та іншої аналогічної продукції, скла, кераміки як заповнювачів та наповнювачі для виробництва бетону тощо
7. Будівельні матеріали вироби (продукція) на основі гіпсу	
1) будівельні матеріали (вироби (продукція) на основі гіпсу, що не містять небезпечні речовини	- домішки до сухих будівельних сумішей, вторинна сировина для виробництва аналогічної продукції, сировина для виробництва гіпсового в'язучого; - вторинний матеріальний ресурс для цементного виробництва

* Шляхи повторного використання - згідно ПКМУ від 27.09.2022р. №1073

До будівельних відходів належать відходи - деревини, металу, бетону, цегли, будівельного каменю, скла та інших будівельних матеріалів, що утворюються при виконанні таких видів робіт, які здійснюються юридичними або фізичними особами:

- відходи, що утворюються при будівництві, реконструкції чи ремонті споруд та будівель громадського чи промислового призначення, включаючи здійснення земельних робіт;
- відходи, що утворюються при ремонті житлових будинків, квартир та нежитлових приміщень (у тому числі ремонт квартир та нежитлових приміщень у багатоповерхових будинках);
- відходи, що утворюються при знесенні будівель та споруд;

- відходи, що утворюються при будівництві та ремонті доріг, трас, комунікацій та енергоносіїв;
- відходи, що утворюються при здійсненні благоустрою території, включаючи обрізання та видалення старих дерев, та інші види робіт;
- безпечні інертні відходи, що утворюються в процесі виробничої діяльності промислових, транспортних та інших підприємств, які за видом та складом можливо використовувати як будівельні відходи (наприклад, відходи від піскоструйних робіт, у металургійному виробництві, при ремонті шляхів повідомлення та ін. видах робіт);
- суміші відходів, що утворюються під час діяльності, що наведеної вище.

Норми поводження з будівельними відходами розповсюджуються на випадки, коли під час будівництва, реконструкції чи ремонту утворюється більше 1 куб. м відходів протягом усього періоду будівництва. Поводження з відходами, утвореними під час будівництва, повинно бути погоджено в обов'язковому порядку з відповідними службами житлово-комунального господарства або екологічної політики відповідної територіальної громади.

Юридичним та фізичним особам до початку будівництва і при оформленні контрольної картки на тимчасове погіршення благоустрою території населеного пункту необхідно повідомляти відповідні служби, на виконання вимог ст. 46 Закону України «Про охорону земель», про своєчасне укладання, виконання та переукладання договорів на вивезення та утилізацію будівельних відходів.

До актів введення в експлуатацію повинні додаватись копії актів виконаних робіт щодо прийому та утилізації будівельних відходів та залишків ґрунту із суб'єктами господарювання, що мають визначену законодавством документацію на право надання вищезазначених послуг.

При експлуатації об'єктів, на яких утворюються будівельні відходи, юридичні та фізичні особи повинні укласти договір на приймання та утилізацію будівельних відходів із суб'єктами господарювання, що мають визначену законодавством документацію на право надання вищезазначених послуг.

Для зносу будівель необхідно мати проект, що відповідає діючим вимогам та має відповідний дозвіл на знос.

Вивезення будівельних відходів, які утворились внаслідок зносу чи реконструкції будівель, забезпечується згідно договорів. Для забезпечення контролю за вивезенням будівельних відходів, інформацію щодо проекту зносу чи реконструкції з визначенням об'єму будівельних відходів та звіт про об'єм та місце вивозу будівельних відходів необхідно надавати до уповноваженого органу місцевої ради (територіальної громади).

Будівельні відходи, які утворилися, повторно використовують або видаляють суб'єкти господарювання, що мають визначену законодавством документацію на право здійснення вищезазначеної діяльності.

Будівельні відходи не можуть бути вивезені або передані для вивезення, видалення або повторного використання без відповідного договору. Під час вивезення будівельних відходів перевізник зобов'язаний дотримуватись Правил поведінки з будівельними відходами.

Відповідальність за поведінку з будівельними відходами несе власник відходів. Взаємні права та обов'язки власника будівельних відходів і підприємства поведінки з відходами, що має визначену законодавством документацію на право надання вищезазначених послуг, визначаються відповідним договором. У період розробки проекту будівництва в обов'язковому порядку погодити з уповноваженим органом місцевої ради (територіальної громади) обсяги планованих будівельних відходів та їхній склад.

На початку будівництва об'єкта надати до уповноваженого органу місцевої ради (територіальної громади) відповідний договір на видалення будівельних відходів та залишків ґрунту.

Застосовувати всі можливості для повторного використання своїх будівельних відходів або передавати їх підприємствам, що мають визначену законодавством документацію на право надання вищезазначених послуг.

Утримувати у належному стані та у встановленому порядку огорожувати земельні ділянки, відведені уповноваженими органами під будівництво.

Проводити ремонтні роботи на фасадах будинків і споруд із обов'язковим використанням заходів безпеки та протипилових засобів (захисної сітки, плівки, легких огорож).

Негайно, не більше ніж протягом доби, прибирати на прилеглих до будівельних майданчиків територіях залишки будівельних матеріалів, ґрунту, що виникли у процесі будівельних, ремонтних та відновлювальних робіт.

Не допускати випадків виїзду автотранспорту з будівельних майданчиків на проїжджу частину вулиці із забрудненими колесами.

Вживати заходів щодо виключення можливості винесення автотранспорт-ними засобами на дорожні поверхні сипучих матеріалів і розчинів, а також засмічення вулиць унаслідок переповнення кузова матеріалами, пошкодження тари, розвіювання безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря.

Не допускати накопичення будівельних відходів на будівельних майданчиках та прилеглих до них територіях. Необхідно забезпечувати його своєчасне вивезення.

Після закінчення робіт зі знесення, ремонту, будівництва будівель замовник зобов'язаний надати до департаменту екологічної політики Дніпровської міської ради копії актів виконаних робіт щодо вивезення та утилізації будівельних відходів і залишків ґрунту.

Поводження з небезпечними будівельними відходами

До небезпечних будівельних відходів відносяться:

- азбестовмісні відходи - етерніт, азбестоцементні плити, азбесто-цементні труби, ізоляційні матеріали та ін.;
- відходи фарб, лаків, клеїв і смол, у тому числі порожня тара з-під них тощо;
- відходи, що містять нафтопродукти - толь, прострочені ізоляційні матеріали, асфальт, що містить смоли тощо;
- забруднений ґрунт (ґрунт вважається забрудненим, якщо він містить небезпечні речовини понад затверджені граничні норми).

Небезпечні будівельні відходи, за винятком забрудненого ґрунту, необхідно збирати за видами в окремі контейнери, промарковані у відповідному порядку. У контейнери з небезпечними відходами не повинні зливатися рідкі небезпечні відходи, наприклад, фарби, лаки, розчинники, клеї тощо.

Контейнери, що використовуються для збирання небезпечних будівельних відходів, повинні зачинятися або охоронятися.

Рідкі небезпечні відходи (непридатні до використання фарби, лаки, розчинники, клеї тощо), а також їхні залишки, необхідно збирати в первинне упакування або відповідним чином промарковану ємність, що надійно закривається.

Небезпечні будівельні відходи, у тому числі будівельні відходи, що містять небезпечні речовини, необхідно у встановленому порядку передавати підприємству, яке має відповідну ліцензію.

Власник небезпечних будівельних відходів несе відповідальність за їхнє безпечне збереження до передачі відходів підприємству, що має відповідну ліцензію.

Станом на сьогоднішній день цільові показники щодо підготовки відходів будівництва до повторного використання, рециклінгу, іншого матеріального відновлення, включаючи зворотне заповнення (надалі – цільові показники), ще не затверджені.

Відповідно до п. 2 ч. 4 ст. 50 ЗУ «Про управління відходами» основні цілі/завдання з розвитку системи управління відходами та цільові показники, встановлені в рамках завдань (в т.ч. щодо відходів будівництва), а також заходи для досягнення цілей/завдань і цільових показників, у тому числі встановлення обов'язків різних установ та організацій, що будуть задіяні у здійсненні заходів, встановлюються в «Національному плані управління відходами». Станом на сьогодні є чинний «Національний план управління відходами до 2033 року». Однак в ньому не встановлені цільові показники. Крім цього, передбачено, що після прийняття закону про управління відходами необхідно буде привести його у відповідність.

Поетапне досягнення цього показника, буде відображено у регіональних планах із врахуванням спроможностей областей, наявної технічної бази та оцінки кількостей відходів будівництва та знесення.»

Основні конкретні цілі перспективного управління відходами будівництва та знесення в Дніпропетровській області мають відповідати завданням Національної стратегії управління відходами:

- Підвищення рівня рециклінгу відходів будівництва та знесення до 70 % за масою;
- Мінімізація захоронення матеріалів відходів будівництва та знесення;

- Розділення шкідливих матеріалів (видалення всіх шкідливих відходів перед знесенням);
- Запобігання та зменшення рівня виникнення відходів будівництва та знесення;
- Заміна використання первинної сировини в секторі будівництва через збільшення використання вторинної сировини з відходів будівництва та знесення;
- Зниження ризику, що походить від матеріалів, які містять азбест, та від використання інших шкідливих речовин (наприклад, поліхлоровані дифеніли – ПХД) серед компонентів будівлі та в будівництві;
- Розвиток системи управління відходами будівництва та знесення.

Проблеми та загрози

Управління відходами будівництва та знесення стикається з низкою серйозних проблем та загроз. По-перше, будівництво генерує значні обсяги змішаних відходів, які включають бетон, цеглу, метал, деревину, пластик азбест тощо. Це ускладнює процес сортування та переробки, а також підвищує ризики для навколишнього середовища, оскільки ці матеріали можуть забруднювати ґрунт і воду. Крім того, переробка або спалювання будівельних відходів можуть спричиняти викиди парникових газів, що негативно впливає на клімат.

Важливим є те, що рівень переробки будівельних відходів залишається низьким через недостатню інфраструктуру та мотивацію будівельних компаній до екологічного управління. Додатково, економічні витрати на оброблення (відновлення) відходів можуть бути значними, особливо якщо необхідна спеціальна обробка.

Проблему ускладнює і невідповідність певних законодавчих норм, що призводить до неконтрольованого накопичення відходів і неправильного управління ними. Для вирішення цих питань необхідні комплексні заходи, спрямовані на вдосконалення законодавства, розвиток інфраструктури для переробки, підвищення екологічної свідомості та

До основних проблем, пов'язаних з відходами будівництва та знесення, можна віднести наступні:

- наявність неврахованих джерел утворення будівельних відходів (приватні підприємства та особи, які здійснюють будівництво і ремонт будинків і приміщень);
- низький рівень використання вторинної сировини з відходів будівництва та знесення;
- знесення будівель та споруд без попереднього розбору та демонтажу.

Це призводить до ускладнення визначення фактичних об'ємів утворення відходів будівництва та знесення в місті, труднощів в розробці ефективних заходів в сфері управління даними відходами.

На сьогодні майже всі відходи будівництва та знесення захоронюються. Це призводить і до збільшення потреби у відкритті нових полігонів, і до втрати ресурсноцінних матеріалів. Перероблені будівельні відходи мають досить широке застосування, а саме: повторне будівництво, ремонт доріг, засипка болотистих місцевостей, отримання високоякісного щебеню, отримання скловолокна та піноскла.

До того ж, часто при будівельних або ремонтних роботах використовують небезпечні будівельні матеріали, що може загрожувати навколишньому середовищу.

Проблеми та загрози у сфері управління відходами будівництва та знесення

Проблеми	Загрози
Відсутність єдиної інформаційно-аналітичної системи обліку та моніторингу відходів будівництва та знесення.	Неможливість прогнозування параметрів системи управління відходами будівництва та знесення будівель та споруд через відсутність або недостатню якість достовірних фактичних даних.
Відсутність загальнодоступних, прозорих даних щодо обсягів утворення відходів будівництва та знесення в місті за ретроспективний період.	Неможливість порівняння даних з різних джерел – розбіжності дуже значні. До категорії «відходів будівництва та знесення» включаються різні види відходів та різні компоненти.

Недостатня кількість місць тимчасового зберігання даних видів відходів, які забезпечують виконання вимог екологічної безпеки. Недостатня кількість підприємств та організацій що займаються переробкою відходів будівництва та знесення.	Часткове складування будівельних відходів на полігонах ПВ, що призводить до їх перевантаження, забруднення азбестом. Погіршення екологічного стану територій внаслідок значної кількості несанкціонованих звалищ, в тому числі з відходами будівництва та знесення. Збільшення обсягів накопичення будівельних відходів внаслідок недостатнього застосування технологій оброблення, відновлення, рециклінгу. Втрата цінних мінеральних ресурсів внаслідок відсутності програм та планів використання відходів будівництва та знесення.

2.2.3.2. Відходи руйнування

Джерела утворення та обсяги відходів

Військова агресія Російської Федерації проти України призвела до масштабних руйнувань житлової, громадської, промислової та транспортної інфраструктури, що, у свою чергу, спричинило утворення значного обсягу відходів руйнувань. Ці відходи становлять складну екологічну, технічну та соціальну проблему, яка потребує всебічного вивчення та системного підходу до їх управління.

Відходи руйнування за складом подібні до відходів будівництва та знесення.

Проте через характер утворення віднесені в окрему категорію.

До основних складових відходів руйнувань належать уламки житлових і громадських споруд, залишки зруйнованих промислових об'єктів, а також пошкоджені елементи інфраструктури, зокрема мости, дороги та інженерні мережі. Згідно з даними, наданими Дніпропетровської ОДА, з початку повномасштабного вторгнення в області станом на квітень 2024 р. утворилося 58,79 т відходів руйнувань, а на початок 2025 р. на 21 спеціальний майданчик тимчасового зберігання вивезено понад 13 тис. тонн відходів руйнації. За експертними оцінками фактичний обсяг цих відходів у 10 раз більший та сягає

понад 150 тис. тонн, які утворилися від часткового або повного руйнування більше 6,5 тисячі житлових будинків та об'єктів соціальної та критичної інфраструктури.

Прогнозування обсягів утворення відходів руйнувань є неможливим, адже масштаби руйнувань залежать від тривалості та інтенсивності бойових дій, а також ступеня пошкоджень (від часткових руйнувань до повного знищення), що неможливо точно передбачити.

На даний час, утворені відходи руйнування перевозяться до об'єктів управління відходами для остаточного видалення або до місць тимчасового зберігання.

Відходи руйнування в області формуються в основному з таких джерел:

- Будівництво та знесення будівель: Руйнування будівель, ремонтні роботи, знесення старих споруд створюють значну кількість будівельних відходів, таких як бетон, цегла, металеві конструкції, деревина та інші матеріали.
- Дорожнє будівництво та реконструкція: Ремонт або реконструкція доріг, мостів та інших інфраструктурних об'єктів призводять до утворення великої кількості асфальту, бетону та інших подібних матеріалів.
- Промислові об'єкти: Закриття або знесення старих промислових об'єктів, таких як заводи чи фабрики, також сприяє утворенню значних обсягів відходів.
- Природні катастрофи: Після стихійних лих, таких як повені або урагани, часто утворюються великі обсяги відходів, що включають уламки будівель, дерев тощо.
- Реконструкція інфраструктури: Відновлення старих або пошкоджених комунальних мереж, таких як водопроводи, газопроводи, електромережі, також створює відходи руйнування.

Відходи руйнувань відповідно до Національного переліку відходів включають:

16 12	Відходи, що утворилися через пошкодження (руйнування) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків
16 12 01	Бетон
16 12 02	Цегла, цегляний бій
16 12 03	Облицювальна плитка, черепиця та кераміка

16 12 04*	Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки, що містять небезпечні речовини
16 12 05	Суміші або окремі фракції бетону, цегли, облицювальної плитки та кераміки інші, ніж зазначені за кодом 16 12 04
16 12 06	Деревина
16 12 07	Скло
16 12 08	Пластмаси
16 12 09*	Деревина, скло та пластмаси, що містять або забруднені небезпечними речовинами
16 12 10*	Бітумні суміші, що містять вугільну смолу
16 12 11	Бітумні суміші інші, ніж зазначені за кодом 16 12 10
16 12 12*	Вугільна смола та просмолені продукти
16 12 13	Мідь, бронза, латунь
16 12 14	Алюміній
16 12 15	Свинець
16 12 16	Цинк
16 12 17	Чавун та сталь
16 12 18	Олово
16 12 19	Змішані метали
16 12 20*	Відходи металів, забруднені небезпечними речовинами
16 12 21*	Кабелі, що містять оливи, вугільну смолу або інші небезпечні речовини
16 12 22	Кабелі інші, ніж зазначені за кодом 16 12 21
16 12 23*	Ґрунт та каміння, що містять небезпечні речовини
16 12 24	Ґрунт та каміння інші, ніж зазначені за кодом 17 05 03 і 16 12 23
16 12 25*	Дорожній баласт (щебінь), що містить небезпечні речовини
16 12 26	Дорожній баласт (щебінь) інший, ніж зазначений за кодами 17 05 07 і 16 12 25
16 12 27*	Ізоляційні матеріали, що містять азбест
16 12 28*	Інші ізоляційні матеріали, що складаються або містять небезпечні речовини
16 12 29	Ізоляційні матеріали інші, ніж зазначені за кодами 16 12 27 і 16 12 28

16 12 30*	Будівельні матеріали, що містять азбест
16 12 31*	Будівельні матеріали на основі гіпсу, що містять небезпечні речовини
16 12 32	Будівельні матеріали на основі гіпсу інші, ніж зазначені за кодом 16 12 31
16 12 33*	Компоненти відходів руйнувань, що містять ртуть
16 12 34*	Відходи руйнувань, що містять ПХД-вмісні ізолятори, ПХД-вмісні покриття (для підлоги) на основі смоли, ПХД-вмісні ущільнювачі склоблоків, ПХД-вмісні конденсатори
16 12 35*	Інші відходи руйнувань (включаючи змішані відходи), що містять небезпечні речовини
16 12 36	Компоненти відходів руйнувань, що піддаються біологічному розкладу
16 12 37*	Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи
16 12 38*	Батареї та акумулятори
16 12 39*	Електричне і електронне обладнання, що містить небезпечні компоненти
16 12 40	Електричне і електронне обладнання інше, ніж зазначене за кодом 16 12 39
16 12 41	Папір і картон
16 12 42	Текстиль
16 12 43	Інші відходи руйнувань, не зазначені за кодами 16 12 36 - 16 12 42
16 12 44	Змішані побутові відходи
16 12 45	Інші змішані промислові відходи руйнувань
16 12 46*	Змішані медичні та фармацевтичні відходи
16 12 47*	Відходи боєприпасів
16 12 48*	Піротехнічні відходи
16 12 49*	Інші відходи вибухових речовин
16 12 50* 16 12 51	Знищена військова техніка Знищена військова техніка, що не містить ні рідких, ні інших небезпечних речовин
16 12 52*	Пошкоджені транспортні засоби

16 12 53	Пошкоджені транспортні засоби, що не містять ні рідких, ні інших небезпечних речовин

Система управління відходами

Механізм управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів благоустрою внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, регулюється постановами Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 №473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд», від 19.04.2022 №474 «Про затвердження Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів» передбачено, що поводження зі відходами від руйнувань, що утворились під час виконання робіт з демонтажу.

Згідно з Пунктом 5 Порядку передбачено, що організація здійснення операцій з поводження з відходами від руйнувань може забезпечуватись на територіях, на яких відсутні або завершені активні фази бойових дій власником/управителем об'єкта, в результаті пошкодження (руйнування) якого утворилися такі відходи, або власником чи користувачем земельної ділянки, в межах якої такі відходи розміщені.

Відповідно до пункту 4 Порядок поводження з відходами від руйнувань передбачає комплекс організаційно-технічних заходів та робіт (операцій), що здійснюються з метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення таких відходів. Зокрема, пунктом 15 Порядку визначено, що операції з поводження з відходами руйнувань включають, зокрема видалення відходів від руйнувань, включаючи їх захоронення.

У зв'язку з тим, що Порядок про відходи руйнації був прийнятий у вересні 2022 році, логічно, що в ньому мало бути посилання на Закон України «Про відходи», що був чинний станом на дату прийняття Порядку.

Відповідно до ч. 8 Розділ XI «ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ» Закону «Про управління відходами», КМУ не привів свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом, тому багато понять в Порядку не відповідають чинному Закону (поводження з відходами, утилізація, знешкодження тощо).

Знищені території у межах області відсутні. Водночас роботи зі збирання відходів руйнувань здійснюються виконавцями житлово-комунальних послуг, іншими комунальними підприємствами та організаціями залежно від виду об'єкту.

Сортування та інші операції з відходами руйнувань не здійснюються, оскільки відходи тимчасово зберігаються на об'єктах управління відходами. Кошти з місцевих та обласного бюджету на здійснення заходів з розчищення територій та управління відходами руйнувань, що утворилися на території області внаслідок воєнних дій, не виділялися.

Облік відходів руйнувань здійснюється на місці їх утворення або на місцях тимчасового зберігання чи об'єктах оброблення відходів за затвердженою формою.

Узагальнена інформація щодо відходів руйнувань подається Дніпропетровською військовою державною адміністрацією до Мінінфраструктури.

Також Порядок управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків надає можливі шляхи повторного використання компонентів відходів руйнувань у будівництві та виробництві будівельних виробів.

Інфраструктура оброблення відходів руйнувань та знесення.

Аналіз отриманих статистичних даних щодо операцій з оброблення відходів від руйнування свідчить про те, що за останній рік за кошти місцевого бюджету було зібрано та перевезено на місця складування близько 13,0 тис тонн відходів від руйнувань із 150 тис. тонн згідно експертної оцінки.

Позитивним прикладом у сфері поводження з відходами будівництва та знесення є досвід взаємодії Департаменту екологічної політики Дніпровської міської ради з Японською державною агенцією міжнародного співробітництва (JICA - Japan International Cooperation Agency), що має на меті практичне втілення, зокрема, з надання технічної допомоги містам, що зазнали руйнувань внаслідок бойових

дій. У кінці 2023 року було передано обладнання для видалення відходів будівництва та знесення та відходів руйнації на полігоні «Правобережний» КП «Еко Дніпро» (екскаватор та бульдозер). Також планується отримання кількох одиниць техніки для подрібнення та ущільнення. На полігоні є окрема виділена ділянка, яка знаходиться на межі першим і другим пусковим комплексом, на якій і зберігаються відходи будівництва та знесення та відходи руйнації

Проблеми та загрози

Проблеми та загрози, що пов'язані з відходами руйнувань, подібні до тих, що виникають при управлінні відходами будівництва та знесення. Проте мають свої особливості, а саме:

- неконтрольоване утворення великих уламків, які важко перевозити (що уповільнює процес їх перевезення);
- 100% видалення утворених відходів без їх попереднього сортування, що обумовлено необхідністю оперативного розчищення території;
- можлива наявність небезпечних складових (азбест, свинець, тощо).

Руйнівні процеси, особливо якщо вони спричинені надзвичайними ситуаціями, такими як військові дії, стихійні лиха або аварії, можуть ускладнювати належне сортування відходів і їх подальшу переробку, оскільки роботи часто проводяться в умовах обмеженого часу та ресурсів.

2.2.4. Медичні відходи

За визначенням, поданим у Національній стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, медичні відходи – відходи, що утворюються в лікувально-профілактичних установах та інших закладах охорони здоров'я, що проводять медичні процедури, незалежно від форми власності, в установах і лікувально-профілактичних закладах санаторного лікування, аптеках, науково-дослідних інститутах і навчальних медичних закладах.

Згідно з Базельською конвенцією про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням (1989 р.), до якої Україна приєдналась у 1999 р., медичні відходи – це відходи, що утворились у результаті лікарського догляду за пацієнтами в лікарнях, поліклініках та клініках; відходи виробництва і переробки фармацевтичної продукції; непотрібні фармацевтичні товари, ліки та препарати.

Загальні вимоги до управління медичними відходами закладами охорони здоров'я, фізичними особами — підприємцями, які зареєстровані в установленому законом порядку та одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, державними спеціалізованими установами, що здійснюють судово-експертну діяльність, неурядовими організаціями, які здійснюють діяльність у сфері протидії поширенню хвороб, зумовлених ВІЛ, суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, які мають дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, суб'єктами господарювання, які отримали ліцензію на внутрішні перевезення небезпечних відходів вантажними автомобілями встановлюють Державні санітарні норми та правила «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» затверджені Наказом МОЗ України №1827 від 31.10.2024 (далі — Державні санітарні норми та правила). Згідно Державних санітарних норм та правил, медичні відходи — відходи, пов'язані з доглядом за новонародженими, діагностикою, лікуванням чи профілактикою захворювань у людей (далі — медичні відходи) (підгрупа 18 01 Національного переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102 (далі — Національний перелік відходів)).

Відповідно до Національного переліку відходів до медичних відходи відносяться:

18 01	Відходи, пов'язані з доглядом за новонародженими, діагностикою, лікуванням чи профілактикою захворювань у людей
18 01 01	Гострі інструменти (крім зазначених за кодом 18 01 03)
18 01 02	Частини тіла та органи, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров (крім зазначених за кодом 18 01 03)
18 01 03*	Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції
18 01 04	Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (наприклад, перев'язувальний матеріал, гіпсові пов'язки, простирадла, одноразовий одяг, підгузки тощо)
18 01 06*	Хімічні препарати, що складаються або містять небезпечні речовини
18 01 07	Хімічні препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 01 06
18 01 08*	Цитотоксичні та цитостатичні лікарські препарати
18 01 09	Лікарські препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 01 08
18 01 10*	Відходи амальгам для стоматологічних цілей

Джерела утворення та обсяги відходів

Основними джерелами медичних відходів є:

- лікарні та інші медичні заклади;
- лабораторії та дослідницькі центри;
- морги та патологоанатомічні заклади;
- лабораторії, де здійснюються дослідження та тестування на тваринах;
- банки крові та служби, які здійснюють забір крові;
- будинки для людей похилого віку тощо.

Джерелами утворення медичних відходів в Дніпропетровській області є лікувально-профілактичні заклади та інші установи.

На даний час в регіоні відсутні пункти прийому медичних відходів від населення. Відсутні також облік, систематизація та контроль поводження з медичними відходами в області.

В Дніпропетровській області існує розвинена мережа закладів охорони здоров'я, які надають усі основні види медичної допомоги жителям області.

Протягом 2022 – 2024 років на території області приділялася особлива увага поліпшенню якості медичного обслуговування, що включало розробку нових

Первинна медична допомога у 2024 році надавалась 231 суб'єктом господарювання за договорами з Національною службою здоров'я України, послуги надавали 2123 лікарі первинної медичної допомоги в 677 місцях надання такої допомоги.

Джерело: Електронна карта місць надання первинної медичної допомоги (e-health.gov.ua)

- 67 центрів первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД),
- 406 амбулаторій загальної практики – сімейної медицини, у тому числі 398 у складі ЦПМСД,
- 265 фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктів та медичних пунктів тимчасового базування, у яких здійснюються виїзні прийоми медичними працівниками, що надають первинну медичну допомогу, в тому числі у складі ЦПМСД – 260;

- 86 спеціалізованих закладів (у тому числі 5 закладів охорони здоров'я, які підпорядковані Міністерству охорони здоров'я України), у складі яких розгорнуто 22119 ліжок, що становить 71,5 на 10 тис. населення;
- діє Єдина регіональна оперативно-диспетчерська служба, яка складається з двох центрів, щодо прийняття викликів у містах Дніпро та Кривий Ріг;
- функціонує 6 станцій швидкої медичної допомоги з мережею 95 пунктів базування швидкої медичної допомоги, які працюють за принципом екстериторіальності.

Вимогами до організації стаціонарного відділення для надання реабілітаційної допомоги до договорів з Національною службою здоров'я України за пакетом програми медичних гарантій “Реабілітаційна допомога дорослим і дітям у стаціонарних умовах” передбачено наявність кабінету асистивних технологій з 01 липня 2024 року. Наразі кабінети асистивних технологій створено в усіх закладах охорони здоров'я, в яких надаються послуги стаціонарної реабілітації. В усіх цих закладах створено мультидисциплінарні реабілітаційні команди, загалом – 99 команд.

Протягом 2024 року реабілітаційні послуги в закладах охорони здоров'я області отримали: 19723 цивільні особи, у тому числі 2025 ВПО та 736 УБД; 5225 військовослужбовців. Реабілітаційні відділення створено у 3 надкластерних та 11 кластерних закладах охорони здоров'я. Загалом 415 реабілітаційних ліжок.

Протягом 2023 – 2024 років відкрито:

- відділення реабілітації на 30 ліжок в Комунальному некомерційному підприємстві “Міська клінічна лікарня № 4” Дніпровської міської ради та відділення реабілітації для учасників війни на 36 ліжок в Комунальному підприємстві “Дніпропетровський обласний спеціалізований реабілітаційний центр “Солоний лиман” Дніпропетровської обласної ради”;
- центр реабілітації, у тому числі психологічної, на 25 ліжок/50 відвідувань, на базі Комунального некомерційного підприємства Кам'янської міської ради “Міська лікарня № 1”;
- відділення реабілітації на 20 ліжок на базі Комунального некомерційного підприємства “Павлоградська лікарня інтенсивного лікування” Павлоградської міської ради;

- центр реабілітації на 32 ліжка на базі Комунального підприємства “Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім.І.І.Мечникова” Дніпропетровської обласної ради”.

На 2024 рік заплановано відкриття реабілітаційних відділень у 5 кластерних закладах. Загалом +150 реабілітаційних ліжок.

Затверджено фінансування з обласного бюджету на реконструкцію приміщень для 4 реабілітаційних центрів на загальну суму 50,9 млн грн:

- на базі Комунального некомерційного підприємства “Криворізька міська лікарня № 5” Криворізької міської ради (на 36 ліжок);
- на базі Комунального некомерційного підприємства “Синельниківська центральна міська лікарня” Синельниківської міської ради” (на 28 ліжок);
- на базі Комунального підприємства “Дніпропетровська багатoproфільна клінічна лікарня з надання психіатричної допомоги” Дніпропетровської обласної ради” (на 120 ліжок);
- на базі Комунального підприємства “Психоневрологічний центр медико-соціальної реабілітації дітей з тяжкими розладами мовлення та ураженнями центральної нервової системи” Дніпропетровської обласної ради” (на 60 ліжок).

Протягом 2023 – 2024 років за підтримки місцевих бюджетів заплановано створення реабілітаційних центрів для військовослужбовців на базі існуючих закладів охорони здоров’я, в тому числі – центрів психологічної реабілітації.

Вже відкрито центр реабілітації, у тому числі психологічної, на 25 ліжок/50 відвідувань, на базі Комунального некомерційного підприємства Кам’янської міської ради “Міська лікарня № 1” за рахунок коштів Кам’янської міської територіальної громади.

Продовжуються роботи щодо відкриття на базі Комунального підприємства “Дніпропетровська багатoproфільна клінічна лікарня з надання психіатричної допомоги” Дніпропетровської обласної ради” обласного Центру психологічної реабілітації учасників війни на 120 ліжок відповідно до сучасних стандартів такого виду надання медико-соціальних послуг.

Спеціалізована медична допомога у 2024 році надавалась 142 комунальними підприємствами сфери охорони здоров’я Дніпропетровської області. Ці заклади працюють на основі договорів з Національною службою здоров’я України і забезпечують населення регіону необхідними медичними послугами відповідно до пакетів програми медичних гарантій.

Кількість суб'єктів господарювання у галузі охорони здоров'я у 2023 році у Дніпропетровській області зросла на 16,5% у сфері загальної медичної практики та на 3,5% у стоматологічній практиці.

Спеціалізована медична практика має показник дещо нижчий, ніж у 2021 році, тоді як загалом по Україні спеціалізована практика зросла на 4,8% за кількістю суб'єктів господарювання у порівнянні з 2021 роком.

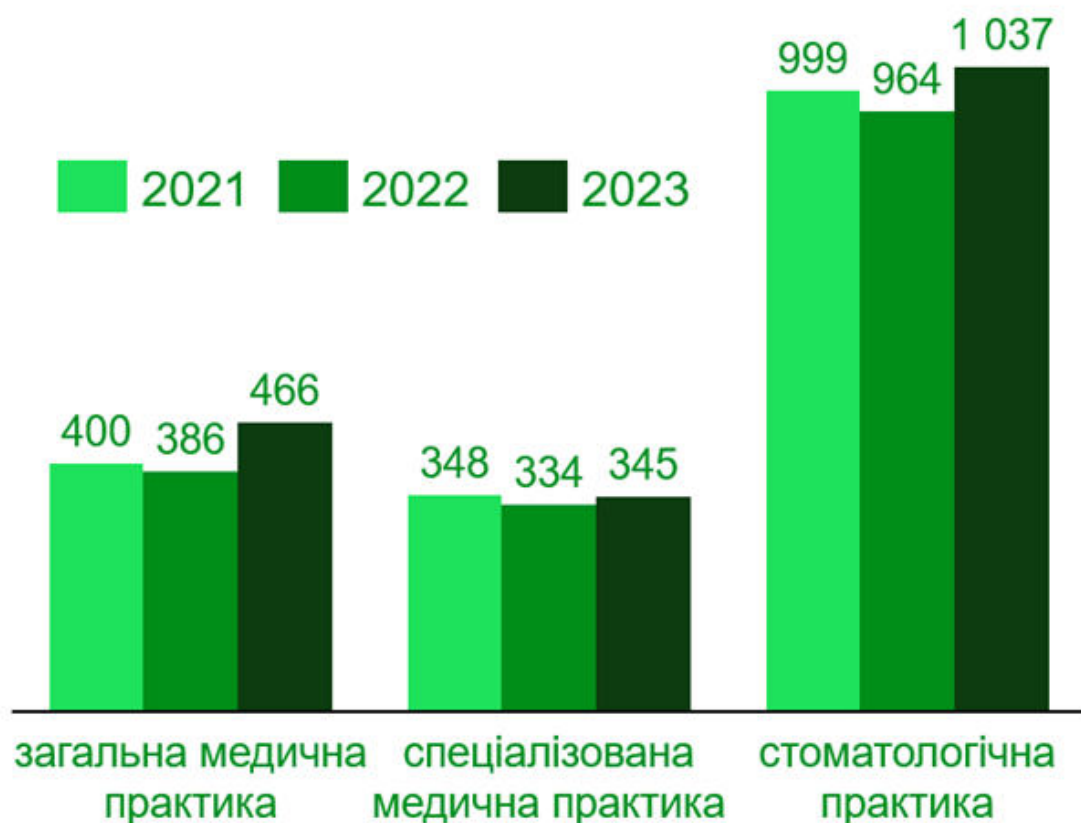

Рисунок 2.2.4.1. Кількість діючих суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я у Дніпропетровській області

Джерело: www.ukrstat.gov.ua

З огляду на виклики воєнного часу пріоритетом для влади області стало відновлення медичних закладів. У рамках програми „Велике будівництво” проводилися роботи з реконструкції лікарень, модернізації обладнання та покращення інфраструктури. Зокрема, у 2023 році відновлено кілька важливих лікарень, що дозволило покращити доступність медичних послуг для населення.

На Дніпропетровщині від початку повномасштабної війни до жовтня 2024 року вдалося відновити 84 медзаклади.

Медична інфраструктура Дніпропетровської області в 2022 – 2024 роках була спрямована на модернізацію та покращення якості медичних послуг. Основні ініціативи включали:

- „Здоров’я нації” – закупівля обладнання та модернізація діагностичних центрів; модернізація первинної допомоги – оновлення амбулаторій і телемедицина;
- „Екстрена медична допомога” – нові карети швидкої, єдина диспетчерська служба;
- розвиток спеціалізованих центрів – нові онкологічні, кардіологічні відділення;
- електронна система eHealth – автоматизація медичних послуг;
- телемедицина – центри для віддалених консультацій;
- підвищення кваліфікації медиків – курси з новітніх технологій.

У регіоні функціонує медичний кластер – інноваційна платформа, спрямована на інтеграцію державних, приватних і громадських ініціатив для розвитку медицини, реабілітації, створення безбар’єрного середовища та забезпечення інклюзивності.

Основні напрями діяльності кластеру: реабілітація та безбар’єрність, інноваційні медичні технології, навчання та симуляція для силових структур, розвиток медичного туризму та співпраця з університетами та міжнародними організаціями.

Попри війну, регіон зберігає свою репутацію центру медичного туризму, залучаючи пацієнтів завдяки висококваліфікованим послугам, зокрема у сфері ЕКО, онкології та хірургії.

Інформація про утворення відходів медичного походження в Дніпропетровській області у 2020-2024 рр. за даними Головного управління статистики в Дніпропетровській області наведена в Таблиці 2.2.4.1.

Таблиця 2.2.4.1.

КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ВІДХОДІВ МЕДИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 2020-2023

Назва відходу		Утворення, т

	Код відходу за ДК 005- 96	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Голки медичні зіпсовані або використані	8510.2.9 .01	0,040	-	-	0,162
Обладнання та інструменти медичні одноразові зіпсовані або використані	8510.2.9 .02	0,188	0,284	0,016	2,377
Прилади медичного призначення інші (у т. ч. шприці, термометри, набори для діагностичних аналізів, медичні інструменти тощо), що не відповідають установленим вимогам, відповідним чином не марковані, зіпсовані або використані	8510.2.9 .03	2,325	1,968	16,779	10,199
Частини тіла та органи, у т. ч. міхури з кров'ю та кров консервована	8510.2.9 .04	-	-	-	0,620
Відходи, що утворюються під час дезінфекції, дезінсекції, дератизації	8510.2.9 .05	53,393	66,655	66,316	66,850
Відходи інші, збирання та знищення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції	8510.2.9 .06	34,667	0,482	0,164	0,115
Тара аптекарська зіпсована або відпрацьована	8530.2.9 .04	2,161	1,232	1,624	1,042

Таблиця 2.2.4.2.

КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ВІДХОДІВ МЕДИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 2024

Назва відходу	Код відходу за Національни м переліком відходів	Утворення, т 2024 р
Гострі інструменти (крім зазначених за кодом 18 01 03)	18 01 01	6,873
Частини тіла та органи, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров (крім зазначених за кодом 18 01 03)	18 01 02	5,546
Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції	18 01 03*	168,068
Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (наприклад, перев'язувальний матеріал, гіпсові пов'язки, простирадла, одноразовий одяг, підгузки тощо)	18 01 04	50,624
Хімічні препарати, що складаються або містять небезпечні речовини	18 01 06*	23,306
Хімічні препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 01 06	18 01 07	0,002
Цитотоксичні та цитостатичні лікарські препарати	18 01 08*	0,464
Лікарські препарати інші, ніж зазначені за кодом 18 01 08	18 01 09	0,613

Прогноз утворення відходів

За оцінками науковців, кількість відходів, які утворюються в стаціонарних ЛПУ України, становить приблизно 2 кг/добу на 1 лікарняне ліжко і приблизно 0,2 кг/добу на 1 візит в амбулаторно-клінічних ЛПУ; кількість інфікованих відходів становить 0,3 кг з кожного лікарняного ліжка за добу.

Постановою КМУ від 25.11.15 р. № 1024 «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення» затверджено граничний норматив стаціонарних ліжок – 60 ліжок на 10 тис. населення. Міністерством охорони здоров'я передбачено оптимізацію

ліжкового фонду та можливість лікарняних закладів самостійно регулювати кількість лікарняних ліжок.

Враховуючи прогноз зміни кількості населення в області, встановлений норматив забезпечення стаціонарними ліжками та питому кількість утворення відходів, розраховано орієнтовну кількість утворення відходів від медичних установ у 2025 році та прогнозну кількість медичних відходів (Табл.)

Таблиця 2.2.4.3.

ПРОГНОЗНА КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕННЯ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ, Т

Назва адміністративно-територіальної одиниці (район)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Дніпровський	9410	9197	9116	9035	8952	8870	8825	8781	8737	8694
Кам'янський	3480	3401	3371	3341	3310	3280	3264	3247	3231	3215
Криворізький	6114	5975	5923	5870	5816	5763	5734	5705	5677	5648
Нікопольський	2061	2014	1996	1978	1960	1942	1933	1923	1913	1904
Павлоградський	1371	1340	1328	1316	1304	1292	1286	1279	1273	1266
Самарівський	1377	1346	1334	1322	1310	1298	1291	1285	1278	1272
Синельниківський	1608	1572	1558	1544	1530	1516	1508	1501	1493	1486
Усього	25420	24845	24626	24406	24183	23960	23840	23721	23603	23484

За оцінками ВООЗ, близько 85% відходів медичного походження становлять відходи, які не несуть значної небезпеки. Близько 15% відходів належать до небезпечних: інфіковані, токсичні чи радіоактивні. Орієнтовну кількість утворення інфікованих, токсичних чи радіоактивних відходів від медичних установ у 2025 році та прогнозну кількість таких медичних відходів показано у Таблиці 2.2.4.4.

Таблиця 2.2.4.4.

ОРІЄНТОВНА ПРОГНОЗНА КІЛЬКІСТЬ ІНФІКОВАНИХ, ТОКСИЧНИХ ЧИ РАДІОАКТИВНИХ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ, Т

Назва адміністративно-територіальної одиниці (район)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034

Дніпровський	1412	1380	1367	1355	1343	1330	1324	1317	1311	1304
Кам'янський	522	510	506	501	497	492	490	487	485	482
Криворізький	917	896	888	880	872	864	860	856	851	847
Нікопольський	309	302	299	297	294	291	290	288	287	286
Павлоградський	206	201	199	197	196	194	193	192	191	190
Самарівський	207	202	200	198	196	195	194	193	192	191
Синельниківський	241	236	234	232	230	227	226	225	224	223
Усього	3813	3727	3694	3661	3627	3594	3576	3558	3540	3523

Система управління відходами

В регіоні заходи щодо поводження з медичними відходами здійснюються відповідно до Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» затверджених Наказом МОЗ України №1827 від 31.10.2024 р.

Роздільне збирання та зберігання відходів проводиться усіма утворювачами відходів.

Провадження господарської діяльності з видалення та оброблення небезпечних відходів проводиться суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, які отримали дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, відповідно до Порядку видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2023 року № 1328 (далі — Дозвіл), та ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2023 року № 1278 (далі — Ліцензія).

Видалення відходів, шляхом їхнього спалювання в установках спалювання відходів або в установках сумісного спалювання відходів проводиться з дотриманням вимог частини третьої статті 39 Закону України «Про управління відходами», окрім відходів класифікованих за кодом 18 01 02 відповідно до

Національного переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102, з урахуванням додатка 3 до Закону України «Про управління відходами».

Видалення відходів за кодом 18 01 02 відповідно до Національного переліку відходів, шляхом їхнього спалювання в установках спалювання відходів або в установках сумісного спалювання відходів проводиться з дотриманням вимог частин першої та другої статті 39 Закону України «Про управління відходами».

Перевезення небезпечних відходів здійснюється суб'єктами господарювання, які отримали ліцензію на внутрішні перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів вантажними автомобілями, відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2015 року № 1001. Перевізники здійснюють перевезення відходів з дотриманням вимог частини п'ятої статті 48 Закону України «Про автомобільний транспорт».

Поводження з радіоактивними відходами, які утворюються в результаті діяльності утворювача відходів, здійснюється відповідно до Закону України «Про поведження з радіоактивними відходами».

Утворювачі відходів здійснюють управління відходами з дотриманням екологічної безпеки та вимог природоохоронного законодавства та щорічно подають декларацію про відходи відповідно до статті 16 Закону України «Про управління відходами».

Класифікація відходів проводиться утворювачем відходів відповідно до Порядку класифікації відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102.

Управління відходами хімічних препаратів (код 18 01 07 відповідно до Національного переліку відходів) здійснюється відповідно до Закону України «Про управління відходами» та листка-вкладиша / інструкції для медичного застосування.

Управління відходами лікарських препаратів (код 18 01 09 відповідно до Національного переліку відходів) здійснюється відповідно до Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 03 червня 2009 року № 589, Правил проведення утилізації та знищення неякісних лікарських засобів, до складу яких входять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 19 березня 1999 року № 67/59, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 22 липня 1999 року за № 496/3789, Правил утилізації та знищення лікарських засобів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 квітня 2015 року № 242, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 18 травня 2015 року за № 550/26995.

Узагальнені вимоги до управління відходами утворювачами відходів відповідно до Державних санітарних норм та правил наведені таблиці 2.2.4.5.

Таблиця 2.2.4.5.

Узагальнені вимоги до управління відходами утворювачами відходів

№ з / п	Категорія / підкатегорія відходів	Властивості, що роблять відходи небезпечними, відповідно до додатку 3 до Закону України «Про управління відходами»	Код відповідно до Національного переліку	Операції з управління відходами	Вимоги до первинного пакування	Вимоги до вторинного пакування	Вимоги до тимчасового зберігання (накопичення)	Вимоги до транспортного засобу для перевезення відходів	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1	Інфекційно небезпечні відходи (небезпечно гострі предмети і медичні вироби)	НВ 9 Інфекційність: відходи, які містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які є або вважаються такими, що викликають захворювання у людей чи інших живих організмів	18 01 03*	Роздільне збирання, тимчасове зберігання (накопичення)	Контейнер одноразового використання, стійкий до механічних пошкоджень (за винятком скляних), визначений виробником для інфекційно небезпечних небезпечно гострих предметів і медичних виробів	Контейнер, який відповідає ДСТУ EN 840-1	Спеціальне приміщення для тимчасового зберігання (накопичення) небезпечних відходів	Спеціалізований транспорт (кабіна водія ізолювана, вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції)	—

2	Інфекційно небезпечні відходи (імунобіологічні лікарські засоби, з первинною упаковкою лікарського засобу, яка не втратила цілісність)	НВ 9 Інфекційність: відходи, які містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які є або вважаються такими, що викликають захворювання у людей чи інших живих організмів	18 01 03*	Роздільне збирання, тимчасове зберігання (накопичення)	—	Контейнер, який відповідає ДСТУ EN 840-1	Спеціальне приміщення для тимчасового зберігання (накопичення) небезпечних відходів	Спеціалізований транспорт (кабіна водія ізольована, вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції)	Якщо первинне пакування імунобіологічного лікарського засобу втратило цілісність, підкатегорія відходів змінюється: 1) небезпечні гострі предмети і медичні вироби (в разі розбиття первинного пакування імунобіологічного лікарського засобу); 2) медичні вироби, забруднені імунобіологічними лікарськими засобами, кров'ю та/або іншими біологічними рідинами (в разі якщо первинне пакування імунобіологічного лікарського засобу розкрилося без розбиття).

3	Інфекційно небезпечні відходи (медичні вироби, забруднені імунобіологічними лікарськими засобами, кров'ю та/або іншими біологічними рідинами) Інфекційно небезпечні відходи (підгузки, засоби особистої гігієни (наприклад, жіночі прокладки), ЗІЗ пацієнтів/відвідувачів, отриманих від пацієнтів/відвідувачів, хворих на такі інфекційні хвороби: віспа (натуральна віспа), віспа мавп (трох), гарячка Ласса, гарячка Марбург, вірусний гепатит А (лише	НВ 9 Інфекційність: відходи, які містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які є або вважаються такими, що викликають захворювання у людей чи інших живих організмів	18 01 03*	Роздільне збирання, підготовка до відновлення (за необхідності), тимчасове зберігання (накопичення)	1. Мішок / пакет для парової стерилізації (автоклавування) або контейнер обмеженого (багаторазового) використання, стійкий до парової стерилізації (автоклавування) (якщо утворювачем відходів проводить ся підготовка до відновлення відходів). 2. Міцний, непроникний, стійкий до механічних пошкоджень одноразовий мішок / пакет, визначений виробником для інфекційно небезпечних відходів (якщо утворювачем	Контейнер, який відповідає ДСТУ EN 840-1	Спеціальне приміщення для тимчасового зберігання (накопичення) небезпечних відходів	Спеціалізований транспорт (кабіна водія ізолювана, вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції)	Після проведення оброблення, інфекційно небезпечні відходи (медичні вироби, забруднені імунобіологічними лікарськими засобами, кров'ю та/або іншими біологічними рідинами) не переходять в категорію побутових відходів

забруднені випорожненнями (фекаліями), грип людський пандемічний, дифтерія (лише забруднені виділеннями з уражених шкіри або слизових оболонок), поліомієліт (паралітичний) (лише забруднені випорожненнями (фекаліями), сальмонельоз (лише забруднені випорожненнями (фекаліями), туляремія; хвороба, викликана вірусом Ебола, холера (лише забруднені випорожненнями (фекаліями), черевний тиф				відходів не проводиться підготовка до відновлення відходів).				

(лише забруднені випорожненнями (фекаліями), чума, нові інфекційні хвороби або інфекційні хвороби з невідомими шляхами інфікування)									

4	Інфекційно небезпечні відходи (відходи, що утворилися в результаті діяльності медичних лабораторій)	НВ 9 Інфекційність: відходи, які містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які є або вважаються такими, що викликають захворювання у людей чи інших живих організмів	18 01 03*	Роздільне збирання, тимчасове зберігання (накопичення)	Міцний, непроникний, стійкий до механічних пошкоджень одноразовий мішок / пакет, визначений виробником для інфекційно небезпечних відходів	Контейнер, який відповідає ДСТУ EN 840-1	Спеціальне приміщення для тимчасового зберігання (накопичення) небезпечних відходів	Спеціалізований транспорт (кабіна водія ізолювана, вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції)	—

5	Інфекційно небезпечні відходи (відходи крові та компонентів крові)	НВ 9 Інфекційність: відходи, які містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які є або вважаються такими, що викликають захворювання у людей чи інших живих організмів	18 01 03*	Роздільне збирання, підготовка до видалення, тимчасове зберігання (накопичення)	—	Контейнери, що стійкі до механічних пошкоджень, призначені виробником для пакування інфекційно небезпечних відходів та герметично закриваються (наприклад, пластикове відро з кришкою)	Спеціальне приміщення для тимчасового зберігання (накопичення) небезпечних відходів	Спеціалізований транспорт (кабіна водія ізолювана, вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції)	—

6	Токсичні відходи	НВ 6 Гостра токсичність: відходи, які можуть спричинити гострі токсичні ефекти після перорального надходження, потрапляння на шкіру або під час вдихання	18 01 06*	Роздільне збирання, тимчасове зберігання (накопичення)	Контейнер з кришкою, що герметично прилягає, призначений виробником для пакування токсичних відходів	Контейнер, який відповідає ДСТУ EN 840-1	Спеціальне приміщення для тимчасового зберігання (накопичення) небезпечних відходів (в разі передавання суб'єкту господарювання у сфері управління відходами для спалювання або сумісного спалювання)	Спеціалізований транспорт (кабіна водія ізолювана, вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення)	—

7	Відходи цитотокси чних/ цитостати чних лікарських препараті в	НВ 6 Гостра токсичні сть: відходи, які можуть спричин ити гострі токсичні ефекти після перорал ьного надходж ення, потрапл яння на шкіру або під час вдиханн я	18 01 08	Розділь не збиран ня, тимчас ове зберіга ння (накопи чення)	Контейне р з кришкою, що герметичн о прилягає, призначе ні виробник ом для пакування токсичних відходів	Контей нер, який відпові дає ДСТУ EN 840-1	Спеціаль не приміще ння для тимчасов ого зберіганн я (накопич ення) небезпеч них відходів (в разі передава ння суб'єкту господар ювання у сфері управлін ня відходам и для спалюва ння або сумісного спалюва ння)	Спеціалі зований транспор т (кабіна водія ізолюва на, вантажни й кузов забезпеч ує ізоляцію від навколи шнього середови ща, а внутрішн є оздоблен ня стійке до очищенн я)	—

8	Відходи амальгам для стоматологічних цілей	НВ 6 Гостра токсичність: відходи, які можуть спричинити гострі токсичні ефекти після перорального надходження, потрапляння на шкіру або під час вдихання	18 01 10*	Роздільне збирання, тимчасове зберігання (накопичення)	Контейнер, виготовлений з матеріалу, який не взаємодіє з ртуттю, призначений виробником для пакування ртуті або ртутьвмісних відходів	Контейнер, що герметично закритий та містить сірку	Спеціальне приміщення для тимчасового зберігання (накопичення) небезпечних відходів (в разі передавання суб'єкту господарювання у сфері управління відходами для спалювання або сумісного спалювання)	Спеціалізований транспорт (кабіна водія ізолювана, вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення)	—
9	Відходи гострих інструментів	—	18 01 01	Роздільне збирання, підготовка до відновлення (за необхідності), тимчасове зберігання (накопичення)	Контейнер з кришкою, що не проколюється	—	Спеціальний майданчик, що має тверде покриття та захищений від погодних умов, та/або приміщення, яке унеможливує доступ сторонніх осіб, комах та тварин, особливо гризунів	—	До категорії відходів гострих інструментів не відносяться інфекційно небезпечні та гострі предмети і медичні вироби.

10	Відходи частин тіл та органів, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров	—	18 01 02	Роздільне збирання, тимчасове зберігання (накопичення)	Мішок / пакет, що стійкий до механічних пошкоджень	Непроникні герметичні мішки для трупів	Спеціально виділене холодильне обладнання, яке розміщується у місці тимчасового зберігання небезпечних відходів або у патолого-анатомічному відділенні.	Спеціалізований транспорт (вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції)	Тимчасове зберігання (накопичення) проводиться при температурі 10 °С нижче нуля.

1 1	Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції	—	18 01 04	Роздільне збирання, тимчасове зберігання (накопичення)	Мішок / пакет, що стійкий до механічних пошкоджень	Контейнер, який відповідає ДСТУ EN 840-1	Спеціальний майданчик, що має тверде покриття та захищений від погодних умов, та/або приміщення, яке унеможливує доступ сторонніх осіб, комах та тварин, особливо гризунів	Спеціалізований транспорт (вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції)	До категорії відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, не відносяться інфекційно небезпечні відходи за кодом 18 01 04 відповідно до Національного класифікатора відходів.
1 2	Відходи хімічних препаратів	—	18 01 07	Відповідно до законодавства та листка-вкладиша / інструкції для медичного застосування.					
1 3	Відходи лікарських препаратів	—	18 01 09	Відповідно до Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 червня 2009 року № 589; Правил проведення утилізації та знищення неякісних лікарських засобів, до складу яких входять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 19 березня 1999 року № 67/59, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 22 липня 1999 року за № 496/3789; Правил утилізації та знищення лікарських засобів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 квітня 2015 року № 242, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 18 травня 2015 року за № 550/2699.					

Також діють Правила утилізації та знищення лікарських засобів, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 18.05.2015 р. №242, згідно з якими всі суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність, пов'язану з обігом лікарських засобів, повинні передавати лікарські засоби, що не підлягають подальшому використанню, для утилізації або знешкодження суб'єктам господарювання, які мають ліцензії на поводження з даною категорією небезпечних відходів.

Збирання та тимчасове зберігання медичних відходів здійснюється медичними закладами, де вони утворюються.

Статистичні дані, подані суб'єктами різних напрямків діяльності, щодо утворення відходів медичного походження за формою державного статистичного спостереження №1-відходи (річна) «Утворення та поводження з відходами» є фрагментарними та не показують загальну картину в даній сфері.

Інфраструктура оброблення відходів

Відходи, що утворюються в процесі медичної діяльності, переважно передаються на утилізацію чи знешкодження спеціальним компаніям, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами. Зокрема, основні суб'єкти господарювання, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, наведені в таблиці 2.2.5.5.

Інформації про об'єкти поводження з медичними відходами в Дніпропетровській області немає.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами і заходи, що вживаються для їх розв'язання

Проблеми	Загрози
1. Невирішеність питання поводження з медичними відходами, які утворюються в побуті у населення, в аптеках, тощо (відсутність правил поводження, пунктів збирання тощо)	1. Виключення з системи управління відходами небезпечних потоків відходів: використаних медичних інструментів, непридатних лікарських засобів тощо.

Проблеми	Загрози
2. Відсутність системи обліку та контролю утворення та поводження з відходами від медичних установ 3. Відсутність інституційної структури управління відходами на регіональному рівні	2. Складнощі планування заходів управління медичними відходами через відсутність достовірних фактичних даних на регіональному рівні
4. Відсутність належного контролю дотримання вимог законодавства в закладах охорони здоров'я при поводженні з медичними відходами різних категорій	3. Змішування різних категорій відходів між собою та з ТПВ, збільшення обсягів епідемічно, токсикологічно, радіологічно небезпечних відходів, сумація їх небезпечних властивостей 4. Ризик поширення захворювань 5. Потрапляння медичних відходів на полігони ТПВ та в навколишнє середовище
5. Недосконалість підходів до роздільного збирання та тимчасового зберігання медичних відходів в закладах охорони здоров'я	
6. Відсутність належного контролю за дотриманням ліцензійних умов при здійсненні операцій поводження з медичними відходами 7. Обмеженість використання технологій знешкодження та утилізації медичних відходів	

2.2.5. Небезпечні відходи з інших джерел

Відповідно до Закону України «Про управління відходами», небезпечні відходи – відходи, що мають одну чи більше властивостей, що роблять їх небезпечними, наведених у Переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними:

- НВ 1 Вибухонебезпечність: відходи, здатні до хімічної реакції з виділенням газу за такої температури, тиску та з такою швидкістю, що можуть завдати шкоди навколишньому природному середовищу, включаючи відходи піротехнічних виробів, вибухонебезпечні відходи органічних пероксидів та відходи вибухонебезпечних самореактивних речовин
- НВ 2 Окисна здатність: відходи, які, виділяючи кисень, викликають або сприяють горінню інших матеріалів

- НВ 3 Легкозаймистість:
  - легкозаймисті рідкі відходи: рідкі відходи, які мають температуру спалаху нижче 60°C або відпрацьовані газойль, дизельне пальне та світлі нафтопродукти з температурою спалаху від $> 55^{\circ}\text{C}$ до $\leq 75^{\circ}\text{C}$;
  - легкозаймисті пірофорні рідкі або тверді відходи: тверді або рідкі відходи, які навіть у невеликій кількості можуть спалахнути протягом 5 хвилин при взаємодії з повітрям;
  - легкозаймисті тверді відходи: тверді відходи, які легко займаються або можуть спричинити, або сприяти горінню через тертя;
  - легкозаймисті газоподібні відходи: газоподібні відходи, які є легкозаймистими у повітрі за температури 20°C та нормального атмосферного тиску 101,3 кПа;
  - відходи, що вступають у реакцію з водою: відходи, які при контакті з водою виділяють легкозаймисті гази у небезпечних обсягах;
  - інші легкозаймисті відходи: легкозаймисті аерозолі, відходи, що саморозігріваються, органічні пероксиди та самореактивні відходи
- НВ 4 Подразнювальна здатність - подразнення шкіри чи пошкодження очей
- НР 5 Вибіркова токсичність для окремих органів-мішеней (ВТОМ) /Токсичність при аспірації: відходи, які можуть виявляти вибіркиму токсичність для окремих органів за одноразового або повторюваного впливу, або які можуть спричинити гострі токсичні ефекти внаслідок аспірації
- НВ 6 Гостра токсичність: відходи, які можуть спричинити гострі токсичні ефекти після перорального надходження, потрапляння на шкіру або під час вдихання
- НВ 7 Канцерогенність: відходи, які провокують онкологічні хвороби або збільшують вірогідність захворювання на такі хвороби
- НВ 8 Корозивність: відходи, які при контакті можуть викликати роз'їдання шкіри
- НВ 9 Інфекційність: відходи, які містять життєздатні мікроорганізми або їх токсини, які є або вважаються такими, що викликають захворювання у людей чи інших живих організмів
- НВ 10 Токсичність для репродуктивної системи: відходи, які негативно впливають на статеву функцію та репродуктивність дорослих чоловіків і жінок, а також справляють токсичну дію на розвиток потомства

- НР 11 Мутагенність: відходи, які можуть викликати мутацію, тобто постійні зміни в кількості або структурі генетичного матеріалу в клітині
- НВ 12 Здатність виділяти гостротоксичний газ: відходи, які при контакті з водою або кислотою виділяють гостротоксичні гази
- НВ 13 Сенсibilізуєча здатність: відходи, які містять одну або більше хімічних речовин, про які відомо, що вони спричиняють сенсibilізацію (алергічну реакцію) на шкірі або в дихальних шляхах
- НР 14 Екотоксичність: відходи, які становлять або можуть становити безпосередній або віддалений ризик для навколишнього природного середовища
- НВ 15 Відходи, здатні виявляти небезпечні властивості, зазначені вище, але не класифіковані за такими властивостями.

Для проведення господарської діяльності з управління небезпечними відходами є обов'язковою умовою отримання ліцензії (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами» від 5 грудня 2023 р. № 1278). Ліцензовані підприємства мають можливість реалізувати комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів, а також збирання, зберігання небезпечних відходів для їх подальшого експорту з метою оброблення чи видалення.

Перевезення небезпечних відходів через державні кордони регулюється Базельською конвенцією про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням. Дата набрання чинності для України: 23.07.1999 р.. Мета Базельської конвенції – зменшення та контроль транскордонних перевезень небезпечних відходів. У ній передбачено заходи з погодження і умови транскордонних перевезень небезпечних та інших відходів.

Джерела утворення та обсяги відходів

Джерелами утворення небезпечних відходів у Дніпропетровській області є:

- підприємства, установи, організації в результаті діяльності яких утворюються відходів I-III класів небезпеки (небезпечні відходи у складі промислових відходів більш детально описані у розділі 2.2.2. Відходи промисловості);
- домогосподарства (небезпечні відходи у складі побутових відходів детально описані у розділі 2.2.1. Побутові відходи);

- сільське господарство (детальна характеристика у розділі 2.2.7.2. Відходи сільського господарства);
- заклади охорони здоров'я (через особливості утворення відходів та поділ на категорії розглянуті окремо розділі 2.2.4. Медичні відходи)

Основна маса утворюваних відходів не є небезпечними (99,99%), а решту складають небезпечні відходи, нерівномірну динаміку зміни обсягів яких ілюструє діаграма (Таблиця 2.2.5.1.).

Таблиця 2.2.5.1.

КІЛЬКІСТЬ УТВОРЕНИХ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВІДХОДІВ I-III КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ, Т

	2020	2021	2022	2023	2024
Дніпровський	2975,0	6830,4	8194,0	7739,6	2565,4
Кам'янський	3776,2	8670,1	1271,8	261,9	217,0
Криворізький	2746,4	6305,5	2313,5	2018,6	2578,4
Нікопольський	16291,8	37405,2	35442,1	6057,3	2908,7
Самарівський	38,6	88,7	14,7	52,1	8469,1
Павлоградський	89,9	206,4	145,6	202,6	72,6
Синельниківський	10,6	24,3	17,0	79,3	96,7
ВСЬОГО	25928,5	59530,5	47398,6	16411,4	16907,9

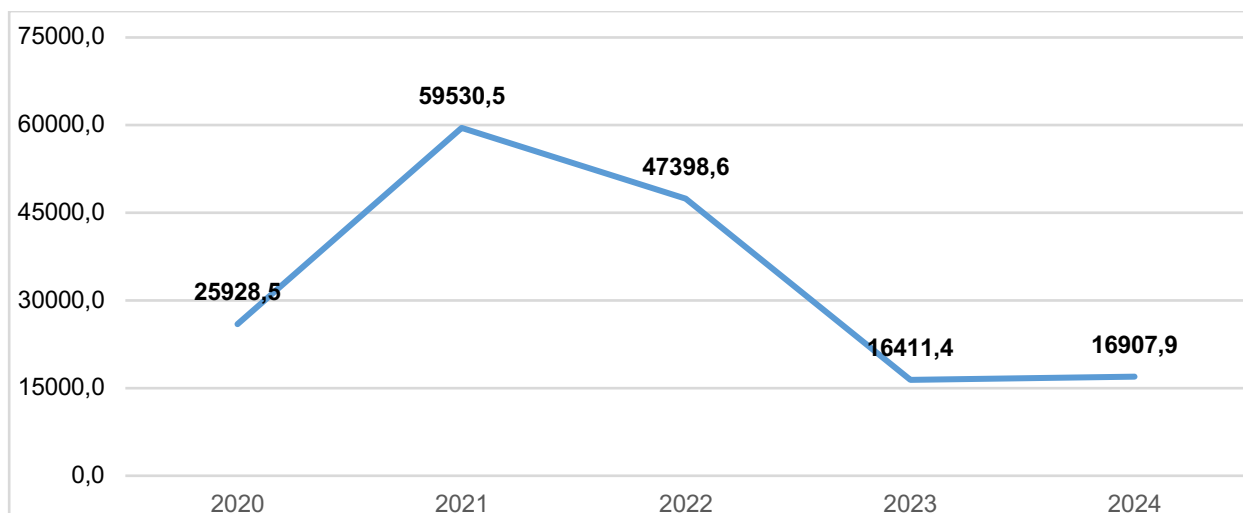

Рисунок 2.2.5.1. Динаміка утворення небезпечних відходів, т на рік

Підприємства переробної промисловості у Дніпропетровській області утворюють 85% від усіх небезпечних відходів, відповідно до даних внесених до форми державного статистичного спостереження.

Добувна промисловість – 10%, такі галузі, як: постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, будівництво, сільське, лісове та рибне господарство – менше одного відсотка. Варто зауважити, що інформація останніх 2-3 років є найбільш репрезентативною, оскільки тривалий час відбувались зміни щодо методики віднесення відходів до тієї чи іншої категорії та удосконалення системи збору інформації (впровадження європейських стандартів класифікації даних). Наступним кроком вдосконалення системи є впровадження Європейського класифікатора відходів «The European List of Waste», він суттєво відрізняється від української класифікації, що спочатку ускладнить процес класифікації відходів, але в перспективі дозволить створити якіснішу систему управління відходами.

Таблиця 2.2.5.2.

ПЕРЕЛІК підприємств, у процесі діяльності яких було утворено найбільше небезпечних відходів у 2020-2024 роках

Назва підприємства	Місце знаходження	Основний вид діяльності
ПАТ «АрселорМіттал»	м. Кривий Ріг	Виробництво чавуну сталі та феросплавів

ПАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод»	м. Дніпро	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі
АТ «ДніпроАзот»	м. Кам'янське	Виробництво добрив і азотних сполук
ТОВ Агрофірма «Обрій» (14.02.2022 - в стані припинення)	Покровський р-н, с. Коломійці	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур, Розведення худоби
ТОВ «Веста трак батери»	Дніпровський р-н, смт Слобожанське	Виробництво батарей і акумуляторів
ТОВ «ВСМПО Титан Україна»"	м. Нікополь	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі
ПрАТ «Інгулецький ГЗК» (зупинена виробнича діяльність влітку 2024 року)	м. Кривий Ріг	Добування залізних руд
ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» (01.02.2022 - в стані припинення діяльності, порушено справу про банкрутство)	м. Кам'янське	Виробництво чавуну сталі та феросплавів
ПАТ «Сентравіс продакшн юкрейн»	м. Нікополь	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі
ПАТ «Дніпровський крохмалепатоковий комбінат»	Верхньодніпров ський р-н, смт Дніпровське	Виробництво крохмалів і крохмальних продуктів

Транскордонне перевезення небезпечних відходів

Згідно ст. 197 Митного кодексу України на окремі товари встановлюються обмеження щодо їх переміщення через митний кордон України. Пропуск таких товарів через митний кордон України та/або їх випуск залежно від вимог відповідного закону здійснюються митними органами на підставі отриманих від державних органів, інших установ та організацій, уповноважених на здійснення дозвільних або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, з використанням механізму “єдиного вікна” відповідних дозвільних документів.

Інформація про ввезення та вивезення у 2024 році вантажів, які підлягають контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів, згідно постанови КМУ від 13.07.2000 № 1120 “Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків” наведена у таблиці 2.2.5.3. за даними Дніпровської митниці Державної митної служби України.

Таблиця 2.2.5.3.

Ввезення та вивезення у 2024 році вантажів, які підлягають контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів

Напрямок переміщення	Назва товару	Кількість тонн
вивезення	відходи виробництва чорних металів (гартцинк)	374,56
вивезення	залізовмісні відходи виробництва чорних металів (згар цинку)	564,37
вивезення	лушпиння соняшникове гранульоване	23782,53
ввезення	вторинний поліетилен високого тиску	20,69
ввезення	відходи з катанки сталевोї низьковуглецевої: металовідходи	275,500

Система управління відходами

Напрямки управління небезпечними відходами - комплекс операцій із збирання та оброблення, збирання та зберігання для подальшого експорту з метою оброблення та видалення відходів - підлягають ліцензуванню.

Не потребує отримання ліцензії діяльність з утворення, приймання та зберігання небезпечних відходів, якщо протягом 1-го року вони передаються суб'єкту господарювання, що має відповідну ліцензію; збирання небезпечних відходів в складі побутових у порядку, визначеному законодавством; діяльність аварійно-рятувальних формувань, пов'язана з ліквідацією надзвичайних ситуацій та їх наслідків.

Суб'єкти господарювання, діяльність яких призводить до утворення небезпечних відходів у порядку, визначеному законодавством, один раз на рік подають декларацію про відходи.

Підприємства, що мають ліцензії на поводження з небезпечними відходами, в тому числі на операції «збирання», «зберігання» та «перевезення» вказані у підпункті «Інфраструктура оброблення відходів» цього розділу.

Небезпечні відходи, зокрема у складі побутових відходів, згідно з вимогами екологічного законодавства України, збираються окремо від інших видів побутових відходів, а також мають відокремлюватися на етапі збирання чи сортування та передаватися спеціалізованим підприємствам, що одержали ліцензії на здійснення операцій у сфері управління з небезпечними відходами. На теперішній час в Дніпропетровській області відсутня централізована система управління небезпечними відходами в складі побутових відходів.

Небезпечні відходи від домогосподарств та об'єктів соціальної сфери збираються у контейнери та, разом з побутовими відходами, вивозяться на полігони ПВ для захоронення. У той же час, згідно з Правилами експлуатації полігонів побутових відходів, затвердженими Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435, на полігони побутових відходів заборонено приймати небезпечні відходи у складі побутових. Наразі в Кривому Розі, єдиному місті в Дніпропетровській області, здійснюється ряд проєктів із впровадження роздільного збирання небезпечних відходів від населення.

ТОВ «ЕКОСПЕЦТРАНС» запроваджено збір батарейок і акумуляторів побутового призначення (встановлено 18 шт. контейнерів) та люмінесцентних і енергозберігаючих ртутьмісних ламп (обладнано 3 місця збирання) (Таблиця 2.2.5.4.).

Таблиця 2.2.5.4.

Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)

№ з/п	Найменування населеного пункту	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.
1	м. Кривий Ріг	18 контейнерів для портативних батарей; 3 контейнери для відпрацьованих люмінесцентних ламп	1

Позитивним моментом є наявність пунктів збору у м. Кривий Ріг, проте забезпечення доступу населення до пунктів прийому небезпечних відходів у складі побутових має бути у кожному населеному пункті. Роль діяльності громадських організацій для висвітлення цього питання та просвітлення населення безумовно є значною. Досвід інших регіонів показує, що саме комплексний підхід та співпраця з органами місцевого самоврядування дозволяють організувати ефективну систему збору небезпечних відходів.

Також збір батарейок запроваджено Компанією BatterFla, Екологічний рух «Батарейки, здавайтеся!», Компанією «АТБ-Маркет» разом з виробником батарейок DURACELL, дистриб'ютором SAVSERVICE та ліцензійним підрядником по роботі з відходами елементів живлення PROMO SERVICE. Контейнери для збору пальчикових батарейок та акумуляторів, батарейок-таблеток, акумуляторів від телефонів та ноутбуків розташовані в усіх супермаркетах «АТБ», в супермаркетах «Сільпо», в магазинах мережі COMFY, ЕПІЦЕНТР, мультимаркетах «Аврора».

Інфраструктура оброблення відходів

Для проведення діяльності з управління небезпечними відходами суб'єктам господарювання необхідно отримати відповідну ліценцію. Наразі Міндовкілля

України (<https://eco.gov.ua/reiestr-litsenziativ-z-upravlinnia-nebezpechnymy-vidkhodamy>) видано ліцензії на управління небезпечними відходами двадцяти суб'єктам господарювання, які мають матеріально-технічну базу, що відповідає встановленим вимогам та правилам технічної експлуатації і технологічним регламентам. Контролюючі органи здійснюють перевірки дотримання ліцензіатом вимог законодавства та можуть зупинити дію ліцензії. Підприємства, які маю таку ліцензію вказані в таблиці нижче.

Таблиця 2.2.5.5

Суб'єкти господарювання, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами

Назва	Операції відповідно до додатків 1, 2 до Закону України "Про управління відходами"
1	2
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ХАДО - ТЕХНОЛОГІЯ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R9, R12, R13)
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НАУКОВО- ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ "УКРЕКОПРОМ"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D9, D10, D13, D15, R7, R9, R12, R13)
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R5, R12, R13); Збирання та зберігання небезпечних відходів для подальшого їх експорту з метою їх оброблення або видалення.
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКО ЗАХИСТ – УКРАЇНА»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, D15)
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВІТАБУД»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D9, D13, D15, R5, R12, R13)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТАРКОМ ЕКОСЕРВІС»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, R1, R12, R13)
ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «БОДНАРІВКА» ЛЬВІВСЬКОГО КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЗЕЛЕНИЙ ЛЬВІВ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R12, R13, R4); збирання та зберігання небезпечних відходів для подальшого їх експорту з метою їх оброблення або видалення
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КІРОВОГРАДСЬКА НАФТОВА КОМПАНІЯ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R9, R12, R13)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ОЛЕСТАС ЕКО»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D9, D13, D15, D10, R1)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «А-ЕНЕРГО»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, D15)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СП ЮКОЙЛ"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R13, R9)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО "НІБУЛОН"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R1, R13)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВТОРМАГ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, D14, D15)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «НЬЮ ЕКОСВІТ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, D15, R1, R12, R13)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, R3, R7, R12)
МАЛЕ ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "РАДА"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення

		небезпечних відходів (D10, D13, D15)
ТОВАРИСТВО ОБМЕЖЕНОЮВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕОБ'ЄДНАННЯ "НІКОС"	3	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів(R9)
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКО-ЕНЕРГОПРОМ»		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D8, D9, D10, D13, D15, R5, R9, R12, R13)
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ПОКРОВСЬКИЙ ПІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R9, R12, R13)
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "НАУКОВО- ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО "УКРЮГПЛАСТ"		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R2)
ТОВАРИСТВО ОБМЕЖЕНОЮВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «УТІЛЬВТОРПРОМ»	3	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів(D9, D10, D13, D15)
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДСЛ-2010»		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D9, D10, D13, D15; R12, R13, R1)
ТОВАРИСТВО 3 ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКОЛОГІЧНІ ПЕРЕРОБНІ ТЕХНОЛОГІЇ»		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, D15)
КНП «ХОФПМЦ» ХОР		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів(D10, D15)
АТ «УКРНАФТА»		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R7, R9, R12, R13)
ПРАТ "РІВНЕАЗОТ"		Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R9, R13)

ТОВ «СП-КАПИТАЛЛ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D15)
ТОВ "УКРЕКОСЕРВІС"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, D14, D15)
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПОКРОВ-ГРУП»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R9, R13)
РИТУАЛЬНА СЛУЖБА СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КИЇВСЬКИЙ КРЕМАТОРІЙ» ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВРАДИ (КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D15)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КАТАМЕТ"	Збирання та зберігання небезпечних відходів для подальшого їх експорту з метою їх оброблення або видалення
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКОРЕНСІНГ»	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R9, R12, R13D9, D13, D15)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АБМ РЕЦИКЛІНГ"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R5, R12, R13, R4, R7); Збирання та зберігання небезпечних відходів для подальшого їх експорту з метою їх оброблення або видалення
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ПРОМО СЕРВІС"	Збирання та зберігання небезпечних відходів для подальшого їх експорту з метою їх оброблення або видалення
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЕКОІНТЕЛ"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R12, R13, R9)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ХАРКІВ-ЕКО"	Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D15)
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ФІРМА "ЕКОЦЕНТР"	Управління. небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (R4, R12, R13)
ТОВ НВП «НОВІНТЕХ»	Управління небезпечними відходами (D8, D9, D13, D15, R12, R13, R9)

ТОВ"ПОЛЕКОЗАХИСТ"	Управління небезпечними відходами(R12, R13, R9, D9)
ПП "К-2"	Управління небезпечними відходами (R12, R13, R9, R4)
АТ "МОТОР СІЧ"	Управління небезпечними відходами (D5, D13, D15)

Інформація щодо збирання та відновлення відходів на підприємствах Дніпропетровської області, отримана від головного управління статистики, представлена у Таблиці 2.2.5.6. Частина зібраних відходів була передана підприємствами «на сторону», тобто іншим суб'єктам господарювання інформація щодо поводження цими небезпечними відходами відсутня.

Таблиця 2.2.5.6.

Показники щодо обсягів поводження із зібраними відходами в Дніпропетровській області

Назва адміністративно-територіальної одиниці (район)	Відновлено (утилізовано) небезпечних відходів, т				Спалено небезпечних відходів, т				Видалено на землю небезпечних відходів, т			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Дніпровський	3308,1	2235,9	3451,1	2316,8	1,4	1,3	1,5	1,5	414,8	-	-	-
Кам'янський	7289,2	1080,0	76,0	11,1	-	-	-	-	73,6	-	-	-
Криворізький	3056,2	845,5	275,0	1535,2	1,2	0,5	0,6	0,0	3,2	18,8	-	0,3
Нікопольський	32962,5	32833,3	2,4	0,8	0,4	-	-	2,2	-	-	-	-
Самарівський	1935,6	1326,4	1442,3	1003,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Павлоградський	1,3	0,8	2,9	4,3	-	-	-	1,9	-	-	-	-
Синельниківський	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього	48552,8	38321,8	5249,7	4872,1	3,0	1,8	2,1	5,6	491,5	18,8	-	0,3

Проблеми та загрози

Санітарно-екологічні

1. На ринку існують компанії, які декларують можливість утилізації відходів, пропонують занижкі ціни за свої послуги, але відповідних потужностей не мають. В результаті відходи опиняються на несанкціонованих звалищах або складуються у невідповідних місцях, що несе потенційну небезпеку.
2. Відсутній налагоджений збір небезпечних відходів у складі побутових, тому вони опиняються на полігонах або стихійних звалищах. Відсутні потужності, які б відповідали вимогам зберігання небезпечних відходів.
3. Зберігання відходів не завжди відповідає вимогам, що призводить до потрапляння небезпечних відходів у навколишнє середовище.
4. У Дніпропетровській області, як і в Україні в цілому відсутні спеціальні полігони для видалення небезпечних відходів, існують лише місця їх тимчасового зберігання.

Соціально-економічні

1. Діяльність компаній «псевдо-утилізаторів» небезпечних відходів стримує розвиток належної інфраструктури та ринку поводження з відходами.
2. Неправильне визначення тієї чи іншої категорії небезпечних відходів при заповненні утворювачами відходів декларацій про відходи.
3. Недостатньо розвинута культура поводження з небезпечними відходами у населення та відсутність знань, які саме види відходів є небезпечними та потребують видалення у спеціальні місця.
4. Оскільки послуга утилізації є платною, існує ризик, що утворювачі відходів, не вказують повну інформацію про утворення небезпечних відходів та поводження з ними.

Інституційні

1. Проблеми поводження з небезпечними відходами мали б бути вирішені в законі «Про поводження з небезпечними відходами», який має бути розробленим відповідно до «Національного плану управління відходами до 2030 р.» та досі зрушень у цьому напрямку немає, тому питання залишається недостатньо врегульованим.
2. Необхідний контроль за діяльністю підприємств поводження з небезпечними відходами та посилення відповідальності за порушення вимог законодавства.

3. Впровадження принципів «забруднювач платить» та систем розширеної відповідальності виробника.

4. Відсутні потужності для переробки всіх об'ємів небезпечних відходів, що утворюються, а для певних видів відходів взагалі немає потужностей в Україні, що вимагає налагодження зв'язків та укладання договорів на відправлення таких відходів для переробки в інші країни, в цьому питанні необхідна всебічна допомога і підтримка влади, щоб процес був швидким та максимально простим.

2.2.5.1. Відпрацьовані нафтопродукти

Відпрацьовані нафтопродукти - це нафтопродукти, під час експлуатації яких відбулися зміни деяких властивостей, регламентованих нормативною документацією.

Відпрацьовані нафтопродукти є токсичними відходами, мають повільний ступінь біорозкладання (10-30 %). Спричиняють евтрофікацію водойм, через високі адгезивні властивості затримуються у ґрунтах та чинять токсикологічний вплив на живих організмів.

Порядок збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2012 р. №1221.

Джерела утворення та обсяги відходів

Джерелами утворення відпрацьованих нафтопродуктів є різні підприємства, що використовують нафтопродукти в якості палива – автотранспортні, залізниця, судна, авіатранспорт, трубопровідний транспорт. Вони також утворюються на автозаправних станціях, гаражах, автосалонах, інших торгових установах та зонах обслуговування автопарку. Промислові відпрацьовані нафтопродукти можуть бути як мастильними, так і не змащувочими, і включати турбінні масла, газові моторні оливи, холодильні масла, масла, що передають тепло, компресорні оливи, гідравлічні та металеві ріжучі оливи. Теплоелектростанції використовують масла в трансформаторах. Інші основні джерела відпрацьованих нафтопродуктів – авіалінії, гірничі роботи та подібні види діяльності.

Суб'єктами господарювання, утворювачами відходів, до органів статистики подається щорічна звітність за формою №1-відходи «Звіт про відходи». Узагальнення даних при обробці статистичної звітності Головним управлінням статистики в Дніпропетровській області не дає можливості отримати більш детальну інформацію щодо управління небезпечними відходами, зокрема відпрацьованими нафтопродуктами, в розрізі підприємств-утворювачів та видів відходів. Тому, нижче наведений аналіз даних по основних промислових підприємствах міста на підставі інформації, наданої ними до управління екології міськвиконкому.

Згідно з Національним переліком відходів промислові відходи, що містять нафтопродукти, класифікуються за групами (Таблиця 2.2.5.1.1.):

Таблиця 2.2.5.1.1.

Перелік відходів, що містять нафтопродукти, які утворюються на промислових підприємствах

Код і найменування групи відходів	Код відходу	Найменування виду відходу за Національним переліком	Найменування виду відходу за інвентаризацією відходів підприємств
12 Відходи, що утворюються при формуванні та фізичній і механічній поверхневій обробці металів та пластмас	12 01 10*	Синтетичні мастильно-охолоджувальні рідини для машинного оброблення	Шлами змащувально-охолоджувальних рідин Відпрацьована ЗОР
13 Відходи нафтопродуктів та рідкого палива (за винятком харчових олій, а також тих, які зазначені в групах 05 та 12)	13 01 13*	Інші гідравлічні мастили (оливи)	Відпрацьовані нафтопродукти (масла) (відпрацьоване гідравлічне або турбінне масло, відпрацьовані індустриальні масла та інші нафтопродукти, відпрацьовані моторні масла, відпрацьовані трансформаторні масла)
	13 02 08*	Інші моторні, індустриальні та мастильні оливи	
	13 03 07*	Мінеральні нехлоровані мастила (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	
	13 05 02*	Шлами масло-вловлювачів	Шлами мийки автотранспорту та залізничних вагонів. Шлами мийки деталей та вузлів

	13 05 06*	Відходи масел від масло-відокремлювачів	Вловлені нафтопродукти очисних споруд.
15 Відходи упаковки; абсорбенти, обтиральне ганчір'я, фільтрувальні матеріали та захисний одяг, не визначені в інших групах	15 01 10*	Упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами	Тара, забруднена нафтопродуктами
	15 02 02*	Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами	Ганчір'я, пісок, тирса замаслені Відпрацьовані сорбенти очисних споруд Відпрацьовані нафтосорбуючі бони
16 Відходи, не зазначені в інших групах	16 01 07*	Масляні фільтри	Відпрацьовані фільтрувальні елементи транспортних засобів
	16 07 08*	Відходи, що містять оливи та нафтопродукти	Шлами очищення нафтоналивних ємностей

Таблиця 2.2.5.1.2.

УТВОРЕННЯ ТА ПОВОДЖЕННЯ З ВІДПРАЦЬОВАНИМИ НАФТОПРОДУКТАМИ

	Код Національного переліком	Утворено усіх відходів (діяльність підприємствами та господарська діяльність домогосподарств) у 2024 році, т	Спалено усіх відходів на кінець 2024 року, т	Підготовлен о до відновлення усіх відходів та їх відновлено у 2024 році, т
Синтетичні мастильно-охолоджувальні рідини для машинного оброблення	12 01 10*	1174,986		
Інші гідравлічні мастила (оливи)	13 01 13*	39,690		20,860
Мінеральні мастила та оливи, хлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 04*	3,025		
Мінеральні мастила та оливи, нехлоровані моторні, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 05*	140,849		40,078
Синтетичні та моторні мастила, трансмісійні та мастильні оливи	13 02 06*	79,339	1,500	1,490
Моторні, трансмісійні та мастильні оливи, що піддаються швидкому біологічному розкладанню	13 02 07*	7,344		-

Інші моторні, індустріальні та мастильні оливи	13 02 08*	453,580	2,000	847,934
Мінеральні нехлоровані мастила (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 07*	1,280		64,278
Синтетичні масла (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 08*	0,343		-
Інші масла (оливи) ізоляційні та для теплопередавання	13 03 10*	27,434		-
Тверді частинки (відходи) із піщовловлювачів і масло-водовідокремлювачів	13 05 01*	6,676		-
Шлами масло-водовідокремлювачів	13 05 02*	30,165		-
Шлами масловловлювачів	13 05 03*	15,399		-
Відходи масел від масло-водовідокремлювачів	13 05 06*	52,500		60,520
Відходи, що містять оливи та нафтопродукти	16 07 08*	6,933		

Система управління відходами

Порядок управління відпрацьованими нафтопродуктами регламентований положеннями Закону України «Про управління відходами» в частині небезпечних відходів та постановою Кабінету Міністрів України від 17.12.2012 р. №1221 «Деякі питання збирання, видалення, знешкодження та утилізації відпрацьованих мастил (олив)».

Внаслідок відсутності в місті системи роздільного збору, відпрацьовані нафтопродукти та відходи, що містять нафтопродукти, від населення збираються разом з побутовими відходами та вивозяться на полігони ТПВ.

Управління відпрацьованими нафтопродуктами на промислових підприємствах здійснюється на засадах управління небезпечними відходами. Відходи зберігаються, тобто утримуються на об'єктах збирання і протягом звітного року передаються на оброблення організаціями, що мають відповідну ліцензію на управління небезпечними відходами.

Первинне збирання відпрацьованих нафтопродуктів, зокрема відходів, що містять нафтопродукти, повинно здійснюватися роздільно від інших відходів у спеціально призначені ємності. Ємності для збирання та зберігання відходів

можуть знаходитися як в ремонтній зоні, так і поза нею. У разі якщо ємності встановлюються на прилеглий території, майданчик для первинного збирання повинний мати тверде покриття і навіс, що виключає потрапляння води і сторонніх предметів.

У основі оброблення відпрацьованих нафтопродуктів та відходів, що містять нафтопродукти, покладені технології, які дозволяють максимально виділити відходи і шлами, і використовувати їх для отримання альтернативних видів палива.

Інфраструктура оброблення відходів

У основі утилізації шламів нафти і відпрацьованих нафтопродуктів покладені технології, що дозволяють максимально виділити відходи і шлами і використовувати їх для отримання альтернативних видів палива. Інформацію про підприємства, які здійснюють поводження з відпрацьованими нафтопродуктами, зазначено в Таблиці 2.2.5.5. Суб'єкти господарювання, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами (Розділ 2.2.5.).

Проблеми та загрози

Санітарно-екологічні

Небезпечність відпрацьованих нафтопродуктів полягає в тому, що вони часто потрапляють в поверхневі водні об'єкти із стічними водами підприємств нафтовидобувної, нафтопереробної, хімічної, металургійної і інших галузей промисловості. Особливістю промислових скидів є їх локальний характер, що приводить іноді до створення високих концентрацій нафти і нафтопродуктів на обмеженій ділянці акваторії.

До джерел забруднення відносяться системи опалювання, що працюють на нафті, операції обслуговування автомобілів (миття, стоянки, автозаправні станції, станції техобслуговування), несанкціоновані звалища відходів, забруднених нафтопродуктами (опала, піску, шламів, дрантя), гаражі, сховища нафтопродуктів.

Забруднення геологічного середовища нафтопродуктами є глобальною екологічною проблемою, і особливу небезпеку становить для підземних вод зони активного водообміну. Потрапляння нафтопродуктів у водоносні горизонти робить непридатними для споживання великі об'єми питної води.

Наступною загрозою є те, що підприємства нафтопереробки і нафтохімії відносяться до категорії найбільш небезпечних виробничих об'єктів. Аварії на таких підприємствах здатні перетворити регіон в зону екологічного лиха.

Соціально-економічні

У нафтовидобувних районах неминуче накопичуються величезні маси відходів у вигляді нафтошламів. Однією з найбільш широких областей застосування нафтошламів є дорожнє будівництво. Відомо, що нафтошлами можна використовувати для просочення і поверхневої обробки мінеральних порід з метою їх стабілізації або гідроізоляції в асфальтобетоні. Проте слабо вивчені властивості нафтошламів і відсутність досвіду їх застосування в будівництві доріг вимагає проведення широкомасштабних досліджень із залученням фізико-хімічних, фізико-механічних і інших методів аналізу експлуатаційних якостей матеріалів, що розробляються.

Також можливе використання нафтошламу у виробництві гідроізоляційних матеріалів, теплоізоляційного матеріалу, мінераловатних плит, що зумовлено гідрофобними властивостями цього матеріалу.

Інституційні

Відповідно до Нацстратегії управління відходами, необхідно розробити законопроект про відпрацьовані нафтопродукти для регулювання діяльності з управління цим потоком відходів. В законодавстві визначення «Відпрацьовані нафтопродукти» трактується як «нафтопродукт, під час експлуатації якого відбулися зміни деяких властивостей, регламентованих нормативною документацією», тобто не вказано, що вони є відходами. Наприклад відходи нафтопродуктів та відпрацьовані нафтопродукти після очищення використовують як паливні ресурси, проте не завжди можливо здійснити цю очистку, тому постає питання правильного поводження з «відпрацьованими нафтопродуктами» як з небезпечними відходами.

Відсутні загальноприйняті нормативи, які б визначали ступінь забруднення нафтопродуктами та їх ГДК. Залишається неузгодженим питання забруднення ґрунту нафтопродуктами, в тому числі відпрацьованими.

2.2.5.2. Відходи, що містять стійкі органічні забруднення

Стойкі органічні забруднювачі (СОЗ) мають токсичні властивості, виявляють стійкість до розкладання, характеризуються біоаккумуляцією і є об'єктом

трансграницьного перенесення по повітрю, воді й мігруючими видами, а також осаджуються на великій відстані від джерела їхнього викиду, нагромаджуючись в екосистемах суші та водних екосистемах.

З метою здійснення заходів щодо зменшення та ліквідації виробництва, використання та випуску стійких органічних забруднювачів було укладено Стокгольмську конвенцію про стійкі органічні забруднювачі, у якій наведений перелік СОЗ, та дії відповідно до кожного з них. Конвенцію ратифіковано Законом України №949-V від 18.04.2007р.

Відповідно до ст. 3 Стокгольмської Конвенції:

1. Кожна Сторона:

- забороняє та (або) уживає правових та адміністративних заходів, що необхідні для ліквідації:
  - виробництва й використання нею хімічних речовин, наведених у додатку А, відповідно до положень цього додатка;
  - свого імпорту та експорту хімічних речовин, наведених у додатку А, відповідно до положень пункту 2;
- обмежує своє виробництво й використання хімічних речовин, наведених у додатку В, відповідно до положень цього додатка.

2. Кожна Сторона вживає заходів з метою забезпечення того, щоб:

- хімічна речовина, наведена у додатках А чи В, імпортувалася тільки:
  - з метою екологічно безпечного видалення, як це зазначено в підпункті «d» пункту 1 статті 6; або
  - з метою використання або цілі, які санкціоновані для цієї Сторони згідно з додатком А чи В;

Конвенція містить чотири додатки. У цих додатках перелічуються речовини, на які поширюються конкретні положення. Зокрема:

- у Додатку А вказаний перелік хімічних речовин, відповідно до яких повинні бути вжиті заходи щодо усунення їх виробництва та використання. Конкретні винятки щодо використання чи виробництва перераховані у Додатку та стосуються лише Сторін, які вказані у Реєстрі конкретних винятків (ст.4 Конвенції);
- у Додатку В вказаний перелік хімічних речовин, відповідно до яких повинні бути вжиті заходи щодо обмеження виробництва та використання, з огляду на будь-які застосовні цілі та/або конкретні винятки, перелічені в Додатку;

- додаток С затверджує хімічні речовини, виробництво яких може бути ненавмисним. З метою продовження мінімізації та, де це можливо, остаточного усунення мають бути вжиті заходи для зменшення ненавмисних викидів хімічних речовин, перелічених у Додатку С.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 р. №589-р було затверджено «План заходів з виконання Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі.»

У Європейському Союзі існує Регламент ЄС про стійкі органічні забруднювачі, відомий як Регламент про СОЗ (ЄС) №850/2004. Він забороняє або обмежує виробництво та використання речовин з особливо серйозними властивостями для здоров'я та довкілля. Положення про СОЗ обмежує речовини як у хімічних продуктах, так і у виробках. Внаслідок характеристик цих речовин необхідні міжнародні заходи для припинення вживання та розповсюдження цих речовин.

Під час підписання Стокгольмської конвенції в 2001 році до переліку СОЗ було включено 12 сполук, далі перелік поновлювався. Хімічні речовини, які на даний момент входять до переліку СОЗ Стокгольмської конвенції вказані у Додатку 2.2.2.2. Сірим кольором виділено речовини, які були внесені до Конвенції під час підписання. Кількість СОЗ, які є предметом дослідження Стокгольмської конвенції постійно змінюються, важливо слідкувати за оновленнями для вживання заходів щодо обмеження або заборони їх використання та ввезення на територію країни. На даний момент переглядається додавання таких хімічних речовин: Перфторгексанова сульфенова кислота (PFHxS), її солі та споріднені PFHxS сполуки, Дехлоран Плюс, Метоксихлор.

Джерела утворення та обсяги відходів

Джерелами утворення СОЗ є промисловість, включаючи хімічну промисловість, сільське господарство (пестициди), енергетичний сектор, техніка (електричне та електронне обладнання). Ненавмисне утворення СОЗ (діоксини) відбувається під час термічних процесів спалювання викопного палива та відходів. Діоксини виникають за участі органічної речовини і хлору в результаті неповного згоряння або певних хімічних реакцій, які містять зазначенні хімічні речовини, наприклад таких як поліхлорованих біфенілів (ПХБ), хлорованих фенілів і бензолів, так і з сполук, які не мають між собою хімічних зв'язків (полівінілхлорид, інших вуглеводнів або нехлорованих речовин – полістиролу, целюлози, лігніну,

частинок вуглецю) і при спалюванні інших речовин, у присутності вільного хлору, кисню або повітря.

У Дніпропетровській області досить розвинутий промисловий сектор, функціонує велика частка підприємств металургійної галузі, виробництво чорних та кольорових металів, виробництво цементу, асфальту, добрив та іншої хімічної продукції, відновлення машинних та технічних масел, використання електротрансформаторів та конденсаторів – усі ці процеси супроводжуються утворенням CO₃.

Також у області розвинутий енергетичний сектор, використані мінеральні масла часто можуть бути забруднені ПХБ. Крім того, забруднені масла використовуються при роботі обладнання (трансформатори, підйомні механізми, компресори) як у промисловості, так і в домогосподарствах. Тому не менш важливим та актуальним є питання заміни і відновлення обладнання, яке містить ПХБ.

Для Дніпропетровської області, як і для України в цілому залишається не вирішеною проблема поводження з непридатними пестицидами, які розташовані на складах, що не завжди обладнані відповідним чином. За оцінками експертів, 25% добрив є фальсифікатом, при їх виявленні та теж постає питання правильного відновлення. Через відсутність ефективної системи контролю та недостатньої інформації про рівні та види застосовуваних пестицидів дрібними і середніми фермерами, на сьогоднішній день неможливо судити про справжні, фактичні обсяги використання отрутохімікатів. За даними Головного управління Держспоживслужби в Дніпропетровській області, в Таблиці 2.2.5.2.1. вказані місця розміщення непридатних пестицидів.

Таблиця 2.2.5.2.1.

МІСЦЯ РОЗМІЩЕННЯ НЕПРИДАТНИХ ПЕСТИЦИДІВ НА ТЕРИТОРІЇ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Район	Місце розташування	Орієнтовна площа	Орієнтовна кількість
Магдалинівський	С. Жданівка, вул. Вишнева, (на відстані 700м від житлових будинків)	120 м ²	10-15 т
Петропавлівський	За межами с. Дмитрівка, на території колишнього саду	20-30м ²	3 т

Проблема забруднених територій і запасів непридатними та протермінованими пестицидами є пріоритетною, адже їх накопичення у місцях, що не обладнані відповідним чином, чинить негативний вплив на навколишнє середовище, забруднюючи землі та потрапляючи зі стоками у поверхневі води, та несе загрозу здоров'ю населення.

Території міських і сільських звалищ та полігонів відходів є також джерелами СОЗ, вони утворюються при пожежах та потрапляють із побутовими відходами, в складі яких можуть опинитися і відходи електричного та електронного обладнання. Згідно з даними Мінрегіону, на території Дніпропетровської області розташовано 17 полігонів ТПВ та 254 сільських сміттєзвалищ, які, в більшості своїй, не відповідають санітарним вимогам.

Точних даних про кількість відходів, що містять СОЗ, у Дніпропетровській області немає. Дані, отриманні від Головного управління статистики наведенні в Таблиці 2.2.5.2.2. Утворювачі відходів не завжди правильно класифікують свої відходи, тому точної інформації щодо відходів, що містять СОЗ немає. Інша проблема – відсутність обізнаності серед працівників підприємств та населення про небезпечний вплив СОЗ.

Таблиця 2.2.5.2.2.

ОБСЯГИ ВІДХОДІВ, ЩО МІСТЯТЬ СОЗ, Т

	Код Національним переліком	Утворено усіх відходів (діяльність підприємствами та господарська діяльність домогосподарств) у 2024 році, т
Органічні відходи, що містять небезпечні речовини	16 03 05*	1,729
Органічні відходи інші, ніж зазначені за кодом 16 03 05	16 03 06	0,401
Відходи органічної хімічної продукції, що складаються з небезпечних хімічних речовин або містять їх	16 05 08*	53,258

Система управління відходами

Відповідно до Плану заходів з виконання Стокгольмської Конвенції про стійкі органічні забруднювачі, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 р. №589-р, обласні державні адміністрації здійснюють наступні заходи:

1. впровадження та актуалізації даних Національного реєстру місць зберігання непридатних до використання і заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин, у тому числі групи стійких органічних забруднювачів;
2. забезпечення екологічно безпечного зберігання непридатних до використання і заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин та реабілітації територій у місцях їх складування;
3. знешкодження і вивезення для знищення за межами України непридатних до використання і заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин, в тому числі пестицидів, що містять стійкі органічні забруднювачі;
4. створення і ведення Національного реєстру об'єктів, на яких виявлено обладнання і відходи, що містять поліхлоровані біфеніли;
5. проведення інвентаризації та маркування обладнання і відходів, що містять поліхлоровані біфеніли.

Інфраструктура оброблення відходів

На даний час в Україні немає промислових потужностей для повного відновлення та видалення відходів, що містять СОЗ. Збір та зберігання здійснюється компаніями, що мають ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами (Таблиці 2.2.5.5. Суб'єкти господарювання, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами (Розділ 2.2.5). Для відновлення та утилізації відходи передаються за кордон, відповідно до умов транскордонного переміщення відходів. Ця діяльність, зазвичай, відбувається в рамках проектів міжнародної технічної допомоги. Створення власної системи управління такими відходами відображено в стратегічних документах України.

Зокрема, інфраструктура оброблення відходів має бути створена відповідно до Плану заходів з виконання Стокгольмської Конвенції про стійкі органічні забруднювачі, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 липня 2012 р. № 589-р. За даними Мінзахисту довкілля в Україні будуть побудовані промислові потужності для відновлення та видалення відходів, що містять СОЗ та озоноруйнівні речовини, в рамках регіонального демонстраційного проекту Організації Об'єднаних Націй з Промислового Розвитку «Скоординоване управління видаленням озоноруйнівних речовин (ОРР) і стійких органічних забруднювачів (СОЗ) в Україні, Білорусі, Казахстані та

Вірменії» (надалі – «Проект»). Проектом передбачаються придбання за кошти Проекту промислового обладнання «під ключ» (виробнича лінія з переробки холодильних, морозильних приладів та кондиціонерів (потужність 25 ХП/год) та інсінераторна піч (потужність 30-50 кг/год)), з метою створення на його базі інфраструктури із видалення та подальшого знищення ОРР та збору й утилізації СОЗ.

Таким підприємством на конкурсній основі навесні 2019 р. обрано підприємство «Ukravit» – це найбільший вітчизняний виробник засобів захисту рослин і мікродобрив. Планується встановити лінію управління видаленням озоноруйнівних речовин у м. Черкаси. В першу чергу підприємство буде утилізувати відходи, що накопичились на території всієї країни. Технології забезпечуватимуть відновлення застарілих пристроїв холодної, морозильної та кондиціонуючої техніки, видалення та кінцевої утилізації ОРР (CFC та HCFC) з холодильних контурів та ізоляційних матеріалів, кінцевої утилізації накопичених матеріалів із вмістом СОЗ/ПХБ (включаючи, але не обмежуючись ДДТ, альдрин, гептахлор, гексахлорбензол, гексаклоциклометан).

Проблеми та загрози

Санітарно-екологічні

СОЗ несуть особливу небезпеку здоров'ю людини та навколишньому середовищу. Ці дії зумовлені характеристиками СОЗ, а саме, здатністю до біоаккумуляції, токсичною дією, здатністю зберігатися в навколишньому середовищі протягом тривалого часу до свого повного розкладання; перенесенням на великі відстані. Механізми впливу СОЗ на живу клітину проявляються у змінах у регуляції роботи генів і в життєдіяльності клітин. СОЗ діють насамперед на ендокринну систему, руйнуючи її.

В Україні діє більшість основних категорій джерел викидів СОЗ згідно з класифікацією SNAP (Selected Nomenclature for sources of Air Pollution), універсальною системою визначення категорій та підкатегорій джерел викидів, а також видів діяльності, що призводять до викидів забруднювальних речовин в атмосферу.

Дніпропетровська область має потужний промисловий і сільськогосподарський потенціал, але значна кількість застосовуваних технологій і виробництв є застарілими, можуть бути джерелами СОЗ й потребують модернізації.

Соціально-економічні

Необхідність заміни і знищення обладнання, яке містить ПХБ.

Відсутність поінформованості у підприємств і населення про шкоду СОЗ.
Визначення категорії відходів, що містять СОЗ, при поданні інформації про утворення відходів на підприємствах не завжди коректне.

Велика кількість накопичених СОЗ у місцях зберігання відходів. Накопичення непридатних пестицидів та їх зберігання у не обладнаних місцях, що може призвести до їх потрапляння у навколишнє середовище.

Інституційні

Ратифікувавши Стокгольмську конвенцію, Україна зобов'язалась здійснити заходи стосовно усунення використання поліхлорованих дифенілів в обладнанні (тобто трансформаторах, конденсаторах або інших приймачах, що містять рідкі речовини) до 2025 року. Це питання, зважаючи на спливаючі терміни та небезпеку СОЗ, потребує пріоритетного вирішення.

Перелік СОЗ, які є предметом дослідження Стокгольмської конвенції, постійно змінюється і на сьогодні потребує особливої уваги з боку регулюючих державних органів з метою заборони ввезення та використання на території України цих речовин та/або продукції і відходів, що містять дані хімічні речовини.

Відсутність звіту про діяльність відповідно до «Плану заходів з виконання Стокгольмської Конвенції про стійкі органічні забруднювачі» з боку органів влади.
Сприяння з боку ЦОВВ транспортуванню непридатних пестицидів для відновлення у інші країни, відповідно Базельської конвенції, оскільки в Україні відсутні потужності для їх утилізації.

2.2.5.3. Відходи, що містять ртуть

Ртуть - одна із самих небезпечних і отруйних речовин, рідкий метал при температурі вище (-)38,8°C. Ртуть, а також більшість її сполук (сулема, каломель, ціанід ртуті) є летючими. Пари ртуті, а також металева ртуть, дуже отруйні, можуть викликати важке отруєння з летальним результатом.

До приладів, які містять у своєму складі ртуть, належать:

- лампи люмінесцентні (довгі, короткі, компактні (КЛЛ - лампи спіральної форми, що застосовують у побути), бактерицидні, типу ЛБ (двоцокольні люмінесцентні) та ДРЛ (дугові ртутні люмінесцентні);

- термометри ртутні;
- ігнітрони, що використовують у випрямляючих приладах;
- перемикачі з ртутним наповненням (серед них зустрічаються навіть побутові дзвінки);
- терморегулятори;
- ареометри (прилади для вимірювання щільності рідин), гігрометри (прилади для вимірювання вологості), тонометри, манометри, барометри (прилади для вимірювання тиску);
- електронне та електричне обладнання (ЕТП-монітори, деяка комп'ютерна техніка тощо).

Джерела утворення та обсяги відходів

Джерелами утворення відходів, що містять ртуть в місті є домогосподарства, організації, установи, малі підприємства державної, комунальної та приватної власності, промислові підприємства.

Найбільш широко в побуті та господарській діяльності використовуються люмінесцентні лампи і ртутні термометри.

На теперішній час немає даних щодо обсягів ртутьвмісних відходів від утворювачів відходів, крім промислових підприємств, внаслідок відсутності централізованої системи обліку і системи управління небезпечними відходами.

Основні промислові підприємства міста обліковують ртутьвмісні відходи за наступними видами відповідно до Національного переліку відходів:

- група **20**, підгрупа **20 01**
- код **20 01 21*** Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи - за інвентаризацією підприємств сюди віднесено «лампи люмінесцентні відпрацьовані», «термометри ртутні зіпсовані»;
- код **20 01 35*** Списане електричне і електронне обладнання інше, ніж зазначено в 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти - сюди віднесено відпрацьовані монітори та списана орг. техніка.

Дані, отриманні від Головного управління статистики наведенні в Таблиці 2.2.5.3.1.

Таблиця 2.2.5.3.1.

ОБСЯГИ УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ, ЩО МІСТЯТЬ РТУТЬ, Т

	Код Національним переліком	Утворено усіх відходів (діяльність підприємствами та господарська діяльність домогосподарств) у 2024 році, т
Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи	20 01 21*	9,782
Відходи електричного та електронного обладнання інші, ніж зазначені за кодами 20 01 21 та 20 01 23, що містять небезпечні компоненти	20 01 35*	5,258

Система управління відходами

Система управління відходами, що містять ртуть, на промислових підприємствах здійснюється у відповідності до вимог Закону України «Про управління відходами», щодо управління небезпечними відходами. Відходи зберігаються на об'єктах збирання в спеціально відведених приміщеннях, на стелажах в один шар в заводській упаковці, або в спеціальних контейнерах та протягом звітного року передаються на оброблення організаціями, що мають відповідну ліцензію на управління небезпечними відходами.

Внаслідок відсутності в Дніпропетровській області системи роздільного збору, ртутьвмісні відходи, що утворюються в побуті збираються разом з побутовими відходами та вивозяться на полігони ПВ.

В місті Кривий Ріг реалізується «пілотний» проєкт збирання люмінесцентних ламп та ртутних термометрів від населення. Спеціальні контейнери встановлено в головному офісі ТОВ «ЕКОСПЕЦТРАНС» та на його ділянках в Тернівському та Інгулецькому районах міста.

Інфраструктура оброблення відходів

На даний час в Україні немає промислових потужностей для повного відновлення та видалення відходів, що містять ртуть. Збір та зберігання здійснюється компаніями, що мають ліцензії на поводження з небезпечними відходами (Табл. Ліцензіати з управління небезпечними відходами (Розділ 2.2.4 Медичні відходи)). Для відновлення та утилізації відходи передаються за кордон, відповідно до умов транскордонного переміщення відходів. Ця діяльність, зазвичай, відбувається в рамках проєктів міжнародної технічної допомоги. Створення власної системи управління такими відходами відображено в стратегічних документах України.

2.2.5.4. Відходи, що містять поліхлоровані дифеніли / поліхлоровані терфеніли, непридатні до використання хімічні засоби захисту рослин

Поліхлоровані дифеніли (ПХД) - це висококанцерогенні органічні сполуки хлору, що використовуються як теплоносії, в електричних трансформаторах і конденсаторах, а також як добавки до фарб, безвуглецевого копіювального паперу та пластмас.

З відкриттям екологічної токсичності ПХД і класифікацією їх як стійких органічних забруднювачів їхнє виробництво було заборонено федеральним законом Сполучених Штатів у 1978 році та Стокгольмською конвенцією про стійкі органічні забруднювачі у 2001 році.

Джерела утворення та обсяги відходів

Джерелами утворення відходів, що містять ПХД є промислові підприємства.

Відповідно до Національного переліку відходів зазначені відходи відносяться до групи **16**, підгрупи **16 02**, код **16 02 09*** Трансформатори і конденсатори, що містять поліхлоровані дифеніли (ПХД) та поліхлоровані терефталати (ПХТ), **16 02 10*** Відходи обладнання, що містить чи забруднене ПХБ, крім зазначеного за кодом 16 02 09. За інвентаризацією підприємств це «трансформатори і конденсатори, які містять ПХД, зіпсовані або відпрацьовані», «списане обладнання, що містить ПХД», «совол відпрацьований».

Відповідно до даних, отриманих від Головного управління статистики в 2024 році відходи, що містять ПХД в області відсутні

Система управління відходами

Система управління відходами, що містять ПХД, на промислових підприємствах здійснюється у відповідності до вимог Закону України «Про управління відходами», щодо управління небезпечними відходами. Відходи зберігаються на об'єктах збирання в спеціально відведених приміщеннях, на стелажах в один шар в заводській упаковці, або в спеціальних контейнерах та протягом звітного року передаються на оброблення організаціями, що мають відповідну ліцензію на управління небезпечними відходами.

Інфраструктура оброблення відходів

На даний час в Україні немає промислових потужностей для повного відновлення та видалення відходів, що містять ПХД. Збір та зберігання здійснюється компаніями, що мають ліцензії на поводження з небезпечними відходами (Табл.

Ліцензіати з управління небезпечними відходами (Розділ 2.2.4 Медичні відходи)). Для відновлення та утилізації відходи передаються за кордон, відповідно до умов транскордонного переміщення відходів. Ця діяльність, зазвичай, відбувається в рамках проектів міжнародної технічної допомоги. Створення власної системи управління такими відходами відображено в стратегічних документах України.

2.2.6. Т р а н с п о р т н і з а с о б и, с т р о к е к с п л у а т а ц і ї я к и х з а к і н ч и в с я

Джерела утворення та обсяги відходів

Коефіцієнт вибуття основних засобів транспорту має стійку тенденцію до уповільнення, що свідчить про погіршення якості та кількості наявних основних засобів транспортної галузі, особливо це підтверджується статистичними спостереженнями про наявність та вікову структуру рухомого складу транспорту. За даними Федерації автопрому України середній вік парку легкових авто становить 22,4 роки – це на 0,4 роки більше, ніж торік. Так сталося не лише через старіння внутрішнього автопарку, але й через ввезення в Україну переважно старих авто – частка імпорту легковиків старше 8 років становить 56% (ще рік тому цей показник був на рівні 7%), така ситуація є характерною і для Дніпропетровської області також.

Перевезення пасажирів міськими, приміськими, міжміськими внутрішньообласними автобусними маршрутами загального користування здійснюється відповідно до укладених договорів, де зазначається кількість, клас, категорія транспортних засобів та загальна пасажиромісткість. Зокрема, це транспортні засоби Кат. М3 Кл.1 (пасажиромісткість понад 50 пасажирів), Кат. М2, М3 (пасажиромісткість понад 22 до 50 пасажирів), Кл. А, В (пасажиромісткість до 22 пасажирів); марка, модель транспортних засобів: MAN NL 273 LPG, SCANIA OMNI LINK, MAN A 21, MAN NL 313, MAN A 20, MAN NL 263 F, MAN Lions citi, “Mercedes benz” D 530, “Kutsentis”, БА3 А079 Еталон, МЕРСЕДЕС БЕНЦ СПРІНТЕР, Вольво В7RLE, ЗА3 І-VAN, ІВЕКО ОТОУ, МА3 203065, МАМ А23, Mercedes benz 0345.

Тролейбусні парки міст Кривий Ріг та Дніпро представлені тролейбусами ЗІУ-9, ЗІУ-10, ЗІУ-682, ЗІУ-683, ЮМЗ-Т1, ЮМЗ-Т1Р2, ЮМЗ-Т-2, ЮМЗ Е-186, ЛАЗ Е-183, Дніпро Т103, Дніпро Т203, АКСМ321, АКСМ321000Д.

Рухомий склад КП “Дніпровський метрополітен” – 45 од. вагонів метро серії 81-717.5 та 81-714.5.

Парк трамвайних вагонів представлений: Tatra різних модифікацій, КТМ- 5МЗ, КТМ-608К, КТМ-71-605, КТМ-71-608, КТМ 71-611, К-1, Т-3, КЗР-Н.

Середній вік рухомого складу понад 15 років.

Тролейбусний парк підприємства КП “Дніпровський метрополітен” ДМР нараховує 185 од. тролейбусів, трамвайний – 259 пасажирських трамвайних вагонів.

Впродовж 2024 року трамвайний парк м. Дніпра оновлено на 10 % за рахунок придбання 26 од. трамваїв, які були в експлуатації в Лейпцигу. Таких трамваїв налічується 76 од., що становить майже 30 % трамвайного парку підприємства. За 2024 рік проведено капітальний ремонт та продовжено термін експлуатації 35 одиниць рухомого складу, з них 32 од. трамваїв та 3 тролейбуси.

Комунальним підприємством “Швидкісний трамвай” Криворізької міської ради було здійснено капітально-відновлювальні ремонти двох вагонів типу КТМ-5МЗ, середні ремонти 39 вагонів типу КТМ-мЗ та Т-3.

Продовжується робота по участі міст в проєкті “Міський громадський транспорт України II” Міністерства розвитку громад та територій України із залученням кредитних коштів Європейського інвестиційного банку.

Джерелами утворення знятих з експлуатації транспортних засобів в Дніпропетровській області є населення та підприємства і організації різних форм власності (юридичні особи). В проведеному дослідженні обсягів утворення знятих з експлуатації транспортних засобів в Дніпропетровській області були використані фактичні дані Регіонального сервісного центру МВС у Дніпропетровській області про загальну кількість зареєстрованих транспортних засобів та знятих з обліку з метою вибракування за 2020-2024 роки.

Нижче будуть приведені дані розрахунків обсягів утворення знятих з експлуатації транспортних засобів в Дніпропетровській області за джерелами їх утворення.

Таблиця 2.2.6.1.

КІЛЬКІСТЬ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЗНЯТИХ З ОБЛІКУ В ЗВ'ЯЗКУ З ВИБРАКОВКОЮ (ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ, 2020-2024 РР., В %)*

Роки	Кількість, штук	в %
2020	845	21,68%
2021	702	18,01%
2022	755	19,37%
2023	775	19,89%
2024	820	21,04%
ВСЬОГО	3 897	100,00%

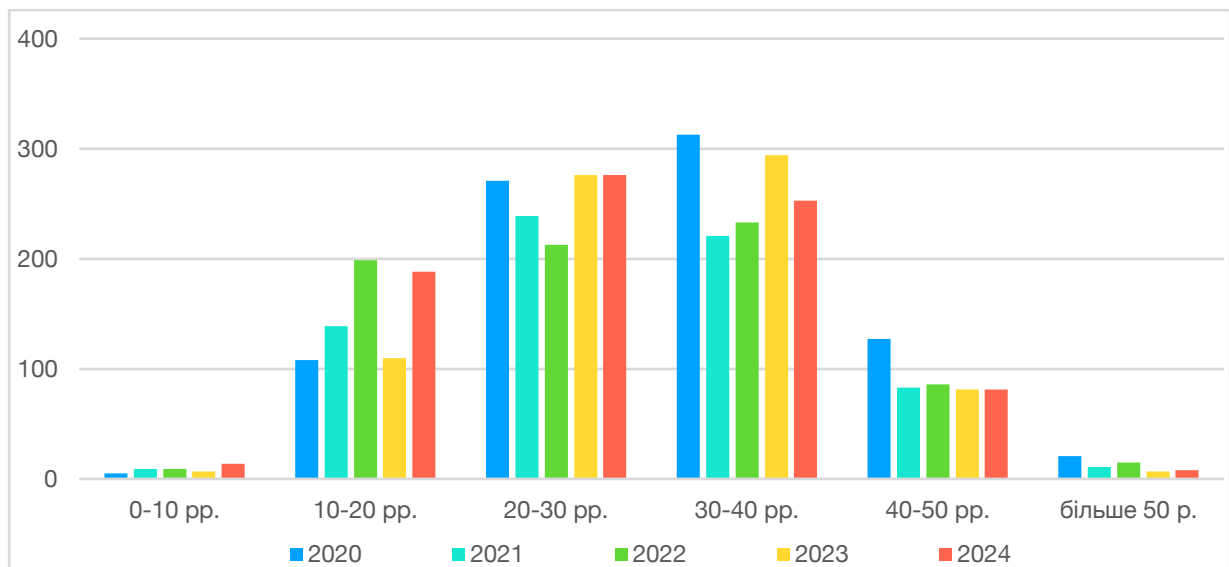

Рисунок 2.2.6.1. Вікова структура транспортних засобів, знятих з обліку в зв'язку з вибраковкою, Дніпропетровська область, 2010-2020 рр.

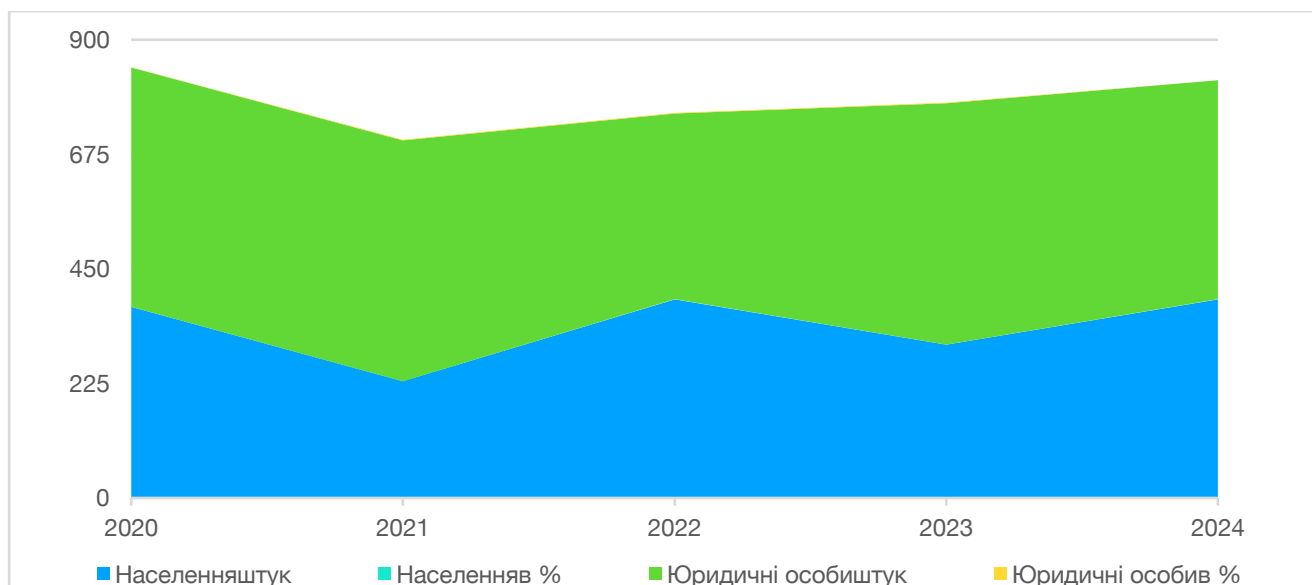

Рисунок 2.2.6.2. Кількість транспортних засобів, знятих з обліку в зв'язку з вибраковкою, в населення та юридичних осіб, Дніпропетровська область, 2020-2024 рр., од.

Таблиця 2.2.6.2.

ВІКОВА СТРУКТУРА ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЗНЯТИХ З ОБЛІКУ В ЗВ'ЯЗКУ З ВИБРАКОВКОЮ (ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ, 2020-2024 РР., В %)*

Роки	ВСЬОГО	в тому числі по вікових групах					
		0-10 рр.	10-20 рр.	20-30 рр.	30-40 рр.	40-50 рр.	більше 50 р.
2020	100,00%	0,59%	12,78%	32,07%	37,04%	15,03%	2,49%
2021	100,00%	1,28%	19,80%	34,05%	31,48%	11,82%	1,57%
2022	100,00%	1,19%	26,36%	28,21%	30,86%	11,39%	1,99%
2023	100,00%	0,90%	14,19%	35,61%	37,94%	10,45%	0,90%
2024	100,00%	1,71%	22,93%	33,66%	30,85%	9,88%	0,98%
ВСЬОГО	100,00%	1,13%	19,09%	32,72%	33,72%	11,75%	1,59%

* Розраховано авторами за даними Регіонального сервісного центру МВС у Дніпропетровській області за 2020-2024 рр. <http://dnp.hsc.gov.ua/>

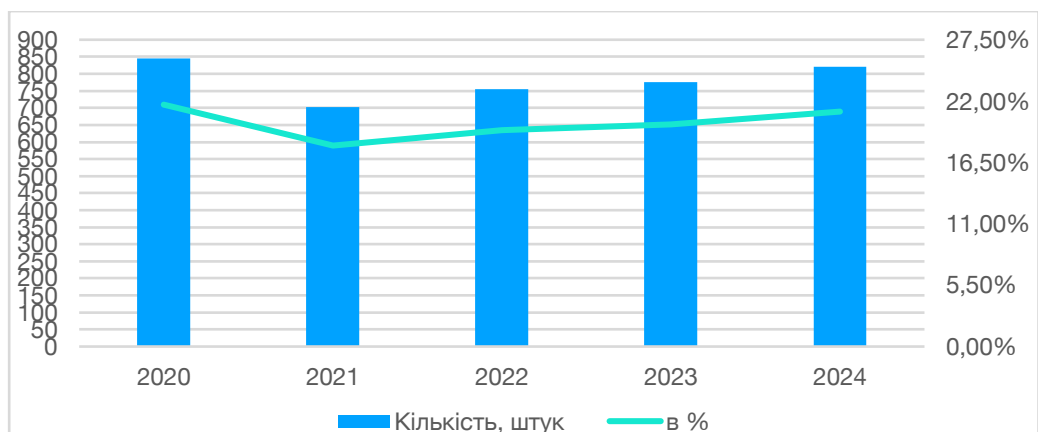

Рисунок 2.2.6.3.. Кількість транспортних засобів, знятих з обліку в зв'язку з вибраковкою, Дніпропетровська область, 2020-2024 рр., од.

Таким чином загальна динаміка по зняттю з реєстрації транспортних засобів пов'язаних з їх утилізацією коливається в межах 700-800 одиниць в рік.

Система управління відходами

Централізована система управління відходами знятих з експлуатації транспортних засобів в Дніпропетровській області відсутня.

Інфраструктура оброблення відходів

Утилізація автомобіля, згідно з Законом «Про утилізацію транспортних засобів», є безкоштовною. Проте, як відомо, на пункті прийому «втормету» можна виручити кілька тисяч гривень за здане авто (платять близько 7-7,50 грн за 1 кг ТЗ). Цей момент, напевно, і є головною причиною того, що, згідно з даними Держкомстату, офіційно процес утилізації, який можуть здійснити аж 6 підприємств (раніше їх було майже 300) на всю Україну, було проведено для 300 тонн транспортних засобів починаючи з 2013 року.

Згідно з державним реєстром суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються в Дніпропетровській області, до кінця 2018 року діяло 6 підприємств які мають право на поводження зі знятими з експлуатації транспортними засобами. Однак у зв'язку із вищеописаними причинами на сьогоднішній день в Дніпропетровській області такі підприємства відсутні.

Таблиця 2.2.6.3.

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ
ПРИЙМАННЯ ТА/АБО РОЗБИРАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЩО
УТИЛІЗУЮТЬСЯ

№ з/п	Найменування, місцезнаходження суб'єкта господарювання - юридичної особи	Адреси пунктів прийому транспортних засобів	Наказ Мінприроди України про внесення суб'єкта господарювання до Державного реєстру	Наказ Мінприроди України про виключення суб'єкта господарювання з Державного реєстру
1	ПАТ «Дніпропетровськ-Авто» м. Дніпропетровськ, пр. Праці, 16 Лагунов А.Ю. 0952624213	м. Дніпропетровськ, пр. Праці, 16	від 13.09.2013 №389	від 01.10.2018 №343
2	Автосервісна філія «Криворізький Автоцентр» ПАТ «Дніпропетровськ-Авто» м. Кривий Ріг, вул. Леоніда Бородича, 27д	м. Кривий Ріг, вул. Леоніда Бородича, 27д	від 13.09.2013 №389	від 01.10.2018 №343
3	Автосервісна філія «Експрес-Авто» ПАТ «Дніпропетровськ-Авто» м. Дніпродзержинськ, вул. Дорожня, 2а	м. Дніпродзержинськ, вул. Дорожня, 2а	від 13.09.2013 №389	від 01.10.2018 №343
4	Автосервісна філія «Нікополь-Авто» ПАТ «Дніпропетровськ-Авто» м. Нікополь, вул. Некрасова 11а	м. Нікополь, вул. Некрасова 11-а	від 13.09.2013 №389	від 01.10.2018 №343
5	Автосервісна філія «Павлоград- Авто» ПАТ «Дніпропетровськ-Авто» м. Павлоград, вул. Дніпровська, 334а	м. Павлоград, вул. Дніпровська, 334а	від 13.09.2013 №389	від 01.10.2018 №343
6	ГРП «Новомосковська діляниця» ПАТ «Дніпропетровськ-Авто» м. Новомосковськ, вул. М. Головка, 12	м. Новомосковськ, вул. М. Головка, 12	від 13.09.2013 №389	від 01.10.2018 №343

Проблеми та загрози

В Україні є чинні документи, якими врегульовано питання поводження з відпрацьованими авто та їх частинами. Це Закони «Про утилізацію транспортних засобів» та «Про управління відходами». Однак, обов'язку утилізувати авто не існує, як і практичних механізмів притягнення до відповідальності за неправильне поводження зі списаними автомобілями.

З огляду на проведені дослідження можна з впевненістю стверджувати про необхідність створення системи утилізації транспортних засобів з виробленим ресурсом в Дніпропетровській області. На жаль на сьогодні норми діючого законодавства України в сфері поводження з транспортними засобами з виробленим ресурсом як відходами є недосконалими та не забезпечують належне функціонування такої системи, у зв'язку з чим потребують змін та доповнень з метою врахування положень Директиви 2000/53/ЄС. Законодавчі ініціативи щодо утилізації транспортних засобів, знятих з експлуатації, та введення утилізаційного податку частково враховують положення європейського законодавства та вимагають доопрацювання. Водночас, слід зауважити, що впровадження системи утилізації не обмежується тільки створенням відповідної законодавчої бази в цій сфері. Зокрема, в подальшому необхідно приділити увагу економічним, технологічним та інноваційним питанням, які пов'язані з цим процесом, а саме: визначити доходи та витрати від впровадження, встановити існуючі в державі технології переробки, утилізації та повторного використання матеріалів і деталей транспортних засобів з виробленим ресурсом та розробити нові, на зразок вже тих, що використовуються в державах-членах ЄС, дослідити доступні інновації в цій сфері.

2.2.7. Відходи, що біологічно розкладаються з інших джерел

Таблиця 2.2.7.1. Обсяги утворення відходів, що біологічно розкладаються, з інших джерел

Назва і код згідно Національного переліку відходів		Тонн
Осад (шлам, мул) від промивання та очищення	02 01 01	2150,648

Відходи тканин тваринного походження	02 01 02	38,264
Відходи тканин рослинного походження	02 01 03	2986,158
Відходи пластмаси (крім упаковки)	02 01 04	5,920
Тваринні фекалії, урина та гній (включаючи зіпсовану соломку), стоки, зібрані окремо та оброблені поза місцями утворення	02 01 06	8714,000
Відходи лісового господарства	02 01 07	2963,643
Відходи агрохімічної продукції інші, ніж зазначені за кодом 02 01 08	02 01 09	0,058
Відходи металу	02 01 10	1634,230
Інші відходи цієї підгрупи	02 01 99	193,627
Осад (шлам, мул) від промивання та очищення	02 02 01	26,620
Відходи тканин тваринного походження	02 02 02	742,505
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 02 03	540,355
Осад (шлам, мул) від промивання, очищення, зняття шкаралупи або іншої оболонки, центрифугування та сепарації	02 03 01	4644,796
Відходи консервуючих речовин	02 03 02	0,867
Відходи екстракції розчинниками	02 03 03	2,000
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 03 04	2706,804
Осад (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві	02 03 05	1469,556
Інші відходи цієї підгрупи	02 03 99	545,328
Некондиційний карбонат кальцію (вапняк)	02 04 02	368,706
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або перероблення	02 05 01	2,106
Осад (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві	02 05 02	49,120

Інші відходи цієї підгрупи	02 05 99	4994,280
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 06 01	61,880
Осад (шлам, мул) від очищення стічних вод на підприємстві	02 06 03	1,051
Інші відходи цієї підгрупи	02 06 99	95,534
Відходи від промивання, очищення та механічного подрібнення сировини	02 07 01	0,311
Сировина та продукти, що не придатні для споживання або переробки	02 07 04	27,445
Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон, що містять небезпечні речовини	03 01 04*	4,015
Тирса, стружка, обрізки, деревина, ДСП і шпон інші, ніж зазначені за кодом 03 01 04	03 01 05	972,989
Інші відходи цієї підгрупи	03 01 99	28,604
Відходи кори та деревини	03 03 01	0,880
Відходи, що піддаються біологічному розкладу	20 02 01	260,345
ВСЬОГО		36232,645

Органічні матеріали, які можуть бути розкладені мікроорганізмами в природний спосіб до простих, елементарних компонентів - біологічно розкладні відходи. Згідно Національного переліку відходів вони відносяться до відходів, що походять із різних галузей промисловості та/або процесів виробництва:

02 Відходи сільського господарства та лісового господарства, садівництва, мисливства, рибальства та аквакультури, виробництва та обробки харчових продуктів;

03 01 Відходи оброблення деревини та виробництва панелей і меблів;

20 Побутові відходи (відходи домогосподарств та подібні відходи комерційних організацій, промислових підприємств, установ), включаючи окремо зібрані фракції.

Річний обсяг утворюваних відходів, що біологічно розкладаються, з інших джерел, згідно Національного переліку відходів за даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області 2024 р. представлено в Таблиці 2.2.7.1. У загальному обсягу утворюваних відходів області вони складають лише 0,02%. Діюча в Дніпропетровській області система управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел: відходами сільського та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревними відходами та біовідходами організовується суб'єктами господарювання самостійно або із залученням спеціалізованих підприємств шляхом виконання таких операцій:

- збирання - операція, що полягає у вилученні, купівлі, накопиченні та зберіганні відходів суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, включаючи роздільне збирання, з метою подальшого перевезення відходів на об'єкти оброблення відходів;
- перевезення - операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого;
- відновлення - операція, у результаті якої відходи використовуються для корисних цілей, замінюючи матеріали, які мали бути використані для виконання певної функції або які підготовлені для виконання цієї функції на підприємстві чи в іншій господарській діяльності;
- видалення - операція, що не є відновленням відходів, навіть якщо одним із наслідків такої операції є використання речовин або енергії.

В основному все зводиться до збирання та вивезення утворюваних груп відходів в місця їх відновлення або видалення.

Аналіз динаміки обсягів утворення відходів дають змогу оптимізувати систему управління ними відповідно до норм чинного законодавства та Національного плану управління відходами шляхом впровадження їх оброблення через комплекси з компостування та отримання альтернативної енергії (теплової та електричної). Даний варіант управління відходами відповідає положенням Національної стратегії управління відходами, яка передбачає їх використання як:

- джерела енергії;

- джерело сировини;
- як корм для тварин і підстилку для тварин;
- компостування;
- внесення у землю;
- захоронення.

Органи місцевого самоврядування Дніпропетровської області повинні сприяти використанню установок з компостування, комбінованого виробництва тепла та електроенергії, анаеробного зброджування з отриманням біогазу, впроваджуючи спрощені процедури отримання дозволів у співпраці з Міндовкілля.

У зв'язку з цим використання утворюваних відходів сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревних відходів, біовідходів для виробництва енергії має підтримуватися і поступово збільшуватися.

2.2.7.1. Відходи деревообробної промисловості

Джерела утворення та обсяги відходів деревообробної промисловості

Дніпропетровщини, яка є степовим районом з недостатнім лісовим покриттям, не має потенціалу для повноцінного розвитку деревообробної промисловості, яка не є провідною галуззю регіону, тому обсяги утворюваних відходів незначні.

На території Дніпропетровської області в деревообробній промисловості діють 859 юридичних осіб та ФОПів, з яких - компаній - 377 та 482 ФОП.

Найбільша їх концентрація в містах: Дніпро (380), Кривий Ріг (149), Павлоград (36)Ю, Нікополь (31), Кам'янське (16), Самар (16), Жовті Води (9), Підгородне (9), Вільногірськ (7), Покров (6), Верхньодніпровськ (6), Синельникове (6), Тернівка (3), Апостолове (2), Вехівцеве (1), Перещепине (1), Першотравенськ (1) та в інших населених пунктах (160).

Найбільшими серед них є ТОВ «Комфортколір», ТОВ «Ронаконтракт» (виробництво дерев'яної тари, КВЕД 16.24), ТОВ «Згода-Плюс», ТОВ «Данапріс Трейд». ТОВ «Фабрика дверей Верто», ТОВ Вейкувуд» (виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів, КВЕД 16.23), ТОВ «Рейс Кампані», ТОВ «Л+К», ТОВ «Торговий дім «Кейвуд1» (лісопильне та

стругальне виробництво, КВЕД 16.10), ТОВ «ТК Полтава Центр» (виробництво інших виробів з деревини; виготовлення виробів з корка, соломи та рослинних матеріалів для плетіння, КВЕД 16.29).

Серед утворюваних відходів деревообробної промисловості основну частину складають деревні відходи: тирса, стружка, обрізки, деревина, відходи кори, ДСП і шпон та інші. Загалом до 2021 року відзначалась поступова динаміка до збільшення кількості утворених деревних відходів, однак спостерігається спад утворення даного виду відходів з 2022 року (у 2022 році – 42% від відповідного обсягу у 2021 році та у 2023 році – 17% відповідно), що пов'язано із зменшенням економічного розвитку регіону через воєнний стан.

Система управління відходами деревообробної промисловості

Управління відходами деревообробної промисловості у Дніпропетровській області здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами підприємствами, в процесі діяльності яких утворюються дані відходи. Система управління даним видом відходів потребує суттєвого вдосконалення обліку їх утворення, оскільки наявні статистичні дані не відображають реального стану в даній галузі.

Підприємства деревообробної промисловості в процесі виробництв продуктів у готовому вигляді або у вигляді напівфабрикатів, а також при обробці сирової деревини щорічно укладають договори на передачу утворюваних відходів спеціалізованим організаціям, що мають відповідні документи згідно з чинним законодавством.

Інфраструктура оброблення відходів деревообробної промисловості

Відносно загального обсягу утворення відходів деревини в області (у середньому за 10 років) обсяг їх відновлення становив близько 7%, спалювання – 32%, складування на полігонах – 6%).

Проблеми та загрози управління відходами деревообробної промисловості

Неможливість сформувати об'єктивну базу даних щодо відходів деревообробної промисловості, що підлягають відновленню та видаленню, неможливість залучити технології і інвестиційні кошти для вирішення проблеми

Серед наявних способів управління відходами деревини, пріоритет має метод спалювання з метою отримання енергії або матеріальних ресурсів, збут населенню для власного використання в якості палива. Такий підхід є цілком виправданим, однак вимагає належної організації процесу задля запобігання надходження продуктів згоряння до атмосферного повітря.

2.2.7.2. Відходи сільського господарства

Основу агропромислового комплексу області складають понад 4200 сільськогосподарських підприємств різних форм власності та підпорядкування. В сфері сільськогосподарського виробництва області працюють близько 20,6 тис. осіб, 4 науково-дослідні станції, Інститут сільського господарства степової зони України УААН, аграрний університет, 6 коледжів, навчально-виробничі бази і філіали кафедр, створені на десятках високотехнологічних підприємств Дніпропетровщини. Основні напрямки виробничої діяльності сільгосппідприємств області – вирощування зернових, у тому числі високоякісного продовольчого зерна, технічних і овочевих культур, виробництво м'ясо-молочної продукції, яєць.

Понад 80% площі області зайнято під сільськогосподарське виробництво із загальної площі сільськогосподарських угідь -2,5 млн.га, що становить майже 7,0% сільгоспугідь України. Розбудовується інфраструктура аграрного ринку – в області налічується 49 сховищ для зберігання овочів, картоплі, фруктів. Для зберігання зернових та технічних культур в області діє 76 зернових складів.

Основними напрямками розвитку сільського господарства області є виробництво:

- зернових, технічних, овочевих культур;
- м'ясо-молочної продукції;
- продукції птахівництва.

Враховуючи якість ґрунтів та кліматичні умови, в області вирощуються всі види агрокультур при врожайності, одній з найвищих в Україні.

Назва згідно Національного переліку відходів		Тонн

Відходи тканин тваринного походження	02 01 02	38,264
Відходи тканин рослинного походження	02 01 03	2986,158
Тваринні фекалії, урина та гній (включаючи зіпсовану соломку), стоки, зібрані окремо та оброблені поза місцями утворення	02 01 06	8714,000
Відходи агрохімічної продукції інші, ніж зазначені за кодом 02 01 08	02 01 09	0,058
Відходи тканин тваринного походження	02 02 02	742,505
ВСЬОГО		12480,985

Таблиця 2.2.7.2.1. Обсяги утворення сільськогосподарських відходів згідно з Національним переліком відходів в 2024 р.

Показники утворення загальної кількості сільськогосподарських відходів за класами небезпеки та їх утилізація в Дніпропетровській області, відповідно до даних Держстату за попередні роки практично аналогічні.

Слід зазначити, що використані статистичні дані щодо обсягів утворення та управління відходами є неповними внаслідок того, що значна кількість підприємств, посилаючись на комерційну таємницю, не оприлюднюють фактичні обсяги утворення сільськогосподарських відходів, які в десятки разів занижені, що створює потенційну загрозу оточуючому середовищу.

Тож для оцінки потенційних обсягів утворення відходів були використані розрахункові методи, які апробовані при розробці планів управління відходами на національному та регіональному рівнях.

В Таблиці 2.2.7.2.2. наведені порівняльні дані застосування різних підходів до оцінки обсягів соломи зернових культур, що можуть в подальшому використовуватися, зокрема в якості альтернативного джерела енергії.

Український підхід базується на застосуванні середнього показника – 2,06 т соломи з кожного гектару зібраної площі, європейський підхід (Болгарія) базується на застосуванні показника у 61% соломи від загальної кількості зібраного врожаю.

Показники щодо утворення відходів виробництва зернових культур та соняшника за період 2015-2024 рр. наведено в Таблиці 2.2.7.2.

Наведені в таблиці значення отримані на основі розрахунків потенційного обсягу утворення соломи зернових та зернобобових культур та соняшнику згідно з науковими прогнозами.

Таблиця 2.2.7.2.2.

ПОКАЗНИКИ УТВОРЕННЯ РОСЛИННИХ ВІДХОДІВ (СОЛОМИ) ВІД ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ, ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР ТА СОНЯШНИКУ ЗА ПЕРІОД 2015-2024 рр.

Рік	Посівна площа сільськогосподарських культур, га		Потенційний обсяг утворення соломи, т/рік	
	Зернові та зернобобові	Соняшник	Зернові та зернобобові	Соняшник
2015	1197900	525000	2477674	955500
2016	1098300	627500	2262498	1142050
2017	11227000	623400	2312762	1134588
2018	1124500	590000	2316470	1073800
2019	1127100	591700	2321826	1076894
2020	1128000	76263	2323680	138799
2021	1150000	80220	2369000	146000
2022	1005000	549451	2070300	1000001
2023	854712	695941	1760707	1266612
2024	897448	709860	1848743	1291945

*згідно з даними Держстату у Дніпропетровській області. <http://www.dnprstat.gov.ua/statinfo/sg/>

** «Аграрні перспективи України 2017-2030 Базовий сценарій: прогнозні оцінки розвитку аграрного сектору за умов поточних економічної та політичної ситуацій та відсутності державної підтримки» https://www.apd-ukraine.de/images/APD_APR_06-2017_AGMEMOD_Baseline_ukr.pdf

В області на більшості ферм передбачені місця для карантинування підстилки та рідкої фракції. По закінченню карантинного терміну гній вивозиться в робоче гноєсховище за межами ферм. Способи утилізації гною повинні забезпечувати економічне-доцільне і безпечне у ветеринарно-санітарному відношенні використання всієї кількості гною, яка надходить від тварин.

Однак в результаті вирощування та відгодівлі великої рогатої худоби, свиней, інших тварин та виробництва продукції з них, утворюються відходи, що потребують знешкодження і захоронення.

Інформація щодо потенційних обсягів утворення відходів тваринництва (гній та послід) за період 2015-2024 рр., у всіх категоріях господарств Дніпропетровської області, наведена в Таблиці 2.2.7.2.3.

Таблиця 2.2.7.2.3

ПОКАЗНИКИ УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ ТВАРИННИЦТВА ЗА 2015-2024 рр.

Рік	Потенційні обсяги утворення відходів тваринництва від утримання (гній та послід)*			
	великої рогатої худоби, т	Свиней, т	Овець та кіз т	Птиці свійської, т
2015	2637120	2385450	39270	144553
2016	2619030	2116350	40250	134962
2017	2556720	1917450	38710	149039
2018	2524560	1671300	40810	148390
2019	2454210	1634850	40320	156175
2020	2307480	1541250	38780	142104
2021	2246392	1543800	38776	142020
2022	1758570	1380120	32619	149981
2023	1638120	1277355	28367	142745
2024	1553805	1374570	26535	147044

*Розрахунок проведено на основі даних Держстату щодо поголів'я тварин (<http://www.dneprstat.gov.ua/statinfo/sg/>) з використанням рекомендацій ВНТП-АК-09.06.: «Відомчі норми технологічного проектування. Системи виділення, обробки, підготовки та використання гною». Видання офіційне. Мінагрополітики України, 2006. Введено в дію з 1.06.2006р. (Наказ Мінагрополітики України №29 від 1.02.2006р.) Гончаренко І.В. «Технології побічної продукції тваринництва», Київ, 2016 р. щодо утворення відходів виробництва зернових культур та соняшника за період

Підприємства агропромислового комплексу області здійснюють операції управління даними відходами безпосередньо на своїх територіях, тобто самі утворювачі відходів є головними об'єктами інфраструктури управління утворюваними відходами.

Сільськогосподарські відходи розглядаються через їх високу ресурсну цінність - як потужний ресурс для отримання енергії для заміщення викопних видів палива, зокрема, природного газу. Це підтверджують і дані аналізу їх використання - так 25-30% відходів рослинного походження, що утворюються підприємствами, використовуються (спалюються) для отримання енергії. В області діють об'єкти альтернативної енергетики, що використовують рослинні рештки в якості палива. У селі Знаменівка Дніпропетровської області введена в експлуатацію біотеплоелектростанція з електричною потужністю 3,6 МВт. Об'єкт працює на паливних пелетах з соняшникового лушпиння. Установка теплопродуктивністю 12 Гкал/год. дозволяє розвивати виробництво та споживання місцевих видів палива та створювати нові робочі місця. Пелети з лушпиння соняшника використовує також котельня у Дніпрі, яка забезпечує теплом п'ять медичних закладів. На Дніпропетровщині встановлено більше 30 твердопаливних котелень загальною потужністю понад 20 МВт. За підтримки ЄБРР агропромислова група компаній «Дніпровська» (АГКД, Нікополь, Дніпропетровська область), що виробляє продукцію птахівництва, встановила котел для біомаси, що використовує пташиний послід з фермерських господарств компанії.

Система поводження з відходами тваринництва.

З 2015 року питання управління відходами тваринництва були сформульовані в окремому законі, тобто Законі України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» (№287-VIII від 07.04.2015 зі змінами від 2016 року). Цей Закон визначає організаційні та правові засади для фізичних та юридичних осіб, які забезпечують діяльність, пов'язану з виробництвом, збором, транспортуванням, зберіганням, переробкою, утилізацією і видаленням побічних продуктів тваринного походження або оброблених побічних продуктів тваринного походження, які не призначені для споживання людиною. Закон визначає категорії продуктів (спираючись на величину ризиків для здоров'я людини і тварин), методи управління для кожної з цих категорій, права та обов'язки операторів ринку, вимоги до об'єктів поводження з відходами, а також відповідальність за порушення цих вимог.

Правила проектування та будівництва, включаючи вимоги щодо управління сільськогосподарськими відходами представлені наступними документами:

- Ветеринарно-санітарні правила для птахівничих ферм і вимоги до конструкції, затверджені наказом Головного інспектора ветеринарної медицини України № 53 від 03.07.2001;
- Державні будівельні правила В.2.2-1-95 «Будинки і споруди підприємств тваринництва».

Ці стандарти конструкцій застосовуються для проектування нового будівництва, реконструкції, технічного переоснащення і освоєння всіх видів тваринництва: розведення великої рогатої худоби, свиней, вівчарства, конярства, звірівництва і птахівництва, в тому числі вимоги до устаткування для збору, зберігання і переробки гною, курячого посліду, сечі і інших відноситься до утилізації відходів на цих об'єктах Інфраструктура оброблення відходів

При погодженні проектів будівництва (реконструкції) тваринницьких ферм та підприємств птахівництва органи влади та місцевого самоврядування повинні вимагати від замовників будівництва включати в ці проекти засоби з обробки та утилізації відходів способами, що встановлені Законом України «Про побічні продукти тваринного походження, які не призначені для споживання людиною». Такими засобами можуть бути біогазові станції або договір на обробку (переробку, утилізацію) із суб'єктом господарської діяльності, який має біогазову станцію.

Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів №20379-96 (зі змінами 2007 і 2009р.) містять вимоги до місця зберігання гною і посліду птиці, заводів переробки мертвих тварин, риби, птиці та їх відходів, а також могильників для великої рогатої худоби.

Правила організації і підтримка діючих (існуючих) могильників для великої рогатої худоби і біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України затверджені наказом Державного комітету ветеринарної медицини № 232 від 27.10.2008. З моменту набуття чинності цих Правил, будівництво нових об'єктів є забороненим.

Відповідно до положень Національної Стратегії, система управління сільськогосподарськими відходами має сприяти оптимальному використанню відходів як ресурсу. Перевага має надаватися таким проектам, де можливим і економічно ефективним є одночасне відновлення поживних речовин в агросистемі та рекуперація енергії.

Інфраструктура оброблення відходів

На території Дніпропетровської області наявні суб'єкти господарювання, що здійснюють оброблення та перероблення сільськогосподарських відходів. Інформація про об'єкти утилізації та оброблення відходів, занесена до відповідного реєстру, наведена в Таблиці 2.2.7.2.4.

Таблиця 2.2.7.2.4.

СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ОБРОБЛЕННЯ ТА ПЕРЕРОБЛЕННЯ ВІДХОДІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Назва, розташування	Характеристика відходів
ТОВ «Ріостар ВіС», Дніпро, вул. Берегова, 238	Рослинні рештки, солома, лушпиння соняшникове, відходи очищення насіння для виготовлення олії, відходи деревини та ін.
ПрАТ «Оріль-Лідер» Дніпропетровська обл., Петриківський район, с. Єлизаветівка, вул. Хмельницького, 1	Відходи очищення насіння для виготовлення олії, лушпиння соняшникове, сировина рослинна зіпсована, забруднена або неідентифікована
ТОВ «Птахокомплекс «Дніпровський» Нікопольський р-н, с. Першотравневе	Відходи тканин тваринного походження (кістковий залишок, м'ясні залишки, перо, пух, технічні відходи, та інші), ветеринарний брак, падіж птахів, та ін. Сировина рослинна зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням
ТОВ «Чистопілля» Нікопольський р-н, с. Кірове	Послід пташиний
ТОВ «Інвесттрейдсервіс» Самарівський район, с. Орлівщина	Сировина рослинна для виробництва олії та жирів рослинних зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням,
ПрАТ з П «Дніпропетровський олійноекстракційний завод», м. Дніпро	Лушпиння соняшникове, відходи очищення насіння для виготовлення олії

Перелік підприємств Дніпропетровської області, що використовують сільськогосподарські відходи для отримання теплової та електричної енергії, наведено у Таблиці 2.2.7.2.5.

Таблиця 2.2.7.2.5.

БІОЕНЕРГЕТИЧНІ УСТАНОВКИ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Підприємство	Вид використаних відходів	Загальна встановлена потужність
Дніпровська птахофабрика, м. Нікополь	Тюкована солома	10 МВт, тепла
Дніпропетровський олійно-екстракційний завод	Лушпиння соняшника	19,5 МВт, тепла
Свиноферма «Агро-овен»	Гній свиней	180 кВт, електрична
Птахофабрика «Оріль-Лідер»	Курячий послід, силос сорго, стічні води	5,7 МВт, електрична.
ТЕС Аякс-Дніпро	Лушпиння соєшника та гранули з лушпиння соняшника	16,0 МВт, електрична

Побічні продукти тваринного походження, що не призначені або непридатні для споживання людиною, до яких застосовуються операції спалювання, захоронення або які використовуються для біогазу та компосту підпадають під дію Закону України «Про управління відходами». Оброблення таких побічних продуктів тваринного походження має здійснюватись на спеціалізованих підприємствах, що мають дозвіл на оброблення відходів.

Перелік підприємств Дніпропетровської області, що здійснюють утилізацію побічних продуктів тваринного походження, наведено у Таблиці 2.2.7.6.

Таблиця 2.2.7.2.6.

ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ УТИЛІЗАЦІЮ ПОБІЧНИХ ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Найменування оператора	Адреса розташування	Види відходів
ТОВ «Агроспецпереробка»	Самарівський р-н, с. Піщинка	Борошно м'ясо-кісткове; борошно рибне; борошно кісткове
ПМП «Алеко»	Самарівський р-н, с. Губиниха	Борошно м'ясо-кісткове; борошно м'ясне, борошно рибне; борошно кісткове; комбіновані корма,
		концентровані корма, кормові суміші, кормові добавки, жири технічні тваринного походження

Проблеми та загрози управління відходами сільського господарства

При неефективному управлінні, залишки відходів можуть накопичуватися на полігонах, що займає значні площі землі і може призвести до деградації місцевих екосистем. Навіть при високому рівні відновлення (80%), залишкові 20% відходів тваринних екскрементів, сечі та гною можуть бути джерелом забруднення ґрунтів і водних ресурсів, особливо якщо відходи неправильно зберігаються або обробляються. Зокрема, недостатнє очищення стоків або неправильне застосування відходів тваринного походження як добрив може призвести до забруднення підземних вод нітратами та іншими шкідливими речовинами. Відходи тваринного походження захороненні на худобомогильниках можуть бути джерелом патогенних мікроорганізмів, утворювати неприємні запахи, що може впливати на якість життя населення та призводити до соціальних конфліктів. При розкладанні органічних речовин, що містяться у тваринних залишках та екскрементах, виділяється метан, який є потужним парниковим газом.

Проблеми	Загрози
Відсутність єдиної інформаційно-аналітичної системи обліку та моніторингу відходів сільського господарства.	Неможливість прогнозування параметрів системи управління відходами сільського господарства через відсутність або недостатню якість достовірних фактичних даних.

Низька якість (недостовірність, неточність, неактуальність) даних щодо утворення та методів управління відходами в агропромислових підприємствах та приватних господарствах області.	Неможливість прогнозування параметрів системи управління відходами сільського господарства
Неналежний рівень дотримання вимог законодавства, низький рівень обізнаності та поінформованості сільськогосподарського сектору щодо можливостей та переваг оброблення та повторного використання відходів сільського господарства;	Неможливість ефективного планування розвитку альтернативної енергетики на території громади, як і загалом в регіоні, а також розвитку допоміжних виробництв з переробки відходів, зокрема виробництва рослинних пелет та гранул (солома зернових культур, кукурудза, соняшник) через відсутність або недостатню якість достовірних фактичних даних, та ін
Неможливість розробити та визначити пріоритети для необхідних інвестиційних потреб. низький рівень поінформованості інвесторів щодо можливостей виробництва продуктів із сільськогосподарських відходів відсутність дієвого механізму залучення приватних інвесторів для розвитку об'єктів сільськогосподарського сектору;	Неможливість порівняння даних з різних джерел – розбіжності дуже значні, оскільки до складу відходів ймовірно включаються різні компоненти.
Неможливість ефективного планування розвитку альтернативної енергетики в регіоні, а також розвитку допоміжних виробництв з переробки відходів, зокрема виробництва рослинних пелет та гранул (солома зернових культур, кукурудза, соняшник) та ін.	Низька якість (недостовірність, неточність, неактуальність) даних щодо утворення та методів поводження з відходами в агропромислових підприємствах та приватних господарствах області.
Дані збираються за різними методиками в різні роки – до цієї категорії включаються або не включаються окремі види відходів.	Підприємства не оприлюднюють фактичні дані щодо утворення відходів та управління ними, посилаючись на комерційну таємницю господарської діяльності.

Низький рівень ефективності управління стратегічними об'єктами у сфері управління відходами сільськогосподарського сектору.	Можливість збільшення площ відчужених земель під об'єктами захоронення сільськогосподарських відходів, відповідно неконтрольоване забруднення довкілля в місцях розміщення даних об'єктів й втрата ресурсів, що мають як матеріальну, так і енергетичну цінність

Ризики: ризики забруднення довкілля та виникнення загроз санітарно-епідеміологічного характеру, створення джерел емісії парникових газів, мікробіологічне, вірусологічне забруднення ґрунтів та підземних вод при порушеннях технологій утилізації відходів сільського господарства, ризики появи несанкціонованих місць захоронення відходів тваринництва.

2.2.7.3. Відходи лісового господарства

Джерела утворення та обсяги відходів лісового господарства

Дніпропетровська область займає площу 3192,3 тис. га, з яких 111,347 тис. га (станом на 01.01.2025 р.) становлять землі лісогосподарського призначення. Загальні запаси деревини 14,75 млн м куб. Щорічний приріст сягає 378,8 тис. м куб (при середньому на 1 га - 2,3 м куб.), а лісистість території - 5,6% (по Україні -15,6%).

Сучасні лісові насадження є переважно штучними, і представлені лісопарками, лісополосами, насадженнями санітарних зон, полезахисні смуги та насадження вздовж залізниць.

Управління лісовим господарством в області здійснюють Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України», Квартирно-експлуатаційний відділ м. Дніпро, Комунальне підприємство «Дніпроліс» Дніпропетровської обласної ради, Комунальне підприємство «Міген» та природний заповідник «Дніпровсько-Орільський» Південно-Східного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства.

Відходи лісового господарства (Код Національного переліку відходів 02 01 07)

Діяльність, що проваджується в галузі лісового господарства області:

- Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві (КВЕД 02.10);
- Лісозаготівлі (КВЕД 02.20)
- Збирання дикорослих недеревних продуктів (КВЕД 02.30);
- Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві (КВЕД 02.40).

За площею насаджень домінують твердолистяні (64%) та хвойні (24%) породи, м'яколистяні породи займають відповідно лише 8%. Склад лісів Дніпропетровської області за породами досить різноманітний.

Основними лісоутворюючими породами є: дуб звичайний (29,9%), сосна звичайна (24,5%), робінія псевдоакація (24,7%), ясени (5,9%), тополі (4,6%), берези (2,1%), клени (1,4%), сосна кримська (1,3%) та інші (5,6%).

Ліси Дніпропетровщини не мають промислового значення, а виконують виключно захисні, рекреаційні та агролісомеліоративні функції, підлягають особливій охороні.

Вік насаджень молодий, лише 5% лісів належать до категорії стиглих та перестигаючих. Така ситуація не сприяє розвитку лісообробної галузі в регіоні, яка змушена використовувати довізну сировину оскільки ліси належать до 1 групи лісів в якій заборонені рубки головного користування, а проводяться лише рубки формування та оздоровлення лісів.

В 2024 році філією "Східний лісовий офіс" Державного підприємства "Ліси України" на території Дніпропетровської області створено лісових культур на площі 1175 га, з них шляхом лісорозведення—712 га. Основними лісоутворюючими породами при створенні лісових культур були: сосна звичайна (72,2% від всього об'єму), дуб звичайний (22,4%), сосна кримська (0,3%), робінія псевдоакація (4,9%) та інші (0,2%).

Окрім того, на території області проведено відтворення лісів шляхом природного поновлення на площі 631 га, з них 224 га через сприяння природному поновленню (часткове висівання насіння та садіння сіянців деревних та чагарникових порід). Природне поновлення лісу проводиться з використанням наступних деревних порід: сосна звичайна (40,1%), робінія псевдоакація (23,5%), тополі (13,8%), дуб звичайний (14,0%), сосна кримська (3,7%), ясен звичайний (2,0%) та інші (2,9%).

Для поновлення породного складу насаджень, підвищення їх стійкості регулярно проводяться роботи по догляду за лісом. У 2024 році рубки формування та оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані і не пов'язані з веденням лісового господарства проведені на площі 845 га, заготовлено ліквідної деревини при проведенні цих рубок в розмірі 21,5 тис. куб. м. Рубки догляду за лісом проведені на площі 250 га.

У 2024 році встановлено ліміти на спеціальне використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів – деревної зелені (новорічних ялинок) – 13700 шт. заготовлено новорічних ялинок – 3758 шт. Заготівля лісових ресурсів побічного користування не проводилася.

З 2015 року на території області впроваджено електронний облік деревини в межах Єдиної Державної Системи Електронного Обліку Деревини (ЕОД). Система електронного обліку деревини дає можливість переглянути повністю ланцюг руху заготовленої деревини від місця її заготівлі до кінцевого споживача. Таким чином, за допомогою реєстру походження деревини по нумерації бирки, якою маркується деревина, можна встановити легальність її заготівлі, а саме: місце та час, назву бригади, що здійснювала заготівлю, повну характеристику маркованої продукції.

Основною причиною для створення такої концепції стали незаконні рубки деревини у всій Україні, які негативно впливають на стан навколишнього середовища і на всю галузь загалом.

Основною перевагою електронного обліку є те, що можна в режимі онлайн відслідковувати будь-яку заготівлю деревини, а також спостерігати за рухом лісопродукції від заготівлі до реалізації.

У лісовому господарстві утворюються кілька видів відходів, які можна класифікувати за походженням та характером: лісосічні відходи, деревні обрізки, кора, стружка, листя та хвоя, деревний пил і волокна. Утворюються також відходи від лісопосадкових робіт та після лісових пожеж (вугілля та попіл).

Офіційні дані про обсяги утворення відходів за КВЕД у галузі лісового господарства в Дніпропетровській області відсутні. Аналіз середніх багаторічних даних про причини втрат лісових площ області свідчить, що найбільший прояв мають пошкодження лісів шкідливими комахами, хвороби лісу, вплив несприятливих погодних умов та лісові пожежі, які створюють певну кількість

відходів, що біологічно розкладаються, переважно у вигляді залишків деревини, або продуктів їх згоряння.

В них не передбачені заготівля деревини, а проводяться лише планові лісогосподарські заходи агротехнічного догляду відповідно до розрахункової лісосіки та річного плану лісоуправління - рубки формування та оздоровлення лісів - видалення певних порід згідно з лісовпорядкувальною документацією. Спосіб очищення місць рубок визначається технологічними картами.

Утворювані при цьому обсяги порубкових решток, що утворюються під час планових рубок становить 8-15 відсотків від обсягу ліквідної деревини і складається з рослинних відходів лісового господарства (сучки, гілки, верхівки дерев, обрізки стовбурів та крони дерев).

Управління рослинними відходами лісового господарства здійснюється відповідно до нормативно-правових вимог щодо очищення лісосік, а саме:

- збиранням порубкових решток у купи та вали для перегнивання;
- рівномірного розкидання подрібнених порубкових решток по лісосіці;
- укладанням порубкових решток на трелювальні волоки в улоговинах і ущільнення їх під час трелювання деревини;
- укладання порубкових решток у місцях проїзду агрегатних лісових машин;
- збирання порубкових решток у купи з подальшим їх спалюванням.

Інші варіанти використання порубкових решток визначаються відповідно до умов проведення рубок формування і оздоровлення лісів та наявності попиту на такі деревні рештки в якості твердого палива. Як правило дане питання вирішується в межах співпраці окремих господарюючих суб'єктів і не потребує спеціального управління на рівні територіальної громади.

Управління рослинними відходами лісового господарства визначатиметься суб'єктами господарювання – утворювачами таких відходів у Планах управління відходами підприємств, які розробляються відповідно до частини першої статті 53 Закону України «Про управління відходами», та в яких будуть визначені конкретні заходи з управління такими відходами.

Інфраструктура оброблення відходів лісового господарства

З метою посилення екологічних, соціальних та економічних функцій лісів проводяться відповідні заходи, серед яких діяльність щодо управління відходами лісового господарства екологічного плану.

Проблеми та загрози управління відходами лісового господарства

Неправильне управління лісовими відходами може призвести до економічних збитків, наприклад, через втрати в лісовому господарстві або зниження туристичної привабливості регіону через погіршення стану довкілля.

Викиди шкідливих речовин, які можуть утворюватися під час горіння лісу, або розкладання органічних залишків (рослинного і тваринного походження), можуть мати негативний вплив на здоров'я населення, викликаючи респіраторні, інфекційні захворювання та інші проблеми зі здоров'ям.

Питання управління лісовими відходами може стати джерелом соціальних конфліктів, особливо якщо місцеві громади не залучені до процесу ухвалення рішень або не отримують належної вигоди від ресурсів лісу.

Загальний обсяг лісових відходів, який утворюється при вирубуванні, може сягати до 50% і більше від загальної біомаси вирубаного дерева. Методи вирубування та обробки деревини можуть значно впливати на обсяги утворення відходів. Використання більш ефективних технологій дозволяє мінімізувати кількість залишків і навіть перетворити частину відходів на корисні продукти, такі як біопаливо, компост, або сировину для промислового виробництва.

2.2.7.4. Відходи харчопереробної промисловості

Джерела утворення та обсяги відходів харчопереробної промисловості

Дніпропетровська область є аграрним регіоном, що створює сприятливі умови для розвитку харчової промисловості, яка є лідером та рушійною силою агропромислового комплексу, відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки, на неї припадає понад 60 % продажів агропромислової продукції. Обсяги виробництва продуктів харчування задовольняють потребу населення області в основних продовольчих товарах з урахуванням переміщених осіб за винятком споживання картоплі.

Структуру харчопереробної промисловості формують 5123 підприємства, з яких 2666 компаній та 2457 ФОПів - це і потужні підприємства, так і ФОПи, що переробляють невеликі обсяги сільськогосподарської продукції. Основна кількість підприємств зареєстрована в містах: Дніпро - 2855, Кривий Ріг - 705, Нікополь - 125, Павлоград - 97, Кам'янське - 87, Самара - 76, Жовті Води - 52, Синельникове - 31, Підгородне - 32, Апостолове - 18.

Харчова промисловість Дніпропетровської області базується на переробці місцевої аграрної сировини, зокрема зернових, соняшнику та цукрового буряка, забезпечуючи виробництво таких продуктів як олія, цукор, борошно, крупи, а також м'ясні, молочні та кондитерські вироби. Основні галузі включають м'ясну, молочну, олійно-жирову, цукрову та борошномельно-круп'яну промисловість.

Ключові галузі та продукти:

- Рослинництво - найрозвиненіша галузь сільського господарства в області, що спеціалізується на вирощуванні зернових (пшениця, кукурудза), соняшнику, цукрового буряка, ріпаку та гірчиці.
- Олійно-жирова промисловість - переробка соняшнику та ріпаку для виробництва олії є одним з пріоритетних напрямків, враховуючи високі обсяги виробництва цих культур в регіоні.
- Цукрова промисловість - виробництво цукру забезпечується завдяки вирощуванню цукрового буряка.
- Борошномельна та крупорубна промисловість - переробка зернових культур для виробництва борошна та круп є важливою частиною харчової промисловості області.
- М'ясна та молочна промисловість - забезпечується переробка продукції тваринництва регіону.
- Також розвинені кондитерська, хлібопекарська, крохмальна, консервна та пивоварна промисловість, які використовують місцеву сировину.

Найбільшими підприємствами галузі за обсягами торгової виручки за вироблену продукцію в 2024 р. є компанії:

- Основний КВЕД 10.41 Виробництво олії та тваринних жирів: ТОВ «Виробнича компанія "Золотий Дракон" / 41607663, ТОВ "ОПТИМУСАГРО

ТРЕЙД" / 41161689, ТОВ "ЩЕДРО" / 41162327, ТОВ "ОЛІЙНИЙ ДІМ" / 35191360.

ТОВ "ЕНЕРГЕТИК ДНІПРО" / 41467362, Основний КВЕД 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами;

- ТОВ "АЛЬБАКОР" / 37129163, Основний КВЕД 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;

- ТОВ "М'ЯСНА ФАБРИКА "ФАВОРИТ ПЛЮС" / 37373551, ТОВ "АЛАН" / 24447183, Основний КВЕД 10.13 Виробництво м'ясних продуктів;

- ТОВ "АГРО-ОВЕН" / 25522107, Основний КВЕД 10.12 Виробництво м'яса свійської птиці;

- ТОВ "МАЛБІ ФУДС" / 32998661, Основний КВЕД 10.82 Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів;

- ПрАТ "КОМБІНАТ "ПРИДНІПРОВСЬКИЙ" / 01528186, Основний КВЕД 10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру;

- ТОВ "КЛУБ ЧІПСІВ" / 39368433, Основний КВЕД 10.31 Перероблення та консервування картоплі;

- ТОВ "СНЕК ПРОДАКШН" / 39293714, Основний КВЕД 10.20 Перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків;

- ТОВ "ЛАСУНКА" / 24440838, Основний КВЕД 10.52 Виробництво морозива;

Проте, разом із високою продуктивністю, ця галузь генерує значну кількість відходів, які включають залишки сировини та напівфабрикатів, некондиційні продукти, що втратили споживчу цінність, матеріали, а також супутні матеріали, які утворюються під час виробництва, зберігання та переробки.

Відходи харчопереробної промисловості відносяться згідно Національного класифікатора відходів (НКВ) до наступних груп:

02 02 - Відходи виробництва та переробки м'яса, риби та інших харчових продуктів тваринного походження;

02 03 - Відходи виробництва та переробки фруктів, овочів, зернових, харчових олій, какао, кави, чаю та тютюну; виробництва консервів; виробництва дріжджів та дріжджового екстракту, приготування меляси та ферментації;

02 05 - Відходи виробництва молочних продуктів;

02 06 - Відходи хлібопекарської та кондитерської промисловості;

02 07 - Відходи від виробництва алкогольних та безалкогольних напоїв (крім кави, чаю та какао).

Розподіл суб'єктів господарювання по групах згідно НКВ показує домінування підприємств, що мають змішану спеціалізацію виготовлюваної продукції або займаються фасуванням готової продукції для оптових та розрібних мереж., утворюючи основну масу відходів.

Досить значну частку становлять підприємства віднесені до групи 02 02 – утворювачі відходів виробництва та переробки м'яса, риби та інших харчових продуктів тваринного походження, оскільки в технологічному процесі у відходи потрапляє більше третини вхідної сировини.

Решта підприємств утворює незначну частку відходів, оскільки технологічні процеси забезпечують більш глибоку первинну та вторинну переробку вхідної сировини.

В загальному обсязі відходів, утворюваних в Дніпропетровській області, відсоток відходів харчопереробної промисловості становить в середньому 0,07%, що показують статистичні дані за період 2025- 2024 рр. (Таблиця 2.2.7.4.1.):

Таблиця 2.2.7.4.1. Динаміка утворення відходів харчопереробної промисловості, тис. Т/рік за КВЕД-2010, коди 10-12*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Тис. Тонн	159,0	144,0	170,2	170,5	176,4	113,7	113,7	106,8	24,8	103,7
В % до 2015 р.	100,0	90,6	106,9	107,2	110,9	71,5	71,5	67,16	15,6	65,2

* Джерело: Інформація Головного управління статистики у Дніпропетровській області та дані, отримані розрахунковими методами, які можуть бути уточнені.

Структура утворюваних відходів харчопереробної промисловості згідно Національного переліку відходів за даними Головного управління статистики у

Дніпропетровській області в 2024 р. характеризується показниками, наведеними нижче (таблиця 2.2.7.4.2.):

Таблиця 2.2.7.4.2.

Обсяги утворюваних відходів харчопереробною промисловістю, тонн за 2024 р.

ВІДХОДИ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКТІВ ХАРЧОВИХ ТА НАПОЇВ	15	113734,531
Відходи промивання та очищення рідкі	1511.2.6.02	23,390
Фракція білково-жирова вод стічних	1511.2.6.03	132,100
Вироби ковбасні некондиційні	1513.3.1.02	28,343
Картопля зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1531.1.1.01	16,000
Картопля консервована некондиційна	1531.3.1.02	0,530
Сировина рослинна для виробництва олії та жирів рослинних зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1541.1.1.01	144,320
Фракція білково-жирова вод стічних	1541.2.6.04	0,030
Лушпиння соняшникове	1541.2.9.02	81156,780
Відходи очищення насіння для виготовлення олії	1541.2.9.05	2383,040
Макуха та залишки тверді інші від перероблення сировини рослинної	1541.2.9.06	125,200
Олія та жири рослинні некондиційні	1541.3.1.06	0,155
Олія та жири рослинні неочищені, зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1542.1.1.01	0,351
Глини відбілювальні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1542.1.2.01	1117,743
Каталізатори відпрацьовані, які містять нікель	1542.2.9.05	6,090
Напівфабрикати власного виробництва олії, жирів тваринних та рослинних очищених або залишки незакінченого виробництва олії, жирів тваринних та рослинних очищених, не придатні для використання за призначенням	1542.2.9.06	58,520
Молоко та основні матеріали інші зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1551.1.1.01	0,199
Відходи рідкі очищення вод стічних	1551.2.6.01	1515,982
Сироватка	1551.2.9.02	4787,850
Сир сичужний (твердий) некондиційний	1551.3.1.06	0,037

Сировина для виробництва борошна та круп інша зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1561.1.1.10	49,556
Висівки та залишки зернових інші	1561.2.9.01	680,090
Пил оббивальний	1561.2.9.02	14,410
Залишки зернові від очищення зерна	1561.2.9.04	5646,050
Напівфабрикати власного виробництва продукції борошномельної промисловості або залишки незакінченого виробництва продукції борошномельної промисловості, не придатні для використання за призначенням	1561.2.9.05	1155,382
Продукти побічні борошномельної промисловості (у т. ч. зародок харчовий, мучка кормова тощо) некондиційні	1561.3.1.07	125,740
Кукурудза зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1562.1.1.01	84,510
Речовини хімічні, які використовуються під час виробництва крохмалю та крохмалепродуктів зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1562.1.2.01	45,800
Відходи промивання та очищення сировини для виробництва крохмалю та крохмалепродуктів	1562.2.6.01	6253,913
Залишки зернові від очищення зерна	1562.2.9.02	897,514
Напівфабрикати власного виробництва крохмалю та крохмалепродуктів або залишки незакінченого виробництва крохмалю та крохмалепродуктів, не придатні для використання за призначенням	1562.2.9.06	1,900
Крохмаль сухий некондиційний	1562.3.1.02	565,300
Сировина рослинна зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1571.1.1.02	100,160
Відходи пилові кормів готових для тварин	1571.2.9.01	882,741
Суміші для годівлі тварин інші некондиційні	1571.3.1.08	10,260
Сировина основна (у т. ч. зміт борошна) зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1581.1.1.01	2,547
Сировина додаткова зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1581.1.1.02	5,425
Яйця зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1581.1.1.05	5,348
Жири зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1581.1.1.10	1,720

Суміш живильна (бовтанка борошняна) зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1581.2.9.01	0,030
Крихта хлібна та сухарна	1581.2.9.06	0,043
Хліб та вироби хлібобулочні некондиційні	1581.3.1.01	0,233
Вироби сухарні, некондиційні	1582.3.1.01	87,310
Добавки харчові зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1584.1.1.05	0,037
Сировина інша зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1584.1.1.08	2,211
Відходи рідкі очищення вод стічних	1584.2.6.01	11,687
Залишки оброблення фруктів та горіхів	1584.2.9.03	2,200
Какао та вироби з какао некондиційні	1584.3.1.01	0,034
Шоколад та вироби цукристі кондитерські некондиційні	1584.3.1.02	2,356
Продукція бракована інша	1584.3.1.07	20,177
Відходи промивання та очищення рідкі	1589.2.6.01	4747,000
Зерно зіпсоване, забруднене або неідентифіковане, його залишки, які не можуть бути використані за призначенням	1590.1.1.02	600,372
Відходи процесів промивання, очищення та механічного диспергування сировинних матеріалів	1590.2.6.01	13,510
Дробина пивна	1590.2.9.16	200,060
Відстій білковий	1590.2.9.19	1,260
Дріжджі відпрацьовані	1590.2.9.21	20,985

Система управління відходами харчопереробної промисловості

Система управління відходами харчопереробної промисловості Дніпропетровської області включає не лише обсяги цих відходів, але й їх склад, оскільки при розкладанні на звалищах вони виділяють метан, тому методи екологічного управління відходами харчопереробної промисловості мають критичне значення для захисту навколишнього середовища та здоров'я людей. Для мінімізації негативних наслідків застосовуються ефективні технології переробки, що допомагає зберегти ресурси та зменшити шкоду для довкілля.

До основним методів управління відходами в Дніпропетровській області відносяться:

- Збір та сортування: Харчові відходи збираються окремо та сортуються для подальшої обробки.
- Кормова база: Переробка відходів для виробництва кормів для тварин є одним з основних напрямків використання.
- Компостування: Органічні відходи перетворюються на компост, який може використовуватися як добриво.
- Виробництво біогазу: Відходи, можуть.
- Анаеробне перетворення: Відходи, що містять біомасу, використовуватися у процесі бродіння для отримання біогазу, який може слугувати джерелом енергії.
- Паливо: Певна частка відходів може використовуватися як паливо.
- Виробництво продуктів харчування: Деякі відходи, як-от смакові добавки чи окремі компоненти, можуть бути перероблені на нові продукти харчування.

Система управління відходами ускладнюється тим, що більшість підприємств харчопереробної промисловості розташовані на території міст і населених пунктів, і їх стічні води потрапляють у міську каналізацію. Так, до 90 % використаних і забруднених в процесі виробництва вод скидають у каналізацію підприємства м'ясної промисловості, 58-60% - підприємства хлібопекарської промисловості та ін.

Значний вплив мають невідповідні умови зберігання та транспортування сировини, окрім того, за даними Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, на рівні роздрібного продажу та громадського харчування втрати продуктів становлять близько 30%, а харчові відходи – близько 20% від обсягу закуплених продуктів.

Використання багатовідходних технологічних процесів виробництва, які застосовуються нині, призводить до значних обсягів утворення відходів, що є потенційною вторинною сировиною, значна частка їх утворюється при переробці сировини в харчопереробній промисловості. Основна частина вторинної сировини (близько 70 %) поставляється в сільське господарство у нативному

вигляді, більше 10% не використовується. В результаті недостатнього і нераціонального використання вторинної сировини втрачаються кормові одиниці, та абсолютно сухі речовини - рослинний білок та ін.

Тому безумовно актуальним і необхідним є підвищення ступеня і глибини переробки

сировини, комплексності її використання, більш повне вилучення з неї цінних компонентів із застосуванням прогресивних екологічно безпечних технологій.

Однак аналіз діючої системи управління відходами показує, що середній рівень їх промислової переробки ще недостатньо високий (трохи більше 20 % від маси, яка утворюється), що пояснюється: зниженням платежоздатного попиту на відходи, які використовуються як добавки до основної сировини; відсутність стимулюючої системи і засобів у підприємств для інвестицій в організацію переробки вторинної сировини; низький рівень платежів за розміщення відходів, які не використовуються, у навколишньому середовищі, що не створює зацікавленості в організації переробки відходів; недосконалість нормативно-правового та інформаційного забезпечення

управління ринком відходів.

У харчопереробній промисловості Дніпропетровщини повільно використовується накопичений вітчизняний та зарубіжний досвід з утилізації відходів. Капітальні вкладення в розвиток потужностей з переробки відходів мінімальні. Відсутні налагоджений облік і звітність про наявність, утворення та використання більшості видів відходів сировинних ресурсів та відходів, недостатня нормативно-технічна база.

Як результат недосконалості системи управління даним видом відходів - значні обсяги продовольчих втрат та втрати харчових відходів, які відповідно до даних Державної служби статистики України становлять по Дніпропетровській області, яка є лідером серед областей України, відповідно 134,3 тис. т (продовольчі) та 16,8 тис. т (харчові відходи).

Інфраструктура оброблення відходів харчопереробної промисловості

Інфраструктура оброблення відходів харчопереробної промисловості Дніпропетровщини через недостатній технологічний рівень наявних виробничих потужностей за останні роки забезпечує не більше 20% загального

обсягу їх утворення. Клієнтами з відновлення або видалення харчових відходів, в тому числі продуктів харчування, є компанії, підприємства, установи та організації, які використовують (мають на балансі) такі відходи, в тому числі виробляють, імпортують чи продають продукти харчування.

На сьогоднішній день оброблення відходів харчопереробки відбувається шляхом захоронення на спеціалізованих полігонах - найпоширеніший, але далеко не найраціональніший спосіб. Відведені під зберігання території діють в якості накопичувача відходів. Видалення відбувається шляхом природного розкладання, але вуглекислоти і метан, які виділяються при розкладанні, значно ускладнюють екологічну обстановку в місцях видалення в територіальних громадах області, особливо містах, що потребує розширення площі полігонів (або стихійних звалищ) та безпосередньо впливає на ситуацію з хронічними захворюваннями, а також на клімат місцевості.

Впровадження біотермічної деструкції (біопереробки) передбачає компостування відходів з метою повного перегнивання або сушіння однак він застосовується лише в разі незначних обсягів оброблення (переробки) в основному в фермерських господарствах. Отримана біомаса, здатна замінити паливо, а перегній або компост застосовують в якості альтернативи добривам.

Термічне оброблення забезпечує спалювання відходів в котлах або печах, із відновленням утворюваного при горінні тепла (із утворенням енергії) або без такого. Енергія в залежності від нагальної потреби може бути перетворена в теплову (опалення), електричну або газову. Серйозним мінусом термообробки є викиди в атмосферу шкідливих елементів, але їх відсоток істотно нижче, ніж при обробленні (переробці) відходів неорганічного походження, що не сприяє її подальшому розвитку в регіоні.

Галузеві підприємства, які є утворювачами та власниками відходів харчопереробної промисловості, здійснюватимуть управління відходами згідно встановлених законодавством вимог щодо зберігання, збирання, перевезення та оброблення відходів, а саме:

- за можливості відходи направлятимуться на відновлення;
- за відсутності можливості направлення відходів на відновлення – направлятимуться на видалення, у тому числі на захоронення на полігонах відходів які не є небезпечними (полігоні побутових відходів).

Малозатратними та ефективними рішеннями для оброблення біологічних відходів на місці утворення або поза ним є:

- компостування (операція «R3 Рециклінг/відновлення органічних речовин, що не використовуються як розчинники, у тому числі компостування та інші процеси біологічної трансформації, а також підготовка до повторного використання, газифікація та піроліз, коли компоненти використовуються як хімікати, та відновлення органічних матеріалів у вигляді засипки»);
- використання у якості палива (операція «R1 Використання переважно як палива чи в інший спосіб для виробництва енергії»).

Управління відходами харчопереробної промисловості визначатиметься суб'єктами господарювання – утворювачами таких відходів у Планах управління відходами підприємств, які розробляються відповідно до частини першої статті 53 Закону України «Про управління відходами», та в яких будуть визначені конкретні заходи з управління такими відходами.

На промислових підприємствах регіону продовжує реалізовуватись низка інвестиційних проектів з підвищення технологічного рівня виробництва, реконструкції і технічного переоснащення підприємств, впровадження сучасних енергоефективних технологій і обладнання та заходів щодо збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту товарів, робіт і послуг.

Так, за інформацією на основі фактично поданих підприємствами звітів Головному управлінню статистики у Дніпропетровській області, капітальні інвестиції (у фактичних цінах) на охорону навколишнього природного середовища у 2024 році склала 3288452,7 тис. грн, з яких 316995,4 тис. грн – на охорону атмосферного повітря і проблеми зміни клімату, 53217,5 тис. грн – на очищення зворотних вод, 2166229,8 тис. грн – на поводження з відходами, 747757,8 тис. грн – на захист і реабілітацію ґрунту, підземних і поверхневих вод, 102,5 тис. грн – збереження біорізноманіття і середовища існування, 4149,7 тис. грн – інші напрями.

https://economics.net.ua/files/analytics/01_UUT17.pdf

Проблеми та загрози управління відходами харчопереробної промисловості.

Через відсутність єдиної обґрунтованої системи обліку відходів харчопереробної промисловості існує невідповідність статистичних даних накопичення цих відходів в процесі їх утворення - від оброблення та видалення на підприємствах, що унеможлиблює їх оцінку та планування системи їх оброблення та виділення. Як наслідок - неможливість сформулювати об'єктивну базу даних щодо залишків відходів, що підлягають відновленню та видаленню, не дає змоги залучити технології і інвестиційні кошти для вирішення проблеми.

Значно ускладнює процес прийняття рішень всіма суб'єктами господарської діяльності відсутність нормативно-правових актів регулювання питання їх управління.

Важливою проблемою Дніпропетровської області яка має бути вирішена виконанням РПУВ, МПУВ та ПУВ суб'єктів господарювання залишається забруднення атмосферного повітря, зниження родючості ґрунтів, зміна клімату, погіршення стану довкілля та негативний вплив на здоров'я населення, небезпека виникнення пожеж в процесі спалювання відходів, їх захоронення, а також видалення інших на об'єктах, що не відповідають санітарним та екологічним стандартам:

- Відходи потрапляють на звалища або в навколишнє середовище без належної обробки, забруднюючи ґрунт, воду та повітря.
- При розкладанні на звалищах виділяють метан – потужний парниковий газ, що сприяє зміні клімату.
- Економічні збитки: Невикористання потенційно цінних відходів призводить до економічних втрат для підприємств. Виробництво вимагає значних ресурсів (вода, енергія, земля), і втрата продуктів на будь-якому етапі означає марнування цих ресурсів.
- Підприємства витрачають кошти на збір, транспортування та утилізацію відходів, а також можуть зазнавати репутаційних втрат від високого рівня харчових відходів.
- Вплив на здоров'я: Деякі види відходів можуть становити небезпеку для здоров'я людей.
- За ступенем інтенсивності негативного впливу об'єктів харчопереробної промисловості на навколишнє природне середовище перше місце

займають водні ресурси. Однак діяльність підприємств галузі завдає шкоди також і ґрунтам, і повітрю. Вирішення проблеми лежить у необхідності проведення екологізації виробництва, а саме, у розробці та впровадженні маловодних, безстічних і безвідходних технологічних процесів, замкнених по відношенню до навколишнього середовища.

У галузях харчопереробної промисловості використання вторинної сировини здійснюється за такими загальними напрямками:

- для галузей харчопереробної промисловості - для виробництва додаткової продукції харчового, кормового і технічного призначення;
- для сільського господарства - у вигляді корму для худоби, птиці та у вигляді добрив у нативному та переробленому виді;
- для низки інших галузей (хімічної, фармацевтичної, мікробіологічної, будівельної та ін.) - як сировина або компоненти для одержання продукції.

Для подолання цих проблем необхідно впроваджувати комплексні заходи, такі як підвищення інформованості населення, покращення інфраструктури та технологій переробки, розвиток ефективних систем контролю та моніторингу відходів, а також встановлення суворих норм та стандартів щодо управління відходами та втратами.

При цьому ризик продовольчих втрат і збільшення харчових відходів зростає через війські дії на території України. Останні можуть впливати на втрату продовольства через різні фактори:

по-перше, воєнний конфлікт може порушити транспортні маршрути та призвести до зниження обсягів поставок продуктів харчування до регіонів, які зазнають військових дій. Це може призвести до збільшення ризику втрати продуктів на шляху до споживача;

по-друге, війна може спричинити зниження виробництва продуктів харчування через зниження доступності працівників та матеріалів, обмеження ринків збуту, зниження фінансової стабільності підприємств тощо. Це може призвести до збільшення ризику втрати продуктів, які не можуть бути швидко продані або збережені;

по-третє, війна може призвести до збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб та біженців, які потребують додаткової допомоги з

продуктами харчування. Це може призвести до збільшення попиту на продукти харчування та збільшення ризику їх втрати через недостатні ресурси для забезпечення потреб населення.

2.2.7.5. Осади стічних вод

Джерела утворення та обсяги осадів стічних вод

Основним джерелом утворення осаду стічних вод є комунальні очисні споруди, які забезпечують потреби як промислових, так і побутових споживачів.

Осади стічних вод – це концентровані забруднення (тверда фаза), що утворюються в процесі механічного, біологічного або фізико-хімічного очищення побутових (господарсько-фекальних), виробничих (промислових) і дощових (атмосферних) стічних вод на очисних спорудах, і становлять водні суспензії класу важкозневоднюваних полідисперсних з вмістом як корисних речовин, так і небезпечних забруднень, з об'ємною концентрацією полідисперсної твердої фази від 0,5 до 10% (важких металів та патогенних мікроорганізмів).

Згідно з Національним переліком відходів, осад стічних вод від комунальних очисних споруд відноситься до групи 20 03 Інші побутові відходи.

Згідно з ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» осади, що утворюються в процесі очищення стічних вод, мають проходити обробку, яка забезпечує їх повторне використання, раціональне використання території, захист ґрунту, ґрунтових вод й атмосфери, можливість утилізації біогазу.

Утворення господарсько-побутових і виробничих стічних вод на території населених пунктів Дніпропетровської області є одним з найбільш значущих чинників негативного впливу на стан навколишнього середовища через низький відсоток оброблення, який переважно пов'язаний із недосконалим законодавством та застарілим обладнанням очисних споруд, яке призводить до утворення значних об'ємів осадів. Після зброджування або механічного зневоднення осади стічних вод і надлишкового мулу з вологістю не більше 80% здебільшого складаються (депонуються) на спеціальних мулових картах і/або накопичувачах, оскільки обробляється лише 3-5%. Подібна утилізація осаду призводить не тільки до значних витрат земельних ресурсів, а й до збільшення

забруднення ґрунтів і підземних вод токсичними компонентами, що входять до складу осадів. Їх належна обробка та утилізація є важливими для запобігання забрудненню довкілля та загроз для здоров'я людей.

Вкрай низький рівень охоплення системами централізованого водовідведення, очищення та знезараження стічних вод населених пунктів Дніпропетровської області призводить до забруднення ґрунтів та водоносних горизонтів. Однією з причин незадовільного екологічного та санітарного стану ґрунтів, поверхневих, а також підземних вод є тривале забруднення їх неочищеними або недостатньо очищеними зворотними водами каналізаційних і очисних споруд, ефективність роботи яких є вагомим чинником екологічної та епідемічної безпеки населення. Більшість очисних споруд каналізації в містах і селищах перебувають у незадовільному санітарно-технічному стані, а переважна більшість населених пунктів взагалі не забезпечені централізованою системою каналізації.

Неякісне очищення стічних вод, не застосування сучасних технологій та відповідного обладнання призводить до потрапляння неочищених стоків до р. Дніпро та створює загрозу забруднення поверхневих вод.

Таблиця 2.2.7.5.1.

ПОКАЗНИКИ УТВОРЕННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЇ ОСАДІВ СТІЧНИХ ВОД (ОСВ) В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗА ПЕРІОД 2015-2024 РР.

Рік	Утворено, тис. т	Утилізовано, тис. т.	Видалено в спеціально відведені місця, тис. т.
2015	67129,7	0,1	12,2
2016	66691,5	0,1	11,1
2017	66176,1	0,1	Нема даних
2018	66320,9	0,1	14,2
2019	65917,5	0,1	15,6
2020	65384,2	0,1	15,2
2021	65633,8	0,1	15,1
2022	47574,6	0,1	12,1

2023	45893,8	0,1	13,9
2024	67124,0	0,1	13,2

Джерело: Головне управління статистики у Дніпропетровській області, Регіональний план управління відходами в Дніпропетровській області до 2030 р. Та дані, отримані розрахунковим методом

Оскільки фактичні дані щодо утворення осаду стічних вод від комунальних очисних споруд є неповними, потенційна кількість осаду та прогнозні значення щодо його утворення до 2035 року були розраховані на основі експертних оцінок та рекомендацій науковців.

Показники щодо оцінки потенціалу утворення осадів стічних вод в містах та районах області наведено в Таблиці 2.2.7.5.2.

Згідно з проведеними розрахунками та оцінками, потенційний обсяг утворення осадів комунальних стічних вод перевищує офіційні статистичні дані в 4-5 разів. З одного боку, це може бути обумовлено тим фактом, що частина комунальних стоків потрапляє на промислові очисні споруди, що унеможлиблює чітке відокремлення осадів. В свою чергу, підвищене забруднення змішаного осаду стічних вод майже унеможлиблює його подальше використання або безпечну утилізацію.

Таблиця 2.2.7.5.2.

ОЦІНКА ПОТЕНЦІЙНОГО УТВОРЕННЯ ОСАДІВ СТІЧНИХ ВОД В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Рік	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Тонн/рік	67127	65582	65072	64422	63864	63064	62931	62617	62456	61992	61640
В % до 2025 р.	100,0	97,0	96,9	96,0	95,1	94,0	93,8	93,3	93,0	92,4	91,8

Джерело: Головне статистичне управління Дніпропетровської області, Регіональний план управління відходами Дніпропетровської області до 2030 р., матеріали, отримані розрахунковими методами

Система управління осадами стічних вод

Основним нормативним документом, що регламентує використання осаду стічних вод є «Порядок повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин», затверджений Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 12 грудня 2018 року №341 (із змінами).

Згідно з ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» осади, що утворюються в процесі очищення стічних вод, мають проходити обробку, яка забезпечує їх повторне використання, раціональне використання території, захист ґрунту, ґрунтових вод й атмосфери, можливість утилізації біогазу (для населених пунктів з навантаженням понад 300 000,0 еквівалентних жителів).

Осади стічних вод, що використовуються для удобрення, повинні відповідати вимогам ДСТУ 7369:2013 та мати позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Осади стічних вод, які пройшли необхідні технологічні стадії обробки, можуть використовуватися:

- для удобрення ґрунтів відповідно до Закону України «Про охорону земель» з урахуванням обмежень та особливостей, визначених ст. 39;
- як альтернативний вид палива відповідно до Закону України «Про альтернативні джерела енергії».

При підготовці осадів для утилізації з метою удобрення ґрунтів та використання як альтернативного виду палива впровадження технологічних стадій знезараження та сушки осадів є обов'язковим.

Дослідження та попередні розробки, виконані науково-дослідними установами: Криворізьким відділом проблем екології та розробки рудних сховищ НАН України, Криворізьким технічним університетом, ЗАТ «УкрНДІпрогрес», ТОВ «Наука», дозволили зробити висновки щодо поживних властивостей осадів

стічних вод (ОСВ) та можливості і доцільності їх використання для біологічної рекультивациі порушених гірничодобувною діяльністю земель Кривбасу.

Підставою використання ОСВ є Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Порядок повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, затверджений наказом Мінрегіону від 12.12.2018 р. №341, згідно якого ОСВ, які пройшли необхідні технологічні стадії обробки, можуть використовуватися для удобрення ґрунтів на підставі дозволу на повторне використання осаду, виданого підприємством централізованого водовідведення, на каналізаційних очисних спорудах якого підготовлено ОСВ для повторного використання, та за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій зазначених в ДСТУ 7369:2013 «Стічні води. Вимоги до стічних вод і їхніх осадів для зрошування та удобрення».

Система управління осадами здійснюється підприємствами на загальних засадах управління промисловими відходами в рамках технологічного регламенту та Директиви Ради 91/271/ЄС «Про очистку міських стічних вод».

Інфраструктура оброблення осадів стічних вод

На території Дніпропетровської області наявні суб'єкти господарювання, що здійснюють оброблення та перероблення осадів комунальних очисних споруд. Перелік підприємств оброблення осадів стічних вод наведено нижче:

- КП «Дніпроводоканал»: Знезаражується стічна вода після очищення. Використання знезаражуючих речовин для осаду не передбачено.

На очисні споруди станцій аерації поступають комунальні стічні води а також промислові стічні води, які за складом близькі до господарсько-побутових.

- КВП «Міськводоканал» м. Кам'янське: Компости з осадів стічних вод тимчасово розміщуються на мулових майданчиках підприємства.

На комплекс з експлуатації очисних споруд каналізації на очистку надходять стічні води від житлового фонду і виробничих господарсько- побутових підприємств та організацій.

- КП «Нікопольське ВУВКГ»: Осад зберігається на складських мулових майданчиках, використання знезаражуючих речовин для осаду не

передбачено. Комунальні стічні води, а також промислові або агропромислові.

- КП «Новомосковськ водоканал»: Осади висушуються та накопичуються на мулових майданчиках, використання знезаражуючих речовин для осаду не передбачено.

На очисні споруди м. Самар поступають комунальні стічні води, а також частково близькі за складом до господарсько побутових промислових стічних вод.

- КП «Кривбасводоканал»: Знезараження осадів здійснюється на станції аерації за допомогою хлору. Далі осади утилізуються на полях компостування.

Комунальні стічні води, а також промислові або агропромислові стічні води.

- КП «Павлоградське ВУВКГ»: Зберігається на території очисних споруд (паспорт MBV №133/15 від 29.05.2015р.)

Комунальні стічні води, а також промислові або агропромислові стічні води.

Найбільші обсяги осадів обробляються КП «Кривбасводоканал». В результаті експлуатації 5 комплексів каналізаційних очисних споруд КП «Кривбасводоканал» утворюються ОСВ, які підлягають обробці згідно Технологічного регламенту каналізаційних очисних споруд та системи обробки осадів, Технологічного регламенту виробництва добрив з осадів стічних вод на Центральних очисних спорудах м. Кривий Ріг, розробленого інститутом «Укркомун-НДІпрогрес». Впроваджені технології підготовки ОСВ дозволяють не тільки знезаразити осади, а й забезпечити їх стійкість до загнивання. ОСВ контролюються на всіх етапах підготовки відомчою хіміко-бактеріологічною лабораторією підприємства, що має відповідну галузь атестації.

До складу КП «Дніпроводоканал» входять наступні очисні споруди: Центральна станція аерації; Лівобережна станція аерації; Південна станція аерації. За основу у технологічній схемі водовідведення на очисних спорудах КП «Дніпроводоканал» прийнята двоступенева схема очищення стоків (механічна та біологічна), а на Лівобережних очисних спорудах – ще й доочищення.

Проблеми та загрози

- Відсутність програмних та інших нормативно-правових актів управління осадами стічних вод.

- Негативний вплив на природні ресурси, що зумовлює забруднення спрямованих на вирішення проблеми компонентів довкілля.
- Проблеми з технічним забезпеченням управління осадами стічних вод що зумовлює нераціональне використання земельних ресурсів, втрату ресурсного потенціалу
- Нормативно-правова база процесів оброблення відходів стічних вод потребує розробки та приведення у відповідність до стандартів ЄС.
- Відсутня система управління осадами управління осадами стічних вод промисловості, що може бути використаний для енергоефективних технологій.
- Відсутність єдиної інформаційно-аналітичної системи обліку та моніторингу утворення та оброблення осадів комунальних стічних вод. Ситуація погіршується тим, що на окремих очисних спорудах обробляються одночасно комунальні та промислові або агропромислові стічні води.
- Відсутні дані про кількість та структуру утворених осадів стічних вод та їх класифікацію і технології складування. Неможливість прогнозування параметрів системи управління через відсутність або недостатню якість достовірних фактичних даних.
- Відсутні передумови створення стабільної і розгалуженої системи збирання та оброблення осадів стічних вод.
- Відсутні організаційно-економічні механізми забезпечення збирання та залучення осадів стічних вод в якості органічних добрив, енергетичної сировини тощо.
- Відсутність системи використання осадів стічних вод через низьку інвестиційну привабливість цієї сфери.
- Неможливість розробити та визначити пріоритети для необхідних інвестиційних потреб.
- Відсутність потужностей з рециклінгу та оброблення осадів стічних вод

Неможливість ефективного планування розвитку альтернативної енергетики в регіоні, а також розвитку допоміжних виробництв з переробки відходів, зокрема з використанням осадів стічних вод.

2.3. Аналіз земельних ресурсів

Територія Дніпропетровської області займає 3192,3 тис. га з яких найбільшу питому вагу займають сільськогосподарські угіддя – 78,7 % (2513,2 тис. га), що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель. Решту території займають: ліси і інші лісовкриті площі – 187,4 тис. га, забудовані землі – 52,5 тис. га, відкриті заболочені землі – 25,4 тис. га, відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом – 4,8 тис. га. Усього земель (суші) – 3039,7 тис. га, води – 152,6 тис. га.

Оскільки Дніпропетровська область є основним промисловим регіоном України, то значна частина її території зайнята під розміщення місць видалення промислових відходів, реєстр яких приведено в додатку 2.3.1. (Реєстр місць видалення відходів у Дніпропетровській області). На даний момент в реєстрі містяться відомості про 168 об'єктів, на яких здійснюється накопичення відходів загальною площею 158244 га, що становить 4,96% території області.. До органів Державної служби статистики України надходить інформація про 149 наявних на території області спеціально відведених місць та об'єктів видалення відходів.

Найбільші спеціально відведені місця та об'єкти видалення промислових відходів:

1. АТ «Дніпроважмаш» - 98 га
2. ВСП «Шахтоуправління «Дніпровське» шахта «Сташкова» проммайданчик №1- 400 га
3. ВСП «Шахтоуправління «Першотравенське» шахта «Ювілейна» проммайданчик №1- 286га
4. ВСП «Шахтоуправління «Тернівське» шахта «Західно-донбаська» проммайданчик № - 29900 га
5. ВСП «Першотравенське», ш. Степова, блок №2 - 287 га
6. ВСП «Першотравенське», ш. Степова, блок №1 - 234 га
7. Ш.Дніпровська, проммайданчик № 3 - 256 га
8. Ш.Тернівська - 130 га
9. АТ «Нікопольський завод феросплавів» - 172 га
10. ПрАТ «Інгулецький гірничо- збагачувальний комбінат» - 1962 га
11. АТ «Марганецький гірничо- збагачувальний комбінат» -12308 га

12. АТ "Покровський гірничо- збагачувальний комбінат" - 13187 га
13. ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» - 22909 га
14. АТ «Південний гірничо- збагачувальний комбінат» - 23632 га
15. ПрАТ «Північний гірничо- збагачувальний комбінат» - 36050 га
16. ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат» - 327 га
17. ПрАТ «Новопавлівський гранітний кар'єр» - 240 га
18. ПрАТ «Новомосковський завод мінводи» Інформація недостовірна
19. ТОВ «Надежда Л» - 10 га
20. ПрАТ «Дніпровський крохмалепатоковий комбінат» - 10 га
21. ПАТ «Акціонерна компанія «Комбінат «Придніпровський» -10 га
22. Царичанський молочний цех - 1 га
23. ПАТ «Акціонерна компанія «Комбінат «Придніпровський» Васильківський сирцех - 12 га
24. ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» - 1017 га
25. ПрАТ «Дніпровський металургійний завод» - 31 га
26. ПрАТ «Южжокс» - 180 га
27. ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод» - 104 га
28. ПАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» - 220 га
29. АТ «Інтерпайп Новомосковський трубний завод» - 41 га
30. АТ «Дніпроазот» - 306 га
31. ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» - 2 га
32. ТОВ «Восток-руда» - 2300 га
33. ПрАТ «Оріль-лідер» - 15 га
34. ПАТ «Арселорміттал Кривий Ріг» - 21615 га
35. ТОВ «Кварцит ДМ» - 144 га
36. ДП «Смоли» - 14 га
37. ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» - 35 га
38. ТОВ «Гарант-Агро» Інформація недостовірна
39. ПрАТ «Енергоресурси» - 24 га

- 40. Відокремлений структурний підрозділ ТОВ «Об'єднання Новомиколаївський кар'єр» - 41 га
- 41. ПрАТ «Хімдивізіон» - 1 га
- 42. Відокремлений підрозділ «Придніпровська теплова електрична станція» АТ «ДТЕК Дніпроенерго» - 4517 га
- 43. Відокремлений підрозділ «Криворізька теплова електрична станція» АТ «ДТЕК Дніпроенерго» - 4293 га
- 44. Філія «Центральна збагачувальна фабрика Павлоградська» ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» - 1868 га
- 45. ТОВ «Інноваційні екотехнології України» - 294 га
- 46. Структурний підрозділ ТОВ «Проско» - 490 га

Значні площі на території області зайняті відвалами, шламосвалищами та хвостозвалищами та іншими ділянками, зайнятими шлаками, золою, ставками-відстійниками, розкритими породами тощо.

Нижче наведено перелік найбільших з них:

- 1) Відвали № 2, 3 відходів розробки кар'єрів руди залізної ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- 2) Хвостосховище «Об'єднане. Четверта карта» ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- 3) Хвостосховище «Миролюбівське ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- 4) Відвал «Степовий» відходів розробки кар'єрів руди залізної ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- 5) Відвали шлаків сталеплавильного виробництва ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- 6) Відвали шлаків доменного виробництва ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;
- 7) Породний відвал ВСП «Шахтоуправління Дніпровське» Шахта Дніпровська ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»;
- 8) Відвал «Дальній» відходів розробки кар'єрів руди залізної ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;

- 9) Шламосховище Чкаловської збагачувальної фабрики ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 10) Шламосховище в урочищі «Криві луки» ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 11) Шламосховище «Сухий Чортомлик» ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 12) Відвали «Лівобережні» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 13) Відвали «Правобережні» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 14) Хвостосховище «Войково» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 15) Хвостосховище «Об'єднане. Перша карта» ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 16) Ставок-відстійник шахтних вод в б. Косьмінна, ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»;
- 17) Хвостосховище б. Морозова ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 18) Шламосховище Центральної збагачувальної фабрики у заплаві р. Томаківка ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 19) Хвостосховище ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 20) Відвал розкривних порід № 2 ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 21) Відвал розкривних порід «Південно-західний» Глеюватського кар'єру ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 22) Золовідвал Придніпровської ТЕС в балці Західна;
- 23) Хвостосховище у б. Велика Лозуватка ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 24) Відвал розкривних порід «Ганнівський» ПАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»;

- 25) Хвостосховище у б. Петриковка ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 26) Відвал розкривних порід «Першотравневий» ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 27) Породний відвал «Шахта «Західно-Донбаська» ВСП «ШУ Тернівське» ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» шахта «Західно-Донбаська»;
- 28) Золошлаковідвал ДТЕК Криворізька ТЕС ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»;
- 29) Шлаковий відвал ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат»;
- 30) Хвостосховище «Центральне» ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» та інші.

Загальна площа полігонів побутових відходів в області становить 876,66 га, що складає лише 0,03% території області

Загальна кількість полігонів та звалищ у Дніпропетровській області становить 228, з них перевантажених – 18 (4,0 га), тих, що не відповідають нормам екобезпеки – 139 одиниць (площа 172,98).

Повний перелік полігонів та сміттєзвалищ ТПВ, що розміщені на території Дніпропетровської області приведений на сайті Мінрегіону у «Додатку Полігони ТПВ Дніпропетровської області» (<https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/terretory/informatsiya-shhodo-poligoniv-zvalishh-pobutovih-vidhodiv-v-ukrayini/>).

Перелік полігонів, що відповідають вимогам ДБН:

Кількість закритих полігонів та сміттєзвалищ – 9, площею 59,34 га.

Потреба у паспортизації полігонів – 150,

Кількість несанкціонованих звалищ 1825 одиниць, площею 109,34 га, орієнтовна кількість ТПВ – 0,1437 млн м³

Прбутові відходи з м. Дніпра приймає 1 полігон – Комплекс раціонального використання і зберігання побутових відходів «Правобережний» КП «Еко Дніпро» Дніпровської міської ради, який введено в експлуатацію з листопада 2012 року.

Площа земельної ділянки зазначеного полігону становить 131,5 га.

Таблиця 2.3.1. Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2025)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (район)	Кількість непаспортизованих х МВВ, од.	Кількість паспортизованих МВВ, од.*	Кількість паспортизованих В цьому році МВВ, од.*
1	Дніпровський	0	5	0
2	Кам'янський	8	3	0
3	Криворізький	89	44	2
4	Нікопольський	6	23	0
5	Самарівський	3	0	0
6	Павлоградський	0	3	0
7	Синельниківський	44	0	0
	УСЬОГО	150	78	2

* за даними міськвиконкомів та райдержадміністрацій Дніпропетровської області. З набранням чинності Закон України “Про управління відходами”, статтею 25 якого визначено повноваження обласних державних адміністрацій, затвердження паспортів місць видалення відходів та ведення реєстру місць видалення відходів не відносяться до їх повноважень. постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 № 1279 затверджено Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, як

Під розміщення об'єктів управління відходами Дніпропетровської області можуть бути використані земельні ділянки, які зараз використовуються під сміттєзвалищами та полігонами побутовими відходами. На базі існуючих полігонів побутових відходів та сміттєзвалищ можливе створення та розширення нових полігонів для захоронення ПВ, за умови визначення їхнього рівня завантаженості та проведення модернізації згідно з екологічними вимогами.

Проблеми та загрози

Недостатня кількість паспортизованих місць видалення відходів (полігонів), що є досить частим явищем в районах Дніпропетровської області, призводить до утворення стихійних звалищ. В свою чергу, відсутність доступу до послуги зі збирання побутових відходів призводить до «самостійного» видалення відходів мешканцями або у місця несанкціонованого розміщення відходів, або шляхом спалення, що спричиняє забруднення навколишнього середовища та несе загрозу здоров'ю населення.

Для зміни даних тенденцій необхідна зміна ставлення до питання управління відходами, як з боку населення, так і з боку влади. Необхідне сприяння розвитку інфраструктури управління відходами, контроль за виконанням законодавства

про несанкціоноване розміщення відходів та укладання договорів на послуги з управління побутовими відходами.

Важливим етапом є проведення просвітницьких заходів серед населення. Найкращий спосіб зміни поведінки людей – через освіту дітей та молоді.

У Національній стратегії управління відходами визначено принцип ієрархії управління відходами. Відповідно до нього, першочерговими заходами є попередження утворення відходів та зменшення їх кількості. Наступним є організація роздільного збору твердих побутових відходів із подальшою переробкою та утилізація із відновленням енергії.

У Дніпропетровській області, як і по всій Україні, в даний час домінуючим методом є найменш прийнятний варіант ієрархії – видалення відходів на полігони побутових відходів. Також спостерігається низький рівень розвитку інфраструктури управління побутовими відходами - сміттєперевантажувальні станції та потужності з переробки відходів відсутні.

Сфера управління побутовими відходами у Дніпропетровській області має великий потенціал, також інтерес до неї з боку учасників ринку зростає. Водночас потік інвестицій залишається незначним. Основних причин є кілька, найвагоміші з них – це складнощі в забезпеченні достатнього фінансування як гарантії повернення інвестицій, розмір тарифів, а також відсутність економічних стимулів розвитку оброблення відходів.

Дніпропетровська обласна державна адміністрація здійснює заходи, запропоновані в екологічній стратегії та програмі, але також стикається з деякими проблемами, які перешкоджають плавній реалізації цих заходів. Однією з таких проблем є забезпечення фінансових ресурсів для реалізації, наприклад для будівництва об'єктів управління відходами.

Адміністративними бар'єрами також є відсутність чіткого розподілу відповідальності, недосконалість механізмів ДПП, нестача достовірних даних щодо відходів, необхідних для ухвалення ефективних рішень, а також проблеми технічного регулювання галузі та екологічного моніторингу.

Основні заходи, які потребують вирішення:

- Збір та надання доступу до надійної інформації про обсяги та склад побутових відходів, що утворюються в кожному населеному пункті області;

- Оцінка умов навколишнього середовища для розміщення об'єктів оброблення побутових відходів;
- Налагодження комунікації між державними структурами та їх злагоджена робота;
- Залучення приватного сектору до роздільного збирання, сортування та відновлення вторинної сировини, а також підвищення якості комунальних послуг.

Комплексний підхід до управління побутовими відходами у населених пунктах, створення місцевих планів управління відходами, інфраструктури для переробки відходів та регіональних полігонів для розміщення побутових основними засобами покращення існуючої ситуації, зменшення негативного впливу на довкілля та небезпеки для здоров'я населення.

2.4. SWOT-АНАЛІЗ системи управління відходами

З метою більш детального визначення та унаочнення переліку факторів, які можуть чинити вплив на розробку, затвердження та подальшу реалізацію РПУВ, був проведений SWOT аналіз. Він є відправною точкою та своєрідною основою при підготовці стратегічних документів. Даний аналіз дозволяє відокремити зовнішні і внутрішні чинники та розділити їх на позитивні і негативні. SWOT аналіз являє собою аббревіатуру, що у перекладі з англійської мови у контексті розробки та впровадження РПУВ

означатиме наступне:

- Внутрішні чинники (обласний рівень)
  - сильні сторони регіону (**S**trengths)
  - слабкі сторони регіону (**W**eaknesses)
- Зовнішні чинники (державний і транскордонний рівень)
  - можливості розвитку галузі управління відходами (**O**pportunities)
  - загрози розвитку галузі управління відходами (**T**hreats)

Результати проведеного SWOT-аналізу галузі управління відходами у Дніпропетровській області - дані про внутрішні сильні та слабкі сторони, зовнішні

можливості та загрози при реалізації регіонального плану управління відходами наведені в Таблиці 2.4.1.

Таблиця 2.4.1. SWOT-аналіз у галузі управління відходами Дніпропетровської області

Сильні сторони	Слабкі сторони
Сильні сторони (Strengths) 1. Розвинена транспортна мережа у області 2. Розвиток співпраці з внутрішніми інвесторами 3. Зацікавленість керівництва області у розвитку системи управління відходами 4. Можливість отримання додаткових доходів у місцеві бюджети 5. Розвинена промисловість, що може бути базою для розвитку інфраструктури оброблення та видалення відходів 6. Можливість використання відходів для отримання «зеленої» енергії 7. Наявність діючих регіональних програм та планів управління відходами	Слабкі сторони (Weaknesses) 1. Нестача статистичних даних щодо стану галузі, відсутність системного збору та аналізу інформації 2. Відсутність належної системи обліку та реєстрації показників, що характеризують стан сфери управління відходами 3. Слабкий контроль у сфері управління відходами, непрозорість діяльності 4. Відсутність чіткого бачення щодо вирішення проблеми збору та оброблення відходів 5. Відсутність достатньої кількості кваліфікованого кадрового складу 6. Відсутність мотивації до роздільного збору та правильного оброблення ПВ 7. Низька рентабельність діяльності суб'єктів господарювання 8. Недостатньо розвинена галузева інфраструктура 9. Недостатнє охоплення території послугами з вивезення відходів 10. Перебування значної частини ринку управління відходами в «тіньовому секторі» економіки 11. Невідповідність об'єктів управління відходами вимогам безпеки, перевантаженість місць видалення відходів 12. Низький рівень міжмуніципального та міжрегіонального співробітництва 13. Несфокусованість місцевої політики на питаннях екологічної безпеки в ЖКГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості (Opportunities) 1. Область є лідером по виробництву відходів на душу населення 2. Доступ до грантових та кредитних коштів МФО на розвиток інфраструктури МФО, співпраця із закордонними інвесторами 3. Підвищення екологічної свідомості населення 4. Значний потенціал оброблення та повторного використання відходів 5. Поява інноваційних технологій і обладнання для оброблення відходів 6. Створення нових робочих місць 7. Забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних та екологічних нормативів в населених пунктах 8. Потенціал розвитку бізнесу з переробки вторинної сировини	Загрози (Threats) 1. Низький рівень свідомості населення та підприємств щодо оброблення ПВ, неготовність оплачувати послуги та відсутність відповідальності 2. Слабке фінансування програм і проектів у сфері управління відходами 3. Прогалини законодавчого регулювання галузі, відсутність дієвого механізму реалізації законодавчих положень 4. Відсутність єдиного центру, який би координував вирішення питань у системі управління відходами 5. Ефект «чужого сміття», соціальне несприйняття при визначенні місць розташування регіональних об'єктів управління відходами
9. Наявна інфраструктура оброблення відходів	6. Низький рівень оброблення (перероблення) відходів
10. Наявність паспортизованих місць видалення відходів (МВВ) 11. Запровадження технологій видобування біогазу	7. Недосконала система управління небезпечними відходами

Розділ III. ПЛАНУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ РЕГІОНУ

Планування управління відходами Дніпропетровської області проведено з врахуванням цілей та цільових показників визначених в законодавчих та нормативно-правових документах, документах державного планування в сфері управління відходами загальнодержавного та регіонального рівнів, Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, Національного плану управління відходами до 2033 року, Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року, з врахуванням поточного стану управління відходами в громаді.

3.1 Цілі та цільові показники

Цілі регіонального плану управління відходами Дніпропетровської області до 2034 року та його цільові показники визначено на основі проведено аналізу поточного стану системи управління відходами в Дніпропетровській області і, відповідно до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, Національного плану управління відходами до 2033 року, Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року та Закону України «Про управління відходами».

Визначення цільових показників регіональним планом проведено із застосуванням принципу локалізації цільових показників та Національного і Регіонального планів рівня, тобто перенесено їх значення на обласний рівень за часовими періодами, що збігаються із встановленими Національним планом управління відходами.

Цільові показники з управління побутовими відходами визначені у відповідності із п.1 Статті 37 Законом України «Про управління відходами».

Окремі цільові показники, встановлені регіональним планом управління відходами до 2030 р., скориговані на підставі обґрунтування, наведеного в новому варіанті регіонального плану.

Визначення цілей та встановлення цільових показників здійснено в контексті розвитку інституційної структури системи управління відходами Дніпропетровської області та управління потоками відходів.

Законодавчо визначені цільові показники з управління побутовими відходами

Законом України «Про управління відходами» (пункт 1 Стаття 37) для органів місцевого самоврядування встановлюються такі цільові показники щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів:

- до 2025 року - не менше 10 % їх маси;
- до 2030 року - не менше 20 % їх маси;
- до 2035 року - не менше 25 % їх маси;
- до 2040 року - не менше 35 % їх маси.

Інші цільові показники, які відсутні у законодавстві України, ґрунтуються на досвіді інших європейських країн з урахуванням вимог директив ЄС.

Цільові показники встановлені Національним планом управління відходами до 2033 року:

1) до 2033 року обсяг захоронення побутових відходів необхідно зменшити на 30 відсотків їх загального обсягу побутових відходів.

Показник допомагає поступово наблизитися до цільового показника Директиви Європейського Парламенту та Ради 2018/850/ЄС від 30 травня 2018 р. про внесення змін до Директиви Ради 1999/31/ЄС, що додає цільовий показник щодо зменшення видалення побутових відходів на полігонах до 10 відсотків до 2035 року.

2) Підготовка до повторного використання, рециклінгу та інше відновлення матеріалів, включаючи операції із зворотного заповнення з використанням відходів на заміщення інших матеріалів, відходів будівництва та знесення, що не є небезпечними, за винятком природних матеріалів, визначених в Національному переліку відходів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 р. № 1102 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 97, ст. 5820), за кодом 17 05 04 (вид відходів: ґрунт та каміння інші, ніж зазначені за кодом 17 05 03), повинні бути збільшені мінімум до 70 відсотків.

З метою реалізації Національного плану до 2033 року визначено такі пріоритетні цілі:

ціль 1 — удосконалення та наближення національного законодавства до вимог законодавства ЄС на виконання положень Угоди про асоціацію у сфері управління відходами;

ціль 2 — впровадження економічних інструментів для удосконалення сфери управління відходами;

ціль 3 — удосконалення інституційної структури та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами;

ціль 4 — реформування системи інформаційного забезпечення у сфері управління відходами;

ціль 5 — забезпечення розбудови та модернізації інфраструктури управління відходами;

ціль 6 — підвищення обізнаності населення щодо управління відходами.

Досягнення цілей запропоновано здійснити шляхом: вдосконалення законодавчої бази, зокрема:

- розроблення нормативно-правових актів;
- удосконалення дозвільної та ліцензійної системи;
- розроблення, удосконалення та впровадження технічних вимог у сфері управління відходами (зокрема на продукцію, після використання якої утворюються відходи);
- розроблення планів управління відходами на регіональному та місцевому рівні, а також на рівні підприємств, установ та організацій;
- впровадження найкращих доступних методів і технологій управління відходами; впровадження економічних та інших інструментів для досягнення цільових показників управління відходами, зокрема:
- встановлення механізму повного покриття витрат згідно з принципом “забруднювач платить” та принципом розширеної відповідальності виробника;
- стимулювання запобігання та зведення до мінімуму утворення відходів, повторне використання, відновлення, зокрема рециклінг відходів;
- будівництво інфраструктури управління відходами та впровадження інноваційних технологій, що передбачає для кожного потоку відходів розроблення заходів із управління відходами згідно із п’ятирівневою ієрархією відходів та створення інфраструктури збирання, зберігання, відновлення та видалення побутових відходів на основі регіонального (кластерного) підходу;
- підвищення обізнаності про управління відходами;
- здійснення постійного моніторингу та оцінювання ефективності Національного плану.

У результаті реалізації Національного плану передбачається досягнути таких кількісних і якісних показників:

- підвищення рівня підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів не менше 10 відсотків їх маси до 2025 року, 20 відсотків — до 2030 року;

- збільшення до 85 відсотків охоплення послугою з управління побутовими відходами до 2033 року;
- впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання побутових відходів із щорічним збільшенням на 10 відсотків охоплення населення починаючи з другого року дії місцевих планів управління відходами;
- організація компостування зелених відходів з громадських парків та садів до 2030 року для всіх населених пунктів з населенням понад 100 тис. мешканців (ціль не встановлює обмеження щодо впровадження компостування в інших менших населених пунктах);
- створення загальнонаціональної мережі регіональних полігонів для видалення побутових відходів до 2033 року (необхідно 146 полігонів);
- підвищення рівня підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого відновлення матеріалів, відходів будівництва та знесення, що не є небезпечними щонайменше до 70 відсотків за масою до 2033 року.

Також на сьогодні є чинним Порядок управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків затверджено постановою КМУ від 27.09.2022 №1073, однак цільові показники в цьому документі відсутні. РПУВ передбачається реалізація заходів у сфері управління відходами будівництва, знесення та відходами руйнувань.

Для всіх суб'єктів господарювання - виробників, імпортерів мастил (олив), переробників відпрацьованих мастил (олив) та споживачів мастил (олив) встановлюються норми збирання відпрацьованих мастил (олив), зокрема на 2015-2019 роки – 40% загального обсягу мастил (олив) та поступове збільшення такого показника до 70% загального обсягу мастил (олив) у 2030-2035 роках.

Зазначимо, щодо більшості типів відходів національним планом не визначено цільових показників оскільки не прийнято базових законів та підзаконних актів, тому забезпечити їх встановлення у МПУВ немає змоги.

Також у зв'язку зі змінами підходів до моніторингу та обліку, які зумовлені децентралізаційними процесами та інструментарними змінами законодавчого характеру, цільові показники потребують обґрунтувань на основі моніторингу на всіх рівнях від національного до локального.

Цільові показники наведено для таких видів відходів, які вже передбачені в законодавстві України та визначені директивами ЄС.

Основними цілями регіонального плану управління відходами Дніпропетровської області до 2034 р. є:

- 1) запровадження і дотримання ієрархії управління відходами на території області;
- 2) удосконалення системи управління відходами на території області, забезпечення її узгодженості з національною системою управління відходами;
- 3) здійснення заходів управління відходами відповідно нормативно-правових вимог;
- 4) запровадження інструментів управління відходами відповідно до вимог чинного законодавства.

Для визначення та моніторингу досягнення цілей регіонального плану управління відходами Дніпропетровської області до 2034 р встановлено відповідні цільові показники, в тому числі щодо збирання, підготовки до повторного використання та рециклінгу або іншого відновлення відходів, які враховують:

- законодавчо визначені цільові показники з управління побутовими відходами;
- цільові показники Національного плану управління відходами до 2033 року;
- результати аналізу існуючої системи управління відходами у Дніпропетровській області до 2034 р

Метою РПУВ у Дніпропетровській області є захист здоров'я населення та мінімізація негативного впливу відходів на навколишнє природнє середовище. Мета буде досягнута шляхом:

- Дотримання ієрархії управління відходами;
- Посилення регулювання та контролю в секторі управління відходами;
- Створення інтегрованої системи управління відходами як для побутових, так і для інших потоків відходів.

Розроблено цільові показники для моніторингу виконання загальної мети РПУВ у Дніпропетровській області. Цільові показники враховують показники, визначені в «Національній стратегії управління відходами в Україні до 2030 року» та «Національному плані управління відходами до 2033 року», а також результати SWOT-аналізу діючої системи управління відходами в області.

Основними пріоритетами для досягнення цілей та цільових показників РПУВ Дніпропетровської області є:

- підвищення рівня використання відходів як вторинної сировини, їх оброблення з метою максимального вилучення корисних компонентів та безпечного видалення;
- мінімалізації утворення відходів шляхом впровадження маловідходних технологій і виробництв;

- зменшення та запобігання ризикам негативного впливу відходів на довкілля та здоров'я населення;
- підвищення ефективності управління відходами, виконання вимог чинного законодавства та поліпшення економічного механізму системи управління відходами.

Цільові показники управління з відходами для Дніпропетровської області представлені в Таблиці 3.1.1., а цільові показники НПУВ, прийнятні для РПУВ - у Таблиці 3.1.2..

Таблиця 3.1.1. Цілі та цільові показники РПУВ

№	Цілі	Цільові показники	Рівень цільового показника*	Фактичне значення** 2025	Значення цільових показників				
					2026	2027	2028	2029	2031-2034
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Інституційна структура системи управління відходами								
1.1	Вдосконалення інституційної структури управління відходами	Забезпечено функціонування процесу моніторингу реалізації РПУВ	-	По два засідання робочої групи на рік					
1.2		Погодження місцевих планів управління відходами, відсотків	-	0	30	60	90	100	100
1.3	Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами	Підвищено кваліфікацію та прийнято участь у тренінгах/семінарах/курсах з управління відходами для працівників ОМС, суб'єктів господарювання та представників громадських організацій	-	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік

1.4		Організовано та проведено круглі столи, тренінги, семінари для ОМС, підприємств, організацій, установ з питань управління відходами	-	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік
1.5		Розроблено/реалізовано проектних ініціатив з питань управління відходами	-	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік
1.6.	Проведення інформаційної діяльності для підвищення обізнаності населення щодо управління відходами та сталого споживання	Проведено навчальні заходи щодо управління відходами у навчальних закладах	-	8 заходів на рік	8 заходів на рік	8 заходів на рік	8 заходів на рік	8 заходів на рік	8 заходів на рік
1.7		Розроблено та поширено довідково-інформаційні матеріали з питань управління відходами та сталого споживання	-	1-2 випуски на рік	1-2 випуски на рік	1-2 випуски на рік	1-2 випуски на рік	1-2 випуски на рік	1-2 випуски на рік
1.8		Проведено інформаційні компанії/соціологічні опитування населення з питань управління відходами	-	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік	1 захід на рік
1.9		Проведено телекомунікаційні заходи для населення	-	2 заходи на рік	2 заходи на рік	2 заходи на рік	2 заходи на рік	2 заходи на рік	2 заходи на рік
2	Управління побутовими відходами								

2.1	Створення інфраструктури для роздільного збирання побутових відходів	Створено (побудовано) регіональні об'єкти (комплекси) оброблення побутових відходів	-	0	0	2	5	7	7
2.2		Створено (побудовано) регіональні полігони побутових відходів	-	0	1	2	4	7	7
2.3		Створено (побудовано) потужності з компостування біовідходів	-	4	7	11	15	20	28
2.4		Встановлено сортувальні станції/лінії одиниць	0	4	7	11	15	20	28
2.5		Закрито та рекультивовано недіючі полігони побутових відходів, в %	0	0	10	20	40	60	70
2.6	Забезпечення умов ефективного функціонування системи управління побутовими відходами	Охоплено послугою управління побутовими відходами, % від загальної кількості населення	100,0	80	80	85	90	95	100
2.7		Запроваджено роздільне збирання побутових відходів, % від загальної кількості населення	19,6	10,0	25,0	40	60,0	80,0	100,0
2.8	Підготовка до повторного використання відходів	Запроваджено роздільне збирання відходів, які придатні для повторного використання та перероблення, в %	0	10	15	25	40	80	100

2.9		Утворення центрів із приймання/збирання відходів та їх ремонту з метою повторного використання (у складі пункту роздільного збирання відходів), одиниць	-	-	2	3	5	7	7
2.10		Збільшено обсяг побутових відходів, що спрямовуються на повторне використання, відсотків	16,0	5,0	10,0	15,0	15,0	16,0	16,0
2.11	Збільшення частки відновлення відходів	Збільшено обсяг зібраних побутових відходів, що спрямовуються на підготовку до повторного використання та рециклінгу, відсотків	Закон України «Про управління відходами»	5,0	10,0	15,0	15,0	16,0	16,0
2.12	Зменшення обсягів видалення відходів	Зменшено обсяг захоронення побутових відходів, відсотків	Закон України «Про управління відходами»	90,0	80,0	70,0	60,0	54,0	54,0
3	Управління небезпечними відходами								
3.1	Створення інфраструктури для збирання небезпечних відходів	Створено та забезпечено діяльність пунктів для збирання небезпечних відходів, в тому числі пересувних	0	2	3	4	5	6	8
3.2		Створено та забезпечено діяльність пунктів заміни мастил (олив), у тому числі у складі станцій технічного обслуговування автомобілів	0	5	10	25	30	40	50
4	Управління відходами промисловості								

4.1	Створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення та відходів від руйнувань	Організовано спеціалізовані майданчики для приймання і оброблення відходів будівництва та знесення і відходів від руйнувань, оснащені мобільним та стаціонарним технологічним обладнанням	-	1	2	3	5	7	7
5	Управління рослинними відходами сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревними відходами, біовідходами								
5.1	Створення інфраструктури для оброблення рослинних відходів сільського та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревних та біовідходів	Створено (збудовано та задіяно) об'єкти компостування рослинних відходів сільського та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревних та біовідходів	-	-	3	4	5	7	7
5.2		Створено (збудовано та задіяно) об'єкт з анаеробного оброблення рослинних відходів сільського та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревних та біовідходів	-	-	3	4	5	7	7
6	Управління відходами упаковки								
6.1	Забезпечення роздільного збирання відходів упаковки	Обсяг відходів упаковки, що збираються та спрямовуються на рециклінг, тис. т/рік	-	110,0	135	150	175	200	225
7	Управління відходами електричного та електронного обладнання								

7.1	Створення інфраструктури для збирання ВЕЕО	Створено об'єкти для збирання ВЕЕО (у складі пунктів роздільного збирання побутових відходів)	-	-	1	5	7	7	7
8	Управління відходами батарей та акумуляторів								
8.1	Створення інфраструктури для збирання відходів батарей та акумуляторів	Створено об'єкти для збирання відходів батарей та акумуляторів (у складі пунктів роздільного збирання побутових відходів)	-	-	1	5	7	7	7
9	Управління медичними відходами								
9.1	Забезпечити оброблення медичних відходів	Забезпечити передачу використаних одноразових шприців/голок на знезараження на установках деструкторах медичних голок, відсоток від обсягу загального утворення, відсотків	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
9.2		Створення спалювального заводу для медичних відходів, одиниць	1	-	-	-	-	-	1
9.3		Створення автоклавів для медичних відходів у медичних закладах, одиниць	16	-	4	8	12	16	16
9.4		Створення потужностей для оброблення інфекційних медичних відходів, тис. т/рік	3,0	-	-	-	-	-	1,0
10	Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився								

10.1	Забезпечити управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився	Створено майданчики для збирання і зберігання та оброблення транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився	-	-	1	-	-	1	-
11	Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд								
11.1	Забезпечити належне оброблення осадів стічних вод від комунальних споруд	Забезпечено збирання і зберігання осадів стічних вод комунальних споруд на об'єкті, який відповідає нормативним вимогам, одиниць	-	1	1	1	1	1	1
11.2		Направлено осади стічних вод на відновлення, відсотків	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
12	Відходи, що біологічно розкладаються								
12.1	Забезпечити належне оброблення відходів, що біологічно розкладаються	Забезпечено оброблення відходів, що біологічно розкладаються, відсотків	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Таблиця 3.1.2. Цільові показники НПУВ, прийняті для РПУВ

Цільові показники	Фактичні значення*	Значення локалізованих цільових показників НПУВ				Значення цільових показників, прийнятих для РПУВ		
	2024 рік	2025 рік	2030 рік	2034 рік	2025 рік	2030 рік	2034 рік	
З підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, %	-	10	20	25	10	20	25	

3 управління відходами, які біологічно розкладаються, %	-	-	25	50	-	25	50
3 управління відходами батарей та акумуляторів, %	Цільові показники з управління відходами батарей та акумуляторів визначаються законодавством про батареї та акумуляторів і будуть впроваджені після прийняття законодавства про батареї, акумулятори та відходи батарей та акумуляторів						
3 підготовки для повторного використання, рециклінгу та відновлення ВЕЕО, %	Цільові показники з управління (збирання, підготовка та повторного використання, рециклінгу та відновлення) відходами електричного та електронного обладнання будуть впроваджені після прийняття закону який встановлюватиме розширену відповідальність виробника для відходів електричного та електронного обладнання						
3 управління відходами знятих з експлуатації транспортних засобів, %	Цільові показники з підготовки до повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів впроваджуються після прийняття законодавства, яке встановлює розширену відповідальність виробника на зняті з експлуатації транспортні засоби.						
3 управління відходами мастил (олив), %	Для цього потоку відходів цільові показники будуть визначатися після прийняття законодавства про розширену відповідальність виробника						
3 управління відходами шин, %	Цільові показники з повторного використання, рециклінгу та відновлення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів впроваджуються після прийняття законодавства, яке встановлює розширену відповідальність виробника на зняті з експлуатації транспортні засоби						
3 управління відходами будівництва та знесення, % 2	-	-	-	70	-	-	70

1. Цільові показники рециклінгу відходів упаковки визначаються законодавством про упаковку та відходи упаковки та запроваджуються після прийняття відповідного законопроекту «Про упаковку та відходи упаковки».

2. Цільові показники з рециклінгу та відновлення відходів будівництва та знесення впроваджуються після прийняття законодавства про управління відходами будівництва та знесення.

3.2. Управління потоками відходів

Ієрархія управління відходами впроваджується центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями з метою (у порядку пріоритетності):

Рисунок. 3.2.1. Ієрархія управління відходами

ІЄРАРХІЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

Підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить до утворення відходів, забезпечують дотримання ієрархії управління відходами шляхом:

- 1) планування та здійснення своєї діяльності таким чином, щоб запобігати утворенню відходів, зменшувати їх утворення, запобігати їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище під час проектування продукції, її виробництва, під час і після використання продукції;
- 2) здійснення відновлення відходів, утворенню яких не вдалося запобігти, забезпечуючи підготовку відходів до повторного використання, рециклінг або проведення інших операцій з відновлення, включаючи виробництво енергії;
- 3) видалення лише тих відходів, що непридатні з технологічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів. Запобігання утворенню відходів досягається реалізацією таких заходів:
  - заохочення та підтримка сталого виробництва і споживання продукції;
  - заохочення проектування, виробництва та використання ресурсоефективної та більш довговічної продукції, у тому числі подовження строку її використання, а також продукції, придатної до ремонту, повторного використання та модернізації;
  - виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно;
  - забезпечення доступності запасних частин, інструкцій з експлуатації, технічної інформації чи інших інструментів, обладнання або програмного забезпечення,

що дозволяють проводити ремонт і забезпечують повторне використання продукції без зниження рівня її якості та безпечності функціонування;

- зменшення обсягів утворення відходів з урахуванням впровадження найкращих доступних технологій і методів управління у процесі промислового виробництва;
- зменшення вмісту небезпечних речовин у продукції відповідно до технічних регламентів;
- зменшення утворення відходів, непридатних з технічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів; 8) визначення продукції, яка є основним джерелом засмічення навколишнього природного середовища, та вжиття відповідних заходів для запобігання та зменшення утворення відходів такої продукції;
- проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища;
- створення суб'єктами господарювання, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування відповідно до компетенції та забезпечення діяльності пунктів приймання відходів продукції для ремонту та підготовки їх до повторного використання;
- зменшення обсягів утворення відходів харчових продуктів у роздрібних та інших торговельних мережах, закладах громадського харчування та домогосподарствах.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про управління відходами» забезпечення підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів здійснюється шляхом створення та підтримки об'єктів управління відходами, які здійснюють операції з підготовки відходів до повторного використання, запровадження економічних інструментів та встановлення цільових показників підготовки повторного використання, а також інших заходів.

Для вдосконалення підготовки відходів до повторного використання, забезпечення високоякісного рециклінгу та інших операцій з відновлення відходи підлягають роздільному збиранню та не повинні змішуватися з іншими відходами або матеріалами, що мають різні властивості.

Роздільно зібрані відходи, призначені для підготовки до повторного використання та рециклінгу, не можуть видалятися шляхом спалювання чи в інший спосіб, крім відходів,

що утворюються внаслідок сортування або інших операцій з оброблення роздільно зібраних відходів та відходів, непридатних до повторного використання та рециклінгу. Відповідно до пункту 3 частини другої статті 16 Закону України «Про управління відходами» утворювачі відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств, зобов'язані перевозити та обробляти відходи самостійно або за наявності дозволу на здійснення операцій з управління відходами, або передавати їх для збирання, перевезення та оброблення суб'єктам господарювання у сфері управління відходами, які мають такий дозвіл.

До повномасштабного вторгнення російської федерації проблема збирання, перевезення та оброблення побутових відходів набула значних масштабів. До повномасштабного вторгнення в повному обсязі заходи з організації збирання, перевезення та оброблення побутових відходів не виконувались.

На сьогодні, на територіях області певна частина контейнерів та спецавтотранспорту пошкоджено внаслідок обстрілів або знищено окупантами.

3.2.1. Управління побутовими відходами

Сценарії для створення зон оптимального управління потоками відходів (кластерів)

Методологічні кроки для визначення кластерів для управління потоками відходів

Методологія, яка використана для розроблення сценаріїв інтегрованої системи управління відходами у Дніпропетровській області, базується на основних критеріях та вимогах:

- Методичних рекомендаціях з розроблення регіональних планів управління відходами;
- Визначення заходів, які відповідають вимогам Закону України «Про управління відходами» та Національної стратегії управління відходами до 2030 року та Національного плану управління відходами до 2033 року;
- Документах стратегічного планування з управління відходами на обласному рівні;
- Аналізі існуючої ситуації з управління відходами;
- Оцінці поточних та майбутніх потреб у управління відходами;
- Аналізі технічно застосовних сценаріїв на основі найкращих доступних технологій та стандартів ЄС;

- Аналізі можливих сценаріїв з урахуванням територіальних особливостей.

Аналіз сценаріїв базується на головному припущенні, що управління відходами у Дніпропетровській області здійснюватиметься на регіональному рівні (кластерному підході), замість надання послуг на локальному (на рівні ОМС).

Сценарії визначення кластерів для регіонального управління відходами враховують:

- Визначення меж кластерів для субрегіонального управління відходами;
- Методи збирання відходів, роздільного збирання відходів, оброблення та видалення відходів у межах визначених кластерів.
- Критерії, що використовуються для визначення меж кластерів, включають:
- Населення від 150 тис. мешканців;
- Кожен кластер обслуговуватиметься регіональним полігоном;
- Відстань між пунктами збирання відходів та регіональними об'єктами оброблення відходів (РООВ);
- Мінімізація витрат на транспортування відходів до регіональних об'єктів;
- Збільшення кількості відходів, які спрямовуються на рециклінг, відновлення, попереднє оброблення та зменшення кількості відходів, які видаляються на полігонах;
- Доступність запланованих послуг.

Сценарії розвитку інтегрованої системи управління відходами в Дніпропетровській області проаналізовано з врахуванням:

- Технічних сценаріїв здійснення різних видів діяльності з управління відходами;
- Збирання та транспортування залишкових відходів;
- Збирання та транспортування ресурсоцінних компонентів;
- Перевантаження відходів та транспортування на великі відстані;
- Сортуння відходів;
- Оброблення відходів, що біологічно розкладаються;
- Видалення відходів;
- Типи регіональних об'єктів оброблення для залишкових відходів у кожній із вибраних зон оптимального охоплення в кластерах.

Аналіз сценаріїв управління побутовими відходами охоплює повний огляд технічних альтернатив для збирання, роздільного збирання, оброблення, відновлення та видалення побутових відходів.

Визначення кластерів управління відходами

Розглянуто п'ять альтернатив поділу Дніпропетровської області на зони оптимального охоплення/кластери управління відходами.

Рисунок 3.2.1.1. Альтернатива №1: 3 кластери управління відходами

Альтернатива №1 – поділ області на 3 зони обслуговування/кластери: Дніпровський, Криворізький та Павлоградський. Така альтернатива передбачає мінімальну кількість регіональних полігонів/РООВ і відповідно відстань для перевезення побутових відходів буде максимальною.

Альтернатива №1 передбачає створення дванадцяти перевантажувальних станцій для відходів.

Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій представлені в Таблиці 3.2.1.1 нижче.

Таблиця 3.2.1.1. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій				
Кластери управління відходами	Населення, мешканців	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Дніпровський	493 206	145 480	4	м. Вільногірськ м. Кам'янське м. Самара Магдалинівська ТГ
Криворізький	382 511	111718	4	Жовті Води (міськрада) Покров (міськрада) Солонянська ТГ Криничанська ТГ
Павлоградський	197 066	56 749	4	м. Синельникове м. Першотравенськ Тернівка (міськрада) Покровська ТГ

Перевантажувальні станції відходів для трьох кластерів управління відходами

Альтернатива №2 - поділ області на чотири кластери управління відходами з основними населеними пунктами у м. Дніпро

(Північний полігон), м. Кривий Ріг (Західний полігон), м. Нікополь (Південний полігон) та м. Павлоград (Східний полігон).

Альтернатива №2 передбачає створення тринадцяти перевантажувальних станцій.

Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій представлені в Таблиці 3.2.1.2 нижче.

Незважаючи на те, що в даному альтернативному варіанті виділена ще один кластер, рекомендована кількість перевантажувальних станцій вища, що дещо зменшує відстані транспортування відходів всередині кластерів.

Важливо також додати, що станція перевантажування, є необхідною для м. Кривого Рогу через особливості його географічного розташування - велику протяжність міста.

Рисунок 3.2.1.2. Альтернатива №2: 4 кластери управління відходами

Перевантажувальні станції відходів для чотирьох кластерів управління відходами

Таблиця 3.2.1.2

Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій

Кластери управління відходами	Населення, мешканців	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Північний полігон	353 552	194237	3	Дніпровський район м. Ка»янське Петриківська ТГ
Західний полігон	714 004	419 911	4	Криворізька ТГ Широківська ТГ Верхньодніпровська ТГ Криничанська ТГ
Південний полігон	102930	28 653	3	Апостолівська ТГ Солонянська ТГ Токмарівська ТГ

Таблиця 3.2.1.2

Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій

Кластери управління відходами	Населення, мешканців	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Східний полігон	98 891	28180	3	Петропавлівська ТГ Межівська ТГ Покровська ТГ

Альтернатива №3 відповідає одному з варіантів адміністративного поділу Дніпропетровської області та ділить його на 6 кластерів - Дніпровський, Кам'янський, Криворізький, Нікопольський, Самарівський та Павлоградський.

Рисунок 3.2.1.3. Альтернатива №3: 6 кластерів управління відходами

Альтернатива №3 також потребує декількох перевантажувальних станцій через великі транспортні відстані. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій представлені у Таблиці 3.2.1.3.

Таблиця 3.2.1.3. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій				
Кластери управління відходами	Населення, мешканців	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Дніпровський	118608	33493	3	Солонянська ТГ Царичанська ТГ Синельниківська ТГ
Кам'янський	148 321	43 704	2	П'ятихатська ТГ Верхньодніпровська ТГ
Криворізький	47 724	13 544	1	Апостолівська ТГ
Нікопольський				
Самарівський	29 575	8 005	1	Магдалинівська ТГ
Павлоградський	50 492	14 128	2	Покровська ТГ Межівська ТГ

Альтернатива №4 передбачає сім кластерів, і вона значною мірою подібна до Альтернативи №3.

Таблиця 3.2.1.4. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій				
Кластери управління відходами	Охоплення населення, осіб	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Дніпровський	57 306	15 681	5	Солонянська ТГ Царичанська ТГ Новопокровська ТГ Слобожанська ТГ Петриківська ТГ
Кам'янський	148 321	43 704	4	П'ятихатська ТГ Верхньодніпровська ТГ Божедарівська ТГ Криничанська ТГ
Криворізький	47 724	13 544	6	Апостолівська ТГ Софіївська ТГ Глеюватська ТГ Широківська ТГ Карпівська ТГ Криворізька ТГ

Таблиця 3.2.1.4. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій

Кластери управління відходами	Охоплення населення, осіб	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Нікопольський	29 575	8 005	3	Мозолецька ТГ Томаківська ТГ Мирівська ТГ
Самарівський			2	Перещепинська ТГ Магдалинівська ТГ
Павлоградський			2	Юріївська ТГ Богданівська ТГ
Синельниківський	50492	14 128	6	Покровська ТГ Межівська ТГ Васильківська ТГ Раївська ТГ Славгородська ТГ Дубовиківська ТГ

Рисунок 3.2.1.4. Альтернатива 4: 7 кластерів управління відходами

Перевантажувальні станції відходів для семи кластерів управління відходами

Альтернатива №5 є останньою, яка розглядається, та поділяє область на дев'ять кластерів.

Критеріями, які використовувались для виділення кластерів планування управління відходами, є:

- Мінімальна потужність нових регіональних полігонів, що визначається кількістю мешканців, які охоплені послугами, та відповідною кількістю утворених відходів;
- Максимальні відстані транспортування відходів, враховуючи конкретні місцеві умови, такі як транспортна інфраструктура, рельєф району, умови зимового транспортування тощо;
- Місцеві обмеження щодо розміщення полігонів через непридатні геологічні/гідрогеологічні умови, території, схильні до затоплення, близькість до природоохоронних зон тощо.

Етапи, задіяні у визначенні потенційних зон оптимального охоплення планування управління відходами (кластерів), які будуть обслуговуватися єдиним полігоном у Альтернативі №5:

- Визначено основні населені пункти для кожного окремого кластеру;
- Потенційні зони оптимального охоплення навколо кожного населеного пункту, визначеного в попередньому пункті. Використовувалась максимальна транспортна відстань 70 км від основного населеного пункту з урахуванням конкретних місцевих умов;
- Визначено перелік населених пунктів та відповідну кількість жителів у кожній потенційній зоні оптимального охоплення та кількість утворених відходів;
- Визначено всі сусідні зони охоплення, де відстань між основними населеними пунктами становить менше 70 км;
- Спільний полігон для всіх сусідніх зон охоплення, визначених у попередньому пункті, коли відстань між основними населеними пунктами менше 50 км;

Поділ Дніпропетровської області на кластери за сценарієм 5 представлений на Рисунку 3.2.1.5.

Рисунок 3.2.1.5. Альтернатива №5: 9 кластерів управління відходами

Таблиця 3.2.1.5.

Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій

Кластери управління відходами	Населення, мешканців	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Дніпровський	45 682	12 187	1	Петриківська ТГ
Кам'янський				
Криворізький				
Нікопольський				
Самарівський				
Павлоградський				
Синельниківський				

Таблиця 3.2.1.5. Орієнтовні місця розташування перевантажувальних станцій				
Кластери управління відходами	Населення, мешканців	Кількість відходів, тонн	Кількість перевантажувальних станцій	Розташування перевантажувальних станцій
Жовтоводівський				
Шахтарський				

Альтернативний сценарій №5 складається з максимальної кількості кластерів управління відходами, і відповідно потрібна буде лише одна перевантажувальна станція.

Оцінка витрат та порівняння альтернатив

Наступні параметри були враховані при проведенні оцінки витрат при порівняння альтернатив:

- Дані про кількість та склад відходів розраховуються для кожного потоку відходів, для яких повинні бути передбачені системи управління відходами.
- Для потоку відходів визначаються загальні потужності для управління, необхідні в період 2025-2035 рр.
- Визначено системи, установки, заводи, тип та кількість обладнання, що необхідні для управління цими потужностями.
- Визначено капітальні інвестиції та операційні витрати, пов'язані з цими системами та установками.

Фінансова оцінка та прогнози були підготовлені на основі детального аналізу кількості та потоків відходів, балансів маси, вимог до системи управління відходами та компонентів системи, кількості заводів та обладнання, капітальних та операційних витрат та інших змінних з використанням різних вхідних даних та припущень.

У таблиці 3.2.1.6. представлена оцінка інвестиційних витрат, необхідних для кожного з п'яти варіантів системи.

Таблиця 3.2.1.6. Початкові інвестиційні витрати для альтернативних варіантів

Альтернативні варіанти	Кількість кластерів	Орієнтовна оцінка інвестиційних витрат, млн. Грн.
№1	3	2 700,0

Альтернативні варіанти	Кількість кластерів	Орієнтовна оцінка інвестиційних витрат, млн. Грн.
№2	4	2 795,0
№3	6	2 980,0
№4	7	3 200,0
№5	9	2 970

Щорічні операційні витрати для різних альтернативних варіантів розглядаються в Таблиці 3.2.1.7.

Початкові інвестиції не включають збирання залишкових відходів. Витрати на збирання враховуються як щорічні витрати.

Таблиця 3.2.1.7. Щорічні операційні витрати до 2035 р. для альтернативних сценаріїв

Альтернативні варіанти	Кількість кластерів	Орієнтовна оцінка операційних витрат, млн. Грн.
№1	3	1 870,0
№2	4	1 920,0
№3	6	1 490,0
№4	7	1 480,0
№5	9	1 450,0

У Таблиці 3.2.1.8 наведено дисконтовані одиничні витрати на збирання, оброблення та видалення (включаються початкові інвестиційні витрати, інвестиційні витрати на майбутнє розроблення полігону та закриття карт полігону, заміна активів та операційні витрати) сценаріїв системи. Витрати на сортування роздільно зібраних відходів включають також очікувані доходи від рециклінгу, і як результат чисті витрати на сортування є негативними.

Таблиця 3.2.1.8.

Орієнтовна одинична вартість управління відходами, (грн./тонна)

Вид діяльності	3 кластери	4 кластер и	6 кластері в	7 кластерів	9 кластерів
	1 сценарій	2 сценарій	3 сценарій	4 сценарій	5 сценарій

Вид діяльності	3 кластери	4 кластер и	6 кластері в	7 кластерів	9 кластерів
Збирання залишкових відходів	1 361	1 345	1 029	1 026	1 026
Перевантаження залишкових відходів	714	515	1 044	1 023	1 925
Роздільне збирання	1 404	1 401	1 401	1 401	1 401
Сортувальний комплекс для роздільно зібраних відходів	-60	-60	-60	-60	-60
Компостування зелених відходів	712	710	712	710	663
Видалення на полігоні	270	287	351	369	393

Середні витрати на тонну утворених побутових відходів для різних розглянутих сценаріїв: сценарій 2 має найвищі витрати – 2 072 грн/т, за ним сценарій 1 – 1 992 грн/т. Сценарії 3-5 мають порівняно однакові витрати на тонну в діапазоні 1628-1647 грн/т.

Орієнтовні витрати на людину на місяць після отримання доходів від продажу ресурсоцінних компонентів при різних сценаріях є ключовими для прийняття рішення щодо майбутнього поділу Дніпропетровської області на зони охоплення (кластери), можна зробити висновок, що Сценарій 1 та Сценарій 2, незважаючи на те, що початкові інвестиції мінімальні, є значно дорожчими за інші 3 сценарії. Сценарії 3-5 мають дуже схожі витрати на тонну і, з точки зору витрат, вважатимуться практично еквівалентними.

На основі порівняння різних альтернатив, для подальшого впровадження у Дніпропетровській області, рекомендується 7 зон охоплення (кластерів) – Альтернатива 4.

Сценарії щодо способів збирання, перевезення та оброблення побутових відходів всередині визначених кластерів побутових відходів

Таблиця 3.2.1.9. Прогноз чисельності населення по кластерах
(2025- 2034 рр.,тис. осіб)

Назва кластеру	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Дніпровська	1 128,8	1 119,1	1 109,3	1 099,4	1 089,3	1 079,3	1 073,9	1 068,6	1 063,2	1 057,9
Кам'янський	417,4	413,9	410,2	406,5	402,8	399,1	397,1	395,2	393,2	391,2
Криворізький	733,4	727,1	720,7	714,2	707,7	701,2	697,7	694,2	690,8	687,3
Нікопольський	247,2	245,1	242,9	240,7	238,5	236,3	235,2	234,0	232,8	231,7
Павлоградський	164,4	163,0	161,6	160,1	158,7	157,2	156,4	155,7	154,9	154,1
Самарівський	165,2	163,7	162,3	160,8	159,4	157,9	157,1	156,3	155,5	154,8
Синельниківський	192,9	191,3	189,6	187,9	186,2	184,5	183,6	182,6	181,7	180,8
По області	3 049,4	3 023,2	2 996,6	2 969,8	2 942,7	2 915,6	2 901,0	2 886,6	2 872,1	2 857,7

Параметри обраного сценарію (Альтернатива 4) для Дніпропетровської області зведені в Таблиці 3.2.1.10:

Таблиця 3.2.1.10.

Параметри визначених кластерів Дніпропетровської області, 2024 р.

Назва кластеру	Кількість населення, осіб	Обсяги утворення побутових відходів, т/рік
Дніпровський кластер	1 145 065	522 436
Кам'янський кластер	423 443	193 196
Криворізький кластер	743 934	342 157
Нікопольський кластер	250 746	114 403
Павлоградський кластер	166 797	75 977
Самарівський кластер	167 526	76 433

Назва кластеру	Кількість населення, осіб	Обсяги утворення побутових відходів, т/рік
Синельниківський кластер	195 716	71 436
ВСЬОГО	3 092 956	1 396 038

Для оптимізації розробки сценаріїв управління відходами на плановий період в розрізі кластерів використані дані прогнозних розрахунків чисельності населення в кожному з викладених кластерів на період з 2025 по 2034 р. (Таблиця 3.2.1.10).

Сценарії для кластеру управління відходами № 1 (Дніпровський)

У кластері управління відходами №1 знаходиться місто Дніпро, тому тут, відповідно, найбільша кількість населення з усіх зон охоплення - 1 145,1 тис. Осіб., яка до кінця планованого періоду зменшиться, однак залишиться на рівні 1 057,9 тис. осіб (див. Таблицю 3.2.1.11).

Загальна кількість населення кластеру управління відходами №1, яке отримує послуги збирання залишкових (змішаних) відходів становить майже 100%, а кількість мешканців, які користуються послугами роздільного збору відходів, зростає приблизно до понад 1,0 мільйона у 2035 році (див. Таблиця 3.2.1.10.)

У Таблиці 3.2.1.11. представлені розглянуті альтернативи та рекомендований сценарій для кластеру управління відходами №1.

Таблиця 3.2.1.11.

Альтернативи, рекомендовані для Дніпровського кластеру управління відходами

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Збирання змішаних відходів	Збирання організоване з використанням металевих/пластикових євро-контейнерів ємністю 1,1 м3 з колесами	Індивідуальні будинки обслуговуються за системою збирання «від дверей до дверей», тоді як решта населених пунктів обслуговується «системою принесення відходів». Підземні контейнери можна розглянути для центральної частини міста Дніпра	Витрати на створення та обслуговування контейнерних майданчиків не враховані

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Роздільне збирання відходів	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері з використанням пластикових контейнерів ємністю 1,1 м3 за технологічною схемою № 2 (Наказ Мінінфраструктури від 12.13.2023р. №1130)	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері, у контейнерах типу «дзвоників» 3-х кольорів великої ємності. Роздільне збирання за допомогою індивідуальних сміттєвих баків або поліетиленових пакетів у районах із приватними будинками	Точний тип системи роздільного збирання буде залежати від домовленості між об'єднаними громадами та схем розширеної відповідальності виробників за відходи упаковки
Пункти роздільного збирання відходів	У місті Дніпро буде створено 10 пунктів збирання відходів		В довгостроковій перспективі можуть знадобитися додаткові пункти збирання відходів
Перевантаження відходів та транспортування	Станції перевантаження відходів (СПВ) будуть створені: Солонянська ТГ Царичанська ТГ Новопокровська ТГ Слобожанська ТГ Петриківська ТГ		Точне розташування СПВ повинно бути підтверджено на етапі техніко-економічного обґрунтування
Сортування відходів	У місті Дніпро буде створено централізований комплекс для сортування роздільно зібраних відходів	На станціях перевантаження відходів створені додаткові сортувальні установки	Існуючі сортувальні установки залишкових відходів можуть бути використані після будівництва ССЗ. Сортування можна організувати через існуючі компанії приватного сектору, які займаються вторинною сировиною.
Компостування відходів зелених насаджень	На регіональному полігоні буде створено централізовану площадку для відкритого компостування зелених відходів, зібраних із громадських територій	Окремі місця компостування створені в кожній громаді та районах міста	Впровадження децентралізованого підходу буде потрібно в майбутньому, якщо передбачається роздільне збирання зелених відходів від домогосподарств
Домашнє компостування	Впровадження програми домашнього компостування (дК) для приватних будинків у містах та сільській місцевості		

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Оброблення відходів	ООВ-комплекс МБО (механіко-біологічного оброблення) та виготовлення RDF/SFR	РООВ-комплекс MBT (технологія – біостабілізація) та виготовлення RDF/SFR	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Оброблення залишкових змішаних побутових відходів	Будівництво ССЗ у місті Дніпро	РООВ-завод МБО (механіко-біологічного оброблення), MBT (технологія – біостабілізація) та використання RDF у цементній промисловості, або РООВ-завод MBT (технологія – біосушіння) та будівництво спалювальної установки RDF	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Полігон	Модернізація існуючого/будівництво нового регіонального полігону		Передбачається, що полігон, що обслуговує місто Дніпро, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності

Інформація про розрахункову кількість фракцій побутових відходів в плановому періоді з 2025 по 2034 рр., представлена в Таблиці 3.2.1.12.

Таблиця 3.2.1.12.

Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік

Дніпровський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
	Зібрано (тис. Т/рік):									
Змішаних побутових відходів	515,0	510,6	506,1	501,6	497,0	492,4	490,0	487,5	485,1	482,7
Великогабаритних відходів	36,1	35,7	35,4	35,1	34,8	34,5	34,3	34,1	34,0	33,8
Зелених відходів	45,2	44,8	44,4	44,0	43,6	43,2	43,0	42,7	42,5	42,3

Роздільно зібрано побутових відходів	11,3	22,4	27,7	38,5	65,4	75,6	96,7	106,9	117,0	132,2

Кількості побутових відходів роздільно зібраних, направлених на рециклінг, кінцеві кількості, що розміщені на полігонах та досягнуті показники рециклінгу за плановий період представлені в Таблиці 3.2.1.13.

Таблиця 3.2.1.13. Планові обсяги оброблення відходів, тис. т/рік										
Дніпровський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
	Тис. Т/рік									
Побутові відходи направлені на рециклінг (роздільно зібрані)	11,3	22,4	27,7	38,5	65,4	75,6	96,7	106,9	117,0	132,2
Побутові відходи направлені на рециклінг (розділені від змішаних відходів)	3,9	5,1	6,3	6,3	7,5	7,4	7,3	7,3	7,3	7,2
Альтернативне паливо (RDF/SFR)					49,7	49,2	49,0	48,8	48,5	48,3
Компостовані побутові відходи	38,9	38,6	38,2	37,9	37,5	37,2	37,0	36,8	36,6	36,4
Залишкові побутові відходи, видалені на полігон	362,5	347,7	338,6	324,0	293,3	279,2	256,1	243,8	231,7	214,3
Частка рециклінгу, %	11	13	17	19	20	23	25	27	28	29
Частка видалення на полігон, %	70,4	68,1	66,9	64,6	59,0	56,7	52,3	50,0	47,8	44,4

Рекомендована альтернатива досягає значного зменшення кількості відходів, що відправленні на полігони до менше ніж 40%. Досягнуті показники рециклінгу становить 30% від утворених побутових відходів.

Рекомендована альтернатива покладається на впровадження системи роздільного збирання ресурсоцінних компонентів відходів від домогосподарств та юридичних осіб та компостування зелених відходів із громадських територій у централізованому комплексі. Для мешканців приватних будинків у містах та сільській місцевості буде реалізована програма домашнього компостування.

Оброблення залишкових відходів здійснюватиметься у спалювальній установці з відновленням енергії, запланованої на 2035 рік. Рекомендована альтернатива відповідає положенням попереднього техніко-економічного обґрунтування оброблення відходів із міста Дніпро, що проводиться JICA. Початкове припущення полягає в тому, що всі побутові відходи, зібрані в зоні обслуговування, будуть призначені для спалювання. Альтернативними рішеннями може бути попереднє оброблення побутових відходів та вироблення альтернативного палива (RDF/SFR). У цьому випадку замість сміттєспалювального заводу прямого спалювання буде потрібна спеціальна електростанція на RDF/SFR. Остаточне рішення має бути підтверджене на етапі техніко-економічного обґрунтування після детального аналізу морфологічного та енергетичного складу побутових відходів.

Необхідні інвестиційні витрати представлені в Таблиці 3.2.1.14.

Таблиця 3.2.1.14. Загальні інвестиційні витрати для Дніпровського кластеру управління відходами, млн. грн.											
Дніпровський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
	Млн. Грн.										
Роздільне збирання відходів	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5
Сортувальні комплекси для роздільно зібраних та змішаних відходів				225			180				
Перевантаження змішаних відходів			75								
Компостування	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36
Об'єкт енергетичного видалення відходів											14400
Полігони			65	65	65	65	65	65	65	65	65

Орієнтовні щорічні операційні витрати протягом планового періоду, як очікується, значно зростуть після створення ССЗ. Зростання частково компенсується за рахунок продажу виробленої електроенергії та тепла.

Структура витрат в плановому періоді (2025-2034 рр.) коливатиметься в таких параметрах:

Витрати на збирання змішаних відходів - від 401,6 до 360, 8 млн. Грн.

Витрати на перевантаження змішаних відходів постійні - 18,6 млн. Грн.

Витрати на сортування - від 401,6 до 360,8 млн. Грн.

Витрати на роздільне збирання відходів - від 67,1 до 67,4 млн. Грн.

Витрати на компостування - від 6,5 до 6,1 млн. Грн.

Витрати на - від 20,0 до 35,5 млн. Грн.

Витрати на завод MBT/МБО - від 21,1 до 56,7 млн. Грн.

Витрати на полігони - від 364,5 до 354 , 3 млн. Грн.

Доходи від продажу ресурсоцінних компонентів - від 33,4 до 112,7 млн. Грн. Доходи від продажу електроенергії та ресурсоцінних компонентів - від 33,5 до 371,0 млн. Грн.

Орієнтовні витрати на одну тонну відходів, визначених для різних операцій, до отримання доходів та після їх отримання показують, що вони не змінюються для таких операцій як:

Збирання змішаних відходів - відповідно 963 грн./т до та після 963 грн./т

Перевантаження змішаних відходів - 1 414 та 1 414 грн./т

Роздільне збирання відходів - 1 749 та 1 749 грн./т

Полігони - 193 грн./т та 193 грн./т

Компостування - 816 грн./т та 816 грн./т

Сортувальні комплекси для роздільно зібраних відходів до отримання доходів - 1 304 грн./т, а після отримання доходів -518 грн./т

Енергетичне видалення - 2 111 грн./т та 1 367 грн. /т

Вищезазначені одиничні витрати призводять на тонну утворених відходів формують орієнтовні щомісячні витрати на мешканця, що отримує послугу, як середні витрати для кластеру та окремо для великих міст (Дніпро), інших міських та сільських територіальних громад і поетапно зростають з 25-35 грн. на місяць в 2025 р. до 57 - 85 грн. на місяць в 2034 р.

Сценарії для кластеру управління відходами №2 (Кам'янського)

Основним населеним пунктом в кластері управління відходами №2 є місто Кам'янське. Загальна кількість населення кластеру управління відходами №2 та прогнози населення, яке отримує послуги збирання залишкових (змішаних) відходів та послуги

з роздільного збирання відходів зросте в плановому періоді приблизно з 53,6 тис. осіб у 2025 році до понад 376 тис. осіб у 2035 році (див. Таблицю 3.2.1.9.)

У Таблиці 3.2.1.15. представлені розглянуті альтернативи та рекомендований сценарій для кластеру управління відходами №2

Таблиця 3.2.1.15.

Альтернативи, рекомендовані для Кам'янського кластеру управління відходами

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Збирання змішаних відходів	Збирання організоване з використанням металевих/ пластикових євро- контейнерів ємністю 1,1 м3 з колесами	Індивідуальні будинки обслуговуються за системою збирання «від дверей до дверей», тоді як решта населених пунктів обслуговується «системою принесення відходів».	Витрати на створення та обслуговування контейнерних майданчиків не враховані
Роздільне збирання відходів	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері з використанням пластикових контейнерів ємністю 1,1 м3 за технологічною схемою № 2 (Наказ Мінінфраструктури від 12.13.2023р. №1130)	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері, у контейнерах типу «дзвоників» 3-х кольорів великої ємності. Роздільне збирання за допомогою індивідуальних сміттєвих баків або поліетиленових пакетів у районах із приватними будинками	Точний тип системи роздільного збирання буде залежати від домовленості між об'єднаними громадами та схем розширеної відповідальності виробників за відходи упаковки
Пункти роздільного збирання відходів	У місті Кам'янське буде створено пункт збирання відходів		В довгостроковій перспективі можуть знадобитися додаткові пункти збирання відходів
Перевантаження відходів та транспортування	Станції перевантаження /сортування відходів (СПВ) будуть створені, у громадах: П'ятихатська ТГ Верхньодніпровська ТГ Божедарівська ТГ Криничанська ТГ		Точне розташування СПВ повинно бути підтверджено на етапі техніко-економічного обґрунтування
Сортування відходів	У місті Вільногірськ буде створено централізований комплекс для сортування роздільно зібраних відходів	На станціях перевантаження відходів створені додаткові сортувальні установки	Існуючі сортувальні установки залишкових відходів можуть бути використані після будівництва ССЗ. Сортування можна організувати через існуючі компанії приватного сектору, які займаються вторинною

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
			сировиною.
Компостування відходів зелених насаджень	На регіональному полігоні буде створено централізовану площадку для відкритого компостування зелених відходів, зібраних із громадських територій	Окремі місця компостування створені в кожній громаді	Впровадження децентралізованого підходу буде потрібно в майбутньому, якщо передбачається роздільне збирання зелених відходів від домогосподарств
Домашнє компостування	Впровадження програми домашнього компостування (ДК) для приватних будинків у містах та сільській місцевості		
Оброблення залишкових відходів	Будівництво MBT/МБО у Вільногірській ТГ	РООВ-комплекс MBT (технологія – біостабілізація) та виготовлення RDF/SFR	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Полігон	Модернізація існуючого/будівництво нового регіонального полігону		Передбачається, що полігон, що обслуговує Вільногірську ТГ, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності

Інформація про кількість видів побутових відходів, зібраних за плановий період, представлена в Таблиці 3.2.2.6.

Таблиця 3.2.1.16. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік

Кам'янський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
	Зібрано (тис. Т/рік):									
Змішаних побутових відходів	190,5	188,8	187,2	185,5	183,8	182,1	181,2	180,3	179,4	178,5
Великогабаритних відходів	13,3	13,2	13,1	13,0	12,9	12,7	12,7	12,6	12,6	12,5
Зелених відходів	16,7	16,6	16,4	16,3	16,1	16,0	15,9	15,8	15,7	15,6
Роздільно зібрано побутових відходів	4,2	8,3	10,3	14,2	24,2	27,9	35,7	39,5	43,2	48,9

Кількості побутових відходів роздільно зібраних, направлених на рециклінг, кінцеві кількості, що розміщені на полігонах та досягнуті показники рециклінгу за плановий період представлені в Таблиці 3.2.1.17.

Таблиця 3.2.1.17.

Планові обсяги оброблення відходів

Таблиця 3.2.2.7. Планові обсяги оброблення відходів, тис. Т/рік

Кам'янський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Побутові відходи направлені на рециклінг (роздільно зібрані)	4,2	8,3	10,3	14,2	24,2	27,9	35,7	39,5	43,2	48,9
Побутові відходи направлені на рециклінг (розділені від змішаних відходів)	1,4	1,9	2,3	2,3	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Альтернативне паливо (RDF/SFR)					18,4	18,2	18,1	18,0	17,9	17,8
Компостовані побутові відходи	14,4	14,3	14,1	14,0	13,9	13,7	13,7	13,6	13,5	13,5
Залишкові побутові відходи, видалені на полігон	96,3	90,8	87,4	82,0	70,6	65,5	56,9	52,3	47,9	41,4

Частка рециклінгу, %	1,5	2,0	2,8	3,5	5,4	8,9	16,5	20,2	24,4	27,3
Частка видалення на полігон, %	50,5	48,1	46,7	44,2	38,4	35,9	31,4	29,0	26,7	23,2

Рекомендована альтернатива досягає значного зменшення кількості відходів, що відправленні на полігони до 23,2%. Досягнуті показники рециклінгу становлять 27,3% від утворених побутових відходів. Різниця полягає у втратах в процесі оброблення на МБТ/МБО. Рекомендована альтернатива покладається на впровадження системи роздільного збирання ресурсоцінних компонентів відходів від домогосподарств та юридичних осіб та компостування зелених відходів із громадських територій у централізованому комплексі. Для мешканців приватних будинків у містах та сільській місцевості буде реалізована програма домашнього компостування.

Оброблення залишкових відходів буде здійснюватися на заводі МБТ/МБО, який планується побудувати до 2035 року. Первісне припущення полягає в тому, що завод МБТ/МБО буде використовувати процес біосушіння або оброблення в компостувальних тунелях, і крім відокремленої вторинної сировини буде вироблятися RDF/FSR. Вироблений RDF/FSR може бути призначений для цементних заводів. Остаточне рішення має бути підтверджене на етапі техніко-економічного обґрунтування після детального морфологічного аналізу складу утворюваних відходів. Також рекомендується визначити остаточну альтернативу разом із розробкою техніко-економічного обґрунтування для Кам'янського кластеру. Якщо для Дніпра буде надана перевага будівництву електростанції на RDF, потужність повинна бути прийнята з урахуванням кількості RDF/FSR, виробленого в Кам'янському кластері.

Необхідні інвестиційні витрати представлені в Таблиці . 3.2.1.18.

Таблиця 3.2.1.18. Загальні інвестиційні витрати для Кам'янського кластеру, млн. грн.										
Кам'янський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Роздільне збирання відходів	47,5	47,5	47,5	47,5	47,5	47,5	47,5	47,5	47,5	47,5
Сортувальні комплекси для роздільно зібраних та змішаних відходів							180			

Перевантаження змішаних відходів			75							
Компостування	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8
МВТ/МБО комплекс									1250,0	
Полігони			65	65	65	65	65	65	65	65

Орієнтовні щорічні операційні витрати протягом планового періоду, як очікується, значно зростуть після створення комплексу МВТ/МБО і складатимуть відповідно по основних видах діяльності у планованому періоді з 2025 по 2034 рр.:

Витрати на збирання змішаних відходів - від 152,7 млн. Грн. До 146,1 млн. Грн.

Витрати на роздільне збирання відходів від 3, 0 млн. Грн. До 15,7 млн. Грн. Витрати на перевантаження змішаних відходів - від 27,1 млн. Грн. До 27,0 млн. Грн.

Витрати на компостування - від 1,2 млн.. Грн. До 1,1 млн. Грн.

Витрати на комплекс МВТ/МБО - від 91,3 млн.. Грн. До 85,2 млн.. Грн.

Витрати на сортування - від 4,9 млн.. Грн. До 11,1 млн.. Грн.

Витрати на полігони - від 26 ,4 млн.. Грн. До 28,3 млн.. Грн.

Доходи від продажу ресурсоцінних компонентів - від 4 ,7 млн.. Грн. До 46,2 млн.. Грн.

Орієнтовні одиничні витрати на одну тонну відходів, визначених для різних операцій, до отримання доходів та після отримання доходів наведені нижче:

Збирання змішаних відходів - відповідно 1 249 та 1 249 грн./т

Перевантаження змішаних відходів - відповідно 670 та 670 грн. Т

Роздільне збирання відходів - відповідно 1 790 та 1 790 грн./т

Сортувальні комплекси для роздільно зібраних відходів - відповідно 1 500 та -59 грн./т

Комплекс МВТ/МБО - відповідно 1 687 та 1 490 грн./т

Полігони - відповідно 582 та 582 грн./т

Компостування - відповідно 376 та 376 грн. Т

Вищезазначені орієнтовні одиничні витрати призводять до витрат на тонну утворених відходів, що формують орієнтовні щомісячні витрати на мешканця, що отримує послугу, представлені як середні витрати для кластеру та окремо для міських та

сільських районів, які знаходяться в межах від 32-38 грн. В 2025 р. До 78-89 грн. В 2034 р. На одного мешканця кластеру.

Сценарій для Криворізького кластеру управління відходами

Основним населеним пунктом в кластері управління відходами №3 є місто Кривий Ріг. Загальна кількість населення Криворізького кластеру та прогнози населення, яке отримує послуги збирання залишкових відходів та послуги з роздільного збирання відходів, зростає приблизно з 53 тис. у 2025 році до понад 447 тис. у 2034 році (див. Таблицю 3.2.1.9.)

У Таблиці 3.2.1.19. представлені розглянуті альтернативи та рекомендований сценарій для Криворізького кластеру

Таблиця 3.2.1.19.

Альтернативи, рекомендовані для Криворізького кластеру управління відходами

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Збирання змішаних відходів	Збирання організоване з використанням металевих/ пластикових євро-контейнерів ємністю 1,1 м3 з колесами	Індивідуальні будинки обслуговуються за системою збирання «від дверей до дверей», тоді як решта населених пунктів обслуговується «системою принесення відходів».	Витрати на створення та обслуговування контейнерних майданчиків не враховані
Роздільне збирання відходів	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері з використанням пластикових контейнерів ємністю 1,1 м3 за технологічною схемою № 2 (Наказ Мінінфраструктури від 12.13.2023р. №1130)	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері, у контейнерах типу «дзвоників» 3-х кольорів великої ємності. Роздільне збирання за допомогою індивідуальних сміттєвих баків або поліетиленових пакетів у районах із приватними будинками	Точний тип системи роздільного збирання буде залежати від домовленості між об'єднаними громадами та схем розширеної відповідальності виробників за відходи упаковки
Пункти роздільного збирання відходів	У місті Кривий Ріг буде створено пункт роздільного збирання відходів		В довгостроковій перспективі можуть знадобитися додаткові пункти збирання відходів
Перевантаження відходів та транспортування	Станції перевантаження відходів (СПВ) будуть створені у громадах: Апостолівська ТГ Софіївська ТГ Глеюватська ТГ Широківська ТГ Карпівська ТГ та Криворізька ТГ		Точне розташування СПВ повинно бути підтверджено на етапі техніко-економічного обґрунтування

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Сортування відходів	У місті Кривий Ріг буде створено централізований комплекс для сортування роздільно зібраних відходів	На станціях перевантаження відходів створені додаткові сортувальні установки	Існуючі сортувальні установки залишкових відходів можуть бути використані після будівництва ССЗ. Сортування можна організувати через існуючі компанії приватного сектору, які займаються вторинною сировиною.
Компостування відходів зелених насаджень	На регіональному полігоні буде створено централізовану площадку для відкритого компостування зелених відходів, зібраних із громадських територій	Окремі місця компостування створені в кожній громаді	Впровадження децентралізованого підходу буде потрібно в майбутньому, якщо передбачається роздільне збирання зелених відходів від домогосподарств
Домашнє компостування	Впровадження програми домашнього компостування (ДК) для приватних будинків у містах та сільській місцевості		
Оброблення залишкових відходів	Будівництво МВТ/МБО у комплексі у Кривому Розі	ООВ-комплекс МВТ (технологія – біостабілізація) та виготовлення RDF/SFR або ООВ-завод МБО (технологія – біосушіння) та будівництво спалювальної установки RDF	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Полігон	Модернізація існуючого/будівництво нового регіонального полігону		Передбачається, що полігон, що обслуговує місто Кривий Ріг, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужностей

Інформація про кількість видів побутових відходів, зібраних за плановий період, представлена в Таблиці 3.2.1.20.

Таблиця 3.2.1.20.

Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік

Криворізький кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
	Зібрано (тис. Т/рік):									
Змішаних побутових відходів	334,6	331,7	328,8	325,9	322,9	319,9	318,3	316,7	315,2	313,6
Великогабаритних відходів	23,4	23,2	23,0	22,8	22,6	22,4	22,3	22,2	22,1	22,0
Зелених відходів	29,3	29,1	28,8	28,6	28,3	28,0	27,9	27,8	27,6	27,5
Роздільно зібрано побутових відходів	7,3	14,5	18,0	25,0	42,5	49,1	62,8	69,4	76,0	85,9

Кількості побутових відходів роздільно зібраних, направлених на рециклінг, кінцеві кількості, що розміщенні на полігонах та досягнуті показники рециклінгу за плановий період представлені в Таблиці 3.2.1.21.

Таблиця 3.2.1.21. Планові обсяги оброблення відходів, тис. т/рік										
Криворізький кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Побутові відходи направлені на рециклінг (роздільно зібрані)	7,3	14,5	18,0	25,0	42,5	49,1	62,8	69,4	76,0	85,9
Побутові відходи направлені на рециклінг (розділені від змішаних відходів)	2,5	3,3	4,1	4,1	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7	4,7
Альтернативне паливо (RDF/SFR)					32,3	32,0	31,8	31,7	31,5	31,4
Компостовані побутові відходи	25,3	25,0	24,8	24,6	24,4	24,2	24,0	23,9	23,8	23,7
Залишкові побутові відходи, видалені на полігон	214,5	204,9	199,0	189,5	169,5	160,4	145,3	137,4	129,5	118,2
Частка рециклінгу, %	2,6	3,4	4,6	5,2	7,5	10,9	18,6	22,3	26,4	29,4
Частка видалення на полігон, %	64,1	61,8	60,5	58,1	52,5	50,1	45,7	43,4	41,1	37,7

Рекомендована альтернатива досягає значного зменшення кількості відходів, що відправленні на полігони 37,7%%. Досягнуті показники рециклінгу становить 29,4% від

утворених побутових відходів. Різниця полягає у втратах в процесі оброблення на комплексі МБТ/МБО

Рекомендована альтернатива спрямована на впровадження системи роздільного збирання ресурсоцінних компонентів відходів від домогосподарств та юридичних осіб та компостування зелених відходів із громадських територій у централізованому комплексі. Для мешканців приватних будинків у містах та сільській місцевості буде реалізована програма домашнього компостування.

Оброблення залишкових відходів буде здійснюватися на комплексі МБТ/МБО, який планується побудувати в планованому періоді до 2035 року. Первісне припущення полягає в тому, що комплекс МБТ/МБО, буде використовувати процес біосушіння або оброблення в компостувальних тунелях, і крім відокремленої вторинної сировини буде вироблятися RDF/SFR. Вироблений RDF/SFR може бути призначений для спільного спалення на цементному заводі в Кривому Розі. Необхідні інвестиційні витрати представлені в таблиці 3.2.1.22.

Таблиця 3.2.1.22. Загальні інвестиційні витрати для Криворізького кластеру (млн. Грн.)										
Криворізький кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Роздільне збирання відходів	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5
Сортувальні комплекси для роздільно зібраних та змішаних відходів					350		450			
Перевантаження змішаних відходів			75			80				
Компостування	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
МБТ/МБО комплекс									2500,0	
Полігони			65	65	65	65	65	65	65	65

Орієнтовні щорічні операційні витрати протягом планового періоду, як очікується, значно зростуть після створення комплексу МБТ/МБО у планованому періоді..

Орієнтовні щорічні операційні витрати протягом планового періоду знаходяться в наступних параметрах:

Витрати на збирання змішаних відходів - від 263,7 млн. Грн. До 241,1 млн. Грн.

Витрати на роздільне збирання відходів - від 39,1 млн. Грн. До 36,2 млн. Грн.

Витрати на перевантаження змішаних відходів - від 8,6 до 8,5 млн. грн. Витрати на сортування - від 12,7млн. Грн. До 23,4 млн. Грн.

Витрати на комплекс МВТ/МБО - від 185,8 млн. Грн. До 173 ,7 млн. Грн. Витрати на компостування - від 4,0 млн. Грн. До 3,8 млн. Грн.

Витрати на полігони - від 33,9 млн. Грн. До 37,2 млн. Грн.

Доходи від продажу ресурсоцінних компонентів - від 20,9 млн. Грн. До 107,6 млн. Грн.

Одиничні витрати управління відходами за кожною операцією (грн/т) до та після впровадження пропонованих заходів становлять відповідно:

Збирання змішаних відходів - 988 та 988

Перевантаження змішаних відходів - 723 та 723

Роздільне збирання відходів - 1 750 та 1 750

Сортувальні комплекси для роздільно зібраних відходів - 1 312 та 504

Комплекс МВТ/МБО - 1 673 та 1 470

Полігони - 408 та 408

Компостування - 746 - 746 грн./тонну.

Вищезазначені одиничні витрати призводять до орієнтовних щомісячних витрат на мешканця, що отримує послугу, представлені як середні витрати для кластеру та окремо для міських та сільських районів і знаходяться в параметрах від 28 до 36 грн. На особу в 2025 р. Та зростають до 85 - 97 грн. На особу в 2034 р.

Сценарії для кластеру управління відходами № 4 (Нікопольського)

Основним населеним пунктом в кластері управління відходами № 4 є місто Нікополь. Загальна кількість населення кластеру управління відходами № 4 та прогнози населення, яке отримує послуги збирання залишкових (змішаних) відходів та послуги з роздільного збирання відходів, зросте приблизно з 47 тис. у 2025 році до 195 тис. у 2034 році (див. Таблицю 3.2.1.9.).

У Таблиці 3.2.1.23. нижче представлені розглянуті альтернативи та рекомендований сценарій для кластеру управління відходами № 4.

Таблиця 3.2.1.23.

Альтернативи, рекомендовані для Нікопольського кластеру управління відходами

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Збирання змішаних відходів	Збирання організоване з використанням металевих/ пластикових євро-контейнерів ємністю 1,1 м3 з колесами	Індивідуальні будинки обслуговуються за системою збирання «від дверей до дверей», тоді як решта населених пунктів обслуговується «системою принесення відходів».	Витрати на створення та обслуговування контейнерних майданчиків не враховані
Роздільне збирання відходів	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері з використанням пластикових контейнерів ємністю 1,1 м3 за технологічною схемою № 2 (Наказ Мінінфраструктури від 12.13.2023р. №1130)	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері, у контейнерах типу «дзвоників» 3-х кольорів великої ємності. Роздільне збирання за допомогою індивідуальних сміттєвих баків або поліетиленових пакетів у районах із приватними будинками	Точний тип системи роздільного збирання буде залежати від домовленості між об'єднаними громадами та схем розширеної відповідальності виробників за відходи упаковки
Пункти роздільного збирання відходів	У місті Нікополь буде створено пункт збирання відходів		В довгостроковій перспективі можуть знадобитися додаткові пункти збирання відходів
Перевантаження відходів та транспортування	Станції перевантаження відходів (СПВ) будуть створені в громадах: Мозолівська ТГ Томаківська ТГ Мирівська ТГ		Точне розташування СПВ повинно бути підтверджено на етапі техніко-економічного обґрунтування
Сортування відходів	У місті Нікополь буде створено централізований комплекс для сортування роздільно зібраних відходів	На станціях перевантаження відходів створені додаткові сортувальні установки	Сортування можна організувати через існуючі компанії приватного сектору, які займаються вторинною сировиною.

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Компостування відходів зелених насаджень	На регіональному полігоні буде створено централізовану площадку для відкритого компостування зелених відходів, зібраних із громадських територій	Окремі місця компостування створені в кожній громаді	Впровадження децентралізованого підходу буде потрібно в майбутньому, якщо передбачається роздільне збирання зелених відходів від домогосподарств
Домашнє компостування	Впровадження програми домашнього компостування (ДК) для приватних будинків у містах та сільській місцевості	ООВ-завод МБО (механіко-біологічного оброблення), МБТ (технологія – біостабілізація) та виготовлення RDF/SRF	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Оброблення залишкових відходів	Будівництво МБТ/МБО у комплексу у Нікопольській ТГ		
Полігон	Модернізація існуючого/будівництво нового регіонального полігону		

Інформація про кількість видів побутових відходів, зібраних за плановий період, представлена в Таблиці 3.2.1.24.

Таблиця 3.2.1.24.

Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік

Нікопольський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034

	Зібрано (тис. Т/рік):									
Змішаних побутових відходів	112,8	111,8	110,8	109,8	108,8	107,8	107,3	106,8	106,2	105,7
Великогабаритних відходів	7,9	7,8	7,8	7,7	7,6	7,5	7,5	7,5	7,4	7,4
Зелених відходів	9,9	9,8	9,7	9,6	9,5	9,5	9,4	9,4	9,3	9,3
Роздільно зібрано побутових відходів	2,5	4,9	6,1	8,4	14,3	16,5	21,2	23,4	25,6	29,0

Кількості побутових відходів роздільно зібраних, направлених на рециклінг, кінцеві кількості, що розміщені на полігонах та досягнуті показники рециклінгу за плановий період представлені в Таблиці 3.2.1.25.

Таблиця 3.2.1.25. Планові обсяги оброблення відходів, тис. т/рік										
Нікопольський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Побутові відходи направлені на рециклінг (роздільно зібрані)	2,5	4,9	6,1	8,4	14,3	16,5	21,2	23,4	25,6	29,0
Побутові відходи направлені на рециклінг (розділені від змішаних відходів)	0,8	1,1	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Альтернативне паливо (RDF/SFR)					10,9	10,8	10,7	10,7	10,6	10,6
Компостовані побутові відходи	8,5	8,4	8,4	8,3	8,2	8,1	8,1	8,1	8,0	8,0
Залишкові побутові відходи, видалені на полігон	92,5	89,3	87,3	84,1	77,4	74,3	69,2	66,5	63,9	60,1
Частка рециклінгу, %	0,9	1,2	1,9	2,5	4,3	7,8	15,4	19,1	23,3	26,2
Частка видалення на полігон, %	82,0	79,8	78,8	76,6	71,1	68,9	64,5	62,3	60,1	56,8

Рекомендована альтернатива досягає значного зменшення кількості відходів, що відправлені на полігони до 56,8%. Досягнуті показники рециклінгу становить 26,2% від утворених побутових відходів.

Рекомендована альтернатива спрямована на впровадження системи роздільного збирання ресурсоцінних компонентів відходів від домогосподарств та юридичних осіб та компостування зелених відходів із громадських територій у централізованому

комплексі. Для мешканців приватних будинків у містах та сільській місцевості буде реалізована програма домашнього компостування.

Оброблення залишкових відходів буде здійснюватися на сортувальному комплексі, який планується побудувати в планованому періоді. Первісне припущення полягає в тому, що сортувальний комплекс крім відокремленої вторинної сировини буде вироблятися RDF/SFR. Вироблений RDF/SFR може бути призначений для спільного спалювання на цементних заводах.

Необхідні інвестиційні витрати представлені в Таблиці 3.2.1.26.

Таблиця 3.2.1.26. Загальні інвестиційні витрати для Нікопольського кластеру, млн. грн.										
Нікопольський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Роздільне збирання відходів	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5
Сортувальні комплекси для роздільно зібраних та змішаних відходів					350					
Перевантаження змішаних відходів			75							
Компостування	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
МВТ/МБО комплекс									1000	
Полігони			35	35	35	35	35	35	35	35

Орієнтовні щорічні операційні витрати протягом планового періоду, як очікується, значно зростуть після створення сортувального комплексу та комплексу МВТ/МБО у планованому періоді і знаходитимуться в наступних параметрах:

Витрати на збирання змішаних відходів - від 90,8 млн. Грн. До 88,8 млн. Грн.

Витрати на роздільне збирання відходів - від 1,8 млн. Грн. До 9,0 млн. грн.

Витрати на сортування окремо зібраних відходів - від 2,8 млн. Грн. До 6,4 млн. Грн.

Витрати на сортування змішаних відходів - від 34,8 млн. Грн. До 31,8 млн. Грн.

Витрати на компостування - від 650,0 тис. Грн. До 618,0 тис. Грн.

Витрати на полігони - від 19,0 млн. Грн. До 20,9 млн. Грн.

Доходи від продажу ресурсоцінних компонентів - від 2,6 до 38,6 млн. Грн. 553

Орієнтовні витрати на одну тонну відходів, визначених для різних операцій (грн/т) управління відходами до та після реалізації планованих заходів з управління відходами знаходитимуться в наступних цінових параметрах:

Збирання змішаних відходів - 1 282 та 1 282 грн./т

Роздільне збирання відходів - 1 790 та 1 790 грн./т

Сортувальні комплекси для роздільно зібраних відходів - 1 511 та 45 грн./т

Сортувальні комплекси для змішаних відходів - 1 039 та 660 грн./т

Полігони - 607 та 607 грн./т

Компостування - 370 та 370 грн./т

Вищезазначені одиничні витрати призводять до встановлення орієнтовних щомісячних витрат на мешканця, що отримує послугу, представлені як середні витрати для кластеру та окремо для міських та сільських районів, які зростають з 32-38 грн. В 2025 р. До 55-75 грн. В 2034 р.

Сценарій для кластеру управління відходами № 5 (Самарівського)

Основним населеним пунктом в кластері управління відходами № 5 є місто Самара. Інформація про загальну кількість населення кластеру управління відходами № 5 та прогнози населення, яке отримує послуги збирання залишкових (змішаних) відходів та послуги з роздільного збирання відходів, зросте приблизно з 21 тис. у 2025 році до понад 124 тис. у 2034 році (див. Таблицю 3.2.1.9.).

У Таблиці 3.2.1.27. представлені розглянуті альтернативи та рекомендований сценарій для кластеру управління відходами № 5.

Таблиця 3.2.1.27.

Альтернативи, рекомендовані для Самарівського кластеру управління відходами

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Збирання змішаних відходів	Збирання організоване з використанням металевих/ пластикових євро- контейнерів ємністю 1,1 м3 з колесами	Індивідуальні будинки обслуговуються за системою збирання «від дверей до дверей», тоді як решта населених пунктів обслуговується «системою принесення відходів».	Витрати на створення та обслуговування контейнерних майданчиків не враховані

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Роздільне збирання відходів	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері з використанням пластикових контейнерів ємністю 1,1 м3 за технологічною схемою № 2 (Наказ Мінінфраструктури від 12.13.2023р. №1130)	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері, у контейнерах типу «дзвоників» 3-х кольорів великої ємності. Роздільне збирання за допомогою індивідуальних смітєвих баків або поліетиленових пакетів у районах із приватними будинками	Точний тип системи роздільного збирання буде залежати від домовленості між об'єднаними громадами та схем розширеної відповідальності виробників за відходи упаковки
пункти роздільного збирання відходів	У місті Самар буде створено пункт роздільного збирання відходів		В довгостроковій перспективі можуть знадобитися додаткові пункти збирання відходів
Перевантаження відходів та транспортування	Станції перевантаження відходів (СПВ) будуть створені в Перещепинська ТГ Магдалинівська ТГ		Точне розташування СПВ повинно бути підтверджено на етапі техніко-економічного обґрунтування
Сортування відходів	У місті Самар/Підгородне буде створено централізований комплекс для сортування роздільно зібраних відходів	На станціях перевантаження відходів створені додаткові сортувальні установки	Сортування можна організувати через існуючі компанії приватного сектору, які займаються вторинною сировиною.
Компостування відходів зелених насаджень	На регіональному полігоні буде створено централізовану площадку для відкритого компостування зелених відходів, зібраних із громадських територій	Окремі місця компостування створені в кожній громаді	Впровадження децентралізованого підходу буде потрібно в майбутньому, якщо передбачається роздільне збирання зелених відходів від домогосподарств

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Домашнє компостування	Впровадження програми домашнього компостування (ДК) для приватних будинків у містах та сільській місцевості		
Оброблення залишків відходів	Будівництво МВТ/МБО у комплексу у Самарівській ТГ	РООВ-завод МБО (механіко-біологічного оброблення), МВТ (технологія – біостабілізація) виготовлення RDF/SRF	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Полігон	Модернізація існуючого/будівництво нового регіонального полігону		Передбачається, що полігон, що обслуговує місто Самар/Підгороднє стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності

Інформація про кількість видів побутових відходів, зібраних за плановий період, представлена в Таблиці 3.2.2.18.

Таблиця 3.2.1.28. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. т/рік										
Самарівський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
	Зібрано (тис. Т/рік):									
Змішаних побутових відходів	75,0	74,4	73,7	73,1	72,4	71,7	71,4	71,0	70,7	70,3
Великогабаритних відходів	5,3	5,2	5,2	5,1	5,1	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9
Зелених відходів	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8

Роздільно зібрано побутових відходів	2,5	4,9	6,1	8,4	14,3	16,5	21,2	23,4	25,6	29,0

Кількості побутових відходів роздільно зібраних, направлених на рециклінг, кінцеві кількості, що розміщенні на полігонах та досягнуті показники рециклінгу за плановий період представлені в Таблиці 3.2.1.29.

Таблиця 3.2.1.29. Планові обсяги оброблення відходів, тис. Т/рік										
Самарівський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Побутові відходи направлені на рециклінг (роздільно зібрані)	5,6	7,4	8,8	11,0	11,6	12,9	13,6	14,2	14,8	16,2
Побутові відходи направлені на рециклінг (розділені від змішаних відходів)	1,5	1,5	3,7	5,1	5,1	5,7	5,0	5,0	4,9	4,9
Альтернативне паливо (RDF/SFR)					7,2	7,2	7,1	7,1	7,1	7,0
Компостовані побутові відходи	8,3	8,2	8,1	8,0	8,0	7,9	7,9	7,8	7,8	7,7
Залишкові побутові відходи, видалені на полігон	59,6	57,3	53,1	49,0	40,5	38,0	37,8	36,9	36,0	34,5
Частка рециклінгу, %	9,5	12,0	17,0	22,0	23,0	26,0	26,0	27,0	28,0	30,0
Частка видалення на полігон, %	79,5	77,0	72,0	67,0	56,0	53,0	53,0	52,0	51,0	49,0

Рекомендована альтернатива досягає значного зменшення кількості відходів, що видалені на полігони до 49%%. Досягнуті показники рециклінгу становить 30% від утворених побутових відходів.

Рекомендована альтернатива спрямована на впровадження системи роздільного збирання ресурсоцінних компонентів відходів від домогосподарств та юридичних осіб та компостування зелених відходів із громадських територій у централізованому комплексі. Для мешканців приватних будинків у містах та сільській місцевості буде реалізована програма домашнього компостування.

Оброблення залишкових відходів буде здійснюватися на сортувальному комплексі, та комплексі MBT/МБО, який планується побудувати в плановому періоді. Первісне припущення полягає в тому, що сортувальний комплекс крім відокремленої вторинної сировини буде вироблятися RDF/SFR. Вироблений RDF/SFR може бути призначений для спільного спалювання на цементних заводах.

Необхідні інвестиційні витрати представлені в таблиці 3.2.2.20.

Таблиця 3.2.1.30. Загальні інвестиційні витрати для Самарівського кластеру, млн. грн.										
Самарівський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Роздільне збирання відходів	71,3	70,7	70,0	69,4	68,8	68,1	67,8	67,5	67,1	66,8
Сортувальні комплекси для роздільно зібраних та змішаних відходів					100					
Перевантаження змішаних відходів			75							
Компостування	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	5,9	5,9	5,9	5,8	5,8
MBT/МБО комплекс									1000	
Полігони			39,8	36,7	30,4	28,5	28,4	27,7	27,0	25,8

Щорічні операційні та експлуатаційні витрати та доходи для Самарівського кластеру, як очікується, значно зростуть після створення комплексів сортувального та MBT/МБО в плановому періоді.

Динаміка витрат в плановому періоді буде змінюватися з 2025 по 2034 рр. відповідно:

Витрати на збирання змішаних відходів - від 59,6 млн. Грн. До 64,3 млн. Грн.

Витрати на сортування - 2,4 млн. Грн. До 24,6 млн. Грн.

Витрати на роздільне збирання відходів - від 1,9 млн. Грн. До 5,4 млн. Грн. Витрати на перевантаження змішаних відходів - від 7,3 млн. Грн. До 7,2 млн. Грн.

Витрати на компостування - від 328 тис. Грн. До 315 тис. грн.

Витрати на полігони - від 14,3 млн. Грн. До 16,1 млн. Грн.

Доходи від продажу ресурсоцінних компонентів - від 1,3 млн. Грн. До 23,5 млн. Грн.

Орієнтовні одиничні витрати на одну тонну операцій, визначених для різних операцій управління відходами, на початок планового періоду -2025 р. та його завершення - 2034 р., відповідно становитимуть:

Збирання змішаних відходів - 1 408 та 1 408 грн. /т

Перевантаження змішаних відходів - 1 147 та 1 147 грн./т

Роздільне збирання відходів - 1 788 та 1 788 грн./т

Сортувальні комплекси для роздільно зібраних відходів - 1 560 та 13 грн./т

Сортувальні комплекси для змішаних відходів - 1 043 та 691 грн./т

Полігони - 770 та 770 грн./т

Компостування - 316 та 316 грн./т

Орієнтовні щомісячні витрати на мешканця, що отримує послугу, представлені як середні витрати для Самарівського кластеру та окремо для міських та сільських районів, який отримує послуги з управління побутовими відходами, поступово змінюватимуться з 35-42 грн. (2025 р.) до 68-80 грн. (2034 р.).

Сценарій для кластеру управління відходами № 6 (Павлоградського)

Основним населеним пунктом в кластері управління відходами № 6 є місто Павлоград. Загальну кількість населення кластеру управління відходами № 6 та прогнози населення, яке отримує послуги збирання залишкових (змішаних) відходів та послуги з роздільного збирання відходів, зростає приблизно з 21 тис. у 2025 році до 125 тис. у 2034 році (див. Таблицю 3.2.1.9.).

У Таблиці 3.2.1.31 представлені розглянуті альтернативи та рекомендований сценарій для кластеру управління відходами №6 (Павлоградського).

Таблиця 3.2.1.31.

Альтернативи, рекомендовані для Павлоградського кластеру управління відходами

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Збирання змішаних відходів	Збирання організоване з використанням металевих/пластикових євро-контейнерів ємністю 1,1 м3 з колесами	Індивідуальні будинки обслуговуються за системою збирання «від дверей до дверей», тоді як решта населених пунктів обслуговується «системою принесення відходів».	Витрати на створення та обслуговування контейнерних майданчиків не враховані

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Роздільне збирання відходів	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері з використанням пластикових контейнерів ємністю 1,1 м3 за технологічною схемою № 2 (Наказ Мінінфраструктури від 12.13.2023р. №1130)	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері, у контейнерах типу «дзвоників» 3-х кольорів великої ємності. Роздільне збирання за допомогою індивідуальних смітєвих баків або поліетиленових пакетів у районах із приватними будинками	Точний тип системи роздільного збирання буде залежати від домовленості між об'єднаними громадами та схем розширеної відповідальності виробників за відходи упаковки
пункти збирання відходів	У місті Павлоград буде створено пункт роздільного збирання відходів		В довгостроковій перспективі можуть знадобитися додаткові пункти збирання відходів
Перевантаження відходів та транспортування	Станції перевантаження відходів (СПВ) кількість 2 Юріївська ТГ Богданівська ТГ		Точне розташування СПВ повинно бути підтверджено на етапі техніко-економічного обґрунтування
Сортування відходів	У місті Павлоград буде створено централізований комплекс для сортування роздільно зібраних відходів	На станціях перевантаження відходів створені додаткові сортувальні установки	Сортування можна організувати через існуючі компанії приватного сектору, які займаються вторинною сировиною.
Компостування відходів зелених насаджень	На регіональному полігоні буде створено централізовану площадку для відкритого компостування зелених відходів, зібраних із громадських територій	Окремі місця компостування створені в кожній громаді	Впровадження децентралізованого підходу буде потрібно в майбутньому, якщо передбачається роздільне збирання зелених відходів від домогосподарств

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Домашнє компостування	Впровадження програми домашнього компостування (ДК) для приватних будинків у містах та сільській місцевості		
Оброблення залишкових відходів	Будівництво MBT/МБО у комплексу у Павлоградській ТГ	РООБ-завод МБО (механіко-біологічного оброблення), MBT (технологія – біостабілізація) та виготовлення RDF/SRF	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Полігон	Модернізація існуючого/будівництво нового регіонального полігону		Передбачається, що полігон, що обслуговує місто Павлоград, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності

Інформація про кількість видів побутових відходів, зібраних за плановий період, представлена в Таблиці 3.2.1.32.

Таблиця 3.2.1.32. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. Т/рік											
Павлоградський кластер	165,2	163,7	162,3	160,8	159,4	157,9	157,1	156,3	155,5	154,8	159,3
Зібрано (тис. Т/рік):											
Змішаних побутових відходів	75,4	74,7	74,0	73,4	72,7	72,0	71,7	71,3	71,0	70,6	72,7
Великогабаритних відходів	5,3	5,2	5,2	5,1	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	5,1
Зелених відходів	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,9

Роздільно зібрано побутових відходів	2,3	3,7	5,2	6,6	7,3	8,6	10,8	12,1	14,2	15,5	18,2

Кількості побутових відходів роздільно зібраних, направлених на рециклінг, кінцеві кількості, що розміщенні на полігонах та досягнуті показники рециклінгу за плановий період представлені в Таблиці 3.2.1.33.

Таблиця 3.2.1.33. Планові обсяги оброблення відходів, тис.т/рік											
Павлоградський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Побутові відходи направлені на рециклінг (роздільно зібрані)	2,3	3,7	5,2	6,6	7,3	8,6	10,8	12,1	14,2	15,5	
Побутові відходи направлені на рециклінг (розділені від змішаних відходів)	0,8	1,1	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	
Альтернативне паливо (RDF/SFR)					7,3	7,2	7,2	7,1	7,1	7,1	
Компостовані побутові відходи	7,3	7,2	7,2	7,1	7,1	7,0	7,0	6,9	6,9	6,8	
Залишкові побутові відходи, видалені на полігон	61,9	59,6	57,3	55,4	53,8	51,9	49,5	47,8	45,5	43,8	
Частка рециклінгу, %	3,8	6,1	8,4	10,4	11,6	13,6	16,6	18,6	21,6	23,6	
Частка видалення на полігон, %	82,2	79,8	77,4	75,4	74,1	72,1	69,1	67,1	64,1	62,1	

Рекомендована альтернатива досягає значного зменшення кількості відходів, що відправленні на полігони до 62,1%. Досягнуті показники рециклінгу становить 23,6% від утворених побутових відходів.

Рекомендована альтернатива спрямована на впровадження системи роздільного збирання ресурсоцінних компонентів відходів від домогосподарств та юридичних осіб та компостування зелених відходів із громадських територій у централізованому комплексі. Для мешканців приватних будинків у містах та сільській місцевості буде реалізована програма домашнього компостування.

Оброблення залишкових відходів буде здійснюватися на сортувальному комплексі та комплексі МВТ/МБО, які планується побудувати в плановому періоді. Первісне

припущення полягає в тому, що сортувальний комплекс крім відокремленої вторинної сировини буде вироблятися RDF/FSR. Вироблений RDF/FSR може бути призначений для спільного спалювання на цементних заводах або для отримання енергії на ТЕЦ. Необхідні інвестиційні витрати представлені в Таблиці 3.2.2.24.

Таблиця 3.2.1.34. Загальні інвестиційні витрати для Павлоградського кластеру, млн. грн.										
Павлоградський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Роздільне збирання відходів	71,6	71,0	70,3	69,7	69,1	68,4	68,1	67,8	67,4	67,1
Сортувальні комплекси для роздільно зібраних та змішаних відходів					200					
Перевантаження змішаних відходів			75							
Компостування	9,6	9,5	9,4	9,4	9,3	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0
МВТ/МБО комплекс									1000	
Полігони	46,4	44,7	43,0	41,5	40,4	38,9	37,1	35,9	34,1	32,9

Операційні та експлуатаційні витрати та доходи для Павлоградського кластеру щорічно, як очікується, значно зростають після створення сортувального комплексу та комплексу МВТ/МБО у плановому періоді.

Орієнтовні операційні та експлуатаційні витрати на управління відходами, визначені для різних операцій, в плановому періоді - на початку (2025 р.) та його завершенні (2034 р.) знаходитимуться в таких параметрах:

Витрати на збирання змішаних відходів - від 59,3 до 59,2 млн.Грн.

Витрати на перевантаження. змішаних відходів - від 1 ,1 до 5,9 млн. Грн.

Витрати на роздільне збирання відходів - від 1,3 до 4,2 млн. Грн.

Витрати на сортування змішаних відходів - від 22, 0 до 21,0 млн. Грн.

Витрати на компостування - від 414 до 397 тис. Грн.

Витрати на полігони- від 14,3 до 15,2 млн. Грн.

Доходи від продажу ресурсоцінних компонентів - від 1,7 до 25,2 млн. Грн.

Одиничні витрати управління відходами за кожною операцією (грн./т) на початку планового періоду (2025 р.) і на його завершення (2034 р.) відповідно становитимуть:

Збирання змішаних відходів - 1 295 та 1 295 грн./т

Роздільне збирання відходів - 1 790 та 1 790 грн./т

Сортувальні комплекси для роздільно зібраних відходів - 1 516 та -39 грн./т

Сортувальні комплекси для змішаних відходів - 1 049 та 684 грн./т

Полігони - 760 та 760 грн./т

Компостування - 339 та 339 грн./т

Вищезазначені одиничні витрати призводять до наступних орієнтовних щомісячних витрат на мешканця, що отримує послугу на тонну утворених відходів, представлені як середні витрати для кластеру та окремо для міських та сільських районів і знаходяться в таких параметрах - на початок планового періоду (2025 р.) - 32-38 грн. та його закінчення (2034 р.) - 62-75 грн.

Сценарій для кластеру управління відходами № 7 (Синельниківського)

Основним населеним пунктом в кластері управління відходами № 7 є місто Синельникове.

Загальна кількість населення кластеру управління відходами № 7 та прогнози населення, яке отримує послуги збирання залишкових (змішаних) відходів та послуги з роздільного збирання відходів, зростає приблизно з 21 тис. у 2025 році до 130 тис. у 2034 році (Див. Таблицю 3.2.1.9.)

У Таблиці 3.2.21.35. представлені розглянуті альтернативи та рекомендований сценарій для Синельниківського кластеру.

Таблиця 3.2.1.35.

Альтернативи, рекомендовані для Синельниківського кластеру управління відходами

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Збирання змішаних відходів	Збирання організоване з використанням металевих / пластикових євро-контейнерів ємністю 1,1 м3 з колесами	Індивідуальні будинки обслуговуються за системою збирання «від дверей до дверей», тоді як решта населених пунктів обслуговується «системою принесення відходів».	Витрати на створення та обслуговування контейнерних майданчиків не враховані

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Роздільне збирання відходів	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері з використанням пластикових контейнерів ємністю 1,1 м3 за технологічною схемою № 2 (Наказ Мінінфраструктури від 12.13.2023р. №1130)	Роздільне збирання відходів організоване у всьому кластері, у контейнерах типу «дзвоників» 3-х кольорів великої ємності. Роздільне збирання за допомогою індивідуальних смітєвих баків або поліетиленових пакетів у районах із приватними будинками	Точний тип системи роздільного збирання буде залежати від домовленості між об'єднаними громадами та схем розширеної відповідальності виробників за відходи упаковки
пункти роздільного збирання відходів	У місті Синельникове, Покровській та Петропавлівській ТГ буде створено громадські пункти збирання відходів		В довгостроковій перспективі можуть знадобитися додаткові пункти збирання відходів
Перевантаження відходів та транспортування	Станції перевантаження відходів (СПВ) - Покровська ТГ Межівська ТГ Васильківська ТГ Раївська ТГ Славгородська ТГ Дубовиківська ТГ		Точне розташування СПВ повинно бути підтверджено на етапі техніко-економічного обґрунтування
Сортування відходів	У місті Синельникове буде створено централізований комплекс для сортування роздільно зібраних відходів	На станціях перевантаження відходів створені додаткові сортувальні установки	Сортування можна організувати через існуючі компанії приватного сектору, які займаються вторинною сировиною.

Операція	Рекомендовані сценарії	Альтернативні сценарії	Примітки
Компостування відходів зелених насаджень	На регіональних полігонах Синельникове, Покровській та Петропавлівській ТГ створено централізовану площадку для відкритого компостування зелених відходів, зібраних із громадських територій	Окремі місця компостування створені в кожній громаді	Впровадження децентралізованого підходу буде потрібно в майбутньому, якщо передбачається роздільне збирання зелених відходів від домогосподарств
Домашнє компостування	Впровадження програми домашнього компостування (ДК) для приватних будинків у містах та сільській місцевості		
Оброблення залишків відходів	Будівництво МВТ/МБО у комплексі у Синельниківській ТГ або Петропавлівській ТГ	РООВ-завод МБО (механіко-біологічного оброблення), МВТ (технологія – біостабілізація) та виготовлення RDF/SRF	Остаточна альтернатива повинна бути підтверджена після обстеження складу відходів та техніко-економічного обґрунтування
Полігон	Модернізація існуючого/будівництво Нових регіональних Полігонів Синельникове, Покровській та Петропавлівській ТГ		Передбачається, що Полігони, що обслуговують місто Синельникове, Синельникове, Покровській та Петропавлівській ТГ стануть регіональними. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності

Інформація про кількість видів побутових відходів, зібраних за плановий період, представлена в Таблиці 3.2.1.36.

Таблиця 3.2.1.36. Розрахункові дані про матеріальні потоки утворюваних відходів, тис. Т/рік										
Синельниківський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
	Зібрано (тис. Т/рік):									
Змішаних побутових відходів	88,0	87,3	86,5	85,7	85,0	84,2	83,7	83,3	82,9	82,5
Великогабаритних відходів	6,2	6,1	6,1	6,0	5,9	5,9	5,9	5,8	5,8	5,8
Зелених відходів	4,4	4,4	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,1	4,1
Роздільно зібрано побутових відходів	1,8	2,3	3,0	3,9	5,0	6,5	8,5	11,0	14,4	18,7

Обсяги побутових відходів роздільно зібраних, направлених на рециклінг, кінцеві обсяги, що розміщенні на полігонах та досягнуті показники рециклінгу за плановий період представлені в Таблиці 3.2.1.37.

Таблиця 3.2.1.37. Планові обсяги оброблення відходів, тис.т/рік										
Синельниківський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Побутові відходи направлені на рециклінг (роздільно зібрані)	1,8	2,3	3,0	3,9	5,0	6,5	8,5	11,0	14,4	18,7
Побутові відходи направлені на рециклінг (розділені від змішаних відходів)	1,3	1,7	2,1	2,5	3,0	3,6	4,3	5,1	6,2	7,4
Альтернативне паливо (RDF/SFR)					8,5	8,4	8,4	8,3	8,3	8,2
Компостовані побутові відходи	6,6	6,5	6,5	6,4	6,4	6,3	6,3	6,2	6,2	6,2
Залишкові побутові відходи, видалені на полігон	81,9	80,6	79,2	77,6	75,7	73,4	71,1	68,1	64,4	59,7
Частка рециклінгу, %	3,5	4,6	5,8	7,4	9,4	12,0	15,2	19,4	24,7	31,6
Частка видалення на полігон, %	93,0	92,4	91,6	90,5	89,1	87,2	84,9	81,7	77,7	72,4

Рекомендована альтернатива досягає значного зменшення кількості відходів, що відправленні на полігони до 72,4%. Досягнуті показники рециклінгу становить 31,6% від утворених побутових відходів.

Рекомендована альтернатива спрямована на впровадження системи роздільного збирання ресурсоцінних компонентів відходів від домогосподарств та юридичних осіб та компостування зелених відходів із громадських територій у централізованому комплексі. Для мешканців приватних будинків у містах та сільській місцевості буде реалізована програма домашнього компостування.

Оброблення залишкових відходів буде здійснюватися на сортувальному комплексі та комплексі MBT/МБО, який планується побудувати в плановому періоді. Первісне припущення полягає в тому, що сортувальний комплекс крім відокремленої вторинної сировини буде вироблятися RDF/SFR. Вироблений RDF/SFR може бути призначений для спільного спалювання на цементних заводах або ТЕЦ з метою отримання енергії. Необхідні інвестиційні витрати представлені в Таблиці 3.2.1.38.

Таблиця 3.2.1.38. Загальні інвестиційні витрати для Синельниківського кластеру, млн. грн.										
Синельниківський кластер	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Роздільне збирання відходів	16,7	21,7	28,3	36,7	47,8	62,1	80,7	105,0	136,4	177,4
Сортувальні комплекси для роздільно зібраних та змішаних відходів					200					
Перевантаження змішаних відходів			75		65					
Компостування	5,0	4,9	4,9	4,8	4,8	4,7	4,7	4,7	4,7	4,6
MBT/МБО комплекс									1000	
Полігони	49,1	48,4	47,5	46,5	45,4	44,1	42,6	40,9	38,6	35,8

Орієнтовні щорічні операційні витрати протягом планового періоду, як очікується, значно зростуть після створення сортувального та обробного комплексів у плановому періоді - 2025-2034 рр.:

Витрати на збирання змішаних відходів- від 70,5 до 77,2 млн. Грн.

Витрати на роздільне збирання відходів - від 1,0 до 6,2 млн. Грн.

Витрати на сортування - від 1,4 до 28,8 млн. Грн.

Витрати на перевантаження змішаних відходів - від 13,6 до 13,7 млн. Грн.

Витрати на компостування - від 0,363 до 0,348 млн. грн.

Витрати на полігони - від 16,5 до 16,0 млн. Грн.

Доходи від продажу ресурсоцінних компонентів - від 1,5 до 27,2 млн. Грн.

Орієнтовні одиничні витрати управління відходами за кожною операцією (грн/т) на одну тонну відходів, визначені на початок реалізації плану (2025 р.) та його завершення (2034 р.) відповідно становитимуть:

Збирання змішаних відходів - 1 436 та 1 436 грн./т

Перевантаження змішаних відходів - 1 293 та 1 293 грн./т

Роздільне збирання відходів - 1 788 та 1 788 грн./т

Сортувальні комплекси для роздільно зібраних відходів - 1 572 та 27 грн./т

Сортувальні комплекси для змішаних відходів - 1 061 та 723 грн./т

Полігони - 727 та 727 грн./т

Компостування - 309 та 309 грн./т

Вищезазначені одиничні витрати є основою для формування орієнтовних щомісячних витрат на мешканця, представлені як середні витрати для кластеру та окремо для міських та сільських районів, що отримує послугу, і знаходяться в діапазоні - 35 -43 грн. На особу (2025 р.) та 67-82 грн. На особу (2034 р.).

Узагальнення запланованої інфраструктури

Цей підрозділ узагальнює заплановану інфраструктуру за обраною Альтернативою 4 - 7 кластерів, які відповідають адміністративно-територіальному поділу Дніпропетровської області.

Таблиця 3.2.1.39. Розширення та оновлення матеріально-технічної бази системи збирання побутових відходів на рівні районів

№ з/п	Територіальні громади	Чисельність населення, осіб	Кількість контейнерів для змішаних побутових відходів, одиниць	Кількість контейнерів для ресурсоцінних побутових відходів, одиниць	Кількість сміттєвозів, одиниць
1	Дніпровський кластер	1145065	11037	2759	22
2	Кам'янський кластер	423443	4096	1024	9
3	Криворізький кластер	743934	7197	1799	17
4	Нікопольський кластер	250746	2433	608	7

5	Павлоградський кластер	166797	1621	405	5
6	Самарівський кластер	167526	1612	403	6
7	Синельниківський кластер	195716	1931	483	8
	ВСЬОГО ПО ОБЛАСТІ	3142345	29927	7482	74

Таблиця 3.2.1.40. Розширення та оновлення матеріально-технічної бази системи збирання побутових відходів на рівні громад

№ з/п	Територіальні громади	Чисельність населення, осіб	Кількість контейнерів для змішаних побутових відходів, одиниць	Кількість контейнерів для ресурсоцінних побутових відходів, одиниць	Кількість сміттєвозів, одиниць
Територіальні громади Дніпровського району					
1	Дніпровська	983515	9367	2342	16,0
2	Підгородненська	23400	223	56	1,0
3	Новопокровська	7826	75	19	0,0
4	Обухівська	11785	112	28	0,0
5	Петриківська	23028	219	55	1,0
6	Китайгородська	3217	31	8	0,0
7	Любимівська	3615	34	9	0,0
8	Ляшківська	2070	20	5	0,0
9	Миколаївська	6634	63	16	0,0
10	Могилівська	5971	57	14	0,0
11	Новоолександрівська	10653	101	25	1,0
12	Святовасилівська	5023	48	12	0,0
13	Слобожанська	23191	221	55	1,0
14	Солонянська	24100	230	57	1,0
15	Сурсько-Литовська	5786	55	14	0,0
16	Царичанська	14473	138	34	1,0
17	Чумаківська	4584	44	11	0,0
	Всього	1158871	11037	2759	22
Територіальні громади Кам'янського району					
1	Верхньодніпровська	37577	358	89	1,0
2	Верхівцівська	11953	114	28	0,0
3	Вільногірська	23768	226	57	1,0
4	Жовтоводська	44376	423	106	1,0
5	Кам'янська	236672	2254	564	4,0
6	П'ятихатська	25840	246	62	1,0
7	Божедарівська	10624	101	25	0,0
8	Вишнівська	4440	42	11	0,0

9	Криничанська	19105	182	45	1,0
10	Лихівська	4846	46	12	0,0
11	Затишнянська	3888	37	9	0,0
12	Саксаганська	6977	66	17	0,0
	Всього	430066	4096	1024	9
Територіальні громади Криворізького району					
1	Апостолівська	22208	212	53	1,0
2	Зеленодольська	18637	177	44	1,0
3	Криворізька	615492	5862	1465	11,0
4	Софіївська	12074	115	29	1,0
5	Широківська	12742	121	30	1,0
6	Вакулівська	2838	27	7	0,0
7	Глеюватська	7675	73	18	0,0
8	Гречаноподівська	4512	43	11	0,0
9	Грушівська	6174	59	15	0,0
10	Девладівська	5255	50	13	0,0
11	Карпівська	5377	51	13	0,0
12	Лозуватська	18910	180	45	1,0
13	Нивотрудівська	4635	44	11	0,0
14	Новолатівська	2507	24	6	0,0
15	Новопільська	16631	158	40	1,0
	Всього	755667	7197	1799	17
Територіальні громади Нікопольського району					
1	Марганецька	48474	462	115	1,0
2	Нікопольська	107464	1023	256	2,0
3	Покровська	42875	408	102	1,0
4	Томаківська	14416	137	34	1,0
5	Червоногригорівська	12511	119	30	1,0
6	Мирівська	7122	68	17	0,0
7	Першотравневська	12327	117	29	1,0
8	Покровська	10316	98	25	0,0
	Всього	255505	2433	608,3452381	7
Територіальні громади Павлоградського району					
1	Павлоградська	103073	982	245	2,0
2	Тернівська	27320	260	65	1,0
3	Юр'ївська	11768	112	28	1,0
4	Богданівська	9737	93	23	1,0
5	Вербківська	8097	77	19	0,0
6	Межиріцька	6805	65	16	0,0
7	Троїцька	3450	33	8	0,0
	Всього	170250	1621	405,3571429	5
Територіальні громади Самарівського району					

1	Перещепинська	20639	197	49	1,0
2	Новомосковська	70230	669	167	2,0
3	Губининська	18173	173	43	1,0
4	Личківська	5086	48	12	0,0
5	Магдалинівська	21442	204	51	1,0
6	Черкаська	10293	98	25	0,0
7	Піщанська	18668	178	44	1,0
8	Чернечинська	4744	45	11	0,0
	Всього	169275	1612	403,0357143	6
Територіальні громади Синельниківського району					
1	Першотравенська	27573	263	66	1,0
2	Синельниківська	30021	286	71	1,0
3	Іларіонівська	12995	124	31	1,0
4	Васильківська	21999	210	52	1,0
5	Межівська	14946	142	36	1,0
6	Петропавлівська	8489	81	20	1,0
7	Покровська	20038	191	48	1,0
8	Роздорська	3062	29	7	0,0
9	Славгородська	5044	48	12	0,0
10	Брагинівська	3892	37	9	0,0
11	Великомихайлівська	3779	36	9	0,0
12	Дубовиківська	8670	83	21	0,0
13	Зайцівська	3410	32	8	0,0
14	Маломихайлівська	8722	83	21	0,0
15	Миколаївська	9764	93	23	0,0
16	Новопавлівська	3901	37	9	0,0
17	Раївська	10501	100	25	1,0
18	Слов'янська	3371	32	8	0,0
19	Українська	2534	24	6	0,0
	Всього	202711	1931	482,645238	8

Список запланованих станцій перевантаження відходів представлений у Таблиці 3.2.1. 41.

Таблиця 3.2.1.41.
Заплановані станції перевантаження відходів, 2034 рік

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Площа, км ²	Чисельність населення	Густота населення, осіб/км кв.	Обсяг утворюваних відходів, тис.т/рік	Кількість запланованих станцій перевантаження відходів*
Дніпровський	17	234	5605,6	1145065	204,3	522,4	5
Кам'янський	12	274	4803,4	423443	88,2	193,2	4
Криворізький	15	283	5724,9	743934	129,9	339,4	6
Нікопольський	8	130	3246,7	250746	77,2	114,4	3
Павлоградський	7	98	2430,1	166797	68,6	76,1	2
Самарівський	8	110	3478,2	167526	48,2	76,4	2
Синельниківський	19	372	6625,1	195716	29,5	89,3	6
По області	86	1501	31914	3093227	96,9	1 411,3	28

* Остаточна кількість станцій перевантаження відходів в кожному з кластерів та їх дислокація по території відкорегується в процесі реалізації РПУВ шляхом укладання угод про співпрацю територіальних громад в межах кластерів або угод про співпрацю між громадами різних кластерів з врахуванням матеріально-технічного забезпечення операцій із збирання та вивезення відходів в населених пунктах територіальних громад.

У Таблиці 3.2.1.42. наведені заплановані сортувальні станції для роздільно зібраних та змішаних побутових відходів.

Таблиця 3.2.1.42.
Заплановані сортувальні станції для роздільно зібраних та змішаних відходів, 2034 рік

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг роздільно зібраних побутових відходів, тис.т/рік	Обсяг змішаних побутових відходів, тис. Т/рік	Потужність сортувальних станцій, тис.т/рік	Кількість сортувальних станцій
Дніпровський	17	234	1145065	132,2	214,3	350,0	5
Кам'янський	12	274	423443	48,9	47,9	100,0	4
Криворізький	15	283	743934	85,9	129,5	200,0	6

Таблиця 3.2.1.42.

Заплановані сортувальні станції для роздільно зібраних та змішаних відходів, 2034 рік

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг роздільно зібраних побутових відходів, тис.т/рік	Обсяг змішаних побутових відходів, тис. Т/рік	Потужність сортувальних станцій, тис.т/рік	Кількість сортувальних станцій
Нікопольський	8	130	250746	29,0	63,9	100,0	3
Павлоградський	7	98	166797	19,0	45,5	75,0	2
Самарівський	8	110	167526	15,5	36,0	50,0	2
Синельниківський	19	372	195716	18,7	64,4	75,0	6
По області	86	1501	3093227	349,2	601,4	950,0	28

Розрахункові дані показують загальну річну кількість роздільно зібраних відходів та змішаних побутових відходів по кожному із кластерів, а також плановану потужність сортувальних станцій для роздільно зібраних відходів та змішаних побутових відходів з врахуванням темпів впровадження роздільного збирання побутових відходів та розширеної відповідальності виробників після прийняття відповідного закону. Пропонується в цілому створення 28 сортувальних станцій. Додатково може бути розміщено дві сортувальні станції в м. Дніпро – на правому та лівому берегах річки Дніпро.

У Таблиці 3.2.1.43. наведено дані про заплановані установки/ділянки для компостування окремо зібраних зелених відходів із громадських територій та від населення територіальних громад.

Таблиця 3.2.1.43. Заплановані об'єкти для компостування окремо зібраних зелених відходів, 2034 рік

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг зелених відходів, тис.т/рік	Потужність компостувальних станцій, тис.т/рік
Дніпровський	17	234	1145065	42,3	50,0

Таблиця 3.2.1.43. Заплановані об'єкти для компостування окремо зібраних зелених відходів, 2034 рік

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг зелених відходів, тис.т/рік	Потужність компостувальних станцій, тис.т/рік
Кам'янський	12	274	423443	15,6	20,0
Криворізький	15	283	743934	27,5	30,0
Нікопольський	8	130	250746	9,3	10,0
Павлоградський	7	98	166797	2,8	5,0
Самарівський	8	110	167526	2,8	5,0
Синельниківський	19	372	195716	4,1	5,0
По області	86	1501	3093227	104,5	125,0

Планується створення в кожному з кластерів по одній стації/комплексі компостування біовідходів, а також рекомендується в територіальних громадах створювати локальні ділянки компостування (для відходів зелених насаджень), щоб зменшувати витрати на збір та транспортування до об'єктів в кластерах.

У Таблиці 3.2.1.4.4 наведені заплановані заводи/комплекси механіко-біологічного оброблення (МВТ/МБО) змішаних побутових відходів в кожному із семи кластерів. Вибір місця розміщення, потужності, технологій та конкретного виду комплексів здійснюватиметься на етапі розробки техніко-економічного обґрунтування.

Таблиця 3.2.1.44.
Заплановані комплекси МВТ/МБО для змішаних побутових відходів, 2034 р.

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг утворення побутових відходів, тис.т/рік	Потужність комплексів тис.т/рік
Дніпровський	17	234	1145065	198,5	200,0

Таблиця 3.2.1.44.
Заплановані комплекси МВТ/МБО для змішаних побутових відходів, 2034 р.

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг утворення побутових відходів, тис.т/рік	Потужність комплексів тис.т/рік
Кам'янський	12	274	423443	96,6	100,0
Криворізький	15	283	743934	169,7	200,0
Нікопольський	8	130	250746	57,2	75,0
Павлоградський	7	98	166797	38,1	50,0
Самарівський	8	110	167526	38,2	50,0
Синельниківський	19	372	195716	44,6	50,0
По області	86	1501	3093227	705,6	725,0

У Таблиці 3.2.1.45. наведені заплановані потужності для термічного оброблення побутових відходів. Передбачається створення одного комплексу термічного оброблення відходів річною потужністю 250-300 тис. Т/рік на території міського полігону м. Дніпро, або іншій, визначеній в процесі розробки техніко-економічного обґрунтування. Технологічні рішення термічного оброблення будуть визначені після відповідних досліджень морфологічного стану та енергетичних властивостей відходів.

Таблиця 3.2.1.45.
Заплановані потужності для термічного оброблення побутових відходів, 2034 рік

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг відходів для термічного оброблення, тис.т/рік*
Дніпровський	17	234	1145065	250,0 - 300,0
Кам'янський	12	274	423443	-
Криворізький	15	283	743934	-
Нікопольський	8	130	250746	-
Павлоградський	7	98	166797	-

Таблиця 3.2.1.45.

Заплановані потужності для термічного оброблення побутових відходів, 2034 рік

Кластери	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Чисельність населення	Обсяг відходів для термічного оброблення, тис.т/рік*
Самарівський	8	110	167526	-
Синельниківський	19	372	195716	-
По області	86	1501	3093227	250,0 - 300,0

У Таблиці 3.2.1.46. представлені заплановані регіональні полігони та їх річна потужність для обсягів видалення побутових відходів на кінець планового періоду - 2034 р.

Таблиця 3.2.1.46.

Заплановані регіональні полігони, 2034 рік

Кластер	Кількість територіальних громад	Кількість населених пунктів	Площа, км2	Чисельність населення	Обсяг видалених відходів, тис.т/рік	Кількість запланованих регіональних полігонів*
Дніпровський	17	234	5605,6	1145065	214,3	1
Кам'янський	12	274	4803,4	423443	41,4	1
Криворізький	15	283	5724,9	743934	118,2	1
Нікопольський	8	130	3246,7	250746	60,1	1
Павлоградський	7	98	2430,1	166797	43,8	1
Самарівський	8	110	3478,2	167526	34,5	1
Синельниківський	19	372	6625,1	195716	59,7	1
По області	86	1501	31914	3093227	357,7	7,0

*Остаточне місцезонашування полігонів в кожному з кластерів та їх дислокація по території відкорегується в процесі реалізації РПУВ з врахуванням обсягів оброблення відходів в територіальних громадах.

Закриття полігонів та звалищ, що не відповідають вимогам, є важливим фактором зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Ризики неконтрольованого видалення відходів включають:

- забруднення атмосферного повітря звалищним газом – біогазом та виділенням неприємного запаху в повітря;
- забруднення поверхневих вод та підземних водних об'єктів фільтратом з полігонів;
- ризики для здоров'я та безпеки людей від розповсюдження збудників патогенних мікроорганізмів.

Відповідно до Закону України «Про управління відходами» якщо регіональним планом управління відходами передбачено продовження строку експлуатації місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають вимогам цього Закону, суб'єкт господарювання, що здійснює управління таким місцем розміщення відходів, повинен разом з документами на отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів подати план та техніко-економічне обґрунтування приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства.

Вимоги до плану приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства затверджені Наказом Міндовкілля від 29.04.2024 № 455 «Про затвердження Вимог до плану приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства» та набирають чинності не раніше дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні.

Якщо регіональним планом управління відходами передбачено припинення експлуатації місця розміщення відходів (полігону, звалища), яке не відповідає вимогам цього Закону, власник (балансоутримувач) такого місця розміщення відходів повинен забезпечити розроблення та виконання проекту рекультивації місця розміщення відходів та догляд за ним після припинення експлуатації протягом строку, встановленого цим Законом.

Закону України «Про управління відходами» встановлено, що з 1 січня 2030 року експлуатація місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), що не оснащені системами вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату, системами моніторингу викидів в атмосферне повітря та моніторингу забруднення ґрунтів і підземних вод, забороняється. Ці вимоги не застосовуються, якщо суб'єкт господарювання, що здійснює управління місцем розміщення відходів, виконує план приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства у відповідності згідно з графіком, визначеним умовами дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів.

Середні одиничні витрати на закриття та рекультивацію звалищ, які не відповідають стандартам, становлять 14 €/м² полігону. Грубі оцінки витрат на закриття становитимуть близько 122, 6 млн євро або понад 6 129,6 млн грн.

Рекомендованим підходом є закриття менших несанкціонованих сміттєзвалищ, що фінансуються за рахунок бюджетів та фондів місцевого самоврядування, а більших –

за рахунок обласних фондів ОНПС, відразу після будівництва нових полігонів, передбачених цим планом.

Управління відходами електричного та електронного обладнання та відходами батарей та акумуляторів

Відходи електричного та електронного обладнання та відходи батарей та акумуляторів від домогосподарств (у складі побутових відходів), мають збиратися окремо від інших побутових відходів. Рекомендується застосування пунктів роздільного збирання побутових відходів (у тому числі мобільних, типу «Екобус» – оснащених у транспортних засобах), які працюватимуть за визначеним графіком відвідування кожної громади або за заявкою споживача. У пунктах роздільного збирання побутових відходів рекомендується використовувати за необхідності пакувальні матеріали та ящики з метою відділення відходів електричного та електронного обладнання, батарей та акумуляторів, що є у складі побутових відходів, один від одного до передачі на об'єкти оброблення таких відходів.

Пункти роздільного збирання побутових відходів для збирання відходів рекомендується розташовувати зручно для користувачів із розрахунку – 1 пункт на 20 тис. мешканців. Мобільний пункт роздільного збирання рекомендовано на кожен кластер. Детальне визначення місць розміщення та типів (стаціонарних та мобільних) визначається у МПУВ.

При запуску системи розширеної відповідальності виробника для відходів електричного та електронного обладнання та відходів батарей та акумуляторів можливе збирання дрібної техніки та портативних батарей у місцях їх продажу та фінансування пунктів роздільного збирання.

Інформаційне забезпечення

Для залучення мешканців до сортування відходів для покращення роздільного збирання побутових відходів рекомендується розробити та розповсюдити серед приватних домогосподарств календарі із графіком вивезення змішаних та ресурсоцінних відходів, позначаючи різними кольорами (блакитний, зелений, сірий) відповідно до кольору контейнерів за якими здійснюється роздільне збирання.

Графіки та маршрут мобільних пунктів роздільного збирання рекомендується розміщувати на офіційних сайтах громад та сторінках у соціальних мережах.

Зрозумілі та ілюстративні інструкції щодо типів відходів які слід та які заборонено викидати мають бути розроблені та розповсюджені. Для економії на контейнерах можуть бути розміщені qr-коди із посиланням на розгорнуті інструкції.

Впровадження проектів роздільного збирання відходів має передбачати постійне інформування та комунікацію з мешканцями про перебіг реалізації проекту.

Методичні матеріали та посібники з екологічного виховання, які у доступній формі продемонструють важливість рекомендовано поширювати серед школярів із залученням місцевих громадських організацій.

3.2.2. Управління відходами промисловості

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами промисловості в Дніпропетровській області здійснюється згідно норм Закону України «Про управління відходами» у відповідності до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів відходи промисловості (промислові відходи та відходи видобувної промисловості) поділяються на небезпечні відходи (0,01%) та відходи, що не є небезпечними (99,99% загального обсягу утворюваних відходів).

Відповідно до п.3. розділу XI Закону України «Про управління відходами» встановлено, що управління відходами видобувної промисловості, до прийняття окремого закону у сфері управління відходами видобувної промисловості, здійснюється відповідно до норм цього Закону.

Функціонування системи управління промисловими відходами та відходами видобувної промисловості забезпечується здійсненням операцій із збирання, перевезення, відновлення (оброблення, зворотне заповнення тощо) та видалення утворюваних обсягів відходів в процесі господарської діяльності суб'єктів господарювання Дніпропетровської області.

Процес забезпечення ефективного функціонування системи управління промисловими відходами та відходами видобувної промисловості досягається шляхом:

- Впровадження дієвої системи ведення статистичного обліку утворених у результаті діяльності чи отриманих від інших суб'єктів господарювання обсягів відходів та

фінансового обліку операцій з управління відходами і подання відповідної звітності згідно вимог чинного законодавства;

- Здійснення класифікації утворюваних в процесі господарської діяльності відходів згідно Порядку класифікації відходів відповідно до Національного переліку відходів;
- Впровадження у виробництво найкращих доступних, ресурсозберігаючих та маловідходних технологій;
- Вдосконалення операційних процесів, технічного обслуговування обладнання;
- Вдосконалення системи управління промисловими відходами, технологій і способів рециклінгу та відновлення;
- Підвищення рівня технічної дисципліни та відповідальності при організації системи управління відходами;
- Забезпечення зберігання промислових відходів у спосіб, що є безпечним для здоров'я людини та довкілля, та передача небезпечних відходів суб'єктам господарювання у сфері управління відходами протягом одного року з моменту їх утворення на підставі договору, укладеного відповідно до законодавства, в якому зазначається код відходів згідно з Національним класифікатором відходів, їх обсяг, найменування та код операції з відновлення та/або видалення відходів;
- Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій у встановленому законом порядку;
- Вжиття всіх необхідних заходів для запобігання або зменшення будь-якого шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей, що виникає в результаті управління промисловими відходами та відходами видобувної промисловості;
- Створення додаткових об'єктів оброблення відходів промисловості;
- Проведення рекультивації та догляду полігонів/місць розміщення промислових відходів та відходів видобувної промисловості після досягнення ними своєї проектної потужності та виведення з експлуатації, здійснення контролю і моніторингу параметрів навколишнього природного середовища, з усуненням можливих негативних впливів місць розміщення відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище;
- Контролю за системою управління відходами та моніторингом за станом навколишнього природного середовища в результаті експлуатації, закриття чи рекультивації об'єктів з оброблення чи видалення відходів тощо.

- Впровадження механізмів стимулювання ефективного управління відходами на рівні підприємств, впровадження систем екологічного менеджменту.

Для зменшення навантаження на навколишнє середовище та здоров'я населення, покращення умов проживання, стану інфраструктури міста суб'єкти господарювання повинні вживати заходи для зменшення обсягів утворення промислових відходів та зокрема відходів видобувної промисловості.

Таким чином, можуть бути розроблені конкретні рішення для окремих потоків, насамперед розділення відходів у джерелах утворення - для відновлення (утилізації) значної частки промислових відходів - впровадження розділення відходів у джерелі утворення на органічні відходи та ресурсоцінні компоненти відходів.

Відновлення відходів

Згідно Закону України «Про управління відходами» відновлення відходів - операція, у результаті якої відходи використовуються для корисних цілей, замінюючи матеріали, які мали бути використані для виконання певної функції або які підготовлені для виконання цієї функції на підприємстві чи в іншій господарській діяльності. Об'єкт оброблення відходів - установка, інженерна споруда або інший об'єкт, що використовується для здійснення операцій з відновлення або видалення відходів. Оброблення відходів - операція з відновлення або видалення відходів, включаючи підготовку відходів до таких операцій.

Відновлення промислових відходів та відходів видобувної промисловості повинно проводитися, зокрема з урахуванням наступних вимог:

- на відходи, що підлягають відновленню, необхідно мати технічні умови, що встановлюють вимоги, яким повинна відповідати продукція (відходи) або процес, що утворюються у результатів операції відновлення відходів, та визначають процедуру, за допомогою, яких може бути встановлено, чи дотримані такі вимоги;
- виробництво продукції з відходів або з їх використанням дозволяється за наявності відповідної нормативно-технічної та технологічної документації, погодженої у встановленому порядку;
- при організації переробки відходів з метою вилучення цінних компонентів слід виходити з технічних вимог їх споживачів і необхідності утилізації або видалення залишкової маси відходів та інші.

Відновлення промислових відходів та відходів видобувної промисловості здійснюється шляхом їх екологічно безпечного і економічно обґрунтованого прямого використання, або переробки на базі існуючих або спеціально створюваних

виробничих потужностей і технологічних процесів, виходячи з ресурсного та енергетичного потенціалу відходів. При цьому, можлива повна або часткова заміна традиційних сировинних матеріалів чи палива відходами в результаті:

- повторної переробки;
- регенерації;
- організації виробництва товарної продукції з відходів;
- застосування відходів як добавки до сировини, матеріалів, напівфабрикатів або їх сумішей з певним функціональним призначенням і т.п.

У процесі діяльності на об'єктах промисловості утворюються розкривні породи, які РПУВ розглядаються, як сировинна база для розбудови інфраструктури відновлення відходів.

Об'єкти оброблення промислових відходів та відходів видобувної промисловості експлуатуються відповідно до вимог Закону «Про управління відходами», законодавства у сфері містобудування та у випадках, передбачених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягають оцінці впливу на довкілля.

Найпоширенішою операцією з видалення відходів промисловості, після операції з їх відновлення, що не передбачає подальшого оброблення відходів, є їх захоронення.

РПУВ передбачаються заходи щодо розвитку інфраструктури для управління відходами промисловості, зокрема щодо забезпечення дотримання вимог природоохоронного законодавства при видаленні відходів промисловості у відповідності до проектних рішень з урахуванням найкращих доступних технологій, приведення існуючих місць видалення відходів промисловості у відповідність із встановленими вимогами законодавства або забезпечення припинення їх експлуатації (закриття), проведення рекультивації, здійснення моніторингу за об'єктами видалення відходів для спостереження за станом навколишнього природного середовища.

Заходами РПУВ закріплено обов'язок підприємств щодо виконання екологічних умов висновків з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності для об'єктів управління відходами промисловості (відвали, хвостосховища, об'єкти оброблення, відновлення тощо).

Разом з тим слід зазначити, що РПУВ по окремим підприємствам передбачено конкретні заходи зі встановленими термінами, які визначені екологічними умовами висновків з оцінки впливу на довкілля.

У процесі промислової діяльності на гірничорудних підприємствах утворюються розкривні породи, «хвости збагачення», відходи сухої магнітної сепарації, шлаки доменні, шлаки доменні гранульовані та шлаки сталеплавильні, які РПУВ розглядаються, як потужна сировинна база, для розбудови інфраструктури відновлення відходів.

Зокрема металургійний шлак розглядається як сировина для виробництва цементу, шлакобетону, щебню, піску, щебенево-піщаних сумішей та може використовуватись для різних господарських потреб, зокрема для будівництва доріг.

Використання металургійних шлаків вирішує одразу декілька питань - інфраструктурне, екологічне та економічне.

Імплементуючи норми законодавства ЄС, упроваджено підходи віднесення відходів до побічних продуктів. Тобто, відповідно до статті 9 Закону України «Про управління відходами» речовини, предмети, що утворюються при виробництві основної продукції і не є метою даного виробництва, але придатні як сировина в іншому виробництві чи для використання як готова продукція, розглядаються як побічні продукти, а не відходи, у разі дотримання сукупності таких умов:

- визначено подальше використання речовини або предмета;
- речовина, предмет можуть бути використані в тому вигляді, в якому вони утворилися, без подальшого оброблення, крім нормальної виробничої практики, передбаченої галузевими стандартами;
- речовина, предмет утворюються як невід’ємна складова виробничого процесу;
- речовина, предмет відповідають всім встановленим вимогам до продукції, а також вимогам щодо захисту здоров’я людей і охорони навколишнього природного середовища, їх використання не становить небезпеки для здоров’я людей та навколишнього природного середовища.

Порядок віднесення речовин або предметів, що утворюються під час виробничого процесу, до побічних продуктів (надалі - Порядок) та критерії віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2023 №1214. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування та вводиться в дію через шість місяців з дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні.

Основними положеннями цього Порядку є:

- рішення про доцільність віднесення тих чи інших залишків до побічних продуктів прийматиме сам суб’єкт господарювання;

- суб'єкт господарювання має внести відповідні дані до Інформаційної системи управління відходами та пройти тест на відповідність його залишків усім встановленим критеріям до побічних продуктів та запровадити систему управління якістю, яка повинна відповідати національним стандартам та бути сертифікованою;
- щоквартальне звітування суб'єкта господарювання про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів.

Крім того, заходами РПУВ передбачається забезпечення збирання енергоємних відходів з метою підготовки до виробництва альтернативних видів палива.

А одним із можливих сценаріїв розвитку інфраструктури управління промисловими відходами передбачається можливість створення підприємства з переробки енергоємних, у т.ч. небезпечних відходів, за умов визначення допустимості планованої діяльності.

Видалення відходів промисловості

Видалення відходів - операція, що не є відновленням відходів, навіть якщо одним із наслідків такої операції є використання речовин або енергії. Зокрема операції з видалення промислових відходів включають операції, які не призводять до можливості їх відновлення, рециркуляції, регенерації, рекуперації, прямого повторного використання. Перелік операцій з видалення відходів визначено Додатком 1 Закону України «Про управління відходами». Операції з видалення відходів, вказані в Додатку 1, повинні проводитися з урахуванням положень Водного кодексу, Кодексу про надра, Земельного кодексу України, Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інших нормативно-правових актів.

Найпоширенішою операцією з видалення відходів промисловості після операції з їх відновлення, що не передбачає подальшого оброблення відходів, є їх захоронення.

РПУВ передбачаються заходи щодо розвитку інфраструктури для управління відходами промисловості, зокрема щодо забезпечення дотримання вимог природоохоронного законодавства при видаленні промислових відходів у відповідності до проектних рішень з урахуванням найкращих доступних технологій, приведення існуючих місць видалення відходів промисловості у відповідність із встановленими вимогами законодавства або забезпечення припинення їх експлуатації (закриття), проведення рекультивації, здійснення моніторингу за об'єктами видалення відходів для спостереження за станом навколишнього природного середовища.

Більш детальний перелік заходів з термінами та індикаторами виконання наведено у додатках. За окремими підприємствами закріплено ряд конкретних природоохоронних заходів із визначеними термінами виконання, що передбачені екологічними умовами висновками з оцінки впливу на довкілля.

При формуванні переліку завдань та заходів РПУВ враховувалися терміни та обсяги їх виконання, визначені документацією дозвільного характеру, зокрема екологічними умовами висновків з оцінки впливу на довкілля, плани заходів з управління відходами, наданими промисловими підприємствами, пропозиції громадських організацій, висновків та рекомендацій членів робочої групи для підготовки пропозицій до проекту регіонального плану управління відходами, узгодження позицій до них.

Коригування заходів, термінів їх виконання здійснюється на підставі безумовного виконання документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього природного середовища та управління відходами та за наявності обґрунтованих пояснень щодо змін.

У випадку недостатності або відсутності фінансування з державного та обласного бюджетів можливий перегляд термінів виконання окремих заходів РПУВ.

Для врегулювання питань відходів промисловості, зокрема видобувної необхідно прийняття на державному рівні закону та нормативно-правового акту у сфері управління відходів видобувної промисловості, передбачених Національним планом, які б регулювали цю сферу відносин з урахуванням усіх вимог і положень Директиви 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та змін і доповнень до Директиви 2004/35/ЄС.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Управління відходами промисловості має забезпечувати мінімізацію негативних впливів на довкілля та здоров'я людини, що досягається за рахунок запобігання утворенню відходів або зменшення їх та їхньої шкідливості, беручи до уваги зокрема заохочення до відновлення відходів шляхом рециклінгу, повторного використання або рекуперації таких відходів, якщо це є екологічно раціональним відповідно до чинних екологічних стандартів.

Зменшенню впливу на довкілля при управлінні відходами промисловості сприятимуть заходи:

- переробки та вторинного використання ресурсоцінних відходів;
- дотримання принципів ресурсо- та енергозбереження, максимального перероблення та оброблення матеріалів та речовин, залучення їх до

господарських циклів, недопущення втрати сировини, змішування окремих видів промислових відходів, які мають перероблюватися окремо- утримання і рекультивація місць видалення відходів;

- удосконалення інституціональних механізмів управління відходами для координації діяльності та забезпечення комплексного та системного управління відходами- пошук інноваційних технологічних рішень щодо рециклінгу (відновлення) відходів;
- розвиток інфраструктури з оброблення, перероблення, утилізації відходами промисловості, використання існуючих промислових підприємств як інфраструктурної бази для перероблення та утилізації відходів виробництва;
- удосконалення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в сфері управління відходами промисловості;
- екологізація технологічних процесів виробництв, створення та впровадження маловідходних технологій;
- впровадження механізмів стимулювання ефективного управління утворенням та управління відходами на рівні підприємств, впровадження систем екологічного менеджменту.
- упровадження та використання найкращих доступних технологій та методів управління при здійсненні управління відходами;
- розробка та виконання планів приведення місць розміщення відходів промисловості і, їх об'єктів оброблення у відповідність з вимогами законодавства.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами передбачає запобігання утворенню відходів або зменшення їх та їхньої шкідливості, беручи до уваги зокрема:

- управління відходами на етапі проектування та у виборі методу, використовуваного для видобування мінералів та їх оброблення;
- зміни, що їх можуть зазнати відходи видобування у зв'язку зі збільшенням площі поверхні та впливом умов на поверхні землі;
- заповнення відходами видобування гірничих виробок після видобутку мінералів, наскільки це є технічно й економічно доцільним та екологічно раціональним відповідно до чинних екологічних стандартів;
- повернення верхнього шару ґрунту на місце після закриття об'єкту розміщення відходів або, якщо це практично неможливо, повторне використання верхнього шару ґрунту в іншому місці;

- використання менш небезпечних речовин для оброблення мінеральних ресурсів;
- заохочення до відновлення відходів видобування шляхом рециклінгу, повторного використання або рекуперації таких відходів, якщо це є екологічно раціональним відповідно до чинних екологічних стандартів;
- забезпечення короткострокового і довгострокового безпечного видалення відходів видобування, зокрема беручи це до уваги на етапі проектування, управління під час експлуатації та після закриття об'єкта розміщення відходів та обираючи проект, який:
  - потребує мінімального і, якщо можливо, не потребує зрештою жодного моніторингу, контролю та управління закритим об'єктом розміщення відходів;
  - запобігає або принаймні мінімізує будь-які довгострокові негативні наслідки, наприклад пов'язані з міграцією з повітрям або з водою забрудників з об'єкта розміщення відходів;
  - забезпечує довготривалу геотехнічну стабільність будь-яких дамб або відвалів, що піднімаються вище існуючого рівня земної поверхні.

З метою ефективного використання відходів як сировини в іншому виробництві чи як готової продукції, та забезпечення запобігання і мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей, підприємствам необхідно:

- провести дослідження на відповідність залишків відходів усім встановленим критеріям щодо побічних продуктів;
- запровадити систему управління відходами та їх якістю, яка повинна відповідати національним стандартам та бути сертифікованою;
  - внести відповідні дані до інформаційної системи управління відходами;
  - звітувати про віднесення виробничих залишків до побічних продуктів тощо.

Управління відходами промисловості фінансується відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення системи управління промисловими відходами та відходами видобувної промисловості є важливим елементом в сфері управління цими відходами, оскільки наявність оперативної, повної та достовірної інформації є запорукою прийняття ефективних управлінських рішень.

Інформаційне забезпечення у сфері управління відходами промисловості покликане забезпечити:

- застосування кращих практик та технологій;

- економіку замкнутого циклу і комплексний підхід до побудови інфраструктури та залучення відходів в економічний оборот;
- ефективне використання вторинних ресурсів і розширену відповідальність виробника;
- максимальне перероблення та оброблення відходів промисловості;
- розвиток інфраструктури з оброблення, перероблення, утилізації промислових відходів, використання існуючих промислових підприємств, як інфраструктурної бази для перероблення та утилізації відходів виробництва;

Формування та функціонування системи інформаційного забезпечення управління промисловими відходами та відходами видобувної промисловості передбачає створення, підтримання та поліпшення інформаційних баз даних про:

- утворення та управління відходами промисловості та окремих технологічних операцій;
- стан довкілля та впливи на нього, спричинені утворенням відходів промисловості чи технологічними операціями з їх оброблення (у т.ч. захоронення), а також потенційні загрози;
- методи вирішення завдань в сфері управління відходами промисловості;
- вимоги чинного законодавства в сфері управління відходами промисловості;
- управлінські рішення, що приймаються в сфері управління відходами промисловості та їх наслідки.

Інформаційний механізм включає:

- системне спостереження за станом навколишнього природного середовища, а також об'єктами управління відходами промисловості;
- забезпечення належного обліку та звітності, в тому числі обсягу повторно використаних та захоронених відходів промисловості;
- комплексне оброблення та аналіз даних спостережень та обліку;
- забезпечення доступу до інформації відповідних зацікавлених сторін (органів влади, підприємств та населення тощо);
- створення та забезпечення функціонування системи моніторингу.

3.2.3. Управління відходами будівництва та знесення

Ключові принципи щодо відходів застосовуються також до відходів будівництва та знесення, і вони включають сталий розвиток, ієрархію відходів, принцип самодостатності та близькості та принцип «забруднювач платить». Розділення відходів будівництва та знесення та запобігання їх потрапляння на майбутній полігон є дуже важливим задля уникнення швидкого вичерпання потужностей полігону.

В морфологічному складі відходів будівництва та знесення Дніпропетровської області переважає бетон і залізобетон (52%), а також кам'яні стінові матеріали (32%); відходи асфальту і будівельних розчинів складають 8%, решта компонентів не перевищує 5%. Відходи будівництва та зносу вмістять: бетон; металом; лісоматеріали; асфальт (дорожнє покриття, покрівельна ґонта); гіпс (гіпсокартон); азбестоцемент; цегли; скло (склобої); відходи пластикових матеріалів; компоненти будівлі (двері, вікна, сантехніка), що збереглися; дерева, пні, ґрунти під час розчищення будівельного майданчика тощо.

Частка небезпечної складової відходів будівництва та зносу (азбестові вироби, феноли у фарбах та клеях, свинець у фарбах і каналізаційних трубах, поліхлоровані біфеніли у прокладці, фарбах тощо, поліциклічні ароматичні вуглеводні в цегли димарів та ін.) складає близько 5%.

Попри на відносно нешкідливі властивості більшої частини відходів будівництва та знесення, неправильне управління ними може здати значної шкоди здоров'ю не тільки працівників, але й населенню прилеглих територій (наприклад, у разі відкритого спалювання горючих компонентів цих відходів, коли у повітряний басейн можуть надходити діоксини, а також азбестовмісні частинки. Через відсутність вимог до сепарації відходів, всі ці види небезпечних матеріалів потрапляють на звалища разом з іншими відходами, що значно збільшує забруднення небезпечними частинками довкілля.

Якщо кількість утворення відходів будівництва та знесення та шляхи управління ними в мирний час можна запланувати, то це неможливо для відходів від руйнування.

Відходи, що утворилися внаслідок руйнувань від вибухів та обстрілів, складаються із залишків різних за структурою й походженням матеріалів, і це ускладнює їх оброблення. Зазначені відходи потребують сортування та визначення можливості їх подальшої утилізації за кожним складником. Це достатньо складно організувати внаслідок значних обсягів утворення таких відходів.

Приблизний морфологічний склад відходів від руйнувань:

- цегляні та залізобетонні фрагменти та блоки промислових та житлових будівель;
- деревина (вікна двері помальовані або полаковані, паркет, елементи покрівлі);
- трубопроводи (газ, вода, каналізація);
- дроти та кабелі від мереж (електричних, комп'ютерних, телефонних);
- металопластик, скло, кераміка (сантехніка, плитка);
- чорні та кольорові метали;
- тканини, штори, килимові покриття;
- стінові матеріали та ізоляція (мінеральна вата, пінопласт), гіпсокартон (часто обгорілі);
- предмети побуту;
- азбестовий шифер;
- побутова техніка тощо.

З огляду на склад відходів стає зрозумілим, що відходи будівництва та знесення – цінний вторинний ресурс, який широко використовується у світовій практиці. Однак відходи від руйнувань додатково містять побутові відходи, небезпечні відходи у складі побутових, залишки снарядів та вибухових речовин, людські тіла тощо. А це ускладнює їх комплексне використання.

Дані морфологічних досліджень показують, що бетон та залізобетон, асфальтобетон, будівельна кераміка (цегла тощо), подрібнені матеріали каменю, мінеральні (інертні) відходи становлять 80-85% від загальної кількості утворених відходів будівництва та знесення Дніпропетровської області. Переважна частка будівельних відходів, такі як бетон та цегла, після дроблення підходять для використання в дорожньому будівництві замість основних ресурсів, таких як гравій та пісок. Залежно від початкової якості бетону, його можна навіть повторно використовувати для тих самих будівельних цілей. Найчастіше перероблений бетон можна застосовувати для зміцнення ґрунту, шумозахисних бар'єрів, насипів, дренажних матеріалів, тимчасових доріг, спортивних споруд тощо.

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Відповідно до нормативно-правових документів України в Дніпропетровській області необхідно забезпечити створення та функціонування системи управління відходами будівництва та знесення - розвиток інфраструктури з управління, шляхом:

- розроблення техніко-економічного обґрунтування створення додаткових підприємств з оброблення відходів будівництва та знесення, у разі прийняття відповідних рішень щодо доцільності створення, реалізувати ці проекти;
- забезпечення функціонування централізованих потужностей для оброблення відходів від будівельно-ремонтних робіт, обладнаних стаціонарним/мобільним дробильно-сортувальним устаткуванням;
- створення регіональних об'єктів, призначених для приймання та зберігання відходів від будівельно-ремонтних робіт, з проміжним сортуванням і подрібненням за допомогою мобільних дробильно-сортувальних установок;
- забезпечення функціонування мережі мобільних дробильних установок.

РПУВ включає діяльність, спрямовану на реалізацію вимог та забезпечення досягнення результатів, передбачених Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року, у сфері управління відходами будівництва та знесення, а також

Відповідно до європейського законодавства, відходи будівництва та знесення розглядаються як інертні матеріали. Одним із важливих заходів розширення використання відходів будівельно-ремонтних робіт є їх використання для зворотного засипання.

Розробка регіональної плану управління відходами у Дніпропетровській області включає систему управління відходами будівництва та знесення, а в даний час військових дій - відходами від руйнувань.

Сценарії управління відходами будівництва та знесення, а також відходами від руйнувань у Дніпропетровській області враховують наступні припущення:

- місця тимчасового зберігання відходів від руйнувань розміщуються на спеціально обладнаних або пристосованих земельних ділянках (майданчиках) для тимчасового, протягом періоду воєнного стану та одного року з дня припинення або скасування воєнного стану, зберігання відходів від руйнувань до їх відновлення чи видалення у спосіб, що не становить загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу;
- установки для оброблення відходів будівництва та знесення, відходів від руйнувань (стаціонарні/мобільні) повинні розташовуватися поблизу найбільших міських центрів в межах кожного із семи адміністративних районів (кластерів) Дніпропетровської області та враховувати їх площу районів і відстані між ними;

- система роздільного збирання відходів будівництва та знесення не є економічно виправданою, а управління відходами від руйнувань збиткова - на 90% дотується;
- оператори ринку будуть нести відповідальність за транспортування відходів будівництва та знесення до найближчого регіонального об'єкту оброблення відходів; місцеві органи влади надаватимуть послуги збору домогосподарствам та юридичним особам, за що плата повинна стягуватися з урахуванням маси (тонни) відходів;
- управління відходами будівництва та знесення в області регулюватиметься нормативними документами, що забезпечують їх рециклінг.

У Таблиці 3.2.3.1. нижче представлена рекомендована система управління відходами будівництва та знесення, що може використовуватись і для оброблення обсягів відходів від руйнувань, у Дніпропетровській області, яка включає сім комплексів з оброблення відходів різної потужності (стаціонарних/мобільних) - по одному в кожному кластері.

Таблиця 3.2.3.1.

Система управління відходами будівництв та знесення в Дніпропетровській області

Кластер	Назва об'єкту	Технологія	Потужність, тис.т	Вартість, тис.грн.
Дніпровський	Комплекс з оброблення відходів будівництва та знесення	Збір та тимчасове зберігання, механічне сортування та механічне подрібнення, утилізація	192,5	721 875,0
Кам'янський	Комплекс з оброблення відходів будівництва та знесення	Збір та тимчасове зберігання, механічне сортування та механічне подрібнення, утилізація	78,8	295 312,5
Криворізький	Комплекс з оброблення відходів будівництва та знесення	Збір та тимчасове зберігання, механічне сортування та механічне подрібнення, утилізація	113,8	426 562,5
Нікопольський	Комплекс з оброблення відходів будівництва та знесення	Збір та тимчасове зберігання, механічне сортування та механічне подрібнення, утилізація	52,5	196 875,0
Самарівський	Комплекс з оброблення відходів будівництва та знесення	Збір та тимчасове зберігання, механічне сортування та механічне подрібнення, утилізація	30,6	114 843,8

Павлоградський	Комплекс з оброблення відходів будівництва та знесення	Збір та тимчасове зберігання, механічне сортування та механічне подрібнення, утилізація	30,6	114 843,8
Синельниківський	Комплекс з оброблення відходів будівництва та знесення	Збір та тимчасове зберігання, механічне сортування та механічне подрібнення, утилізація	35,0	131 250,0
ВСЬОГО	7		533,8	2 001 562,5

У складі комплексів з оброблення відходів будівництва та знесення – інфраструктура, яка призначена для збирання, сортування, оброблення та утилізації відходів, а також матеріалів, що утворюються під час ремонту та знесення будівель, а також відходів від руйнувань. Технологічний процес забезпечує відокремити цінні вторинні ресурси, такі як бетон, дерево, метал, скло та пластик, для їх подальшого повторного використання, а також безпечно видалити не перероблювані відходи.

РПУВ передбачено заходи щодо управління відходами будівництва, знесення та руйнування, зокрема створення комплексів (установок) для оброблення відходів будівництва та знесення з вилученням ресурсоцінної сировини, оснащені наступним обладнанням: напівмобільні щелепні дробарки з допоміжними приладами (дробарка має бути оснащена магнітом для вилучення металу із залізобетону після розбиття), вібросита для просіювання відходів будівництва та знесення перед подрібненням та для розділення складників різного розміру після подрібнення, фронтальні навантажувачі для завантаження подріблених матеріалів, залишків для транспортування та переміщення подрібненого та відсортованого матеріалу в окремі секції для зберігання готової продукції, демолятор (екскаватор-руйнівник), вантажівки для транспортування залишкових відходів до місця розміщення, дизель-генератори. Система управління відходами – це комплекс організаційно-технічних заходів та робіт (операцій), що здійснюються з метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і видалення таких відходів будівництва та знесення, а також відходів від руйнувань у Дніпропетровській області.

Відходи будівництва та знесення на даний момент у Дніпропетровській області розміщуються на полігонах побутових відходів. Таке управління даними видами

відходів здійснюється як перше рішення у сфері розвитку системи управління відходами.

На другому етапі розглядається можливість оброблення відходів будівництва та знесення, наприклад, подрібнення бетону та каміння та перетворення на сировину для будівельних цілей, будівництва доріг, а також передбачається їх використання для зворотного заповнення.

Інші типи відходів, які можуть утворюватися в ході будівельної діяльності та знесення, також слід скеровувати на відповідні об'єкти оброблення:

- на полігони - кінцеві відходи та змішані безпечні відходи,
- на рециклінг - метали, скло, деревину, картон, пластик;
- на утилізацію - небезпечні відходи.

Розділення відходів будівництва та знесення та запобігання їх потрапляння на полігони побутових відходів є дуже важливим задля уникнення швидкого вичерпання потужностей полігонів.

Відходи будівництва та знесення підлягають роздільному збиранню, обліку та передачі суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення (збирання, облік та передачу зобов'язані забезпечити суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд).

РПУВ рекомендує здійснення наступних заходів з управління відходами будівництва та знесення:

- консультації з представниками будівельної галузі щодо управління відходами будівництва та знесення з метою впровадження практики селективного демонтажу, роздільного збирання та зберігання відходів будівництва та знесення на будівельному майданчику, яка максимізує подальший рециклінг та відновлення матеріалів, коли це технічно здійснено та економічно прийнятно;
- розробку керівних принципів та контрольних списків для оцінки споруд до знесення, що полегшуватимуть виконання законодавчих та нормативних вимог, що контролюють питання управління відходами будівництва та знесення.

РПУВ передбачає окремі заходи щодо управління відходами будівництва та знесення, зокрема:

- створення об'єктів оброблення відходів будівництва і знесення та відходів руйнувань;
- використання відходів будівництва і знесення, відходів руйнувань у операціях зворотного заповнення;

- підготовка до повторного використання, рециклінгу іншому матеріальному відновленню відходів будівництва і знесення, відходів руйнувань.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами будівництва та знесення на території Дніпропетровської області до 24.02.2022 року були контрольовані, однак у зв'язку з ворожими атаками руйнування зазнають всі типи об'єктів, передбачити їх кількості, склад та обсяги неможливо. Зокрема, управління відходами від руйнувань передбачає комплекс організаційно-технічних заходів та робіт (операцій), що здійснюються з метою забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, сортування, зберігання, відновлення та видалення, яке не потребує дозволу на здійснення операцій у сфері управління відходами.

Власник здійснює заходи з екологічно безпечного збирання, перевезення, сортування, зберігання, відновлення, видалення, і захоронення відходів від руйнувань, однак обов'язкова законодавча вимога є відсутньою та вступає в силу протягом 90 календарних днів після припинення або скасування на території України воєнного стану.

Перелік компонентів відходів від руйнувань та можливі шляхи їх повторного використання у будівництві, промисловості будівельних матеріалів (виробництві будівельних виробів (продукції)) наведено у Таблиці 3.2.3.2.

Таблиця 3.2.3.2.

Основні шляхи управління відходами від руйнування

Тип відходу	Шляхи управління
Металеві конструкційні матеріали	Повторне використання (для окремих елементів); перероблення (як металобрухт)
Архітектурні елементи, що мають історичну й інші цінності	Повторне використання (при демонтажі без ушкоджень); перероблення (для матеріалів, з яких зроблені елементи); захоронення на полігонах
Електричні кабелі	Перероблення (як металобрухт)
Побутова техніка, електроприлади, оргтехніка	Повторне використання (для цілих і неушкоджених, або після ремонту і відновлення); перероблення (можливо на спеціалізованих об'єктах).
Нафтопродукти (мастила, трансформаторні та ін., палива, фарби, лаки, розчинники)	Перероблення здійснюють спеціалізовані організації

Тип відходу	Шляхи управління
Деревина (огорожі, стовпи, дошки, ДСП, фанера, меблі, повалені дерева)	Повторне використання (для пиломатеріалів, стовпів, окремих конструкційних елементів, зокрема з обробленої деревини); перероблення (для необробленої хімічними речовинами, фарбами, лаками – використання як палива, ландшафтна тріска, виготовлення арболіту, ДСП); захоронення на полігонах
Сантехніка, вікна, двері, меблі, батареї опалення, водопровідні і каналізаційні труби	Повторне використання (для вцілілих і неушкоджених речей); перероблення (для металевих елементів у металобрухт); захоронення на полігонах
Бетон і цегла	Повторне використання; перероблення (подрібнення в наповнювачі); використання дрібного бою для пересипання шарів відходів; для бетонних відходів дуже великих розмірів потрібна спеціальна техніка. У залізобетонних конструкціях необхідно відокремлювати бетон і арматуру
Азбестовмісні матеріали, азбестові волокна, тканини, папір, шнури, а також азбестоцементні вироби (труби, шифер, листи)	Захоронення на полігоні. При роботі необхідно застосувати засоби захисту органів дихання
Дрібні залишки відходів, що утворилися після руйнувань, подрібнені залишки цеглі, штукатурки, ґрунт і подібні частинки – можуть включати невеликі шматочки дерева, гіпсу, асфальту, скла, пластику тощо	Перероблення (для пересипання шарів відходів)

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами.

Законом України «Про управління відходами» (пункт 7 статті 13) передбачається, що суб'єкти господарювання, які здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд, зобов'язані забезпечити роздільне збирання відходів будівництва та знесення, їх облік та передачу суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для забезпечення їх оброблення. Відходи будівництва та знесення, що не

є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення. Відсутність спеціалізованих полігонів для видалення відходів будівництва та знесення призводить до видалення будівельних відходів на полігонах побутових відходів, або на об'єктах видалення відходів промислових підприємств.

Зростання обсягів відходів будівництва та знесення пов'язане із старінням житлового фонду та ростом нового будівництва, а обсягів відходів від руйнувань військовими діями в регіоні.

Тому актуальним є питання мінімізації навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами, яке передбачає:

- організація екологічно-безпечних місць оброблення відходів будівництва та знесення;
- максимальне повторне використання відходів будівництва після їх оброблення та подрібнення;
- організацію роздільного збирання небезпечних відходів (азбест) та їх екологічно-безпечного оброблення.

З метою мінімізації навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами від руйнувань, забороняється влаштовувати місця тимчасового зберігання відходів на землях водного фонду та в межах водоохоронних зон, а об'єкти управління такими відходами повинні розміщуватись на відстані:

- 2 кілометри – від об'єктів водного фонду;
- 0,5 кілометра — від житлової та громадської забудови, об'єктів соціальної інфраструктури;
- 0,2 кілометра — від сільськогосподарських угідь, доріг загального користування та залізничних шляхів загальної мережі;
- 0,05 кілометра — від лісів.

Інформаційне забезпечення

Проведення заходів, спрямованих на підвищення рівня інформаційного забезпечення системи управління відходами будівництва та знесення, включаючи:

- створення, підтримання та поліпшення інформаційних баз даних;
- створення та забезпечення функціонування системи моніторингу;
- забезпечення доступу до інформації зацікавлених сторін;

- проведення регулярних інструктажів співробітників щодо класифікації, виявлення, правил поведінки із вибуховими предметами та речовинами та прикладами інцидентів з ними;
- організацію стендів із наглядною інформацією щодо вибухонебезпечних предметів .

Необхідне постійне інформування населення про потребу сортування відходів будівництва та знесення , а особливо відходів від руйнувань, враховуючи, що в їхньому складі є багато небезпечних речовин і матеріалів так і залишків боєприпасів.

3.2.4. Управління медичними відходами

Основні вимоги до управління МВ (збирання, перевезення, відновлення та видалення) у закладах охорони здоров'я визначені наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо управління медичними відходами».

Однак цей документ не поширюється на порядок управління медичними відходами фармацевтичних підприємств та медичних відходів, що утворюються у побуті. Аптечні заклади та населення діють на власний розсуд та часто викидають відходи у контейнери або зливають у каналізацію.

Недосконалість законодавчої бази у вирішенні цього питання призводить до цілого ряду грубих порушень. Насамперед це відсутність дезінфекції перев'язувального матеріалу, одноразових шприців, відходів операційних блоків і лікувально-діагностичних приміщень. У багатьох лікувально-профілактичних закладах немає спеціального санітарно-гігієнічного обладнання, інвентарю та витратних матеріалів для пакування медичних відходів. У багатьох стаціонарах немає маркованих по групах відходів контейнерів, а також приміщень для їх тимчасового зберігання. Відсутні спеціалізовані служби управління МВ. Медичні відходи мають різний ступінь епідеміологічної та екологічної безпеки залежно від їх складу та ступеня контамінації біологічними, хімічними та радіоактивними агентами. Відходи та побічні продукти можуть спричиняти травми та наносити шкоду довкіллю.

Зараз значну частину МВ видаляють на неконтрольованих звалищах. З кількох причин ліквідація цих відходів зі звалищ є основним викликом для України:

- немає альтернативних варіантів існуючій системі розміщення медичних відходів;

- обмежений доступ професійних компаній із переробки відходів до медичних відходів по всій Україні;
- керівництво багатьох медичних закладів не усвідомлює своєї відповідальності за екологічно прийнятне оброблення медичних відходів, що утворюються їх установах.

Підходи до формування системи управління МВ має здійснюватися відповідно до Державних санітарних норм та правил щодо управління МВ.

Оптимальна стратегія управління медичними відходами у Дніпропетровській області викладена на наступній схемі (Рисунок 3.2.4.1.):

Рисунок 3.2.4.1. Рекомендоване схема управління медичними відходами в області

Для створення сучасної та ефективної системи управління МВ у Дніпропетровській області в РПУВ запропоновано заходи, реалізація яких спрямована в основному на формування організованої системи збирання, сортування та первинної обробки відходів на базі медичних закладів. Також необхідне постійне проведення інформаційної роботи з населенням щодо підвищення культури сортування МВ (таблиця 3.2.4.1.).

Таблиця 3.2.4.1.

Заходи організації ефективного управління медичними відходами прийняті в РПУВ

Назва заходу	Мета

1) Проведення інвентаризації суб'єктів господарювання що здійснюють виробництво та є дистриб'юторами медичного обладнання	- проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням потенційних обсягів утворення МВ; - організація ефективної системи моніторингу утворення МВ; - отримання об'єктивної та актуальної інформації щодо потенційних джерел утворення МВ
2) Створення та підтримання бази даних суб'єктів господарювання що здійснюють виробництво та є дистриб'юторами медичного обладнання	
3) Проведення інвентаризації об'єктів-утворювачів медичних відходів (МВ)	- створення реєстру утворювачів МВ задля організації системи моніторингу у сфері управління МВ; - проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням фактичних та потенційних обсягів утворення МВ; - ведення державного обліку та моніторингу найбільших суб'єктів-утворювачів МВ; - отримання об'єктивної та актуальної інформації щодо фактичних джерел утворення МВ
4) Створення та підтримання бази даних щодо об'єктів-утворювачів МВ	
5) Проведення інвентаризації суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання та оброблення МВ	- створення реєстру об'єктів збирання та оброблення МВ задля організації системи моніторингу у сфері управління медичними відходами; - ведення державного обліку та моніторингу; - отримання об'єктивної та актуальної інформації щодо обсягів оброблення та видалення МВ
6) Створення та підтримання бази даних суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання та оброблення МВ	
7) Визначення місць для розміщення та будівництва регіональних комплексів з оброблення МВ	- зменшення обсягів відходів МВ, що захоронюються; - збільшення обсягів рециклінгу МВ
8) Створення регіональних об'єктів з оброблення МВ (стаціонарних та мобільних)	- побудова ефективної системи управління у сфері управління МВ; - зменшення обсягів відходів МВ, що захоронюються; - зменшення витрат на наступні етапи сортування та оброблення МВ; - зменшення частки МВ у змішаних побутових відходах; - підвищення стандартів екологічної і санітарної безпеки для населення через впровадження роздільного збирання МВ та застосування найкращих доступних технологій їх оброблення
9) Організація роздільного збирання МВ	
10) Інформування населення щодо розташування пунктів та місць для приймання МВ	

11) Заключення Договорів, Угод органів місцевого самоврядування з виробниками медичного обладнання щодо забезпечення фінансування та функціонування інфраструктури роздільного збирання і оброблення МВ	- запровадження розширеної відповідальності виробників медичного обладнання; - участь у фінансуванні створення інфраструктури управління у сфері управління МВ;
12) Заключення Договорів, Угод органів місцевого самоврядування з суб'єктами господарювання у сфері управління відходами з організації пунктів збирання МВ	- організація ефективної системи роздільного збирання та оброблення МВ; - сприяння раціональному використанню медичного обладнання та зменшенню обсягів утворення МВ

Додаткові заходи, включені до РПУВ включають:

- розробку реєстру утворювачів медичних відходів;
- організацію тренінгів для керівників медичних закладів та персоналу з управління медичними відходами;
- поліпшення умов для роздільного збирання інфекційних медичних відходів та місць їх тимчасового зберігання у медичних закладах;
- проведення щорічних перевірок щодо управління з медичними відходами в медичних закладах.

3.2.5. Управління небезпечними відходами з інших джерел

Небезпечні відходи суб'єктів господарювання

У сфері управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання необхідно забезпечити: – мінімізацію утворення небезпечних відходів суб'єктів господарювання (у т.ч. мінімізація рівнів небезпеки відходів, що утворюються); – максимально повну передачу суб'єктами господарювання небезпечних відходів спеціалізованим організаціям, що мають відповідні ліцензії; – кінцевого оброблення відходів у спосіб, що гарантує захист довкілля у відповідності до чинних вимог законодавства.

При цьому, через відсутність належних умов для оброблення небезпечних відходів відбувається їх нагромадження на промислових територіях, на сьогоднішній день в регіоні не впроваджено технології з оброблення багатьох небезпечних відходів у відповідності до міжнародних стандартів за відсутності необхідної інфраструктури. Уся відповідальність за управління цими відходами покладається на їх власників, які чітко визначені. Необхідно забезпечити виконання власниками відходів, а також

організаціями, що здійснюють діяльність у сфері управління небезпечними відходами, зобов'язань та/або умов контрактів з надання послуг, що стосуються управління небезпечними відходами.

Створення нових об'єктів оброблення промислових небезпечних відходів РПУВ не передбачається.

Діяльність з управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання, передбачена РПУВ, полягає у наданні інформаційної підтримки та організаційного сприяння суб'єктам господарювання щодо запровадження систем екологічного менеджменту у відповідності до стандарту ISO 14001, «методології більш чистого виробництва» у т. ч. створення та функціонування регіонального центру запровадження більш чистих виробництв (технологій) для мінімізації обсягів утворення відходів.

Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління небезпечними відходами та мета їх реалізації наведені у таблиці 3.2.5.1.

Таблиця 3.2.5.1.

Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління небезпечними відходами

Назва заходу	Мета
1) Проведення інвентаризації суб'єктів господарювання-утворювачів небезпечних відходів (НВ)	- створення реєстру утворювачів НВ задля організації системи моніторингу у сфері управління НВ;
2) Створення та підтримання бази даних суб'єктів господарювання-утворювачів небезпечних відходів	- проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням фактичних та потенційних обсягів утворення НВ; - ведення державного обліку та моніторингу найбільших суб'єктів-утворювачів НВ; - отримання об'єктивної та актуальної інформації щодо фактичних джерел утворення НВ; - проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням фактичних та потенційних обсягів утворення НВ
3) Створення стаціонарних та мобільних пунктів роздільного збирання небезпечних відходів	- значне зменшення частки НВ у складі побутових відходів на полігонах; - збільшення частки вилучення ресурсоінних відходів

4) Проведення інформаційних кампаній для громадськості з метою запобігання утворенню НВ, відповідального споживання, повторного використання, роздільного збирання, відновлення НВ	- значне зменшення частки НВ у складі побутових відходів на полігонах; - недопущення потрапляння НВ на полігони побутових відходів

Відходи відпрацьованих нафтопродуктів. Основною проблемою управління небезпечними відходами, зокрема відпрацьованих олив, є відсутність культури управління відходами, відсутність контролю та системи заохочення з боку держави, недосконала система заохочення та підтримки, відсутність науково-технічної-бази, відсутність норм спалювання та контролю за їх виконанням, неузгодженість податкового та екологічного законодавств у частині утворення та обліку відходів та правил управління ними. У результаті небезпечні відходи використовуються не за призначенням, виливаються до водойм та забруднюють довкілля, немає чіткої інформації про те, скільки олив утворилося, немає можливості їх оброблення.

Ефективна системи управління відходами нафтопродуктів повинна вирішити питання, які формують основні перешкоди на шляху її створення: – забезпечення первинного збору та тимчасового зберігання на промислових об'єктах суб'єктів господарювання відпрацьованих нафтопродуктів у відповідності до норм та правил пожежної, санітарної та екологічної безпеки; – виконання в повному обсязі зобов'язань, визначених “Порядком збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізації та/або знешкодження відпрацьованих мастил (олив)”; – створення потужностей для роздільного збирання та оброблення відходів відпрацьованих нафтопродуктів (ВН) (установок регенерації для повторного використання технічної олії); – проведення інвентаризації суб'єктів господарювання основних утворювачів відходів відпрацьованих нафтопродуктів, з метою визначення об'єктивного стану сфери управління ВВН; – проведення інформаційної роботи з населенням та підприємствами, щодо управління ВН.

Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами відпрацьованих нафтопродуктів та мета їх реалізації наведені у таблиці 3.2.5.2..

Таблиця 3.2.5.2.

Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами відпрацьованих нафтопродуктів

Назва заходу	Мета
1) Проведення інвентаризації суб'єктів господарювання-утворювачів відпрацьованих нафтопродуктів (ВН)	- створення реєстру утворювачів ВН задля організації системи моніторингу у сфері управління ВН; - проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням фактичних та потенційних обсягів утворення ВН; - ведення державного обліку та моніторингу найбільших суб'єктів-утворювачів ВН;
2) Створення та підтримання бази даних суб'єктів господарювання-утворювачів ВН	- отримання об'єктивної та актуальної інформації щодо фактичних джерел утворення ВН; - проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням фактичних та потенційних обсягів утворення ВН
3) Сприяння створенню стаціонарних та мобільних пунктів роздільного збирання ВН, залучення виробників та дистриб'юторів нафтопродуктів до фінансування таких об'єктів в межах розширеної відповідальності	- значне зменшення частки НВ у складі побутових відходів на полігонах - збільшення частки вилучення ресурсоцінних відходів
4) Проведення інформаційних кампаній для громадськості та підприємств щодо відповідального споживання, повторного використання, роздільного збирання, відновлення ВН	- значне зменшення частки ВН у складі побутових відходів на полігонах - недопущення потрапляння ВН на полігони побутових відходів

Відходи, що містять СОЗ (непридатні до вживання хімічні засоби захисту рослин - ХЗЗР).

Стійкі органічні забруднювачі (СОЗ) характеризуються своєю токсичністю, стійкістю та біоаккумуляцією. Стійкість цих речовин забезпечує їх перенесення на далекі відстані та повсюдну присутність як у навколишньому середовищі, так і в людині. Насправді вони можуть залишатися в продуктах та потоках відходів десятки років. Більшість СОЗ насправді мають антропогенне походження, такі як HCB, PCNs, PeCB, PCDD та PCDF.

CO₃ також є результатом промислових процесів і можуть бути знайдені у продуктах та виробках.

Управління відходами, що містять CO₃ на обласному рівні включатиме такі заходи:

- участь у створенні національних реєстрів CO₃, відповідно до вимог, та регулярне оновлення інформації на обласному рівні;
- організація експорту забрудненого ПХБ-обладнання та непридатних пестицидів на ліцензовані об'єкти в ЄС;

участь у консультаціях з основними галузями промисловості щодо впровадження Директиви ЄС про промислове забруднення та, зокрема, перехідних періодів для досягнення найкращих доступних технологій у металургійному, хімічному та енергетичному секторах.

На сьогодні у Дніпропетровській області досі залишається актуальною проблема оброблення вказаних забруднень та рекультивації відповідних земель.

Проблема оброблення непридатних до застосування ХЗЗР потребує розроблення ефективної державної та регіональної програм.

Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами непридатних до застосування ХЗЗР та мета їх реалізації наведені у таблиці 3.2.5.3.

Таблиця 3.2.5.3.

Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами непридатних до застосування ХЗЗР та рекультивації земель

Назва заходу	Мета
1) Проведення комплексної інвентаризації місць зберігання непридатних до використання ХЗЗР/ забруднених земель	- проведення аудиту та організації системи моніторингу у сфері управління непридатними ХЗЗР; - проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням/ уточненням фактичних обсягів зберігання непридатних ХЗЗР/ забруднених земель
2) Створення та ведення реєстру і бази даних місць зберігання непридатних до використання ХЗЗР/ забруднених земель	
3) Розроблення заходів щодо ліквідації накопичень ХЗЗР, очищення та реабілітації забруднених ними земельних ділянок	- зменшення обсягів забруднення навколишнього природного середовища непридатними до використання ХЗЗР

4) Очищення та реабілітація земельних ділянок, ґрунтів та ґрунтових вод, забруднених непридатними до застосування ХЗЗР	
5) Перевезення накопичених непридатних до застосування ХЗЗР на знешкодження	- зменшення обсягів забруднення навколишнього природного середовища непридатними до використання ХЗЗР

3.2.6. Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився

Для створення ефективної та сучасної системи управління відходами від знятих з експлуатації транспортних засобів необхідно вирішити складні проблемні питання, а саме:

- забезпечення реєстрування в установленому порядку суб'єктів господарювання - юридичних осіб, що здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що оброблюються, на території регіону;
- забезпечення дотримання суб'єктами господарювання встановлених законодавством вимог до пунктів прийому знятих з експлуатації транспортних засобів, а також дотримання технологічних процесів при обробленні складових частин та елементів, що утворюються у процесі їх рециклінгу;
- моніторинг та організація управління покинутими та безгосподарними транспортними засобами на території населених пунктів, прибудинковій території багатоповерхівок, об'єктах благоустрою тощо;
- удосконалення законодавства про зняті з експлуатації транспортні засоби, порядок переміщення, тимчасового зберігання і передачі безгосподарних транспортних засобів відповідним підрозділам Національної поліції України;
- забезпечення належного державного контролю (нагляду) у сфері оброблення транспортних засобів.

На регіональному рівні для розв'язання проблемних питань у сфері управління відходами знятих з експлуатації транспортних засобів (ЗЕТЗ) у РПУВ запропоновано до реалізації відповідні заходи (таблиця 3.2.6.1.).

Таблиця 3.2.6.1.

Перелік першочергових заходів РПУВ у сфері управління відходами знятих з експлуатації транспортних засобів (ЗЕТЗ)

Назва заходу	Мета
1) Проведення інвентаризації об'єктів приймання, розбирання та відновлення знятих з експлуатації транспортних засобів (ЗЕТЗ)	- створення реєстру об'єктів оброблення ЗЕТЗ задля організації системи моніторингу у сфері управління ЗЕТЗ; - проведення об'єктивної та достовірної оцінки з визначенням фактичних та потенційних обсягів утворення, оброблення ЗЕТЗ; - ведення державного обліку та моніторингу об'єктів оброблення ЗЕТЗ
2) Створення та ведення реєстру і бази даних об'єктів приймання, розбирання та відновлення ЗЕТЗ	
3) Проведення дослідження щодо визначення потреби у збільшенні наявних потужностей та створенні додаткових об'єктів з приймання та розбирання ЗЕТЗ	- збільшення обсягів рециклінгу та ефективного використання ЗЕТЗ; - зменшення забруднення навколишнього природного середовища ЗЕТЗ; - зменшення обсягів захоронення ЗЕТЗ у складі побутових відходів; - створення додаткових робочих місць; - збільшення надходжень до місцевих бюджетів; - підвищення культури споживання і раціонального використання транспорту
4) Проведення дослідження щодо визначення потреби у відновленні відпрацьованих шин автотранспорту	
5) Проведення інформаційної роботи з населенням та суб'єктами господарювання щодо управління ЗЕТЗ (роздільного збирання, рециклінгу)	

3.2.7. Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел

Управління відходами деревообробної промисловості

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Обсяги утворюваних відходів деревообробної промисловості Дніпропетровщини, яка не є провідною галуззю регіону, оскільки знаходиться в степовій зоні з незначним лісовим покриттям, надзвичайно малі, що унеможлиблює створення та забезпечення функціонування дієвої системи управління відходами. В результаті управління відходами деревообробної промисловості у Дніпропетровській області здійснюється на загальних засадах управління промисловими відходами підприємствами, в процесі діяльності яких утворюються дані відходи.

Для створення та забезпечення функціонування системи управління відходами деревообробної промисловості Дніпропетровської області передбачаються наступні заходи:

- інвентаризація суб'єктів господарювання деревообробної промисловості;
- забезпечення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання деревообробної промисловості в частині управління відходами;
- створення системи стимулювання суб'єктів господарювання, які використовують відходи деревини для виготовлення із них паливних брикетів або гранул (пеллет).

Підприємства деревообробної промисловості розміщуються в містах, де сконцентрована основна маса споживачів: Дніпро (380), Кривий Ріг (149), Павлоград (36), Нікополь (31), Кам'янське (16), Новомосковськ (16), Жовті Води (9), Підгородне (9), Вільногірськ (7), Покров (6), Верхньодніпровськ (6), Синельникове (6), Тернівка (3), Апостолове (2), Вехівцеве (1), Перещепине (1), Першотравенськ (1) та в інших населених пунктах (160).

Спеціалізація підприємств деревообробної промисловості направлена насамперед на виробництво меблів, столярних виробів та дерев'яних будівельних конструкцій: ТОВ «Згода-Плюс», ТОВ «Данапріс Трейд». ТОВ «Фабрика дверей Верто», ТОВ Вейкувуд» (виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій, столярних виробів, КВЕД 16.23, інших виробів з деревини, КВЕД 16.29).

Частина підприємств займається діяльністю із підготовкою деревини (лісопилне та стругальне виробництво, КВЕД 16.10), основними підприємствами є ТОВ «Рейс

Кампані», ТОВ «Л+К», ТОВ «Торговий дім «Кейвуд1», ТОВ «ТК Полтава Центр» та інші.

Промисловий розвиток регіону потребує значної кількості пакувальної сировини для транспортування готової продукції. Провідними підприємствами в цьому напрямку є ТОВ «Комфортколір», ТОВ «Ронаконтракт» (виробництво дерев'яної тари, КВЕД 16.24).

Через обмеженість місцевої сировинної бази підприємства деревообробної галузі орієнтуються на привізну сировину з інших регіонів, насамперед західної та північної України, де зосереджено основні центри лісозаготівлі та деревообробки. Місцеві підприємства, основна частина яких розміщується в міській зоні, з метою оптимізації технологічних процесів виробництва мінімізують обсяги використання товарної сировини, зменшуючи в кінцевому підсумку кількість утворюваних відходів на одиницю готової продукції. Незначна частина утворюваних відходів використовується повторно - виготовлення сувенірної продукції, дитячих іграшок тощо.

Частина відходів деревообробної промисловості та рослинних відходів сільського господарства, що йде на виготовлення паперу, картону, штучного волокна, шпалер, продукції господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення, переробляється на Дніпровській паперовій фабриці, готова продукція якої йде до споживача, або на виробництво виробів з паперу та картону на 49 підприємствах Дніпропетровщини. Переробка паперу є ключовим процесом щодо сталого управління відходами та їх переробки в цінні продукти. Він являє собою серію кроків, спрямованих на перетворення використаних паперових матеріалів у нові придатні для використання паперові вироби, тим самим значно пом'якшуючи вплив на навколишнє природне середовище та зберігаючи життєво важливі природні ресурси.

Враховуючи потенціал регіону в ньому успішно функціонують підприємства, що займаються видавничою та поліграфічною діяльністю (видання газет, журналів, періодичних видань, книг, інші види видавничої діяльності), всього понад 500, з яких найбільше у Дніпрі (330), Кривому Розі (63) та Кам'янському (24). Перероблений папір служить сировиною для широкого спектру предметів, зокрема газет, пакувальних матеріалів, картону тощо.

Дані підприємства можуть виступати об'єктами обробки відходів вторинної сировини - паперу та картону.

Одним із напрямків управління відходами деревообробної та сільського господарства є діяльність гідролізно-дріжджового заводу у Верхньодніпровську, де методом гідролізу

з деревини(тирса) і нехарчової сировини (кукурудзяні качани без зерна, солома, костриця, соняшникове лушпиння) виробляють етиловий і метиловий спирти, білкові дріжджі, кристалічний цукор (глюкоза та ін.).

На Дніпропетровщині працюють підприємства, які займаються виробництвом деревних пелет, зокрема у Кривому Розі (ТОВ «Екопал»), «Агро-Еко» та низка менших підприємств, що спеціалізуються на виготовленні пелен з різної сировини, включаючи деревину та відходи від її переробки.

Система управління даним видом відходів потребує суттєвого вдосконалення обліку їх утворення, оскільки наявні статистичні дані практично не ведуться на діючих підприємствах та не відображають реального стану в даній галузі на території Дніпропетровської області. Неможливість сформувати об'єктивну базу даних щодо обсягів утворення відходів деревообробної промисловості, що підлягають відновленню та видаленню, не дає змоги залучити технології і інвестиційні кошти для вирішення проблеми управління відходами на підприємствах галузі.

Серед наявних способів управління відходами деревообробної промисловості Дніпропетровщини, пріоритетним є спалювання з метою отримання теплової енергії, збут населенню для власного використання в якості палива. Такий підхід є цілком виправданим, однак вимагає належної організації процесу задля запобігання забруднення атмосферного повітря викидами від згоряння.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Враховуючи складну ситуацію з енергоресурсами та високу енергоємність діяльності підприємств деревообробної промисловості, більшість підприємств використовує отримані в процесі виробництва відходи (тирсу, кору, стружки, обрізки деревини та плит, ДСП, шпон, інші некондиційні матеріали деревообробки) для технологічних цілей (сушки деревини), опалення виробничо-господарських та адміністративних приміщень, а також збуту для населення.

Для цього на території підприємств встановлюються блочно-модульні котельні, які компактні, транспортабельні та прості при підключенні до систем опалення. Оскільки такі котельні не є об'єктами капітального будівництва, а обладнання максимальної заводської готовності, це суттєво підвищує економічний ефект їх експлуатації.

Застосування вискооефективного обладнання, енергозберігаючих схем та технологій, які в сукупності забезпечують високі показники ККД та зменшення викидів CO₂ і як наслідок - суттєве зменшення навантаження на довкілля.

Окремі підприємства деревообробної промисловості в процесі виробництва продуктів у готовому вигляді або у вигляді напівфабрикатів, а також при обробці сирової деревини щорічно укладають договори на передачу утворюваних відходів спеціалізованим організаціям, що мають відповідні документи згідно з чинним законодавством.

Оскільки на території області деревообробкою займається не лише підприємства, а й майже 500 ФОПів, питання мінімалізації навантаження на довкілля, пов'язане з відходами, потребує збільшення уваги органів місцевого самоврядування та екологічної інспекції до організації їх діяльності та наявності дозвільної документації на викиди.

РПУВ не включає окремих заходів щодо управління відходами деревообробної промисловості. Управління цими відходами здійснюється на загальних засадах управління відходами.

Інформаційне забезпечення

З метою впорядкування та удосконалення системи управління відходами деревообробної промисловості суб'єктами господарської діяльності Дніпропетровщини доцільно вдосконалити інформаційну базу підприємств обліку даної галузі, оскільки певна частина офіційно зареєстрованих не здійснює діяльність, не регулярно проводить дослідження гранично допустимих викидів та функціонування системи моніторингу.

Управління відходами сільського господарства

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року виділяється кілька видів відходів виробництва продукції сільського господарства (відходів сільського господарства), які біологічно розкладаються:

- відходи рослинного походження,
- відходи тваринного походження,
- аквакультура,
- агрохімічні відходи (залишкові добрива, хімічні та органічні засоби захисту рослин, ветеринарні препарати)

Згідно даних Головного управління статистики у Дніпропетровській області в 2024 р. утворено 13021,283 т відходів сільського господарства, що враховує лише офіційно

zareєстровані кількості. Однак потенційні кількості значно більші. Потенціал відходів залежить від врожайності сільськогосподарських культур. Найбільша кількість рослинних решток залишається після оброблення зернових, технічних, кормових, овочевих та баштанних культур. Відходи становлять понад 35% від загальної маси. Кількість і вид залежать від типу та обсягів сільськогосподарського виробництва.

На основі даних Національної академії аграрних наук України і матеріалів наукових публікацій пропонуються такі значення коефіцієнта відходів - відношення сухої маси наземних залишків до маси зібраного з польовою вологістю врожаю: пшениця - 1,0; ячмінь та інші зернові - 0,8; ріпак - 2,0; кукурудза на зерно - 1,5; соняшник - 2,0.

Таким чином, враховуючи об'єм валового збору зернових культур у 2024 році статистичних даних Головного управління статистики у Дніпропетровській області, – 3398,7 тис. тонн лише рослинних відходів.

Відповідно до досліджень, в рамках проекту «Муніципальна енергетична реформа України», проведених за підтримки USAID, за обсягами первинні відходи підприємств сектору АПК становлять 1949,42 тис тонн, та розподілені наступним чином:

- солома зернових 676,47 тис тонн;
- солома ріпаку 71,24 тис тонн;
- відходи виробництва кукурудзи на зерно 483,14 тис тонн;

Відходи виробництва соняшникової олії, які становлять 718,57 тис тонн, перероблюються на 100%, та використовуються, як для виробництва тепла, так і в металургійному виробництві компанії АрселорМіттал Кривий Ріг.

Відповідно до зазначеного дослідження, енергетичний потенціал Дніпропетровської області на базі первинних відходів сектору АПК оцінюється у 650 тис. тонн умовного палива, або 500 млн м³ заміщеного природного газу.

Крім цього в тваринництві області щорічно продукується 4029,6 тис. тонн відходів тваринництва (гній та послід). Ефективне використання біогазових технологій для переробки відходів тваринництва і птахівництва, які характеризуються постійністю викидів відходів у часі та простотою їх збору, а також використання зеленої біомаси становить величезний потенціал для переробки та видалення з отриманням теплової та електричної енергії в когенераційних установках, а також використання в якості органічного добрива, компосту тощо.

Окремої уваги заслуговує можливість спільної реалізації інвестиційних проектів з виробництва біогазу з тваринницькими підприємствами регіону та муніципалітетами, які мають великі полігони твердих побутових відходів.

Наразі на території Дніпропетровської області діють наступна кількість тваринницьких підприємств, відповідними потужностями виробництва на рік:

- 46 – розведення великої рогатої худоби, 77,4 тис. голів;
- 32 – розведенням овець і кіз, 36,2 тис. голів;
- 21 – розведенням птиці, 20282,4 тис. голів;
- 83 – розведенням свиней, 289,8 тис.

Саме підприємства тваринницької галузі сектору АПК реалізували інвестиційні проекти в сфері будівництва біогазових станцій в Дніпропетровській області.

Зазначена тенденція залишається й на теперішній час. Крім того існують інвестиційні проекти, які були призупинені через військову агресію РФ в Україну. Потенціал виробництва біогазу в Дніпропетровській області з відходів підприємств тваринництва, відповідно до дослідження «[Зонування та оцінка біометану, можливості та умов підключення виробників біометану до газорозподільної систем України](#)», проведеного на замовлення ЕБРР у 2021 році, складає 83,44 млн м³/рік. Успішно реалізовані проекти з виробництва альтернативної енергії та відходів від переробки, що йдуть як біодобриво для ґрунтів:

- с. Єлизаветівка, підприємство «Оріль-Лідер», когенераційна установка, яка щоденно переробляє 50 тис. м куб. Біогазу утвореного з відходів птахофабрики;
- С. Оленівка, компанія «Агро овен», щоденне виробництво 180 кВт електроенергії та 260 кВт тепла;
- Підприємство «Сігма», переробляє щоденно 80 т гною та генерує 2,0 тис. Нм біогазу на добу, продукуючи 150 кВт електроенергії для власних потреб;
- с. Піщанка, біогазова станція на базі свиногокомплексу

Нинішні практики фермерського та локального використання відходів рослин та овочів, як кормів для тварин та підстилок для тварин, будуть продовжуватися, а кращі практики будуть заохочуватися.

Компостування сільськогосподарських відходів, що утворюються на невеликих фермах та в сільських громадах, стимулюватиметься поширенням знань та інформації про компостування сільськогосподарських відходів. Очікується, що стандарти якості компосту та вимоги до відходів, які направляються на компостування, будуть розроблені на національному рівні, як і нормативно-правова база застосування компосту на землі, включаючи вимоги до проведення аналізу якості.

Покриття послугами зі збору відходів тваринного походження, включаючи туші, та транспортування до заводу термічного оброблення, альтернативного оброблення або видалення на території всієї області, буде поетапно припинено до 2030 р.

Поводження із зіпсованими яйцями та іншими матеріалами, здатними до гниття будуть проводитися з огляду на мінімізацію запахів, мух, передачу хвороб та ризик забруднення навколишнього середовища.

Будуть переглянуті наявні потужності з термічного оброблення (рендерингу) в районах тваринництва і, якщо доцільно, будуть розроблені та реалізовані відповідні інвестиційні проекти для запобігання та/або заповнення дефіциту потужностей оброблення.

Буде проведено інвентаризацію поточної ситуації зі зберігання гною, встановлено вимоги до його зберігання, фермери повинні будуть розробляти плани управління відходами для свої підприємств.

Буде створена система реєстрації гною для документування кількості виробленого гною та потенціалу його корисного застосування на земельних ділянках на фермах, об'єднаних громадах та на обласному рівні. Аграріям буде надана інформація про сучасні технології застосування гною, вимоги до аналізу ґрунту та гною, норми застосування на гектар для різних культур, періоди та методи внесення.

Використання гною в якості сировини для компостування і анаеробного зброджування буде заохочуватися, коли пряме застосування на землі не є можливим або не є бажаним.

На сьогодні, є думки науковців в сфері АПК, що галузь тваринництва є перспективним напрямком у повоєнний час, оскільки площі земель будуть лиш зростати внаслідок недоотриманої кількості органічних добрив, а вирощування зернових, зернобобових та овочевих культур може стати не рентабельним та проблематичним.

Довгострокова стратегія для Дніпропетровської області повинна включати створення сміттєспалювального заводу для небезпечних матеріалів, які, вірогідно, містять збудники інфекцій, та/або об'єкти з оброблення для всіх категорій/або лише категорій 2 та 3.

Створення об'єктів оброблення з виробництвом біогазу для оброблення вмісту шлунково-кишкового тракту з бійні жуйних тварин, мулу з бійні птиці, відходів птиці з бійні та гною.

З цією метою обласна адміністрація проводить дослідження щодо наявних потужностей з оброблення (рендерингу) у районах ведення тваринного господарства, дослідження наявності послуги збору туш на обласному рівні.

Обласна державна адміністрація повинна розробити вимоги до зберігання гною у господарстві та встановити максимальну кількість тварин, понад яку фермери повинні будуть розробити план управління гноєм для повного очищення місця зберігання та утилізації або оброблення гною на щорічній основі.

Обласна адміністрація також повинна сприяти використанню установок з компостування, комбінованого виробництва тепла і електроенергії та анаеробного зброджування на фермах, впроваджуючи спрощені процедури отримання дозволів у співпраці з Мінекономіки, довкілля та сільського господарства. Інвестиційні витрати повинні нести виробники цього виду відходів, але обласні органи влади можуть підтримати цей процес, надавши земельні концесії. Необхідною є також підтримка Міністерства енергетики щодо гарантованих мінімальних тарифів на подачу зеленої електроенергії, що постачається до електромережі. Позики з низькими відсотками від міжнародних фінансових установ є варіантом для приватного сектору, особливо якщо такі проекти реалізуються як державно-приватне партнерство з гарантованими тарифами на подальше постачання.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Національним планом управління відходами на 2025-2033 роки, передбачаються наступні заходи з мінімізації навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами, які повинні бути реалізовані в плановому періоді:

- Створення об'єктів з анаеробного розкладання відходів рослинного походження;
- Створення об'єктів для рециклінгу відходів рослинного походження.

При цьому особлива увага повинна приділятися первинним відходам, що утворюються безпосередньо при збиранні врожаю сільськогосподарських культур (солома зернових та інших культур, відходи виробництва кукурудзи на зерно і соняшника, та вторинним, що генеруються при обробці врожаю на підприємствах. (лушпиння соняшника, лушпайка рису, і тому подібне). Частина відходів та залишків використовується на потреби самого сільського господарства (органічне добриво, підстилка та корм скоту), частина - іншими секторами економіки, в тому числі експортується, а решта біомаси залишається незадіяною і часто спалюється на полях, вивозиться на звалища. Найбільш раціональним способом переробки відходів є створення паливних пелет. Їх можна застосовувати як самостійне паливо або додаткову добавку до вугілля.

Компанія KGS Agro будує завод з виробництва енергетичних пелет потужністю 90 тис. Т на рік у Криворізькому районі. Також існують виробництва пелет з лушпиння соняшника та інших сільськогосподарських залишків, які є екологічно чистим біопаливом, яке сприяє безвідходному виробництву в агросекторі області.

Проекти з мінімізації навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами можуть бути реалізовані суб'єктами господарювання самостійно, як виключно для рослинних відходів так і для комбінації рослинних відходів з відходами тваринництва/птахівництва, а також з виробничими відходами.

Подібна переробка відходів агропромисловості цікава для підприємств насамперед можливістю скорочення витрат.

Інші переваги виробництва біопалива з відходів рослинництва:

- організація безвідходного виробництва, у межах підприємства;
- зниження собівартості готової продукції;
- раціональне застосування відходів з економічної точки зору.

Мінімізацію навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами у сфері управління відходами тваринного походження необхідно забезпечити:

- дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки в місцях зберігання, оброблення та видалення відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження) з отриманням цільових продуктів шляхом розвитку відповідної інфраструктури;
- дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки існуючих худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин;
- суб'єктам господарювання - власникам відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження) забезпечити укладання договорів з підприємствами з виробництва тваринних білків та кормових домішок для забезпечення їх сировиною.

Встановлення на фермах установок анаеробного зброджування (АЗ) буде підкріплена гарантованими мінімальними «зеленими» тарифами на зелену електроенергію, що подається в електромережу. Буде досліджено доцільність створення на обласному рівні державних або приватних АЗ-заводів для управління відходами сільськогосподарського походження з невеликих фермерських господарств.

Інформаційне забезпечення

Проведення заходів, спрямованих на підвищення рівня інформаційного забезпечення системи управління відходами сільського господарства, включаючи:

- створення, підтримання та поліпшення інформаційних баз даних;
- створення та забезпечення функціонування системи моніторингу;
- забезпечення доступу до інформації зацікавлених сторін;
- пропаганда виробництва компосту в індивідуальних домогосподарствах.

Створення щорічного реєстру кількості рослинних відходів на основі даних про фактично отримані врожаї сприятиме використанню цих відходів як ресурсу для виробництва інших матеріалів та товарів. Аналогічно доцільно створити реєстр кількості утворюваних відходів галузей тваринництва.

Ці реєстри повинні бути доступним на веб-сайті обласної державної адміністрації та оновлюватися протягом кожного наступного року. У них повинні бути висвітлені дані щодо видів відходів, їх кількості та місця розташування.

Обласна державна адміністрація та об'єднані територіальні громади повинні розробляти та поширювати знання та інформаційні матеріали щодо компостування сільськогосподарських відходів, що утворюються у менших фермерських господарствах та у сільських громадах.

Забезпечення контролю вимог діючого законодавства з боку Державної екологічної інспекції Придніпровського округу та Головного управління Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області та висвітлення результатів її діяльності в засобах масової інформації.

Для підтримки цих зусиль обласним природоохоронним органам необхідно паралельно вжити заходи для запобігання відкритому спалюванню рослинних відходів, або спалюванню в установках, заборонених для такої діяльності чи в установках без відновлення енергії.

Управління відходами лісового господарства

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Наявність незначного за площею лісового фонду Дніпропетровської області та мінімальні запаси деревини, яка використовується лише для санітарних рубок та рубок догляду, проблеми з управління відходами лісового господарства не є актуальними, як для інших більш лісистих регіонів України. Згідно із статистичними даними підприємствами не надавались звіти про утворення, обробку чи захоронення відходів деревини, тому за даними ГУС області в 2024 р. обсяг таких відходів становив лише 2963,643 т, або лише 0,958 кг в розрахунку на одного жителя області.

За даними територіальних громад області, населення відходи деревини повністю використовує у домашньому господарстві (спалювання).

Однак, ця галузь також є джерелом значних обсягів відходів, що утворюються в процесі видобування деревини та оброблення деревних матеріалів. Відходи лісового господарства включають гілки, листя, коріння, деревну кору, тирсу та інші залишки деревини. Ці відходи часто залишаються на місці вирубки, що призводить до накопичення значної кількості біомаси. Відсутність належного управління цими відходами може призвести до серйозних екологічних проблем. Опис проблеми потребує детального аналізу, оскільки вплив цих відходів на довкілля та людей є суттєвим.

Послуги по управлінню відходами, збирання та оброблення:

Відходи лісового господарства Код Національного переліку відходів 02 01 07.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Відходи лісового господарства мають значний вплив на довкілля. Неправильне управління цими відходами може призвести до серйозних екологічних проблем:

По-перше, накопичення біомаси збільшує ризик виникнення лісових пожеж, що може мати катастрофічні наслідки для екосистем. Вогонь знищує рослинність, пошкоджує ґрунти та знижує якість повітря.

По-друге, відходи лісового господарства можуть забруднювати водні ресурси. Залишки деревини та інші органічні матеріали можуть потрапляти у водойми, спричиняючи їх забруднення та негативно впливаючи на водні екосистеми.

По-третє, розкладання органічних відходів призводить до виділення метану та інших парникових газів, що сприяє глобальному потеплінню. Цей процес також спричиняє погіршення якості повітря та збільшення кількості забруднювачів.

По-четверте, відходи можуть негативно впливати на біорізноманіття. Забруднення ґрунтів та водних ресурсів може спричиняти загибель рослин та тварин, що залежні від чистоти цих середовищ.

Інформаційне забезпечення

Існують різні методи екологічного управління небезпечними відходами лісового господарства, які можуть допомогти зменшити їх негативний вплив на довкілля та людей:

- впровадження ефективних методів збирання та сортування відходів, що дозволить зменшити їх обсяги та підвищити ефективність використання (D13);

- дроблення та оброблення відходів, що сприятиме зменшенню їх пожежної небезпеки та забезпеченню можливості їх подальшого використання;
- застосування технологій перероблення відходів для виробництва біопалива, компосту та інших корисних продуктів (R1);
- транспортування відходів до спеціалізованих підприємств для подальшого оброблення;
- проведення освітніх кампаній для підвищення обізнаності населення щодо необхідності правильного управління відходами лісового господарства.

Методи екологічного управління відходами лісового господарства є ключовими для зменшення їх негативного впливу на навколишнє середовище та здоров'я населення. Управління небезпечними відходами лісового господарства вимагає комплексного підходу, що включає операції зі збирання, сортування, дроблення та оброблення, а також транспортування до спеціалізованих підприємств.

Органи державного управління на національному, регіональному та місцевому рівні можуть сприяти раціональнішому природокористуванню шляхом надання консультацій та інформації для виробників відходів лісового господарства..

Ця інформація повинна:

- а) допомагати виробникам відходів розуміти юридичні вимоги щодо управління відходами лісового господарства;
- б) допомагати їм зрозуміти переваги уникнення та мінімізації утворення відходів;
- в) підвищувати рівень їх інформованості про добросовісну практику управління відходами лісового господарства.

Управління відходами харчопереробної промисловості

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

Управління відходами харчо переробної промисловості — це комплекс заходів зі збирання, перевезення, оброблення (відновлення, видалення) та утилізації харчових відходів, які втратили споживчі властивості. Законодавство України (ЗУ "Про управління відходами" № 2320-ІХ від 20.06.2022 р.) вимагає від підприємств розробки планів управління відходами для мінімізації їх утворення та ефективної обробки, а також впровадження принципів циркулярної економіки для забезпечення сталого розвитку.

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами Дніпропетровської області включає наступні ключові етапи:

1. Збирання та сортування: Визначення джерел утворення відходів харчопереробки (на виробничих лініях, при зберіганні, переробці) та їх розділення за типами для подальшої ефективної обробки.
2. Перевезення: Транспортування зібраних відходів до місць їх обробки або утилізації відповідно до норм безпеки та санітарних вимог.
3. Відновлення:
  - Компостування: Перетворення органічних відходів на компост для подальшого використання як добрива.
  - Біогазові установки: Отримання біогазу з органічних відходів шляхом анаеробного зброджування, який може використовуватися як джерело енергії.
  - Виробництво кормів: Переробка деяких видів відходів харчопереробки на корми для тварин.
4. Видалення: Застосування методів видалення відходів, щодо відходів, які не підлягають відновленню, відповідно до вимог законодавства.

Функціонування системи управління відходами забезпечується відповідною нормативно-правовою базою:

- Законом України "Про управління відходами" (№ 2320-IX), який встановлює нові вимоги щодо управління відходами, впроваджує принципи ієрархії управління відходами, зокрема пріоритет запобігання утворенню відходів.
- Регіональним та місцевими плани управління відходами, що розробляються для врегулювання управління відходами на відповідних територіях, у тому числі з відходами харчопереробної промисловості.
- Стандартами підприємств в яких кожне підприємство розробляє власний план управління відходами відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Дніпропетровська область має сприятливі умови для розвитку харчової промисловості, яка відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки, на неї припадає понад 60 % продажів агропромислової продукції, а виробництво продуктів харчування задовольняє потребу населення області в основних продовольчих товарах з урахуванням переміщених осіб.

Систему управління відходами харчопереробної промисловості формують понад 5000 суб'єктів господарської діяльності, більшість з яких зареєстрована в містах: Дніпро - 2855, Кривий Ріг - 705, Нікополь - 125, Павлоград - 97, Кам'янське - 87, Самара - 76, Жовті Води - 52, Синельникове - 31, Підгородне - 32, Апостолове - 18.

Харчова промисловість Дніпропетровської області базується на переробці місцевої аграрної сировини: зернових, соняшнику та цукрового буряка, а також продукції тваринництва. Основні галузі включають м'ясну, молочну, олійно-жирову, цукрову та борошномельно-круп'яну промисловість. Також розвинені кондитерська, хлібопекарська, крохмальна, консервна та пивоварна промисловість, які використовують місцеву сировину.

Проте, разом із високою продуктивністю, ця галузь генерує значну кількість відходів, які включають залишки сировини та напівфабрикатів, некондиційні продукти, що втратили споживчу цінність, матеріали, а також супутні матеріали, які утворюються під час виробництва, зберігання та переробки.

Розподіл суб'єктів господарювання по групах згідно НКВ показує домінування підприємств, що мають змішану спеціалізацію виготовлюваної продукції або займаються фасуванням готової продукції для оптових та розрібних мереж., утворюючи основну масу відходів.

Досить значну частку відходів становлять утворювачі відходів виробництва та переробки м'яса, риби та інших харчових продуктів тваринного походження, оскільки в технологічному процесі у відходи потрапляє більше третини вхідної сировини.

Решта підприємств утворює незначну частку відходів, оскільки технологічні процеси забезпечують більш глибоку первинну та вторинну переробку вхідної сировини.

В загальному обсязі відходів, утворюваних в Дніпропетровській області, відсоток відходів харчопереробної промисловості становить в середньому 0,07%, що показують статистичні дані за період 2025- 2024 рр.

Функціонування системи управління відходами харчопереробної промисловості Дніпропетровської області передбачає впровадження сучасних методів екологічного управління відходами. Для мінімізації негативних наслідків застосовуються ефективні технології переробки, що допомагає зберегти ресурси та зменшити шкоду для довкілля.

Функціонування системи управління відходами харчопереробної промисловості в Дніпропетровській області багаторівневе і включає наступні етапи:

- Збір та сортування: Харкові відходи збираються окремо та сортуються для подальшої обробки.
- Кормова база: Переробка відходів для виробництва кормів для тварин є одним з основних напрямків використання.
- Компостування: Органічні відходи перетворюються на компост, який може використовуватися як добриво.
- Виробництво біогазу: Відходи, можуть.
- Анаеробне перетворення: Відходи, що містять біомасу, використовуватися у процесі бродіння для отримання біогазу, який може слугувати джерелом енергії.
- Паливо: Певна частка відходів може використовуватися як паливо.
- Виробництво продуктів харчування: Деякі відходи, як-от смакові добавки чи окремі компоненти, можуть бути перероблені на нові продукти харчування.

Функціонування системи управління відходами в Дніпропетровській області ускладнюється тим, що більшість підприємств харчопереробної промисловості розташовані на території міст і населених пунктів, і їх стічні води потрапляють у місцеву каналізацію., насамперед це стосується підприємства м'ясної промисловості, хлібопекарської промисловості та ін.

Відсутність відповідних умови зберігання та можливостей транспортування сировини, у виробництві та на рівні роздрібного продажу і громадського харчування призводить до втрат продуктів близько 30%, а харчових відходів – близько 20% від обсягу закуплених продуктів. Ситуація ускладнюється використанням багатовідходних технологічних процесів виробництва, що призводить до значних обсягів утворення відходів, що є потенційною вторинною сировиною.

Формування дієвої системи управління відходами передбачає підвищення ступеня і глибини переробки сільськогосподарської сировини, комплексності її використання, більш повне вилучення з неї цінних компонентів із застосуванням прогресивних екологічно безпечних технологій, оскільки середній рівень промислової переробки становить трохи більше 20 % від маси, яка утворюється. Насамперед це пояснюється: зниженням платіжнотдатного попиту на відходи, які використовуються як добавки до основної сировини; відсутність стимулюючої системи і засобів у підприємств для інвестицій в організацію переробки вторинної сировини; низький рівень платежів за розміщення відходів, які не використовуються, у навколишньому середовищі, що не створює зацікавленості в організації переробки відходів; недосконалість нормативно-правового та інформаційного забезпечення управління ринком відходів.

Мінімальні капітальні вкладення в розвиток потужностей з переробки відходів та відсутність налагодженого обліку і звітності про наявність, утворення та використання більшості видів відходів, недостатня нормативно-технічна база призводять до значних обсягів продовольчих втрат та втрат харчових відходів: 134,3 тис. т (продовольчі) та 16,8 тис. т (харчові відходи). Клієнтами з відновлення або видалення харчових відходів, в тому числі продуктів харчування, є компанії, підприємства, установи та організації, які використовують (мають на балансі) такі відходи, в тому числі виробляють, імпортують чи продають продукти харчування.

Основу системи управління відходами харчопереробки становить захоронення на спеціалізованих полігонах - найпоширеніший, але далеко не найраціональніший спосіб накопичення відходів на території. В процесі природного розкладання утворюються вуглекислоти і метан, які значно ускладнюють екологічну обстановку в місцях видалення в територіальних громадах області, що потребує розширення площі полігонів (або стихійних звалищ) та безпосередньо впливає на ситуацію з хронічними захворюваннями, а також на клімат місцевості.

Впровадження біопереробки передбачає компостування відходів з метою повного перегнивання або сушіння однак він застосовується лише в разі незначних обсягів оброблення в основному в фермерських господарствах для заміни палива та альтернативи добривам.

Впровадження термічного оброблення відходів із відновленням тепла (із утворенням енергії) або без такого. Однак серйозним мінусом термообробки є викиди в атмосферу шкідливих елементів.

Малозатратними та ефективними рішеннями для оброблення біологічних відходів на місці утворення або поза ним є:

- компостування (операція «R3 Рециклінг/відновлення органічних речовин, що не використовуються як розчинники, у тому числі компостування та інші процеси біологічної трансформації, а також підготовка до повторного використання, газифікація та піроліз, коли компоненти використовуються як хімікати, та відновлення органічних матеріалів у вигляді засипки»);
- використання у якості палива (операція «R1 Використання переважно як палива чи в інший спосіб для виробництва енергії»).

Управління відходами харчопереробної промисловості визначатиметься суб'єктами господарювання – утворювачами таких відходів у Планах управління відходами підприємств, які розробляються відповідно до частини першої статті 53 Закону України

«Про управління відходами», та в яких будуть визначені конкретні заходи з управління такими відходами.

На промислових підприємствах регіону продовжує реалізовуватись низка інвестиційних проектів з підвищення технологічного рівня виробництва, реконструкції і технічного переоснащення підприємств, впровадження сучасних енергоефективних технологій і обладнання та заходів щодо збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту товарів, робіт і послуг.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Важливою проблемою Дніпропетровської області яка має бути вирішена виконанням РПУВ, МПУВ та ПУВ суб'єктів господарювання залишається мінімізація навантаження на довкілля: забруднення атмосферного повітря, зниження родючості ґрунтів, зміна клімату, погіршення стану довкілля та негативний вплив на здоров'я населення, небезпека виникнення пожеж в процесі спалювання відходів, їх захоронення, а також видалення інших на об'єктах, що не відповідають санітарним та екологічним стандартам:

- Відходи потрапляють на звалища або в навколишнє середовище без належної обробки, забруднюючи ґрунт, воду та повітря.
- При розкладанні на звалищах виділяють метан – потужний парниковий газ, що сприяє зміні клімату.
- Вплив на здоров'я: Деякі види відходів можуть становити небезпеку для здоров'я людей.
- За ступенем інтенсивності негативного впливу об'єктів харчопереробної промисловості на навколишнє природне середовище перше місце займають водні ресурси. Однак діяльність підприємств галузі завдає шкоди також і ґрунтам, і повітря. Вирішення проблеми лежить у необхідності проведення екологізації виробництв, а саме, у розробці та впровадженні маловодних, безстічних і безвідходних технологічних процесів, замкнених по відношенню до навколишнього середовища.

Для харчової промисловості та виробників напоїв, на які припадає значна частка економіки області, рішення щодо переадресації відходів зі звалищ є легко застосованими. Існують добре перевірені рішення для оброблення біологічних відходів на місці утворення або поза ним: компостування та / або метанізація.

При відновленні винного виробництва, РПУВ рекомендується застосувати новітні методи використання відходів винограду, в якості вторинної сировини, яка

користується попитом у косметично-парфумерній продукції, фармацевтичній та харчовій промисловості.

Інформаційне забезпечення

Для подолання проблем управління відходами харчопереробної промисловості необхідно впроваджувати комплексні заходи, такі як підвищення інформованості населення, покращення інфраструктури та технологій переробки, розвиток ефективних систем контролю та моніторингу відходів, а також встановлення суворих норм та стандартів щодо управління відходами та втратами.

При цьому ризик продовольчих втрат і збільшення харчових відходів зростає через війські дії на території України. Останні можуть впливати на втрату продовольства через різні фактори:

по-перше, воєнний конфлікт може порушити транспортні маршрути та призвести до зниження обсягів поставок продуктів харчування до регіонів, які зазнають військових дій. Це може призвести до збільшення ризику втрати продуктів на шляху до споживача;

по-друге, війна може спричинити зниження виробництва продуктів харчування через зниження доступності працівників та матеріалів, обмеження ринків збуту, зниження фінансової стабільності підприємств тощо. Це може призвести до збільшення ризику втрати продуктів, які не можуть бути швидко продані або збережені;

по-третє, війна може призвести до збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб та біженців, які потребують додаткової допомоги з продуктами харчування. Це може призвести до збільшення попиту на продукти харчування та збільшення ризику їх втрати через недостатні ресурси для забезпечення потреб населення.

Управління осадами стічних вод

Створення та забезпечення функціонування системи управління відходами

На даний час в системі управління осадами стічних вод домінує їх очистка на існуючих очисних спорудах, де вміст води в осаді на виході з очисних споруд зазвичай перевищує 80%. Тому розміщення осадів на полігонах значно збільшує утворення фільтрату та забруднення підземних вод. На плановий період доцільно ввести заборону на видалення осаду на майбутні регіональні полігони побутових відходів.

Незважаючи на те, що використання мулу стічних вод у сільському господарстві вважається варіантом, що найбільш відповідає принципам сталого розвитку

управління мулом, це слід робити лише в тому випадку, якщо мул відповідає вимогам до якості, передбаченим чинним законодавством. Тільки оброблений мул повинен використовуватися для внесення в землю. Крім того, застосування в сільському господарстві повинно проводитись лише після лабораторного аналізу хімічних, агрохімічних та мікробіологічних характеристик утвореного мулу, а також вмісту важких металів в утвореному мулі.

З метою стимулювання використання мулу в сільському господарстві, районні адміністрації мають провести дослідження фермерських господарств на предмет готовності приймати оброблений мул з очисних споруд.

Осад може використовуватися для меліорації та відновлення лісів та рекультивації порушених територій, місць видалення відходів, шахт тощо.

При створенні нових установок для очищення стічних вод повинна бути встановлена вимога, що оператори цього об'єкту повинні розробити план управління мулом на основі якості мулу, встановленого на етапі техніко-економічного обґрунтування.

У сфері управління осадами стічних вод необхідно забезпечити:

- екологічно безпечне функціонування місць видалення відходів (розміщення осаду стічних вод), з урахуванням вимог ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»;
- реконструкцію (санацію) існуючих місць розміщення осадів стічних вод для забезпечення норм екологічної безпеки;
- збільшення потужностей існуючих об'єктів / установок обробки осаду стічних вод;
- повторне використання осадів стічних вод за умови дотримання нормативів.

Незважаючи на те, що осади господарсько-побутових стічних вод відносять до малонебезпечних відходів, наслідки їх зберігання створюють екологічні, економічні і соціальні проблеми. Оброблення осадів стічних вод на теперішній час здебільшого полягає в їх довгостроковому зберіганні на мулових майданчиках, під час якого відбувається поступове зневоднення ОСВ, а також їх знезараження. Більшість умов, необхідних для нормальної експлуатації місць зберігання ОСВ, не виконуються. Заходи по відновленню ОСВ, як правило, не проводяться. Перебуваючи на мулових майданчиках і в ставках, ОСВ займають великі площі родючих земель, які виведені з сільськогосподарського обороту під розміщення основного виду відходів каналізаційних очисних споруд, а також вимагають постійного здійснення екологічного моніторингу та контролю.

Осади стічних вод забруднюють ґрунт, поверхневі і підземні води, атмосферу в результаті емісії цілої низки хімічних елементів (органічні речовини, сполуки азоту і фосфору, сірки, важкі метали та інші елементи), що містяться в даному виді відходів. Високий вміст важких металів при надходженні до підземних вод, які відносяться до категорії «незахищені», простежується в декількох геологічних горизонтах (на глибині 5-6 м), при цьому суттєву частку балансу підземних вод становить інфільтрат з мулових майданчиків. Особливу небезпеку для поверхневих вод (які знаходяться на відстані від 0,05 км до 2 км від розташування місць зберігання ОСВ), при неналежному облаштуванні мулових майданчиків, становить надходження забруднюючих речовин з дренажними водами, що практично зводить нанівець ефективність роботи очисних споруд.

При тривалому зберіганні ОСВ на мулових майданчиках і ставках в результаті анаеробних процесів розкладання, відбувається емісія біогазу і забруднення атмосфери.

Існує два принципових методи стабілізації ОСВ: аеробний та анаеробний.

Аеробна стабілізація ОСВ – це процес окислення органічної складової ОСВ, по суті – компостування, в результаті якого утворюється біогумус. Компостування можна здійснювати на спеціальних майданчиках у складі очисних споруд. При запровадженні даної технології необхідно брати до уваги небезпеку забруднення земель важкими металами та патогенними мікроорганізмами. Для запобігання таких явищ необхідно дотримуватись суворого контролю вмісту небезпечних компонентів, проводити моніторинг складу ґрунтів, куди планується внесення добрива з осадів.

Анаеробна стабілізація ОСВ – це процес зброджування органічної складової ОСВ без доступу кисню. В результаті цього процесу, що відбувається в анаеробних реакторах, утворюється біогаз та залишок.

Якщо немає можливості провести стабілізацію ОСВ, після його зневоднення дозволяється захоронення їх на полігоні ПВ.

Білково-жирова фракція стічних вод утворюється в стічних водах в результаті діяльності підприємств громадського харчування, в тому числі ресторанів і фабрик-кухонь з приготуванням страв, молокопереробних підприємств, м'ясопереробних комбінатів (підприємств із виробництва ковбасних виробів), підприємств із перероблення або виробництва харчових рослинних жирів і олій, а також одержаних на їх основі другорядних продуктів, кондитерських фабрик і холодильних комбінатів із

виробництва морозива з використанням жирів, інших підприємств, які переробляють жири і масла.

Відповідно до підпункту 5 пункту «а» частини 1 статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 р. №465, Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017р. №316, з метою упорядкування процесу користування системою водовідведення, запобігання порушенням у роботі мереж і споруд збирання, транспортування та очищення стічних вод, підвищення ефективності роботи і безпеки їх експлуатації, а також забезпечення охорони довкілля від забруднення скидами стічних вод доцільно зобов'язати відповідні підприємства встановити локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення (жировловлювачів) та забезпечувати технічне обслуговування жировловлювача та періодичне очищення його від жирових залишків з обов'язковим відновленням цього залишку спеціалізованими підприємствами. Такий підхід знижує навантаження на очисні споруди, значною мірою запобігає зношуванню каналізаційних мереж та надає висококалорійну сировину.

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами

Мінімізація навантаження на довкілля, пов'язаного з відходами:

- Створення системи управління осадами стічних вод;
- Мінімізація викидів парникових газів при управлінні осадами стічних вод.

Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення управління осадами стічних вод здійснюється на загальних засадах управління відходами.

3.3. Забезпечення реалізації

Загальні положення

Створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи

управління відходами на рівні кластерів (інституційні і організаційні аспекти).

РПУВ Дніпропетровської області передбачає створення системи управління відходами на рівні визначених кластерів яка включає суміжні територіальні громади в межах адміністративних районів області, а її створення і підтримання потребує узгодженості управлінських і технічних рішень. Організаційною основою діяльності в зазначеному форматі є законодавчо визначені принципи та форми співробітництва територіальних громад.

РПУВ Дніпропетровської області передбачено розроблення локальних планів управління відходами для виділених кластерів (адміністративних районів) створеними в кожному з кластерів органами (інституційними структурами), які будуть уповноважені приймати рішення від імені усіх громад, що формують кластер. Оптимальним варіантом є створення в кожному з кластерів координаційних рад з питань управління відходами з представників територіальних громад, які можуть працювати на громадських засадах, або в межах загального фінансування їх основної діяльності (для представників виконавчих структур ОМС). Сам процес безпосереднього розроблення локальних планів управління відходами для кластерів (адміністративних районів) здійснюється із залученням сторонніх експертів на комерційних засадах шляхом співфінансування з місцевих бюджетів громад кластеру за механізмами співробітництва територіальних громад згідно із законом.

Процес функціонування системи управління відходами в кластерах потребує прийняття певних поточних управлінських рішень, для більшості з яких необхідно провести попереднє експертне опрацювання. Ця діяльність здійснюється в межах загального фінансування відповідних представників виконавчих структур ОМС або з залученням сторонніх експертів на комерційних засадах з фінансуванням з місцевих бюджетів громад, що входять в кластер за механізмами співробітництва територіальних громад, або в інший спосіб.

Дніпропетровський регіон (область) є базовою одиницею у системі управління відходами, який має достатньо управлінських важелів. До компетенції структурних підрозділів спеціально уповноважених органів виконавчої влади на місцях належать функції обліку, моніторингу, контролю потоків відходів, координації діяльності структур у цій сфері, інформаційно-аналітичні та дозвільні процедури, стимулювання діяльності суб'єктів господарювання розроблення та реалізація регіональних планів управління відходами, погодження місцевих планів управління відходами, здійснення оцінки

ефективності їх виконання, сприяння створенню об'єктів оброблення відходів у рамках співробітництва територіальних громад, забезпечення реалізації заходів Національного плану управління відходами до 2033 р. та Національної програми запобігання утворенню відходів, створення умов для організації та будівництва об'єктів оброблення відходів, облік та ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, відходів, власник яких не встановлений.

Компетентними органами, що ухвалюють рішення та здійснюють функції контролю, є територіальні органи Державної екологічної інспекції, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державного управління статистики України та їх регіональні структурні підрозділи в Дніпропетровській області.

У загальному вигляді інституційна структура управління відходами на регіональному рівні включає учасників системи управління (їх обов'язки та повноваження), принципи їх взаємодії, у т.ч. інформаційного обміну.

Особливості інституційної структури управління конкретними видами відходів визначаються чинним нормативно-правовим регулюванням, що визначає обов'язки та повноваження учасників системи.

Суб'єктами системи управління відходами є:

- утворювачі відходів (населення, організації, установи);
- суб'єкти, що надають послуги в сфері управління відходами;
- органи державної влади та місцевого самоврядування, що приймають управлінські рішення та виконують функції контролю у сфері управління відходами.

Органи місцевого самоврядування

До повноважень сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить (стаття 26. Закону України «Про управління відходами»):

- участь у реалізації державної політики у сфері управління відходами;
- вирішення питань щодо розміщення на території відповідних територіальних громад об'єктів оброблення відходів;
- створення пунктів роздільного збирання побутових відходів.

До повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить:

- організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення;
- визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;

- визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;
- запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;
- організація роботи пунктів роздільного збирання побутових відходів;
- забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів;
- передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення;
- надання інформації, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи серед населення щодо управління відходами;
- визначення одиниці вимірювання обсягу наданої послуги з управління побутовими відходами;
- затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами;
- затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;
- встановлення тарифів на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні);
- укладення договорів з організаціями розширеної відповідальності виробників щодо запровадження приймання та роздільного збирання видів побутових відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника.

Органи місцевого самоврядування здійснюють й інші повноваження у сфері управління відходами відповідно до закону.

Органи місцевого самоврядування забезпечують управління побутовими відходами згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами та забезпечують кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами.

Організація роздільного збирання побутових відходів здійснюється виконавчими органами органів місцевого самоврядування згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Житлові масиви і внутрішньодворові території, дороги загального користування, зупинки громадського транспорту та інші об'єкти благоустрою населених пунктів, а також місця проведення масових заходів обладнуються контейнерними майданчиками для роздільного збирання побутових відходів, урнами для збирання побутових відходів.

Територіальні громади на засадах співробітництва можуть спільно фінансувати будівництво, реконструкцію та/або утримання об'єктів оброблення побутових відходів, реалізовувати спільні проекти, спільно фінансувати (утримувати) підприємства, установи та організації комунальної форми власності, утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації, спільний орган управління.

Проектування, будівництво, реконструкція та обслуговування об'єктів оброблення побутових відходів може здійснюватися органами місцевого самоврядування на засадах державно-приватного партнерства відповідно до Закону України "Про державно-приватне партнерство".

Виконавчі органи місцевих рад визначають комунальне підприємство - адміністратора послуги з управління побутовими відходами у строк не більше шести місяців з дня набрання чинності Закону України «Про управління відходами».

Норми надання послуги з управління побутовими відходами визначаються раз на п'ять років органом місцевого самоврядування відповідно до правил, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

З метою забезпечення оброблення небезпечних відходів у складі побутових відходів відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами» та уникнення забруднення інших видів побутових відходів органи місцевого самоврядування та організації розширеної відповідальності виробників забезпечують встановлення окремих контейнерів, призначених для небезпечних відходів.

Тариф на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифи на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів встановлюються органом місцевого самоврядування окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень).

Адміністратор послуги з управління побутовими відходами

У територіальних громадах адміністратор послуги з управління побутовими відходами визначається рішенням сільських, селищних, міських рад. Адміністратором послуги з управління побутовими відходами визначається виключно комунальне підприємство.

У рамках співробітництва територіальних громад органи місцевого самоврядування можуть прийняти рішення про визначення єдиного адміністратора послуги з управління побутовими відходами для декількох територіальних громад.

До визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами та встановлення тарифу на послугу з управління побутовими відходами функції виконавця послуги з управління побутовими відходами здійснює суб'єкт господарювання, визначений виконавцем послуг з перевезення побутових відходів у встановленому порядку.

Адміністратор послуги з управління побутовими відходами не може здійснювати іншу діяльність, крім діяльності, пов'язаної з адмініструванням послуги з управління побутовими відходами.

Адміністратор послуги з управління побутовими відходами:

- 1) забезпечує функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами;
- 2) укладає за дорученням органу місцевого самоврядування договори із суб'єктами господарювання на виконання окремих операцій з управління побутовими відходами;
- 3) укладає договори із споживачами про надання послуги з управління побутовими відходами;
- 4) створює єдину інформаційну базу споживачів для здійснення нарахувань за надану послугу з управління побутовими відходами, обліку стану оплати та заборгованості;
- 5) проводить претензійно-позовну роботу з боржниками та інформаційні заходи щодо дотримання споживачами вимог нормативних документів у сфері управління побутовими відходами;
- 6) проводить розрахунок середньозваженого тарифу і подає його у встановленому порядку до органу місцевого самоврядування.

Виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги з управління побутовими відходами є адміністратор, він також укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів.

Виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.

Суб'єкт господарювання у сфері управління відходами

Суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).

Суб'єкти господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування відповідно до регіонального та місцевих планів управління відходами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Суб'єкти господарювання, визначені виконавцями послуг з перевезення побутових відходів, що на момент набрання чинності Законом України «Про управління відходами» мають чинний договір на надання відповідних послуг з органами місцевого самоврядування, повинні переукласти такий договір з адміністратором (у разі його визначення). Договір про надання послуги з управління побутовими відходами переукладається на той самий строк, на який він був укладений з органом місцевого самоврядування.

Суб'єкт господарювання у сфері управління відходами для провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами зобов'язаний:

- 1) мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами;
- 2) провадити діяльність на об'єктах оброблення відходів, які відповідають вимогам законодавства. Види відходів, що підлягають обробленню на таких об'єктах, повинні відповідати дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів.

Маркування зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів здійснюється суб'єктом господарювання у сфері управління відходами після їх збирання.

Розрахунок тарифу на послугу з управління побутовими відходами здійснює виконавець послуги.

Розрахунок тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів здійснюють суб'єкти господарювання, які здійснюють відповідні операції.

Суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право:

- 1) зберігати відходи на об'єктах оброблення відходів до проведення операцій з оброблення строком до одного року;
- 2) брати участь у розробленні Національного плану управління відходами, регіональних, місцевих планів управління відходами та програми запобігання утворенню відходів у встановленому порядку;
- 3) брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.

Суб'єкти господарювання у сфері управління відходами зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог щодо збирання, перевезення та оброблення відходів, встановлених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами;
- 2) не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;
- 3) вести облік відходів, що утворилися у результаті їхньої діяльності чи були отримані від інших суб'єктів господарювання, облік операцій з управління відходами та подавати звітність відповідно до закону;
- 4) класифікувати свої відходи відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів;
- 5) забезпечувати здійснення операцій з оброблення відходів на об'єктах оброблення відходів;
- 6) забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані об'єктів оброблення відходів, забезпечувати дотримання правил техніки безпеки та пожежної безпеки на них;
- 7) надавати місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, уповноваженим органам виконавчої влади у сфері управління відходами інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність;
- 8) відшкодовувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну громадян України, навколишньому природному середовищу, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону;
- 9) мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів;
- 10) мати ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами та/або письмову згоду (повідомлення) на транскордонне

перевезення небезпечних відходів чи висновок на транскордонне перевезення відходів відповідно до закону;

11) забезпечувати професійну підготовку, підвищення кваліфікації та проведення атестації фахівців у сфері управління відходами;

12) призначати відповідальних осіб у сфері управління відходами; 13) виконувати інші обов'язки, передбачені законом.

Утворювачі побутових відходів

Утворювачами побутових відходів (ПВ) є населення, підприємства, організації, установи, інші суб'єкти господарювання.

Функції утворювачів побутових відходів (первинних) визначені законодавством.

Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління відходами (стаття 26. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління відходами Закону України «Про управління відходами»):

1. До повноважень сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить:

- 1) участь у реалізації державної політики у сфері управління відходами;
- 2) участь у розробленні та реалізації регіональних планів управління відходами;
- 3) затвердження місцевих планів управління відходами;
- 4) вирішення питань щодо розміщення на території відповідних територіальних громад об'єктів оброблення відходів;
- 5) створення пунктів роздільного збирання побутових відходів.

2. До повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить:

- 1) розроблення та реалізація місцевих планів управління відходами;
- 2) організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення;
- 3) визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;
- 4) визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;
- 5) запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;
- 6) організація роботи пунктів роздільного збирання побутових відходів;

- 7) забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів;
- 8) передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення;
- 9) надання інформації, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи серед населення щодо управління відходами;
- 10) визначення одиниці вимірювання обсягу наданої послуги з управління побутовими відходами;
- 11) затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами;
- 12) затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;
- 13) встановлення тарифів на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні);
- 14) укладення договорів з організаціями розширеної відповідальності виробників щодо запровадження приймання та роздільного збирання видів побутових відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника.

3. Органи місцевого самоврядування здійснюють й інші повноваження у сфері управління відходами відповідно до закону.

Утворювачі побутових відходів зобов'язані (пункт 2 статті 31. Права та обов'язки утворювачів побутових відходів Закону України «Про управління відходами»):

1. Утворювачі побутових відходів мають право:

- 1) одержувати у встановленому порядку повну та достовірну інформацію про безпечність об'єктів оброблення побутових відходів;
- 2) самостійно шляхом компостування обробляти біовідходи на присадибних, дачних і садових ділянках згідно з правилами, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

2. Утворювачі побутових відходів зобов'язані:

- 1) укладати договори з виконавцем послуги з управління побутовими відходами та вносити у встановленому порядку плату за послугу з управління побутовими відходами;

2) забезпечувати передачу побутових відходів до системи управління побутовими відходами, а побутові відходи, на які поширюється розширена відповідальність виробника, – до системи приймання або роздільного збирання, створеної організаціями розширеної відповідальності виробників;

3) забезпечувати у встановленому порядку роздільне збирання відходів за наявності об'єкта оброблення відходів.

3. Утворювачі побутових відходів мають права та обов'язки споживачів житлово-комунальних послуг, передбачені Законом України «Про житлово- комунальні послуги».

Утворювачі відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств, зобов'язані (пункт 2 статті 16. Права та обов'язки утворювачів відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств Закону України «Про управління відходами»):

1) запобігати утворенню та зменшувати обсяги утворення відходів;

2) класифікувати свої відходи відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів;

3) обробляти відходи самостійно, за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, або передавати їх для оброблення суб'єктам господарювання у сфері управління відходами, які мають такий дозвіл;

4) у разі утворення побутових відходів укласти договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів;

5) не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;

6) вести облік відходів, що утворилися в результаті їхньої діяльності, та подавати відповідну звітність;

7) розробляти та виконувати плани управління відходами підприємств, установ та організацій у встановленому порядку;

8) забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані місць утворення та зберігання відходів, а також забезпечувати дотримання встановлених правил техніки безпеки та пожежної безпеки у таких місцях;

9) надавати органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність;

10) призначати відповідальних осіб у сфері управління відходами;

11) відшкодовувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну громадян України, навколишньому природному середовищу, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону;

12) подавати декларацію про відходи, якщо діяльність такого утворювача відходів призводить до утворення небезпечних відходів або річний обсяг утворення відходів, що не є небезпечними, перевищує 50 тонн.

Плани управління відходами підприємств, установ та організацій Утворювачі відходів, які подають декларацію про відходи відповідно до Закону України «Про управління відходами», суб'єкти господарювання у сфері управління відходами розробляють плани управління відходами.

У планах зазначаються прогностичні показники утворення відходів, їх код та найменування, заходи, яких планується вжити для запобігання утворенню та зменшення обсягів відходів, їх належного збирання, перевезення, оброблення, виконання інших зобов'язань, визначених Законом України «Про управління відходами».

Порядок розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Суб'єкти господарювання, які в результаті господарської діяльності є утворювачами та/або власниками відходів, зобов'язані вести облік за обсягом, кодом і найменуванням, джерелами утворення відходів, здійсненням операцій з управління відходами.

Інструменти які застосовуються для управління системою управління відходами

Для управління системою управління відходами застосовуються передбачені чинною нормативно-правовою базою інструменти такі як:

- правила благоустрою території населених пунктів,
- місцеві плани управління відходами,
- приписи органів державного контролю за дотримання законодавства в сфері управління відходами та дотримання вимог санітарного законодавства,
- передбачені законодавством заходи для припинення порушення санітарного законодавства та законодавства про відходи.

Програмні документи регіонального рівня в сфері управління відходами

Інструментом реалізації державної політики у сфері управління відходами є регіональне планування. Планування та реалізація у Дніпропетровській області діяльності у сфері управління відходами проводиться за прийнятими (затвердженими) програмними документами регіонального та місцевого рівнів.

Регіональний план управління відходами має поєднуватися із іншими, прийнятими в області, стратегіями та програмами. Це необхідно, щоб врахувати уже заплановані дії та узгодити їх для створення цілісної картини, тоді діяльність буде більш злагоджена та підсилюватиме одна одну. Для цього було проаналізовано існуючі в області програмні документи, які стосуються управління відходами. Докладно, програмні документи проаналізовано у п. 2.1., Розділу 2 РПУВ.

Стратегії у сфері управління відходами у Дніпропетровській області наведені в таблиці 3.3.2.

Таблиця 3.3.2. Перелік чинних обласних стратегій, програм, планів дій, що мають взаємозв'язок із сферою управління відходами

Назва програми	Термін дії програми	Короткий опис завдань та заходів, що стосуються відходів	Проходження документом CEO, так/ні	Виконання завдань та заходів, що стосуються відходів

Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року	До 2027 року	У Стратегії визначені: Стратегічна ціль - Ефективне управління просторовим розвитком, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля, зокрема операційна ціль - Раціональне та екобезпечне господарювання, яка включає завдання Покращення управління відходами	Так	Виконується частково

Комплексна Програма (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки	До 2025 року	Програмою передбачені заходи на організацію, оптимізацію поводження з ТПВ та затверджено основні цільові показники	Так	Виконується частково

Регіональний план управління відходами Дніпропетровської області узгоджується із документами національного та регіонального рівнів. Аналіз відповідності цілей напрямів РПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України наведено в Таблиці 3.2.3.

Таблиця 3.2.3. Аналіз відповідності напрямків РПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України

Напрями РПУВ	Стратегічні цілі державної екологічної політики України				
	1.Формування у суспільстві екологічних цілей і засад сталого споживання та виробництва	2.Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	3.Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-екологічного розвитку України	4.Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	5.Удосконалення та розвиток державної системи природо-охоронного управління
1 Управління потоками відходів	+	+	+	+	+
2 Управління побутовими відходами	+	+	+	+	+
3 Управління небезпечними відходами	+	+	+	+	+
4 Управління промисловими відходами	+	+	+	+	+

Напрями РПУВ	Стратегічні цілі державної екологічної політики України				
5 Управління відходами будівництва та знесення	+	+	+	+	+
6 Управління відходами упаковки	+	+	+	+	+
7 Управління ВЕЕО	+	+	+	+	+
8 Управління відходами батарей та акумуляторів	+	+	+	+	+
9 Управління медичними відходами	+	+	+	+	+
10 Управління знятими з експлуатації транспортними засобами	+	+	+	+	+
11 Управління осадами стічних вод	+	+	+	+	+

* Для оцінки відповідності цілей виконувалась наступна методика: «+/-» стратегічні цілі враховано/не враховано у напрямках РПУВ «х» стратегічні цілі нейтральні по відношенню до напрямів РПУВ

3.4. Фінансово-економічне забезпечення системи

Стале функціонування системи управління відходами Дніпропетровської області потребує покриття витрат на вдосконалення системи управління відходами та підтримання її функціонування для кожного з утворюваних потоків відходів.

Для забезпечення функціонування та розвитку системи управління відходами сфери відповідальності органами місцевого самоврядування (територіальними громадами) передбачається фінансування за наступними напрямками:

- забезпечення громади об'єктами оброблення відходів;
- ліквідація сміттєзвалищ на території громади;
- забезпечення населення можливості роздільного збирання відходів;
- забезпечення можливості здійснення збирання вторинної сировини;
- забезпечення технічними засобами збирання та перевезення побутових відходів.

Загальна потреба у фінансуванні заходів РПУВ Дніпропетровської області наведена в Таблиці 3.4.1. Структура фінансування діяльності зі створення об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів наведена в Таблиці 3.4.2., а плановий розподіл обсягів фінансування за джерелами фінансування - в Таблиці 3.4.3.

Можливості фінансування за джерелами

В цілому в якості джерел фінансування діяльності в сфері управління відходами розглядаються:

1. Кошти бюджетів територіальних громад, у тому числі кошти місцевого фонду охорони навколишнього природного середовища;
2. Кошти обласного бюджету, у тому числі кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища;
3. Кошти державного бюджету, у тому числі кошти державного фонду охорони навколишнього природного середовища, кошти державного фонду регіонального розвитку;
4. Власні кошти суб'єктів господарювання;
5. Інвестиційні кошти;
6. Кредити;
7. Надходження за надані послуги та реалізовану продукцію;
8. Фінансування за принципом розширеної відповідальності виробника.

Фінансування кожного з видів діяльності за різними потоками відходів має свою специфіку.

Одним із джерел фінансування заходів з реалізації РПУВ є фонди ОНПС місцевих та обласного бюджетів.

Місцеві фонди ОНПС формуються за рахунок частини екологічного податку та частини грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської та іншої діяльності, згідно з чинним законодавством.

Екологічний податок є основним джерелом формування доходів міського фонду охорони навколишнього природного середовища. Кошти місцевого фонду охорони навколишнього природного середовища мають цільове екологічне призначення і спрямовуються виключно на фінансування природоохоронних заходів.

Відповідно статті 69-1 до Бюджетного кодексу України розподіл екологічного податку в частині складу доходів бюджетів затверджений в розмірі надходжень коштів: до державного бюджету – 45%, до обласного бюджету – 30% до бюджету міста – 25%.

Найбільшою питомою вагою надходжень до місцевого фонду охорони навколишнього природного середовища орієнтовно 70 % від загального обсягу екологічного податку складають надходження екологічного податку від розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах.

Фінансове забезпечення діяльності у сфері управління побутовими відходами включають покриття витрат на:

- 1) створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи управління відходами на рівні кластерів (інституційні і організаційні аспекти);
- 2) забезпечення надання послуг у сфері управління побутовими відходами;
- 3) покриття капітальних витрат;
- 4) покриття поточних витрат;
- 5) створення та експлуатація об'єктів інфраструктури оброблення побутових відходів;
- 6) будівництво та облаштування регіональних полігонів відходів, що не є небезпечними;
- 7) припинення експлуатації/закриття та рекультивація сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам;
- 8) проведення інформаційно-просвітницької діяльності.

Значна кількість заходів виходить за рамки спроможності місцевих бюджетів, тому запропоновано підтримувати за рахунок спеціального фонду обласного бюджету ті проекти, які будуть реалізовуватись через механізм співробітництва територіальних

громад, що дозволить акумулювати достатні обсяги коштів та прискорити реалізацію РПУВ.

Створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи управління відходами на рівні кластерів (інституційні і організаційні аспекти). РПУВ передбачає створення системи управління відходами на рівні кластерів. Така система охоплює територію певної кількості громад, а її створення і підтримання потребує узгодженості управлінських і технічних рішень. Організаційною основою діяльності в зазначеному форматі є визначені принципи та форми співробітництва територіальних громад відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад». Додатково на Дніпропетровську ОДА має бути покладено функцію координації та створення на рівні кожного з кластерів (адміністративних районів) робочої групи або координаційної ради з питань управління відходами із залученням представників органів управління територіальних громад для забезпечення подальшої реалізації РПУВ та інтеграції завдань та заходів РПУВ у програми територіальних громад із управління відходами та/або програм з охорони навколишнього природного середовища.

Для реалізації форм співробітництва відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» в рамках кожного з кластерів необхідною є постійна інформаційна підтримка та проведення навчання.

Функціонування системи управління відходами на рівні кластерів потребує прийняття певних поточних управлінських рішень, у т.ч. таких, що потребують попереднього експертного опрацювання. Така діяльність здійснюється або в межах загального фінансування відповідних представників виконавчих структур ОМС або з залученням сторонніх експертів на комерційних засадах з фінансуванням з місцевих бюджетів громад, що входять в кластер за механізмами співробітництва територіальних громад, або в інший спосіб.

Забезпечення надання послуг у сфері управління побутовими відходами

Організація збирання побутових відходів здійснюється у відповідності до рішень, прийнятих на етапі розроблення місцевих планів управління відходами. Для кластерів потрібне створення регіональних об'єктів інфраструктури. При цьому, в області відсутній досвід створення подібних об'єктів, що потребує попереднього уточнення, як технічних параметрів об'єктів так і концепції їх функціонування (організаційних, технологічних, фінансових аспектів). Це стосується створення комунальних пунктів збирання відходів, центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного

використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання) та пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку. Цим РПУВ пропонується об'єднати вищезазначені пункти та центри у один об'єкт для мінімізації витрат на його утримання.

Враховуючи необхідність у значних фінансових витратах на реалізацію РПУВ фінансування витрат на придбання парку спецавтотранспорту та контейнерів рекомендується здійснювати через механізми позик, оновлення – за рахунок доходів від поточної діяльності. Фінансування сміттєперевантажувальних станцій передбачається за рахунок місцевих бюджетів (зокрема, через механізм співробітництва територіальних громад) – 70% та з часткових залученням коштів обласного ФОНПС (30%). Фактична вартість будівництва сміттєперевантажувальних станцій визначається на етапі розроблення ПКД. За первинною індикативною оцінкою вартість однієї сміттєперевантажувальних станцій становить від 60 до 90 тис. грн (включаючи спецавтотранспорт необхідний для сміттєперевантажувальних станцій). Перелік об'єктів інфраструктури оброблення побутових відходів, створення яких передбачається РПУВ, та пропонована структура фінансування їх створення наведені в пункті 3.2.1.

Щодо створення об'єктів централізованого біологічного оброблення біовідходів на даному етапі важко визначити потребу у фінансуванні, оскільки рішення стосовно застосування конкретних технологій та визначення параметрів об'єктів буде прийматися на етапі реалізації РПУВ. Вартість об'єктів і фінансово-економічні показники їх функціонування можуть змінюватися в достатньо широкому діапазоні. На цьому етапі для первинної оцінки необхідних витрат прийнята орієнтовна вартість створення об'єкту з централізованого компостування біовідходів від 20 до 30 тис. грн. Можливості фінансування заходів по управлінню відходами визначені законодавчо (Закон України «Про управління відходами»)

Стаття 55. Фінансування заходів у сфері управління відходами:

1. Фінансування заходів у сфері управління відходами здійснюється за рахунок коштів утворювачів та власників відходів. Для фінансування заходів у сфері управління відходами можуть залучатися кошти державного та місцевих бюджетів, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільні внески підприємств, установ, організацій, громадян України та їх об'єднань, а також інші джерела, не заборонені законом.

Стаття 56. Економічні інструменти для дотримання ієрархії управління відходами та фінансування заходів у сфері управління відходами

1. Для стимулювання дотримання ієрархії управління відходами, забезпечення повного відшкодування витрат утворювачів та власників відходів та забезпечення фінансування заходів у сфері управління відходами уповноваженими органами впроваджуються такі економічні інструменти:

- 1) встановлення ставок екологічного податку, що справляється за захоронення відходів на полігонах, залежно від виду відходів та класу полігону;
- 2) запровадження системи, за якої утворювачі та власники відходів сплачують лише за фактичну вагу відходів, непридатних для підготовки до повторного використання та відновлення, та створюються стимули для роздільного збирання відходів;
- 3) запровадження розширеної відповідальності виробника для певних видів відходів, розроблення заходів для підвищення її організаційної та економічної ефективності;
- 4) впровадження депозитних схем та інших заходів для заохочення ефективного збирання використаних продукції та матеріалів;
- 5) надання податкових пільг для стимулювання повторного використання та благодійного пожертвування продукції;
- 6) оподаткування продукції, відходи якої спричиняють значний негативний вплив на навколишнє природне середовище, з метою зменшення споживання такої продукції та стимулювання впровадження найкращих доступних технологій і методів управління для їх рециклінгу;
- 7) стимулювання використання продукції та матеріалів, отриманих у результаті підготовки відходів до повторного використання та рециклінгу;
- 8) надання податкових і кредитних пільг для фінансової підтримки проведення наукових досліджень та впровадження інноваційних технологій оброблення, зокрема рециклінгу, відходів.

2. Законом можуть встановлюватися також інші економічні інструменти для запобігання утворенню відходів, забезпечення їх рециклінгу та іншого відновлення, зокрема пільгове оподаткування екологічних видів продукції, пільгове кредитування і субсидювання екологічних проектів, надання дотації на придбання природоохоронного обладнання, прискорені строки амортизації природоохоронного обладнання.

Фінансування діяльності пунктів роздільного збирання побутових відходів.

Витрати на здійснення роздільного збирання побутових відходів у пунктах роздільного збирання побутових відходів можуть відшкодовуватися за рахунок таких джерел:

- 1) тарифу на послугу з управління побутовими відходами;
- 2) плати, що вноситься утворювачем відходів;
- 3) коштів місцевого бюджету;
- 4) коштів організацій розширеної відповідальності виробника; 5) інших не заборонених законом джерел.

У разі покриття витрат на здійснення роздільного збирання побутових відходів з декількох джерел частка витрат, що покривається за рахунок одного джерела, має бути пропорційною до частки обсягу виду відходів, збирання якого покривається за рахунок такого джерела.

Забороняється відшкодування витрат на здійснення роздільного збирання одного виду побутових відходів з різних джерел.

Управління пунктами роздільного збирання побутових відходів, включаючи їх утримання та обслуговування, здійснюється з урахуванням обраного способу організації діяльності таких пунктів, зокрема способу покриття витрат на роздільне збирання певних видів відходів.

У разі якщо витрати на роздільне збирання побутових відходів хоча б одного виду покриваються за рахунок тарифу на послугу з управління побутовими відходами, управління пунктами роздільного збирання побутових відходів, включаючи їх утримання та обслуговування, здійснюється суб'єктом господарювання, що здійснює господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів на території територіальної громади.

В інших випадках суб'єкт господарювання, що здійснює управління пунктами роздільного збирання побутових відходів, визначається виконавчим органом місцевої ради.

Витрати на впровадження заходів

Управління побутовими (муніципальними) відходами Фінансове забезпечення діяльності у сфері управління муніципальними відходами включають покриття витрат на:

- створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи управління відходами на рівні громади (інституційні і організаційні аспекти);
- забезпечення надання послуг у сфері управління побутовими відходами:
- покриття капітальних витрат;

- покриття поточних витрат;
- створення та експлуатація інфраструктурних об'єктів оброблення побутових відходів;
- будівництво та облаштування регіональних полігонів відходів, що не є небезпечними;
- припинення експлуатації/закриття та рекультивація сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам;
- проведення інформаційно-просвітницької діяльності.

Створення центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання.

Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року передбачено створення центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання). З метою уніфікації рішень та більш підвищення ефективності використання фінансових ресурсів фінансування розроблення концепції функціонування центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання передбачається з місцевого бюджету.

Створення інших об'єктів інфраструктури збирання відходів (наприклад об'єктів оброблення великогабаритних відходів) здійснюється за рахунок бюджетів громад. За загальними принципами громади можуть залучати додаткові джерела співфінансування.

Фінансування розширення та оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту, придбання контейнерів) здійснюється за рахунок надавачів послуг у сфері управління побутовими відходами і покриваються за рахунок включення в тарифи на послуги відповідної амортизаційної складової. Надавачі послуг для фінансування зазначених витрат можуть використовувати такі інструменти фінансування, як лізинг, займи тощо. Якщо надавачем послуг є комунальні підприємства, у фінансуванні зазначених витрат можуть бути задіяні бюджетні кошти у т.ч. за механізмами співробітництва територіальних громад.

У РПУВ передбачається покриття витрат на оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту, придбання контейнерів та ін.) за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Створення та експлуатація інфраструктурних об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів.

У РПУВ передбачається покриття витрат на створення та експлуатацію інфраструктурних об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів за рахунок державного, обласного місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Управління небезпечними відходами.

Фінансування системи управління небезпечними відходами у складі побутових відходів здійснюється на загальних принципах управління побутовими відходами.

Фінансування управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Управління відходами, що містять СОЗ (непридатними до застосування ХЗЗР).

Фінансування управління відходами непридатних до застосування ХЗЗР здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Управління промисловими відходами.

Фінансування управління промисловими відходами здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Управління відходами будівництва та знесення (ВБЗ).

Фінансування управління відходами будівництва та знесення здійснюється відповідними власниками відходів за власний рахунок.

Фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Управління відходами сільського господарства.

Поточні витрати на управління відходами сільського господарства фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення окремих відходів. Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок державного, обласного, місцевого та інших бюджетів- джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Створення об'єктів оброблення відходів тваринного походження фінансується власниками відповідних об'єктів. Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Управління відходами упаковки.

Управління відходами упаковки фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення відходів упаковки.

Після введення в дію законодавства щодо розширеної відповідальності виробника з'явиться додаткове джерело фінансування.

Управління відходами електричного та електронного обладнання.

Управління відходами електричного та електронного обладнання фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення відходів.

Після введення в дію законодавства щодо розширеної відповідальності виробника може з'явитися додаткове джерело фінансування.

Управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами.

Управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення відходів.

Після введення в дію законодавства щодо розширеної відповідальності виробника може з'явитися додаткове джерело фінансування.

Управління медичними відходами.

Поточні витрати на управління медичними відходами фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення окремих відходів (ресурсоцінних).

Капітальні витрати на створення об'єктів оброблення медичних відходів можуть фінансуватися місцевими бюджетами (у разі створення локальних об'єктів в окремих медичних закладах). Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Створення об'єктів централізованого оброблення медичних біовідходів може здійснюватися за рахунок бюджетів громад з залученням співфінансування з обласного бюджету. Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Управління знятими з експлуатації транспортними засобами.

Фінансування діяльності з управління знятими з експлуатації транспортними засобами здійснюється підприємствами які здійснюють таку діяльність. Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд.

Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок. Крім того, фінансування необхідних заходів може відбуватися за рахунок державного, обласного, місцевого бюджетів та інших джерел, що не заборонені чинним законодавством.

З урахуванням визначених потреб у фінансуванні заходів РПУВ, фінансових можливостей місцевих бюджетів та специфіки заходів РПУВ рекомендується визначено структуру фінансування заходів за розділами РПУВ, яка приведена в Таблиці 3.4.1. Дані щодо планового розподілу обсягів фінансування РПУВ за джерелами фінансування приведено в Таблиці 3.4.2. Ці дані узгоджено із визначеною фінансовою спроможністю місцевих бюджетів (орієнтовно за даними місцевих фондів ОНПС 2021 року, довоєнний період).

Планові кількісні показники реалізації РПУВ приведено в Таблиці 3.4.3.

Тарифна політика у сфері управління побутовими відходами визначається органами місцевого самоврядування. Дані щодо вкладу в тариф складових витрат наведені у підрозділі РПУВ 3.2.1. У цілому розрахунковий тариф на послуги у сфері управління побутовими відходами для населення знаходиться у межах економічної доступності (1-1,5% від середнього доходу).

При цьому слід враховувати те, що значення тарифу не включають складових компенсації витрат на створення та оновлення контейнерних майданчиків та інших об'єктів інфраструктури для збирання ПВ, та окремих специфічних відходів у складі ПВ. Ці витрати можуть бути покриті за рахунок місцевих бюджетів, або додатково включені до тарифу на послуги. Частина витрат може покриватися через механізми «розширеної відповідальності виробника», інших економічних механізмів, або повинні бути включені в тариф у якості додаткових складових витрат.

На першому етапі створення та розширення системи управління побутовими відходами умови будуть суттєво відрізнятися від прийнятих припущень тому на органи місцевого самоврядування покладається завдання щодо забезпечення умов за яких функціонування системи буде економічно сталим як на етапі її повноцінного функціонування так і під час запровадження кожного з прийнятих рішень.

В Таблиці 3.4.1 представлені попередні оціночні інвестиційні витрати на реалізацію заходів РПУВ (без ПДВ). Сума витрат була оцінена на основі аналогічних проектів, реалізованих в країнах Європейського Союзу, з урахуванням українських реалій. Очікується, що інвестиційні витрати в період 2026 – 2034 роки складатимуть 80 345,6 млн.грн., у тому числі за напрямками:

- створення та розвиток інституційної структури регіональної системи управління відходами – 113, 4 млн. грн;
- управління побутовими відходами – 51 052,0 млн. грн;
- управління відходами будівництва та знесення – 175,0 млн. грн;
- управління медичними відходами – 80,0 млн. грн.
- управління небезпечними відходами з інших джерел – 21 160,0 млн. грн;
- управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився – 60,0 млн. грн;
- управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел – 7 705,2 млн. грн.

Таблиця 3.4.1. Загальні обсяги фінансування РПУВ

№*	Найменування витрат	Кількість одиниць	Потреба у фінансуванні тис. грн
1	2	3	4
	Усього за РПУВ		80 345 600,0
1	Створення та розвиток інституційної структури регіональної системи управління відходами	1	113 400,0
1.1	Удосконалення інституційної структури та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами	1	1 000,0

1.2	Створення та забезпечення функціонування системи моніторингу виконання РПУВ	1	1 400,0
1.3	Підвищення рівня обізнаності населення щодо управління відходами	1	86 000,0
1.4	Створення та забезпечення функціонування баз даних щодо утворення відходів та управління ними	1	5 600,0
1.5	Створення регіонального навчально-освітнього центру екологічної освіти	1	19 400,0
2	Управління побутовими відходами		51 052 000,0
2.1	Пункти роздільного збирання побутових відходів	21	672 000,0
2.2	Будівництво полігонів побутових відходів	7	9 800 000,0
2.3	Будівництво сміттєперевантажувальних станцій	28	1 200 000,0
2.4	Будівництво комплексів МБО	7	12 600 000,0
2.4	Будівництво ліній сортування роздільно зібраних побутових відходів	7	1 500 000,0
2.5	Будівництво ТЕЦ на RDF/SFR паливі потужністю 240 тис. Т/рік	1	4 200 000,0
2.6	Будівництво ТЕЦ для побутових відходів	1	12 800 000,0
2.7	Рекультивация полігонів побутових відходів		6 130 000,0
2.8	Розвиток інфраструктури збирання та перевезення побутових відходів	7	1 700 000,0
2.9	Розробка проектної документації для будівництва та реконструкції об'єктів управління відходами	1	450 000,0
3.	Управління відходами промисловості		
3.1	Приведення існуючих місць розміщення промислових відходів та об'єктів оброблення відходів промисловості у відповідність із чинними вимогами законодавства	1	Згідно окремого плану

4	Управління відходами будівництва та знесення		175 000,0
4.1	Створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів будівництва та знесення	7	100 000,0
	Створення інфраструктури для оброблення відходів від руйнувань, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів від руйнувань	7	75 000,0
5	Управління медичними відходами		80 000,0
5.1	Створення системи та об'єктів для збирання, зберігання та оброблення медичних відходів	7	80 000,0
6	Управління небезпечними відходами з інших джерел		21 160 000,0
6.1	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки для повторного використання, регенерації, іншого відновлення відходів мастил (олив)	7	40 000,0
6.2	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки для повторного використання, іншого відновлення відходів шин	7	120 000,0
6.3	Створення центру з термічного відновлення небезпечних відходів	1	21 000 000,0
7	Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився		60 000,0
	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився, для повторного використання, іншого відновлення відходів, що утворились після розбирання транспортних засобів	1	60 000,0
8	Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел		7 705 200,0

8.1	Впровадження системи роздільного збирання біовідходів, що біологічно розкладаються, які утворюються у агропромисловому комплексі, харчопереробній, деревообробній та лісовій промисловості, закладах громадського харчування, торгівля, ринках	7	1 575 000,0
8.2	Будівництво об'єктів анаеробного оброблення біовідходів для добування біогазу	7	2 800 000,0
8.3	Проведення інформаційно-навчальної компанії серед населення щодо управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел	1	5 200,0
8.4	Будівництво об'єктів компостування відходів від зелених насаджень з об'єктів благоустрою	7	225 000,0
8.6	Будівництво ТЕЦ на біомасі	2	3 100 000,0

В Таблиці 3.4.2 представлена структура фінансування заходів РПУВ, в Таблиці 3.4.3 - плановий розподіл обсягів фінансування за джерелами фінансування.

Таблиця 3.4.2.

Структура фінансування діяльності зі створення об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів

Найменування заходів	Розподіл фінансування за джерелами					Примітка
	Бюджет и громад*	Обласни й бюджет*	Кошти надавачі в послуг	Державни й бюджет*	Інші джерел а	
1	2	3	4	5	6	7

Створення об'єктів з ручного сортування роздільно зібраних побутових відходів / підготування вторинної сировини	100 %					
Розроблення ТЕО створення сміттесортувальних станцій	50 %	50 %				
Створення сміттесортувальних станцій	30 %	20 %		50 %		
Розроблення планів діяльності з розширення індивідуального компостування біовідходів	100 %					
Реалізація планів діяльності з розширення індивідуального компостування біовідходів					100 %	Кошти населення; Допускається використання бюджетів громад на реалізацію планів
Розроблення ТЕО створення об'єктів централізованого біологічного оброблення біовідходів		100 %				
Створення об'єктів централізованого біологічного оброблення біовідходів	30 %	20 %		50 %		

Розроблення ТЕО об'єкта поглибленого перероблення побутових відходів (зокрема з використанням технологій МБП)	100 %					
Створення об'єкта поглибленого перероблення побутових відходів (попередньо МБП)	10 %				90 %	
Будівництво та облаштування регіональних полігонів для захоронення побутових відходів	20 %	20 %		60 %		Розробленн я ПКД за рахунок бюджетів громад

* Бюджети громад та обласний і державний бюджети можуть включати кошти на відновлення та міжнародну фінансову допомогу

Таблиця 3.4.3. Плановий розподіл обсягів фінансування за джерелами фінансування

Роки плануванн я*	2026	2027	2028	2029	2030	2031-2034	Всього
1	2		3	4	5	6	7
Потреба у фінансува нні заходів РПУВ, тис. грн	580 000	3 450 000	5 615 000	9 025 000	11 275 000	50 400 000	80 345 600
бюджети територіа льних громад, тис. грн.*	45 000	1 500 000	2 500 000	2 500 000	3 000 000	9 383 900	18 928 900
бюджет області, тис. грн.*	450 000	1 300 000	1 500 000	2 500 000	2 500 000	6 893 000	15 143 000
державни й бюджет, тис. грн.*		50 000	40 000	450 000	200 000	2 260 000	3 000 000

кошти надавачів послуг, тис. грн	75 000	560 000	1 500 000	3 500 000	5 500 000	27 058 700	38 193 700
інші джерела, тис. грн	10 000	40 000	75 000	75 000	75 000	175 000	5 080 000

* Бюджети громад та обласний і державний бюджети можуть включати кошти на відновлення та міжнародну фінансову допомогу

Фінансове забезпечення за видами відходів здійснюється наступним чином.

Управління побутовими відходами

Фінансове забезпечення діяльності у сфері управління побутовими відходами включають покриття витрат на:

- забезпечення надання послуг у сфері управління побутовими відходами (покриття капітальних та поточних витрат);
- створення та експлуатацію об'єктів інфраструктури оброблення та захоронення побутових відходів;
- будівництво об'єктів оброблення відходів;
- припинення експлуатації, закриття та рекультивація сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам;
- проведення інформаційно-просвітницької діяльності.

Забезпечення надання послуги з управління побутовими відходами

Організація збирання побутових відходів здійснюється у відповідності до рішень, прийнятих у РПУВ та потребує створення додаткових об'єктів інфраструктури.

При цьому необхідно попереднє уточнення, як технічних параметрів об'єктів, так і концепції їх функціонування (організаційних, технологічних, фінансових аспектів).

Створення об'єктів інфраструктури збирання відходів здійснюється як за рахунок бюджету громади, та і залученням інших джерел фінансування. За загальними принципами громади можуть залучати додаткові джерела фінансування.

Фінансування розширення та оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту, придбання контейнерів) здійснюється за рахунок виконавців послуги з управління побутовими відходами і покриваються за рахунок включення до тарифу на послуги відповідної амортизаційної складової. Виконавці послуг для фінансування зазначених витрат можуть використовувати такі інструменти

фінансування, як лізинг, займ тощо. Якщо виконавцем послуг є комунальне підприємство – у фінансуванні зазначених витрат можуть бути задіяні бюджетні кошти. Враховуючи необхідність значних фінансових витрат на придбання спецавтотранспорту та контейнерів рекомендується залучати кредитні ресурси, оновлення – за рахунок доходів від поточної діяльності.

Створення та експлуатація об'єктів інфраструктури оброблення та захоронення побутових відходів

Для фінансування заходів РПУВ управління відходами залучаються всі можливі шляхи фінансування: місцевий, обласний, державний бюджет, кредитні кошти, кошти підприємств та інші не заборонені законодавством кошти.

Припинення експлуатації, закриття та рекультивація звалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам

Здійснюється за рахунок міського та державного бюджету, коштів підприємств, що експлуатують об'єкти.

Управління відходами промисловості

Фінансування управління відходами промисловості здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Управління відходами будівництва та знесення

Фінансування управління відходами будівництва та знесення здійснюється ДМС (для об'єктів комунальної власності) та відповідними власниками відходів за власний рахунок.

Управління медичними відходами

Поточні витрати на управління медичними відходами фінансується відповідними власниками відходів.

Спалювання медичних відходів, що відносяться до небезпечних, здійснюється на центральному об'єкті, що планується побудувати за рахунок місцевого та державного бюджету.

Управління небезпечними відходами з інших джерел

Фінансування управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Спалювання відходів, що містять СО₂, непридатних до застосування хімічних засобів захисту рослин здійснюється на об'єктах, що повинні бути збудовані за рахунок державного бюджету.

Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився

Механізми фінансування діяльності з управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився, будуть визначені після прийняття відповідних нормативних актів.

Оброблення транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився, здійснюється на центральному об'єкті оброблення транспортних засобів, що планується побудувати за рахунок приватних інвестицій.

Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел

Поточні витрати на управління відходами, що біологічно розкладаються, фінансуються відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення окремих відходів. Фінансування будівництва ТЕЦ на біомасі за рахунок бюджету територіальних громад.

3.5. Регіональний план дій

Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області визначає головні напрями формування та розвитку сфери управління відходами на період з 2025 по 2035 роки з урахуванням європейських підходів, що базуються на положеннях Директив ЄС, чинного законодавства України та нормативно-правової бази області.

РПУВ включає перелік заходів, планові показники реалізації, завдання та заходи щодо створення та розвитку інституційної структури регіональної системи управління відходами та щодо управління окремими потоками відходів, визначення обсягів та джерел фінансування та термінів реалізації заходів.

Регіональний план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів Дніпропетровської області, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів (державного, обласного, місцевих рад), коштів надавачів послуг з управління відходами, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

З метою:

- забезпечення переходу до сучасного управління відходами для їх ефективного використання як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної політики у сфері управління відходами;
- здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу шляхом зменшення негативних наслідків від утворення відходів та їх управління;
- забезпечення і підвищення ефективності такого використання, що є вкрай важливим для переходу до циркулярної економіки та забезпечення довгострокової конкурентоздатності розроблено план заходів Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області.

Джерела фінансування заходів РПУВ детально описані в підрозділі 3.4. «Фінансово-економічне забезпечення системи».

По кожному із визначених в РПУВ завдань вказані заходи, відповідальні виконавці, строки виконання, джерела та обсяги фінансового забезпечення, засоби контролю та

моніторингу результатів їх впровадження у сфері управління всіма видами діяльності у сфері управління відходами на території Дніпропетровської області.

При формуванні переліку завдань та заходів враховувалися терміни та обсяги їх виконання, визначені документацією дозвільного характеру, зокрема екологічними умовами висновків з оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО), плани заходів з управління відходами, наданими промисловими підприємствами, пропозиції громадських організацій, висновків та рекомендацій членів робочої групи для підготовки пропозицій до проєкту Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській ОДА, узгодження позицій до них.

Коригування заходів, термінів їх виконання здійснюється на підставі безумовного виконання документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього природного середовища та управління відходами за наявності обґрунтованих пояснень щодо змін.

У випадку недостатності або відсутності фінансування з державного, обласного та місцевих бюджетів, а також бюджетів надавачів послуг та інших суб'єктів фінансування, можливий перегляд термінів виконання окремих заходів шляхом корегування РПУВ у встановленому порядку.

Реалізація завдань і заходів РПУВ сприятиме ефективній інтеграції положень директив ЄС для переходу до мінімізації забруднення та закладе основи посиленого переходу до Європейського зеленого курсу, зокрема з розбудови та удосконалення інфраструктури управління відходами, покращенню складної екологічної ситуації в області.

Регіональний план управління відходами – це один із пріоритетів вирішення питань управління відходами на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

Джерела фінансування заходів РПУВ детально описані в підрозділі 3.4. «Фінансово-економічне забезпечення системи».

РПУВ включає перелік заходів, планові показники реалізації, завдання та заходи щодо створення та розвитку інституційної структури регіональної системи управління відходами та щодо управління окремими потоками відходів, визначення обсягів та джерел фінансування та термінів реалізації заходів.

Планові кількісні показники реалізації РПУВ наведені в Таблиці 3.5.1.

Завдання та заходи РПУВ представлені в Таблиці 3.5.2.

Таблиця 3.5.1.

Планові кількісні показники реалізації РПУВ

№ з/п	Назва заходу	Одиниці вимірювання	Планові кількісні показники виконання МПУВ							Всього
			2025	2026	2027	2028	2029	2030-2034		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Розділ І. Створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами Дніпропетровської області									
1.1	Завдання 1. Забезпечення реалізації РПУВ									
1.1.1	Створення робочої групи з моніторингу виконання регіонального плану управління відходами	Засідання	2	2	2	2	2	10	20	
1.1.2	Моніторинг виконання регіонального плану управління відходами (оцінка ефективності реалізації РПУВ)	Засідання	1	1	1	1	1	5	10	
1.1.3	Подання заінтересованим органам інформацію про хід виконання регіонального плану управління відходами в частині досягнення локалізованих цільових показників та розміщення такої інформації на офіційному веб-сайті	Інформація		1	1	1	1	5	9	
1.1.4.	Оновлення регіонального плану управління відходами	Звіт				1		1	2	
1.1.5.	Погодження місцевих планів управління відходами та контроль за їх виконанням	Раз в 5 років								
1.1.6.	Створення та забезпечення функціонування баз даних щодо утворення відходів та управління ними	Постійно		1	1	1	1	1	1	
1.2	Завдання 2. Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління з відходами									
1.2.1	Підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання у сфері управління відходами, зокрема шляхом участі у семінарах, тренінгах навчаннях тощо, кількість навчань	Одиниць	1	2	2	1	1	5	10	
1.2.2	Інформаційно-консультаційна робота з місцевим бізнесом - сприяння їх участі в навчальних програмах з підвищення кваліфікації фахівців з управління відходами	Одиниць	1	1	1	1	1	5	10	

1.3	Завдання 3. Вдосконалення системи інформаційного забезпечення управління відходами								
1.3.1	Проведення заходів з екологічної поінформованості населення (розробка та розміщення соціальної реклами з управління відходами)	Одиниць	2	2	2	2	2	10	20
1.3.2	Видання поліграфічної продукції з екологічної тематики, в т. ч. У сфері управління відходами)	Одиниць	2	2	2	2	2	10	20
1.4.	Завдання 4. Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами								
1.4.1.	Сприяння підвищенню обізнаності населення та суб'єктів господарювання всіх форм власності про управління відходами (ієрархію відходів) шляхом проведення акцій, семінарів, виставок, тренінгів, нарад, тощо	Одиниць	2	2	2	2	2	10	20
1.4.2.	Проведення інформаційно-просвітницької роботи серед населення по впровадженню з практиками компостування біовідходів в домашніх умовах та на присадибних, дачних і садових ділянках	Одиниць	6	6	6	6	6	30	60
1.4.3.	Створення регіонального навчально-освітнього центру екологічної освіти	Одиниць		1					1
2	Розділ II. Управління побутовими відходами								
2.1.	Завдання 1. Вдосконалення системи збирання і вивезення побутових відходів								
2.1.1.	Погодження угод про міжмуніципальне співробітництво суміжних територіальних громад для реалізації кластерного підходу з управління побутовими відходами згідно РПУВ у Дніпропетровській області	Угод							
2.1.1.	Сприяння приведення та оновлення існуючого парку контейнерів, контейнерних майданчиків та сміттєзбиральної техніки до нормативних стандартів для впровадження роздільного збирання побутових відходів за основними фракціями: суха, волога та скло	%	50%	70%	80%	90%	100%	100%	100%
2.1.2.	Впровадження єдиної інформаційної системи розміщення та вивезення побутових відходів в регіоні	%	50%	70%	80%	90%	100%	100%	100%
2.1.3.	Створення центрів/мобільних пунктів роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів на які не поширюється розширена відповідальність виробника	Одиниць	0	3	7	10	14	21	21
2.1.4.	Створення мобільних пунктів та схем збирання небезпечних відходів, що містяться у складі побутових відходів	Одиниць	0	3	7	10	14	21	21

2.1.5.	Створення сміттєперевантажувальних станцій	Одиниць	0	3	7	10	14	28	28
2.1.6.	Створення ліній сортування роздільно зібраних відходів	Одиниць	0	3	7	10	14	28	28
2.2.	Завдання 2. Розвиток інфраструктури для оброблення побутових відходів								
2.2.1.	Створено (побудовано) регіональні об'єкти (комплекси) механіко-біологічного оброблення побутових відходів	Одиниць	0	0	2	5	7	7	
2.2.1.	Продовження будівництва та експлуатації Комплексу раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний» КП «Еко Дніпро», розташованого в межах Новоолександрівської сільської ради Дніпровського району Дніпропетровської області.	Одиниць	1						1
2.2.3.	Проектування та створення в кожному з районів комплексів для збирання деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходів, відходів електричного та електронного обладнання, відходів батарей та акумуляторів, небезпечних відходів у складі побутових, великогабаритних та ремонтних відходів.	Одиниць	0	1	2	3	5	7	7
2.2.4.	Будівництво ТЕЦ на RDF/FSR паливі потужністю 240 тис. Т/рік	Одиниць						1	1
2.2.5.	Будівництво ТЕЦ для побутових відходів	Одиниць						1	1
2.3.	Завдання 3. Розвиток інфраструктури видалення (захоронення) побутових відходів								
2.3.1.	Забезпечення функціонування комісії з виявлення та обліку відходів, власник яких не виявлений, та несанкціонованих і стихійних сміттєзвалищ	Одиниць	1						1
2.3.2.	Проведення рекультивації та санації несанкціонованих та стихійних місць розміщення побутових відходів, які не відповідають вимогам законодавства та заходів з їх утримання та моніторингу після припинення експлуатації.	Згідно даних обстежень	Постійно						
2.3.3.	Продовження будівництва та експлуатації Комплексу зберігання побутових відходів «Правобережний» КП «Еко Дніпро», розташованого в межах Новоолександрівської сільської ради Дніпровського району Дніпропетровської області.	Одиниць	1						1

2.3.4.	Рекультивация полігонів побутових відходів	Згідно даних обстежень	Постійно						
2.4.	Інформаційно-просвітницька діяльність з питань управління побутовими відходами								
2.4.1.	Підвищення обізнаності населення щодо управління побутовими відходами, в т.ч. за окремими видами утворюваних побутових відходів	Заходи в	1	1	1	1	1	5	10
3.	Розділ III. Управління небезпечними відходами								
3.1.	Вдосконалення системи управління небезпечними відходами								
3.1.1.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) утворення, зберігання та оброблення небезпечних відходів, у тому числі відпрацьованих нафтопродуктів, відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі, ртуть поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні і заборонені хімічні засоби захисту рослин	%	100	100	100	100	100	100	100
3.1.2.	Розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в процесі діяльності яких утворюються небезпечні відходи, що містять заходи з управління небезпечними відходами	%	100	100	100	100	100	100	100
3.2.	Забезпечення ефективного управління небезпечними відходами								
3.2.1.	Створення та забезпечення діяльності пунктів збирання відпрацьованих нафтопродуктів, відходів, що містять стійкі органічні забруднювачі, ртуть поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли, непридатні і заборонені хімічні засоби захисту рослин	%	100	100	100	100	100	100	100
3.2.2.	Контроль за тимчасовим зберіганням та передачею на спеціалізовані підприємства з оброблення небезпечних відходів	%	100	100	100	100	100	100	100
3.2.3.	Створення центру з термічного відновлення небезпечних відходів	Одиниць						1	1
4.	Розділ IV. Управління відходами промисловості								
4.1.	Вдосконалення та підтримання системи управління відходами промисловості								

4.1.1.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) утворення, зберігання та оброблення відходів промисловості. Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів, експлуатація яких має бути припинена для приведення їх у відповідність з вимогами законодавства	%	100	100	100	100	100	100	100
4.1.2.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в процесі діяльності яких утворюються промислові відходи, що містять заходи з управління промисловими відходами	%	100	100	100	100	100	100	100
4.1.3.	Ведення суб'єктами господарювання обліку промислових відходів, що утворилися в процесі діяльності відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації	%	100	100	100	100	100	100	100
4.1.3.	Приведення та забезпечення утримання в належному стані місць утворення, зберігання та оброблення промислових відходів, здійснення операцій з їх оброблення на об'єктах оброблення	%	100	100	100	100	100	100	100
4.1.4.	Проведення рекультивації та догляду за полігонами/місцями розміщення відходів промисловості після досягнення ними проектної потужності та виведення з експлуатації	%	100	100	100	100	100	100	100
4.1.5.	Отримання дозвільних документів у сфері управління промисловими відходами (дозволів, ліцензій, висновків з оцінки впливу на довкілля) суб'єктами господарювання	%	100	100	100	100	100	100	100
4.1.6.	Надання інформації про управління промисловими відходами та пов'язану з ними діяльність	%	100	100	100	100	100	100	100
4.1.6.	Створення нових об'єктів оброблення промислових відходів та використання їх в якості альтернативного палива для отримання теплової іти електричної енергії	Одиниць			1				1
4.1.7.	Використання ресурсовмісних технологічних відходів відповідно за затверджених технологій (технічних умов)	%	100	100	100	100	100	100	100
4.2.	Забезпечення ефективного управління відходами будівництва та знесення і відходами від руйнувань								
4.2.1.	Інвентаризація та моніторинг об'єктів, що підлягають знесенню або зруйновані внаслідок військової агресії росії, розроблення планів їх демонтажу і роздільного збирання відходів будівництва та знесення і відходів руйнувань	%	100	100	100	100	100	100	100

4.2. 2.	Створення спеціалізованих ділянок для приймання та оброблення відходів будівництва та знесення і відходів руйнувань, оснащених мобільним технологічним обладнанням для подрібнення та сепарації	Одиниць	1	1	2	5	7	7	7
4.2. 3.	Створення об'єкту оброблення відходів будівництва та знесення і відходів руйнувань у складі Комплексу зберігання побутових відходів «Правобережний» КП «Еко Дніпро»,	Одиниць			1				1
4.2. 4.	Підготовка та повторне використання відходів будівництва та знесення і відходів руйнувань у операціях зворотнього заповнення та рециклінгу, іншому матеріальному відновленні	%	5%	15%	25%	40%	60%	75%	100%
5.	Розділ У. Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел								
5.1.	Завдання 1. Забезпечення ефективного управління рослинними відходами сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревними відходами, біовідходами								
5.1. 1.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) утворення, зберігання та оброблення відходів сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревних відходів, біовідходів Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів, експлуатація яких має бути припинена для приведення їх у відповідність з вимогами законодавства	%	100	100	100	100	100	100	100
5.1. 2.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в процесі діяльності яких утворюються рослинні відходи сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи, що містять заходи з управління цими відходами	%	100	100	100	100	100	100	100
5.1. 3.	Підготовка та повторне використання відходів сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревних відходів, біовідходів у операціях рециклінгу, отриманні альтернативної енергії, іншому матеріальному відновленні	%	5%	15%	25%	40%	60%	75%	100%

5.1.4.	Будівництво об'єктів анаеробного оброблення біовідходів для добування біогазу	Одиниць	Згідно планів підприємств						
5.1.5.	Будівництво об'єктів компостування відходів від зелених насаджень з об'єктів благоустрою	Одиниць		1	2	3	5	7	7
5.1.6.	Будівництво ТЕЦ на біомасі	Одиниць					1	1	2
6.	Розділ VI. Відходи упаковки								
6.1.	Завдання 1. Забезпечення ефективного управління відходами упаковки								
6.1.1.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) утворення, зберігання та оброблення відходів упаковки Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів оброблення відходів упаковки	%	100	100	100	100	100	100	100
6.1.2.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в процесі діяльності яких утворюються відходи упаковки, що містять заходи з управління цими відходами	%	100	100	100	100	100	100	100
6.1.3.	Впровадження принципу розширеної відповідальності виробника при управлінні відходами упаковки	Після прийняття проекту Закону України «Про упаковку та відходи упаковки»							
7.	Розділ VII. Управління відходами електричного та електронного обладнання (БЕЕО)								
7.1.	Завдання 1. Створення інфраструктури для збирання та повторного використання електричного та електронного обладнання (БЕЕО)								
7.1.1.	Створення центрів збирання та повторного використання БЕЕО у складі пунктів роздільного збирання відходів у районах	Одиниць	4	6	9	12	15	21	21
7.1.2.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в процесі діяльності яких утворюються БЕЕО, що містять заходи з управління цими відходами	%	100	100	100	100	100	100	100
7.1.3.	Укладання угод з територіальними організаціями розширеної відповідальності виробника щодо збирання БЕЕО (Після прийняття проекту Закону України «Про упаковку та відходи упаковки»)	%	100	100	100	100	100	100	100
8.	Розділ XIII. Управління відходами батарей і акумуляторів								
8.1.	Завдання 1. Створення інфраструктури для збирання та повторного використання відходів батарей і акумуляторів (ВБА)								

8.1.1.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) утворення, зберігання та оброблення ВБА Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів оброблення ВБА	%	100	100	100	100	100	100	100
8.1.2.	Створення центрів збирання та повторного використання ВБА у складі пунктів роздільного збирання відходів у районах	Одиниць	4	6	9	12	15	21	21
8.1.3.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в процесі діяльності яких утворюються ВБА, що містять заходи з управління цими відходами	%	100	100	100	100	100	100	100
8.1.4.	Укладання угод з територіальними організаціями розширеної відповідальності виробника щодо збирання ВБА (Після прийняття проєкту Закону України «Про упаковку та відходи упаковки»)	%	100	100	100	100	100	100	100
9.	Розділ IX. Управління медичними відходами								
9.1.	Завдання 1. Забезпечення ефективного управління медичними відходами								
9.1.1.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) утворення, зберігання та оброблення медичних відходів Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів оброблення медичних відходів	%	100	100	100	100	100	100	100
9.1.2.	Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів, експлуатація яких має бути припинена для приведення їх у відповідність з вимогами законодавства	%	100	100	100	100	100	100	100
9.1.3.	Створення центрів збирання, оброблення та видалення медичних відходів, в т.ч. небезпечних по медустановах міста та Комплексі «Правобережний» КП «Еко Дніпро» (спалювання)	Одиниць	1	2	2	2	2	5	7
9.1.4.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в процесі діяльності яких утворюються медичні відходи, що містять заходи з управління цими відходами	%	100	100	100	100	100	100	100
10.	Розділ X. Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився								
10.1.	Завдання 1. Забезпечення ефективного управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився								

10.1 .1.	Розробка та впровадження системи обліку транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився, відходів мастил (олив) та зношених шин	%	100	100	100	100	100	100	100
10.1 .2.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився. Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився з метою оптимізації автотранспортного парку	%	100	100	100	100	100	100	100
10.1 .3.	Створення центру збирання, зберігання, оброблення (розбирання) та видалення транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився, зношених шин у складі Комплексу «Правобережний» КП «Еко Дніпро»	Одиниць	1						1
10.1 .4.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в яких наявні транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходів мастил (олив) та зношених шин, що містять заходи з управління ними	%	100	100	100	100	100	100	100
11.	Розділ XI. Управління осадами стічних вод комунальних очисних споруд								
11.1 .	Завдання 1. Забезпечення ефективного управління осадами стічних вод комунальних очисних споруд								
11.1 .1.	Розробка та впровадження системи обліку осадів стічних вод комунальних очисних споруд	%	100	100	100	100	100	100	100
11.1 .2.	Моніторинг та оцінка ризиків на об'єктах (в місцях) управління осадами стічних вод комунальних очисних споруд. Проведення інвентаризації об'єктів та визначення переліку об'єктів управління т осадами стічних вод комунальних очисних споруд	%	100	100	100	100	100	100	100
11.1 .3.	Проведення сезонних досліджень осадів стічних вод комунальних очисних споруд для визначення можливостей їх використання	Одиниць	4	4	4	4	4	20	40
10.1 .4.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в яких утворюються осади стічних вод комунальних очисних споруд, що містять заходи з управління ними	%	100	100	100	100	100	100	100
12.	Розділ XII. Управління біовідходами								

12.1	Завдання 1. Забезпечення ефективного управління біовідходами								
12.1 .1.	Розробка та впровадження системи роздільного збирання та оброблення відходів, що біологічно розкладаються, утворюваних у закладах громадського харчування, торгівлі, ринках та населенням	%	100	100	100	100	100	100	100
12.1 .2.	Проведення сезонних досліджень відходів, що біологічно розкладаються для визначення можливостей їх використання	Одиниць	4	4	4	4	4	20	40
12.1 .3.	Розроблення та реалізація пілотного проєкту для впровадження оброблення відходів, що біологічно розкладаються, утворюваних у закладах громадського харчування, торгівлі, ринках та населенням на Правому та Лівому берегах м. Дніпро	Одиниць	2						2
12.1 .4.	Розширення систем для використання біогазу, отриманого від дегазації біовідходів	Одиниць			1	1	3	7	7
12.1 .6.	Розроблення та виконання планів управління відходами підприємств, установ та організацій, в яких утворюються осади стічних вод комунальних очисних споруд, що містять заходи з управління ними	%	100	100	100	100	100	100	100
12.1 .7.	Впровадження компостування біовідходів на присадибних ділянках домогосподарств, дачах тощо	%	25	40	60	80	100	100	100

Таблиця 3.5.2.

Завдання та заходи РПУВ

№*	Найменування витрат	Строк виконання	Потреба у фінансуванні тис. грн	Джерело фінансування*	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання
1	2	3	4	5	6	7

	Усього за РПУВ		80 345 600,0	Державний, обласний, місцеві бюджети, кредитні та інші кошти	ОДА	
1	Створення та розвиток інституційної структури регіональної системи управління відходами	2025-2034	113 400,0			
1.1	Удосконалення інституційної структури та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами	Постійно	1 000,0	Обласний бюджет	ОДА	Забезпеченість кадрами
1.2	Створення та забезпечення функціонування системи моніторингу виконання РПУВ	Постійно	1 400,0	Обласний бюджет	ОДА	Система моніторингу
1.3	Підвищення рівня обізнаності населення щодо управління відходами	Постійно	86 000,0	Бюджети ОМС, кошти Надавачів послуг	ОДА, ОМС	Покращення довкілля
1.4	Створення та забезпечення функціонування баз даних щодо утворення відходів та управління ними	2025-2034	5 600,0	Бюджети області, ООС, кошти Підприємств	ОДА, ОМС	Бази даних
1.5	Створення регіонального навчально-освітнього центру екологічної освіти	2026	19 400,0	Бюджет області, фонд ОНПС	ОДА	Функціонування центру
2	Управління побутовими відходами		51 052 000,0			
2.1	Пункти роздільного збирання побутових відходів	2026-2034	672 000,0	ОМС	ОДА, ОМС	Робота 21 пункту
2.2	Будівництво полігонів побутових відходів	2027-2034	9 800 000,0	ОМС	ОМС	7 Нових полігонів

2.3	Будівництво сміттєперевантажувальних станцій	2026-2031	1 200 000,0	ОМС, надавані послуг	ОМС	21 СПС
2.4	Будівництво комплексів МБО	2026-2034	12 600 000,0	Державний, обласний бюджет та ОМС	ОДА, ОМС	7 Комплексі в МБО
2.4	Будівництво ліній сортування роздільно зібраних побутових відходів	2026-2031	1 500 000,0	ОМС, надавані послуг	ОМС	7 ССЛ
2.5	Будівництво ТЕЦ на RDF/SFR паливі потужністю 240 тис. Т/рік	2031-2034	4 200 000,0	Державний, обласний бюджет, ОМС	ОДА, ОМС	ТЕЦ
2.6	Будівництво ТЕЦ для побутових відходів	2030-2034	12 800 000,0	Державний, обласний бюджет, ОМС	ОДА	ТЕЦ
2.7	Рекультивация полігонів побутових відходів	2026-2034	6 129 600,0	Фонд ОНПС, бюджет	ОМС	Рекультивация полігонів
2.8	Розвиток інфраструктури збирання та перевезення побутових відходів	2026-2034	1 700 000,0	Надавачі послуг	ОМС	Інфраструктура розвинена
2.9	Розробка проектної документації для будівництва та реконструкції об'єктів управління відходами	2026-2034	450 000,0	ОМС	ОМС	ПКД
3.	Управління відходами промисловості					
3.1	Приведення існуючих місць розміщення промислових відходів та об'єктів оброблення відходів промисловості у відповідність із чинними вимогами законодавства	2025-2034	Згідно окремого плану			
4	Управління відходами будівництва та знесення		175 000,0			

4.1	Створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів будівництва та знесення	2025-2034	100 000,0	ОМС	ОМС	7 об'єктів
	Створення інфраструктури для оброблення відходів від руйнувань, зокрема створення локальних та регіональних об'єктів оброблення відходів від руйнувань	2025-2034	75 000,0	Бюджети державний, ОДА, ОМС	ОДА, ОМС	7 об'єктів
5	Управління медичними відходами		80 000,0			
5.1	Створення системи та об'єктів для збирання, зберігання та оброблення медичних відходів	2025-2034	80 000,0	ОДА, ОМС, надавачі послуг	ОДА, ОМС	7 об'єктів
6	Управління небезпечними відходами з інших джерел		21 160 000,0			
6.1	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки для повторного використання, регенерації, іншого відновлення відходів мастил (олив)	2025-2034	40 000,0	Надавачі послуг	ОДА, ОМС	7 об'єктів
6.2	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, підготовки для повторного використання, іншого відновлення відходів шин	2025-2035	120 000,0	Надавачі послуг	ОДА, ОМС	7 об'єктів
6.3	Створення центру з термічного відновлення небезпечних відходів	2030-2034	21 000 000,0	Державний та бюджети ОДА, ОМС	ОДА, ОМС	Термічний центр

7	Управління транспортними засобами, строк експлуатації яких закінчився		60 000,0			
	Створення інфраструктури для збирання, зберігання, розбирання транспортних засобів, строк експлуатації яких закінчився, для повторного використання, іншого відновлення відходів, що утворились після розбирання транспортних засобів	2027-2034	60 000,0	Надавачі послуг	ОДА, ОМС	Об'єкт
8	Управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел		7 705 200,0			
8.1	Впровадження системи роздільного збирання біовідходів, що біологічно розкладаються, які утворюються у агропромисловому комплексі, харчопереробній, деревообробній та лісовій промисловості, закладах громадського харчування, торгівля, ринках	2025-2034	1 575 000,0	Надавачі послуг, ОМС	ОДА, ОМС	7 об'єктів
8.2	Будівництво об'єктів анаеробного оброблення біовідходів для добування біогазу	2027-2031	2 800 000,0	Надавачі послуг	ОДА, ОМС	7 об'єктів
8.3	Проведення інформаційно-навчальної компанії серед населення щодо управління відходами, що біологічно розкладаються, з інших джерел	2025-2034	5 200,0	Надавачі послуг	ОМС	Покращення довкілля

8.4	Будівництво об'єктів компостування відходів від зелених насаджень з об'єктів благоустрою	2026-2031	225 000,0	ОМС, надавачі послуг	ОМС	7 об'єктів
8.6	Будівництво ТЕЦ на біомасі	2	3 100 000,0	Надавачі послуг	ОДА, ОМС	2 об'єкти

* Бюджети громад та обласний і державний бюджети можуть включати кошти на відновлення та міжнародну фінансову допомогу

Розділ IV. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ РПУВ

Організація та здійснення моніторингу та оцінки ефективності виконання РПУВ Дніпропетровської області здійснюється у відповідності до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 №1272.

Для повноцінного моніторингу та оцінки ефективності виконання РПУВ передбачено створення та забезпечення функціонування в області системи моніторингу, яка буде джерелом даних для проведення моніторингу та оцінки виконання визначених завдань щодо утворення відходів та управління ними, статистичних обстежень, звітів про його виконання та інших джерел.

Основна мета системи моніторингу та оцінки регіонального плану управління відходами - запропонувати стратегічний інструмент для підвищення ефективності реалізації Плану шляхом підвищення актуальності, ефективності, доцільності, сталості та його впливу на формування та функціонування дієвої системи управління відходами на регіональному та локальному рівнях (територіальних громад)..

Система моніторингу та оцінки - це сукупність організаційних структур, процесів управління, стандартів, стратегій, планів, показників, інформаційних систем, звітності та зв'язків, що дозволяє національним та регіональним органам влади, територіальним громадам та іншим установам ефективно виконувати свої функції з моніторингу та оцінки: періодично відстежувати відповідні індикатори з метою забезпечення своєчасної та належної реалізації плану управління відходами.

Моніторинг, як процес регулярного збору ключових кількісних даних для визначення прогресу в досягненні встановлених цільових показників та попередженні небажаних результатів, відставання тощо, здійснюється за принципами достовірності, добросовісності, відповідності та актуальності інформації та обов'язкового врахування.

Система оцінки реалізації регіонального плану управління відходами включає ряд кількісних індикаторів, які показують хід та результативність впровадження передбачених заходів, досягнення очікуваних результатів - встановлених цільових показників тощо. Індикатори визначені на основі аналізу поточного стану управління відходами в Дніпропетровській області, виходячи з цільових показників, наведених у

підрозділі 3.1., заходів регіонального плану, наведених в підрозділі 3.5., на основі Закону України «Про управління відходами», Національної стратегії управління відходами до 2030 року, Національного плану управління відходами до 2033 року з урахуванням регіональної специфіки системи управління відходами у Дніпропетровській області.

Індикаторами оцінки виконання РПУВ є:

- кількість та потужність об'єктів оброблення відходів за окремими технологіями оброблення;
- кількість пунктів роздільного збирання побутових відходів;
- обсяг побутових відходів, що утворюються;
- обсяг утворених побутових відходів, щодо яких здійснено операції з рециклінгу;
- обсяг утворених побутових відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення (спалювання з отриманням енергії);
- обсяг утворених побутових відходів, щодо яких здійснено операції із захоронення.

Розроблені індикатори для здійснення оцінки регіонального плану управління відходами відповідають наступним критеріям: відповідність, вимірюваність, досяжність, чутливість, доступність, надійність, простота, практичність, об'єктивність, ощадливість та обмеженість в часі.

Моніторинг виконання Регіонального плану управління відходами, включаючи досягнення цільових показників. плану управління відходами здійснює Дніпропетровська [Обласна державна адміністрація](#) (ОДА) до 1 березня року, що настає за звітним періодом. ОДА проводить моніторинг його виконання, досягнення цільових показників та щороку подає інформацію про хід виконання цього плану до Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства (Мінекономіки) і Мінінфраструктури, а також розміщує її на офіційному веб-сайті ОДА.

Індикатори виконання заходів Регіонального плану управління відходами на території Дніпропетровської області наведені в Таблиці 4.1.

На основі узагальнених даних моніторингу щорічно готується Звіт з моніторингу, результати якого використовуються для коригування чи оновлення РПУВ, планування діяльності, прийняття рішень тощо.

Таблиця 4.1.

Індикатори моніторингу та оцінки ефективності виконання РПУВ Дніпропетровської області

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами		
Кількість підготовлених та оприлюднених моніторингових звітів з оцінки ефективності реалізації РПУВ	Одиниць	Щорічно до 1 березня
Участь у тренінгах, семінарах, навчаннях працівників профільних департаментів ОДА що відповідають за управління відходами, виконкомів міських, селищних та сільських рад, суб'єктів господарювання щодо впровадження системи управління відходами	Одиниць	Щорічно до 1 березня
Проведення заходів з екологічного інформування населення та здобувачів освіти, у т.ч. розміщення реклами екологічного спрямування	кількість сюжетів та публікацій в медіа, розміщеної соціальної реклами та інше	Щорічно до 1 березня
Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи та інших заходів з підвищення обізнаності населення щодо управління відходами, у т.ч. що біологічно розкладаються	кількість інформаційних кампаній, рейдів тощо	
Кількість проведених тематичних заходів щодо управління відходами в закладах освіти	Одиниць	
Основні потоки відходів		
Побутові відходи		
Чисельність населення області Обсяг утворених побутових відходів Обсяг зібраних побутових відходів (змішані та роздільно зібрані разом) Обсяг роздільно зібраних побутових відходів Обсяг зібраних змішаних побутові відходів	Осіб Тис. Т/рік Тис. Т/рік Тис. Т/рік Тис. Т/рік Кг/рік	Щорічно до 1 березня
Охоплення населення послугами управління побутовими відходами	В %	
Охоплення населення роздільним збиранням побутових відходів	В %	
Обсяг побутових відходів, щодо яких здійснено операції з підготовки до повторного використання та рециклінгу (коди відходів визначено у Наказі Мінінфраструктури від 27.06.2024 р. № 581)	Тис. Т	

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Відсоток побутових відходів, щодо яких здійснено операції з підготовки до повторного використання та рециклінгу(коди відходів визначено у Наказі Мінінфраструктури від 27.06.2024 р. № 581)	%	
Обсяг побутових відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення (за кодами операцій R1-R13)	Тис. Т	
Обсяг побутових відходів, щодо яких здійснено операції з видалення (за кодами операцій D1-D15)	Тис. Т	
Обсяг змішаних побутових відходів відправлених на полігони (без попереднього оброблення)	Тис. Т	
Обсяг побутових відходів, що біологічно розкладаються захоронених на полігонах	Тис. Т	
Кількість пунктів роздільного збирання побутових відходів (за видами стаціонарні та мобільні)	Одиниць	
Кількість та потужність об'єктів оброблення відходів (за видами технологій: сміттєперевантажувальні станції, сортувальні лінії, комплекси МБО, станції компостування, об'єкти термічного оброблення побутових відходів та інші).	Одиниць / тис.тонн/рік Одиниць	
Кількість діючих полігонів для відходів, що не є небезпечними, які приведені до вимог законодавства, де захоронюються побутові відходи	Одиниць	
Кількість полігонів для відходів, що не є небезпечними на етапі рекультивації, де захоронюються побутові відходи	Одиниць	
Кількість діючих полігонів для відходів, що не є небезпечними та сміттєзвалищ, які не відповідають вимогам законодавства, де захоронюються побутові відходи	Одиниць	
Залишкова потужність полігонів для відходів, що не є небезпечними, де захоронюються побутові відходи	тис.тонн/рік	
Небезпечні відходи		
Обсяг утворених небезпечних відходів	Тис. Т/рік	Щорічно до 1 березня
Обсяг утворених небезпечних відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення та видалення	В %	
Обсяг роздільно зібраних небезпечних відходів з складі побутових відходів	Тис. Т/рік	
Кількість об'єктів для оброблення небезпечних відходів	Одиниць	

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Потужність об'єктів для оброблення небезпечних відходів	Тис. Т/рік	
Кількість полігонів для небезпечних відходів	Одиниць	
Потужність полігонів для небезпечних відходів	Тис. Т/рік	
Обсяг небезпечних відходів, експортованих (за видами небезпечних відходів)	Тис. Т/рік	
Небезпечні відходи, що містять СОЗ		
Обсяг відходів, що містить СОЗ (утворено або накопичено) Обсяг відходів, що містить ПХД/ПХТ (утворено або накопичено)	Тис. Т Тис. Т	Щорічно до 1 березня
Обсяг відходів, що містить СОЗ, які відправлено на операції з оброблення відходів Обсяг відходів, що містить ПХД/ПХТ, які відправлено на операції з оброблення відходів	Тис. Т Тис. т	Щорічно до 1 березня
Небезпечні відходи, що містять азбест		
Обсяг утворених відходів, що містять азбест Обсяг видалених відходів, що містять азбест	Тис. Т/рік Тис. Т/рік	Щорічно до 1 березня
Небезпечні відходи що містять ртуть		
Обсяг утворених відходів, що містять ртуть Обсяг відновлених відходів, що містять ртуть Обсяг видалених відходів, що містять ртуть	Тис. Т/рік Тис. Т/рік Тис. Т/рік	
Промислові відходи		
Обсяг утворених промислових відходів Обсяг рецикльованих промислових відходів Обсяг відновлених промислових відходів Обсяг видалених промислових відходів Обсяг захоронених промислових відходів на полігонах Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції з рециклінгу Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції з видалення Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції по захороненню	тис. Т тис. т тис. Т Тис. Т Тис. Т В % В % В % В %	Щорічно до 1 березня

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Відходи будівництва і знесення та відходи руйнувань		
Обсяг утворених відходів будівництва і знесення та відходів руйнувань	тис. Т	Щорічно до 1 березня
Обсяг відновлених відходів будівництва і знесення та твідходів руйнувань	Тис. Т	
Обсяг видалених відходів будівництва і знесення та відходи руйнувань	Тис.т	
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	В %	
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції з відновлення	В %	
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції з видалення	В %	
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції по захороненню	В %	
Відходи від руйнувань		
Обсяг утворених відходів від руйнувань	тис. Т	
Обсяг оброблених відходів	тис. Т	
Осяг відходів від руйнувань розміщених на місцях тимчасового зберігання	тис. Т	
Кількість та площа місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань	Одиниць і м ²	
Відходи сільського господарства		

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Обсяг утворених відходів сільського господарства	Тис. т	Щорічно до 1 березня
Обсяг утворених відходів сільського господарства рослинного походження	Тис. Т	
Обсяг утворених відходів сільського господарства тваринного походження	Тис. Т	
Обсяг утворених відходів гною	Тис. Т	
Обсяг утворених агрохімічних відходів	Тис. Т	
Обсяг відновлених відходів сільського господарства рослинного походження	Тис. Т	
Обсяг видалених відходів сільського господарства рослинного походження	Тис. Т	
Обсяг відновлених відходів сільського господарства тваринного походження	Тис. Т	
Обсяг видалених відходів сільського господарства тваринного походження	Тис. Т	
Обсяг відходів гною, використаних як поліпшувач ґрунту	Тис. Т	
Обсяг відходів гною, щодо яких здійснено операції компостування та анаеробного розкладення	Тис. Т	
Обсяг відходів сільського господарства щодо яких здійснено операції з відновлення	тис. Т	
Обсяг відходів сільського господарства щодо яких здійснено операції з видалення	тис. Т	
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, що перебувають на зберіганні	Тонн	
Кількість агрохімічних відходів щодо яких здійснено операції з видалення	Тонн	
Кількість та потужність підприємств для виробництва компосту з відходів рослинного походження	Одиниць/тис. Т	
Обсяг відходів тваринного походження, видалених до біотермічних ям та скотомогильників	Тис. Т	
Медичні відходи		
Обсяг утворених медичних відходів	Тонн	Щорічно до 1 березня
Обсяг оброблених медичних відходів	Тонн	
Кількість заключених договорів на оброблення медичних відходів	Одиниць	
Кількість та потужність установок для знешкодження медичних відходів	Одиниць, Тонн	
Відходи на які поширюється розширена відповідальність виробника		
Відходи упаковки		

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Обсяг утворення відходів пакування (упаковки)(за видами матеріалу упаковки) Обсяг рецикльованих відходів упаковки Обсяг відновлених відходів упаковки Показник рециклінгу відходів скляної упаковки Показник рециклінгу відходів пластикової упаковки Показник рециклінгу відходів паперової та картонної Показник рециклінгу відходів упаковки з чорних металів Показник рециклінгу відходів алюмінієвої упаковки Показник рециклінгу відходів дерев'яної упаковки	тис.т/рік тис.т/рік тис.т/рік В % В % В % В % В % В %	Щорічно до 1 березня
Зняті з експлуатації транспортні засоби		
Обсяг утворення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів Кількість об'єктів оброблення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів Кількість пунктів прийому транспортних засобів Кількість зібраних транспортних засобів Показник повторного використання та відновлення відходів знятих з експлуатації транспортні засобів Показник повторного використання та рециклінгу відходів знятих з експлуатації транспортні засобів	Одиниць Одиниць В % В %	Щорічно до 1 березня
Відходи електричного та електронного обладнання		
Обсяг утворення відходів електричного та електронного обладнання Обсяг збирання ВЕЕО Частка збирання ВЕЕО Обсяг підготовки для повторного використання та рециклінгу ВЕЕО за шістьма категоріями Частка підготовки для повторного використання та рециклінгу ВЕЕО за шістьма категоріями Обсяг відновлення ВЕЕО за шістьма категоріями Частка відновлення ВЕЕО за шістьма категоріями	тонн Тонн % Тонн % Тонн %	Щорічно до 1 березня
Відходи батарей та акумуляторів		

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Обсяг утворення відходів батарей і акумуляторів	Тис. Т	Щорічно до 1 березня
Обсяг зібраних відходів портативних батарей та акумуляторів	Тис. Т	
Обсяг зібраних відходів автомобільних батарей та акумуляторів	Тис. Т	
Обсяг зібраних відходів промислових батарей та акумуляторів	Тис. Т	
Показник роздільного збирання відходів портативних батарей та акумуляторів	В %	
Обсяг зібраних відходів батарей та акумуляторів, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	Тис. Т	
Обсяг зібраних відходів батарей та акумуляторів, щодо яких здійснено операції з відновлення	Тис. Т	
Відходи мастил (олив)		
Обсяг утворених відходів мастил (олив)	тис. т	Щорічно до 1 березня
Обсяг відновлених відходів мастил (олив)	тис. т	
Обсяг регенерованих відходів мастил (олив)	тис.	
Відсоток обсягу утворених відходів мастил (олив) щодо яких здійснено операції з відновлення	В %	
Відсоток обсягу утворених відходів мастил (олив) щодо яких здійснено операції з регенерації	В %	
Відходи шин		Щорічно до 1 березня
Обсяг утворених відходів шин	Тис. Т	
Обсяг відходів шин, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	Тис. Т	
Обсяг відходів шин, щодо яких здійснено операції з відновлення, крім рециклінгу	Тис. Т	
Показник відновлення відходів шин Показник рециклінгу відходів шин	В %	
Осади стічних вод		
Обсяг утворених осадів стічних вод в сухій вазі	тис. т	
Обсяг відновлених осадів стічних вод	Тис. Т	
Обсяг видалених осадів стічних вод	Тис.т	
Обсяг використаних осадів стічних вод на проведення заходів з рекультивації земель	Тис. Т	

* за окремими індикаторами виконання регіонального плану, щорічне їх визначення здійснюється після впровадження конкретних заходів, наприклад із роздільного збору відходів. Звітування щодо обсягів утворення та управління відходами відбувається за попередній рік після публікації даних щодо утворення та управління відходами.

Розділ V. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Буде додано після завершення процедури СЕО

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Директиви ЄС

1. Директива 2008/98/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»
2. Директива 2006/21/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35-ЄС»
3. Директива 1999/31/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»
4. Директива 2004/12/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 11.02.2004 «Про упаковку та відходи упаковки» цією Директивою внесено зміни до Директиви Європейського Парламенту і Ради 94/62/ЄС від 20 грудня 1994 року про пакування та відходи пакування, що чинна і до якої внесено ще 6 змін
5. Директива 2012/19/ЄС Європейського парламенту і Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»
6. Регламент про батареї (Регламент (ЄС) № 2023/1542

Кодекси і Закони України, постанови Кабінету Міністрів України

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. від 25.06.1991 № 1264-XII з подальшими змінами
2. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року
3. Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 №2320-IX
4. Закон України «Про місцеві державні адміністрації»
5. Закон України "Про адміністративні послуги»
6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 №280/97-ВР з подальшими змінами
7. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VШ з подальшими змінами
8. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059- VIII з подальшими змінами
9. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 №2354-УШ з подальшими змінами
10. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 року № 157-УІІ з подальшими змінами

11. Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 №2573-IX
12. Закон України від 01.06.2000 № 1775-Ш «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»
13. Закон України «Про утилізацію транспортних засобів»
14. Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною»
15. Закон України «Про хімічні джерела струму»
16. Закон України "Про державно-приватне партнерство»
17. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»
18. Проект Закону України «Про упаковку та відходи упаковки» (<https://itd.rada.gov.ua/58599eeb-b28b-45f4-a0e2-eb2cad9ebb25>)
19. Водний кодекс України від 06.06.1995 №213/95-ВР з подальшими змінами. Постанова Верховної Ради України від 06.06.1995 №214/95-ВР «Про введення в дію Водного Кодексу України».
20. Кодекс України про надра від 27.07.1994 №123/94-ВР з подальшими змінами. Постанова Верховної Ради України від 27.07.1994 №133/94-ВР «Про введення в дію Кодексу України про надра».
21. Земельний кодекс України від 25.10.2001 №2768-III з подальшими змінами
22. «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року» схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 820-р
23. «Національний план управління відходами до 2033 року» затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 року № 1153-р.
24. «Порядок розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами» затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 року № 667
25. «Порядок розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами» затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 року. № 947
26. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 р. №1065 «Про Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема»
27. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 травня 2022 р. №556 «Деякі питання подання декларації про відходи»
28. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. №473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків

збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд»

29. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2023 р. № 733 «Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін з питань управління побутовими відходами».
30. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 червня 2023 р. № 625 «Деякі питання управління побутовими відходами в особливих умовах»
31. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. №1073 «Про затвердження Порядку управління відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків
32. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2023 р. № 695 «Деякі питання виконання інвестиційних програм у сфері управління побутовими відходами
33. Постанова від 05.12.2023 № 1278 Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами
34. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2000 № 1120 «Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів».
35. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2023 №1031 «Порядок формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів».
36. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2023 р. № 1328 «Порядок видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів».
37. Постанова КМУ від 30 серпня 2024 р. № 1003 «Про реалізацію експериментального проекту щодо спрощеного порядку отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів».
38. Постанова КМУ від 5 грудня 2023 р. № 1279 «Про затвердження Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами».
39. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. №139 «Про затвердження Технічного регламенту обмеження використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні».

Державні будівельні та санітарні норми і правила, стандарти

1. ГБН «Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування» (наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 № 14)
2. ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій
3. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
4. ДСТУ 7369:2013 Стічні води. Вимоги до стічних вод і їхніх осадів для зрошування та удобрювання
5. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги
6. СОУ ЖКГ 03.09-014:2010 «Побутові відходи. Технологія перероблення органічної речовини, що є в складі побутових відходів»
7. ДБН Б.2.2-5:2011 Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Зі Змінами № 1, № 2 та № 3
8. ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування
9. «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць» затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145;
10. Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо управління медичними відходами (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 08.06.2015 № 325)
11. ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови»
12. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»
13. ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків
14. Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів (наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 №170)
15. Перелік небезпечних властивостей та інструкцій щодо контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізації/видаленням (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.10.2000 № 165)
16. Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами (наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 № 196)

17. Правила експлуатації полігонів побутових відходів (наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435)
18. Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках (наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.06.2023 № 489)
19. Про затвердження методики роздільного збирання побутових відходів (Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.12.2023 № 1130)

Методичні рекомендації

1. Методичні рекомендації з розроблення регіональних планів управління відходами (наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16.04.2024 № 403)
2. Методичні рекомендації з розроблення місцевих планів управління відходами (наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.03.2024 № 288)
3. "Рекомендації удосконалення експлуатації діючих полігонів та звалищ твердих побутових відходів», затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 року №5.
4. «Про затвердження Правил визначення норм надання послуг з управління побутовими відходами» наказ Мінінфраструктури від 30.07.2010 № 259.
5. "Про затвердження Методичних рекомендацій з підвищення обізнаності громадськості стосовно сучасного управління побутовими відходами» наказ Мінінфраструктури від 20.06.2024 року № 551 .
6. "Про затвердження Методичних рекомендацій з визначення морфологічного складу побутових відходів " наказ Мінінфраструктури від 03.05.2023 року № 409.
7. "Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів" затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 року №170.
8. "Правила експлуатації полігонів побутових відходів" затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 року №435.
9. "Методичні рекомендації щодо безпечного поводження з компонентами (складовими). небезпечних відходів у складі побутових відходів" затверджені

- наказом Міністерства. регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. від 30.08.2013 року №423”
10. "Методичні рекомендації щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів" затверджені наказом Мінрегіону від 22.01.2013 року №15
  11. "Методика роздільного збирання побутових відходів" затверджена наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України 13.12.2023 року №. 1130
  12. Методичні рекомендації з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів (наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 07.07.08 № 213)
  13. "Порядок повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин» затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 12.12.2018 року № 341.
  14. "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів" затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 року №173.
  15. «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць». затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 р. №145
  16. "Правил проведення утилізації та знищення неякісних лікарських засобів, до складу яких входять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори" затверджених. наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 19 березня 1999 року № 67/59
  17. "Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» " наказ Міністерства охорони здоров'я України 31.10.2024. року № 1827
  18. "Правила утилізації та знищення лікарських засобів" затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 квітня 2015 року № 242

Документи, які визначають повноваження

1. "Положення про Державну екологічну інспекцію Придніпровського округу (Дніпропетровська та Кіровоградські області) (нова редакція)", затверджене наказом. Державної екологічної інспекції України від 01.06.2021 року № 254.
2. «Положення про Головне управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області» затверджене Наказом Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 24.02.2020 №147.
3. "Положення про Департамент екології та природних ресурсів. Дніпропетровської. обласної державної адміністрації в новій редакції", затверджене Розпорядженням Голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 20.07.2022 року № Р-143/0/3-22.
4. "Положення про Департамент житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської обласної державної адміністрації у новій редакції (додається)» затверджене Розпорядженням голови облдержадміністрації від 28.07.2020 № Р-495/0/3-20 .

Стратегії, програми, плани

1. Дніпропетровська обласна комплексна програма (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 VI (рішення обласної ради від 21.10.2015р. №680-24/УІ)
2. Дніпропетровська обласна стратегія поводження з твердими побутовими відходами, (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки) затверджена рішенням обласної ради від 29.07.2016 № 80-5/УІІ
3. «Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року». затверджений рішенням Дніпропетровської облради від 28.07.2023 р. №311-17/VІІКомплексна програма екологічної безпеки та впровадження сталого розвитку м. Дніпра на 2021–2025 рр., яка затверджена рішенням міської ради 27.01.2021 № 22/2
4. Стратегія розвитку міста Дніпра “Стратегія Дніпро 2030”, затвердженої Рішенням міської ради 23.11.2021 № 83/12

Інше

1. Техніко-економічні розрахунки щодо розміщення комплексів з сортування та первинної переробки твердих побутових відходів для міста Дніпропетровська. Перед проектна документація за дог. № 28-20-09 від 20.07.2009 р., виконана

Науково-дослідним та конструкторсько-технологічним інститутом міського господарства (НДКТІ МГ)

2. Реєстр місць видалення відходів (МВВ) у Дніпропетровській області (<https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/EKOLOGIA/MVV> REESTR-20-08-2021.pdf)

ДОДАТКИ

Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року”
ПАСПОРТ Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки
ПЕРЕЛІК завдань та заходів Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки
Показники оцінювання ефективності виконання Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки
Дніпропетровська обласна стратегія поводження з твердими побутовими відходами (у рамках реалізації завдань та заходів Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки)
Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року
ДОПОВІДЬ про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області за 2024 рік
Екологічний паспорт Дніпропетровської області за 2024 рік
Надходження до фондів охорони навколишнього природного середовища місцевих бюджетів у Дніпропетровській області
Інформація щодо обігу побутових відходів на території Дніпропетровської області
Реєстр місць видалення відходів у Дніпропетровській області
Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів (за даними статзвітності № 1-відходи)
Стратегія розвитку міста Дніпра “Стратегія Дніпра 2030”
Комплексна програми екологічної безпеки та впровадження сталого розвитку м. Дніпра на 2021 - 2025 рр.

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Максим Барінов, магістр з державного управління	Керівник групи експертів, юристконсульт
Іван Олексієвець, кандидат географічних наук, доцент	Експерт-аналітик з стратегічного планування
Сергій Коломієць, кандидат технічних наук, доцент	Експерт з управління відходами та охорони довкілля
Григорій Шматков, доктор біологічних наук	Консультант
Андрій Скрипник, інженер-проектувальник, еколог	Інженер-проектувальник, екологічний аудитор
Діана Родная, магістр з екології	Експертка з екологічних питань
Ольга Лісовенко, економіст	Експертка з економічних питань